Manual de conversație în limba franceză

I. NICULIȚĂ

anual
e conversație
limba franceză

ia a III-a

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ

Ilustraţii de EUGEN TARU

BUCUREŞTI — 1973

Cuvînt înainte

Oferim cititorilor această carte de conversaţie franceză, în dorinţa de a-i ajuta să se familiarizeze cu limba vie, în expresia ei familiară, vorbită în societatea franceză contemporană, limbă care tinde tot mai mult să se diferenţieze de varianta ei literară.

Conversaţiile imaginare cuprinse în acest manual nu sînt scrise cu scopul gratuit de „a face conversaţie". Ele au în primul rînd un scop utilitar, tinzînd să pună la îndemîna cititorilor modele practice de vorbire cuprinzînd vocabularul pe care îl necesită diferite situaţii de viaţă şi activitate cotidiană.

Manualul nu se adresează începătorilor. El este destinat unor cititori care posedă elemente de limbă franceză dobîndite mai de mult sau mai recent, în şcoală sau pe alte căi, dar care şi-au însuşit cu precădere franceza literară pe bază de texte narative. Este îndeobşte cunoscut că aceste persoane întîmpină nenumărate dificultăţi atunci cînd sînt puse în situaţia să aplice în practica vorbirii cunoştinţele teoretice însuşite. Fie că nu se pot face înţelese într-o conversaţie inopinată, fie că nu înţeleg ce aud vorbindu-se în jurul lor, cînd se găsesc într-un mediu unde se vorbeşte franceza, fie, în sfîrşit, că nu înţeleg ce li se spune atunci cînd un interlocutor li se adresează în franceza familiară, aceste persoane, deşi înzestrate cu cunoştinţe teoretice mai mult sau mai puţin bogate, sînt incapabile să se folosească de ele în scopul comunicării.

Întemeindu-ne pe aceste considerente, am elaborat texte bazate exclusiv pe dialog. Acestor dialoguri, am încercat să le dăm o alură cît mai firească şi, acolo unde s-a putut, atractivă. Ele se desfăşoară sub forma unui „scenariu", în care conversaţia este susţinută, în împrejurări cît mai concrete

şi felurite, de cîteva personaje centrale care se perindă de-a lungul întregii cărţi. Alături de personaje de vîrstă matură, apar şi copii, a căror prezenţă îngăduie dialogului să ia un ton mai vioi şi mai hazliu.

Manualul se bazează pe metoda bilingvă, putînd fi folosit astfel fără ajutorul vreunui profesor. El este precedat de o parte introductivă care cuprinde noţiuni de ortoepie şi de interpretare a codului grafic pe baza transcrierii fonetice internaţionale. Pronunţării i s-a acordat, de altfel, şi în corpul manualului o atenţie deosebită, transcriindu-se în alfabetul fonetic internaţional primele treizeci de dialoguri şi inserînd după fiecare din cele şaizeci de dialoguri ale cărţii exerciţii de interpretare a codului grafic şi de pronunţare. Ştiindu-se că, în procesul comunicării orale, rolul unei pronunţări îngrijite şi cît mai apropiate de cea autentică este covîrşitor, recomandăm cititorilor să rezolve cu răbdare exerciţiile, oricît de fastidioase le-ar părea, şi să facă apel la partea introductivă ori de cîte ori vor avea ezitări.

Dialogurile sînt însoţite de cîte un capitol de lexic în care se reiau expresiile uzuale întîlnite în text, a căror fixare este indispensabilă, şi se dau explicaţii şi inventare lexicale strîns legate de tematica textelor respective.

Gramatica nu este tratată în ordinea clasică pe care o adoptă manualele de specialitate, ci în funcţie de prezenţa în dialoguri a problemelor de gramatică respective. Deşi manualul este destinat unor persoane posedînd unele cunoştinţe de limbă franceză, am socotit necesar să reluăm pe scurt principalele probleme ale gramaticii franceze, pentru ca acei cititori care au încheiat mai de mult studiile de franceză să aibă la îndemînă şi suportul logic necesar asimilării conştiente a structurii limbii franceze. Atît problemele de gramatică, cît şi lexicul sînt reluate în exerciţiile care însoţesc dialogurile.

În dialogurile suplimentare care încheie unele capitole, oferim cititorilor scurte modele de vorbire dialogată, sub forma unor anecdote, glume sau conversaţii hazlii. Încercînd să le traducă şi să le înţeleagă, cititorii vor putea să verifice în ce măsură şi-au însuşit cunoştinţele anterioare. Fiecare dintre aceste scurte dialoguri suplimentare este însoţit de cuvintele şi expresiile presupuse necunoscute, traduse în limba română.

Vocabularul român-francez stă la dispoziţia cititorilor pentru a le ajuta la rezolvarea exerciţiilor de retroversiune şi pentru aflarea unor cuvinte de primă necesitate de care ar putea avea nevoie în cursul unei conversaţii. Cheia exerciţiilor, cu care se încheie manualul, se recomandă să fie consultată după rezolvarea fiecărui exerciţiu.

În interiorul dialogurilor şi în cadrul lexicului complementar, notaţiile m. *şi* f. *care însoţesc unele substantive indică genul acestora. Indicaţia s-a dat numai în cazul substantivelor franceze al căror gen diferă de cel al echivalentelor lor româneşti şi atunci cînd substantivul respectiv nu este precedat de vreun determinativ care să-i indice genul sau cînd este însoţit de articolul hotărît elidat.*

Îndemnăm pe cititori să-şi însuşească cu răbdare materialul cuprins în această carte. Dialogurile, încercînd să redea situaţii fireşti, sînt de la început destul de lungi, cerînd efort şi atenţie susţinută din partea celui care învaţă. Asimilarea cunoştinţelor trebuie să se facă gradat, fără să se sară peste unele capitole sau exerciţii, iar trecerea la un dialog nou să aibă loc numai în momentul cînd cititorul s-a convins că şi-a însuşit temeinic materialul cuprins în capitolele precedente.

Nu ne mai rămîne decît să urăm cititorilor spor la muncă şi, mai ales, îndrăzneală şi încredere în abordarea conversaţiilor în limba franceză, pe care dorim să le poată susţine cît mai frecvent şi cu succes.

I.N.

PARTEA ÎNTÎI

Noţiuni de pronunţare şi de scriere a limbii franceze

A. SUNETELE LIMBII FRANCEZE

Limba franceză dispune de 36 de sunete, care se împart în: *vocale* (sunete care se rostesc fără sprijinul vreunui alt sunet), *semivocale* (sunete care se rostesc însoţite de o vocală cu care fac corp comun) şi *consoane* (zgomote create de diferite obstacole întîlnite de coloana de aer în cavitatea bucală, care nu se pot rosti decît însoţite de un uşor sunet vocalic de sprijin).

1. *V o c a l e l e* se împart la rîndul lor în *vocale orale* sau *pure* (în număr de 12), care se articulează în diferite puncte ale cavităţii bucale prin care trece coloana de aer, şi *vocale nazale* (în număr de 4), la emiterea cărora coloana de aer străbate atît cavitatea bucală cît şi cea nazală.

Vocalele limbii franceze pot avea un timbru *închis* sau *deschis*, în funcţie de depărtarea dintre cele două maxilare şi dintre buze, pot fi *anterioare* sau *posterioare*, după cum sînt articulate în partea din faţă sau dinapoi a cavităţii bucale, şi pot fi *lungi* sau *scurte*, în funcţie de durata rostirii lor.

2. *S e m i v o c a l e l e* (în număr de 3) sînt sunete intermediare între vocale şi consoane, la producerea cărora se face auzit şi un uşor sunet consonantic. Esenţial este ca articularea lor să fie abia schiţată, pe cînd vocala de sprijin care le precedă sau le urmează se rosteşte răspicat.

3. *C o n s o a n e l e* (în număr de 17) se împart, după modul lor de articulare, în *oclusive*, *fricative*, *nazale* şi *vibrante* şi, după punctul de articulaţie, în *labiale*, *dentale* şi *palatale*. Mai pot fi clasate, pe baza emiterii lor cu sau fără vibraţia coardelor vocale, în *sonore* şi *surde*.

Cele 36 de sunete ale limbii franceze sînt redate în transcrierea fonetică internaţională*) prin următoarele semne:

1. *Vocale*

a. **Vocale orale**

[i] redă sunetul vocalic *i* identic cu cel din limba română.
[u] reproduce vocala analogă din limba română.
[y] reprezintă un sunet intermediar între *i* şi *u*, foarte asemănător cu *ü* din limba germană *(Tür, über)*, realizîndu-se prin aşezarea limbii în poziţia adoptată pentru pronunţarea lui *i* şi cu buzele puternic rotunjite ca la emiterea unui fluierat.
[e] transcrie un *e închis*, asemănător cu cel din limba română.
[ɛ] reprezintă un *e deschis*, asemănător cu cel ce se aude în graiul transilvănean.
[o] notează un *o închis*, analog cu vocala corespunzătoare din limba română.
[ɔ] transcrie un *o deschis*, care se rosteşte asemănător cu vocala echivalentă din limba română, cu deosebirea că distanţa dintre incisivii superiori şi inferiori este mai mare.
[ø] reprezintă un *ö închis*, sunet necunoscut în limba noastră, asemănător cu *ö* din limba germană *(schön, Österreich)*, care se realizează prin rotunjirea pronunţată a buzelor şi prin sprijinirea limbii pe incisivii inferiori.
[œ] redă un *ö deschis* şi se realizează prin deschiderea mai mare a maxilarelor decît pentru *ö* închis, în timp ce buzele se rotunjesc ca pentru articularea unui *e* deschis.
[ə] transcrie un alt sunet necunoscut în limba română, foarte apropiat de *ö* deschis, care se realizează, ca şi acesta, cu buzele bine rotunjite, cu limba culcată în cavitatea bucală şi cu muşchii relaxaţi; este o vocală care nu cere aproape nici un efort articulator.
[a] reprezintă un *a închis*, identic cu cel din limba română.
[ɑ] redă un *a deschis*, necunoscut în limba noastră, care se articulează în partea posterioară a cavităţii bucale (diferenţierea lui de *a* închis nu este esenţială pentru străini).

b. **Vocale nazale**

[ɑ̃] [ɛ̃] [ɔ̃] [œ̃] reprezintă vocale nazale pentru articularea cărora se porneşte de la vocalele orale *a* deschis [ɑ], *e* deschis [ɛ], *o* deschis [ɔ], respectiv *ö* deschis [œ], lăsîndu-se însă ca suflul de aer să răzbată şi prin fosele nazale.

2. *Semivocale*

[j] transcrie sunetul semivocalic corespunzînd vocalei orale *i*.
[w] reprezintă sunetul semivocalic echivalent cu vocala *u*.
[ɥ] redă sunetul semivocalic corespunzător vocalei orale *ü*.

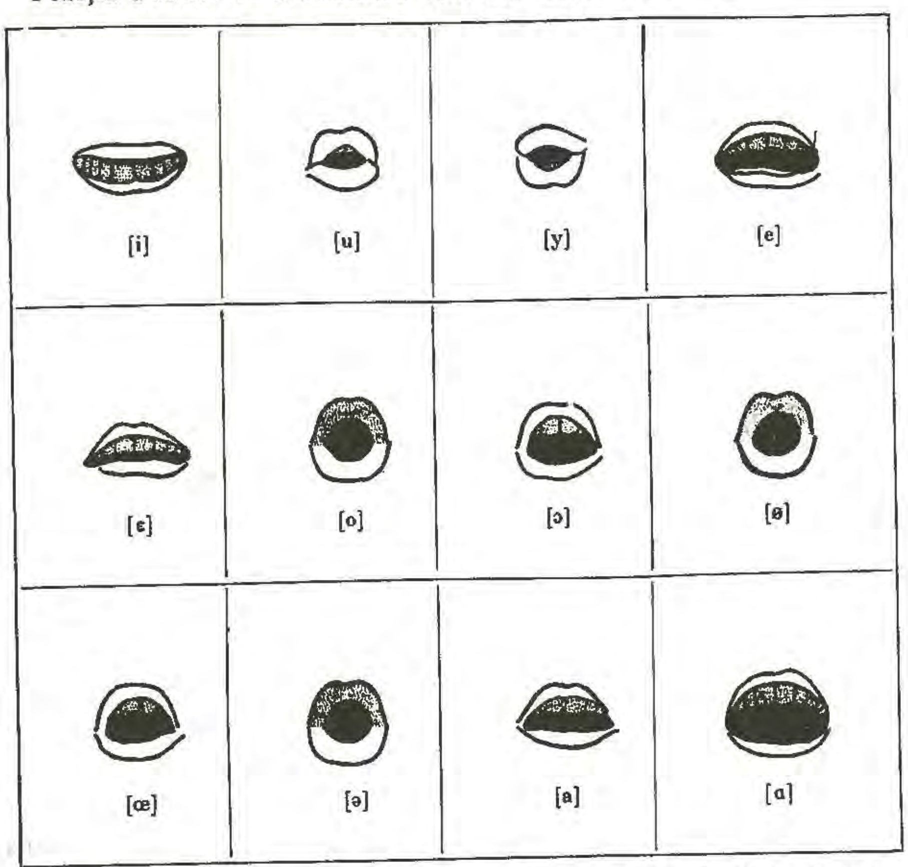
*) Transcrierea fonetică internaţională, alcătuită atît din litere ale alfabetului latin cît şi din simboluri convenţionale, se bazează pe următorul principiu: un semn reprezintă un singur sunet, iar un sunet este redat întotdeauna prin acelaşi semn. Sunetele, cuvintele sau frazele transcrise cu aceste simboluri sînt încadrate de obicei în paranteze angulare.

3. *Consoane*

Majoritatea simbolurilor folosite în transcrierea fonetică internaţională sînt identice cu literele alfabetului latin care redau în scriere sunetele respective, cu excepţia următoarelor trei:

[ʃ] notează pe *ş* din limba română.
[ʒ] reprezintă consoana *j* din limba română.
[ɲ] transcrie pe *n* muiat (*ñ*), cunoscut în unele graiuri regionale ale limbii române *(rămîñe, pî(i)ñe* etc.).

Poziţia buzelor în articularea vocalelor orale franceze*)

*) Ilustraţiile sînt reproduse după *Manuel de phonétique et de diction françaises à l'usage des étrangers* de Marguerite Peyrollaz şi M.-L. Bara de Tovar. Larousse, Paris, 1954.

TABLOU RECAPITULATIV
al sunetelor limbii franceze

1. *V o c a l e*

		închise	deschise
orale	anterioare	[i] [y] [e] [ø]	[ɛ] [œ] [ə] [a]
	posterioare	[u] [o]	[ɔ] [ɑ]
nazale	posterioare		[ɑ̃] [ɛ̃] [ɔ̃] [œ̃]

2. *S e m i v o c a l e*

sonore	[j] [w] [ɥ]

3. *C o n s o a n e*

		ocluzive	fricative	nazale	vibrante
labiale	surde	[p]	[f]		
	sonore	[b]	[v]	[m]	
dentale	surde	[t]	[s]		
	sonore	[d]	[z]	[n]	[l]
palatale	surde	[k]	[ʃ]		
	sonore	[g]	[ʒ]	[ɲ]	[r]

Accentul tonic

Sunetele se pot grupa în silabe, cuvinte, grupuri de cuvinte posedînd o unitate de sens (grupuri ritmice) şi fraze.

Prin accent tonic se înţelege rostirea mai apăsată a uneia din silabele unui cuvînt.

Spre deosebire de limba română, unde accentul tonic este mobil, putînd să cadă pe oricare dintre silabele unui cuvînt *(păcát, nisíp, povárd, dorínţă, répede, cápătă)*, în limba franceză accentul tonic ocupă un loc fix: *el cade pe ultima silabă sonoră a cuvîntului*, iar într-un grup ritmic, *pe ultima silabă sonoră a grupului*.

În limba franceză, silaba purtătoare a accentului tonic nu se rosteşte prea apăsat, ci uşor, lin, ceea ce conferă pronunţării cuvintelor franceze caracterul ei egal şi melodic.

Cantitatea vocalelor

Prin *cantitate* se înţelege însuşirea pe care o pot avea vocalele de a se pronunţa cu o durată mai mare sau mai mică. În general, vocalele limbii franceze au o durată medie de pronunţare, nefiind nici lungi nici scurte. Există însă cîteva cazuri în care diferenţa de cantitate este sensibilă. Astfel, vocalele care nu poartă accent tonic sînt totdeauna scurte, iar dintre cele accentuate sînt lungi:

a) Vocalele nazale urmate de o consoană pronunţată.

b) Vocalele orale [o], [ø], [ɑ] cînd sînt urmate de orice consoană pronunţată.

c) Celelalte vocale orale, cînd sînt urmate de [v], [z], [ʒ], [r] şi, cîteodată de [l] sau [n] (mai ales înainte de [ɛ])*).

Acomodarea spontană a consoanelor

Acest fenomen constă în schimbarea unei consoane sonore în consoana surdă corespunzătoare sau invers, fie în interiorul unui cuvînt, fie între cuvinte aparţinînd aceluiaşi grup de sens. De obicei, acomodarea este regresivă, o consoană acomodîndu-se consoanei următoare (ex. *absolu* — [apsɔly], *anecdote* — [anɛgdɔt], *jeton* — [ʃtɔ̃] etc.).

B. SISTEMUL ORTOGRAFIC AL LIMBII FRANCEZE

În tabloul ce urmează, înfăţişăm cele 26 de litere care alcătuiesc alfabetul francez, indicînd în dreptul fiecăreia rostirea ei izolată, în enunţare:

Nr. crt.	Se scrie	Se pronunţă	Nr. crt.	Se scrie	Se pronunţă
1	a A	[ɑ]	14	n N	[ɛn]
2	b B	[be]	15	o O	[o]
3	c C	[se]	16	p P	[pe]
4	d D	[de]	17	q Q	[ky]
5	e E	[e]	18	r R	[ɛr]
6	f F	[ɛf]	19	s S	[ɛs]
7	g G	[ʒe]	20	t T	[te]
8	h H	[aʃ]	21	u U	[y]
9	i I	[i]	22	v V	[ve]
10	j J	[ʒi]	23	w W	[dublə ve]
11	k K	[ka]	24	x X	[iks]
12	l L	[ɛl]	25	y Y	[igrɛk]
13	m M	[ɛm]	26	z Z	[zɛd]

*) În notaţia fonetică internaţională vocalele lungi se transcriu urmate de două puncte (:). În prezenta lucrare, vom renunţa la această notaţie, pentru a nu încărca transcrierea fonetică.

Pe lîngă aceste 26 de litere (6 litere-vocale şi 20 de litere-consoane), franceza mai întrebuinţează în scriere *grupuri de litere* alcătuite fie numai din vocale, fie din vocale şi consoane, fie din două sau trei consoane. În plus, mai face apel şi la *semne diacritice*, aşezate deasupra unor litere (accente, tremă), dedesubtul lor (sedilă) şi între cuvinte (apostrof, liniuţă de unire).

GRUPURI DE LITERE

Cele mai frecvente sînt următoarele:

1° *Grupuri de litere-vocale*:
ae, ai, au, ay, ea, eau, ei, eu, oe, oeu, oi, oo, ou;

2° *Grupuri de litere-vocale + litere-consoane*:
aim, ain, am, an, ein, em, en, im, in, om, on, um, un, ym, yn;

3° *Grupuri de litere-consoane + litere-vocale*:
ge, gu, qu;

4° *Grupuri de litere-consoane*:
ch, gn, ph, rh, sc, sch, sh, th.

SEMNE ORTOGRAFICE

a) *Accentele* sînt semne convenţionale care se aşază pe unele litere-vocale pentru a indica valoarea lor sau pentru a evita confuzia ce s-ar putea ivi din identitatea ortografică a unor cuvinte. Ortografia franceză foloseşte următoarele trei accente:

1° *Accentul ascuţit* (´), care stă numai pe vocala *e*.
2° *Accentul grav* (`), care stă pe literele-vocale *a, e, u*.
3° *Accentul circumflex* (^), care poate sta pe toate literele-vocale.

Se va reţine ca o regulă generală că o vocală poate purta unul din cele trei accente numai în următoarele patru cazuri:

— Cînd se află la sfîrşit de cuvînt (accentul ascuţit);
— Cînd este urmată de o altă literă-vocală;
— Cînd este urmată de o singură consoană*);
— Cînd este urmată de două consoane diferite, cu condiţia ca a doua să fie *l* sau *r*.

1°. *Accentul ascuţit* arată că litera-vocală *e* reprezintă un [e] închis.

2°. *Accentul grav* stă cel mai adesea pe litera-vocală *e* şi marchează un [ε] deschis. Îl mai întîlnim şi pe literele-vocale *a* şi *u*, unde are însă numai rolul de a distinge două cuvinte care altfel ar avea o scriere identică:

*) Grupurile *ch, gn, ph, th* sînt socotite consoane simple, pronunţîndu-se [ʃ], [ɲ], [f], [t], pe cînd *x* este considerat consoană dublă [ks].

a (are)	— *à* (la)
la (articol hotărît)	— *là* (acolo)
ou (sau)	— *où* (unde)

3°. *Accentul circumflex*, aşezat pe litera-vocală *e*, marchează un [ε] deschis. Cînd stă pe celelalte litere-vocale ale alfabetului indică o pronunţare alungită a vocalei respective, dacă aceasta este purtătoare a accentului tonic *(pâle, rôle, croûte, flûte)*. Sînt însă şi cazuri cînd vocala care poartă accentul circumflex este scurtă *(île)*. Alteori, accentul circumflex are, ca şi accentul grav, un rol pur distinctiv între două cuvinte omonime:

sur (pe)	— *sûr* (sigur)
mur (perete, zid)	— *mûr* (copt)
du (articol contractat)	— *dû* (datorat, trebuit)

b) *Trema* constă din două puncte aşezate deasupra literelor-vocale *e* şi *i* şi are rolul de a arăta că litera-vocală respectivă trebuie să fie despărţită în pronunţare de vocala precedentă cu care alcătuieşte în mod obişnuit un grup ortografic cu pronunţare unică *(maïs, naïf, Laënnec, Noël)*.

c) *Sedila* este un semn ortografic, asemănător unei virgule, care se aşază sub consoana *c* înaintea vocalelor *a, o, u*. Are rolul de a transforma pronunţarea obişnuită, aspră, a lui *c* [k] în [s]: *français, maçon, façon, reçu*.

d) *Apostroful* ţine locul unei litere-vocale care a dispărut înaintea altei vocale (*a, e* sau *i*) sau a unui *h* mut. Fenomenul dispariţiei unei vocale şi al înlocuirii ei cu un apostrof, care poartă numele de *eliziune*, afectează îndeosebi cuvintele de o singură silabă.

— *a* se elidează în cuvîntul *la* (articol hotărît feminin şi pronume personal):

l'abeille (albina), *l'habitude* (obişnuinţa)

— *e* se elidează în cuvintele: *le* (articol hotărît masculin), *je, me, te, se, le* (pronume personale), *ce* (pronume demonstrativ), *que* (pronume relativ şi conjuncţie), *de* (prepoziţie), *ne* (adverb de negaţie):

l'homme (omul, bărbatul), *j'entre* (eu intru), *tu t'arrêtes* (tu te opreşti), *je l'ai vu* (eu l-am văzut), *c'est un ami* (este un prieten), *le tableau qu'il admire* (tabloul pe care îl admiră), *d'habitude* (de obicei), *n'entre pas* (nu intra).

— *i* se elidează în cuvîntul *si* (dacă) în faţa pronumelui personal *il*:

s'il veut (dacă vrea).

Apostroful se întîlneşte şi în cîteva cuvinte plurisilabice: *lorsque* (cînd), *quoique* (deşi), înaintea pronumelor *il, elle, on*, a articolului nehotărît *un (une)* şi a prepoziţiei *en*, şi în interiorul unor cuvinte: *aujourd'hui* (astăzi), *quelqu'un* (cineva) etc.

e) *Liniuța de unire* indică pronunțarea ca un singur cuvînt a două sau mai multe cuvinte: *rendez-vous* (întîlnire), *peut-être* (poate), *elle-même* (ea însăși), *l'arc-en-ciel* (curcubeul).

C. CORESPONDENȚA DINTRE LITERE ȘI SUNETE

Raportul dintre literele cuvîntului scris și sunete prezintă numeroase dificultăți prin aceea că ortografia etimologică a limbii franceze redă cu foarte puțină fidelitate pronunțarea. În cele ce urmează, cititorul va găsi indicații de interpretare a codului grafic, la care va putea apela ori de cîte ori va avea nedumeriri sau atunci cînd va dori să-și însușească în mod conștient unele reguli de pronunțare a sunetelor în corpul cuvintelor sau al grupurilor de cuvinte.

Pentru înțelegerea explicațiilor care urmează, se vor reține următoarele indicații cu caracter general:

1° Atît vocalele cît și consoanele au valori diferite în funcție de poziția lor la început de cuvînt *(inițială)*, în interiorul cuvîntului *(medială)* sau la sfîrșitul cuvîntului *(finală)*.

2° Vocalele silabei purtătoare a accentului tonic au adesea alt timbru și altă cantitate decît cele din silaba sau silabele neaccentuate, chiar dacă sînt redate grafic prin aceeași literă sau prin același grup de litere.

3° O serie de litere din cuvîntul scris sînt inexistente în pronunțare, purtînd numele de litere *mute*.

4° Unele sunete se pot altera sau pot dispărea în funcție de sunetul în vecinătatea căruia stau în cuvînt.

Explicațiile ce urmează, pornind de la cuvîntul scris, de la litere și grupuri de litere, vor respecta ordinea alfabetică în cadrul următoarelor patru secțiuni:

I. Litere-vocale simple.
II. Grupuri de litere-vocale.
III. Litere-vocale + literele-consoane *m*, *n*.
IV. Litere-consoane simple și grupuri de litere-consoane.

I. LITERE-VOCALE SIMPLE

A

Reprezintă deopotrivă sunetul-vocală [a] închis și [ɑ] deschis. Deși, după cum am mai arătat, distincția între [a] și [ɑ] nu este esențială pentru străini, vom indica totuși, pentru cei care doresc să se familiarizeze cu o pronunțare diferențiată, principalele cazuri cînd această distincție este perceptibilă în ortografie.

a) Litera-vocală *a* reprezintă vocala [a] *închis* (anterior) în următoarele cazuri:

1° La început de cuvînt:

agile [aʒil] (sprinten), *appeler* [aple] (a chema).

2° La sfîrșitul cuvintelor, indiferent că încheie cuvîntul sau că este urmată de o consoană nearticulată (în special *c*, *p*, *t*):

drap [dra] (postav), *estomac* [estɔma] (stomac), *papa* [papa] (tată).

3° Înaintea unei consoane (dacă nu este *s* sau *z*) sau a două consoane, dacă a doua nu este *l* sau *r*:

carte [kart] (hartă), *dame* [dam] (doamnă), *face* [fas] (față), *local* [lɔkal] (local).

4° În puținele cuvinte în care *a* poartă accentul grav:

à [a] (la), déjà [deʒa] (deja), voilà [vwala] (iată).

b) Litera-vocală *a* reprezintă vocala [ɑ] *deschis* (posterior) în următoarele cazuri:

1° În terminațiile: *-abre*, *-acle*, *-adre*, *-afre*, *-avre*:

macabre [makɑbr] (macabru), *oracle* [ɔrɑkl] (oracol), *cadre* [kɑdr] (cadru), *balafre* [balɑfr] (cicatrice), *cadavre* [kadɑvr] (cadavru).

2° În terminațiile: *-aille*, *-as*, *-ase*, *-ason*, *-asse*, *-assion*, *-az*, *-azon* și în cuvintele derivate din acelea care au aceste terminații:

bataille [batɑj] (bătălie), *lilas* [lilɑ] (liliac), *base* [bɑz] (bază), *blason* [blɑzɔ̃] (blazon), *classe* [klɑs] (clasă), *passion* [pɑsjɔ̃] (pasiune), *gaz* [gɑz] (gaz), *gazon* [gɑzɔ̃] (gazon), *baser* [bɑze] (a baza), *passer* [pɑse] (a trece).

3° În cîteva cuvinte terminate în *-able* și derivatele lor:

diable [djɑbl] (diavol), *fable* [fɑbl] (fabulă), *sable* [sɑbl] (nisip).

4° În cuvintele în care *a* poartă accentul circumflex:

âtre [ɑtr] (vatră), *mât* [mɑ] (catarg), *pâle* [pɑl] (palid).

E

Reprezintă în scris următoarele sunete-vocale: [e] închis, [ɛ] deschis și [ə].

a) Litera-vocală *e* reprezintă vocala [e] *închis* în următoarele cazuri:

1° Cînd poartă accentul ascuțit (în acest caz este aproape întotdeauna scurt):

déréglé [deregle] (dereglat), *réalité* [realite] (realitate), *vérité* [verite] (adevăr).

2° În poziţie finală, urmată de consoanele *d*, *r* sau *z* mute:

pied [pje] (picior), *entier* [ɑ̃tje] (întreg), *assez* [ase] (destul).

3° În cîteva cuvinte de o singură silabă (articole şi adjective determinative la plural):

les [le], *des* [de], *ces* [se], *mes* [me], *tes* [te], *ses* [se].

4° În conjuncţia *et* [e] (şi).

b) Litera-vocală *e* reprezintă un [ɛ] *deschis* în următoarele cazuri:

1° Cînd poartă accentul grav sau circumflex:

après [aprɛ] (după), *grève* [grɛv] (grevă); *être* [ɛtr] (a fi), *tête* [tɛt] (cap).

2° La începutul sau în interiorul cuvintelor, cînd este urmată de două consoane:

effort [efɔr] (efort), *elle* [ɛl] (ea), *merci* [mɛrsi] (mulţumesc), *rester* [rɛste] (a rămîne).

3° În poziţie finală, cînd este urmată de o consoană pronunţată sau de una ori două consoane nepronunţate:

— *Consoană articulată**)

chef [ʃɛf] (şef), *Daniel* [danjɛl] (Daniel), *sec* [sɛk] (uscat);

— *Consoane nearticulate*:

aspect [aspɛ] (aspect), *tu mets* [ty mɛ] (tu pui), *secret* [səkrɛ] (secret).

c) Litera-vocală *e* reprezintă sunetul vocalic [ə], numit impropriu *e* „mut" (noi îl vom numi *e redus* sau *instabil*), sau este un simplu semn de notaţie ortografică fără valoare în pronunţare (pe care îl vom numi *e mut*).

— Reprezintă un [ə] *redus* în următoarele cazuri:

1° În cuvintele de o singură silabă:

ce [sə] (acest), *de* [də] (de, din, de la), *je* [ʒə] (eu), *le* [lə] (articol hotărît masculin singular), *me* [mə] (mă, îmi), *ne* [nə] (adverb de negaţie), *que* [kə] (că, pe care), *se* [sə] (se, îşi), *te* [tə] (te, îţi).

2° În silaba iniţială a unor cuvinte de două sau mai multe silabe:

cela [səla] (asta), *demander* [dəmɑ̃de] (a cere, a întreba), *registre* [rəʒistr] (registru), *semer* [səme] (a semăna), *tenir* [tənir] (a ţine), *venir* [vənir] (a veni).

3° În interiorul cuvîntului sau al unui grup de cuvinte formînd o unitate de sens, cînd este precedată de două consoane şi urmată tot de o consoană:

fermeture [fɛrmətyr] (închidere), *lestement* [lɛstəmɑ̃] (iute, cu sprinteneală), *probablement* [prɔbabləmɑ̃] (probabil), *tournesol* [turnəsɔl] (floarea-soarelui); *pour le client* [pur lə kliɑ̃] (pentru client), *sur le lit* [syr lə li] (pe pat).

*) Sunet articulat = sunet rostit; sunet nearticulat = nerostit.

— Reprezintă un semn ortografic fără valoare în pronunţare (*e mut*) în următoarele cazuri:

1° La sfîrşitul cuvintelor, după vocală sau consoană, în afară de terminaţiile alcătuite dintr-o consoană + *l* sau *r*, după care se face auzit un [ə] foarte discret:

idée [ide] (idee), *rue* [ry] (stradă), *vie* [vi] (viaţă); *reste* [rɛst] (rămîne), *riche* [riʃ] (bogat); *aigre* [ɛgr] (acru), *chèvre* [ʃɛvr] (capră), *meuble* [mœbl] (mobilă).

2° În cuvinte plurisilabice, cînd nu face parte din silaba iniţială, sau în interiorul unui grup de cuvinte care alcătuiesc un grup ritmic, cînd este precedată de o singură literă-consoană pronunţată şi este urmată tot de o singură consoană sau de unul din grupurile inseparabile cum sînt: tot de o *bl*, *br*, *cl*, *cr*, *dr*, *fl*, *fr*, *gr*, *tr*, *cs*, *sc*, *ps*, *sp* etc.:

— precedată de o literă-consoană pronunţată şi urmată de o altă consoană:

acheter [aʃte] (a cumpăra), *mademoiselle* [madmwazɛl] (domnişoară), *lentement* [lɑ̃tmɑ̃] (încet); *au revoir* [orwar] (la revedere), *tout le monde* [tulmɔ̃d] (toată lumea), *chez le docteur* [ʃeldɔktœr] (la medic).

— precedată de o literă-consoană pronunţată şi urmată de două consoane aparţinînd grupurilor mai sus indicate:

une clé [yn kle] (o cheie), *cette Française* [sɛt frɑ̃sɛz] (această franţuzoaică), *attendez le train* [atɑ̃del trɛ̃] (aşteptaţi trenul), *je ne fais pas de sport* [ʒən fɛpɑd spɔr] (nu fac sport).

3° În interiorul unor cuvinte, după litere-vocale:

dévouement [devumɑ̃] (devotament), *j'oublierai* [ʒublire] (eu voi uita), *scierie* [siri] (fabrică de cherestea).

4° După literele-consoane *c* sau *g*, urmate de *a*, *o*, *u*, unde are doar rolul pur ortografic de a despărţi consoanele *c*, *g* de vocalele următoare, pentru a le menţine sunetul [s], [ʒ]:

douceâtre [dusatr] (dulceag), *gageure* [gaʒyr] (pariu), *pigeon* [piʒɔ̃] (porumbel).

Din cazurile expuse, se poate deduce regula următoare: *litera-vocală* ***e*** *redus sau mut se păstrează în pronunţare cînd este precedată într-un cuvînt sau într-un grup de cuvinte de două sau trei litere-consoane pronunţate şi cade cînd este precedată de o singură literă-consoană pronunţată.*

În pronunţarea răspicată şi îngrijită această vocală se poate menţine însă în multe cazuri, pe cînd în rostirea familiară sau în vorbirea rapidă este adeseori suprimată.

Notă.

În corpul dialogurilor I—XXX au fost notate în paranteză rotundă sunetele [ə] care se suprimă de obicei în limba uzuală de nuanţă familiară.

I

a) Reprezintă sunetul vocalic [i]:

1° Înainte de consoane:
imiter [imite] (a imita), *ivre* [ivr] (beat), *île* [il] (insulă).

2° La sfîrşit de cuvînt, după consoane:
cri [kri] (strigăt), *fini* [fini] (terminat).

3° Înainte de [ə]:
amie [ami] (prietenă), *remerciement* [rəmersimɑ̃] (mulţumire).

b) Reprezintă sunetul semivocalic [j] înainte de vocale:
mieux [mjø] (mai bine), *million* [miljɔ̃] (milion), *tiers* [tjɛr] (treime), *viande* [vjɑ̃d] (carne).

c) După *a*, *e*, *o* formează cu aceste litere-vocale grupuri ortografice cu pronunţări speciale, care vor fi analizate la capitolul următor.

O

Reprezintă în scris atît pe [o] închis, cît şi pe [ɔ] deschis. Ca şi în cazul literei *e*, trebuie acordată o atenţie deosebită opoziţiei calitative dintre aceste două sunete, reprezentate de aceeaşi literă-vocală.

a) Litera-vocală *o* reprezintă sunetul vocalic [o] *închis* în următoarele cazuri:

1° Cînd poartă accentul circumflex:
bientôt [bjɛ̃to] (în curînd), *diplôme* [diplom] (diplomă), *rôle* [rol] (rol).

2° În poziţie finală absolută sau cînd este urmată de o literă-consoană nearticulată:
dos [do] (spate), *mot* [mo] (cuvînt), *repos* [rəpo] (odihnă), *sot* [so] (prost).

3° În terminaţia *-ose* [oz]:
chose [ʃoz] (lucru), *dose* [doz] (doză), *rose* [roz] (trandafiriu).

4° În terminaţia *-otion* [osjɔ̃]:
émotion [emosjɔ̃] (emoţie), *notion* [nosjɔ̃] (noţiune).

5° În cîteva cuvinte care nu se încadrează în cazurile mai sus înşirate:
grosse [gros] (groasă), *ode* [od] (odă).

b) Litera-vocală *o* redă sunetul [ɔ] *deschis* în toate cazurile neprevăzute pentru [o]:

observer [ɔbsɛrve] (a observa), *octobre* [ɔktɔbr] (octombrie), *homme* [ɔm] (om), *soleil* [sɔlɛj] (soare).

U

a) Reprezintă sunetul vocalic [y] în toate poziţiile:
unir [ynir] (a uni), *brûler* [bryle] (a arde), *cru* [kry] (crud).

b) Este mut în următoarele cazuri:

1° În grupul ortografic *gu* urmat de *e* sau *i*, unde are rolul de a păstra pronunţarea aspră a consoanei [g]:
bague [bag] (inel), *guérir* [gerir] (a vindeca), *guider* [gide] (a călăuzi).

Excepţie fac cuvintele în care *e* poartă trema:
aiguë [egy] (ascuţită), *ciguë* [sigy] (cucută)
şi cuvîntul *aiguille* [egɥij] (ac), unde *u* îşi păstrează sunetul [y].

2° În grupul ortografic *qu* (cu unele excepţii):
barque [bark] (barcă), *quand* [kɑ̃] (cînd), *quinze* [kɛ̃z] (cincisprezece).

c) In cîteva cuvinte împrumutate din limba engleză, pe lîngă pronunţarea [œ], este uzuală şi pronunţarea [y]:
club [klyb] sau [klœb] (club), *bluff* [blyf] sau [blœf] (farsă).

Y

a) Reprezintă sunetul vocalic [i] în următoarele cazuri:

1° Înainte de consoane:
lycée [lise] (liceu), *nylon* [nilɔ̃] (nailon).

2° În poziţie finală după consoane:
lady [ledi] (doamnă), *whisky* [wiski] (whisky).

Menţionăm că în această poziţie *y* nu apare decît în cuvinte de origine engleză sau în nume proprii (*Cluny* [klyni]).

b) Reprezintă sunetul semivocalic [j] cînd precedă o vocală:
yatagan [jatagɑ̃] (iatagan), *se noyer* [sə nwaje] (a se îneca).

II. GRUPURI DE LITERE-VOCALE

Dispuse în ordine alfabetică, aceste grupuri sînt următoarele:
ae, aé, aè, ai, aî, ao, au, ay;
ea, éa, eau, ei, éi, eo, éo, eu, éu, ey;

ia, iai, iau, ie, ié, iè, ieu, io, iou, iu;
oa, oe, oé, oè, oei, oeu, oi, oî, oo, ou, oua, oue, oué, oui, oy;
ua, ue, ué, uè, uê, ueu, ui, uî, uo, uy;
ya, ye, yeu, yo, you.

Dintre acestea, *ai, aî, au, eau, ei, eu, oeu* și *ou* redau sunete vocalice simple, putînd fi înzestrate cu timbre diferite, ca și vocalele reprezentate în scris printr-o singură literă. Toate celelalte grupuri sînt îmbinări de vocale și semivocale, care se pronunță cu o singură emisiune de voce, alăturări de două vocale pronunțate separat sau grupuri de litere-vocale cu pronunțări care se abat de la normă. În descrierea ce urmează, ne vom opri numai asupra acelora care reprezintă sunete simple și asupra unora din îmbinările de vocale și semivocale care apar mai frecvent în cuvintele folosite în limba uzuală, a căror rostire corectă este importantă.

AI, AÎ

a) Redă de regulă, în toate pozițiile, sunetul vocalic [ɛ]:

aile [ɛl] (aripă), *faire* [fɛr] (a face), *maison* [mɛzɔ̃] (casă), *paix* [pɛ] (pace), *traître* [trɛtr] (trădător).

b) În rare cazuri, reprezintă un [e]:

j'ai [ʒe] (eu am), *gai* [ge] (vesel), *quai* [ke] (peron), *je pourrai* [ʒə pure] (eu voi putea).

c) Se rostește ca [ə] în cîteva forme ale verbului *faire* (a face):

nous faisons [nu fəzɔ̃] (noi facem), *je faisais* [ʒe fəzɛ] (eu făceam), *faisant* [fəzɑ̃] (făcînd)

și în cîțiva compuși ai acestui verb:

bienfaisant [bjɛ̃fəzɑ̃] (binefăcător), *malfaisant* [malfəzɑ̃] (răufăcător).

d) Urmat de *l*, la sfîrșitul cuvintelor, sau de *ll*, în corpul cuvintelor, *ai* se pronunță [aj] sau [ɑj]:

chandail [ʃɑ̃daj] (pulover), *travail* [travaj] (muncă); *médaille* [medɑj] (medalie), *il travaille* [il travaj] (el muncește).

AO

În acest grup, cele două vocale componente se pronunță de regulă separat:

aorte [aɔrt] (aortă), *cacao* [kakao] (cacao), *chaos* [kao] (haos).

A este mut în cuvintele:

août [u] (august), *extraordinaire* [ɛkstrɔrdinɛr] (extraordinar), *la Saône* [la son] (fluviu în Franța).

AU

Redă în scris atît pe [o] închis cît și pe [ɔ] deschis.

a) În majoritatea cazurilor, reprezintă un [o] *închis*:

aujourd'hui [oʒurdɥi] (astăzi), *auprès* [oprɛ] (lîngă), *causer* [koze] (a discuta), *faute* [fot] (greșeală), *chaud* [ʃo] (cald), *faux* [fo] (fals), *tuyau* [tɥijo] (țeavă).

b) În cazuri mai rare, reprezintă un [ɔ] *deschis*, mai ales la început de cuvînt, înaintea lui *r* sau a unei silabe conținînd o vocală deschisă:

j'aurais [ʒɔrɛ] (aș avea), *augmenter* [ɔgmɑ̃te] (a ridica, a crește), *mauvais* [mɔvɛ] (rău), *Paul* [pɔl] (Pavel).

AY

a) Redă, cu rare excepții, sunetul [ɛj], cînd este urmat de litere-vocale:

crayon [krɛjɔ̃] (creion), *essayer* [esɛje] (a încerca), *payer* [pɛje] (a plăti).

b) În finală absolută, se pronunță [ɛ], iar cînd este urmat de o literă-consoană mută ori de o vocală se pronunță [ei]:

tramway [tramwɛ] (tramvai), *pays* [pei] (sau [peji]) (țară), *abbaye* [abei] (mănăstire).

EAU

Reprezintă întotdeauna un [o] *închis*:

beau [bo] (frumos), *chapeau* [ʃapo] (pălărie), *eau* [o] (apă), *veau* [vo] (vițel).

EI

a) Redă, de regulă, în toate pozițiile, sunetul vocalic [ɛ] deschis:

neige [nɛʒ] (zăpadă), *seize* [sɛz] (șaisprezece), *veinard* [vɛnar] (norocos).

b) Urmat de *l*, la sfîrșitul cuvintelor, sau de *ll*, în corpul cuvintelor, *ei* se pronunță [ɛj]:

soleil [sɔlɛj] (soare), *sommeil* [sɔmɛj] (somn), *meilleur* [mɛjœr] (mai bun), *oreille* [ɔrɛj] (ureche).

EU

Redă ortografic sunetele vocalice [ø] închis și [œ] deschis.

a) Reprezintă pe [ø] *închis* în următoarele cazuri:

1° În silabă finală, urmat sau nu de o consoană mută:

bleu [blø] (albastru), *feu* [fø] (foc), *neveu* [nəvø] (nepot), *il pleut* [il plø] (plouă).

2° În interiorul cuvintelor, cînd este urmat de consoanele [t] sau [z]:

émeute [emøt] (răscoală), *neutre* [nøtr] (neutru), *creuser* [krøze] (a săpa), *deuxième* [døzjɛm] (al doilea).

3° În cîteva cuvinte, cînd *eu* încheie o silabă în care nu poartă accentul tonic:

jeudi [ʒødi] (joi), *meunier* [mønje] (morar).

4° În silabă inițială:

eucalyptus [økaliptys] (eucalipt), *Europe* [ørɔp] (Europa).

b) Reprezintă pe [œ] *deschis* în toate celelalte cazuri:

aveugle [avœgl] (orb), *fleur* [flœr] (floare), *peuple* [pœpl] (popor), *seuil* [sœj] (prag).

EY

a) Reprezintă sunetul vocalic [ɛ] *deschis* și apare mai cu seamă în poziție finală și în cuvinte împrumutate din limba engleză:

jersey [ʒɛrzɛ] (jerseu), *trolleybus* [trɔlɛbys] (troleibuz).

b) Cîteodată redă sunetul [ɛj]:

ils s'asseyent [il sasɛj] (ei se așază).

OE

Acest grup de litere-vocale transcrie trei pronunțări diferite:

a) [ɔe]:

coexistence [kɔɛgzistɑ̃s] (coexistență), *coefficient* [kɔefisjɑ̃] (coeficient).

b) [e], în cuvinte de origine grecească:

oedème [edɛm] (edem), *Oedipe* [edip] (Edip).

c) [wa] sau [wɑ]:

moelle [mwal] (măduvă), *poêle* [pwɑl] (sobă, tigaie).

OEU

Acest grup de litere-vocale se pronunță în două feluri:

a) [ø], la sfîrșit de cuvînt, urmat sau nu de una sau două litere-consoane nearticulate:

boeufs [bø] (boi), *noeud* [nø] (nod).

b) [œ], cînd este urmat de o literă-consoană articulată:

coeur [kœr] (inimă), *oeuvre* [œvr] (operă), *soeur* [sœr] (soră).

OI, OÎ

Redă în scris semivocala [w] urmată de vocalele orale [a] închis sau [ɑ] deschis.

a) Se pronunță [wɑ]:

1° Cînd grupul ortografic *oi* este precedat de *r*:

droit [drwɑ] (drept), *froid* [frwɑ] (frig, rece), *croître* [krwɑtr] (a crește).

2° În grupurile ortografice: *-oi(e)*, *-oids*, *-ois*, *-oix*:

loi [lwɑ] (lege), *joie* [ʒwɑ] (bucurie), *poids* [pwɑ] (greutate), *mois* [mwɑ] (lună calendaristică), *voix* [vwɑ] (voce).

b) Se pronunță [wa] în toate celelalte cazuri:

doigt [dwa] (deget), *moineau* [mwano] (vrabie).

OU

a) Redă sunetul vocalic [u], identic cu cel din limba română, cînd este urmat de o consoană sau cînd se află în poziție finală:

mouche [muʃ] (muscă), *rouge* [ruʒ] (roșu), *tout* [tu] (tot, totul).

b) Redă semivocala [w] cînd este urmat de o vocală:

ouate [wat] (vată), *louer* [lwe] (a închiria), *oui* [wi] (da).

OY

Înainte de sunete-vocale, se pronunță [wa-j]:

effroyable [efrwajɑbl] (îngrozitor), *envoyer* [ɑ̃vwaje] (a trimite), *voyager* [vwajaʒe] (a călători).

U – VOCALĂ

În asemenea grupuri ortografice, se face auzită semivocala [ɥ] urmată de vocala respectivă:

nuage [nɥaʒ] (nor), *saluer* [salɥe] (a saluta), *affectueux* [afɛktɥø] (afectuos), *huit* [ɥit] (opt), *duo* [dɥo] (duet).

Există însă cîteva cazuri de pronunțări diferite:

a) *UA* se pronunță [wa], după *q*:

aquarelle [akwarɛl] (acuarelă), *équateur* [ekwatœr] (ecuator).

b) *UE* urmat de *il* sau *ill* se pronunță [œj]:

accueil [akœj] (primire), *cueillir* [kœjir] (a culege).

UY

Urmat de vocale, acest grup ortografic se pronunță [ɥij] sau [yj]:

tuyau [tɥijo] (țeavă), *gruyère* [gryjɛr] (șvaițer).

III. LITERE-VOCALE+LITERELE-CONSOANE M, N

S-a mai spus că, în lipsa unor semne potrivite de notare ortografică, vocalele nazale ale limbii franceze se redau în scris cu ajutorul unor vocale sau al unor grupuri de vocale urmate de consoanele *m*, *n*. Astfel, vocalele nazale sînt reprezentate prin următoarele notări:

[ɑ̃] prin *am, an, em, en*.
[ɛ̃] prin *aim, ain, ein, ien, im, in, yen, ym, yn*.
[ɔ̃] prin *om, on*.
[œ̃] prin *um, un*.

Scrierea cu *m* sau cu *n* nu este arbitrară. Vocala nazală se notează în mod obișnuit cu *n*, în timp ce *m* este întrebuințat numai înainte de consoanele *b*, *p* și *m*. La sfîrșit de cuvînt, vocalele nazale se scriu de regulă tot cu *n*, excepție făcînd numai cîteva cuvinte: *faim* (foame), *essaim* (roi), *nom* (nume), *parfum* (parfum) etc.

În ceea ce privește *cantitatea* lor, vocalele nazale pot fi, ca și vocalele orale, lungi sau scurte.

a) Sînt *l u n g i* cînd poartă accentul tonic și sînt urmate de o consoană articulată;

b) Sînt *s c u r t e* cînd nu poartă accentul tonic sau cînd încheie cuvîntul (chiar dacă, în scris, sînt urmate de o consoană care nu se pronunță).

Exemple

a) *l u n g i*			b) *s c u r t e*			
accentuate + consoană			*neaccentuate*		*finale*	
[ɑ̃]	grande	[grɑ̃d]	grandir	[grɑ̃dir]	grand	[grɑ̃]
[ɛ̃]	teinte	[tɛ̃t]	teinter	[tɛ̃te]	teint	[tɛ̃]
[ɔ̃]	blonde	[blɔ̃d]	blondine	[blɔ̃din]	blond	[blɔ̃]
[œ̃]	humble	[œ̃bl]	humblement	[œ̃bləmɑ̃]	parfum	[parfœ̃]

În ceea ce privește *calitatea* nazală a acestor vocale, se va reține ca o regulă general valabilă că o vocală este nazală numai cînd ocupă în cuvînt una din următoarele două poziții:

1° *Urmată de o literă-consoană, în afară de m, n.*
2° *La sfîrșit de cuvînt*, chiar dacă este urmată de o consoană nearticulată.

Exemple

	1° *Urmată de o consoană:*	2° *La sfîrșit de cuvînt:*
[ɑ̃]	**danser, centre, camper**	**rang, dent, pan**
[ɛ̃]	**craindre, feinte, pincer**	**pain, plein, vin**
[ɔ̃]	**pondre, rompre**	**bon, nom**
[œ̃]	**lundi, Dunkerque**	**brun, emprunt**

Îndată ce grupul ortografic: vocală + *m* sau *n* nu ocupă una din aceste două poziții în cuvînt, așadar *îndată ce el este urmat de o* **vocală** *sau de una din consoanele* **m** *sau* **n**, el nu mai reprezintă o vocală nazală și literele care îl compun își redobîndesc independența pronunțării, ca sunete de sine stătătoare.

Exemple

	Pronunțare nazală	*Pronunțare orală*
[ɑ̃]	*santé* [sɑ̃te] (sănătate)	*sanatorium* [sanatɔrjɔm] (sanatoriu)
	lampe [lɑ̃p] (lampă)	*laminoir* [laminwar] (laminor)
	vendredi [vɑ̃drədi] (vineri)	*venir* [vənir] (a veni)
	sembler [sɑ̃ble] (a părea)	*semer* [səme] (a semăna)
[ɛ̃]	*demain* [dəmɛ̃] (mîine)	*semaine* [səmɛn] (săptămînă)
	essaim [esɛ̃] (roi)	*aimer* [eme] (a iubi)
	rein [rɛ̃] (rinichi)	*reine* [rɛn] (regină)
	moins [mwɛ̃] (mai puțin)	*moine* [mwan] (călugăr)
	infidèle [ɛ̃fidɛl] (necredincios)	*inévitable* [inevitabl] (inevitabil)
	important [ɛ̃pɔrtɑ̃] (important)	*image* [imaʒ] (imagine)
	syncope [sɛ̃kɔp] (sincopă)	*synonyme* [sinɔnim] (sinonim)
	symbole [sɛ̃bɔl] (simbol)	*anonyme* [anɔnim] (anonim)
	chien [ʃjɛ̃] (cîine)	*chienne* [ʃjɛn] (cățea)
[ɔ̃]	*bon* [bɔ̃] (bun)	*bonne* [bɔn] (bună)
	tombe [tɔ̃b] (cade)	*homme* [ɔm] (om)

[œ̃] {*chacun* [ʃakœ̃] (fiecare) — *lune* [lyn] (lună)
{*parfum* [parfœ̃] (parfum) — *parfumer* [parfyme] (a parfuma)

O greşeală comisă frecvent de români este aceea că, după ce şi-au însuşit mecanismul articulării vocalelor nazale, au tendinţa să nazalizeze orice grup alcătuit dintr-o vocală + *m*, *n*, căzînd astfel în eroarea opusă, adică a nazalizării abuzive. Asemenea pronunţări defectuoase se aud bunăoară în cuvinte ca:

semaine (săptămînă)	pronunţat	[səmɛ̃] în loc de	[səmɛn]
capitaine (căpitan)	pronunţat	[kapitɛ̃] în loc de	[kapitɛn]
personne (persoană)	pronunţat	[pɛrsɔ̃] în loc de	[pɛrsɔn]
sonne (sună)	pronunţat	[sɔ̃] în loc de	[sɔn]
téléphone (telefon)	pronunţat	[telefɔ̃] în loc de	[telefɔn]

şi altele.

OBSERVAŢII

privitoare la unele pronunţări deosebite ale vocalelor nazale şi ale grupurilor de litere care le alcătuiesc

AN

1° Reprezintă vocala nazală [ɑ̃] în cuvîntul *néanmoins* [neɑ̃mwɛ̃] (totuşi), deşi grupul ortografic *-an-* este urmat de *m*.

2° În cîteva cuvinte străine, nazalizarea nu s-a impus:

policeman [pɔlisman] (agent de circulaţie), *tramway* [tramwɛ] (tramvai).

EM

1° În poziţie iniţială, acest grup ortografic se pronunţă [ɑ̃] în faţa unui *m*:

emmagasiner [ɑ̃magazine] (a înmagazina), *emmener* [ɑ̃məne] (a lua, a duce cu sine).

2° În cîteva cazuri, grupul *-em-* are, în interiorul cuvîntului, pronunţarea [am]:

— în terminaţiile adverbiale *-emment*:
évidemment [evidamɑ̃] (evident), *prudemment* [prydamɑ̃] (prudent).
— în cuvîntul *femme* [fam] (femeie, soţie).

EN

1° În poziţie iniţială, grupul ortografic *en-* este un prefix care se pronunţă [ɑ̃] chiar înaintea unui *n* sau a unei vocale:

enivrer [ɑ̃nivre] (a îmbăta), *ennui* [ɑ̃nɥi] (plictiseală) şi compuşii acestui cuvînt.

Excepţie face substantivul *ennemi* (duşman), care se pronunţă [ɛnmi].

2° Grupul *en* se pronunţă [ɛ̃]:

— în interiorul cîtorva cuvinte:
agenda [aʒɛ̃da] (agendă), *appendicite* [apɛ̃disit] (apendicită), *benzine* [bɛ̃zin] (benzină) etc.

— în poziţie finală, în grupurile ortografice: *-ien*, *-yen*, *-éen*:
bien [bjɛ̃] (bine), *rien* [rjɛ̃] (nimic), *moyen* [mwajɛ̃] (mediu), *doyen* [dwajɛ̃] (decan), *européen* [ørɔpeɛ̃] (european).

şi în cuvîntul *examen* [ɛgzamɛ̃] (examen).

3° În poziţie finală, grupul *-en* se pronunţă [ɛn] în cuvintele:

abdomen [abdɔmɛn] (abdomen), *Carmen* [karmɛn] (Carmen), *pollen* [pɔlɛn] (polen), *spécimen* [spesimɛn] (specimen) etc.

4° În terminaţia unor timpuri verbale la persoana a III-a plural, grupul ortografic *-ent* nu se nazalizează şi este mut:

ils entrent [ilzɑ̃tr] (ei intră), *elles disaient* [ɛl dizɛ] (ele spuneau), *ils resteraient* [il rɛstərɛ] (ei ar rămîne).

5° În cuvîntul *solennel* (solemn) grupul *-enn-* se rosteşte [an]: [sɔlanɛl].

IN

1° În poziţie finală sau iniţială, în unele cuvinte de origine străină, acest grup se rosteşte cîteodată fără nazalizare:

gin [dʒin] (rachiu englezesc), *in-octavo* [inɔktavo] (format de carte cu coala împăturită în opt).

2° În perfectul simplu al verbelor *venir* şi *tenir*, la persoana I plural, grupul *-în-* se nazalizează, deşi este urmat de *m*:

nous vînmes [nu vɛ̃m] (noi venirăm), *nous tînmes* [nu tɛ̃m] (noi ţinurăm).

3° Grupul ortografic *oin* se pronunţă [wɛ̃]:

coin [kwɛ̃] (colţ), *loin* [lwɛ̃] (departe), *poing* [pwɛ̃] (pumn).

UM

Grupul final *-um* se pronunţă fără nazalizare şi cu un [ɔ] deschis, în unele cuvinte de origine latină sau de altă provenienţă:

maximum [maksimɔm] (maximum), *minimum* [minimɔm] (minimum), *rhum* [rɔm] (rom), *uranium* [yranjɔm] (uraniu).

IV. LITERE-CONSOANE SIMPLE ŞI GRUPURI DE LITERE-CONSOANE

În legătură cu valoarea consoanelor în cuvînt, se va ţine seamă de următoarele observaţii generale preliminare:

1° *Consoanele duble*, frecvente în scriere, se pronunţă ca sunete simple. Rostirea lor ca sunete duble, după modelul limbii italiene, este incorectă şi pretenţioasă, deşi asemenea pronunţări artificiale se aud la unii vorbitori francezi, mai ales la oratori sau la crainici de radio.

Aşadar, se vor articula ca sunete simple consoanele duble în cuvinte ca:

abbé, accaparer, addition, effort, aggravation, allée, imminent, donner, apporter, horreur, assez, admettre etc.

Cazuri excepţionale sînt constituite de grupurile *cc* şi *gg* urmate de *e* sau *i*, în care a doua consoană are însă o valoare deosebită de cea pe care o are prima consoană.

2° De regulă, *consoanele finale nu se rostesc*. Excepţiile, destul de numeroase, sînt constituite mai cu seamă de consoanele *c, f, l* şi *r*, dar şi acestea sînt adesea mute la sfîrşit de cuvînt.

3° *Consoana* **s**, ca semn obişnuit al pluralului majorităţii substantivelor şi al unor adjective, *nu are valoare în pronunţare*.

Exemple

	singular	*plural*
[dɑ̃ʒe]	*danger* (pericol)	*dangers* (pericole)
[frɥi]	*fruit* (fruct)	*fruits* (fructe)
[ʒɑ̃ti]	*gentil* (drăguţ)	*gentils* (drăguţi)
[sɛk]	*sec* (uscat)	*secs* (uscaţi)

4° În cuvinte destul de numeroase (substantive, adjective, verbe şi adverbe), *ultimele două consoane de la sfîrşitul cuvîntului nu se pronunţă*:

aspect [aspɛ] (aspect), *corps* [kɔr] (corp), *doigt* [dwa] (deget), *mets* [mɛ] (fel de mîncare), *poids* [pwɑ] (greutate), *puits* [pɥi] (fîntînă), *respect* [rɛspɛ] (respect), *temps* [tɑ̃] (timp); *prompt* [prɔ̃] (prompt), *vingt* [vɛ̃] (douăzeci);

tu attends [ty atɑ̃] (tu aştepţi), *il est* [il ɛ] (el este), *tu mets* [ty mɛ] (tu pui), *je perds* [ʒə pɛr] (eu pierd); *volontiers* [vɔlɔ̃tje] (bucuros, cu plăcere).

◆

B

1° În poziţie iniţială şi medială se pronunţă:

barbe [barb] (barbă), *robe* [rɔb] (rochie).

2° În poziţie finală este mut în majoritatea cuvintelor:

aplomb [aplɔ̃] (siguranţă), *plomb* [plɔ̃] (plumb).

C

1° În poziţie iniţială şi medială, se pronunţă [k], cînd este urmat de *a, o, u* sau de o consoană:

carte [kart] (hartă), *raconter* [rakɔ̃te] (a povesti), *acteur* [aktœr] (actor).

2° În aceleaşi poziţii, dar urmat de *e, i, y*, se pronunţă [s]:

cerise [səriz] (cireaşă), *ici* [isi] (aici), *bicyclette* [bisiklɛt] (bicicletă).

3° În grupul *cc*, urmat de *e* sau *i*, primul *c* se pronunţă [k], iar al doilea [s]:

accès [aksɛ] (acces), *succéder* [syksede] (a urma), *accident* [aksidɑ̃] (accident).

4° În poziţie finală, se articulează în cele mai multe cazuri:

arc [ark] (arc), *bloc* [blɔk] (bloc), *choc* [ʃɔk] (şoc), *cognac* [kɔɲak] (coniac), *sac* [sak] (sac), *sec* [sɛk] (uscat).

În aceeaşi poziţie, este însă mut în alte cuvinte:

banc [bɑ̃] (bancă), *blanc* [blɑ̃] (alb), *estomac* [ɛstɔma] (stomac), *porc* [pɔr] (porc), *tabac* [taba] (tutun).

5° În cuvintele *second* (al doilea) şi *zinc* (zinc, tejghea), *c* se pronunţă [g]: [səgɔ̃], [zɛ̃g].

Ç

Apare în interiorul cuvintelor, înaintea vocalelor *a, o, u*, şi se pronunţă [s]:

façade [fasad] (faţadă), *garçon* [garsɔ̃] (băiat), *reçu* [rəsy] (chitanţă).

CH

1° În poziţie iniţială şi medială se pronunţă, de regulă, [ʃ]:

chambre [ʃɑ̃br] (cameră), *chapeau* [ʃapo] (pălărie), *acheter* [aʃte] (a cumpăra).

2° În aceleaşi poziţii, se pronunţă [k] în unele cuvinte savante:

écho [eko] (ecou), *orchestre* [ɔrkɛstr] (orchestră), *technique* [tɛknik] (tehnică).

3° Apare foarte rar în poziţie finală. În acest caz este mut în cuvîntul *almanach* [almana] (almanah) şi se pronunţă [k] în nume proprii şi substantive de origine străină:

Munich [mynik] (München), *Zurich* [zyrik] (Zürich).

D

1° În poziţie iniţială şi în interiorul cuvîntului, se pronunţă [d]:

demain [dəmɛ̃] (mîine), *admirer* [admire] (a admira), *radio* [radio] (radio).

2° În poziţie finală este mut:

accord [akɔr] (acord), *lourd* [lur] (greu).

În aceeaşi poziţie se pronunţă în cîteva cazuri:

sud [syd] (sud), *Alfred* [alfrɛd] (Alfred), *David* [david] (David).

F

Se articulează [f] în toate poziţiile:

forêt [fɔrɛ] (pădure), *fumer* [fyme] (a fuma);
affirmer [afirme] (a afirma), *refuge* [rəfyʒ] (refugiu);
boeuf [bœf] (bou), *canif* [kanif] (briceag), *oeuf* [œf] (ou).

În poziţie finală, este mut în cuvintele:

clef [kle] (cheie), *chef-d'oeuvre* [ʃɛdœvr] (capodoperă)

şi în cîteva substantive la plural:

boeufs [bø] (boi), *nerfs* [nɛr] (nervi), *oeufs* [ø] (ouă).

G

1° În poziţie iniţială şi medială, se pronunţă [g], cînd este urmat de *a*, *o*, *u* sau de o consoană:

gamin [gamɛ̃] (puşti), *agonie* [agoni] (agonie), *guérir* [gerir] (a vindeca), *grave* [grav] (grav).

2° În aceleaşi poziţii, dar urmat de *e*, *i*, *y*, se pronunţă [ʒ]:

gémir [ʒemir] (a geme), *régiment* [reʒimɑ̃] (regiment), *gymnastique* [ʒimnastik] (gimnastică).

3° În grupul *gg*, urmat de *e*, primul *g* se pronunţă [g], iar al doilea [ʒ]:

suggérer [sygʒere] (a sugera), *suggestion* [sygʒɛstjɔ̃] (sugestie).

4° În poziţie finală sau urmat de *t*, *g* este mut:

faubourg [fobur] (suburbie), *long* [lɔ̃] (lung), *doigt* [dwa] (deget).

Excepţie fac cîteva cuvinte, printre care:

grog [grɔg] (băutură alcoolică fierbinte), *zigzag* [zigzag] (zigzag).

GN

În majoritatea cazurilor, acest grup de litere-consoane se pronunţă ca un *n* muiat [ɲ]:

agneau [aɲo] (miel), *gagner* [gaɲe] (a cîştiga), *magnétophone* [maɲetɔfɔn] (magnetofon).

Excepţie fac cîteva cuvinte străine, în care *gn* se pronunţă ca două consoane: *g* + *n*:

diagnostic [djagnɔstik] (diagnostic), *stagnant* [stagnɑ̃] (stătător, stagnant).

H

Această literă *nu se pronunţă niciodată* în limba franceză, indiferent de poziţia ei în cuvînt sau dacă face corp comun cu alte litere-consoane (*kh*, *rh*, *ph*, *sh*, *sch*, *th*).

La început de cuvînt, această literă are totuşi un rol funcţional:

1° Provoacă eliziunea unor vocale cu care se termină cuvîntul precedent sau permite pronunţarea legată a cuvintelor. În acest caz, poartă numele de *h mut*.

l'homme [lɔm] (omul), *l'hygiène* [liʒjɛn] (igiena); *les hommes* [lezɔm] (oamenii, bărbaţii).

2° Alteori, această literă nu permite nici eliziunea nici legătura între cuvinte, purtînd numele de *h aspirat*. În dicţionare, cuvintele care încep cu *h* aspirat sînt notate cu un asterisc (*).

le hangar [ləɑ̃gar] (hangarul), *la hache* [la aʃ] (securea), *les haricots* [le ariko] (fasolea).

J

Această literă-consoană se pronunţă [ʒ] în toate poziţiile:

jamais [ʒamɛ] (niciodată), *ajuster* [aʒyste] (a ajusta), *joujou* [ʒuʒu] (jucărie).

În cuvintele originare din limba engleză, litera aceasta reprezintă sunetul [dʒ]:

jazz (dʒaz), *jeep* [dʒip] (tip de maşină).

K

Are în toate poziţiile sunetul aspru [k]:

kermesse [kɛrmɛs] (chermeză), *kilogramme* [kilɔgram] (kilogram).

L

1° În poziţie iniţială şi medială, are sunetul pe care i-l cunoaştem din limba română:

large [larʒ] (larg), *lit* [li] (pat), *douleur* [dulœr] (durere), *sale* [sal] (murdar).

2° În poziţie finală se pronunţă de cele mai multe ori:

animal [animal] (animal), *sel* [sɛl] (sare), *seul* [sœl] (singur).

Excepţie fac mai multe cuvinte terminate în:

— *-il*: *fusil* [fyzi] (puşcă), *gentil* [ʒɑ̃ti] (drăguţ), *persil* [pɛrsi] (pătrunjel), *sourcil* [sursi] (sprînceană) şi în

— *-ail*, *-eil*, *-euil*: *rail* [rɑj] (şină), *travail* [travaj] (muncă), *appareil* [aparɛj] (aparat), *soleil* [sɔlɛj] (soare), *deuil* [dœj] (doliu), *seuil* [sœj] (prag)

în care *l* este mut. În cel de-al doilea grup, litera *i* care îl precedă se rosteşte ca o semivocală ([j]).

3° În următoarele cuvinte, *l* este mut:

fils [fis] (fiu), *pouls* [pu] (puls), *La Rochefoucauld* [larɔʃfuko].

LL

Ca orice consoană dublă, litera-consoană *-ll-* se pronunţă de regulă ca un *l* simplu:

balle [bal] (minge), *belle* [bɛl] (frumoasă).

Precedat de *i*, grupul *-ll-* comportă două pronunţări deosebite:

1° La început de cuvînt se pronunţă ca un *l* obişnuit:

illusion [ilyzjɔ̃] (iluzie), *illustre* [ilystr] (ilustru).

2° În poziţie medială, reprezintă semivocala [j]:

famille [famij] (familie), *feuille* [fœj] (frunză, foaie), *juillet* [ʒɥijɛ] (iulie).

O serie de cuvinte se abat de la această pronunţare, păstrînd rostirea [il]:

bacille [basil] (bacil), *billion* [biljɔ̃] (bilion), *distiller* [distile] (a distila), *mille* [mil] (o mie) şi compuşii săi *(million, milliard, milligramme, millimètre)*, *osciller* [ɔsile] (a oscila), *papille* [papil] (papilă), *pénicilline* [penisilin] (penicilină), *pupille* [pypil] (pupila ochiului), *sigillé* [siʒile] (sigilat), *tranquille* [trɑ̃kil] (liniştit), *tranquillité* [trɑ̃kilite] (linişte), *vaudeville* [vodvil] (vodevil), *villa* [vila] (vilă), *village* [vilaʒ] (sat), *ville* [vil] (oraş), *villégiature* [vileʒjatyr] (vilegiatură), *villosité* [vilɔzite] (vilozitate) etc.

M

1° Se pronunţă [m] în toate poziţiile, cu condiţia să nu facă parte dintr-un grup de litere care reprezintă o vocală nazală:

mandat [mɑ̃da] (mandat), *dormir* [dɔrmir] (a dormi).

2° În interiorul cuvîntului, înainte de *n*, este mut în cuvintele:

automne [otɔn] (toamnă), *condamner* [kɔ̃dane] (a condamna).

N

Se pronunţă [n] în toate poziţiile, cu condiţia să nu facă parte dintr-un grup de litere care reprezintă o vocală nazală:

navire [navir] (navă), *pénétrer* [penetre] (a pătrunde).

P

1° În poziţie iniţială şi medială se rosteşte [p]:

perdre [pɛrdr] (a pierde), *prononcer* [prɔnɔ̃se] (a pronunţa), *comprendre* [kɔ̃prɑ̃dr] (a înţelege).

2° În interiorul cuvîntului, este mut înainte de *t* în cuvintele:

compter [kɔ̃te] (a număra, a socoti), *dompter* [dɔ̃te] (a îmblînzi), *sculpter* [skylte] (a sculpta), *sept* [sɛt] (şapte);

iar în alte cuvinte se pronunță:

adepte [adɛpt] (adept), *sceptique* [sɛptik] (sceptic), *septembre* [sɛptɑ̃br] (septembrie), *symptôme* [sɛ̃ptom] (simptom).

3° În poziție finală este de regulă mut:

beaucoup [boku] (mult), *coup* [ku] (lovitură), *loup* [lu] (lup), *sirop* [siro] (sirop), *trop* [tro] (prea, prea mult).

PH

Se pronunță totdeauna [f]:

asphalte [asfalt] (asfalt), *photo* [foto] (fotografie), *phrase* [frɑz] (frază), *téléphone* [telefɔn] (telefon).

Q

Această literă-consoană apare de obicei însoțită de *u* la începutul și în interiorul cuvîntului și se pronunță [k]:

quatre [katr] (patru), *qui* [ki] (care, cine), *enquête* [ɑ̃kɛt] (anchetă), *cinquante* [sɛ̃kɑ̃t] (cincizeci).

Neînsoțită de *u* o găsim numai în cuvintele:

cinq [sɛ̃k] (cinci) și *coq* [kɔk] (cocoș).

R

1° În poziție inițială și în interiorul cuvîntului, se pronunță [r]:

rond [rɔ̃] (rotund), *ruban* [rybɑ̃] (panglică), *herbe* [ɛrb] (iarbă), *porter* [pɔrte] (a duce, a purta).

2° În poziție finală, se pronunță cînd nu este precedat de *e*:

par [par] (prin, de), *choisir* [ʃwazir] (a alege), *trésor* [trezɔr] (comoară), *cœur* [kœr] (inimă), *pur* [pyr] (pur).

Deși precedat de *e*, *r* se pronunță, în poziție finală, în cuvintele:

amer [amɛr] (amar), *cancer* [kɑ̃sɛr] (cancer), *cher* [ʃɛr] (scump, drag), *corner* [kɔrnɛr] (corner), *cuiller* [kɥijɛr] (lingură), *enfer* [ɑ̃fɛr] (iad), *éther* [etɛr] (eter), *fer* [fɛr] (fier), *fier* [fjɛr] (mîndru), *hier* [jɛr] (ieri), *hiver* [ivɛr] (iarnă), *mer* [mɛr] (mare), *reporter* [rəpɔrtɛr] (reporter); *revolver* [revɔlvɛr] (revolver), *supporter* [sypɔrtɛr] (suporter), *tiers* [tjɛr] (treime), *ver* [vɛr] (vierme).

S

1° La început de cuvînt, se pronunță [s]:

sel [sɛl] (sare), *seul* [sœl] (singur), *sapin* [sapɛ̃] (brad).

2° În interiorul cuvîntului are două pronunțări diferite:

a) [s], cînd este precedat sau urmat de o consoană, inclusiv un al doilea *s*:

espérer [ɛspere] (a spera), *rester* [rɛste] (a rămîne), *pousser* [puse] (a împinge).

b) [z], cînd se găsește între două vocale:

maison [mɛzɔ̃] (casă), *oiseau* [wazo] (pasăre), *chaise* [ʃɛz] (scaun), *crise* [kriz] (criză).

3° În poziție finală, *s* este mut în majoritatea cazurilor și este întotdeauna mut cînd reprezintă semnul pluralului substantivelor și adjectivelor:

dans [dɑ̃] (în), *pardessus* [pardəsy] (pardesiu), *univers* [ynivɛr] (univers); *frères* [frɛr] (frați), *jolis* [ʒɔli] (frumoși).

Excepție fac cîteva substantive nume comune:

autobus [otɔbys] (autobuz), *cosmos* [kɔsmɔs] (cosmos), *jadis* [ʒadis] (odinioară), *lis* [lis] (crin), *maïs* [mais] (porumb), *mars* [mars] (martie), *os* [ɔs] (os), *rébus* [rebys] (rebus), *sens* [sɑ̃s] (sens), *tournevis* [turnəvis] (șurubelniță), *trolleybus* [trɔlɛbys] (troleibuz), *vis* [vis] (șurub) etc.

și o serie de substantive nume proprii franțuzești, străine sau antice:

Calvados [kalvados] (regiune din Normandia), *Clovis* [klɔvis] (Clovis), *Ruy Blas* [rɥi blas], *Britannicus* [britanikys] (Britanicus), *Remus* [remys] (Remus), *Romulus* [rɔmylys] (Romulus), *Titus* [titys] (Titus), *Zeus* [dzøs] (Zeus) etc.

În cuvîntul *tous* (toți, cu toții), *s* este mut cînd cuvîntul este adjectiv, dar se articulează cînd este pronume.

SC

1° Se pronunță [sk] înaintea lui *a*, *o*, *u*:

escalader [ɛskalade] (a se cățăra), *ausculter* [ɔskylte] (a ausculta).

2° Se pronunță [s] înaintea lui *e*, *i*:

ascenseur [asɑ̃sœr] (ascensor), *scène* [sɛn] (scenă), *science* [sjɑ̃s] (știință).

SCH, SH

Apar numai în cuvinte de origine engleză sau germană și se pronunță [ʃ]:

schéma [ʃema] (schemă), *shampooing* [ʃɑ̃pwɛ̃] (șampon).

T

1° În poziție inițială se pronunță [t]:

table [tabl] (masă), *tiens* [tjɛ̃] (ține), *toujours* [tuʒur] (totdeauna).

2° În interiorul cuvîntului are două pronunțări diferite:

a) [t], în majoritatea cazurilor:

antique [ɑ̃tik] (antic), *étranger* [etrɑ̃ʒe] (străin), *moteur* [mɔtœr] (motor).

b) [s], în silabă finală și urmat de *i* + o altă vocală, în diferite terminații (*-tiaire*, *-tial*, *-tie*, *-tiel*, *-tien*, *-tieux*, *-tion*, *-tional etc.*):

tertiaire [tɛrsjɛr] (terțiar), *spatial* [spasjal] (spațial), *démocratie* [demɔkrasi] (democrație), *partiel* [parsjɛl] (parțial), *égyptien* [eʒipsjɛ̃] (egiptean), *ambitieux* [ɑ̃bisjø] (ambițios), *action* [aksjɔ̃] (acțiune), *national* [nasjɔnal] (național).

Sînt însă o serie de cuvinte în care *t* urmat de *i* + o altă vocală își menține pronunțarea [t]:

— În cîteva din terminațiile de mai sus, în care *t* este precedat de *s* sau *x*:

vestiaire [vɛstjɛr] (vestiar), *bestial* [bɛstjal] (bestial), *amnistie* [amnisti] (amnistie), *dynastie* [dinasti] (dinastie), *modestie* [mɔdɛsti] (modestie), *bastion* [bastjɔ̃] (bastion), *mixtion* [mikstjɔ̃] (amestec, amestecare), *question* [kɛstjɔ̃] (chestiune, problemă) etc.

— În cîteva cuvinte terminate în *-ien* și *-ie*:

chrétien [kretjɛ̃] (creștin), *entretien* [ɑ̃trətjɛ̃] (întreținere, convorbire), *maintien* [mɛ̃tjɛ̃] (menținere, ținută), *soutien* [sutjɛ̃] (sprijin); *garantie* [garɑ̃ti] (garanție), *ortie* [ɔrti] (urzică), *partie* [parti] (parte), *sortie* [sɔrti] (ieșire)

și în unele forme verbale (indicativ prezent și viitor, condițional prezent și conjunctiv prezent) ale compușilor lui *tenir* (a ține): *contenir*, *détenir*, *entretenir*, *maintenir*, *retenir*, *soutenir*.

— În terminațiile unor verbe la persoanele I și II plural ale indicativului imperfect și ale conjunctivului prezent:

être — *tu étais* [ty etɛ] (tu erai)
nous étions [nuzetjɔ̃] (noi eram)
rester — *que je reste* [kə ʒə rɛst] (să rămîn)
que vous restiez [kə vu rɛstje] (să rămîneți).

3° În poziție finală, *t* este de obicei mut:

avocat [avɔka] (avocat), *concert* [kɔ̃sɛr] (concert), *salut* [saly] (salut).

Excepție fac cîteva cuvinte terminate în *-ct* și alte cîteva:

direct [dirɛkt] (direct), *strict* [strikt] (strict), *brut* [bryt] (brut), *dot* [dɔt] (zestre), *est* [ɛst] (est, punct cardinal), *ouest* [wɛst] (vest), *sept* [sɛt] (șapte) etc.

în care *t* se articulează.

V

Se rostește [v] în toate pozițiile:

vert [vɛr] (verde), *arriver* [arive] (a sosi).

W

Nefiind o literă franceză, apare în puține cuvinte și se pronunță [v] sau [w]:

[v]: *wagon* [vagɔ̃] (vagon);
[w]: *water-polo* [watɛrpɔlo] (polo pe apă).

X

1° În poziție inițială apare foarte rar și se pronunță [ks] sau [gz]:

xylophone [ksilɔfɔn] (xilofon), *Xénophon* [gzenɔfɔ̃].

2° În interiorul cuvîntului are valori foarte diferite:

[ks]:

extrême [ɛkstrɛm] (extrem), *taxi* [taksi] (taxi);

[gz]: în grupul *ex* urmat de o vocală:

examen [ɛgzamɛ̃] (examen), *exercice* [ɛgzɛrsis] (exercițiu), *exécuter* [ɛgzekyte] (a executa);

[k]:

excepté [ɛksɛpte] (exceptat), *excellent* [ɛksɛlɑ̃] (excelent);

[s]:

soixante [swasɑ̃t] (șaizeci), *Bruxelles* [brysɛl];

[z]:

deuxième [døzjɛm] (al doilea), *sixième* [sizjɛm] (al șaselea), *dixième* [dizjɛm] (al zecelea).

3° În poziție finală, *x* este de regulă mut:

doux [du] (dulce, blînd), *paix* [pɛ] (pace), *prix* [pri] (preț).

Se pronunță, în mod excepțional, în cîteva cuvinte:

index [ɛ̃dɛks] (index), *lynx* [lɛ̃ks] (rîs, animal) etc.

Z

1° În poziție inițială și în interiorul cuvîntului *z* se pronunță [z]:

zéro [zero] (zero), *zone* [zon] (zonă), *bronze* [brɔ̃z] (bronz), *quatorze* [katɔrz] (paisprezece).

2° La sfîrșit de cuvînt, este mut:

chez [ʃe] (la), *nez* [ne] (nas), *riz* [ri] (orez).

Excepție fac cîteva cuvinte, în care *z* are fie valoarea sa obișnuită, fie valoarea [s] sau [ts]:

gaz [gaz] (gaz), *quartz* [kwarts] (cuarț), *Metz* [mɛs] (oraș în Franța).

D. VALOAREA SUNETELOR LIMBII FRANCEZE ÎN FRAZĂ

I. HIATUL

Întîlnirea a două vocale aparținînd unor silabe învecinate poartă numele de *hiat*. Hiatul este admis în interiorul cuvîntului *(hier, cahier, suave, poète)* și uneori chiar între cuvinte diferite *(Marie a une amie, tu es poli, la soirée a eu un succès fou)*, dar de cele mai multe ori este supărător. El poate fi înlăturat fie prin eliziunea vocalei cu care se termină un cuvînt urmat de un alt cuvînt care începe cu o vocală sau cu un *h* mut (urmat totdeauna de vocală), fie prin

II. PRONUNȚAREA LEGATĂ A CUVINTELOR SAU LEGĂTURA ÎNTRE CUVINTE (LA LIAISON)

Acest fenomen, caracteristic limbii franceze, înlătură hiatul prin aceea că redă pronunțării consoane finale care în mod obișnuit sînt mute, în cuvîntul izolat sau la sfîrșit de frază, legîndu-le în pronunțare cu vocala inițială a cuvîntului următor, în așa fel încît cuvintele astfel legate alcătuiesc un cuvînt fonetic.

Vient-il? [vjɛ̃til] (el vine?)
Trop aimable [trɔpɛmabl] (prea amabil)

Pronunțarea legată nu afectează orice consoană finală și nu se aplică în orice context. Condiția principală ce se cere îndeplinită pentru ca

pronunțarea legată să poată avea loc este ca cele două cuvinte în cauză să aparțină unuia și aceluiași grup de sens, adică să alcătuiască o unitate de respirație și de ritm.

Consoanele finale care se leagă cel mai frecvent de vocalele cuvintelor următoare sînt: *s*, *t* și *n*. Fenomenul are loc mai rar în cazul consoanelor finale: *d*, *f*, *g*, *p*, *x*.

Caracteristic pentru unele consoane finale este faptul că atunci cînd ele se pronunță legate de o vocală, își pierd valoarea obișnuită, căpătînd o pronunțare diferită.

Astfel:

[s] devine [z]:

les amis [lezami] (prietenii)
tes enfants [tezɑ̃fɑ̃] (copiii tăi)

[x] devine [z]:

le six octobre [lə sizɔktɔbr] (șase octombrie)
de mieux en mieux [də mjøzɑ̃ mjø] (din ce în ce mai bine)

[d] devine [t]:

un grand effort [œ̃ grɑ̃tefɔr] (un mare efort)
quand il veut [kɑ̃til vø] (cînd vrea)

[g] devine [k]:

de long en large [də lɔ̃kɑ̃larʒ] (din lung în lat)

[f] devine [v]:

il est neuf heures [il ɛ nœvœr] (este ora nouă).

Vocalele nazale își păstrează de regulă, chiar și în legătură, caracterul lor nazal, însă literele-consoane *m* și *n* cu ajutorul cărora sînt redate în scriere, se fac auzite în pronunțare:

un ami [œ̃nami] (un prieten)
on a dit [ɔ̃na di] (s-a spus)
en hiver [ɑ̃nivɛr] (iarna)

Excepție fac terminațiile: *-ain*, *-ein*, *-ien*, *-yen* și, cîteodată, *-on*, care, în unele grupuri de sens, se denazalizează complet, dobîndind pronunțarea [ɛn], [jɛn], [ɔn]:

un certain air [œ̃ sɛrtɛnɛr] (un anumit aer)
en plein air [ɑ̃ plɛnɛr] (în aer liber)
le moyen âge [lə mwajɛnɑʒ] (evul mediu)
un bon auteur [œ̃ bɔnɔtœr] (un autor bun)

În franceza uzuală contemporană, există tendința de a se face legături din ce în ce mai puține. Astfel, coexistă, în numeroase cazuri, pronunțări diferite în enunțuri identice, care reflectă etaje de limbă diferite. De exemplu:

il faut aller [il fotale] / [il fo ale] (trebuie să mergem)

pas encore	[pazɑ̃kɔr] [pa ɑ̃kɔr]	(încă nu)
mais alors	[mezalɔr] [me alɔr]	(și atunci)

Cu toate acestea, unele pronunțări legate sînt generalizate, atît în limba literară cît și în cea familiară, fiind aplicate fără excepții. Iată cele mai curente dintre ele:

1° Între articolele *les*, *des* și *un* și cuvîntul următor pe care îl determină:

les invités [lezɛ̃vite] (invitații), *des hommes* [dezɔm] (oameni), *un artiste* [œ̃ nartist] (un artist).

2° Între adjectivul demonstrativ *ces* (acești, aceste) și cuvîntul pe care îl determină:

ces objets [sezɔbʒɛ] (aceste obiecte).

3° Între adjectivele posesive: *mon* (meu), *ton* (tău), *son* (său), *mes* (mei, mele), *tes* (tăi, tale), *ses* (săi, sale), *nos* (noștri, noastre), *vos* (voștri, voastre), *leurs* (lor) și cuvîntul următor, determinat de ele:

mon oncle [mɔ̃nɔ̃kl] (unchiul meu), *vos idées* [vozide] (ideile voastre), *leurs intérêts* [lœrzɛ̃terɛ] (interesele lor).

4° Între adjective numerale și unele adjective nehotărîte și cuvîntul determinat:

trois étages [trwɑzetaʒ] (trei etaje), *six ans* [sizɑ̃] (șase ani), *aucun espoir* [okœ̃nɛspwar] (nici o speranță), *certains hommes* [sɛrtɛ̃zɔm] (anumiți oameni).

5° Între pronumele personal subiect *(nous, vous, ils, elles, on)* și verb:

vous êtes [vuzɛt] (voi sînteți), *ils ont* [ilzɔ̃] (ei au), *on entend* [ɔ̃nɑ̃tɑ̃] (se aude).

6° Între pronumele personal complement *(nous, vous, les)* și verb:

il nous écoute [il nuzekut] (el ne ascultă), *nous les envoyons* [nu lezɑ̃vwajɔ̃] (noi îi trimitem).

Principalele legături interzise sînt următoarele:

1° la cuvinte care încep cu un *h* aspirat:

les héros [le ero] (eroii), *les Hongrois* [le ɔ̃grwa] (ungurii).

2° între conjuncția *et* (și) și cuvîntul următor:

tu parles et il écoute [ty parl e il ekut] (tu vorbești și el ascultă), *lui et elle* [lɥi e ɛl] (el și ea).

3° după forma *tu as* (tu ai) a verbului *avoir* (a avea):

tu as envie [ty a ɑ̃vi] (tu ai poftă), *tu as une place* [ty a yn plas] (tu ai un loc).

4° cu numeralul *onze* (unsprezece):

les onze de notre équipe [le ɔ̃z də nɔtr ekip] (cei unsprezece din echipa noastră).

Fraza franceză se distinge printr-o intonație melodioasă, bogată în nuanțe, care alternează de la o unitate ritmică la alta în funcție de tipul enunțului (afirmativ, declarativ, interogativ, exclamativ) și de starea afectivă a celui care vorbește.

Considerațiile teoretice lipsite de aportul unor exemplificări sonore fiind practic greu de asimilat, ne vom mulțumi să dăm cîteva indicații generale, pe care cititorii vor căuta să le aplice citind cu voce tare dialogurile din cuprinsul cărții.

Fraza franceză se rostește nesacadat, cu glasul ceva mai ridicat pe ultima silabă a grupului ritmic. Acesta se leagă ușor de grupul următor, care începe pe un ton ceva mai jos decît silaba finală a grupului precedent.

Fraza *declarativă* (enunțiativă) sau *descriptivă* cuprinde, de regulă, două părți: o parte care anunță o întîmplare, indică împrejurările acțiunii sau atrage atenția asupra ceea ce va urma și o a doua parte, care cuprinde de obicei esențialul enunțului, satisfăcînd curiozitatea interlocutorului. Prima parte se rostește cu o intonație ascendentă, ultima silabă a grupului pronunțîndu-se cu nota cea mai înaltă, iar partea a doua se rostește cu o intonație descendentă.

Le train entre en gare (Trenul intră în gară)

În *fraza interogativă*, deosebim două intonații diferite:

1° Fraza interogativă care începe cu un cuvînt interogativ (*qui?* cine, *quand?* cînd, *où*, unde etc.) are tonul cel mai înalt pe silaba accentuată a cuvîntului interogativ sau, dacă acesta e alcătuit dintr-o singură silabă, pe acea silabă. Cuvintele următoare se rostesc cu o intonație descendentă.

Où est-il? (Unde este el?)

2° Fraza interogativă care nu este introdusă de vreun cuvînt interogativ și la care se așteaptă, de obicei, răspunsul „da" sau „nu", are intonația ascendentă pînă la ultima silabă a frazei, care comportă tonul cel mai înalt.

As-tu compris? (Ai înțeles?)

În frazele interogative, diferența de ton între începutul și sfîrșitul întrebării este deosebit de pronunțată.

În *exclamații*, vocea se ridică de obicei:

Oh, quelle insolence! (O, ce obrăznicie!)

dar acesta nu este un principiu general valabil. De regulă, tonul cel mai înalt aparține cuvîntului care este purtătorul elementului emoțional celui mai puternic (surpriză, bucurie, mînie, glumă, ironie etc.):

Quelle bonne surprise! (Ce surpriză plăcută!)

În schimb, cînd enunțul traduce o durere, teama sau pasiunea, francezul păstrează un ton egal, fără înălțări prea accentuate de voce:

Monsieur, je suis désolé! (Domnule, îmi pare foarte rău!)

TABLOU RECAPITULATIV

al echivalenței în pronunțarea literelor și grupurilor de litere din scrierea franceză (dispuse în ordine alfabetică)

Se scrie	Poziția în cuvînt	Se rostește	Exemple
a	inițial, medial, final	a	*papa* [papa] (tată)
a	inițial, medial	ɑ	*cadre* [kɑdr] (cadru, ramă)
à	final	a	*voilà* [vwala] (iată, poftim)
â	inițial, medial	ɑ	*pâle* [pɑl] (palid)
ai	inițial, medial	ε	*aile* [εl] (aripă)
ai	medial + *ll*	ɑj	*médaille* [medɑj] (medalie)
ai	final + *l*	aj	*travail* [travaj] (muncă)
ai	final + orice altă consoană	ε	*jamais* [ʒamε] (niciodată)
ai	final	e	*quai* [ke] (chei, peron)
aî	medial	ε	*maître* [mεtr] (stăpîn)
aim	+ consoană sau final	ε̃	*essaim* [esε̃] (roi)
aim	+ vocală sau *m*, *n*	εm	*aimable* [εmabl] (amabil)
ain	+ consoană sau final	ε̃	*bain* [bε̃] (baie)
ain	+ vocală sau *m*, *n*	εn	*saine* [sεn] (sănătoasă)
am	+ consoană	ɑ̃	*lampe* [lɑ̃p] (lampă)
am	+ vocală sau *m*, *n*	am	*ami* [ami] (prieten)
an	+ consoană sau final	ɑ̃	*dans* [dɑ̃] (în)
an	+ vocală sau *m*, *n*	an	*canal* [kanal] (canal)
au	inițial, medial	o	*faute* [fot] (greșeală)
au	inițial, medial	ɔ	*mauvais* [mɔvε] (rău)
ay	medial + vocală	εj	*crayon* [krεjɔ̃] (creion)
b	inițial, medial	b	*barbu* [barby] (bărbos)
b	final	—	*plomb* [plɔ̃] (plumb)
c	inițial, medial	k	*carcasse* [karkas] (schelet)
c	inițial, medial + *e*, *i*, *y*	s	*ceci* [səsi] (aceasta)
c	final	k	*bloc* [blɔk] (bloc)
c	final	—	*blanc* [blɑ̃] (alb)
ç	medial	s	*façade* [fasad] (fațadă)
cc	medial + *e*, *i*	ks	*accident* [aksidɑ̃] (accident)
ch	inițial, medial	ʃ	*chapeau* [ʃapo] (pălărie)
ch	inițial, medial	k	*chronique* [krɔnik] (cronică)
ch	final	—	*almanach* [almana] (almanah)
ch	final	k	*Munich* [mynik] (München)
d	inițial, medial	d	*descendre* [desɑ̃dr] (a coborî)
d	final	—	*sourd* [sur] (surd)
d	final	d	*sud* [syd] (sud)

Se scrie	Poziţia în cuvînt	Se rosteşte	Exemple
e	iniţial, medial + două consoane	ɛ	*estafette* [ɛstafɛt] (ştafetă)
e	în silabă iniţială + consoană	ə	*premier* [prəmje] (primul)
e	medial după două consoane	ə	*probablement* [prɔbabləmɑ̃] (probabil)
e	medial după o consoană	—	*acheter* [aʃte] (a cumpăra)
e	medial după o vocală	—	*remerciement* [rəmɛrsimɑ̃] (mulţumire)
e	medial după *c, g*	—	*pigeon* [piʒɔ̃] (porumbel)
e	în monosilabe + consoană mută	e	*tes* [te] (tăi)
e	final + *r, z* mute	e	*chercher* [ʃɛrʃe] (a căuta)
e	final + *r* articulat	ɛ	*hiver* [ivɛr] (iarnă)
e	final + orice altă consoană	ɛ	*appel* [apɛl] (apel)
e	final în monosilabe	ə	*je* [ʒə] (eu)
e	final	—	*sortie* [sɔrti] (ieşire)
é	iniţial, medial, final	e	*mérité* [merite] (meritat)
è	iniţial, medial	ɛ	*grève* [grɛv] (grevă)
ê	iniţial, medial	ɛ	être [ɛtr] (a fi)
eau	medial, final	o	*beau* [bo] (frumos)
ei	medial	ɛ	*neige* [nɛʒ] (zăpadă)
ei	medial + *ll*	ɛj	*oreille* [ɔrɛj] (ureche)
ei	final + *l*	ɛj	*soleil* [sɔlɛj] (soare)
ein	+ consoană sau final	ɛ̃	*peintre* [pɛ̃tr] (pictor)
ein	+ vocală sau *m, n*	ɛn	*veine* [vɛn] (venă, noroc)
em	iniţial + *m*	ɑ̃	*emmener* [ɑ̃məne] (a duce)
em	+ consoană	ɑ̃	*sembler* [sɑ̃ble] (a părea)
em	+ vocală sau *m, n*	əm	*demain* [dəmɛ̃] (mîine)
em	+ *ment* (final)	am	*récemment* [resamɑ̃] (recent)
en	iniţial + *n* sau vocală	ɑ̃	*ennui* [ɑ̃nɥi] (plictiseală)
en	+ consoană sau final	ɑ̃	*dent* [dɑ̃] (dinte, măsea)
en	medial sau final (după *i, y* sau *é*)	ɛ̃	*benzine* [bɛ̃zin] (benzină)
en	+ vocală	ən	*venir* [vənir] (a veni)
en	+ *n*	ɛn	*Vienne* [vjɛn] (Viena)
en	final	ɛn	*abdomen* [abdɔmɛn] (abdomen)
ent	final (în verbe)	—	*ils savent* [il sav] (ei ştiu)
eu	iniţial	ø	*Europe* [ørɔp] (Europa)
eu	medial + *t, z*	ø	*meute* [møt] (haită)
eu	medial + orice altă consoană	œ	*fleur* [flœr] (floare)
eu	final	ø	*bleu* [blø] (albastru)
ey	medial	ɛj	*ils s'asseyent* [il sasɛj] (ei se aşază)
ey	final	ɛ	*jersey* [ʒɛrzɛ] (jerseu)

Se scrie	Poziţia în cuvînt	Se rosteşte	Exemple
f	iniţial, medial	f	*forfait* [fɔrfɛ] (nelegiuire)
f	final	f	*bref* [brɛf] (scurt)
g	iniţial, medial	g	*goguenard* [gɔgnar] (glumeţ)
g	iniţial, medial + *e, i, y*	ʒ	*agiter* [aʒite] (a agita)
g	final	—	*long* [lɔ̃] (lung)
gg	medial + *e*	gʒ	*suggérer* [sygʒere] (a sugera)
gn	iniţial	gn	*gnome* [gnom] (pitic)
gn	medial	ɲ	*ignorer* [iɲɔre] (a ignora)
h	iniţial, medial (mut)	—	*herbe* [ɛrb] (iarbă)
h	iniţial (aspirat)	—	*hêtre* [ɛtr] (fag)
i	iniţial, medial, final	i	*fini* [fini] (terminat)
î	iniţial, medial	i	*île* [il] (insulă)
im	+ consoană	ɛ̃	*important* [ɛ̃pɔrtɑ̃] (important)
im	+ vocală sau *m*	im	*immobile* [imɔbil] (nemişcat)
in	+ consoană sau final	ɛ̃	*matin* [matɛ̃] (dimineaţă)
in	+ vocală sau *n*	in	*inutile* [inytil] (inutil)
j	iniţial, medial	ʒ	*joujou* [ʒuʒu] (jucărie)
l	iniţial, medial	l	*localité* [lɔkalité] (localitate)
l	final	l	*animal* [animal] (animal)
l	final după consoană + *i*	—	*gentil* [ʒɑ̃ti] (drăguţ)
l	final după vocală + *i*	—	*appareil* [aparɛj] (aparat)
ll	medial după *i*	j	*famille* [famij] (familie)
m	iniţial, medial	m	*maman* [mamɑ̃] (mamă)
mn	medial	n	*automne* [otɔn] (toamnă)
n	iniţial, medial	n	*nocturne* [nɔktyrn] (nocturn)
o	iniţial	ɔ	*ordre* [ɔrdr] (ordin, ordine)
o	medial + *s* intervocalic	o	*chose* [ʃoz] (lucru)
o	medial + *-tion*	o	*émotion* [emosjɔ̃] (emoţie)
o	medial + orice altă consoană	ɔ	*octobre* [ɔktɔbr] (octombrie)
o	final (sau final + cons. mută)	o	*mot* [mo] (cuvînt)
ô	medial	o	*côte* [kot] (coastă)
oe	iniţial	e	*oedème* [edɛm] (edem)
oe	medial	œ	*coexistence* [kɔɛgzistɑ̃s] (coexistenţă)
oe	medial	wa	*moelle* [mwal] (măduvă)
œu	medial + literă-cons. articulată	œ	*coeur* [kœr] (inimă)
œu	final	ø	*nœud* [nø] (nod)
oi	medial	wɑ	*froid* [frwɑ] (frig, rece)
oi	medial, final	wa	*doigt* [dwa] (deget)
oin	+ consoană sau final	wɛ̃	*coin* [kwɛ̃] (colţ)
oin	+ vocală	wan	*moine* [mwan] (călugăr)

Se scrie	Poziția în cuvînt	Se rostește	Exemple
om	+ consoană sau final	ɔ̃	*sombre* [sɔ̃br] (întunecat)
om	+ vocală sau *m*, *n*	ɔm	*homme* [ɔm] (om)
on	+ consoană sau final	ɔ̃	*rond* [rɔ̃] (rotund)
on	+ vocală sau *m*, *n*	ɔn	*sonate* [sɔnat] (sonată)
ou	inițial, medial, final	u	*poudre* [pudr] (pudră, pulbere)
où	medial	u	*voûte* [vut] (boltă)
oy	+ vocală	wa	*envoyer* [ɑ̃vwaje] (a trimite)
p	inițial, medial	p	*pompe* [pɔ̃p] (pompă)
p	final	—	*sirop* [siro] (sirop)
p	final	p	*stop* [stɔp] (stop)
ph	inițial, medial	f	*asphalte* [asfalt] (asfalt)
pt	medial	t	*compte* [kɔ̃t] (socoteală)
q	inițial, medial, final	k	*quiconque* [kikɔ̃k] (oricine)
r	inițial, medial	r	*rompre* [rɔ̃pr] (a rupe)
r	final după *e*	—	*passer* [pɑse] (a trece)
r	final după *e*	r	*amer* [amɛr] (amar)
r	final după orice altă vocală	r	*soir* [swar] (seară)
rh	inițial, medial	r	*rhume* [rym] (guturai)
s	inițial, medial	s	*source* [surs] (izvor)
s	medial între două vocale	z	*dose* [doz] (doză)
s	final	—	*dos* [do] (spate)
s	final	s	*sens* [sɑ̃s] (sens)
sc	inițial, medial + *e*, *i*	s	*scie* [si] (ferăstrău)
sch		ʃ	*schéma* [ʃema] (schemă)
sh		ʃ	*shooter* [ʃute] (a șuta)
t	inițial, medial	t	*tante* [tɑ̃t] (mătușă)
t	medial + *i* + vocală	s	*attention* [atɑ̃sjɔ̃] (atenție)
t	medial + *i* + vocală	t	*amitié* [amitje] (prietenie)
t	final	—	*défaut* [defo] (defect)
t	final	t	*direct* [dirɛkt] (direct)
u	inițial, medial, final	y	*usurper* [yzyrpe] (a uzurpa)
û	medial, final	y	*mûrir* [myrir] (a se coace)
u	medial după *g*, *q*	—	*guérir* [gerir] (a vindeca)
ue	medial + *il*, *ill*	œj	*cueillir* [kœjir] (a culege)
um	+ consoană sau final	œ̃	*parfum* [parfœ̃] (parfum)
um	+ vocală sau *m*, *n*	ym	*fumer* [fyme] (a fuma)
um	final	ɔm	*uranium* [yranjɔm] (uraniu)
un	+ consoană sau final	œ̃	*aucun* [okœ̃] (nici un)
un	+ vocală sau *m*, *n*	yn	*aucune* [okyn] (nici o)
v	inițial, medial	v	*verve* [vɛrv] (vervă)

Se scrie	Poziția în cuvînt	Se rostește	Exemple
w	inițial, medial	v	*wagon* [vagɔ̃] (vagon)
w	inițial, medial	w	*water-polo* [watɛrpɔlo] (polo pe apă)
x	inițial	ks	*xylographie* [ksilɔgrafi] (xilografie)
x	în silabă inițială + consoană	ks	*extrême* [ɛkstrɛm] (extrem)
x	în silabă inițială + vocală	gz	*exact* [ɛgza] (exact)
x	în silabă inițială +*ce*, *ci*	k	*excepté* [ɛksɛpte] (exceptat)
x	medial	s	*soixante* [swasɑ̃t] (șaizeci)
x	medial intervocalic	z	*dixième* [dizjɛm] (al zecilea)
x	final	—	*voix* [vwɑ] (voce)
x	final	ks	*silex* [silɛks] (cremene)
y	inițial, medial, final	i	*ypérite* [iperit] (iperită)
y	inițial, medial + vocală	j	*yaourt* [jaurt] (iaurt)
ym	+ consoană sau final	ɛ̃	*symbole* [sɛ̃bɔl] (simbol)
ym	+ vocală sau *m*, *n*	im	*hymne* [imn] (imn)
yn	+ consoană sau final	ɛ̃	*syncope* [sɛ̃kɔp] (sincopă)
yn	+ vocală sau *m*, *n*	in	*synonyme* [sinɔnim] (sinonim)
z	inițial, medial	z	*gazon* [gazɔ̃] (gazon)
z	final după *t*	s	*Metz* [mɛs] (Metz)
z	final după *t*	ts	*quartz* [kwarts] (cuarț)
z	final	—	*assez* [ase] (destul)
z	final	z	*gaz* [gaz] (gaz)

Notă : Această listă nu are pretenția de a fi exhaustivă. În ea sînt consemnate numai pronunțările cele mai obișnuite și mai frecvente ale literelor și grupurilor de litere care apar în cuvîntul francez scris. Asupra cazurilor particulare se va reveni de cîte ori vor apărea în cuprinsul unui dialog.

TABLOU SINOPTIC

al sunetelor limbii franceze și al echivalenței lor ortografice*)

1. *Vocale*

a) *Vocale orale*

Sunetul în notație fonetică	Timbrul sunetului	Se redă în scris prin:	Exemple	
			se scriu:	se pronunță:
[i]	închis	i	*nid* (cuib)	[ni]
		î	*île* (insulă)	[il]
		y	*syllabe* (silabă)	[silab]
[u]	închis	ou	*pour* (pentru)	[pur]
		oû	*goût* (gust)	[gu]
		oo	*scooter* (scuter)	[skutœr]
[y]	închis	u	*rue* (stradă)	[ry]
		û	*dû* (datorat)	[dy]
[e]	închis	é	*vérité* (adevăr)	[verite]
		e	*effort* (efort)	[efɔr]
		ai	*gai* (vesel)	[ge]
[ɛ]	deschis	è	*père* (tată)	[pɛr]
		ê	*prêt* (pregătit)	[prɛ]
		e	*perdre* (a pierde)	[pɛrdr]
		ei	*peine* (trudă)	[pɛn]
		ai	*jamais* (niciodată)	[ʒamɛ]
		aî	*maître* (stăpîn)	[mɛtr]
		ay	*essayer* (a încerca)	[esɛje]
[o]	închis	o	*dos* (spate)	[do]
		ô	*rôle* (rol)	[rol]
		au	*autre* (altul)	[otr]
		eau	*peau* (piele)	[po]
		eo	*geôle* (temniță)	[ʒol]
[ɔ]	deschis	o	*porte* (ușă)	[pɔrt]
		au	*Paul* (Pavel)	[pɔl]
		u+m	*album* (album)	[albɔm]
[ø]	închis	eu	*deux* (doi)	[dø]
		eû	*jeûne* (post)	[ʒøn]
		œu	*œufs* (ouă)	[ø]
[œ]	deschis	eu	*heure* (oră)	[œr]
		œu	*mœurs* (moravuri)	[mœrs]
		ue	*cueillir* (a culege)	[kœjir]

*) Pentru simplificare, tabloul nu cuprinde decît transcrierile cele mai frecvente ale sunetelor franceze, notările excepționale urmînd a fi explicate la locul cuvenit.

Sunetul în notație fonetică	Timbrul sunetului	Se redă în scris prin:	Exemple	
			se scriu:	se pronunță:
[ə]	—	e (redus)	*je* (eu)	[ʒə]
		e (mut)	*rire* (a rîde)	[rir]
[a]	închis	a	*barbe* (barbă)	[barb]
		à	*là* (acolo)	[la]
[a]	deschis	a	*classe* (clasă)	[klɑs]
		â	*pâte* (aluat)	[p]

b) *Vocale nazale*

Sunetul în notație fonetică	Timbrul sunetului	Se redă în scris prin:	Exemple	
			se scriu:	se pronunță:
[ɑ̃]	deschis	am	*rampe* (rampă)	[rɑ̃p]
		an	*sans* (fără)	[sɑ̃]
		em	*trembler* (a tremura)	[trɑ̃ble]
		en	*vent* (vînt)	[vɑ̃]
[ɛ̃]	deschis	aim	*faim* (foame)	[fɛ̃)]
		ain	*bain* (baie)	[bɛ̃]
		ein	*plein* (plin)	[plɛ̃]
		en	*bien* (bine)	[bjɛ̃]
		im	*timbre* (timbru)	[tɛ̃br]
		in	*dinde* (curcă)	[dɛ̃d]
		ym	*symbole* (simbol)	[sɛ̃bɔl]
		yn	*syndicat* (sindicat)	[sɛ̃dika]
[ɔ̃]	deschis	om	*sombre* (întunecat)	[sɔ̃br]
		on	*bon* (bun)	[bɔ̃]
[œ̃]	deschis	um	*humble* (umil)	[œ̃bl]
		un	*lundi* (luni)	[lœ̃di]

2. *Semivocale*

Sunetul în notație fonetică	Timbrul sunetului	Se redă în scris prin:	Exemple	
			se scriu:	se pronunță:
[j]		i	*pierre* (piatră)	[pjɛr]
		y	*payer* (a plăti)	[peje]
		il	*travail* (muncă)	[travaj]
		ill	*fille* (fiică)	[fij]

Sunetul în notație fonetică	Timbrul sunetului	Se redă în scris prin:	Exemple se scriu:	se pronunță:
[w]		oa	*oasis* (oază)	[wazis]
		œ	*mœlle* (măduvă)	[mwal]
		oê	*poêle* (sobă)	[pwɑl]
		oi	*noir* (negru)	[nwar]
		oî	*croître* (a crește)	[krwɑtr]
		ou	*oui* (da)	[wi]
		oy	*envoyer* (a trimite)	[ɑ̃vwaje]
		u+a	*équateur* (ecuator)	[ekwatœr]
[ɥ]		u	*nuit* (noapte)	[nɥi]

3. *Consoane*

Sunetul în notație fonetică	Se redă în scris prin:	Exemple se scriu:	se pronunță:
[b]	b	*bouche* (gură)	[buʃ]
[p]	p	*pour* (pentru)	[pur]
[d]	d	*dire* (a spune)	[dir]
[t]	t	*acte* (act)	[akt]
	th	*théâtre* (teatru)	[teatr]
[g]	g	*gauche* (stîng)	[goʃ]
[k]	c + a, o, u	*cave* (pivniță)	[kav]
	ch	*orchestre* (orchestră)	[ɔrkɛstr]
	k	*kilomètre* (kilometru)	[kilɔmɛtr]
	q	*coq* (cocoș)	[kɔk]
	qu	*quatre* (patru)	[katr]
[ʒ]	j	*jour* (zi)	[ʒur]
	g + e, i, y	*agir* (a acționa)	[aʒir]
[ʃ]	ch	*chambre* (cameră)	[ʃɑ̃br]
	sh	*shérif* (șerif)	[ʃerif]
	sch	*schéma* (schemă)	[ʃema]
[z]	s	*pause* (pauză)	[poz]
	z	*zone* (zonă)	[zon]
[s]	c + e, i, y	*ici* (aici)	[isi]
	ç + a, o, u	*reçu* (chitanță)	[rəsy]
	s	*sur* (pe)	[syr]
	ss	*assez* (destul)	[ase]
	sc	*science* (știință)	[sjɑ̃s]
	t + i + vocală	*démocratie* (democrație)	[demɔkrasi]
	x	*soixante* (șaizeci)	[swasɑ̃t]
[v]	v	*vie* (viață)	[vi]
	w	*wagon* (vagon)	[vagõ]
[f]	f	*facile* (ușor)	[fasil]
	ph	*philosophie* (filozofie)	[filɔzɔfi]
[m]	m	*mourir* (a muri)	[murir]
[n]	n	*année* (an)	[ane]
	mn	*automne* (toamnă)	[ɔtɔn]
[ɲ]	gn	*signe* (semn)	[siɲ]
[l]	l	*lit* (pat)	[li]
[r]	r	*roche* (stîncă)	[rɔʃ]
	rh	*rhume* (guturai)	[rym]
[ks]	x	*axe* (ax)	[aks]
[gz]	x	*examen* (examen)	[egzamɛ̃]
[ț]	ts	*tsigane* (țigan)	[tsigan]
[č]	tch	*tchernoziom* (cernoziom)	[čɛrnɔzjɔm]
[ğ]	dj	*djinn* (spirit răufăcător)	[ğin]

PARTEA A DOUA

Conversații

I

A

À la frontière

(Dans un compartiment de train)
dɑ̃zœ̃ kɔ̃partimɑ̃ də trɛ̃

— Bonjour, monsieur.
bɔ̃ʒur məsjø

— Bonjour. Entrez, s'il vous plaît.
bɔ̃ʒur ɑ̃tre sil vu plɛ

— Vous êtes sans doute monsieur
vuz ɛt sɑ̃ dut məsjø
Daniel Bernard.
danjɛl bɛrnar

— Oui, monsieur, je suis Daniel
wi məsjø ʒə sɥi danjɛl
Bernard.
bɛrnar

La graniță

(Într-un compartiment de tren)

— Bună ziua, domnule.

— Bună ziua. Intrați, vă rog.

— Sînteți probabil domnul Daniel Bernard.

— Da, domnule, sînt Daniel Bernard.

— Monsieur Bernard, soyez le bienvenu dans notre pays (m.). məsjø bɛrnar swaje lə bjɛ̃vəny dɑ̃ nɔtrə pei	— Domnule Bernard, fiţi binevenit în ţara noastră.
— Merci de votre aimable accueil mɛrsi də vɔtr ɛmabl akœj	— Mulţumesc pentru amabila dv. primire.
— Vous êtes Français, n'est-ce pas? vuzɛt frɑ̃sɛ nɛs pɑ	— Sînteţi francez, nu-i aşa?
— Oui, monsieur, je suis Français. Voici mon passeport. wi məsjø ʒə sɥi frɑ̃sɛ vwasi mɔ̃ pɑspɔr	— Da, domnule, sînt francez. Poftim paşaportul meu.
— Vous êtes de Paris? vuzɛt də pari	— Sînteţi din Paris?
— Oui, en effet, je suis parisien. wi ɑ̃nefɛ ʒə sɥi parizjɛ̃	— Da, într-adevăr, sînt parizian.
— Votre profession?... vɔtrə prɔfɛsjɔ̃	— Profesiunea dv.?...
— Journaliste, monsieur. ʒurnalist məsjø	— Gazetar, domnule.
— A quel journal? a kɛl ʒurnal	— La care ziar?
— Je travaille à *L'Unanimité*. Voici ma carte d'identité. ʒə travaj a lynanimite vwasi ma kart didɑ̃tite	— Lucrez la *L'Unanimité*. Iată buletinul meu de identitate.
— Votre adresse à Paris, s'il vous plaît? vɔtr adrɛs a pari sil vu plɛ	— Adresa dv. din Paris, vă rog?
— Quatre, rue Saint-Roch. katr ry sɛ̃ rɔk	— Strada Saint-Roch, patru.
— Vous arrivez directement de France? vuzarive dirɛktəmɑ̃ də frɑ̃s	— Sosiţi direct din Franţa?
— Oui, monsieur, directement de Paris. wi məsjø dirɛktəmɑ̃ də pari	— Da, domnule, direct de la Paris.
— Merci, monsieur. mɛrsi məsjø	— Mulţumesc, domnule.

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [e], [ɛ]:

[e]	[ɛ]
entr**ez**	s'il vous pl**aît**
L'Unanimit**é**	vous **ê**tes
identit**é**	Dani**e**l
pass**er**	franç**ais**
côt**é**	adr**e**sse

B 2. Notaţi, folosind caracterele alfabetului fonetic internaţional, timbrul vocalelor reprezentate prin literele notate cursiv:

1. vous *ê*tes ....
2. pass*e*port ....
3. *ai*mable ....
4. le bur*eau* ....
5. franç*ais* ....
6. à c*ô*té ....
7. v*o*tre ....
8. pren*ez* ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

s'il vous plaît	vă rog
sans doute	probabil, fără îndoială
n'est-ce pas	nu-i aşa
en effet	într-adevăr, de fapt

C 2. În limba franceză, *monsieur*, *madame* şi *mademoiselle* sînt cuvinte care, în limba vorbită, se întrebuinţează în mod obligatoriu cînd ne adresăm unei persoane cu o întrebare, în răspunsuri afirmative sau negative şi în saluturi.

Bonjour, monsieur!
Vous êtes journaliste, monsieur?
Oui, madame.

C 3. *Bonjour* este echivalent atît cu „bună dimineaţa" cît şi cu „bună ziua".

Bonjour, monsieur = bună dimineaţa (ziua), domnule.

C 4. În enunţarea adresei, numărul casei precedă numele străzii.

17, *Boulevard de la République*.

D

Explicaţii gramaticale

D 1. *Pronumele personal subiect (forme neaccentuate).*

Ca şi în limba română, pronumele personal subiect din limba franceză reprezintă, atît la singular cît şi la plural:

1. Persoana care vorbeşte (persoana I).
2. Persoana cu care se vorbeşte (persoana a II-a).
3. Persoana sau lucrul despre care se vorbeşte (persoana a III-a).

Forme:

	singular	plural
Pers. I	*je*, eu	*nous*, noi
Pers. II	*tu*, tu	*vous*, voi, dumneata, dumneavoastră
Pers. III	*il*, el *elle*, ea	*ils*, ei *elles*, ele

Observaţii:

1° Aceste forme ale pronumelui personal precedă întotdeauna verbul, cînd acesta stă la un mod personal (indicativ, condiţional, conjunctiv), spre deosebire de limba română, unde întrebuinţarea lui este facultativă. La modul imperativ, verbele se conjugă fără pronume personal.

2° Pronumele personal *je* se elidează înaintea unui verb care începe cu o vocală sau cu un *h* mut, reducîndu-se la *j'*.

3° Accentul de intensitate nu cade niciodată pe aceste pronume, ci pe verb. De aceea, formele acestea poartă numele de forme neaccentuate.

D 2. *Conjugarea verbelor.*

La orice verb se deosebesc două părţi: a) partea care rămîne de regulă neschimbată în cursul conjugării, numită *rădăcină* sau *radical*, şi b) partea care se modifică în cursul conjugării, în funcţie de persoană, număr, timp şi mod, numită *terminaţie*.

Verbele franceze se împart în trei grupe sau conjugări, după terminaţia pe care o au la infinitivul prezent. *Grupa I* cuprinde verbele terminate la infinitiv în *-er*, care alcătuiesc majoritatea verbelor limbii franceze. *Grupa a II-a* cuprinde verbele terminate la infinitiv în *-ir*, care intercalează grupul *-iss-* între rădăcină şi terminaţie la cele trei persoane de la indicativul prezent plural, la persoanele I şi II ale imperativului plural şi la toate persoanele de la indicativul imperfect, conjunctivul prezent şi la participiul prezent. *Grupa a III-a* cuprinde verbele terminate la infinitiv în *-ir* (fără grupul *-iss-*), *-oir* şi *-re*.

Se numesc *verbe regulate* acele verbe care nu-şi modifică rădăcina în cursul conjugării şi *verbe neregulate*, acelea care, în timpul conjugării, îşi modifică nu numai terminaţia dar şi rădăcina. Cele mai numeroase verbe neregulate aparţin grupei a III-a. Numărul lor este relativ mic (circa 80 faţă de cele circa 4 300 de verbe regulate).

Cunoaşterea temeinică a cîte unui singur verb din grupele I şi II este suficientă pentru a ne permite să deprindem conjugarea, după aceste modele, a tuturor verbelor cuprinse în aceste două grupe. Spre deosebire de conjugarea regulată, conjugarea verbelor neregulate trebuie învăţată izolat pentru fiecare verb în parte sau pe mici grupuri de verbe.

Verbele *travailler*, *arriver* şi *entrer*, care figurează în dialogul I, sînt verbe regulate aparţinînd grupei I. Ele sînt întrebuinţate aici la modul indicativ, timpul prezent, la persoanele I singular *(je travaille)* şi a II-a plural *(vous arrivez)* şi la modul imperativ, persoana a II-a plural *(entrez)*.

D 3. *Verbul auxiliar* **être**.

Je **suis** *parisien.*
Vous **êtes** *de Paris?*

Verbul *être*, unul dintre verbele cele mai întrebuinţate ale limbii franceze, este un verb neregulat. Ca verb auxiliar, el serveşte la formarea timpurilor compuse ale unor verbe, pierzîndu-şi, în acest caz, înţelesul de „a fi, a exista, a se afla".

Indicativul prezent

	singular	plural
Pers. I	*je suis* [ʒə sɥi], eu sînt	*nous sommes* [nu sɔm], noi sîntem
Pers. II	*tu es* [ty ɛ], tu eşti	*vous êtes* [vuzɛt], voi sînteţi
Pers. III	*il est* [il ɛ], el este *elle est* [ɛl ɛ], ea este	*ils sont* [il sɔ̃], ei sînt *elles sont* [ɛl sɔ̃], ele sînt

D 4. *Prepoziţiile* **à** *şi* **de**.

Je travaille **à** *„l'Unanimité".*
Vous arrivez directement **de** *France?*

Prepoziţia este un cuvînt invariabil, prin care se stabilesc raporturi între cuvintele sau grupurile de cuvinte din propoziţii. Printre prepoziţiile cele mai întrebuinţate ale limbii franceze se numără *à* şi *de*.

À introduce un complement circumstanţial, un complement indirect sau un atribut, exprimînd cele mai diverse raporturi: direcţia, locul, timpul, modul, instrumentul, caracteristica, apartenenţa, destinaţia, atribuirea (cazul dativ din limba română), tendinţa etc. Cel mai adesea se poate traduce cu „la" în limba noastră, alteori echivalează cu „de" sau „cu" şi în numeroase cazuri este intraductibilă.

De introduce complemente circumstanţiale, complemente directe şi indirecte, complemente de agent sau atribute, exprimînd: locul, timpul,

durata, modul, cauza, apartenența (cazul genitiv din limba română), proveniența, destinația, calitatea etc. Echivalează în limba română cu „de, de la, din, de către, cu" sau este intraductibilă.

Exerciții

E 1. Notați în spațiile punctate din dreptul cuvintelor pronumele personal subiect corespunzător formei verbului:

1. Je ..... suis Français.
2. .... êtes parisien.
3. .... sont à la frontière.
4. .... sommes dans le bureau.
5. .... es dans notre pays.
6. .... suis journaliste.
7. .... est aimable.
8. .... êtes de Paris?

E 2. După rezolvare, traduceți exercițiul E **1** în limba română.

E 3. Conjugați verbul *être* în propoziția *je suis à la frontière.*

E 4. Traduceți în limba franceză:

1. Eu sînt gazetar. 2. Dumneavoastră sînteți francez. 3. El este parizian. 4. Ei intră în birou. 5. Sosiți de la Paris? 6. Pașaportul dumneavoastră, vă rog. 7. Luați loc, vă rog. 8. Mulțumesc, domnule. 9. Fiți binevenit, domnule. 10. La revedere, domnule.

A

La douane	Vama
Le douanier — Asseyez-vous, monsieur. lə dwanje asεje vu məsjø	*Vameșul* — Luați loc, domnule.
Quel est votre nom, s'il vous plaît? kεl ε vɔtrə nɔ̃ sil vu plε	Care este numele dv., vă rog?
Daniel Bernard — Mon nom est Bernard. danjεl bεrnar mɔ̃ nɔ̃ ε bεrnar	*Daniel Bernard* — Numele meu este Bernard.
Le douanier — Prénom?... prenɔ̃	*Vameșul* — Prenumele?...
Daniel Bernard — Daniel. danjεl	*Daniel Bernard* — Daniel.

Le douanier — Âge (m.) et lieu
aʒ e ljø
de naissance?
də nɛsɑ̃
Daniel — J'ai trente-huit ans.
ʒe trɑ̃t ɥit ɑ̃
Je suis né à Dijon.
ʒə sɥi ne a diʒɔ̃
Le douanier — Vous êtes marié,
vuzɛt marje
n'est-ce pas?
nɛs pɑ
Daniel — Oui, monsieur. Je suis
wi məsjø ʒə sɥi
marié.
marje
Le douanier — Vous avez des enfants?
vuzave dezɑ̃fɑ̃
Daniel — J'ai un fils et une fille.
ʒe œ̃ fis e yn fij
Ma fille est à Paris. Mon fils
ma fij ɛta pari mɔ̃ fis
est avec moi. Il s'appelle René.
ɛtavɛk mwa il sapɛl rəne
Le douanier — En effet, il est
ɑ̃nɛfɛ il ɛ
porté sur le passeport. Quel âge a
pɔrte syr lə pɑspɔr kɛl aʒ a
votre fils?
vɔtrə fis
Daniel — Pardon?
pardɔ̃
Le douanier — Je vous demande
ʒə vu dəmɑ̃d
l'âge de votre fils.
laʒ də vɔtrə fis
Daniel — Ah oui... Il a sept ans,
a wi il a sɛtɑ̃
monsieur.
məsjø
Le douanier — Encore un moment.
ɑ̃kɔr œ̃ mɔmɑ̃

Vameşul — Vîrsta şi locul naşterii?
Daniel — Am treizeci şi opt de ani.
M-am născut la Dijon.
Vameşul — Sînteţi căsătorit, nu-i aşa?
Daniel — Da, domnule. Sînt căsătorit.
Vameşul — Aveţi copii?
Daniel — Am un fiu şi o fiică. Fiica mea este la Paris. Fiul meu este cu mine. Se numeşte René.
Vameşul — Într-adevăr, este trecut pe paşaport. Ce vîrstă are fiul dv.?
Daniel — Poftim?
Vameşul — Vă întreb cîţi ani are fiul dv.
Daniel — Da... Are şapte ani, domnule.
Vameşul — Încă un moment.

Je note le numéro du passeport et
ʒə nɔt lə nymero dy pɑspɔr e
la date. Voilà... Vos valises
la dat vwala vo valiz
maintenant... Merci. Les forma-
mɛ̃tnɑ̃ mɛrsi le fɔrma-
lités sont terminées.
lite sɔ̃ tɛrmine
Daniel — Tout est en règle?
tu ɛtɑ̃ rɛgl
Le douanier — Certainement,
sɛrtɛnmɑ̃
monsieur.
məsjø
Vous restez longtemps dans le pays?
vu rɛste lɔ̃tɑ̃ dɑ̃ lə pei
Daniel — Peut-être un mois ou
pøtɛtr œ̃ mwa u
deux.
dø
Le douanier — Je vous souhaite un
ʒə vu swɛt œ̃
bon voyage et un séjour agréable.
bɔ̃ vwajaʒ e œ̃ seʒur agreabl
Daniel — Vous êtes trop aimable,
vuzɛt trɔpɛmablə
monsieur.
məsjø

Notez numărul paşaportului şi data. Aşa... Valizele dv. acum... Mulţumesc. Formalităţile s-au încheiat.
Daniel — Totul e în regulă?
Vameşul — Desigur, domnule.
Rămîneţi mult timp în ţară?
Daniel — Poate o lună sau două.
Vameşul — Vă urez drum bun şi şedere plăcută.
Daniel — Sînteţi prea amabil, domnule.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɔ], [ɔ̃]:

[ɔ]	[ɔ̃]
porté	nom
passeport	prénom
dehors	longtemps
encore	mon
je note	sont

B 2. Indicaţi, în dreptul cuvintelor de mai jos, dacă literele cursive reprezintă sunetul [e] sau [ɛ]:

1. s'il vous plaît ....
2. Bernard ....
3. j'*ai* ....
4. pr*é*nom ....
5. vous *ê*tes ....
6. n*é* ....
7. vous av*ez* ....
8. av*e*c ....
9. num*é*ro ....
10. formalit*é*s ....
11. vous r*e*stez ....
12. peut-*ê*tre ....

B 3. Pronunţaţi cuvintele de mai jos, aplicînd regula legăturii:

vous êtes, en effet, vous arrivez, des enfants, ma fille est à Paris, mon fils est avec moi, où est-il, six ans, peut-être, trop aimable.

B 4. Rostiţi cu o singură emisiune de glas:

s'il vous plaît, il attend, quel âge, encore un moment.

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

bon voyage	drum bun
pardon?	poftim?

C 2. Formula de politeţe *pardon* face parte din expresia *je vous demande pardon* („vă cer iertare"), folosită pentru a cere scuze.

C 3. Verbul *porter* are mai multe sensuri. Pe lîngă sensul propriu de „a purta, a duce", mai înseamnă şi „a nota, a trece (a menţiona) într-un act", sens cu care este întrebuinţat în dialogul de faţă.

C 4. *Voilà* are de asemenea mai multe valori, în funcţie de contextul în care este întrebuinţat: „iată, poftim, aşa, gata".

Explicaţii gramaticale

D 1. *Verbul auxiliar* **avoir.**

J'ai 38 *ans.*
Vous **avez** *des enfants?*

Al doilea verb auxiliar al limbii franceze, neregulat şi el, este verbul *avoir* „a avea". *Avoir* are o largă întrebuinţare atît cu valoarea lui proprie de „a poseda", cît şi ca verb care ajută la formarea timpurilor compuse ale altor verbe, în care caz îşi pierde înţelesul propriu, devenind verb ajutător.

Indicativul prezent

	singular	plural
Pers. I	*j'ai* [ʒe] eu am	*nous avons* [nuzavɔ̃] noi avem
Pers. II	*tu as* [ty a] tu ai	*vous avez* [vuzave] voi aveţi
Pers. III	*il a* [il a] el are *elle a* [ɛl a] ea are	*ils ont* [ilzɔ̃] ei au *elles ont* [ɛlzɔ̃] ele au

D 2. *Articolul hotărît şi nehotărît.*

le *numéro*	**un** *fils*
la *date*	**une** *fille*
les *formalités*	**des** *enfants*

Articolul indică genul (masculin sau feminin) şi numărul (singular sau plural) unui substantiv. Spre deosebire de limba română, în limba franceză articolul stă exclusiv *înaintea* substantivului.

Genul substantivelor neputînd fi recunoscut, în majoritatea cazurilor, după nici un alt criteriu decît după articol (sau, eventual, alt determinativ al substantivului), este indispensabil ca *orice substantiv să fie învăţat împreună cu articolul său* hotărît sau nehotărît.

Este greşit să ne orientăm după genul pe care îl au substantivele limbii române pentru a determina genul substantivelor franţuzeşti, deoarece sînt numeroase cazurile cînd genul diferă.

Formele articolului:

Nr.	Articolul hotărît		Articolul nehotărît	
	masc.	fem.	masc.	fem.
Sing.	le	la	un	une
Plur.	les		des	

Observaţii:

1° Articolele hotărîte *le* şi *la* suferă eliziunea înaintea substantivelor care încep cu o vocală sau cu un *h* mut; vocalele *e* şi *a* căzute în urma eliziunii sînt înlocuite în scris cu un apostrof.

2° Articolul nehotărît *des* poate să nu se traducă în limba română ori să se traducă, în unele cazuri, cu „nişte".

3° De obicei, numele proprii de persoane şi localităţi nu sînt precedate de articol, cînd nu sînt însoţite de un adjectiv sau de un atribut.

4° Formele de plural *les* şi *des* se pronunţă legat de substantiv, dacă acesta începe cu o vocală sau cu un *h* mut.

D **3.** *Pluralul substantivelor* (I).

les formalités
des enfants
mes papiers

Pluralul substantivelor se formează prin adăugarea literei-consoane *s* la forma singularului. Această literă nu se pronunţă, fiind un simplu semn ortografic.

La substantivele terminate la singular în *-s*, *-x* sau *-z* nu se mai adaugă semnul pluralului:

sing. *le pays* — plur. *les pays*
la voix — *les voix* (vocea, vocile)
le nez — *les nez* (nasul, nasurile)

D **4.** *Cîteva forme ale adjectivului posesiv.*

mon *nom*
ma *fille* — **notre** *pays*
mes *papiers* — **votre** *passeport*

Mon, *ma*, *mes*, *notre*, *votre* sînt adjective posesive, care determină substantivul, indicînd un raport de posesiune între un substantiv şi unul sau mai mulţi posesori.

Echivalenţa acestor forme cu cele din limba noastră este următoarea:

mon, meu — *notre*, nostru, noastră
ton, tău — *votre*, vostru, voastră
mes, mei, mele

Exerciţii

E **1.** Genul substantivelor de mai jos corespunde, la singular, cu cel din limba română; aşezaţi înaintea lor: a) articolul hotărît, b) articolul nehotărît singular:

a)	b)
1. le nom	1. un nom
2. .... enfant	2. .... enfant
3. .... passeport	3. .... passeport
4. .... moment	4. .... moment
5. .... numéro	5. .... numéro
6. .... date	6. .... date
7. .... reportage	7. .... reportage
8. .... profession	8. .... profession
9. .... rue	9. .... rue
10. .... journaliste	10. .... journaliste

E **2.** Scrieţi forma pluralului şi traduceţi-o în limba română:

1. un reportage	des reportages	nişte reportaje
2. ma profession	....	....
3. mon enfant	....	....
4. une formalité	....	....
5. le numéro	....	....
6. le pays	....	....
7. l'adresse	....	....
8. un moment	....	....
9. mon prénom	....	....
10. un journaliste	....	....

E **3.** Folosiţi *je suis* sau *j'ai*:

1. je suis marié
2. .... de Dijon
3. .... ma carte d'identité
4. .... des papiers en règle
5. .... journaliste
6. .... trente-huit ans
7. .... en Roumanie
8. .... Roumain
9. .... Français
10. .... un passeport

E **4.** Acelaşi exerciţiu cu *vous êtes*, *vous avez*:

1. vous avez des enfants
2. .... monsieur Bernard
3. .... journaliste
4. .... trente-huit ans
5. .... en Roumanie
6. .... de Paris
7. .... un fils et une fille?
8. .... votre carte d'identité?
9. .... Français
10. .... un passeport

E **5.** Înlocuiţi spaţiile punctate cu *mon*, *ma* sau *mes*:

1. ma profession
2. .... fils
3. .... rue
4. .... séjour
5. .... papiers
6. .... carte d'identité
7. .... reportages
8. .... enfants
9. .... lieu de naissance
10. .... fille

III

En attendant le départ	Aşteptînd plecarea
René Bernard — Nous sommes nu sɔm déjà en Roumanie, papa? deʒa ɑ̃ rumani papa	*René Bernard* — Sîntem deja în România, tată?
Daniel Bernard—Oui, nous sommes wi nu sɔm en Roumanie. Nous sommes ɑ̃ rumani nu sɔm à la frontière. a la frɔ̃tjɛr	*Daniel Bernard* — Da sîntem în România. Sîntem la graniţă.
René — Et Bucarest, c'est loin e bykarɛst sɛ lwɛ̃ de la frontière? d(ə) la frɔ̃tjɛr	*René* — Şi Bucureştiul este departe de graniţă?

Daniel — Oui, mon petit. Buca- wi mɔ̃ pti byka- rest est encore loin. rɛst etɑ̃kɔr lwɛ̃	*Daniel* — Da, puiule. Bucureş- tiul este încă departe.
René — C'est une grande ville, sɛtyn grɑ̃d vil papa? papa	*René* — Este un oraş mare, tată?
Daniel — C'est la capitale de la sɛ la kapital də la Roumanie... Tu es content de rumani ty ɛ kɔ̃tɑ̃ də notre voyage? (m.) nɔtrə vwajaʒ	*Daniel* — Este capitala României... Eşti mulţumit de călătoria noastră?
René — Oui, papa, très content. wi papa trɛ kɔ̃tɑ̃ Où est notre wagon? u ɛ nɔtrə vagɔ̃	*René* — Da, tată, foarte mulţumit. Unde este vagonul nostru?
Daniel — Le voilà. C'est le wagon lə vwala sɛ l(ə) vagɔ̃ direct de Paris. Entrons. dirɛkt də pari ɑ̃trɔ̃ Ouvre la portière. uvrə la pɔrtjɛr	*Daniel* — Iată-l. Este vagonul direct de la Paris. Să intrăm. Deschide uşa.
René — Voici notre compartiment. vwasi nɔtrə kɔ̃partimɑ̃	*René* — Iată compartimentul nos- tru.
Daniel — Assieds-toi, ce sont asje twa sə sɔ̃ nos places. no plas	*Daniel* — Aşază-te, sînt locurile noastre.
René — Qui est le monsieur ki ɛ l(ə) məsjø en uniforme (m.)? ɑ̃nyniform	*René* — Cine este domnul în uniformă?
Daniel — C'est le chef de gare. sɛ l(ə) ʃɛf də gar	*Daniel* — Este şeful gării.
René — Et qui est l'autre e ki ɛ lotrə monsieur? məsjø	*René* — Şi cine este celălalt domn?

Daniel — C'est un douanier, un sɛtœ̃ dwanje œ̃	*Daniel* — Este un vameș, un
employé de la douane. Il nãplwaje d(ə) la dwan il	funcționar al vămii.
contrôle les bagages et les kɔ̃trol le bagaʒ e le	Controlează bagajele și
passeports. paspɔr	pașapoartele.
René — Où est ton passeport, papa? u ɛ tɔ̃ paspɔr papa	*René* — Unde ți-e pașaportul, tată?
Daniel — Dans ma poche. dã ma pɔʃ	*Daniel* — În buzunar.
René — Tu as ta carte d'identité? ty a ta kart(ə) didãtite	*René* — Ai buletinul de identitate?
Daniel — Elle est dans mon ɛl ɛ dã mɔ̃	*Daniel* — Este în
portefeuille. pɔrtəfœj	portofel.
René — Papa, nous avons des papa nuzavɔ̃ de	*René* — Tată, avem
billets, n'est-ce pas? bijɛ nɛspa	bilete, nu-i așa?
Daniel — Naturellement. Nous natyrɛlmã nu-	*Daniel* — Natural.
avons des billets pour Bucarest. zavɔ̃ de bijɛ pur bykarɛst	Avem bilete pentru București.
René — Où sont nos bagages? u sɔ̃ no bagaʒ	*René* — Unde sînt bagajele noastre?
Daniel — Ils sont dans le filet. il sɔ̃ dã l(ə) filɛ	*Daniel* — Sînt în plasă.

B

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [y], [ɛ], [ɔ̃]:

[y]	[ɛ]	[ɔ̃]
Bucarest	ou est	la frontière
une	la portière	content
tu	le chef	le wagon
naturellement	fait	le compartiment
uniforme	le billet	nous avons

B 2. Pronunțați perechile de cuvinte, respectînd diferența dintre vocalele nazale [ã] și [ɔ̃]:

entrez	—	mon fils
naturellement	—	le wagon
content	—	la profession
l'identité	—	le prénom

B 3. Numeralele *six* (șase) și *dix* (zece) au trei pronunțări diferite:

1° Folosite singure într-un răspuns sau la sfîrșit de propoziție: [sis], [dis].

2° Urmate de un cuvînt care începe cu o vocală sau cu un *h* mut: [siz], [diz].

3° Urmate de un cuvînt care începe cu o consoană: [si], [di].

Ils sont six [il sɔ̃ sis] (ei sînt șase).
Ils sont dix [il sɔ̃ dis] (ei sînt zece).
Six ans [sizã] (șase ani).
Dix employés [dizãplwaje] (zece funcționari).
Six valises [si valiz] (șase geamantane).
Dix wagons [di vagɔ̃] (zece vagoane).

C

Lexic

C 1. *Antonime* (cuvinte cu sens opus):

le départ, plecarea	—	*l'arrivée* (f.), sosirea
loin, departe	—	*près*, aproape

Explicații gramaticale

D 1. *Galicismul* **c'est.**

C'est *le chef de gare.*
C'est *un douanier.*

Acest galicism (construcție specifică limbii franceze) are rolul de a arăta sau prezenta un obiect sau o persoană. Se poate traduce în limba română prin „este" sau „iată"; alteori nu se traduce de loc. Forma sa de plural este *ce sont.*

D **2.** *Propoziția interogativă* (I).

Il est ici?
Nous avons des billets?

În limba franceză există mai multe modalități de a construi o întrebare, adică de a formula o propoziție interogativă.

O primă modalitate constă în a menține ordinea cuvintelor din propoziția afirmativă, cu singura deosebire că în propoziția interogativă tonul se ridică pe ultima silabă a propoziției. Este o modalitate la care se recurge frecvent în limba vorbită, mai ales în propoziții scurte.

Afirmație	Tu	es	content.	Ești mulțumit.
Întrebare	Tu	es	content?	Ești mulțumit?

Afirmație	C'est	notre	wagon.	Este vagonul nostru.
Întrebare	C'est	notre	wagon?	Este vagonul nostru?

D **3.** *Adjectivul posesiv* (formele complete).

Ca și în limba română, adjectivul posesiv are forme diferite în funcție de persoana posesoare (pers. I, a II-a sau a III-a), de numărul posesorilor și de genul și numărul obiectelor posedate.

1° *Un singur posesor:*

Pers.	Un obiect posedat (singular)		Mai multe obiecte posedate (plural)
	masculin	feminin	masculin și feminin
I	*mon*, meu	*ma*, mea	*mes*, mei, mele
II	*ton*, tău	*ta*, ta	*tes*, tăi, tale
III	*son*, său	*sa*, sa	*ses*, săi, sale

2° *Mai mulți posesori:*

Pers.	Un obiect posedat (singular)	Mai multe obiecte posedate (plural)
	masculin și feminin	masculin și feminin
I	*notre*, nostru, noastră	*nos*, noștri, noastre
II	*votre*, vostru, voastră	*vos*, voștri, voastre
III	*leur*, lor	*leurs*, lor

Observații:

1° Adjectivul posesiv se acordă în gen și număr cu substantivul pe care îl determină.

2° Spre deosebire de limba română, adjectivul posesiv stă, în limba franceză, *înaintea* substantivului.

3° Un substantiv determinat de adjectivul posesiv nu mai primește articol.

4° În limba română, posesivul nu însoțește întotdeauna substantivul determinat, iar alteori este înlocuit cu pronumele personal. Astfel, în exemplele: „mi-am luat pălăria", „tu ți-ai adus cartea" sau „el și-a văzut prietenul", pronumele *mi-*, *ți-*, *și-* țin locul posesivelor. Această întrebuințare caracteristică limbii noastre nu trebuie însă să ne inducă în eroare atunci cînd vrem să exprimăm posesiunea în limba franceză în propoziții de acest fel.

D **4.** *Numeralul cardinal* (I).

Numeralul cardinal este partea de vorbire care exprimă numărul sau cantitatea.

0	zéro [zero]	6	six [sis]
1	un [œ̃]	7	sept [sɛt]
2	deux [dø]	8	huit [ɥit]
3	trois [trwa]	9	neuf [nœf]
4	quatre [katr]	10	dix [dis]
5	cinq [sɛ̃k]		

Observații:

1° Numeralul cardinal precedă substantivul.

2° Folosirea lui nu exclude întrebuințarea articolului sau a altui determinativ în fața substantivului. Cînd articolul este păstrat înaintea substantivului determinat și de un numeral, articolul hotărît se traduce în limba română prin adjectivele demonstrative „cel, cea, cei, cele".

Les trois valises, cele trei geamantane.

Exerciții

E **1.** Înlocuiți articolul nehotărît cu articolul hotărît:

1. Une frontière — la frontière
2. Un pays — ....
3. Une grande ville — ....
4. Des voyages — ....
5. Un portefeuille — ....
6. Une poche — ....
7. Des douaniers — ....
8. Une portière — ....
9. Un monsieur — ....
10. Une adresse — ....
11. Un enfant — ....
12. Des accueils — ....

E 2. Completaţi spaţiile punctate cu *c'est* sau *ce sont*:

1. Ce sont nos places	7. .... la capitale de la Roumanie
2. .... mes papiers	8. .... nos billets
3. .... un passeport	9. .... des bagages
4. .... mes enfants	10. .... le wagon direct de Paris
5. .... un journaliste français	11. .... mon portefeuille
6. .... vos bagages	12. .... un employé de la douane

E 3. Scrieţi adjectivul posesiv corespunzător:

a) Un posesor:

1. sg. I mon départ
2. sg. II .... portefeuille
3. sg. III .... poche
4. pl. II .... billets
5. pl. III .... billets
6. sg. III .... uniforme
7. pl. I .... enfants
8. sg. II .... fils
9. pl. III .... papiers
10. sg. III .... séjour

b) Mai mulţi posesori:

1. sg. I .... voyage
2. sg. II .... capitale
3. pl. III .... wagons
4. pl. III .... places
5. pl. II .... billets
6. sg. I .... pays
7. pl. III .... passeports
8. pl. II .... cartes d'identité
9. sg. II .... bureau
10. pl. III .... professions

E 4. Traduceţi în limba franceză:

1. Sînteţi francez? 2. Rămîneţi mult timp în România? 3. Sîntem la graniţă? 4. Bucureştiul este departe? 5. Sînteţi mulţumit de călătoria dumneavoastră? 6. Aveţi bagaje? 7. Avem bilete? 8. Avem locuri? 9. Este vagonul direct de la Paris? 10. Este şeful gării? 11. Sînteţi vameşi? 12. Este fiul dumneavoastră? 13. Sînteţi căsătorit? 14. Aveţi copii? 15. Numele dumneavoastră este Bernard? 16. Este gara de frontieră?

A

En route vers Bucarest	În drum spre Bucureşti
René — Papa! papa	*René* — Tată!
Daniel — Qu'est-ce qu'il y a? kɛskilja	*Daniel* — Ce-i?
René — Quelle langue ils parlent, kɛl lɑ̃g il parlə les Roumains? le rumɛ̃	*René* — Ce limbă vorbesc românii?
Daniel — Le roumain, bien entendu. lə rumɛ̃ bjɛ̃nɑ̃tɑ̃dy	*Daniel* — Limba română, bineînţeles.
René — Est-ce que tu parles le ɛskə ty parlə lə roumain, papa? rumɛ̃ papa	*René* — Tu vorbeşti româneşte, tată?
Daniel — Pas encore. pazɑ̃kɔr	*Daniel* — Încă nu.

René — Tu parles seulement
ty parlə sœlmɑ̃
le français?
lə frɑ̃sɛ
Daniel—Je parle aussi l'anglais (m.)
ʒə parl osi lɑ̃glɛ
René — Est-ce qu'elle est riche,
ɛskɛl ɛ riʃ
la Roumanie?
la rumani
Daniel — Oui, c'est un pays très
wi sɛtœ̃ pei trɛ
riche, un pays prospère, avec un
riʃ œ̃ pei prɔspɛr avɛk œ̃
peuple travailleur et hospitalier.
pœplə travajœr e ɔspitalje
René — Papa ! Qu'est-ce que c'est?
papa kɛskə sɛ
Daniel — Quoi?
kwa
René — La grande maison-là.
la grɑ̃d mɛzɔ̃ la
Daniel — Quelle maison?
kɛl mɛzɔ̃
René — La grande maison grise avec
la grɑ̃d mɛzɔ̃ griz avɛk
des cheminées (f.).
de ʃmine
Daniel — C'est une usine.
sɛtyn yzin
René — Une usine?
yn yzin
Daniel — Oui, une grande fabrique.
wi yn grɑ̃d fabrik
René — Est-ce que la Roumanie a
ɛskə la rumani a
beaucoup de fabriques?
boku d(ə) fabrik
Daniel — Certainement, mon chéri.
sɛrtɛnmɑ̃ mɔ̃ ʃeri
René — Pourquoi?
purkwa

René — Vorbeşti numai franţuzeşte?

Daniel — Vorbesc şi englezeşte.

René — E bogată România?

Daniel — Da, este o ţară foarte bogată, o ţară înfloritoare, cu un popor harnic şi primitor.

René — Tată ! Ce-i asta?

Daniel — Ce?

René — Casa cea mare de colo.

Daniel — Care casă?

René — Casa aceea mare cenuşie cu coşuri.

Daniel — Este o uzină.

René — O uzină?

Daniel — Da, o fabrică mare.

René — România are multe fabrici?

Daniel — Desigur, dragul meu.

René — De ce?

Daniel — Comment pourquoi?...
kɔmɑ̃ purkwa
Écoute, tu es fatigant avec
ekut ty ɛ fatigɑ̃ avɛk
tes questions.
te kɛstjɔ̃
René — Tu es fatigué, papa?
ty ɛ fatige papa
Daniel — Je crois bien.
ʒ(ə) krwa bjɛ̃
René — Quand est-ce que
kɑ̃tɛskə
nous arrivons à Bucarest?
nuzarivɔ̃ a bykarɛst
Daniel — Bientôt.
bjɛ̃to

Daniel — Cum de ce?... Ascultă, eşti obositor cu întrebările tale.

René — Eşti obosit, tată?

Daniel — Cred şi eu.

René — Cînd sosim la Bucureşti?

Daniel — În curînd.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɑ̃], [ɛ̃], [j]:

[ɑ̃]	[ɛ̃]	[j]
l*an*gue	l*oin*	pa*y*s
*en*core	roum*ain*	trava*ill*eur
seulem*ent*	b*ien* sûr	il *y* a
*an*glais	parisi*en*	b*i*en
fatig*ant*	b*ien*venu	quest*i*on
gr*an*de	b*ien*tôt	hospital*i*er

B 2. Exerciţiu pentru pronunţarea vocalei [y]:

T*u* as v*u* les *u*sines de Bucarest? (Ai văzut uzinele Bucureştiului?).
S*u*r les m*u*rs de l'éc*u*rie (Pe zidurile grajdului).
Il s'est t*u* quand il a v*u* l'*u*niforme (A tăcut cînd a văzut uniforma).
T*u* as entend*u* le chah*u*t? (Ai auzit gălăgia?).

Lexic

C **1.** Reţineţi expresiile:

qu'est-ce qu'il y a?	ce este?, ce-i?
pas encore	încă nu
je crois bien	cred şi eu, te cred

C **2.** Antonime:

travailleur, harnic	—	*paresseux*, leneş
hospitalier, primitor	—	*inhospitalier*, neprimitor
riche, bogat	—	*pauvre*, sărac

C **3.** Sinonime (cuvinte cu înţeles identic sau aproape identic):
certainement, bien sûr = desigur, sigur.

Explicaţii gramaticale

D **1.** *Conjugarea verbelor regulate din grupa I la indicativul prezent.*

Je **note** *la date.*
Nous **arrivons** *à Bucarest.*

Timpul prezent al indicativului verbelor are valori asemănătoare cu acelea din limba română. El exprimă, de regulă, o acţiune sau o stare care are loc în momentul vorbirii şi, cîteodată, o acţiune care se repetă în mod obişnuit sau care urmează să aibă loc nu peste mult timp.

Prezentul indicativului este un timp simplu. El se formează fără ajutorul vreunui verb auxiliar.

Verbele regulate aparţinînd grupei I îşi formează prezentul indicativului adăugînd la rădăcina infinitivului următoarele terminaţii:

Pers.	Singular	Plural
I	*-e* [-]	*-ons* [ɔ̃]
II	*-es* [-]	*-ez* [e]
III	*-e* [-]	*-ent* [-]

Model de conjugare

Noter

	singular	plural
Pers. I	je note la date	nous not*ons* la date
Pers. II	tu note*s* la date	vous not*ez* la date
Pers. III	il note la date elle note la date	ils note*nt* la date elles note*nt* la date

Arriver

	singular	plural
Pers. I	j'arrive à Bucarest	nous arriv*ons* à Bucarest
Pers. II	tu arrive*s* à Bucarest	vous arriv*ez* à Bucarest
Pers. III	il arrive à Bucarest elle arrive à Bucarest	ils arrive*nt* à Bucarest elles arrive*nt* à Bucarest

Se va reţine că aceste şase forme, aparent destul de diferite, se reduc, în pronunţare, la trei: 1. cele trei persoane ale singularului şi persoana a III-a plural se rostesc identic, fiind identice şi cu rădăcina infinitivului; 2. persoana a II-a plural se pronunţă ca şi forma infinitivului; 3. la persoana I plural se alipeşte rădăcinii infinitivului vocala nazală [ɔ̃].

D **2.** *Principalele cuvinte interogative.*

Ca şi limba română, limba franceză posedă o serie întreagă de cuvinte cu ajutorul cărora se formulează sau se precizează o întrebare. Ca parte de vorbire, aceste cuvinte sînt: adjective interogative, pronume interogative simple invariabile, pronume interogative compuse invariabile, pronume interogative compuse variabile şi adverbe.

1° Adjectivul interogativ are următoarele forme:

	singular	plural
masc.	quel?	quels?
fem.	quelle?	quelles?

Toate formele se traduc prin „care?“ sau „ce?“.

2° Pronumele interogative simple sînt: *qui*, *que*, *quoi*.

Qui are înţelesul de „cine?“ sau „pe cine?“ şi cînd este precedat de prepoziţia *à* se traduce prin „cui“.

Que are, de regulă, înţelesul de „ce?“

Quoi se traduce tot prin „ce?“, fiind folosit în majoritatea cazurilor după prepoziţii.

3° Pronumele interogative compuse invariabile au aceleaşi sensuri ca formele simple, fiind mult întrebuinţate în limba vorbită familiară. Au următoarele forme:

— Pentru persoane: *qui est-ce qui* = cine? şi *qui est-ce que* = pe cine?
— Pentru lucruri: *qu'est-ce qui* = ce? şi *qu'est-ce que* = ce?

4° Adverbele interogative sînt următoarele:

combien = cît, cîtă, cîţi, cîte?
comment = cum?
où = unde?
pourquoi = de ce?
quand = cînd?

D **3.** *Propoziţia interogativă* (II).

Est-ce que *tu parles le roumain?*
Est-ce que *la Roumanie a beaucoup de fabriques?*
Quand **est-ce que** *nous arrivons à Bucarest?*

O a doua modalitate de a formula întrebarea constă în a aşeza înaintea propoziţiei afirmative locuţiunea interogativă *est-ce que* (sau *est-ce qu'*), modificînd totodată intonaţia. Locuţiunea de mai sus nu se traduce, ea neavînd înţeles propriu. Cînd, pentru formularea întrebării, ne folosim şi de unul din cuvintele interogative de care s-a vorbit mai sus, aceste cuvinte precedă locuţiunea *est-ce que*.

Afirmaţie	—	—	Nous arrivons	—
Întrebare	—	Est-ce que	nous arrivons	?
	Quand	est-ce que	nous arrivons	?

D **4.** *Galicismul* **il y a.**

Acest galicism se traduce în limba română prin „este, sînt, există, se află". El este de formă invariabilă (în afară de verbul *avoir*) şi poate fi urmat de un substantiv singular sau plural. În această construcţie, pronumele *il* este neutru şi nu se traduce în limba română.

D **5.** *Adjectivul calificativ.*

Tu es **content** *de notre voyage?*
Un pays **riche** *et* **prospère.**

Adjectivul calificativ este un adjectiv care arată o calitate, o însuşire a fiinţei, obiectului sau abstracţiunii reprezentate prin substantiv. Forma adjectivului calificativ se modifică după genul şi numărul substantivului sau pronumelui pe care îl califică. Această adaptare poartă numele de acord.

Pluralul adjectivului calificativ se formează, de regulă, prin adăugarea terminaţiei **s** la forma de singular.

Singular	Plural
Il est content	*Ils sont contents*
Elle est fatiguée	*Elles sont fatiguées*
Un voyage fatigant	*Des voyages fatigants*

Exerciţii

E 1. Notaţi articolul hotărît cu forma neelidată sau elidată:

1. le roumain
2. .... anglais
3. .... ville
4. .... usine
5. .... question
6. .... cheminée
7. .... peuple
8. .... fabrique
9. .... porte-bagages
10. .... adresse
11. .... langue
12. .... français

E 2. Transformaţi următoarele propoziţii afirmative în propoziţii interogative, folosind locuţiunea *est-ce que*:

1. La Roumanie est riche — Est-ce que la Roumanie est riche?
2. Nous sommes à la frontière — ....
3. Il est fatigué — ....
4. Tu es content — ....
5. C'est une grande ville — ....
6. Ce sont des employés — ....
7. La France a des usines — ....
8. Nous arrivons bientôt — ....
9. Vous parlez le français — ....
10. Vous parlez déjà le roumain — ....
11. Tu parles l'anglais — ....
12. Vous parlez seulement le français — ....
13. C'est une usine — ....
14. Il contrôle les passeports — ....
15. C'est le wagon direct pour Bucarest — ....

E 3. Conjugaţi verbele *être* şi *avoir* la indicativ prezent în propoziţiile: *être en Roumanie* şi *avoir des bagages*.

E 4. Conjugaţi verbul *parler* la indicativ prezent în următoarele propoziţii:

1. Je parle avec le douanier.
2. .... l'anglais.
3. .... avec son fils.
4. .... avec le chef de gare.
5. .... le roumain.
6. .... déjà le français.

E 5. Traduceţi în limba franceză:

1. Iată compartimentul nostru. 2. Unde sînt paşapoartele dumneavoastră? 3. Biletul său este în portofel. 4. El este mulţumit de călătoria sa. 5. Bagajele lor sînt în vagon. 6. Fiul meu şi fiica mea sînt afară.

A

L'arrivée — Sosirea

L'arrivée	Sosirea
Un monsieur — Bonjour! œ məsjø bɔ̃ʒur	*Un domn* — Bună ziua!
Vous attendez quelqu'un? vuzatɑ̃de kɛlkœ̃	Aşteptaţi pe cineva?
Horia Aldea — Oui, j'attends un journaliste français invité en Roumanie. wi ʒatɑ̃ œ̃ ʒurnalist frɑ̃sɛ ɛ̃vite ɑ̃ rumani	*Horia Aldea* — Da, aştept un gazetar francez, invitat în România.
Le monsieur — Il arrive par l'express d'Oradea? lə məsjø il ariv par lɛksprɛs dɔradea	*Domnul* — Soseşte cu acceleratul de Oradea?
Aldea — Oui, dans quelques instants (m.) wi dɑ̃ kɛlkəzɛ̃stɑ̃	*Aldea* — Da, peste cîteva clipe.

Le monsieur — Il reste longtemps dans le pays? il rɛstə lɔ̃tɑ̃ dɑ̃ l(ə) pei	*Domnul* — Rămîne mult timp în ţară?
Aldea — Je ne sais pas encore. ʒə n(ə) sɛ pazɑ̃kɔr	*Aldea* — Nu ştiu încă.
Quelques semaines, sans doute. kɛlkə smɛn sɑ̃ dut	Cîteva săptămîni, probabil.
Le monsieur — Vous êtes chargé de l'accueillir? vuzɛt ʃarʒe də lakœjir	*Domnul* — Sînteţi însărcinat să-l primiţi?
Aldea — Oui, et de lui servir de guide. wi e də lɥi sɛrvir də gid	*Aldea* — Da, şi să-i servesc de călăuză.
Le monsieur — Ce n'est pas difficile pour vous. Vous parlez très bien le français... s(ə) nɛ pɑ difisil pur vu vu parle trɛ bjɛ̃ lə frɑ̃sɛ	*Domnul* — Nu e greu pentru dv. Vorbiţi foarte bine franceza...
Aldea — Excusez-moi... Porteur! ɛkskyze mwa pɔrtœr	*Aldea* — Scuzaţi-mă... Hamal!
Le porteur — Voilà! lə pɔrtœr vwala	*Hamalul* — Poftim!
Aldea — Vous êtes libre? vuzɛt libr	*Aldea* — Eşti liber?
Le porteur — Oui. wi	*Hamalul* — Da.
Aldea — J'attends un étranger qui a probablement beaucoup de bagages. ʒatɑ̃ œ̃netrɑ̃ʒe ki a prɔbabləmɑ̃ boku d(ə) bagaʒ	*Aldea* — Aştept un străin care are probabil multe bagaje.
Le porteur — À votre service. a vɔtrə sɛrvis	*Hamalul* — La dispoziţia dv.
Attention! Rangez-vous! Le train entre en gare. atɑ̃sjɔ̃ rɑ̃ʒe vu lə trɛ̃ ɑ̃tr ɑ̃ gar	Atenţie! Feriţi-vă! Trenul intră în gară.
Aldea — Voilà la voiture directe vwala la vwatyr dirɛktə	*Aldea* — Ăsta-i vagonul direct

de Paris... Bonjour, monsieur də pari bɔ̃ʒur məsjø	de la Paris... Bună ziua, domnule
Bernard. Enchanté de vous revoir. bɛrnar ɑ̃ʃɑ̃te də vu rəwar	Bernard. Sînt încîntat să vă revăd.
Bernard—Bonjour, monsieur Aldea. bɔ̃ʒur məsjø aldea	*Bernard* — Bună ziua, domnule Aldea.
Comment allez-vous? René, ce kɔmɑ̃tale vu rəne sə	Ce mai faceţi? René, acest
monsieur est un ami, monsieur məsjø etœ̃nami məsjø	domn este un prieten, domnul
Horia Aldea. ɔrja aldea	Horia Aldea.
René — Bonjour, monsieur. Je bɔ̃ʒur məsjø ʒə	*René* — Bună ziua, domnule.
m'appelle René Bernard. mapɛl rəne bɛrnar	Mă numesc René Bernard.
Aldea — Bonjour, petit. Il est bɔ̃ʒur pəti il ɛ	*Aldea* -- Bună ziua, puiule. Este
charmant votre gosse... ʃarmɑ̃ vɔtrə gɔs	fermecător puştiul dumneavoastră.
Porteur, prenez les valises, s'il pɔrtœr prəne le valiz sil	Hamal, ia valizele, te rog.
vous plaît. C'est tout ce que vous vu plɛ sɛ tu s(ə) kə vu	E tot ce
avez, monsieur Bernard? zave məsjø bɛrnar	aveţi, domnule Bernard?
Bernard — Non, ce n'est pas tout. nɔ̃ s(ə) nɛ pɑ tu	*Bernard* — Nu, nu e totul.
J'ai encore une malle qui est ʒe ɑ̃kɔr yn mal ki ɛ	Mai am un cufăr care este
enregistrée et la valise de René. tɑ̃rəʒistre e la valiz də rəne.	înregistrat şi valiza lui René.
Aldea — Ma voiture est dehors. ma vwatyr ɛ dəɔr	*Aldea* — Maşina mea e afară.
Viens, René. Elle est lourde. vjɛ̃ rəne ɛl ɛ lurdə	Vino, René. E grea
ta valise? ta valiz	valiza ta?
René — Non, monsieur. Elle n'est nɔ̃ məsjø ɛl nɛ	*René* — Nu, domnule. Nu e
pas lourde. Elle est légère. pɑ lurd ɛl ɛ leʒɛr	grea. Este uşoară.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [e], [ɛ], [œ]:

[e]		[ɛ]		[œ]	
vous attendez	invité	express	quelques	porteur	peut-être
enchanté	chargé	direct	je m'appelle	travailleur	accueillir
excusez-moi		service		seulement	

B 2. Pronunţaţi atent grupurile de litere reprezentînd vocale nazale:

1. Le *train* entre *en* gare.
2. Il est charm*ant*, cet *enfant*.
3. Il att*end* *sans* doute un étr*anger*.
4. Quelqu'*un* *entre* *dans* le *compartiment*.
5. Att*ention*, r*angez*-vous!

B 3. Precizaţi timbrul închis sau deschis al vocalelor reprezentate prin literele sau grupurile de litere cursive:

1. angl*ais* ....
2. port*eur* ....
3. il r*e*ste ....
4. bill*et* ....
5. nous s*o*mmes ....
6. *au*tre ....
7. m*ai*son ....
8. li*eu* ....
9. mons*ieur* ....
10. enc*o*re ....
11. douan*ier* ....
12. porti*è*re ....
13. d*eux*....
14. portef*euille* ....
15. contr*ô*le ....
16. n*os* places ....
17. ass*ieds*-toi ....
18. v*o*tre g*o*sse ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

à votre service	la dispoziţia (ordinele) d-voastră
rangez-vous!	feriţi-vă, daţi-vă la o parte!
comment allez-vous?	ce mai faceţi, ce mai faci?

C 2. Antonime:

dehors, afară	—	*dedans*, înăuntru
bien, bine	—	*mal*, rău
ici, aici	—	*là*, acolo

Explicații gramaticale

D 1. *Participiul trecut.*

Je suis **marié.**
Les formalités sont **terminées.**

Participiul este forma adjectivală a verbului, în sensul că are valoare de verb și valoare de adjectiv, putînd exprima atît o acțiune (sau o stare), cît și o însușire.

Acest mod are două timpuri: *prezentul* și *trecutul.*

Participiul trecut exprimă o însușire sau o stare rezultînd dintr-o acțiune. El are următoarele terminații la cele trei grupe de verbe:

Grupa I (cu infinitivul în *-er*):	*-é*	*(parler — parlé)*
Grupa II (cu infinitivul în *-ir*):	*-i*	*(finir — fini)*
Grupa III (cu infinitivul în *-ir*):	*-i*	*(partir — parti)*
Grupa III (cu infinitivul în *-oir*):	*-u*	*(recevoir — reçu)*
Grupa III (cu infinitivul în *-re*):	*-u*	*(attendre — attendu)*

Participiul trecut cu valoare adjectivală se comportă ca un adjectiv, acordîndu-se în gen și număr cu substantivul:

Il est enchanté	—	El este încîntat
Elle est enchantée	—	Ea este încîntată
Ils sont enchantés	—	Ei sînt încîntați
Elles sont enchantées	—	Ele sînt încîntate

Participiul trecut cu valoare verbală este precedat de obicei de unul din cele două verbe auxiliare *être* sau *avoir*, alcătuind împreună cu ele numeroase timpuri compuse.

Participiul trecut al verbului *être* este *été* (fost), iar acela al verbului *avoir* este *eu*, pronunțat [y] (avut).

D 2. *Propoziția negativă* (I).

Je **ne** *sais* **pas.**
Ce **n'est pas** *difficile pour vous.*
Elle **n'est pas** *lourde.*

Afirmație	Je	—	parle	—	le français
Negație	Je	ne	parle	pas	le français

Afirmație	La valise	—	est		lourde
Negație	La valise	n'	est	pas	lourde

Spre deosebire de limba română, care folosește, pentru exprimarea unei propoziții negative, un singur adverb de negație *(nu)*, în limba franceză propoziția negativă se construiește cu două adverbe de negație: *ne* și *pas.*

După cum rezultă din tablourile de mai sus, *cele două adverbe de negație încadrează verbul.*

Observații:

1° Înaintea unui verb care începe cu o vocală sau cu un *h* mut, *ne* se elidează, devenind *n'*.

2° În limba franceză, accentul de intensitate nu cade niciodată pe primul adverb de negație, ci exclusiv pe negația *pas*. Românii, obișnuiți cu intonația pe care o are în limba română propoziția negativă, imită adesea în mod greșit această intonație atunci cînd se exprimă în limba franceză, punînd accentul de intensitate pe negația *ne*.

Model de conjugare negativă la indicativ prezent

	Être	*Avoir*	*Rester*
Sg. I	je ne suis pas	je n'ai pas	je ne reste pas
II	tu n'es pas	tu n'as pas	tu ne restes pas
III	il (elle) n'est pas	il (elle) n'a pas	il (elle) ne reste pas
Pl. I	nous ne sommes pas	nous n'avons pas	nous ne restons pas
II	vous n'êtes pas	vous n'avez pas	vous ne restez pas
III	ils (elles) ne sont pas	ils (elles) n'ont pas	ils (elles) ne restent pas

D 3. *Modul imperativ.*

Écoute, *tu es fatigant.*
Soyez *le bienvenu.*
Entre *dans le compartiment.*

Imperativul este modul poruncii, îndemnului sau rugăminții. În limba franceză el are trei persoane: persoana a II-a singular, persoana I plural și persoana a II-a plural.

Cu foarte rare excepții, aceste trei forme ale imperativului au aceleași terminații cu ale persoanelor corespunzătoare ale indicativului prezent și se pronunță identic cu acestea.

Observații:

1° Formele imperativului nu sînt precedate de pronumele personal subiect.

2° La verbele aparținînd grupei I, persoana a II-a singular pierde terminația *-s* a persoanei corespunzătoare a indicativului prezent (ex. *tu restes*, tu rămîi; *reste!* — rămîi!).

Verbele auxiliare au următoarele forme neregulate la imperativ:
Être: *sois* (fii), *soyons* (să fim), *soyez* (să fiți).
Avoir: *aie* (aibi), *ayons* (să avem), *ayez* (să aveți).

√D 4. *Femininul adjectivelor calificative* (I).

Majoritatea adjectivelor calificative își formează femininul prin adăugarea unui *e* mut la forma masculinului.

masculin		feminin
Il est content	—	*Elle est contente*
Il est fatigué	—	*Elle est fatiguée*
Un voyage fatigant	—	*Une profession fatigante*

Observație:

Adjectivele terminate la masculin singular în *-e* nu-și modifică forma la feminin:

riche	—	*riche*
prospère	—	*prospère*
agréable	—	*agréable*

Exerciții

E 1. Completați spațiile punctate cu adverbele de negație necesare formării propoziției negative și rostiți apoi propozițiile complete cu intonația corectă:

1. La valise n'est pas lourde.
2. Ce porteur ... est ... libre.
3. Il ... contrôle ... les billets.
4. Les formalités ... sont ... terminées.
5. Vous ... parlez ... le français.
6. Cette usine ... est... grande.
7. Le train ... entre ... en gare.
8. La malle ... est ... enregistrée.
9. Les valises .... sont .... dans le filet.
10. Je ... reste ... longtemps dans le pays.
11. Elle ... est ... aimable.
12. Mon fils ... parle ... l'anglais.
13. Cette valise ... est ... légère.
14. Je ... attends ... mon fils.
15. Je ... arrive ... directement de Paris.
16. Nos bagages ... sont ... enregistrés.
17. Vos papiers ... sont ...en règle.
18. Tu ... es ... fatigué.
19. Nous ... parlons ... le roumain.
20. Il ... a ... trente-huit ans.

E 2. Scrieți femininul adjectivelor *riche, content, difficile, grand, aimable, direct, lourd, agréable, facile, petit.*

....
....

E 3. Acordați adjectivele calificative notate în paranteze:

1. Des voyages (fatigant) ....
2. La fabrique est (grand) ....
3. Ma valise n'est pas (lourd) ....
4. Le roumain et le français sont (facile) ......
5. Les douaniers sont (aimable) ....
6. Des peuples (hospitalier) ....
7. Daniel et René sont (content) ....
8. Les bagages sont (lourd) ....

E 4. Conjugați la forma negativă a indicativului prezent verbul *entrer* în propoziția *j'entre dans le compartiment.*

VI

A

En voiture vers l'hôtel

Aldea — Montez devant, monsieur
mɔ̃te dəvɑ̃ məsjø
Bernard. Et toi, René, derrière.
bɛrnar e twa rəne dɛrjɛr
Les bagages sont casés dans
le bagaʒ sɔ̃ kaze dɑ̃
le coffre arrière. Porteur! Voici
l(ə) kɔfr arjɛr pɔrtœr vwasi
pour vous.
pur vu
René — Regarde, papa, la belle
rəgard papa la bɛl
avenue!
avny
Aldea — C'est la rue de Grivitza,
sɛ la ry də grivitsa

une artère entièrement reconstruite.
yn artɛr ɑ̃tjɛrmɑ̃ rəkɔ̃strɥit
Bernard — Elle est vraiment très
ɛl ɛ vrɛmɑ̃ trɛ
belle.
bɛl
Aldea — Vous voilà enfin arrivé
vu vwala ɑ̃fɛ̃ arive
à Bucarest, monsieur Bernard.
a bykarɛst məsjø bɛrnar
Bernard — Oui, enfin. Le voyage
wi ɑ̃fɛ̃ lə vwajaʒ
a été long, mais intéressant.
a ete lɔ̃ mɛ ɛ̃terɛsɑ̃
Aldea — Quel effet vous a fait
kɛl efɛ vuza fɛ
notre pays?
nɔtrə pei
Bernard — Vous avez des paysages
vuzave de peizaʒ
magnifiques, uniques, à mon sens.
maɲifik ynik a mɔ̃ sɑ̃s
Et beaucoup d'usines.
e boku dyzin
René — Il est loin, l'hôtel?
il ɛ lwɛ̃ lotɛl
Aldea — Non, tout près.
nɔ̃ tu prɛ
Bernard — Tant mieux. René
tɑ̃ mjø rəne
est très fatigué.
ɛ trɛ fatige
Aldea — Vos chambres sont retenues.
vo ʃɑ̃br sɔ̃ rətny
Bernard — Parfait. C'est quel hôtel?
parfɛ sɛ kɛl otɛl
Aldea — L'Athénée-Palace. Un hôtel
latene palas œnotɛl
confortable en plein centre de la
kɔ̃fɔrtabl ɑ̃ plɛ̃ sɑ̃trə də la
ville.
vil

În mașină spre hotel

Aldea — Urcați-vă, în față, domnule Bernard. Și tu, René, în spate. Bagajele sînt aranjate în portbagaj. Hamal! Asta-i pentru dumneata.

René — Uită-te, tată, ce bulevard frumos!

Aldea — Este Calea Griviței, o arteră complet reconstruită.

Bernard — Este într-adevăr foarte frumoasă.

Aldea — Iată-vă în sfîrșit sosit la București, domnule Bernard.

Bernard — Da, în sfîrșit. Călătoria a fost lungă, dar interesantă.

Aldea — Ce impresie v-a făcut țara noastră?

Bernard — Aveți peisaje minunate, unice, după părerea mea Și multe uzine.

René — E departe hotelul?

Aldea — Nu, aproape de tot.

Bernard — Cu atît mai bine. René e foarte obosit.

Aldea — Camerele dumneavoastră sînt reținute.

Bernard — Perfect. Ce hotel este?

Aldea — Athénée-Palace. Un hotel confortabil în plin centru al orașului.

René — Vous êtes ingénieur, monsieur? vuzɛt ɛ̃ʒenjœr məsjø	*René* — Sînteţi inginer, domnule?
Aldea — Oui. Tu aimes ce métier? wi ty ɛm sə metje	*Aldea* — Da. Îţi place meseria asta?
René — J'aime le métier de papa. ʒɛm lə metje d(ə) papa	*René* — Îmi place meseria tatălui meu.
Papa travaille pour un grand quotidien qui... papa travaj pur œ̃ grɑ̃ kɔtidjɛ̃ ki	Tăticul lucrează pentru un mare cotidian care...
Bernard — Bon, bon, ça va! Tu as été sage pendant tout le trajet et maintenant tu commences à bavarder. bɔ̃ bɔ̃ sa va ty a ete saʒ pɑ̃dɑ̃ tu l(ə) traʒɛ e mɛ̃tnɑ̃ ty kɔmɑ̃s a bavarde	*Bernard* — Bine, bine, ajunge. Ai fost cuminte tot drumul şi acum începi să pălăvrăgeşti.
René — Mais je veux expliquer à monsieur Aldea... mɛ ʒ(e) vø ɛksplike a məsjø aldea	*René* — Dar vreau să explic domnului Aldea...
Bernard — Laisse les explications pour plus tard. D'accord? lɛs lezɛksplikasjɔ̃ pur ply tar dakɔr	*Bernard* — Lasă explicaţiile pentru mai tîrziu. De acord?
René — Bien, papa. bjɛ̃ papa	*René* — Bine, tată.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɔ], [ɔ̃], [wa], [ø]:

[ɔ]	[ɔ̃]	[wa]	[ø]
le coffre	montez	le douanier	monsieur
d'accord	long	voilà	lieu
gosse	reconstruite	la voiture	tant mieux
confortable	bon	le voyage	deux
le quotidien	explication	soyez	je veux

B 2. Pronunţaţi atent grupurile de litere cursive reprezentînd vocale nazale:

1. *Un* hôtel c*on*fortable *en* pl*ein* c*en*tre.
2. *Un* l*on*g voyage intéress*an*t.
3. Nous av*ons* une excell*en*te impressi*on*.
4. *Un* gr*and* quotidi*en*.

B 3. Notaţi în transcriere fonetică timbrul sunetelor reprezentate prin litere cursive:

1. le traj*e*t	6. parf*ai*t ....
2. l'h*ô*tel	7. tu *ai*mes ....
3. pr*è*s	8. le quotidi*en* ....
4. mi*eu*x	9. l*ai*sse ....
5. les ch*o*ses	10. *ex*pliquer ....

C

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

à mon sens	după părerea mea
tout près	foarte aproape, aproape de tot
tant mieux	cu atît mai bine
ça va!	ajunge! (Se foloseşte pentru a întrerupe un interlocutor cu oarecare bruscheţe)

C 2. Cuvinte cu mai multe sensuri:

l'effet	1. efectul
	2. impresia
aimer	1. a iubi
	2. a-i plăcea

Explicaţii gramaticale

D 1. *Perfectul compus* (I).

Le voyage a été long.
Quel effet vous a fait notre pays?

Dintre toate timpurile indicativului prin care se pot exprima acţiuni trecute, perfectul compus este cel mai frecvent întrebuinţat în conversaţie.

Perfectul compus fiind, așa cum îl arată și numele, un timp compus, el nu posedă terminații verbale proprii. În compoziția lui intră așadar nu unul ci două verbe: primul este întotdeauna *unul din cele două verbe auxiliare, întrebuințat la indicativul prezent*, iar al doilea este *verbul de conjugat, întrebuințat la participiul trecut*.

Față de limba română, unde perfectul compus al tuturor verbelor se conjugă numai cu auxiliarul „a avea", în limba franceză unele verbe se conjugă cu *avoir*, iar altele cu *être*. Cel mai frecvent întrebuințat este auxiliarul *avoir*.

Model de conjugare a perfectului compus cu *avoir*.

	Travailler	*Commencer*
Sg. Pers. I	j'ai travaillé	j'ai commencé
Pers. II	tu as travaillé	tu as commencé
Pers. III	il a travaillé elle a travaillé	il a commencé elle a commencé
Pl. Pers. I	nous avons travaillé	nous avons commencé
Pers. II	vous avez travaillé	vous avez commencé
Pers. III	ils ont travaillé elles ont travaillé	ils ont commencé elles ont commencé

Din aceste exemple se poate vedea că participiul trecut al verbelor conjugate cu *avoir* rămîne invariabil (se vor arăta, cu alt prilej, cazurile cînd este totuși supus unui acord).

√D 2. *Perfectul compus al verbelor auxiliare.*

Atît *avoir* cît și *être* se conjugă la perfectul compus și la celelalte timpuri compuse cu auxiliarul *avoir*.

	Avoir		*Être*	
I	j'ai eu	nous avons eu	j'ai été	nous avons été
II	tu as eu	vous avez eu	tu as été	vous avez été
III	il a eu elle a eu	ils ont eu elles ont eu	il a été elle a été	ils ont été elles ont été

√D 3. *Exprimarea cazurilor substantivelor.*

Le métier **de papa.**
Je veux expliquer **à monsieur Aldea.**

În limba franceză nu se poate vorbi despre declinare, deoarece substantivele franceze nu suferă nici o modificare cînd sînt trecute prin cele patru cazuri: nominativ, genitiv, dativ și acuzativ. La acest capitol, limba franceză este deci mai simplă decît limba română, care se distinge printr-o mare varietate de terminații cazuale (ex. călători*a*, călători*ei*, călător*ii*, călători*ilor*; călător*ul*, călător*ului*, călător*ule* etc.).

1° Cazurile *nominativ* și *acuzativ* sînt exprimate cu ajutorul substantivului precedat de unul din determinativele sale: articol, adjectiv posesiv, adjectiv interogativ etc.:

Nominativ
- **Le paysage** *est beau*, peisajul este frumos.
- **Les valises** *sont lourdes*, valizele sînt grele.
- **Un train** *entre en gare*, un tren intră în gară.

Acuzativ
- *Je regarde* **le paysage,** eu privesc peisajul.
- *Il porte* **des valises,** el duce valize.
- *Nous attendons* **un train,** noi așteptăm un tren.

2° Pentru exprimarea cazurilor *genitiv* și *dativ*, limba franceză nu recurge la terminații ci la prepoziții, care precedă substantivul sau cuvîntul care îl determină.

a) *Genitivul*, exprimînd *apartenența* și răspunzînd la întrebările „al cui, a cui, ai cui, ale cui?", se exprimă cu ajutorul prepoziției *de*:

La capitale **de** *notre pays*, capitala țării noastre.
La voiture **de** *Horia Aldea*, mașina lui Horia Aldea.

b) *Dativul*, exprimînd *atribuirea* și răspunzînd la întrebarea „cui?", se exprimă cu ajutorul prepoziției *à*:

Je donne la valise **à** *un porteur*, eu dau valiza unui hamal.
J'explique **à** *Daniel Bernard*, eu explic lui Daniel Bernard.

Exerciții

E 1. Treceți verbele din paranteze la perfectul compus:

1. Le voyage (est) .... long.
2. Nous (parlons) .... avec les douaniers.
3. Je (suis) .... chargé de vous accueillir.
4. Ils (contrôlent) .... les passeports.
5. La rue de Grivitza (est) .... reconstruite.
6. Nous (avons) .... des valises dans le filet.
7. Le gosse (bavarde) .... pendant le trajet.
8. René (laisse) .... les explications pour plus tard.
9. Vous (êtes) .... très aimable.
10. Elles (travaillent) .... dans une usine.

E 2. Stabiliți raportul de apartenență exprimat prin genitiv:

1. Le bureau .... la douane.
2. Les wagons .... notre train.
3. La voiture .... papa.
4. Les rues et les avenues .... Bucarest.
5. Les bagages .... mon fils.
6. Le coffre arrière .... la voiture.

7. La petite valise .... René.
8. Les magnifiques paysages .... votre pays.
9. Le centre .... la ville.
10. Le métier .... ton papa.
11. Les questions .... l'enfant.

E 3. Să se traducă exercițiul 2 în limba română.

E 4. Transformați propozițiile de mai jos în propoziții negative:

1. Ils attendent le train. 2. L'hôtel est en plein centre de la ville. 3. Ma valise est lourde. 4. René est content de son voyage. 5. Horia Aldea travaille dans une fabrique. 6. J'ai deux passeports. 7. Il contrôle les billets. 8. Nous admirons le paysage. 9. Elle entre dans le bureau d'à côté. 10. Le porteur case les valises dans le coffre de la voiture.

VII

A

À l'hôtel

Le gérant — Bonjour, messieurs.
bõʒur mesjø
Vous désirez?
vu dezire
Aldea — C'est pour l'appartement
se pur lapartəmã
que j'ai retenu samedi dernier
kə ʒe rətny samdi dɛrnje
pour monsieur Daniel Bernard et
pur məsjø danjɛl bɛrnar e
son fils.
sõ fis
Le gérant — Excusez-moi. Je ne
ɛkskyze mwa ʒə n(ə)
vous reconnaissais pas. Bien sûr,
vu rəkɔnɛsɛ pa bjẽ syr

La hotel

Administratorul — Bună ziua, domnilor. Ce doriți?

Aldea — E pentru apartamentul pe care l-am reținut sîmbăta trecută pentru domnul Daniel Bernard și fiul său.

Administratorul — Scuzați-mă. Nu v-am recunoscut. Desigur,

les chambres sont libres. Elles sont au
le ʃãbrə sõ libr ɛl sõto
troisième, avec vue sur la Place
trwasjɛm avɛk vy syr la plas
de la République. Ça vous convient,
də la repyblik sa vu kõvjɛ̃
monsieur Bernard?
məsjø bɛrnar

Bernard — Mais oui, parfaitement.
mɛ wi parfɛtmã

Le gérant — Combien de temps
kõbjɛ̃ də tã
pensez-vous rester chez nous?
pãse vu rɛste ʃe nu

Bernard — Quelques semaines. Ça
kɛlkə smɛn sa
dépend. De toute façon, pas plus
depã də tut fasõ pa ply
de deux mois.
də dø mwa

Le gérant — Très bien, monsieur.
trɛ bjɛ̃ məsjø
Où sont vos bagages?
u sõ vo bagaʒ

Bernard — Dans la voiture. Une
dã la vwatyr yn
malle est à la consigne.
mal ɛta la kõsiɲ

Le gérant — Nous nous en occu-
nu nuzãnɔky-
perons. Veuillez remplir cette fiche
prõ vœje rãplir sɛt fiʃ
et me donner votre passeport.
e mə dɔne vɔtrə paspɔr

Bernard — Voici mon passeport.
vwasi mõ paspɔr
Voyons la fiche: nom, prénom,
vwajõ la fiʃ nõ prenõ
date de naissance, lieu de naissance,
dat də nɛsãs ljø d(ə) nɛsãs
nationalité, domicile, profession
nasjɔnalite dɔmisil prɔfɛsjõ

camerele sînt libere. Sînt la (etajul) al treilea, cu vedere spre Piața Republicii. Vă convine, domnule Bernard?

Bernard — Sigur că da, perfect.

Administratorul — Cît timp credeți că veți rămîne la noi?

Bernard — Cîteva săptămîni. Depinde. În orice caz, nu mai mult de două luni.

Administratorul — Foarte bine, domnule.
Unde sînt bagajele dumneavoastră?

Bernard — În mașină. Un cufăr este la casa de bagaje.

Administratorul — Ne vom ocupa de el. Vă rog să completați această fișă și să-mi dați pașaportul dumneavoastră.

Bernard — Poftim pașaportul meu. Să vedem fișa: numele, prenumele, data nașterii, locul nașterii, naționalitatea, domiciliul, profesiunea

et signature. Voilà qui est fait.
e siɲatyr vwala ki ɛ fɛ
Ah, pardon, la date. Le combien
a pardõ la dat lə kõbjɛ̃
sommes-nous aujourd'hui?
sɔm nu oʒurdɥi

Aldea — Le trente mai.
lə trãt mɛ

Le gérant — Vous avez signé?...
vuzave siɲe
Bon. Voici la clé de l'appartement.
bõ vwasi la kle d(ə) lapartəmã

Bernard — Merci. Faites monter
mɛrsi fɛt mõte
mes bagages, s'il vous plaît.
me bagaʒ sil vu plɛ

René — Montons par l'ascenseur,
mõtõ par lasãsœr
papa.
papa

Aldea — Moi, je vous laisse. Vous
mwa ʒ(ə) vu lɛs vu
avez besoin de repos. (m.) À
zave bəzwɛ̃ d(ə) rəpo a
demain, monsieur Bernard. Au
d(ə)mɛ̃ məsjø bɛrnar
revoir, René.
orvwar rəne

și semnătura. S-a făcut.
Ah, iertați-mă, data. În ce zi sîntem astăzi?

Aldea — În treizeci mai.

Administratorul — Ați semnat?...
Bine. Poftim cheia apartamentului.

Bernard — Mulțumesc. Trimiteți-mi bagajele sus, vă rog.

René — Să urcăm cu ascensorul, tată.

Aldea — Eu vă las. Aveți nevoie de odihnă. Pe mîine, domnule Bernard. La revedere, René.

B

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [ə], [o], [j], [ɲ]:

[ə]	[o]	[j]	[ɲ]
besoin	*au* revoir	dernier	consigne
repos	hôtel	troisième	magnifique
demander	bureau	voyons	signature
que	numéro	veuillez	signez
de	beaucoup	hier soir	

B 2. Precizaţi cantitatea vocalelor cursive, notînd pentru cele lungi semnul (:) şi pentru cele scurte semnul (×):

1. voy*a*ge ....
2. pass*e*port ....
3. dem*a*nder ....
4. voit*u*re ....
5. en eff*e*t ....
6. ça dép*e*nd ....
7. enf*i*n ....
8. bag*a*ges ....
9. adr*e*sse ....
10. derri*è*re ....
11. d*eu*x ....
12. à mon s*e*ns ....

B 3. Rostiţi cu voce tare, făcînd legăturile necesare:

1. Il a dix enfants.
2. Tu as vingt-deux ans.
3. Vous êtes dix-huit.
4. Les chambres sont au premier étage.
5. Nous avons trois appartements libres.
6. Elle a neuf ans.

B 4. Rostiţi cu voce tare, marcînd precis diferenţele de timbru între [e] şi [ɛ]:

1. Il est r*e*st*é* à l'hôt*e*l.
2. Ma cl*é*, s'il vous pl*aî*t.
3. Rang*ez* vos papi*e*rs.
4. J'*ai*me le m*é*ti*e*r d'ingénieur.
5. C'est, en *e*ff*e*t, un p*ay*s tr*è*s beau.
6. Je suis charg*é* de f*ai*re des reportages.

C

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

ça vous convient?	vă convine?
ça dépend	depinde
de toute façon	în orice caz
voilà qui est fait / *c'est fait*	s-a făcut
à demain	pe mîine

C 2. Cuvinte cu mai multe sensuri:

la place 1. locul
2. piaţa

penser 1. a gîndi
2. a crede

C 3. Lunile anului:

janvier [ʒɑ̃vje], ianuarie
février [fevrije], februarie
mars [mars], martie
avril [avril], aprilie

mai [mɛ], mai
juin [ʒɥɛ̃], iunie
juillet [ʒɥijɛ], iulie
août [u], august
septembre [sɛptɑ̃br], septembrie
octobre [ɔktɔbr], octombrie
novembre [nɔvɑ̃br], noiembrie
décembre [desɑ̃br], decembrie

Pentru aflarea lunii, se pune întrebarea: *Quel mois sommes-nous?* Răspunsul la această întrebare este: *Nous sommes* **au** *mois* **de...**, prepoziţia *de* precedînd în mod obligatoriu numele lunii, sau *Nous sommes en...*

C 4. *Exprimarea datei.*

Data exactă se formulează întotdeauna cu articolul hotărît *le* urmat de numeralul cardinal şi de numele lunii respective. Pentru ziua de întîi a unei luni, se întrebuinţează numeralul ordinal *le premier*.

Aujourd'hui c'est (nous sommes) **le** *trois août.*
Demain, c'est **le** *premier mai.*

C 5. *Lexic complementar:*

le jour	ziua
le matin	dimineaţa
le soir	seara
la nuit [nɥi]	noaptea
le lendemain [lɑ̃dmɛ̃]	a doua zi
le mois passé	(în) luna trecută
le mois prochain	(în) luna viitoare
demain [dəmɛ̃]	mîine
après-demain	poimîine
hier [jɛr]	ieri
avant-hier [avɑ̃tjɛr]	alaltăieri
l'autre jour	deunăzi, zilele trecute

Explicaţii gramaticale

D 1. *Propoziţia interogativă* (III).

Comment **allez-vous?**
Puis-je *vous demander votre passeport?*
Combien de temps **pensez-vous** *rester?*

O a treia modalitate de a formula o propoziţie interogativă este aceea de a aşeza pronumele subiect după verb, legîndu-le, în scris, printr-o liniuţă. Acest procedeu este folosit mai ales în întrebări scurte şi în unele clişee de vorbire, cum sînt cele din exemplele de mai jos. În limba uzuală, el este întrebuinţat mai ales în cazurile cînd subiectul propoziţiei este un pronume personal.

Afirmație	Il	est	—	journaliste	—
Întrebare	—	Est-	il	journaliste	?

Negație	Vous	ne	signez	—	pas	la fiche	
Întrebare	—	Ne	signez-	vous	pas	la fiche	?

Cînd subiectul este un substantiv nume de ființă sau de lucru, el își păstrează locul înaintea verbului, însă pronumele personal subiect corespunzător *(il, elle, ils, elles)* se așază totuși, în urma verbului:

Afirmație	René	est	—	content	—
Întrebare	René	est-	il	content	?

La persoana I singular, procedeul interogației prin inversiune se folosește numai la cîteva verbe monosilabice *(suis-je?, ai-je?, puis-je?* etc.). În majoritatea cazurilor, întrebarea, la această persoană, se va formula fie prin procedeul intonației (III, D **2**), fie prin antepunerea locuțiunii *est-ce que* (IV, D **3**).

√ D **2.** *Numeralul cardinal* (II).

11	onze [ɔ̃z]	21	vingt et un [vɛ̃teœ̃]
12	douze [duz]	22	vingt-deux [vɛ̃tdø]
13	treize [trɛz]	23	vingt-trois [vɛ̃ttrwa]
14	quatorze [katɔrz]	24	vingt-quatre [vɛ̃tkatr]
15	quinze [kɛ̃z]	25	vingt-cinq [vɛ̃tsɛ̃k]
16	seize [sɛz]	26	vingt-six [vɛ̃tsis]
17	dix-sept [disɛt]	27	vingt-sept [vɛ̃tsɛt]
18	dix-huit [dizɥit]	28	vingt-huit [vɛ̃tɥit]
19	dix-neuf [diznœf]	29	vingt-neuf [vɛ̃tnœf]
20	vingt [vɛ̃]	30	trente [trɑ̃t]

√ D **3.** *Numeralul ordinal.*

Numeralul ordinal indică ordinea ființelor sau lucrurilor despre care este vorba.

Numeralul ordinal se formează în majoritatea cazurilor din numeralul cardinal, cu adăugarea terminației *-ième*, și este precedat, de obicei, de articolul hotărît *le* sau *la*:

deux — *le (la) deuxième*, al doilea, a doua.
sept — *le (la) septième*, al șaptelea, a șaptea.
huit — *le (la) huitième*, al optulea, a opta.

Observații:

1° Numeralul ordinal corespunzător lui *un* are formele neregulate *le premier* (primul), *la première* (prima).

2° Numeralele cardinale terminate în *e* mut pierd această terminație înainte de a adăuga sufixul *-ième*:

quatre — *le quatrième*
douze — *le douzième*

3° Numeralele cardinale *cinq* și *neuf* suferă modificări ale terminației înainte de a primi sufixul *-ième*:

cinq — *cinquième*
neuf — *neuvième*

4° Notarea prescurtată a numeralelor ordinale se face cu cifre, la care se adaugă *-er* (pentru *premier*): 1er, Ier, și -e (pentru celelalte numerale): 3e, XIVe.

D **4.** *Prepozițiile* **dans** *și* **en.**

Vous restez longtemps **dans** *le pays?*
Vous restez longtemps **en** *Roumanie?*

În cele mai multe cazuri, prepozițiile *dans* și *en* au același înțeles („în"), însă au întrebuințări oarecum diferite.

O primă diferență constă în faptul că *dans* se întrebuințează înaintea unui substantiv precedat de un determinativ (articol, adjectiv posesiv, numeral etc.): *dans le portefeuille, dans ma poche, dans deux bureaux*, în timp ce *en* este urmat aproape exclusiv de substantive nedeterminate: *le train entre en gare, en voiture, en ville.*

O altă deosebire este aceea că *dans* are înțelesul mai concret de „în ceva, înăuntru", pe cînd *en* are un sens mai abstract și mai vag, putînd introduce complemente și atribute exprimînd raporturi mai variate.

Exerciții

E **1.** Înscrieți în spațiile punctate numeralul cardinal corespunzător cifrei notate în paranteze:

1. Le porteur porte (4) ...... valises.
2. Les (10) ...... wagons de notre train.
3. Nous arrivons dans (= *peste*) (8) ...... jours.
4. Je pense rester (3) ...... mois à Bucarest.
5. Aujourd'hui, nous sommes le (21) ...... mars.
6. Daniel Bernard a (2) ...... enfants.
7. (5) ...... douaniers contrôlent les passeports.
8. Leur appartement est composé de (6) ...... chambres.

E **2.** Treceți propozițiile la forma negativă:

1. Montons par l'ascenseur. 2. Je pense rester longtemps en Roumanie. 3. Le voyage est fatigant. 4. Les bagages sont lourds. 5. Ils montent en voiture. 6. J'ai la clé de l'appartement. 7. L'hôtel est confortable. 8. Nos chambres sont retenues. 9. J'aime le métier d'ingénieur. 10. Maman est journaliste à un quoti-

dien. 11. Ce sont les valises du journaliste français. 12. C'est ma carte d'identité. 13. Je reste un mois. 14. J'attends mon père. 15. Il signe la fiche. 16. Vous travaillez beaucoup. 17. Nous arrivons lundi. 18. Nous sommes au mois d'octobre. 19. Ils arrivent demain à Oradea. 20. Ils sont très fatigués.

E 3. Scrieţi cu litere numeralele ordinale:
11, 13, 16, 9, 20, 28, 8, 6, 12, 10.

E 4. Treceţi verbele notate în paranteză la imperativ, persoana a II-a singular:

1. (Monter) ...... dans la voiture.
2. (Être) ...... le bienvenu, René.
3. (Signer) ...... la fiche.
4. (Rester) ...... avec nous, mon petit.
5. (Noter) ...... mon adresse.
6. (Contrôler) .... les billets.

E 5. Acelaşi exerciţiu ca mai sus (E 4), cu persoana a II-a plural a imperativului.

A

Une chambre d'hôtel

Daniel — Je commence à défaire les valises.
ʒə komɑ̃s a defɛr le valiz

René — Et moi, je t'aide.
e mwa ʒ(ə) tɛd

Daniel — Bien. Alors, ouvre la petite valise.
bjɛ̃ alor uvrə la ptit valiz

René — Donne-moi la clé, s'il te plaît.
don mwa la kle sil tə plɛ

Daniel — Elle est dans la serrure.
ɛl ɛ dɑ̃ la seryr

O cameră de hotel

Daniel — Încep să despachetez valizele.

René — Şi eu îţi ajut.

Daniel — Bine. Atunci, deschide valiza cea mică.

René — Dă-mi cheia, te rog.

Daniel — Este în broască.

René — Papa, tu es content de
papa ty ɛ kɔ̃tɑ̃ d(ə)
notre appartement?
nɔtr apartəmɑ̃

René — Tată, ești mulțumit de apartamentul nostru?

Daniel — Très content. Il est
trɛ kɔ̃tɑ̃ il ɛ
confortable et chic. Et les chambres
kɔ̃fɔrtabl e ʃik e le ʃɑ̃br
sont claires.
sɔ̃ klɛr

Daniel — Foarte mulțumit. Este confortabil și elegant. Și camerele sînt luminoase.

René — Oui, parce que le plafond
wi parskə l(ə) plafɔ̃
et les murs sont peints en blanc.
e le myr sɔ̃ pɛ̃ ɑ̃ blɑ̃

René — Da, pentru că tavanul și pereții sînt zugrăviți în alb.

Daniel — La petite chambre est
la ptit ʃɑ̃br ɛ
même très coquette avec son grand
mɛm trɛ kɔkɛt avɛk sɔ̃ grɑ̃
tapis au milieu et ses rideaux (m.)
tapi o miljø e se rido
bleus.
blø

Daniel — Camera cea mică este chiar foarte cochetă cu covorul cel mare în mijloc și perdelele sale albastre.

René — Nous coucherons dans la
nu kuʃrɔ̃ dɑ̃ la
grande chambre, n'est-ce pas? Elle
grɑ̃d ʃɑ̃br nɛspa ɛl
a deux lits.
a dø li

René — Vom dormi în camera cea mare, nu-i așa? Are două paturi.

Daniel — Oui. Et moi je travail-
wi e mwa ʒ(ə) tra-
lerai ici. Tu vois, il y a un bureau,
vajre isi ty vwa ilja œ̃ byro
des chaises (f.) et des fauteuils.
de ʃɛz e de fotœj

Daniel — Da. Și eu voi lucra aici. Vezi, este un birou, scaune și fotolii.

René — Et un divan avec une
e œ̃ divɑ̃ avɛk yn
table de nuit et une lampe de
tablə də nɥi e yn lɑ̃p də
chevet. Je rangerai mes jouets (m.)
ʃ(ə)vɛ ʒə rɑ̃ʒre me ʒwɛ
dans les tiroirs du bureau.
dɑ̃ le tirwar dy byro

René — Și un divan cu o noptieră și o lampă de pat. Îmi voi așeza jucăriile în sertarele biroului.

Daniel — Mais pas maintenant. Où
mɛ pa mɛ̃tnɑ̃ u
est la grande valise?
ɛ la grɑ̃d valiz

Daniel — Dar nu acum. Unde este valiza cea mare?

René — Ici, dans le coin, près de
isi dɑ̃ l(ə) kwɛ̃ prɛ d(ə)
la table.
la tablə

René — Aici, în colț lîngă masă.

Daniel — Dans le vestibule, il y a
dɑ̃ l(ə) vɛstibyl ilja
deux placards. Range ta petite
dø plakar rɑ̃ʒ ta ptit
valise dans le premier.
valiz dɑ̃ l(ə) prəmje

Daniel — În antreu sînt două dulapuri de perete. Așază-ți valiza cea mică în primul.

René — En haut ou en bas?
ɑ̃ o u ɑ̃ ba

René — Sus sau jos?

Daniel — Où tu veux, ça m'est égal.
u ty vø sa mɛtegal

Daniel — Unde vrei, mi-e tot una.

René — Où est mon pyjama?
u ɛ mɔ̃ piʒama

René — Unde mi-e pijamaua?

Daniel — Dans l'armoire (f.). Et
dɑ̃ larmwar e
maintenant, au lit! Moi, j'ai
mɛ̃tnɑ̃ o li mwa ʒe
encore du travail. Ferme la fenêtre
ɑ̃kɔr dy travaj fɛrmə la fnɛtr
et la porte entre les deux chambres.
e la pɔrt ɑ̃trə le dø ʃɑ̃br
Bonne nuit.
bɔn nɥi

Daniel — În dulap. Și acum în pat! Eu mai am de lucru. Închide fereastra și ușa între cele două camere. Noapte bună.

René — Bonne nuit, papa.
bɔn nɥi papa

René — Noapte bună, tată.

B

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [y], [ɑ̃], [ɥi]:

[y]	[ɑ̃]	[ɥi]
serrure	commence	je suis
mur	appartement	la nuit

avenue
vestibule
retenu

content
blanc
chambre

puis-je
aujourd'hui
huit

B 2. Pronunţaţi, făcînd legăturile necesare:

1. Une chambre très élégante.
2. Ça m'est égal.
3. Vous avez signé?
4. Vous avez besoin de repos.
5. Un hôtel confortable.
6. C'est un ami français.
7. Laisse les explications.

B 3. Precizaţi, prin transcriere fonetică, timbrul vocalelor reprezentate prin literele cursive:

1. Je t'*ai*de ....
2. La serr*u*re ....
3. M*ê*me ....
4. J*eu*di ....
5. L*a* porte ....
6. J*e* commence ....
7. Cl*ai*r ....
8. À c*ô*té ....
9. Bl*eu* ....
10. B*o*nne nuit ....

B 4. Precizaţi cantitatea vocalelor nazale reprezentate prin grupurile de litere cursive (lung = : ; scurt = ×):

1. App*a*rtem*en*t ....
2. Plaf*on*d ....
3. Ray*on* ....
4. Cont*en*t ....
5. Cont*en*te ....
6. M*ain*ten*an*t ....
7. R*an*ge ....
8. Qu*in*ze ....

C

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

ça m'est égal — mi-e tot una
fermer à clé — a încuia

C 2. Antonime:

grand, mare — *petit*, mic
en haut, sus — *en bas*, jos
content, mulţumit — *mécontent*, nemulţumit

C 3. Principalele adjective care denumesc culori:

blanc, alb
bleu, albastru
brun, brun, cafeniu
gris, cenuşiu, gri, sur
jaune, galben
noir, negru
rose, roz, trandafiriu
rouge, roşu
vert, verde
violet, violet

D

Explicaţii gramaticale

D 1. *Formele contrase ale articolului hotărît.*

Les tiroirs **du** *bureau.* **Au** *troisième.*
Le numéro **du** *passeport.* **Au** *lit.*

Două dintre determinativele substantivului şi anume articolele *le*, *les*, urmate de prepoziţiile *de* şi *à*, se contopesc cu ele şi dau naştere formelor zise „contrase" ale articolului hotărît. Aceste forme sînt următoarele:

De urmat de *le* se contractă în *du*:

Les jouets **du** *gosse*, jucăriile puştiului.
Ils parlent **du** *voyage*, ei vorbesc despre călătorie.

De urmat de *les* se contractă în *des*:

Les bagages **des** *voyageurs*, bagajele călătorilor.
Nous parlons **des** *paysages de la Roumanie*, vorbim despre peisajele României.

À urmat de *le* se contractă în *au*:

Il donne les valises **au** *porteur*, el dă valizele hamalului.
Elle est **au** *lit*, ea este în pat.

À urmat de *les* se contractă în *aux*:

Elle donne les passeports **aux** *douaniers*, ea dă paşapoartele vameşilor.
Il pense **aux** *reportages*, el se gîndeşte la reportaje.

Observaţii:

1° Articolele *la* şi *l'* nu se contractă niciodată cu prepoziţiile *de* şi *à*:

Ils sont à la gare.
Les chambres de l'hôtel.

2° Articolele *au* şi *aux* echivalează cîteodată cu *dans le*, *dans les* şi cu *avec* („cu"):

Il est au bureau, el este în birou.
Un pays aux paysages magnifiques, o ţară cu peisaje minunate.

3° Să nu se confunde *des*, articol nehotărît plural („nişte"), cu *des*, articol hotărît cu rolul de a exprima apartenenţa:

Des enfants, nişte copii.
Les jouets des enfants, jucăriile copiilor.

D 2. *Întrebuinţarea infinitivului.*

Veuillez **compléter** *cette fiche.*
Je veux **expliquer** *à monsieur Aldea.*

Cînd două verbe se succedă, primul avînd în dependenţă pe cel de-al doilea, acesta din urmă stă de regulă la modul infinitiv, dacă amîndouă

verbele au același subiect. Această construcție deosebit de simplă și cu un mare randament în limba franceză se traduce în românește tot prin două verbe, însă al doilea stă, de obicei, la un mod personal (conjunctiv prezent sau indicativ viitor):

J'aime voyager, îmi place să călătoresc.
Combien de temps pensez-vous rester?, cît timp credeți că veți rămîne?

Infinitivul se folosește și după adjective sau participii trecute cu valoare de adjectiv, traducîndu-se în limba română fie prin conjunctiv, fie prin indicativul prezent introdus de „că":

Il est content d'arriver, el este mulțumit că sosește.
Enchanté de vous revoir! (sînt) încîntat că vă revăd!

Cîteodată, primul verb și verbul la infinitiv n-au același subiect; în acest caz, construcția se traduce prin gerunziul românesc:

Je vois le train entrer en gare, văd trenul intrînd în gară.

D **3.** *Viitorul verbelor grupei I.*

Nous **coucherons** *dans la grande chambre.*
Je **travaillerai** *ici.*

Spre deosebire de limba română, în limba franceză viitorul este un timp simplu. Formele lui se obțin prin alipirea la infinitivul întreg al verbului a terminațiilor:

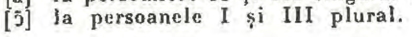
	singular	plural
Pers. I	*-ai* [e]	*-ons* [ɔ̃]
Pers. II	*-as* [a]	*-ez* [e]
Pers. III	*-a* [a]	*-ont* [ɔ̃]

Model de conjugare

	Travailler	*Commencer*
Sg. Pers. I	je travaillerai	je commencerai
Pers. II	tu travailleras	tu commenceras
Pers. III	il travaillera elle travaillera	il commencera elle commencera
Pl. Pers. I	nous travaillerons	nous commencerons
Pers. II	vous travaillerez	vous commencerez
Pers. III	ils travailleront elles travailleront	ils commenceront elles commenceront

Se va reține că litera *e*, pronunțată [e] în terminația infinitivului, își schimbă pronunțarea cînd face parte din terminațiile viitorului, rostindu-se [ə] sau nearticulîndu-se.

Ca și la indicativul prezent, diversitatea formelor terminațiilor viitorului este numai aparentă. În realitate, urechea nu înregistrează decît trei forme în loc de șase și anume [e], [a] și [ɔ̃]:

[e] la persoanele I singular și II plural;
[a] la persoanele II și III singular și
[ɔ̃] la persoanele I și III plural.

Exerciții

E 1. Transformați propozițiile interogative de mai jos, construite cu locuțiunea *est-ce que* sau prin inversiune, în propoziții interogative prin intonație:

1. Est-ce que l'appartement est élégant? L'appartement est élégant?
2. Restez-vous longtemps chez nous? ....
3. Est-ce que ma chambre est retenue? ....
4. Avez-vous votre passeport? ....
5. Est-ce que la valise est fermée? ....
6. Êtes-vous content de cet hôtel? ....
7. Mon pyjama est-il dans l'armoire ? ....
8. Ta valise est-elle ici? ....
9. Fermez-vous la porte à clé? ....
10. Est-ce que la fenêtre est ouverte? ....

E 2. Treceți la plural substantivele împreună cu determinativele și calificativele lor:

1. Un appartement confortable Des appartements confortables
2. La petite valise ....
3. Une chambre élégante ....
4. Le tapis de notre chambre ....
5. Un mur blanc ....
6. La serrure de mon armoire ....
7. La porte fermée ....
8. Un voyage intéressant ....
9. Un gosse bavard ....
10. Un guide aimable et poli ....
11. Un paysage magnifique ....
12. Ma grande valise ....

E 3. Conjugați la viitor verbul *fermer* în propoziția *fermer la porte.*

E 4. Treceți la viitor verbele notate în paranteză:

1. Ils (coucher) coucheront à l'hôtel.
2. Nous (travailler) .... la nuit.
3. Le douanier (contrôler) .... les passeports.

4. Je (signer) .... la fiche.
5. Elle (rester) .... deux mois à Bucarest.
6. Le gosse (commencer) .... à bavarder.
7. Vous (parler) .... le français.
8. Tu (monter) .... devant.
9. Daniel et René (arriver) .... demain.
10. Tu (parler) .... bien le roumain.
11. Vous (noter) .... le numéro de la chambre.

E 5. Traduceţi exerciţiul **4** în limba română.

E 6. Înscrieţi în spaţiile punctate prepoziţia sau articolul contras exprimînd genitivul:

1. Les quatre coins de la chambre.
2. Les placards .... vestibule.
3. Le numéro .... l'appartement.
4. La date .... l'arrivée.
5. Les wagons .... train.
6. Les billets .... voyageurs.
7. L'uniforme .... chef de gare.
8. Les quais .... la gare.
9. Les portières .... la voiture.
10. Les portières .... wagons.
11. Les questions .... douaniers.
12. Les serrures .... malles.
13. La Place .... la République.
14. La capitale .... pays.
15. Les tiroirs .... bureau.
16. Les chambres .... l'hôtel.
17. Les employés .... hôtels.
18. L'adresse .... journaliste français.
19. Les usines .... pays.
20. Le nom .... votre fils.

E 7. Daţi răspunsuri negative la întrebările de mai jos:

1. Ils resteront quatre mois ici?
   Non, ils ne resteront pas quatre mois ici.
2. Vous êtes ingénieur?
   Non, je ....
3. Tu aimes le métier de papa?
   Non, je ....
4. Elle est fatiguée?
   Non, elle ....
5. Vous avez une bonne chambre?
   Non, nous ....
6. Est-ce que l'hôtel est confortable?
   Non, ...
7. Est-ce que ma malle a deux clés?
   Non, ta ....
8. Vous signerez la fiche?
   Non, je ....

IX

Le matin	**Dimineaţa**
Daniel — René!... Debout!... rəne dəbu	*Daniel* — René!... Sus!...
René — Déjà? Mais pourquoi? deʒa mɛ purkwa	*René* — Deja? Dar de ce?
Daniel — Il est temps de se lever. il ɛ tɑ̃ də s(ə) ləve	*Daniel* — E vremea să te scoli.
René — Mais il est encore trop tôt. mɛ il ɛtɑ̃kɔr tro to	*René* — Dar e încă prea devreme.
Daniel — Non, il est tard. nɔ̃ il ɛ tar	*Daniel* — Nu, e tîrziu.
Tu as assez dormi. ty a ase dɔrmi	Ai dormit destul.
René — Pendant les vacances, pɑ̃dɑ̃ le vakɑ̃s	*René* — În timpul vacanţei,
je n'aime pas me lever de bonne ʒ(ə) nɛm pa mə l(ə)ve də bɔn	nu-mi place să mă scol

heure. J'aime faire la grasse
œr ʒɛm fɛr la gras
matinée.
matine

Daniel — Soit. Je te donne encore
swat ʒ(ə) tə dɔn ãkɔr
dix minutes (f.)
di minyt

René — Tu es pressé?
ty ɛ prɛse

Daniel — Pressé ou non, je me
prɛse u nɔ̃ ʒə m(ə)
réveille toujours tôt. Je suis
revɛj tuʒur to ʒə sɥi
matinal, moi.
matinal mwa

René — Et moi j'ai sommeil.
e mwa ʒe sɔmɛj

Daniel — Ça c'est impossible. Tu
sa sɛtɛ̃pɔsibl ty
as dormi dix heures à poings
a dɔrmi dizœr a pwɛ̃
fermés.
fɛrme

René — Toi tu n'as pas sommeil,
twa ty na pa sɔmɛj
papa?
papa

Daniel — Non, pas du tout. Tu te
nɔ̃ pa dy tu ty t(ə)
lèves, oui ou non?
lɛv wi u nɔ̃

René — Tu sais, toi et maman,
ty sɛ twa e mamã
vous vous levez toujours trop tôt.
vu vu l(ə)ve tuʒur tro to

Daniel — Tu as envie de causer?...
ty a ãvi d(ə) koze
Bien. Alors je fais ma toilette et
bjɛ̃ alɔr ʒə fɛ ma twalɛt e
je descends seul pour le petit
ʒ(ə) desã sœl pur lə pti

devreme. Îmi place să dorm tîrziu.

Daniel — Fie. Îți mai dau zece minute.

René — Ești grăbit?

Daniel — Grăbit sau nu, eu mă trezesc totdeauna devreme. Sînt matinal.

René — Mie mi-e somn.

Daniel — Asta-i imposibil. Ai dormit buștean zece ore.

René — Ție nu ți-e somn, tată?

Daniel — Nu, de loc. Te scoli, da sau nu?

René — Știi, tu și cu mama, vă sculați totdeauna prea devreme.

Daniel — Ai chef de vorbă?... Bine. Atunci îmi fac toaleta și cobor singur la micul

déjeuner.
deʒœne

René — Sans moi?
sã mwa

Daniel — Bien sûr. Je suis pressé
bjɛ̃ syr ʒə sɥi prɛse
et j'ai du travail.
e ʒe dy travaj

René — Mais j'ai faim.
mɛ ʒe fɛ̃

Daniel — Si tu as faim, cesse de
si ty a fɛ̃ sɛs də
bavarder et lève-toi.
bavarde e lɛv twa

René — Un petit moment encore.
œ̃ pti mɔmã ãkɔr
Si je me lève maintenant, alors je
si ʒə m(ə) lɛv mɛ̃tnã alɔr ʒə
me couche l'après-midi. D'accord?
m(ə) kuʃ laprɛ midi dakɔr

Daniel — Je suis d'accord avec
ʒə sɥi dakɔr avɛk
tout ce que tu veux, si tu te lèves.
tu s(ə) kə ty vø si ty t(ə) lɛv

René — Et si je me décide à me
e si ʒə m(ə) desid a mə
lever, alors...
l(ə)ve alɔr

Daniel — Assez causé, espèce de
ase koze ɛspɛs də
fainéant! Allez, ouste!!
fɛneã ale ust

dejun.

René — Fără mine?

Daniel — Sigur că da. Sînt grăbit și am de lucru.

René — Dar mi-e foame.

Daniel — Dacă ți-e foame, încetează să pălăvrăgești și scoală-te.

René — Încă un moment. Dacă mă scol acum, atunci mă culc după masă. De acord?

Daniel — Sînt de acord cu tot ce vrei, dacă te scoli.

René — Și dacă mă hotărăsc să mă scol, atunci...

Daniel — Destulă vorbă, trîndavule! Hai, repede!!

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [e], [w]:

[e]	[w]
se lever	pourquoi
pressé	la toilette

j'ai — le tiroir
bavarder — le coin
la clé — lève-toi

B 2. Exercițiu pentru pronunțarea corectă a vocalelor nazale:

Il entre dans la chambre.
Ils sont contents de leurs vacances.
Maintenant il est temps de descendre.

B 3. Atenție la diferențele de timbru între [e], [ɛ], [ə]:

Elle est pressée.
Je n'aime pas me lever tard.
Je ferme la fenêtre et la porte.
Je me réveille de bonne heure.

B 4. Pronunțați perechile de cuvinte prezentînd alternanța de timbru [o — ɔ]:

1. tôt — je donne
2. vos — votre
3. numéro — la porte
4. bureau — alors
5. hôtel — d'accord
6. causer — sommeil
7. trop — dormir
8. repos — un moment
9. beaucoup — encore
10. aujourd'hui — passeport

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

de bonne heure	devreme
faire la grasse matinée	a dormi tîrziu
dormir à poings fermés	a dormi buștean
j'ai sommeil	mi-e somn
j'ai faim	mi-e foame
pas du tout	de loc
allez, ouste!	hai, repede!

C 2. Prepoziția *pendant* se traduce și cu „în timpul" *(pendant les vacances)* și cu „timp de" *(pendant deux mois)*.

C 3. Antonime:

tôt, devreme — *tard*, tîrziu
se lever, a se scula — *se coucher*, a se culca
possible, posibil — *impossible*, imposibil

C 4. Cîteva nume proprii franțuzești:

1° *Nume de persoane:*

masculine	feminine
Alain	*Anne*
François	*Catherine* [katrin]
Georges [ʒɔrʒ]	*Georgette* [ʒɔrʒɛt]
Jacques [ʒak]	*Gisèle*
Jean [ʒɑ̃]	*Jeanne* [ʒan]
Louis [lwi]	*Louise*
Michel	*Lucie*
Nicolas	*Marie*
Paul [pɔl]	*Monique*
Pierre [pjɛr]	*Pauline*

2° *Nume de orașe:*

Paris
Bordeaux [bɔrdo]
Caen [kɑ̃]
Dijon
Lille
Lyon [ljɔ̃]
Marseille
Nancy
Nantes [nɑ̃t]
Orléans [ɔrleɑ̃]
Rouen [rwɑ̃]
Strasbourg [strazbur]

C 5. Lexic complementar:

le matelas [matla]	salteaua
le drap (de lit)	cearșaful
l'oreiller, m. [ɔrɛje]	perna
la couverture	pătura
la courtepointe [kurtəpwɛ̃t]	plapuma (cu lînă și vată)
l'édredon, m. [edrɔdɔ̃]	plapuma (cu puf)

Explicații gramaticale

D 1. *Pronumele reflexiv și conjugarea reflexivă.*

Je **me** *réveille tôt.*
Tu **te** *lèves, oui ou non?*
Il **s'***appelle René.*

Pronumele reflexiv este un pronume complement care se întrebuințează, ca și în limba română, după formele pronumelui personal subiect sau, în cazul persoanei a III-a, după un substantiv. El precedă întotdeauna verbul și arată că acțiunea pe care o face subiectul se răsfrînge asupra lui.

Forme:

Pers.	singular	plural
Pers. I	*me*	*nous*
Pers. II	*te*	*vous*
Pers. III	*se*	*se*

Observaţii:

1° Pronumele reflexiv trebuie să stea la aceeaşi persoană ca subiectul.
2° Formele *me, te, se* se elidează înaintea unui verb care începe cu o vocală sau cu un *h* mut.

Model de conjugare reflexivă

Se coucher

	Indicativ present	**Viitor**
Sg. Pers. I	je me couche	je me coucherai
Pers. II	tu te couches	tu te coucheras
Pers. III	il se couche elle se couche	il se couchera elle se couchera
Pl. Pers. I	nous nous couchons	nous nous coucherons
Pers. II	vous vous couchez	vous vous coucherez
Pers. III	ils se couchent elles se couchent	ils se coucheront elles se coucheront

Forma negativă a unui verb conjugat cu pronumele reflexiv se exprimă tot cu negaţiile *ne* şi *pas*, cu deosebirea că negaţia *ne* nu se aşază direct înaintea verbului, ci înaintea pronumelui reflexiv care precedă verbul.

Afirmaţie	Il	—	se	réveille	—	de bonne heure
Negaţie	Il	ne	se	réveille	pas	de bonne heure

D **2.** *Pronumele* **il** *cu valoare neutră.*

Il *est tôt.*
Il *est tard.*

Adeseori, pronumele personal *il* îşi pierde valoarea de reprezentant, căpătînd o valoare nominală. În acest caz, el nu se traduce în limba română şi este întrebuinţat fie ca simplu semn al persoanei a III-a singular înaintea unui verb impersonal (vezi *XXXVII*, D **3**), fie ca subiect aparent al unui verb aflat la forma impersonală şi urmat de un subiect real.

Il pleut, plouă.
Il est sûr qu'il se couchera maintenant, este sigur că el se va culca acum.

D **3.** *Formele accentuate ale pronumelui personal subiect.*

Moi, *j'ai sommeil.*
Maman et **toi,** *vous vous levez tôt.*

Alături de formele: *je, tu, il, elle, nous, vous, ils, elles,* care sînt forme neaccentuate şi inseparabile de verb, pronumele personal subiect are şi forme accentuate. Acestea sînt:

Pers.	singular	plural
I	*moi*	*nous*
II	*toi*	*vous*
III. masc. fem.	*lui* *elle*	*eux* *elles*

Formele accentuate ale pronumelui personal subiect se întrebuinţează mai ales în următoarele cazuri:

1° În întrebări şi răspunsuri:

Qui a parlé? — Lui, Cine a vorbit? — El.

2° Cînd pronumele personal este întrebuinţat în coordonare cu un alt subiect:

Toi et maman, tu şi cu mama.

3° Cînd vrem să insistăm asupra subiectului pentru a-l pune în relief:

Moi, j'ai sommeil, mie mi-e somn.

4° După comparativ:

Je suis plus petit que lui, sînt mai mic decît el.

Exerciţii

E **1.** Completaţi spaţiile punctate cu formele corespunzătoare ale pronumelui reflexiv; apoi traduceţi în limba română:

1. Nous nous levons tôt. 2. Ils .... décident à .... lever. 3. Tu .... couches maintenant? 4. Je .... appelle Horia Aldea. 5. Il .... réveille tard. 6. Vous .... levez de bonne heure.

E **2.** Treceţi verbele întrebuinţate la un mod personal în exerciţiul **1** la forma negativă.

E **3.** Traduceţi în limba franceză:

1. Răspunsurile lui René. 2. Hotelurile Bucureştiului. 3. Bagajele reporterului. 4. Străzile Marsiliei. 5. Camera lui Pierre. 6. Catedrala (*cathédrale*, f.) din Rouen. 7. Gările Parisului. 8. Fabricile din Lille.

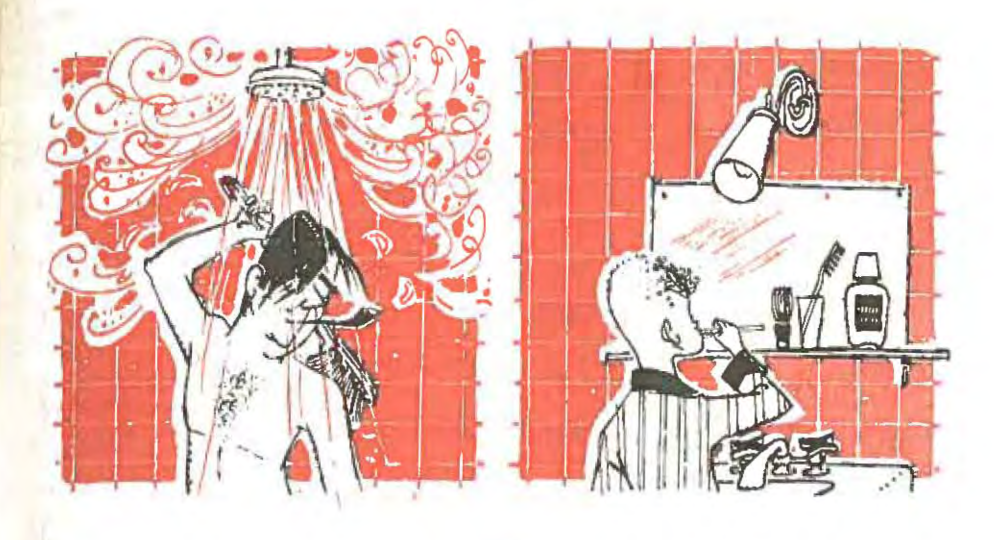
E **4.** Daţi răspunsuri negative la următoarele întrebări:

1. Ton père est sévère?
Non, mon père n'est pas sévère.
2. René se couche tard?
....

3. Il travaille beaucoup?
. . . .
4. Tu aimes voyager?
. . . .
5. Est-ce que cette valise est lourde?
. . . .
6. Tu descends ici?
. . . .
7. Vous aimez dormir tard?
. . . .
8. Daniel Bernard est-il matinal?
. . . .
9. Est-ce que René se lève de bonne heure?
. . . .
10. Est-ce que tu te réveilles avant ton père?
. . . .

X

A

Dans la salle de bains	În baie
René — Tu es prêt, papa? ty ɛ prɛ papa	*René* — Ești gata, tată?
Daniel — Un instant, je prends œ̃nɛ̃stɑ̃ ʒə prɑ̃ ma douche. ma duʃ	*Daniel* — O clipă, îmi fac dușul.
René — Où sont ton blaireau et u sɔ̃ tɔ̃ blɛro e ton rasoir? tɔ̃ razwar	*René* — Unde-ți sînt pămătuful și mașina de ras?
Daniel — Sur la table de nuit. syr la tablə də nɥi Pour quoi faire? pur kwa fɛr	*Daniel* — Pe noptieră. Pentru ce?
René — Pour jouer avec. pur ʒwe avɛk	*René* — Ca să mă joc (cu ele).

Daniel — N'y touche pas. Et ni tuʃ pa e surtout ne touche pas aux lames syrtu nə tuʃ pa o lam de rasoir. Compris? də razwar kɔ̃pri	*Daniel* — Să nu te atingi de ele. Şi mai ales să nu te atingi de lamele de ras. (Ai) înţeles?
René — Oui. J'obéis toujours. wi ʒɔbei tuʒur Tu es déjà rasé? ty ɛ deʒa raze	*René* — Da. Eu ascult întotdeauna. Eşti bărbierit?
Daniel — Oui. wi	*Daniel* — Da.
René — Quelles lames est-ce que tu kɛl lam ɛskə ty emploies? ɑ̃plwa	*René* — Ce lame foloseşti?
Daniel — Des Gillette Aristocrat. de ʒilɛt aristokrat Voilà, je suis prêt. Vas-y toi, vwala ʒə sɥi prɛ vazi twa maintenant. Et remue-toi. mɛ̃tnɑ̃ e rəmy twa	*Daniel* — Gillette Aristocrat. Aşa, sînt gata. Du-te tu, acum. Şi grăbeşte-te.
René — Où est ma serviette de u ɛ ma sɛrvjɛt də toilette? twalɛt	*René* — Unde mi-e prosopul?
Daniel — La serviette-éponge?... la sɛrvjɛt epɔ̃ʒ Là, sur la chaise. la syr la ʃɛz	*Daniel* — Prosopul pluşat?... Acolo, pe scaun.
René — Passe-moi aussi mon peigne pɑs mwa osi mɔ̃ pɛɲ et ma brosse, s'il te plaît. e ma brɔs sil tə plɛ	*René* — Dă-mi şi pieptenele şi peria, te rog.
Daniel — Lave-toi vite et surtout lav twa vit e syrtu n'éclabousse pas toute la neklabus pa tut la salle de bains. sal də bɛ̃	*Daniel* — Spală-te repede şi mai ales nu stropi toată baia.

René — Je suis toujours très ʒə sɥi tuʒur trɛ sage quand je me lave. saʒ kɑ̃ ʒə m(ə) lav	*René* — Sînt totdeauna foarte cuminte cînd mă spăl.
Daniel — Oui, je sais. Un wi ʒə sɛ œ̃ petit ange. pətitɑ̃ʒ	*Daniel* — Da, ştiu. Un îngeraş.
René — Donne-moi le savon, dɔn mwa l(ə) savɔ̃ s'il te plaît. sil tə plɛ	*René* — Dă-mi săpunul, te rog.
Daniel — Il est sur le lavabo, à il ɛ syr lə lavabo a côté de l'éponge (f.). kote d(ə) lepɔ̃ʒ	*Daniel* — Este pe chiuvetă, lîngă burete.
(René prend sa douche. Il se savonne et se frotte avec l'éponge. Puis, il s'essuie.)	*(René face duş. El se săpuneşte şi se freacă cu buretele. Apoi se şterge.)*
René — Je suis prêt, papa... ʒə sɥi prɛ papa Diable! djabl	*René* — Sînt gata, tată... Drace!
Daniel — Qu'est-ce qu'il y a? kɛs kilja	*Daniel* — Ce-i?
René — Je ne trouve pas ma brosse ʒə n(ə) truv pɑ ma brɔs à dents et mon dentifrice. a dɑ̃ e mɔ̃ dɑ̃tifris	*René* — Nu-mi găsesc peria de dinţi şi pasta de dinţi.
Daniel — Donne un coup de peigne à dɔn œ̃ ku d(ə) pɛɲ a tes cheveux (m.). Ils sont te ʃvø il sɔ̃ ébouriffés et mouillés. eburife e muje	*Daniel* — Piaptănă-ţi părul. Este zbîrlit şi ud.
René — Ça ne fait rien. Ils sèchent sa n(ə) fɛ rjɛ̃ il sɛʃ vite. vit	*René* — Nu face nimic. Se usucă repede.

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [o], [ø], [ɛ̃]:

[o]	[ø]	[ɛ̃]
le blair*eau*	au mili*eu*	la f*aim*
le lavab*o*	bl*eu*	le c*oin*
à c*ô*té	la veill*eu*se	le p*oin*g
*au*ser	tu v*eu*x	le b*ain*
t*ô*t		la courtep*oin*te

B 2. Faceți corect legătura între cuvinte:

1. un petit ange
2. mes enfants
3. encore un instant
4. vas-y, toi
5. ça, c'est impossible
6. rien à faire
7. les petits enfants
8. tu as dormi neuf heures

B 3. Precizați cantitatea vocalelor reprezentate prin grupurile de litere cursive:

1. sav*o*n ....
2. ch*ai*se ....
3. ép*o*nge ....
4. d*ou*che ....
5. s*a*ge ....
6. je me l*a*ve ....
7. les vac*a*nces ....
8. cl*ai*r ....
9. coqu*e*tte ....
10. le ras*oi*r ....
11. ass*ez* ....
12. ri*en* ....
13. plac*a*rd ....
14. d*en*tifrice ....
15. val*i*se ....

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

pour quoi faire? — la ce? pentru ce?
n'y touche pas! — nu te atinge (de aceasta)!
vas-y! — du-te, haide, dă-i drumul!
ça ne fait rien — nu face nimic

C 2. În limba franceză, substantivul *les cheveux* (părul de pe cap) se întrebuințează, cu această accepție, numai la plural. Întrebuințat la singular *(le cheveu)*, are înțelesul de „fir de păr".

C 3. Antonime:

propre, curat — *sale*, murdar
toujours, totdeauna — *jamais*, niciodată
sec, sèche, uscat, uscată — *mouillé*, ud

C 4. Sinonime:

employer, utiliser = a întrebuința, a folosi
le moment, l'instant = momentul, clipa

C 5. Lexic complementar:

la baignoire — cada, vana de baie
le rasoir électrique — mașina de ras electrică
le miroir, la glace — oglinda
le savon à raser — săpunul de ras
la crème à raser — crema de ras
l'eau de Cologne — apa de colonie
s'essuyer [esɥije] — a se șterge
se brosser — a se peria
se peigner [pɛɲe] — a se pieptăna
finir — a termina, a sfîrși
obéir — a asculta (de cineva)
choisir — a alege
réussir — a reuși

Explicații gramaticale

D 1. *Conjugarea verbelor regulate din grupa a II-a la indicativul prezent.*

Indicativul prezent al verbelor regulate din grupa a II-a are următoarele terminații:

Pers.	singular	plural
I	*-is* [i]	*-issons* [isɔ̃]
II	*-is* [i]	*-issez* [ise]
III	*-it* [i]	*-issent* [is]

Model de conjugare

Réussir

	singular	plural
Pers. I	je réussis toujours	nous réussissons toujours
Pers. II	tu réussis toujours	vous réussissez toujours
Pers. III	il réussit toujours elle réussit toujours	ils réussissent toujours elles réussissent toujours

Obéir

Pers. I	j'obéis à papa	nous obéissons à papa
Pers. II	tu obéis à papa	vous obéissez à papa
Pers. III	il obéit à papa elle obéit à papa	ils obéissent à papa elles obéissent à papa

D **2.** *Conjugarea verbelor din grupa a III-a (cu infinitivul terminat în* **-re**) *la indicativul prezent.*

Grupei a III-a de verbe ale conjugării franceze îi aparţine şi o serie de verbe cu infinitivul în *-re* (*-endre*, *-ondre*, *-erdre*, *-ordre*), care au o conjugare regulată, rădăcina lor nesuferind modificări în cursul flexiunii. Indicativul prezent al acestor verbe are următoarele terminaţii:

Pers.	singular	plural
I	*-s* [-]	*-ons* [ɔ̃]
II	*-s* [-]	*-ez* [e]
III	— [-]	*-ent* [-]

Observaţii:

1° La persoanele singularului, consoana finală a rădăcinii nu se pronunţă (ex. *vendre* „a vinde", *je vends* [ʒə vɑ̃] „eu vînd"; *répondre* „a răspunde", *tu réponds* [ty repɔ̃] „tu răspunzi"; *perdre* „a pierde", *il perd* [il pɛr] „el pierde"; *mordre* „a muşca", elle mord [ɛl mɔr] „ea muşcă" etc.).

2° Acestei grupe i se poate adăuga şi verbul *rompre* „a rupe", a cărui conjugare se deosebeşte însă de aceea a verbelor de mai sus prin aceea că la persoana a III-a singular primeşte terminaţia *-t* (*il rompt* [il rɔ̃] „el rupe").

3° Nu se încadrează în această grupă verbul *prendre* „a lua" şi compuşii săi, care au o conjugare neregulată (vezi XXIX, D 2).

Model de conjugare

Descendre

	singular	**plural**
Pers. I	je descends [desɑ̃] à l'hôtel	nous descendons à l'hôtel
Pers. II	tu descends [desɑ̃] à l'hôtel	vous descendez à l'hôtel
Pers. III	il descend [desɑ̃] à l'hôtel elle descend [desɑ̃] à l'hôtel	ils descendent à l'hôtel elles descendent à l'hôtel

Attendre

Pers. I	j'attends un ami	nous attendons un ami
Pers. II	tu attends un ami	vous attendez un ami
Pers. III	il attend un ami elle attend un ami	ils attendent un ami elles attendent un ami

D **3.** *Imperativul verbelor din grupele II şi III (-ir, -re).*

Spre deosebire de grupa I de verbe, unde s-a văzut (V, D 3) că una din terminaţiile imperativului este diferită de terminaţia corespunzătoare a indicativului prezent, la verbele grupei a II-a şi a III-a, toate terminaţiile imperativului coincid cu cele ale persoanelor respective ale indicativului prezent.

Deosebirea dintre imperativ şi indicativul prezent constă deci numai în lipsa pronumelor personale şi în intonaţia deosebită pe care o are orice verb la modul îndemnului sau al poruncii.

Model de conjugare

	Choisir	*Attendre*
Sg. II	choisis une place	attends [atɑ̃] en bas
Pl. I	choisissons une place	attendons en bas
Pl. II	choisissez une place	attendez en bas

Exerciţii

E **1.** Traduceţi în limba franceză:

1. Camerele dumneavoastră sînt confortabile? — Da foarte confortabile.
2. Cît timp rămîneţi în România? — Depinde.
3. Eu mă culc. — Cu atît mai bine.
4. Ai încuiat uşa cu cheia? — Încă nu.
5. Ce pat alegi? — Mi-e tot una.
6. Ţi-e foame? — De loc.
7. În cîte sîntem astăzi? — În 14 iulie.
8. Ei sosesc luna viitoare? — Poate.
9. Unde e hotelul? — Aproape de tot; în plin centru.
10. Această ţară e bogată, nu-i aşa?
11. N-am semnat fişa. — Nu face nimic.
12. După părerea mea, poporul dumneavoastră este foarte primitor.
13. În orice caz, noi rămînem aici.
14. Trenul soseşte peste cîteva minute.
15. Sînt obosit, mi-e somn.

E **2.** Treceţi la indicativul prezent verbele notate în paranteze:

1. Il (monter) monte les bagages au troisième.
2. René (obéir) ...... à son père.
3. Ils (se laver) .... dans la salle de bains.
4. Je (se raser) .... avec un rasoir électrique.
5. Nous (choisir) .... un autre appartement.

6. Elle ne (rester) .... pas longtemps ici.
7. Daniel et René (finir) .... de se laver.
8. Tu ne (trouver) .... pas ton dentifrice?
9. Ils (attendre) .... un journaliste français.
10. Michel, tu (être) .... un fainéant.
11. Papa et maman (se réveiller) .... de bonne heure.
12. Je (se brosser) .... les dents.
13. Elle (descendre) .... à Bucarest.
14. Marie (se décider) .... enfin à se lever.
15. Ils ne (réussir) .... pas à trouver la clé de la chambre.

E 3. Alegeţi prepoziţiile cerute de sens:

a) *Dans* sau *sur*.

1. .... la table de nuit il y a une veilleuse.
2. La clé est .... la serrure.
3. René est porté .... le passeport.
4. Aldea attend .... le quai.
5. Le savon est .... le lavabo.
6. Il y a des valises .... coffre de la voiture.
7. .... le tiroir il y a les jouets du gosse.
8. Il y a une baignoire .... la salle de bains.

b) *Près* sau *au milieu*.

9. L'éponge est .... du dentifrice.
10. La salle de bains est .... du vestibule.
11. Il y a un tapis .... de la chambre.
12. Bernard monte dans la voiture .... de Horia Aldea.
13. Il y a un grand tiroir .... du bureau.
14. Le lit est .... de la fenêtre.
15. La porte est .... du mur.
16. Les lames sont .... du blaireau.

E 4. Să se traducă exercițiul **3** în limba română.

E 5. Să se conjuge la indicativul prezent: *je finis ce travail*, la forma afirmativă și negativă.

XI

A

René s'habille	René se îmbracă
Daniel — Et maintenant, va t'habiller. e mɛ̃tnɑ̃ va tabije	*Daniel* — Şi acum, du-te şi îmbracă-te.
René — Où sont mes chemises? u sɔ̃ me ʃmiz	*René* — Unde-mi sînt cămășile?
Daniel — Elles sont rangées dans l'armoire à côté des pyjamas (m.). ɛl sɔ̃ rɑ̃ʒe dɑ̃ larmwar a kote de piʒama	*Daniel* — Sînt aranjate în dulap lîngă pijamale.
René — Laquelle choisir? De toute façon, j'aime mieux les blanches. lakɛl ʃwazir də tut fasɔ̃ ʒɛm mjø le blɑ̃ʃ	*René* — Pe care s-o aleg? Oricum, le prefer pe cele albe.
Daniel — Eh bien, mets-en une e bjɛ̃ mɛzɑ̃ yn	*Daniel* — Atunci, pune una

blanche.
blãʃ

René — Mais elle me gêne au col.
mɛ ɛl mə ʒɛn o kɔl

Elle est trop empesée... Et je ne
ɛl ɛ trɔpãpəze e ʒə n(ə)

réussis pas à boutonner ces sacrées
reysi pɑ a butɔne se sakre

manchettes.
mãʃɛt

Daniel — Attends. Je te donne un
atã ʒ(ə) tə dɔn œ̃

coup de main.
ku d(ə) mɛ̃

René — Je mets ce complet,
ʒə mɛ sə kɔ̃plɛ

n'est-ce pas?
nɛspɑ

Daniel — Non. Pas le costume gris.
nɔ̃ pɑ l(ə) kɔstym gri

Le pantalon est froissé. Mets
lə pãtalɔ̃ ɛ frwase mɛ

plutôt ta veste à carreaux et le
plyto ta vɛst a karo e l(ə)

pantalon sport.
pãtalɔ̃ spɔr

René — Où sont-ils?
u sɔ̃til

Daniel — Dans le placard, sur
dã lə plakar syr

le cintre.
lə sɛ̃tr

René — Maintenant, c'est le tour
mɛ̃tnã sɛ l(ə) tur

des bretelles. Tu sais, je n'aime
de brətɛl ty sɛ ʒ(ə) nɛm

pas les bretelles.
pɑ le brətɛl

Daniel — Moi non plus.
mwa nɔ̃ ply

René — Où est mon chandail?
u ɛ mɔ̃ ʃãdaj

albă.

René — Dar mă jenează la guler.

Este prea scrobită... Şi nu

reuşesc să închei aceste afurisite

de manşete.

Daniel — Aşteaptă. Îţi dau o

mînă de ajutor.

René — Pun acest costum,

nu-i aşa?

Daniel — Nu. Nu costumul gri.

Pantalonul e şifonat. Pune-ţi mai

degrabă haina în carouri şi

pantalonul sport.

René — Unde sînt?

Daniel — În dulap, pe

umeraş.

René — Acum este rîndul

bretelelor. Ştii, mie nu-mi plac

bretelele.

Daniel — Nici mie.

René — Unde mi-e puloverul?

Daniel — Tu peux t'en passer, il
ty pø tã pɑse il

fait chaud.
fɛ ʃo

René — Et s'il fait froid ce soir?
e sil fɛ frwa sə swar

Daniel — Ne t'en fais pas.
nə tã fɛ pɑ

René — Et si j'ai froid?
e si ʒe frwa

Daniel — Tu as ton pardessus.
ty a tɔ̃ pardəsy

René — Papa, mes souliers ne sont
papa me sulje nə sɔ̃

pas cirés. Puis-je mettre les
pɑ sire pɥiʒ mɛtrə le

sandales?
sãdal

Daniel — Oui... Prends garde,
wi prã gard

tes chaussettes sont déchirées.
te ʃosɛt sɔ̃ deʃire

Mets-en une autre paire. Passe ta
mɛzã yn otrə pɛr pɑs ta

veste et allons manger.
vɛst e alɔ̃ mãʒe

René — Cette cravate me va
sɛt kravat mə va

bien?
bjɛ̃

Daniel — Très bien. Allons!...
trɛ bjɛ̃ alɔ̃

Tu as oublié ton béret.
ty a ublie tɔ̃ berɛ

René — Toi aussi.
twa osi

Daniel — Non. Moi je prends mon
nɔ̃ mwa ʒ(ə) prã mɔ̃

chapeau.
ʃapo

Daniel — Poţi să te lipseşti de el,

este cald.

René — Şi dacă e frig desearӑ?

Daniel — Nu te îngrijora.

René — Şi dacă o să-mi fie frig?

Daniel — Ai pardesiul.

René — Tată, pantofii mei nu sînt

făcuţi. Pot să încalţ

sandalele?

Daniel — Da... Bagă de seamă,

şosetele tale sînt rupte.

Pune altă pereche. Pune-ţi

haina şi să mergem să mîncăm.

René — Această cravată îmi vine

bine?

Daniel — Foarte bine. Haide!...

Ţi-ai uitat basca.

René — Şi tu.

Daniel — Nu. Eu îmi iau

pălăria.

B

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [y], [œ], [ã], [ə]:

[y]	[œ]
réussir	seul
le pardessus	l'ascenseur
bien sûr	veuillez
plutôt	l'ingénieur
du travail	le petit déjeuner

[ã]	[ə]
empesé	les bretelles
les manchettes	la salle de bains
les sandales	debout
tu emploies	le premier
prends	la table de nuit

B 2. Atenție la alternanța dintre vocalele nazale:

1. Je range mon complet dans ce coin sur le cintre.
2. Prends garde à ton pantalon blanc.
3. Allons manger, j'ai faim.
4. Ma brosse à dents et mon dentifrice sont dans la salle de bains.
5. J'ai besoin de l'éponge et du savon.
6. Attends un moment, je vais prendre mon chandail.

B 3. Pronunțați cuvintele de mai jos, fără a articula litera-vocală *e* notată cursiv:

mes chemises, l'armoire, de toute façon, donne-moi, la petite valise, nous nous coucherons, ils arriveront

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

de toute façon	oricum, în orice caz
aimer mieux	a prefera
donner un coup de main	a da o mînă de ajutor
se passer de ...	a se lipsi de...
tu peux t'en passer	poți să te lipsești (de aceasta)
ne pas s'en faire	a nu-i păsa (de ceva)
ne t'en fais pas	să nu-ți pese (de aceasta)
il fait chaud	este cald
il fait froid	este frig
avoir chaud	a-i fi cald
avoir froid	a-i fi frig
prendre garde	a băga de seamă, a fi atent

C 2. Lexic complementar:

les vêtements, m. [vɛtmã]	hainele
les habits, m. [abi]	hainele
le manteau	paltonul
la pelisse [pəlis]	haina îmblănită, blana
le bonnet fourré	căciula
l'imper(méable)	impermeabilul, fulgarinul
la fermeture éclair	fermoarul
le parapluie	umbrela
le gilet [ʒilɛ]	vesta
la manche	mîneca
le pli du pantalon	dunga pantalonului
la ceinture	cureaua
le bouton	nasturele
la boutonnière	butoniera
le mouchoir	batista
le gant	mănușa

D

Explicații gramaticale

D 1. *Adjectivul demonstrativ.*

Je mets **ce** *complet.*
Cette *cravate me va bien?*
Ces *sacrées manchettes.*

Adjectivul demonstrativ determină substantivul, arătînd ființa sau lucrul numit de substantiv.

Forme:

Gen. / Nr.	singular	plural
masc.	*ce*, *cet*, acest	*ces*, acești, aceste
fem.	*cette*, această	

Observaţii:

1° Forma a doua a masculinului singular, *cet*, se întrebuinţează înaintea substantivelor care încep cu o vocală sau cu un *h* mut *(cet enfant, cet étranger, cet homme)*.

2° Adjectivul demonstrativ se acordă în gen şi număr cu substantivul pe care îl determină.

3° El stă exclusiv înaintea substantivelor, spre deosebire de limba română, care foloseşte atît antepunerea cît şi postpunerea lui.

4° Întrebuinţarea adjectivului demonstrativ înaintea unui substantiv atrage după sine căderea articolului.

√ D 2. *Pronumele personal accentuat subiect, însoţit de cuvinte de întărire.*

Moi **non plus.**
Toi **aussi.**

Dintre pronumele personale, numai formele accentuate pot fi folosite independent de verb (vezi IX, D 3). Astfel, ele pot fi folosite cu o seamă de cuvinte de întărire, cum ar fi: *aussi* (de asemenea, şi), *non plus* (nici), *seul* (singur, doar), *même* (însuşi, însăşi etc.) sau numerale cardinale.

Observaţii:

1° În limba franceză, cuvintele de întărire stau numai *după* pronumele personal sau după substantivul pe care îl însoţesc:

moi aussi, şi eu.
toi non plus, nici tu.
lui seul, doar el.
eux-mêmes, ei înşişi.

2° Într-un asemenea grup, accentul de intensitate se mută de pe pronume pe cuvîntul de întărire:

moi aussi je me lave maintenant, şi eu mă spăl acum.

3° Ca şi în limba română, *aussi* (de asemenea) se întrebuinţează în afirmaţii iar *non plus* (nici) în negaţii:

son père aussi est à Bucarest, şi tatăl său este la Bucureşti.
son père non plus n'est pas sévère, nici tatăl său nu este sever.

√ D 3. *Verbe neregulate.*

Printre verbele neregulate ale limbii franceze se numără vreo 25 foarte frecvent întrebuinţate în vorbirea de toate zilele. Pentru a înlesni însuşirea lor, ele au fost grupate în tablouri de verbe neregulate şi încorporate la capitolele de explicaţii gramaticale. Fiecare tablou cuprinde principalele timpuri simple ale fiecărui verb şi anume: *infinitivul prezent*, *indicativul prezent* şi *viitor*, *imperativul prezent*, *conjunctivul prezent* şi *participiul prezent* şi *trecut*.

Nu figurează în tablouri *timpurile compuse*, *imperfectul indicativului* (care se formează din persoana I plural a indicativului prezent), *prezentul condiţionalului* (care se formează din rădăcina viitorului) şi *perfectul*

simplu al indicativului şi *imperfectul conjunctivului* (care sînt timpuri practic dispărute din limba vorbită).

După tablouri sînt notate, unde este cazul, verbele neregulate care se conjugă după modelul verbului din tablou şi auxiliarul cu care se formează timpurile compuse ale acestor verbe.

Verbul neregulat **mettre.**

Infinitiv:	*METTRE* a pune

Indicativ prezent	Viitor
je mets [mɛ] eu pun *tu mets* [mɛ] tu pui *il met* [mɛ] el pune *nous mettons* noi punem *vous mettez* voi puneţi *ils mettent* ei pun	*je mettrai* eu voi pune *tu mettras* tu vei pune *il mettra* el va pune *nous mettrons* noi vom pune *vous mettrez* voi veţi pune *ils mettront* ei vor pune
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
mets [mɛ] pune! *mettons* să punem! *mettez* puneţi	*que je mette* eu să pun *que tu mettes* tu să pui *qu'il mette* el să pună *que nous mettions* noi să punem *que vous mettiez* voi să puneţi *qu'ils mettent* ei să pună
Participiu prezent	**Participiu trecut**
mettant punînd	*mis, mise* pus, pusă

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

Se conjugă identic: *admettre*, a admite; *commettre*, a comite; *omettre*, a omite; *permettre*, a permite; *remettre*, a preda, a remite; *transmettre*, a transmite.

Exerciţii

E 1. În coloana *a)* completaţi spaţiile punctate cu adjectivul demonstrativ corespunzător, iar în coloana *b)* treceţi exemplele la plural:

a	*b*
1. ce compartiment	ces compartiments
2. .... pays	....

3. .... guide ....
4. .... malle ....
5. .... étranger ....
6. .... wagon ....
7. .... train ....
8. .... ami ....
9. .... usine ....
10. .... chemise ....
11. .... voyage ....
12. .... pelisse ....
13. .... tiroir ....
14. .... hôtel ....
15. .... uniforme ....
....

E 2. Completați propozițiile prin *aussi* sau *non plus*:

1. Moi ...... je veux manger. 2. Lui ...... il se rase. 3. Toi ...... tu te couches tôt? 4. Toi ...... tu n'es pas fatigué? 5. Moi, je m'habille; toi ...... ? 6. Je n'aime pas les chemises sales. — Moi ...... 7. René ...... n'a pas sommeil. 8. Eux ...... n'ont pas faim. 9. Elle ...... a froid. 10. Je suis content de cette chambre; et toi? — Moi .... 11. Vous avez chaud? — Oui. — Moi ....

E 3. Traduceți exercițiul **2** în limba română.

E 4. Traduceți în limba franceză:

1. Acest popor este primitor. 2. Acest străin este gazetar. 3. Valizele acestea vor rămîne în gară. 4. Acești hamali nu sînt liberi. 5. Unde este celălalt hotel? 6. Tată, nu-mi pun bretelele. 7. Ele nu sînt mulțumite de această călătorie. 8. Costumul tău nu este pe umeraș. 9. Unde este cheia cufărului? 10. El și-a pus o cămașă albă. 11. Acest pantalon este șifonat. 12. El și-a pus puloverul.

E 5. Conjugați la indicativul prezent și perfectul compus: *mettre une cravate bleue.*

XII

A

Au petit dejeuner	La micul dejun
Daniel — Qu'est-ce que tu prends? keskə ty prɑ̃	*Daniel* — Ce iei?
Du café, du thé ou du chocolat? dy kafe dy te u dy ʃɔkɔla	Cafea, ceai sau cacao?
René — Du thé, s'il te plaît. dy te sil tə plɛ	*René* — Ceai, te rog.
Daniel (s'adressant au garçon) — Du thé pour mon fils et pour dy te pur mɔ̃ fis e pur	*Daniel (adresîndu-se ospătarului)* — Ceai pentru fiul meu iar pentru
moi un café-crème. mwa œ̃ kafe krɛm	mine cafea cu lapte.
Le garçon — Nous avons des crois- nuzavɔ̃ de krwa-	*Ospătarul* — Avem cor-
sants et des petits pains (m.) frais. sɑ̃ e de pti pɛ̃ frɛ	nuri și chifle proaspete.

Daniel — Tu en veux, René?
ty ɑ̃ vø rəne

René — Volontiers, papa. Et commande aussi du beurre et du miel.
vɔlɔ̃tje papa e kɔmɑ̃d osi dy bœr e dy mjɛl

Daniel — Apportez-nous aussi de la confiture.
apɔrte nu osi d(ə) la kɔ̃fityr

Le garçon — Bien, monsieur.
bjɛ̃ məsjø

(Il apporte sur un plateau des soucoupes, des tasses et une théière chaude)

René — Les croissants sont délicieux. Ils sont encore chauds.
le krwasɑ̃ sɔ̃ delisjø il sɔ̃tɑ̃kɔr ʃo

Daniel — En revanche, mon café est froid... René, ne mange pas si vite!
ɑ̃ r(ə)vɑ̃ʃ mɔ̃ kafe ɛ frwa rəne nə mɑ̃ʒ pɑ si vit

René — Mais la confiture est si bonne!
mɛ la kɔ̃fityr ɛ si bɔn

Daniel — Comme tu es gourmand!
kɔm ty ɛ gurmɑ̃

Sers-toi de ton couteau et coupe le croissant en deux. Comme ça...
sɛr twa də tɔ̃ kuto e kup lə krwasɑ̃ ɑ̃ dø kɔm sa

Garçon, vous avez oublié les cuillers.
garsɔ̃ vuzave ublie le kɥijɛr

Daniel — Dorești, René?

René — Bucuros, tată. Mai comandă și unt și miere.

Daniel — Aduceți-ne și dulceață.

Ospătarul — Bine, domnule.

(El aduce pe o tavă farfurioare, cești și un ceainic fierbinte)

René — Cornurile sînt delicioase. Sînt calde încă.

Daniel — În schimb, cafeaua mea este rece... René, nu mînca atît de repede!

René — Dar dulceața e atît de bună!

Daniel — Ce mîncăcios ești!

Servește-te de cuțitul tău și taie cornul în două. Așa...

Ospătar, ați uitat lingurițele.

Le garçon — Tout de suite, monsieur.
tu d(ə) sɥit məsjø

René — Papa, passe-moi le sucrier, s'il te plaît.
papa pɑs mwa l(ə) sykrie sil tə plɛ

Daniel — Tu veux encore un morceau de sucre?
ty vø ɑ̃kɔr œ̃ mɔrso d(ə) sykr

René — Oui, j'aime le thé très sucré
wi ʒɛm lə te trɛ sykre

Daniel — Tu auras soif.
ty ɔra swaf

René — Tu as raison. Mon thé est trop sucré.
ty a rɛzɔ̃ mɔ̃ te ɛ trɔ sykre

Daniel — Veux-tu de l'eau?... Oui? Garçon, un verre d'eau, s'il vous plaît.
vø ty d(ə) lo wi garsɔ̃ œ̃ vɛr do sil vu plɛ

René — Papa, allons nous promener maintenant.
papa alɔ̃ nu prɔmne mɛ̃tnɑ̃

Daniel — Tu seras sage?
ty s(ə)ra saʒ

René — Je serai exemplaire.
ʒə s(ə)re ɛgzɑ̃plɛr

Daniel — Garçon, l'addition!
garsɔ̃ ladisjɔ̃

Ospătarul — Îndată, domnule.

René — Tată, dă-mi zaharnița, te rog.

Daniel — Mai vrei o bucată de zahăr?

René — Da, îmi place ceaiul foarte dulce.

Daniel — O să ți fie sete.

René — Ai dreptate. Ceaiul meu este prea dulce.

Daniel — Vrei apă?... Da? Ospătar, un pahar cu apă, vă rog.

René — Tată, să mergem să ne plimbăm acum.

Daniel — Vei fi cuminte?

René — Voi fi exemplar.

Daniel — Ospătar, plata!

B

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [ɛ], [ɔ], [ɑ]:

[ɛ]	[ɔ]	[ɑ]
il fait	*le chocolat*	*diable*
le béret	*volontiers*	*la tasse*
le lait	*il commande*	*je passe*
les bretelles	*il apporte*	*froid*
le verre	*comme*	*raser*

B 2. Pronunțați frazele de mai jos, făcînd diferențierea între *e* articulat [ə] și cazurile cînd nu se articulează:

1. *René, ne mange pas si vite ton petit déjeuner.*
2. *Le col de ma chemise me gêne.*
3. *Apporte-moi une tasse de thé.*
4. *Une promenade en voiture.*
5. *C'est une autre paire de souliers.*

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

comme ça	așa
tout de suite	îndată, imediat
avoir soif	a-i fi sete
j'ai soif	mi-e sete

C 2. Cuvinte cu mai multe sensuri:

doux 1. dulce
2. blînd

passer 1. a trece
2. a da
3. a pune (o haină, un halat)

C 3. Antonime:

vite, repede — *lentement*, încet
chaud, cald — *froid*, rece, frig

C 4. Lexic complementar:

le pain	pîinea
le pain blanc	franzela
le pain grillé	pîinea prăjită
le lait	laptele
le café au lait	cafeaua cu lapte
le lait caillé	laptele bătut
boire	a bea
vouloir	a vrea

Explicații gramaticale

D 1. *Viitorul verbelor auxiliare.*

Tu **auras** *soif.*
Tu **seras** *sage?*
Je **serai** *exemplaire.*

Viitorul celor două verbe auxiliare se formează de la un radical diferit de acela al infinitivului, însă terminațiile sînt aceleași ca ale verbelor regulate din grupa I (vezi VIII, D **3**).

Forme:

		Être	*Avoir*
Sg.	Pers. I	je serai [səre]	j'aurai [ɔre]
	Pers. II	tu seras [səra]	tu auras [ɔra]
	Pers. III	il (elle) sera [səra]	il (elle) aura [ɔra]
Pl.	Pers. I	nous serons [sərɔ̃]	nous aurons [ɔrɔ̃]
	Pers. II	vous serez [səre]	vous aurez [ɔre]
	Pers. III	ils (elles) seront [sərɔ̃]	ils (elles) auront [ɔrɔ̃]

Galicismul *c'est*, *ce sont*, avînd în alcătuirea lui verbul *être*, are și el forme de viitor: *ce sera* (va fi), *ce seront* (vor fi). Tot așa și galicismul *il y a* (în compunerea căruia intră verbul *avoir*): *il y aura* (va fi, vor fi, va exista).

D 2. *Articolul partitiv.*

Je prends **du** *thé.*
Apportez-nous aussi **de la** *confiture.*
Veux-tu **de l'***eau?*

Articolul partitiv, necunoscut în limba română, este al treilea tip de articol din limba franceză. El introduce aproape totdeauna nume de

lucruri, concrete sau abstracte, în special noţiuni care nu se pot număra şi din care se ia în considerare numai o parte, întotdeauna nedeterminată. Formele lui coincid cu acelea ale articolului hotărît cu ajutorul cărora se exprimă raportul de apartenenţă (genitivul):

	singular		plural
masc.	*du*	*de l'*	nu există
fem.	*de la*		

Observaţii:

1° Forma elidată *de l'* se întrebuinţează deopotrivă înaintea substantivelor masculine şi feminine, dacă acestea încep cu o vocală sau cu un *h* mut.

2° Articolul partitiv nu se traduce în limba română. Astfel, substantivul franţuzesc precedat de articolul partitiv se traduce în limba română prin substantivul nearticulat:

Il apporte du thé, el aduce *ceai*.
Tu veux de l'eau?, vrei *apă?*

D 3. *Verbul neregulat* **aller**.

Infinitiv: ALLER a merge

Indicativ prezent	Viitor
je vais [ve] eu merg *tu vas* tu mergi *il va* el merge *nous allons* [nuzalɔ̃] noi mergem *vous allez* [vuzale] voi mergeţi *ils vont* ei merg	*j'irai* [ire] eu voi merge *tu iras* tu vei merge *il ira* el va merge *nous irons* noi vom merge *vous irez* voi veţi merge *ils iront* ei vor merge
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
va mergi! du-te! *allons* să mergem! *allez* mergeţi!	*que j'aille* [aj] eu să merg *que tu ailles* tu să mergi *qu'il aille* el să meargă *que nous allions* noi să mergem *que vous alliez* voi să mergeţi *qu'ils aillent* ei să meargă
Participiu prezent	**Participiu trecut**
allant mergînd	*allé, -e* mers

Se conjugă cu auxiliarul *être*.

E

Exerciţii

E 1. Completaţi spaţiile libere cu articolul partitiv corespunzător:

1. Je veux manger .... confiture. 2. Le garçon nous apportera .... thé ou .... chocolat. 3. Est-ce que tu veux encore .... miel? 4. Je préfère prendre .... café. 5. Ils mangent .... pain grillé. 6. Dans mon verre, il y a .... eau froide. 7. Apportez-nous .... sucre. 8. J'ai .... café chaud dans ma tasse.

E 2. Completaţi spaţiile punctate cu cuvintele cerute de sens:

1. Garçon, apportez-nous deux ...... d'eau, s'il vous plaît, et deux ...... de lait. 2. Ne mange pas si vite, mange plus .... 3. Coupe le croissant avec ton .... 4. Je ne réussis pas à .... mes manchettes. 5. Tous les .... du bureau sont ouverts. 6. On se rase devant une ....7. On se lave les dents avec une .... et du .... 8. Ton costume neuf est sur le .... dans l'armoire. 9. En hiver, quand il fait très froid, on se coiffe d'un .... 10. Un costume complet est composé d'une ...., d'un .... et d'un ....

E 3. Conjugaţi verbul *aller* la indicativul prezent şi viitor în propoziţiile *aller à la gare* şi *aller se coucher*.

F

Dialoguri suplimentare

F 1. *Une anecdote.*

Monsieur Smith prend le thé chez madame Robinson. Madame Robinson: „Une tasse de thé, monsieur Smith?"
— Merci, madame. Pas de thé.
— Une tasse de café, alors?
— Merci. Pas de café.
— Une tasse de bon lait?
— Merci. Pas de lait.
— Ah! je vois: "Whisky and soda"?
— Merci, madame. Pas de soda.

Lexic:

prend	ia
chez	la (numai + nume de persoană)
je vois	înţeleg, îmi dau seama

XIII

Dans le hall de l'hôtel

Bernard — Monsieur Aldea ! Quelle
məsjø aldea kɛl
surprise !
syrpriz
Aldea — Bonjour, monsieur.
bɔ̃ʒur məsjø
Comment ça va, René? Tu as
kɔmɑ̃ sa va rəne ty a
bien dormi?
bjɛ̃ dɔrmi
René — Oui, monsieur. Et j'ai
wi məsjø e ʒe
bien mangé.
bjɛ̃ mɑ̃ʒe

În holul hotelului

Bernard — Domnul Aldea ! Ce surpriză !

Aldea — Bună ziua, domnule. Ce mai faci, René? Ai dormit bine?

René — Da, domnule. Şi am mîncat bine.

Aldea — À la bonne heure.
a la bɔn œr
Aldea — Quand voulez-vous
kɑ̃ vule vu
commencer vos reportages, monsieur
kɔmɑ̃se vo rəpɔrtaʒ məsjø
Bernard?
bɛrnar
Bernard — Le plus tôt possible.
lə ply to pɔsibl
Je meurs d'envie de visiter
ʒə mœr dɑ̃vi də vizite
Bucarest.
bykarɛst
Aldea — Vous avez déjà fixé votre
vuzave deʒa fikse vɔtrə
programme de la semaine?
prɔgram də la smɛn
Bernard — Pas encore.
pazakɔr
Aldea — Puis-je vous donner
pɥiʒ vu dɔne
quelques conseils à ce propos?
kɛlkə kɔ̃sɛj a s(ə) prɔpo
Bernard — Mais comment donc !
mɛ kɔmɑ̃ dɔ̃k
Aldea — Aujourd'hui, lundi, c'est
oʒurdɥi lœ̃di sɛ
jour de repos pour vous.
ʒur də r(ə)po pur vu
Demain, mardi, dans la matinée,
dəmɛ̃ mardi dɑ̃ la matine
visite à notre Ministère. Dans
vizit a nɔtrə ministɛr dɑ̃
l'après-midi, cinéma ou promenade.
laprɛ midi sinema u prɔmnad
Bernard — D'accord. Et pour
dakɔr e pur
connaître la ville?
kɔnɛtrə la vil
Aldea — Pour vous orienter un peu
pur vuzɔrjɑ̃te œ̃ pø

Aldea — Bravo, îmi pare bine.

Aldea — Cînd vreţi să începeţi reportajele, domnule Bernard?

Bernard — Cît mai curînd posibil. Ard de nerăbdare să vizitez Bucureştiul.

Aldea — V-aţi fixat deja programul săptămînii?

Bernard — Încă nu.

Aldea — Pot să vă dau cîteva sfaturi în această privinţă?

Bernard — Dar cum să nu !

Aldea — Azi, luni, e zi de odihnă pentru dumneavoastră. Mîine, marţi, înainte de masă, vizită la ministerul nostru. După masă, cinema sau plimbare.

Bernard — De acord. Şi ca să cunosc oraşul?

Aldea — Ca să vă orientaţi puţin

dans Bucarest, rien de meilleur
dɑ̃ bykarɛst rjɛ̃ d(ə) mɛjœr
qu'un tour de ville en voiture.
kœ̃ tur də vil ɑ̃ vwatyr
Naturellement, je vous emmène
natyrɛlmɑ̃ ʒ(ə) vuzɑ̃mɛn
dans ma voiture. Je choisirai un
dɑ̃ ma vwatyr ʒə ʃwazire œ̃
itinéraire intéressant. Ça sera
nitinerɛr ɛ̃terɛsɑ̃ sa s(ə)ra
mercredi.
mɛrkrədi

Bernard — Parfaitement. Et jeudi,
parfɛtmɑ̃ e ʒødi
j'expédie mon premier reportage.
ʒɛkspedi mɔ̃ prəmje rəpɔrtaʒ

Aldea — Vendredi, vous êtes mes
vɑ̃drədi vuzɛt me
invités. Je vous présenterai à
zɛ̃vite ʒ(ə) vu prezɑ̃tre a
ma famille.
ma famij

Bernard — J'accepte avec le plus
ʒaksɛpt avɛk lə ply
grand plaisir (m.).
grɑ̃ plɛzir

Aldea — Peut-être René se liera
pœtɛtrə rəne sə lira
-t-il d'amitié avec mon fils, Sandu,
til damitje avɛk mɔ̃ fis sandu
qui a son âge (m.). J'espère qu'ils
ki a sɔ̃naʒ ʒɛspɛr kil
s'entendront bien.
sɑ̃tɑ̃drɔ̃ bjɛ̃

René — Il parle français, Sandu?
il parlə frɑ̃sɛ sandu

Aldea — Oui, un peu. Pas comme
wi œ̃ pø pa kɔm
toi, naturellement, mais il se
twa natyrɛlmɑ̃ mɛ il s(ə)
débrouille.
debruj

în Bucureşti, nimic mai bun
decît un tur al oraşului în maşină.
Natural, vă conduc
cu maşina mea. Voi alege un
itinerar interesant. Asta va fi
miercuri.

Bernard — Perfect. Şi joi,
expediez primul meu reportaj.

Aldea — Vineri, sînteţi
invitaţii mei. Vă voi prezenta
familiei mele.

Bernard — Primesc cu cea mai
mare plăcere.

Aldea — Poate că René se va
împrieteni cu fiul meu, Sandu,
care este de vîrsta lui. Sper că
se vor înţelege bine.

René — Sandu vorbeşte franţuzeşte?

Aldea — Da, puţin. Nu ca
tine, natural, dar se
descurcă.

René — Et samedi? Et dimanche?
e samdi e dimɑ̃ʃ

Aldea — Nous en reparlerons.
nuzɑ̃ rəparlərɔ̃

René — Şi sîmbătă? Şi duminică?

Aldea — Vom mai vorbi despre aceasta.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor: [y], [e], [o]:

[y]	[e]	[o]
voul*u*	le th*é*	le chap*eau*
nat*u*rellement	se repos*er*	à ce pr*o*pos
j'ai *eu*	m*es* invit*és*	le hall
la confit*u*re	je présenter*ai*	le morc*eau*
le s*u*cre	l'amiti*é*	ch*au*d

B 2. Faceţi legăturile cuvenite:

1. Garçon, vous avez oublié de nous apporter des croissants.
2. Nous allons faire une promenade.
3. Vous allez commencer.
4. Pour vous orienter un peu.
5. Nous en reparlerons.
6. Peut-être qu'il vous emmène à Snagov.

C

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

à la bonne heure — bravo, îmi pare bine
le plus tôt possible — cît mai curînd (posibil)
mourir d'envie — a arde de nerăbdare
à ce propos — în această privinţă
mais comment donc! — dar cum să nu! desigur!
se lier d'amitié — a se împrieteni

C 2. Zilele săptămînii:

lundi [lœ̃di] — luni
mardi [mardi] — marţi
mercredi [mɛrkrədi] — miercuri
jeudi [ʒødi] — joi

vendredi [vɑ̃drədi]		vineri
samedi [samdi]		sîmbătă
dimanche [dimɑ̃ʃ]		duminică

În limba franceză, zilele săptămînii sînt de genul masculin și se întrebuințează de regulă fără articol:

Samedi dernier, sîmbăta trecută
Jeudi prochain, joia viitoare

Cînd se exprimă o acțiune care se repetă cu regularitate într-o anumită zi a săptămînii, substantivul denumind ziua este însoțit de articolul hotărît:

Le dimanche nous sommes libres, duminica (în fiecare duminică) sîntem liberi.

C 3. Antonime:

beaucoup, mult	—	*peu*, puțin
plus, mai mult	—	*moins* [mwɛ̃], mai puțin

C 4. Lexic complementar:

chaque jour / *tous les jours*	în fiecare zi
chaque matin (soir)	în fiecare dimineață (seară)
ce matin (soir)	azi-dimineață (deseară)
demain matin	mîine dimineață
demain soir	mîine seara
hier matin	ieri-dimineață
hier soir	aseară

Explicații gramaticale

D 1. *Viitorul verbelor din grupa a II-a (**-ir**) și a III-a (**-re**).*

Je **choisirai** *un itinéraire intéressant.*
J'espère qu'ils **s'entendront** *bien.*

1° Verbele regulate din grupa a II-a formează viitorul în același fel ca verbele grupei I, prin alipirea la infinitivul întreg a terminațiilor:

	singular	plural
Pers. I	*-ai* [e]	*-ons* [ɔ̃]
Pers. II	*-as* [a]	*-ez* [e]
Pers. III	*-a* [a]	*-ont* [ɔ̃]

Model de conjugare

		Finir	*Choisir*
Sg.	Pers. I	je finirai	je choisirai
	Pers. II	tu finiras	tu choisiras
	Pers. III	il finira elle finira	il choisira elle choisira
Pl.	Pers. I	nous finirons	nous choisirons
	Pers. II	vous finirez	vous choisirez
	Pers. III	ils finiront elles finiront	ils choisiront elles choisiront

2° Verbele grupei a III-a, cu terminația infinitivului în *-re*, adaugă aceleași terminații, însă nu la infinitivul întreg, ci după ce acesta a pierdut pe *e* mut din terminație.

Model de conjugare

		Descendre	*Perdre*, a pierde
Sg.	Pers. I	je descendrai	je perdrai
	Pers. II	tu descendras	tu perdras
	Pers. III	il descendra elle descendra	il perdra elle perdra
Pl.	Pers. I	nous descendrons	nous perdrons
	Pers. II	vous descendrez	vous perdrez
	Pers. III	ils descendront elles descendront	ils perdront elles perdront

D 2. *Locul adverbelor în propoziție.*

Bucarest est encore **loin.**
Tu as **bien** *dormi?*
Vous avez **déjà** *fixé votre programme?*

Locul adverbelor în propoziție este foarte mobil, nefiind fixat de vreo regulă precisă. El depinde de intonația pe care o dăm enunțului, de cuvîntul din propoziție pe care dorim să-l scoatem în relief și de cuvîntul pe care adverbul îl determină. Se vor reține totuși următoarele indicații cu caracter general:

1° Adverbele de negație *ne* și *pas* încadrează totdeauna verbul care stă la un mod personal:

Je **ne** *mange* **pas.**

Negarea unui verb care stă la infinitiv se face așezînd amîndouă adverbele înaintea lui:

Pour **ne pas** *vous fatiguer*, ca să nu vă obosiți.

2° Celelalte categorii de adverbe care însoțesc un verb la un timp simplu stau de regulă după el:

Nous arrivons **demain.**
Ils travaillent **vite.**

3° Adverbele care însoțesc adjective sau alte adverbe stau de obicei înaintea lor:

Il fait **très** *chaud.*
Va **plus** *loin.*

4° Adverbele interogative se așază, în mod obișnuit, la începutul propoziției:

Où *allez-vous?*
Comment *allez-vous?*
Pourquoi *manges-tu si vite?*

În limba familiară, se tinde ca unele dintre ele să fie așezate la sfîrșitul propoziției:

Ça coûte **combien**? cît costă aceasta?
Ils arrivent **quand**?

5° În timpurile compuse, numeroase adverbe de mod *(bien, mal* și adverbele terminate în *-ment)*, de cantitate *(assez*, destul; *beaucoup*, mult; *tant*, atît, atît de mult; *trop*, prea mult) și de timp *(parfois, quelquefois*, cîteodată; *jamais*, niciodată; *toujours*, totdeauna) se așază între auxiliar și participiul trecut:

Nous avons **bien** *mangé.*
Ils ont **beaucoup** *parlé de leur voyage.*
Elle a **toujours** *eu de la chance*, ea a avut întotdeauna noroc.

D **3.** *Numeralul cardinal* (III)

31	trente et un	41	quarante et un
32	trente-deux	42	quarante-deux
33	trente-trois	43	quarante-trois
34	trente-quatre	44	quarante-quatre
35	trente-cinq	45	quarante-cinq
36	trente-six	46	quarante-six
37	trente-sept	47	quarante-sept
38	trente-huit	48	quarante-huit
39	trente-neuf	49	quarante-neuf
40	quarante [karɑ̃t]	50	cinquante [sɛ̃kɑ̃t]

51	cinquante et un	61	soixante et un
52	cinquante-deux	62	soixante-deux
53	cinquante-trois	63	soixante-trois
54	cinquante-quatre	64	soixante-quatre
55	cinquante-cinq	65	soixante-cinq
56	cinquante-six	66	soixante-six
57	cinquante-sept	67	soixante-sept
58	cinquante-huit	68	soixante-huit
59	cinquante-neuf	69	soixante-neuf
60	soixante [swasɑ̃t]		

Exerciții

E **1.** Treceți verbele la viitor:

1. Il (range) rangera ses chemises dans l'armoire.
2. René (choisit) .... une chemise blanche.
3. Je te (donne) .... un coup de main.
4. Elle (obéit) .... à sa mère.
5. Je (finis) .... ma toilette, puis je (descends) ....
6. Nous vous (attendons) .... dans le hall.
7. Attention, tu (perds) .... ton mouchoir.
8. Vous (choisissez) .... l'hôtel „Nord"?
9. Ils (descendent) .... pour le petit déjeuner?
10. Il (apporte) .... une théière chaude.

E **2.** După rezolvare, traduceți exercițiul **1** în limba română.

E **3.** Scrieți propozițiile așezînd adverbele notate în paranteză la locul potrivit:

1. (assez) Tu as mangé/ ....
2. (trop) Il parle/ ....
3. (mal) Nous avons dormi/ ....
4. (bien) Je n'ai pas dormi/ ....
5. (peu) Ce reporter voyage/ ....
6. (beaucoup) Elle n'a pas travaillé/ ....
7. (ici) Nous resterons/ ....
8. (peu) Vous avez mangé/ ....
9. (très bien) J'ai dormi/ ....
10. (là) Range ta valise/ ....

11. (assez) Vous avez causé/ ....
12. (trop) Tu as bavardé/ ....
13. (déjà) Nous avons visité la ville ....
14. (demain) Vous en reparlerez/ ....
15. (déjà) Papa est prêt/ ....

E 4. Scrieţi verbele la perfectul compus:

1. (Je suis) .... content de ce voyage.
2. (Il mange) .... avec vous?
3. Bernard (signe) .... la fiche d'hôtel.
4. Alain (met) .... une chemise propre.
5. Aldea (attend) .... son ami français.
6. Ils (ont) .... une malle à la consigne.
7. (Je donne) .... ma valise au porteur.
8. Ces chambres (sont) .... retenues.
9. René (a) .... faim, mais il (a) .... aussi sommeil.
10. (Je suis) .... enchanté de leur aimable accueil.

E 5. Completaţi spaţiile punctate cu adjectivele demonstrative potrivite:

1. Ferme ...... fenêtre. 2. Ne mettez pas .... souliers. 3. Je veux coucher dans ...... lit. 4. Prends ...... cuiller. 5. ...... ingénieurs travaillent dans une usine. 6. Ne mets pas ...... veste. 7. ...... soir, nous sortons avec vous. 8. Toutes .... valises sont lourdes.

XIV

A

Dans la rue

René — Pardon, monsieur. Vous parlez français?
pardɔ̃ məsjø vu parle frɑ̃sɛ

Le passant — Un peu, mon bonhomme. Pourquoi?
lə pasɑ̃ œ̃ pø mɔ̃ bɔnɔm purkwa

René — C'est pour un renseignement, s'il vous plaît.
sɛ pur œ̃ rɑ̃sɛɲmɑ̃ sil vu plɛ

Le passant — Vas-y toujours, on finira bien par s'entendre.
vazi tuʒur ɔ̃ finira bjɛ̃ par sɑ̃tɑ̃dr

Pe stradă

René — Iertaţi-mă, domnule. Vorbiţi franţuzeşte?

Trecătorul — Puţin, puştiule. De ce?

René — Pentru o informaţie, vă rog.

Trecătorul — Spune, vom sfîrşi prin a ne înţelege.

René — Je suis allé au stade	ʒ(ə) sɥi ale o stad	*René* — Am fost la stadionul
Dynamo et je veux rentrer à l'hôtel.	dinamo e ʒə vø rɑ̃tre a lotɛl	Dinamo şi vreau să mă întorc la hotel.
Le passant — Où ça?	u sa	*Trecătorul* — Unde anume?
René — L'Athénée-Palace, Place	latene palas plas	*René* — Athénée-Palace, Piaţa
de la République.	də la repyblik	Republicii.
Le passant — C'est là que tu	sɛ la kə ty	*Trecătorul* — Acolo
habites? Et ta maman, où est-elle?	abit e ta mamɑ̃ u ɛtɛl	locuieşti? Şi mămica ta unde e?
Elle t'a abandonné?	ɛl ta abɑ̃dɔne	Te-a părăsit?
René — Je ne sais pas.	ʒə n(ə) sɛ pa	*René* — Nu ştiu.
Le passant — Comment ça?	kɔmɑ̃ sa	*Trecătorul* — Cum aşa?
René — Maman n'est pas à	mamɑ̃ nɛ pa a	*René* — Mama nu e la
Bucarest.	bykarɛst	Bucureşti.
Le passant — Ah bon! Et ton papa?	a bɔ̃ e tɔ̃ papa	*Trecătorul* — Aşa da! Şi tăticul tău?
René — Il est à l'hôtel. Nous	il ɛta lotɛl nu	*René* — Este la hotel.
sommes arrivés hier.	sɔm arive jɛr	Am sosit ieri.
Le passant — Dis donc, petit.	didɔ̃ pəti	*Trecătorul* — Ia ascultă, puştiule.
Tu es Français ou Belge?	ty ɛ frɑ̃sɛ u bɛlʒ	Eşti francez sau belgian?
René — Français... Ça ne se	frɑ̃sɛ sa nə s(ə)	*René* — Francez... Nu se
remarque pas?... Et ce	rəmarkə pa e sə	observă?.. Dar
renseignement? Vous me le	rɑ̃sɛɲmɑ̃ vu mə l(ə)	informaţia? Mi-o

donnez?	dɔne	daţi?
Le passant — Tu es marrant, toi,	ty ɛ marɑ̃ twa	*Trecătorul* — Dar ştii că ai
tu sais?... Bon, maintenant, je vais	ty sɛ bɔ̃ mɛtnɑ̃ ʒə ve	haz?... Bine, acum am
te le donner, ton renseignement.	tə l(ə) dɔne tɔ̃ rɑ̃sɛɲmɑ̃	să-ţi dau informaţia.
Prends la première rue à gauche, puis	prɑ̃ la prəmjɛr ry a goʃ pɥi	Ia-o pe prima stradă la stînga, apoi
file tout droit jusqu'au rond-point	fil tu drwa ʒysko rɔ̃ pwɛ̃	drept înainte pînă la rondul
de la Place de la Victoire.	d(ə) la plas də la viktwar	Pieţei Victoriei.
Une fois là, prends la deuxième	yn fwa la prɑ̃ la døzjɛm	Ajuns acolo, o iei pe a doua
à gauche. C'est la rue de la	a goʃ sɛ la ry d(ə) la	la stînga. Este Calea
Victoire, qui débouche dans la	viktwar ki debuʃ dɑ̃ la	Victoriei, care dă în
Place de la République. Tu y es?	plas də la repyblik ty i ɛ	Piaţa Republicii. Ai înţeles?
René — Parfaitement, monsieur.	parfɛtmɑ̃ məsjø	*René* — Perfect, domnule.
Au revoir et merci.	orvwar e mɛrsi	La revedere şi vă mulţumesc.
Le passant — Un instant. On ne	œ̃nɛ̃stɑ̃ ɔ̃ nə	*Trecătorul* — O clipă. Nu se
traverse pas maintenant. C'est	travɛrs pa mɛtnɑ̃ sɛ	traversează acum.
le feu rouge. Et attention aux	l(ə) fø ruʒ e atɑ̃sjɔ̃ o	Semnalul e pe roşu. Şi atenţie la
passages cloutés!	pasaʒ klute	trecerile marcate!
Il y a des flics qui les surveillent.	ilja de flik ki le syrvɛj	Sînt agenţi de circulaţie care le supraveghează.
Regarde d'abord à gauche, puis à	rəgardə dabɔr a goʃ pɥi a	Uită-te întîi la stînga, apoi la
droite.	drwat	dreapta.

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [ø], [ɛ̃], [wa], [ɥ]:

[ø]	[ɛ̃]	[wa]	[ɥ]
un p*eu*	dem*ain*	b*oi*re	la c*ui*ller
délici*eu*x	ri*en*	f*oi*s	tout de s*ui*te
j*eu*di	le p*ain*	le mouch*oi*r	il s'ess*ui*e
*eu*x	un c*in*tre	fr*oi*ssé	
le f*eu*	bi*en*	ce s*oi*r	

B 2. Faceți legăturile necesare:

1. Vous autres Français.
2. Un instant.
3. Je suis allé à l'hôtel.
4. Respectez vos amis.
5. Les croissants sont encore chauds.

B 3. Exercițiu pentru diferențierea consoanelor [s] și [z]:

1. Ils ont visité leurs amis.
2. Attention aux passages cloutés.
3. Ici on dit comme ça.
4. Je vous présente des amis.
5. Tu as raison, cette chemise est trop empesée; mets-en une autre.

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

vas-y toujours	spune numai, dă-i drumul
dis donc	ia spune
être marrant (pop.)	a avea haz
filer tout droit	a o lua drept înainte
tu y es? vous y êtes?	ai înțeles? ați înțeles?

C 2. Nu confundați expresiile:

comme ça, așa — *comment ça?*, cum așa? — *mais comment donc!*, dar cum să nu!

C 3. Cuvinte cu mai multe sensuri:

déboucher 1. a destupa
2. a ieși (dintr-un loc mai strimt, a ajunge într-un loc mai larg, a da în...)

le feu 1. focul
2. farul (unei mașini)
3. stop, semnal luminos la intersecții de străzi

C 4. Antonime:

d'abord, mai întii — *puis, ensuite*, apoi, pe urmă
à droite, la dreapta — *à gauche*, la stînga
facilement, ușor, cu ușurință — *difficilement*, greu, cu dificultate

C 5. Lexic complementar:

la circulation [sirkylasjɔ̃]	circulația
le piéton [pjetɔ̃]	pietonul
le passant [pɑsɑ̃]	trecătorul
le trottoir [trɔtwar]	trotuarul
le boulevard [bulvar]	bulevardul
l'allée [ale]	aleea
passer par une rue	a trece pe o stradă
tourner le coin	a o lua pe după colț, a da colțul
s'orienter [ɔrjɑ̃te]	a se orienta
s'arrêter [arete]	a se opri
s'égarer	a se rătăci

Explicații gramaticale

D. 1. *Pluralul substantivelor* (II).

De la regula generală a formării pluralului (vezi II, D 3) se abat o serie de substantive, care, în loc de *s*, adaugă un *x*.

Printre acestea se numără:

1° Toate substantivele terminate la singular în *-eau*:

le rideau — *les rideaux*
le bureau — *les bureaux*
le chapeau — *les chapeaux*

2° Marea majoritate a substantivelor terminate la singular în *-eu*:

le cheveu — *les cheveux*
le feu — *les feux*

Excepție fac substantivele *bleu* (vînătaie, haină de lucru, telegramă, „boboc") și *pneu* (cauciuc de mașină):

le bleu — *les bleus*
le pneu — *les pneus*

D **2.** *Pronumele nehotărît* **on.**

> **On** *ne traverse pas maintenant.*
> *Ici,* **on** *parle le roumain.*

On este un pronume nehotărît invariabil care se întrebuinţează numai ca subiect şi se construieşte exclusiv cu persoana a III-a singular a verbului. În limba de toate zilele, acest pronume are o întrebuinţare foarte frecventă, avînd atît un sens nedeterminat, cît şi unul determinat. El poate reprezenta:

1° O singură persoană nedeterminată sau oamenii în general;

2° Oricare dintre persoanele a II-a sau a III-a la singular şi la plural şi persoana I plural.

1° Cînd reprezintă o singură persoană nedeterminată sau oamenii în general, *on* se traduce în limba română prin *se, cineva, lumea*:

> *On ne traverse pas maintenant,* nu se traversează acum.
> *On frappe à la porte,* cineva bate la uşă.
> *On admire cet acteur,* lumea îl admiră pe acest actor.

2° Cînd reprezintă persoana I plural sau persoanele a II-a şi a III-a singular şi plural, *on* se traduce mai frecvent prin persoana I plural şi prin persoana a II-a singular, dar şi prin celelalte persoane:

> *Demain, on visitera la ville,* mîine, (noi) vom vizita oraşul.
> *Quand on est fatigué, on va se coucher,* cînd eşti obosit, te duci să te culci.

Cînd verbul este însoţit de un complement direct, *on* nu se traduce şi reproduce forma pasivă din limba română:

> *On nous attend,* sîntem aşteptaţi.
> *On a réalisé des progrès,* au fost realizate progrese.

Întrebuinţat ca subiect al unui verb reflexiv, *on* precedă pronumele reflexiv *se*:

> *Au feu rouge, on s'arrête,* la stopul roşu, te opreşti.
> *On s'égare facilement dans cette ville,* te rătăceşti uşor în oraşul acesta.

D **3.** **Pas** *în propoziţiile eliptice.*

> **Pas** *maintenant.*
> *Pourquoi* **pas**?

Propoziţiile eliptice sau incomplete sînt propoziţii lipsite de unul sau mai mulţi termeni principali, îndeosebi de subiect sau de predicat (verb), dar şi de complemente.

Iată cîteva exemple de asemenea propoziţii:

> **Moi non plus** *(je n'aime pas les bretelles).*
> **Toi aussi** *(tu as oublié ton béret).*
> *Vous aimez le café? — (Oui, j'aime)* **beaucoup** *(le café).*

Absenţa elementelor semnalate nu ştirbeşte însă cu nimic înţelesul unor asemenea fraze.

În limba franceză, propoziţiile eliptice negative nu se construiesc cu negaţia absolută *non*, care ţine locul unei propoziţii întregi, ci cu negaţia *pas*. În asemenea enunţuri este omis atît verbul împreună cu adverbul negativ neaccentuat *ne* (*n'*), cît şi cuvintele însoţitoare:

> *Et les feux, on les respecte? — (On ne les respecte)* **pas toujours.**
> *(Ne traverse)* **pas maintenant!**

Atragem atenţia asupra greşelii frecvente care se comite de către români ca în propoziţiile eliptice negative să traducă pe *nu* din limba română prin *non*. Greşeala se explică prin aceea că, în limba română, *nu* este în acelaşi timp negaţie absolută şi negaţia cu care se neagă un verb.

D **4.** *Perfectul compus* (II).

> *Je* **suis allé** *au stade Dynamo.*
> *Nous* **sommes arrivés** *hier.*

Cu auxiliarul *être* îşi formează perfectul compus relativ puţine verbe. Printre acestea se numără vreo 15 verbe intranzitive (verbe a căror acţiune nu se răsfrînge asupra vreunui obiect şi care nu răspund la întrebarea *pe cine?* sau *ce?*), dintre care cele mai multe exprimă ideea de mişcare, de deplasare. Aceste verbe se reţin mai uşor prin gruparea lor pe perechi de antonime:

1. ***Venir***, a veni ←
2. ***Aller***, a merge →
3. ***Arriver***, a sosi ←
4. ***Partir***, a pleca →
5. ***Entrer***, a intra ←
6. ***Sortir***, a ieşi →
7. ***Monter***, a urca ↑
8. ***Descendre***, a coborî ↓
9. ***Naître***, a se naşte ←
10. ***Mourir***, a muri →
11. ***Rester***, a rămîne —o
12. ***Tomber***, a cădea ↙

Dintre aceste verbe, neregulate sînt *venir*, *aller*, *naître* şi *mourir*, ale căror participii trecute sînt: *venu*, *allé*, *né* şi *mort*.

O altă caracteristică a conjugării acestor verbe la timpurile compuse este faptul că *participiul lor trecut se acordă în gen şi număr cu subiectul*, adică primeşte un *-e* mut la feminin şi un *-s* mut la plural. Acordul nu este simţit de ureche la verbele cu participiul trecut terminat în vocală (ex. *entré*, *entrée*, *entrés*, *entrées* se pronunţă [ɑ̃tre]), (numai *mourir* are participiul trecut terminat în consoană, pronunţîndu-se [mɔrt] la feminin singular şi plural).

Model de conjugare

		Aller	*Mourir*
Sg.	Pers. I	je suis allé(e)	je suis mort(e)
	Pers. II	tu es allé(e)	tu es mort(e)
	Pers. III	il est allé elle est allée	il est mort elle est morte
Pl.	Pers. I	nous sommes allé(e)s	nous sommes mort(e)s
	Pers. II	vous êtes allé(e)s	vous êtes mort(e)s
	Pers. III	ils sont allés elles sont allées	ils sont morts elles sont mortes

Exerciții

E 1. Scrieți la plural substantivele împreună cu determinativele lor:

1. le feu ....
2. ce bureau ....
3. mon ami............
4. une rue ....
5. cette promenade ....
6. votre manteau ......
7. un bouton ....
8. le pays ....
9. le cheveu ....
10. ce Français ....
11. un coin ....
12. notre appartement ......
13. le pneu ....
14. cette avenue ....
15. ton chapeau ....
16. cet employé ....
17. la pelisse ....
18. un bleu ....
19. mon savon ....
20. cette couverture ....

7 E 2. Traduceți în limba franceză folosind pronumele *on* înaintea verbelor:

1. În orașe se circulă pe trotuare.
2. În București, te rătăcești ușor.
3. Vom merge la gară.
4. Aici se cinează tîrziu.
5. La semnalul roșu ne oprim și așteptăm.
6. La semnalul verde se traversează.
7. Ne bărbierim în fața unei oglinzi.
8. Ne vom îmbrăca și vom coborî în hol.
9. Așteptăm trenul de Craiova.
10. Cineva aduce bagajele noastre.
11. Pașapoartele sînt controlate la graniță.
12. Cafeaua se bea (= *boit*) caldă.

E 3. Treceți verbele înscrise în paranteze la perfectul compus, folosind auxiliarul *être*:

1. Mon ami (entre) est entré dans sa chambre.
2. Ma malle (reste) .... à la consigne.
3. Ils (arrivent) .... à Bucarest.
4. Les voyageurs (montent) .... dans le train.
5. Elle (descend) .... à Oradea.
6. Mon père (reste) .... à l'hôtel.
7. Bernard (entre) .... dans le bureau de la douane.
8. Je (vais) .... au stade Dynamo.
9. Elles (restent) .... dans le compartiment.
10. Vous (entrez) .... dans la salle de bains?

E 4. Completați spațiile punctate cu *à*, *au*, *à la*, *à l'*, *aux* sau *de*, *du*, *de la*, *de l'*, *des*:

1. Ils habitent au troisième étage. 2. Il pense .... ses reportages. 3. Le gosse demande un renseignement ...... agent. 4. Je donne ma fiche et mon passeport ...... employé ...... hôtel. 5. Daniel et son fils arrivent ...... Paris. 6. La langue ...... peuple roumain est le roumain. 7. Les rues ...... Bucarest. 8. Les quatre coins ...... une chambre. 9. Le tapis est ...... milieu ...... hall. 10. Ils s'adressent ...... garçon.

E 5. Traduceți în limba franceză:

1. Așteptați o clipă, vă rog. 2. Priviți întîi la stînga, apoi la dreapta. 3. Luați-o drept înainte. 4. Unde locuiți? — La (etajul) al patrulea. 5. Unde ai fost? — Am fost la gară. 6. Ea se culcă totdeauna foarte tîrziu. 7. Vă culcați devreme? — Cînd mă trezesc devreme, mă culc devreme. 8. El l-a invitat (pe) Bernard la minister. 9. Domnule, m-am rătăcit. 10. Ia ascultă, puștiule, unde mergi? 11. Luați-o pe după colț și apoi mergeți drept înainte. 12. Eu m-am oprit la etajul al cincilea.

XV

A

La maison

René — Quel quartier est-ce que
kɛl kartje ɛskə
tu habites?
ty abit

Sandu — Près du Cişmigiu. Tu
prɛ dy tʃiʃmidʒju ty
sais, le grand parc, boulevard
sɛ lə grɑ̃ park bulvar
Gheorghe Gheorghiu-Dej.
gjeɔrgjɛ gjeɔrgju dɛʒ

René — Je sais. Ce n'est pas loin.
ʒə sɛ s(ə) nɛ pɑ lwɛ̃

Sandu — Non. C'est là, en face, au
nɔ̃ sɛ la ɑ̃ fas o
numéro seize.
nymero sɛz

Casa

René — În ce cartier locuieşti?

Sandu — Lîngă Cişmigiu. Ştii, parcul cel mare de pe bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

René — Ştiu. Nu e departe.

Sandu — Nu. E acolo, în faţă, la numărul şaisprezece.

René — La grande maison à quatre
la grɑ̃d mɛzɔ̃ a katr
étages?
etaʒ

Sandu — C'est ça. Nous habitons à
sɛ sa nuzabitɔ̃ a
l'entresol. Au rez-de-chaussée
lɑ̃trəsɔl o redʃose
habitent mes grands-parents.
abit me grɑ̃ parɑ̃

René — Elle est belle, votre maison.
ɛl ɛ bɛl vɔtrə mɛzɔ̃

Sandu — Elle est surtout spacieuse
ɛl ɛ syrtu spasjøz
et très solidement bâtie.
e trɛ sɔlidmɑ̃ bɑti

René — Vous avez un beau jardin?
vuzave œ bo ʒardɛ̃

Sandu — Oui, et une cour avec
wi e yn kur avɛk
garage. Quand j'étais petit je jouais,
garaʒ kɑ̃ ʒetɛ pti ʒə ʒwɛ
souvent dans la cour, mais je
suvɑ̃ dɑ̃ la kur mɛ ʒ(ə)
préférais le grenier.
prefere l(ə) grənje

René — Moi aussi j'aimais le
mwa osi ʒɛmɛ l(ə)
grenier. Je fouillais dans les
grənje ʒə fujɛ dɑ̃ le
vieilles caisses ou bien je jouais à
vjɛj kɛs u bjɛ̃ ʒə ʒwɛ a
cache-cache avec les copains.
kaʃ kaʃ avɛk le kɔpɛ̃

Sandu — Tu vois cette grande
ty vwa sɛt grɑ̃d
cheminée là-haut? Eh bien, un
ʃəmine la o e bjɛ̃ œ

René — Casa cea mare cu patru etaje?

Sandu — Exact. Noi locuim la mezanin. La parter locuiesc bunicii mei.

René — E frumoasă casa voastră.

Sandu — Este mai ales spaţioasă şi foarte solid clădită.

René — Aveţi o grădină frumoasă?

Sandu — Da, şi o curte cu garaj. Cînd eram mic, mă jucam adeseori în curte, dar preferam podul.

René — Şi mie îmi plăcea podul. Scotoceam prin lăzile vechi sau mă jucam de-a v-aţi ascunselea cu prietenii.

Sandu — Vezi coşul acela mare acolo sus? Ei bine, într-o

jour, j'ai grimpé sur le toit, j'ai
ʒur ʒe grɛ̃pe syr lə twa ʒe
attaché une corde à la cheminée et
ataʃe yn kɔrd a la ʃmine e
je suis descendu jusqu'à la
ʒə sɥi desɑ̃dy ʒyska la
gouttière.
gutjɛr

René — Pas possible! Et tu n'es pas tombé?
pa pɔsibl e ty nɛ pa
tɔ̃be

Sandu — Non, je ne suis pas tombé,
nɔ̃ ʒə n(ə) sɥi pa tɔ̃be
mais une tuile a cédé et j'ai
mɛ yn tɥil a sede e ʒe
glissé.
glise
Alors j'ai crié et papa est
alɔr ʒe krie e papa ɛ
venu avec le concierge et ils m'ont
vny avɛk lə kɔ̃sjɛrʒ e il mɔ̃
remonté.
rəmɔ̃te

René — Et puis?
e pɥi

Sandu — Puis, papa m'a puni et
pɥi papa ma pyni e
j'ai passé deux heures dans la cave.
ʒe pase døzœr dɑ̃ la kav

René — Il te punissait souvent,
il tə pynisɛ suvɑ̃
ton papa?
tɔ̃ papa

Sandu — Assez souvent. Surtout
ase suvɑ̃ syrtu
quand je glissais sur la rampe de
kɑ̃ ʒ(ə) glisɛ syr la rɑ̃p də
l'escalier (m.) ou quand j'enjambais
lɛskalje u kɑ̃ ʒɑ̃ʒɑ̃bɛ
la balustrade du balcon.
la balystrad dy balkɔ̃

zi, m-am căţărat pe acoperiş, am legat o funie de coş şi am coborît pînă la jgheabul streşinii.

René — Imposibil! Şi n-ai căzut?

Sandu — Nu, n-am căzut, dar o ţiglă a cedat şi am alunecat.

Atunci am strigat şi tata a venit cu portarul şi ei m-au urcat înapoi.

René — Şi apoi?

Sandu — Apoi, tata m-a pedepsit şi am petrecut două ore în pivniţă.

René — Tatăl tău te pedepsea des?

Sandu — Destul de des. Mai ales cînd alunecam pe rampa scării sau cînd încălecam pe balustrada balconului.

René — Moi, tu sais ce que je
mwa ty sɛ s(ə) kə ʒ(ə)
fais? Je me cache sur la terrasse et je
fɛ ʒə m(ə) kaʃ syr la tɛras e ʒ(ə)
verse des gouttes d'eau sur les
vɛrs de gut do syr le
passants.
pasɑ̃

Sandu — Ça quand même c'est un
sa kɑ̃ mɛm sɛ tœ̃
peu fort!
pø fɔr

René — Ştii ce fac eu? Mă ascund pe terasă şi torn picături de apă pe trecători.

Sandu — Asta-i totuşi cam tare!

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɛ], [ɔ], [ɑ̃], [ɔ̃], [ɲ]:

[ɛ]
derrière
je jouais
verser
la caisse
il me punissait

[ɔ]
l'entresol
les copains
dormir
le programme
alors

[ɑ̃]
maman
enjamber
comment
l'agent
s'entendre

[ɔ̃]
la maison
le balcon
tomber
volontiers
remonter

[ɲ]
la baignoire
le peigne
un renseignement
l'eau de Cologne
espagnol

B 2. Pronunţaţi următoarele enunţuri, în care litera *e* notată cursiv este mută:

1. Quand j'étais petit.
2. Regarde à droite.
3. Il habite au rez-de-chaussée.
4. À ce propos.
5. Il s*e* cachera au grenier.
6. C*e* n'est pas loin.

B 3. Atenţie la pronunţarea vocalei [e] reprezentată prin literele sau grupurile de litere cursive:

1. Ren*é* s'est *égaré* dans le quartier.
2. Il a attach*é* une corde à la chemin*ée* et a grimp*é*.
3. J'*ai* commenc*é* à mont*er*, mais j'*ai* gliss*é* *et* j'*ai* failli tomb*er*.
4. Elle a pr*é*par*é* du th*é*.

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

c'est ça	exact, într-adevăr
à la maison	acasă

C 2. Verbul *remonter*, compus al lui *monter* „a urca, a se urca", are mai multe înţelesuri. În dialogul de faţă, el are sensul de „a urca (pe cineva) înapoi". Acest sens de repetare a unei acţiuni care a mai fost făcută îi este conferit de prefixul *re-*, pentru care limba română are echivalentul *re-* (a face — a reface; a lua — a relua).

C 3. Sinonime:

le parc, le jardin = parcul, grădina.
l'ami, le copain (fam.) = prietenul.

C 4. Lexic complementar:

le building [bilding]	blocul
l'immeuble [imœbl]	imobilul
la façade	faţada
la mansarde	mansarda
le seuil [sœj]	pragul
la persienne	jaluzeaua
le soupirail [supiraj]	răsuflătoarea pivniţei
bâtir, II	a clădi, a construi
montrer	a arăta

Explicaţii gramaticale

D 1. *Indicativul imperfect al verbelor regulate.*

Je **fouillais** *dans les caisses.*
Il te **punissait** *souvent?*

Imperfectul francez are, în linii generale, aceleaşi valori pe care le are în limba română.

Pentru a forma acest timp, se porneşte de la rădăcina infinitivului sau a persoanei I plural a indicativului prezent, la care se adaugă terminaţiile:

Pers.	singular	plural
I	*-ais* [ɛ]	*-ions* [jɔ̃]
II	*-ais* [ɛ]	*-iez* [je]
III	*-ait* [ɛ]	*-aient* [ɛ]

Verbele grupei a II-a intercalează grupul *-iss-* între rădăcină şi aceste terminaţii.

Observaţii:

1° Din totalul celor şase forme, patru sînt identice în rostire (sg. I, II, III şi pl. III: [ɛ]), iar celelalte două sînt terminaţiile indicativului prezent precedate de un *-i-* pronunţat [j].

2° Nici la verbele neregulate nu intervin modificări ale rădăcinii în cursul conjugării imperfectului. La aceste verbe imperfectul se deduce din forma persoanei I plural a indicativului prezent.

Model de conjugare

		Glisser (I)	*Punir* (II)	*Descendre* (III)
Sg.	Pers. I	je glissais	je punissais	je descendais
	Pers. II	tu glissais	tu punissais	tu descendais
	Pers. III	il glissait elle glissait	il punissait elle punissait	il descendait elle descendait
Pl.	Pers. I	nous glissions	nous punissions	nous descendions
	Pers. II	vous glissiez	vous punissiez	vous descendiez
	Pers. III	ils glissaient elles glissaient	ils punissaient elles punissaient	ils descendaient elles descendaient

D 2. *Indicativul imperfect al verbului* **être.**

Cu toate că este unul dintre verbele cele mai neregulate ale conjugării franceze, verbul *être* îşi formează şi el imperfectul prin adăugarea terminaţiilor *-ais*, *-ais*, *-ait*, *-ions*, *-iez*, *-aient* la rădăcina infinitivului, în care se modifică doar accentul de pe vocala *e*:

	singular	**plural**
Pers. I	*j'étais*	*nous étions*
Pers. II	*tu étais*	*vous étiez*
Pers. III	*il était* *elle était*	*ils étaient* *elles étaient*

În consecinţă, şi galicismul *c'est, ce sont* are formele imperfectului: *c'était, c'étaient*.

D **3.** *Forma negativă a verbelor la perfectul compus.*

Tu **n'**_es_ **pas** *tombé?*
Je **ne** *suis* **pas** *tombé.*

Într-o propoziţie negativă avînd verbul la perfectul compus (sau la oricare alt timp compus), negaţiile *ne* şi *pas nu încadrează verbul întreg, ci numai auxiliarul.*

Afirmaţie	nous	—	avons	—	dormi
Negaţie	nous	*n'*	avons	*pas*	dormi

Afirmaţie	il	—	est	—	tombé
Negaţie	il	*n'*	est	*pas*	tombé

Afirmaţie	elle	—	est	—	arrivée
Negaţie	elle	*n'*	est	*pas*	arrivée

Acest tip de conjugare prezintă oarecare dificultăţi, mai ales în ceea ce priveşte aşezarea corectă a adverbului negativ *pas;* de aceea, se recomandă ca, înainte de toate, să se asimileze temeinic conjugarea negativă a verbelor auxiliare la indicativul prezent, după care se vor adăuga diferite participii trecute, formîndu-se perfectul compus negativ.

Model de conjugare

		Dormir	*Aller*
Sg.	Pers. I	je n'ai pas dormi	je ne suis pas allé
	Pers. II	tu n'as pas dormi	tu n'es pas allé
	Pers. III	il n'a pas dormi elle n'a pas dormi	il n'est pas allé elle n'est pas allée
Pl.	Pers. I	nous n'avons pas dormi	nous ne sommes pas allé(e)s
	Pers. II	vous n'avez pas dormi	vous n'êtes pas allé(e)s
	Pers. III	ils n'ont pas dormi elles n'ont pas dormi	ils ne sont pas allés elles ne sont pas allées

Observaţie:

Unele adverbe de mod, de cantitate şi de timp *(bien, mal, beaucoup, trop, encore)* care însoţesc un verb conjugat la forma negativă a unui timp compus se aşază între negaţia *pas* şi participiul trecut:

Je n'ai pas **bien** *dormi*, n-am dormit bine.
Vous n'avez pas **beaucoup** *mangé*, n-aţi mîncat mult.
Tu n'as pas **encore** *terminé?* n-ai terminat încă?

D **4.** *Prepoziţia* **chez.**

Prepoziţia *chez* se întrebuinţează numai cu nume de persoane sau de popoare şi are adesea înţelesul de „acasă", mai ales cînd este urmată de un pronume personal accentuat:

Chez *un ami*, la un prieten.
Il est **chez** *les Aldea*, el este la familia Aldea.
Je vais **chez** *le docteur*, mă duc la medic.
Dimanche, je reste **chez** *moi*, duminică rămîn acasă.

Exerciţii

E 1. Treceţi verbele la imperfect:

1. Tu (as enjambé) enjambais la balustrade?
2. Sandu (a préféré) .... jouer au grenier.
3. Il (a fini) .... sa toilette.
4. Elles (sont allées) .... au stade Dynamo.
5. Nous (avons glissé) .... sur la rampe.
6. Ils (ont bâti) .... des maisons.
7. Son fils (a habité) .... la mansarde.
8. Daniel (a puni) .... René.
9. Sandu (n'a pas obéi) .... à son père.
10. Papa (a travaillé) .... toute la nuit.
11. Le porteur (a attendu) .... le train.
12. Je (suis allé) .... à l'hôtel.
13. René (s'est habillé) .... lentement.
14. J'(ai attaché) .... une corde à la cheminée.
15. Elles (ont habité) .... près du Cişmigiu.

E 2. Scrieţi imperfectul verbului *être*:

1. René était gourmand.
2. Ton père et toi, vous .... à l'hôtel.
3. Elles .... seules dans le compartiment.
4. J' .... dans la rue.
5. Quand j' .... petit, je n' .... pas sage.
6. Le chef de gare .... en uniforme.
7. Les voyageurs .... pressés.
8. Nous .... dans le jardin.
9. Pourquoi .... -tu mécontent?
10. Ils .... très fatigués?
11. Pourquoi .... -ils fatigués?
12. Mes cheveux .... mouillés.
13. Son père .... ingénieur.
14. Les deux .... contents de leur voyage.

E 3. Folosiţi *chez* sau *à (au, aux)*:

1. Chez vous il y a des passages cloutés?
2. Il va ...... la gare.
3. Daniel attend son fils ...... l'hôtel.
4. Mon père est .... les Aldea.
5. Reste .... ta place.
6. Nous descendons ...... Oradea.
7. Je suis invité .... un ami.
8. Nous sommes .... nous.
9. Maman est restée ...... Paris.
10. Ils sont .... table.
11. Mon fils est allé ...... des copains.
12. Je pense ...... mon travail.

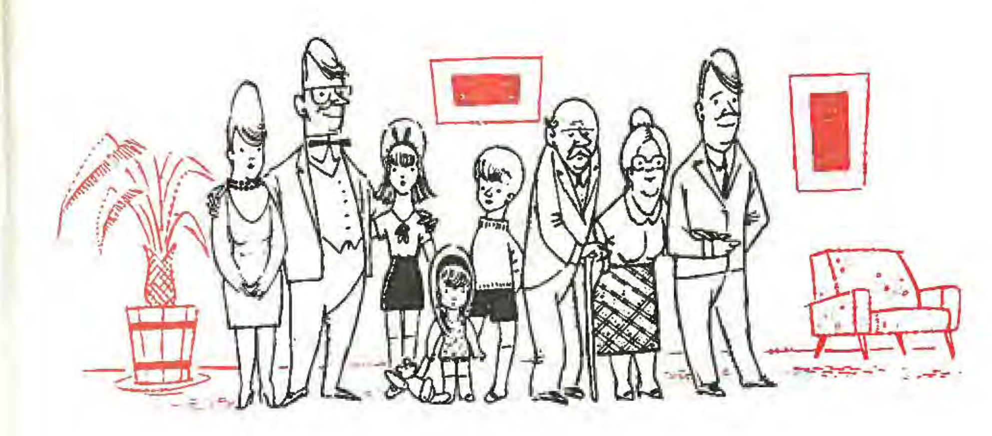
E 4. Scrieţi propoziţia negativă:

1. Je suis sage je ne suis pas sage
   J'ai été sage je n'ai pas été sage
2. Papa est content ....
   Papa a été content ....
3. Il visitera le Ministère ....
   Il a visité le Ministère ....
4. Lundi j'expédie ce reportage ....
   Jeudi j'ai expédié deux reportages ....
5. Il finit sa toilette ....
   Il a fini sa toilette ....
6. Ils jouent au grenier ....
   Ils ont joué au grenier ....
7. J'oublie mon passeport ....
   J'ai oublié mon passeport ....
8. Il va au bureau ....
   Il est allé au bureau ....
9. Papa est prêt avant moi ....
   Papa a été prêt avant moi ....
10. Les malles sont fermées à clé ....
    Les malles ont été fermées à clé ....
11. Ils montent sur le toit ....
    Ils sont montés sur le toit ....
12. Elle reste dans sa chambre ....
    Elle est restée dans sa chambre. ....

E 5. Traduceţi în limba franceză:

1. Ce mai faceţi, domnule Leroux? 2. Sînteţi mulţumit de călătoria dumneavoastră? 3. Luaţi-o la dreapta şi apoi drept înainte. 4. Ţara aceasta este minunată. 5. Daţi-vă la o parte, trenul intră în gară. 6. Hotelul este aproape de gară. 7. Mi-e frig, îmi voi lua puloverul. 8. Voi încuia camera cu cheia. 9. Ard de nerăbdare să vizitez aceste cartiere. 10. Mi-e cald, deschide fereastra.

XVI

A

La famille

Daniel — Ah, te voilà enfin!
a tə vwala ɑ̃fɛ̃

René — Je te demande pardon, papa. Ce n'est pas de ma faute.
ʒ(ə) tə d(ə)mɑ̃d pardɔ̃ papa s(ə) nɛ pɑ d(ə) ma fot

Tu étais déjà inquiet?
ty etɛ deʒa ɛ̃kjɛ

Daniel — Peu importe. Le temps a passé vite. J'avais du travail.
pø ɛ̃pɔrt lə tɑ̃ a pɑse vit ʒavɛ dy travaj

Tu t'es amusé?
ty te amyze

Familia

Daniel — Ah, iată-te, în sfîrşit!

René — Scuză-mă, tăticule. Nu e vina mea.

Erai deja neliniştit?

Daniel — Nu contează. Timpul a trecut repede. Aveam de lucru.

Te-ai distrat?

René — J'ai connu toute la famille
ʒe kɔny tut la famij

Aldea. La mère de Sandu est très
aldea la mɛr də sandu ɛ trɛ

gentille... Un peu sévère peut-être.
ʒɑ̃tij œ̃ pø sevɛr pœtɛtr

Daniel — Tu n'as pas le droit de la
ty na pɑ l(ə) drwa də la

juger. C'est une personne très
ʒyʒe sɛtyn pɛrsɔn trɛ

bien. Continue.
bjɛ̃ kɔ̃tiny

René — Puis, il y a Rodica, la
pɥi ilja rɔdika la

sœur cadette de Sandu, qui est
sœr kadɛt də sandu ki ɛ

tout à fait mignonne, et Angèle,
tuta fɛ miɲɔn e ɑ̃ʒɛl

sa sœur aînée.
sa sœr ɛne

Daniel — Quel âge a-t-elle?
kɛl ɑʒ atɛl

René — Dans les quinze ans, je
dɑ̃ le kɛ̃z ɑ̃ ʒə

crois. La famille Aldea habite
krwa la famij aldea abit

la même maison que les parents
la mɛm mɛzɔ̃ kə le parɑ̃

de madame Aldea. Le grand-père de
də madam aldea lə grɑ̃ pɛr də

Sandu est un homme taciturne,
sandu ɛtœ̃ ɔm tasityrn

mais la vieille dame est très
mɛ la vjɛj dam ɛ trɛ

sympathique et affectueuse.
sɛ̃patik ɛ afɛktɥøz

Daniel — Tu veux dire la
ty vø dir la

grand-mère de Sandu?
grɑ̃ mɛr də Sandu

René — Oui. Il y avait aussi
wi iljavɛ osi

René — Am cunoscut toată familia Aldea. Mama lui Sandu este foarte drăguță... Puțin cam severă, poate.

Daniel — N-ai dreptul să o judeci. E o persoană foarte bine. Continuă.

René — Apoi este Rodica, sora mai mică a lui Sandu, care este tare drăguță, și Angela, sora lui mai mare.

Daniel — Cîți ani are?

René — Vreo cincisprezece ani, cred. Familia Aldea locuiește în aceeași casă cu părinții doamnei Aldea. Bunicul lui Sandu este un om tăcut, dar bătrîna doamnă este foarte simpatică și afectuoasă.

Daniel — Vrei să spui bunica lui Sandu?

René — Da. Mai era și

le frère de monsieur Aldea, un
lə frɛr də məsjø aldea œ̃

docteur qui habite la province.
dɔktœr ki abit la prɔvɛ̃s

Daniel — Tu as été poli et tu as
ty a ete pɔli e ty a

causé avec tout le monde?
koze avɛk tu l(ə) mɔ̃d

René — Comme toujours. Je me
kɔm tuʒur ʒə m(ə)

suis présenté et j'ai été respectueux.
sɥi prezɑ̃te e ʒe ete rɛspɛktɥø

Il y avait aussi des parents du
iljavɛ osi de parɑ̃ dy

père de Sandu, avec leurs enfants.
pɛr də sandu avɛk lœrzɑ̃fɑ̃

Daniel — Sans doute, des tantes et
sɑ̃ dut de tɑ̃t e

des oncles de Sandu.
dezɔ̃klə də sandu

René — Je n'en sais rien. Il paraît
ʒ(ə)nɑ̃ sɛ rjɛ̃ il parɛ

que la famille est nombreuse. Elle
kə la famij ɛ nɔ̃brøz ɛl

compte une foule de parents: des
kɔ̃t yn ful də parɑ̃ de

cousins, des cousines, des
kuzɛ̃ de kuzin de

beaux-frères et des belles-sœurs.
bo frɛr e de bɛl sœr

Daniel — Alors tu peux dire que
alɔr ty pø dir kə

tu as connu d'un seul coup toute
ty a kɔny dœ̃ sœl ku tut

une famille.
yn famij

René — Pour ça, oui. N'empêche
pur sa wi nɑ̃pɛʃ

que je me suis ennuyé. Pourtant, ça
kə ʒ(ə) mə sɥi ɑ̃nɥije purtɑ̃ sa

n'a pas été un après-midi raté.
na pɑ ete œ̃naprɛ midi rate

fratele domnului Aldea, un medic care locuiește în provincie.

Daniel — Ai fost politicos și ai vorbit cu toată lumea?

René — Ca întotdeauna. M-am prezentat și am fost respectuos. Erau și niște rude ale tatălui lui Sandu, cu copiii lor.

Daniel — Probabil mătuși și unchi ai lui Sandu.

René — Habar n-am. Se pare că familia e numeroasă. Ea numără o grămadă de rude: verișori, verișoare, cumnați și cumnate.

Daniel — Atunci poți să spui că ai cunoscut deodată o familie întreagă.

René — Asta da. Cu toate acestea, m-am cam plictisit. Totuși, n-a fost o după-masă ratată.

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetului [ɛ̃]:

[ɛ̃]
*in*quiet
le rond-po*in*t
le cous*in*
la prov*in*ce
la m*ain*

B 2. Clasați pe patru coloane cuvintele cuprinzînd vocalele [o, ɔ, ø, œ], reprezentate prin literele cursive:

l'h*o*mme, le b*eu*rre, la s*œu*r, le b*eau*-frère, un p*eu*, l'*eau*, affect*ueu*se, *au* revoir, d'acc*o*rd, le doct*eu*r, la f*au*te, les cop*ai*ns, d*eu*x, h*eu*re, imp*o*ssible, mign*o*nne, je v*eu*x, le numér*o*, acc*ue*illir, tant mi*eu*x.

[o]	[ɔ]	[ø]	[œ]

B 3. Transcrieți fonetic:

1. demain ....
2. moins ....
3. le bain ....
4. roumain ....
5. le train ....
6. le chemin ....
7. la semaine ....
8. la douane ....
9. la baignoire ....
10. roumaine ....
11. aîné ....
12. la cheminée ....

Lexic

C 1. Rețineți expresiile.

demander pardon	a cere iertare, scuze
je te demande pardon	îți cer iertare, scuză-mă
je vous demande pardon	vă cer iertare, scuzați-mă
pardon?	poftim?
c'est de ma faute	este vina mea
peu importe	nu contează

je n'en sais rien	habar n-am
il paraît que...	se pare că...
d'un seul coup	deodată, dintr-o dată
pour ça oui	asta da
n'empêche que...	totuși, cu toate acestea

C 2. Antonime:

s'amuser, a se distra — *s'ennuyer*, a se plictisi
amusant, amuzant, distractiv — *ennuyeux*, plictisitor
aîné, mai mare în vîrstă — *cadet*, mai mic în vîrstă
poli, politicos — *impoli*, nepoliticos

C 3. Lexic complementar:

le garçon	băiatul
la fillette [fijɛt]	fetița
la jeune fille	fata
les époux	soții
le mari, l'époux	soțul
la femme, l'épouse	soția
marié	căsătorit
le mariage	căsătoria
la noce	nunta
se marier	a se căsători
divorcer	a divorța
se fiancer	a se logodi
le fiancé	logodnicul
la fiancée	logodnica
le gendre	ginerele
la bru	nora

C 4. Verbul *habiter* se poate construi și fără prepoziția *à*:

J'habite Jassy, locuiesc la Iași.
Il habite ce quartier, el locuiește în acest cartier.
Vous habitez cette maison?, locuiți în această casă?

Explicații gramaticale

D 1. *Indicativul imperfect al verbului* **avoir**.

*J'***avais** *du travail.*
Il y **avait** *aussi le frère de monsieur Aldea.*

Pers.	singular	plural
I	*j'avais* [avɛ]	*nous avions* [avjɔ̃]
II	*tu avais* [avɛ]	*vous aviez* [avje]
III	*il avait* [avɛ] *elle avait* [avɛ]	*ils avaient* [avɛ] *elles avaient* [avɛ]

D 2. *Femininul adjectivelor calificative* (II).

Sînt numeroase cazurile speciale de formare a femininului, fie prin modificarea terminației masculinului și adăugarea unei alte terminații decît *-e*, fie prin modificarea rădăcinii adjectivului masculin înaintea alipirii terminației feminine. Aceste cazuri speciale se pot grupa în mai multe categorii:

1° Adjectivele terminate în *-er* la masculin adaugă un *-e* mut la feminin, iar vocala penultimă primește un accent grav: *-ère*:

hospitalier	—	*hospitalière*
léger	—	*légère*
premier	—	*première*
dernier	—	*dernière*

Opoziția fonetică dintre masculin și feminin este deci [e — ɛr].

2° Adjectivele terminate la masculin în *-eur* schimbă la feminin pe *-eur* în *-euse*:

travailleur	—	*travailleuse*
rêveur, visător	—	*rêveuse*, visătoare

Opoziția fonetică dintre cele două forme este [œr — øz].

3° Adjectivele terminate la masculin în *-x* schimbă la feminin pe *-x* în *-se*:

affectueux	—	*affectueuse*
délicieux	—	*délicieuse*
jaloux, gelos	—	*jalouse*, geloasă
spacieux	—	*spacieuse*

Opoziția fonetică dintre masculin și feminin: [(-)— z].

Această categorie de adjective cuprinde și cîteva cazuri care se abat de la normă:

doux	—	*douce*
faux, fals	—	*fausse*, falsă
roux, roșcat	—	*rousse*, roșcată

4° O categorie aparte este formată din adjectivele *beau*, *nouveau*, *vieux* (și alte două mai puțin întrebuințate), care au două forme pentru masculin și își derivă femininul din forma a doua a masculinului:

masc. forma 1	**masc. forma 2**	**feminin**
beau [bo]	*bel* [bɛl]	*belle* [bɛl]
nouveau [nuvo]	*nouvel* [nuvɛl]	*nouvelle* [nuvɛl]
vieux [vjø]	*vieil* [vjɛj]	*vieille* [vjɛj]

Din punct de vedere al pronunțării, forma femininului este deci identică cu forma a doua a masculinului. Aceasta din urmă se întrebuințează înaintea substantivelor care încep cu o vocală sau cu un *h* mut, pe cînd forma întîi precedă substantive începînd cu consoane sau cu un *h* aspirat.

Un beau jardin	*un bel homme*	*une belle façade*
Un nouveau reportage	*un nouvel appartement*	*une nouvelle amitié*
Un vieux quartier	*un vieil ami*	*une vieille maison*

D 3. *Perfectul compus* (III).

Je me **suis présenté.**
N'empêche que je me **suis ennuyé.**

O altă categorie de verbe care își formează perfectul compus (și celelalte timpuri compuse) cu auxiliarul *être* sînt verbele reflexive, adică acele verbe care exprimă o acțiune făcută de subiect, care se răsfrînge tot asupra subiectului.

Model de conjugare

S'amuser

	singular	**plural**
Pers. I	je me suis amusé(e)	nous nous sommes amusé(e)s
Pers. II	tu t'es amusé(e)	vous vous êtes amusé(e)s
Pers. III	il s'est amusé	ils se sont amusés
	elle s'est amusée	elles se sont amusées

Semnele femininului și pluralului adăugate la participiul trecut reprezintă un acord special, asupra căruia se va reveni (XLIX, D **1**).

Exerciții

E 1. Acordați adjectivele calificative inscrise în paranteze:

1. Cette confiture est (délicieux) délicieuse
2. Cette dame est très (sympathique) ....
3. La cour était (petit) .... mais (propre) ....
4. Ils habitent une (vieux) .... maison dans un quartier (moderne) ....
5. Rodica a été (sage) .... ce matin.
6. En Roumanie il y a de (nombreux) .... usines.
7. Apportez-lui un verre d'eau (froid) ....
8. Chez vous les agents sont très (poli) ....
9. Bucarest est une (beau) .... ville.
10. De (nombreux) .... voitures attendent devant l'hôtel.
11. Des chambres (spacieux)...............
12. Sa fiancée est très (affectueux) .... et très (aimable) .... envers ses grands-parents.
13. La semaine (prochain) .... vous êtes mes invités.
14. Ma chambre a des rideaux (bleu) ....

15. Regarde, papa, la (beau) .... avenue!
16. Sa mère est une femme encore (beau) .... mais (taciturne) ...... et (sévère) ....
17. Mets une chemise (blanc) ...., s'il te plaît.
18. Elle est vraiment (marrant) ...., la petite Rodica.
19. Voici mes (dernier) .... impressions.
20. Pourquoi ta valise est-elle si (= *atît de*) (léger) ....?

E 2. Scrieţi verbul *avoir* la imperfect:

1. Il .... deux oncles.
2. Nous .... une sœur cadette.
3. J' .... du travail.
4. Vous .... une belle maison.
5. Elles .... une voiture.
6. Tu .... des parents en province?
7. Elle .... quinze ans.
8. Ils .... un bel appartement à l'hôtel.

E 3. Conjugaţi: *hier je me suis ennuyé.*

E 4. Treceţi verbele la perfectul compus:

1. Il (se couche) s'est couché très tard.
2. Je (me réveille) .... de bonne heure.
3. Il (se lave) .... avec de l'eau froide.
4. Sandu et Angèle (se présentent) .... à Daniel Bernard.
5. Nous (nous décidons) .... à faire une promenade.
6. Tu (t'ennuies) .... avec ton ami?
7. On (bâtit) .... un nouveau garage dans notre cour.
8. Vous (causez) .... avec tout le monde?
9. Mon oncle (descend) .... à la cave.
10. René (s'égare) .... le premier jour.
11. Pourquoi est-ce que vous (fouillez) .... dans ces caisses?
12. Les deux garçons (s'amusent) .... ensemble.
13. Elle (est) .... respectueuse avec tout le monde.
14. Angèle (entre) .... dans sa chambre.

E 5. După rezolvare, traduceţi exerciţiul **4** în limba română.

E 6. Completaţi cu prepoziţia potrivită sau cu articolul contractat:

1. Elle donne un coup de main .... son père. 2. Il a été invité .... Ministère. 3. Retournons .... l'hôtel; voulez-vous? 4. Les trottoirs .... cette ville sont propres. 5. J'ai donné un renseignement .... gosse. 6. Je demande un verre ...... eau ...... garçon. 7. Le bureau .... l'hôtel est là. 8. Demain, je les présenterai .... ma grand-mère.

XVII

A

Rodica dessine

René — Qu'est-ce que tu fais là, Rodica?
keskə ty fɛ la rɔdika

Rodica — Tu vois bien, je dessine.
ty vwa bjɛ̃ ʒə desin

René — Tu appelles ça un dessin?
ty apɛl sa œ̃ desɛ̃

Ça représente une tête, ça?
sa r(ə)prezɑ̃t yn tɛt sa

Rodica — Oui, une tête d'homme.
wi yn tɛt dɔm

Voici les yeux et les oreilles.
vwasi lezjø e lezɔrɛj

René — Vraiment? Et ça c'est le nez?
vrɛmɑ̃ e sa sɛ l(ə) ne

Rodica desenează

René — Ce faci acolo, Rodica?

Rodica — Vezi bine, desenez.

René — Asta numeşti tu un desen?

Asta reprezintă un cap?

Rodica — Da, un cap de bărbat.

Ăştia sînt ochii şi astea sînt urechile.

René — Adevărat? Şi ăsta e nasul?

A-t-on jamais vu pareil nez? atɔ̃ ʒamɛ vy parɛj ne Aussi rond et de travers. osi rɔ̃ e də travɛr	Ai mai văzut vreodată asemenea nas? Atît de rotund şi de strîmb.
Rodica — Ça ne te regarde pas... sa n(ə) tə r(ə)gard pɑ	*Rodica* — Asta nu te priveşte...
Maintenant je dessine la bouche et mɛ̃tnɑ̃ ʒ(ə) desin la buʃ e	Acum desenez gura şi
les lèvres. Voilà. le lɛvr vwala	buzele. Aşa.
René — Pourquoi est-ce qu'il purkwa ɛskil	*René* — De ce încruntă
fronce les sourcils, ton type? Il frɔ̃s le sursi tɔ̃ tip i	din sprîncene, tipul tău?
est fâché? ɛ fɑʃe	E supărat?
Rodica — Mais non! Tu ne vois mɛ nɔ̃ tyn(ə) vwa	*Rodica* — Nu! Nu vezi
pas qu'il sourit? pɑ kil suri	că zîmbeşte?
René — Tu lui as fait des bras trop ty lɥi a fɛ de bra trɔ	*René* — I-ai făcut braţe prea
courts et des mains sans doigts. kur e de mɛ̃ sɑ̃ dwa	scurte şi mîini fără degete.
Rodica — Attends, je vais les faire. atɑ̃ ʒə ve le fɛr	*Rodica* — Aşteaptă, am să le fac.
René — Quatre doigts seulement! katrə dwa sœlmɑ̃	*René* — Numai patru degete!
Il lui manque le pouce. Et puis, il lɥi mɑ̃k lə pus e pɥi	Îi lipseşte degetul cel mare. Şi apoi,
les doigts sont trop longs. Ah! le dwa sɔ̃ trɔ lɔ̃ a	degetele sînt prea lungi. Ah!
je comprends... Il est pianiste. ʒ(ə) kɔ̃prɑ̃ il ɛ pjanist	înţeleg... E pianist.
Rodica — Non, c'est un athlète. nɔ̃ sɛtœ̃natlɛt	*Rodica* — Nu, este un atlet.
Tu ne vois pas? Il est musclé, il a ty n(ə) vwa pɑ il ɛ myskle il a	Nu vezi? E musculos, are
des épaules (f.) larges et la dezepol larʒ e la	umeri largi şi
poitrine bombée. pwatrin bɔ̃be	pieptul bombat.

René — Comment est-il, komɑ̃ ɛtil	*René* — Cum e atletul tău?
ton athlète? Blond ou brun? tɔ̃natlɛt blɔ̃ u brœ̃	Blond sau brunet?
Rodica — Il est brun. Regarde sa il ɛ brœ̃ rəgardə sa	*Rodica* — E brunet. Uită-te la
moustache et sa barbe, elles sont mustaʃ e sa barb ɛl sɔ̃	mustaţa şi la barba lui, sînt
noires. nwar	negre.
René — Pourquoi ses sourcils (m.) purkwa se sursi	*René* — De ce sînt sprîncenele sale
sont-ils si minces? Il se les pince? sɔ̃til si mɛ̃s il sə le pɛ̃s	atît de subţiri. Şi le pensează?
Rodica — Je vais les grossir, pour ʒə ve le grosir pur	*Rodica* — Am să le îngroş, ca
te faire plaisir. tə fɛr plɛzir	să-ţi fac plăcere.
René — Ton bonhomme a l'air d'un tɔ̃ bɔnɔm a lɛr dœ̃	*René* — Cu picioarele sale cara-
nain avec ses drôles de jambes (f.) nɛ̃ avɛk se drol də ʒɑ̃b	ghioase, omuleţul tău pare un pitic.
Rodica — Laisse-moi tranquille, tu lɛs mwa trɑ̃kil ty	*Rodica* — Lasă-mă în pace, nu
n'y comprends rien. Il est très ni kɔ̃prɑ̃ rjɛ̃ il ɛ trɛ	pricepi nimic. Dimpotrivă, este
beau, au contraire. Et si tu bo o kɔ̃trɛr e si ty	foarte frumos. Şi dacă
continues à le critiquer, il te kɔ̃tiny a l(ə) kritike il tə	continui să-l critici, îţi
tirera la langue pour t'apprendre tir(ə)ra la lɑ̃g pur taprɑ̃dr	va scoate limba, ca să te înveţe
à être gentil avec moi. a ɛtrə ʒɑ̃ti avɛk mwa	să fii drăguţ cu mine.
René — Ne te fâche pas, je nə t(ə) fɑʃ pɑ ʒə	*René* — Nu te supăra,
plaisante. plɛzɑ̃t	glumesc.
Rodica — Garde tes plaisanteries gardə te plɛzɑ̃tri	*Rodica* — Păstrează-ţi glumele
pour toi. pur twa	pentru tine.

B

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [e], [ə]:

[e]	[ə]
le n*e*z	il r*e*garde
je v*ai*s	d*e*mander
muscl*é*	un gr*e*nier
critiqu*er*	merc*r*edi
le r*e*z de chauss*ée*	l'entr*e*sol
j'*ai* cri*é*	r*e*garder

B 2. Atenție la pronunțarea legată a cuvintelor:

1. Ce sont les yeux et les oreilles.
2. Des épaules larges.
3. Elle est tout à fait mignonne.
4. C'est un homme taciturne.

B 3. Pronunțați următoarele cuvinte, fără a rosti vocala *e* acolo unde este notată cursiv:

la plaisant*e*rie, l*e* boul*e*vard, l*e* rens*e*ignement, parfait*e*ment, la f*e*nêtre, parc*e* que, la prom*e*nade, ils s*e* li*e*ront d'amitié.

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

ça ne te regarde pas	nu te privește
de travers	strîmb, într-o parte
laisser tranquille	a lăsa în pace
avoir l'air	a părea

C 2. Antonime:

fort, puternic, tare	—	*faible*, slab
large, larg	—	*mince*, subțire; *étroit*, strîmt
long, *longue*, lung, -ă	—	*court*, scurt

C 3. Lexic complementar:

la peau	pielea
le visage, *la face*	fața
le front	fruntea
l'œil [œj]	ochiul
la joue	obrazul
le menton	bărbia
la nuque [nyk]	ceafa
le dos [do]	spatele
le coude	cotul
le genou	genunchiul
le pied	piciorul, laba piciorului
l'ongle	unghia
aveugle	orb, oarbă
muet, -te	mut, -ă
sourd, -e	surd, -ă

D

Explicații gramaticale

D. 1. *O formă specială a interogației prin inversiune.*

A-t-on jamais vu pareil nez?
Quel âge a-t-il?

S-a văzut (VII, D 1) că întrebarea se poate formula și prin așezarea pronumelui personal subiect după verb. Cînd însă verbul se termină cu o vocală și pronumele personal inversat după el este *il*, *elle* sau *on*, toate trei începînd tot cu o vocală, atunci se intercalează, pentru eufonie, un *t* despărțit prin liniuțe, între verb și pronume.

D 2. *Pronumele personal complement prepozițional.*

Pour t'apprendre à être gentil avec **moi.**
Garde tes plaisanteries pour **toi.**

Întrebuințate după verb și precedate de o prepoziție, formele accentuate ale pronumelui personal subiect *(moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles)* capătă funcția de complement și sînt numite în gramatică complemente prepoziționale. Se traduc în limba română prin: *mine, tine, el, ea, noi, voi, ei, ele.*

Identitatea care există, în limba română, între formele pronumelui personal subiect și prepozițional la persoana a III-a masculin, singular și plural *(el, ei)* îi face uneori pe români să nu facă deosebirea între funcția de subiect și aceea de complement și să traducă formele *el* și *ei* cu funcție de complement prin *il* și *ils*, pronume cu funcție de subiect. Să se deosebească deci:

El *lucrează*, **il** *travaille* de
Eu lucrez pentru **el**, *je travaille pour* **lui**;
Ei *lucrează*, **ils** *travaillent* de
Eu lucrez cu **ei**, *je travaille avec* **eux.**

D 3. *Adjectivul demonstrativ întărit cu particulele* **-ci** *şi* **-là**.

*Cette grande maison-***ci**.
*Ce dessin-***là**.

Adjectivul demonstrativ poate fi întărit cu particula *-ci* sau *-là*, aşezată după substantivul determinat şi legată de el printr-o liniuţă.

În afară de rolul lor de întărire a ideii demonstrative, aceste particule pot servi şi ca elemente de diferenţiere între o fiinţă sau un obiect apropiat de o fiinţă sau un obiect mai îndepărtat.

Adjectivul demonstrativ întărit prin *-ci* corespunde formelor din limba română: *acesta*, *aceasta*, *aceştia*, *acestea*, iar cel întărit prin *-là* echivalează cu: *acela*, *aceea*, *aceia*, *acelea*.

Ce quartier-ci	cartierul acesta (ăsta)
Ce quartier-là	cartierul acela (ăla)
Cet homme-ci	bărbatul acesta (ăsta)
Cet homme-là	bărbatul acela (ăla)
Cette maison-ci	casa aceasta (asta)
Cette maison-là	casa aceea (aia)
Ces athlètes-ci	atleţii aceştia (ăştia)
Ces athlètes-là	atleţii aceia (ăia)
Ces tables-ci	mesele acestea (astea)
Ces tables-là	mesele acelea (alea)

Exerciţii

E 1. Transformaţi în propoziţii interogative prin inversiune:

1. Est-ce qu'il est là? Est-il là?
2. Est-ce qu'il a des mains trop longues?..................
3. Elle dessine bien? ....
4. Est-ce qu'on va se promener? ....
5. Pourquoi est-ce qu'il plaisante? ....
6. Bernard se rase tous les matins? ....
7. Est-ce que Rodica est gentille? ....
8. C'est un nain? ....
9. Madame Aldea est sévère? ....
10. Est-ce que Sandu a des oncles et des tantes? ....
11. Quand est-ce qu'elle arrive? ....
12. Pourquoi est-ce qu'il s'ennuie? ....
13. Où est-ce qu'elle habite? ....
14. Il parle bien le français? ....
15. Est-ce qu'on traverse maintenant? ....

E 2. Scrieţi pronumele prepoziţional la persoana indicată:

1. Il joue avec (III masc. pl.) eux
2. Elle parle de (II pl.) ....
3. Nous aimons mieux jouer sans (II sg.) ....
4. Vous travaillez pour (III masc. sg.) ....?
5. Il est toujours très aimable avec (I sg.) ....
6. Sandu est arrivé avant (I pl.) ....
7. Je m'adresserai à (III masc. pl.)..................
8. Il entre toujours avant (I sg.) ....
9. Tu nous attendras chez (III fem. pl.)..........
10. Il pense souvent à (III fem. sg.) ....

E 3. Traduceţi în limba franceză:

1. Eu lucrez la un reportaj. 2. Eu lucrez bine. 3. Eu am lucrat la un reportaj. 4. Eu am lucrat bine. 5. Eu n-am lucrat la un reportaj. 6. Eu n-am lucrat bine. 7. Tu pălăvrăgeşti. 8. Tu pălăvrăgeşti prea mult. 9. Tu ai pălăvrăgit. 10. Tu ai pălăvrăgit prea mult. 11. Tu n-ai pălăvrăgit. 12. Tu n-ai pălăvrăgit prea mult.

E 4. Treceţi verbele la imperativul negativ:

1. (Parle) ne parle pas avec eux.
2. (Cirez) .... vos souliers le matin.
3. (Va) ...., en ville.
4. (Sois) .... bavard.
5. (Invite) .... ton ami chez nous.
6. (Jouez) .... avec lui.
7. (Montons) .... sur le toit.
8. (Punissez) .... votre fils.
9. (Descendez) .... à la cave.
10. (Attendons) .... ton père.

E 5. Întrebuinţaţi antonimele cuvintelor notate cursiv:

1. Cette avenue est *large* étroite.
2. Il monte déjà *difficilement* .... jusqu'au deuxième étage.
3. Je suis très *content* .... de lui.
4. C'est un homme très *travailleur* ....
5. Cette promenade est *amusante* ....
6. *D'abord* .... nous irons déjeuner.
7. Sa sœur *cadette* .... dessine *bien* ....
8. Ce soir, je me coucherai *tard* ....

XVIII

Elles vaquent aux soins du ménage

Ele se ocupă de gospodărie

Irène Aldea — Angèle ! On a sonné.
ãʒɛl õna sɔne
Va ouvrir.
va uvrir

Irina Aldea — Angela ! A sunat cineva.
Du-te şi deschide.

Angèle — C'est Anne.
sɛ an

Angela — E Ana.

Irène — Bonjour, Anne. Vous allez
bõʒur an vuzale
bien? Vous avez apporté tout
bjẽ vuzave apɔrte tu
ce qu'il faut?
s(ə) kil fo

Irina — Bună dimineaţa, Ana. Ce mai faci? Ai adus tot ce trebuie?

Anne — Oui, madame. Sauf
wi madam sof
l'encaustique.
lãkostik

Ana — Da, doamnă. În afară de ceara de parchet.

Irène — Ça ne fait rien.
sa n(ə) fɛ rjẽ
Nous en avons encore. Vous allez
nuzãnavõ ãkɔr vuzale
commencer par la chambre à
kɔmãse par la ʃãbr a
coucher. Le balai et les brosses sont
kuʃe lə balɛ e le brɔs sõ
dans le cagibi. Et toi, Angèle, va
dã l(ə) kaʒibi e twa ãʒɛl va
me chercher l'aspirateur.
m(ə) ʃɛrʃe laspiratœr

Irina — Nu face nimic. Mai avem încă. Ai să începi cu dormitorul. Mătura şi periile sînt în cămară. Şi tu, Angela, adu-mi aspiratorul.

Angèle — Laisse-moi faire, maman.
lɛs mwa fɛr mamã
Je sais le manier.
ʒə sɛ l(ə) manje

Angela — Lasă-mă pe mine, mamă. Ştiu să-l mînuiesc.

Irène — Mais pas ici. Commence
mɛ pɑ isi kɔmãs
par la salle à manger. Pendant ce
par la sal a mãʒe pãdã s(ə)
temps, moi je m'occuperai de la
tã mwa ʒ(ə) mɔkypre d(ə) la
salle de séjour.
sal də seʒur

Irina — Dar nu aici. Începe cu sufrageria. Între timp, eu mă voi ocupa de camera de zi.

Anne — J'ai besoin d'un torchon
ʒe bəzwẽ dœ tɔrʃõ
pour astiquer le parquet.
pur astike l(ə) parkɛ

Ana — Am nevoie de o cîrpă ca să lustruiesc parchetul.

Irène — Il y en a deux dans le
iljãna dø dã l(ə)
couloir...
kulwar

Irina — Sînt două în coridor...

Angèle — J'ai fini, J'ai lavé
ʒe fini ʒe lave
aussi les carreaux de la cuisine et
osi le karo d(ə) la kɥizin e
maintenant je vais commencer à
mẽtnã ʒ(ə) ve kɔmãse a
laver la vaisselle.
lave la vesɛl

Angela — Am terminat. Am spălat şi geamurile bucătăriei şi acum am să încep să spăl vasele.

Rodica — Moi je veux laver la
mwa ʒ(ə) vø lave la
vaisselle!
vesɛl
Irène — Toi, tu vas être gentille
twa ty va ɛtrə ʒɑ̃tij
et nous laisser tranquilles. Compris?
e nu lɛse trɑ̃kil kɔ̃pri
Angèle — Maman, tu penses
mamɑ̃ ty pɑ̃s
terminer avant le déjeuner?
tɛrmine avɑ̃ l(ə) deʒœne
Irène — Mais naturellement. Et je
mɛ natyrɛlmɑ̃ e ʒ(e)
veux nettoyer aussi la cuisine.
vø nɛtwaje osi la kɥizin
Angèle — Ce n'est pas possible,
s(ə) nɛ pɑ pɔsibl
voyons! Tout en un seul jour!
vwajɔ̃ tu ɑ̃nœ̃ sœl ʒur
Irène — Si, c'est possible. Ton père
si sɛ pɔsibl tɔ̃ pɛr
rentre plus tôt aujourd'hui.
rɑ̃trə ply to oʒurdɥi
Il nous aidera à remettre les
il nuzɛdra a r(ə)mɛtrə le
meubles en place.
mœbl ɑ̃ plas
Anne — La chambre à coucher est
la ʃɑ̃br a kuʃe ɛ
prête.
prɛt
Irène — Alors vous pouvez
alɔr vu puve
commencer à faire la lessive.
kɔmɑ̃se a fɛr la lɛsiv
Le linge sale est dans la salle de
lə lɛ̃ʒ sal ɛ dɑ̃ la sal də
bains et la lessiveuse à sa place.
bɛ̃ e la lɛsivøz a sa plas
Anne — J'y vais.... On frappe à
ʒi ve ɔ̃ frap a

Rodica — Eu vreau să spăl vasele!
Irina — Tu ai să fii drăguţă şi ai să ne laşi în pace. Ai înţeles?
Angela — Mamă, crezi că ai să termini înainte de prînz?
Irina — Sigur că da. Şi vreau să curăţ şi bucătăria.
Angela — Nu e posibil. Totul într-o singură zi!
Irina — Ba da, e posibil. Tata se întoarce mai devreme astăzi. El ne va ajuta să punem mobila la loc.
Ana — Dormitorul e gata.
Irina — Atunci poţi să începi să speli rufele. Rufele murdare sînt în baie şi maşina de spălat la locul ei.
Ana — Mă duc... Cineva bate la

la porte. C'est Sandu.
la pɔrt sɛ sandu
Sandu — Oh, quel remue-ménage!
o kɛl rəmymenaʒ
Je me sauve.
ʒə m(ə) sov
Irène — Un instant. Tu tombes
œ̃nɛ̃stɑ̃ ty tɔ̃b
bien. Tu vas nous donner un coup
bjɛ̃ ty va nu dɔne œ̃ ku
de main. Puis tu iras m'acheter
d(ə) mɛ̃ pɥi ty ira maʃte
deux mètres de toile cirée. Mais
dø mɛtrə də twal sire mɛ
essuie-toi d'abord les pieds sur
ɛsɥi twa dabɔr le pje syr
le paillasson.
lə pajasɔ̃

uşă. E Sandu.
Sandu — Vai, ce harababură!
O şterg.
Irina — O clipă. Te nimereşti bine. Ai să ne dai o mînă de ajutor. Apoi ai să mergi să-mi cumperi doi metri de muşama. Dar şterge-ţi întîi picioarele pe ştergător.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [o], [ɔ̃]:

[o]	[ɔ̃]
la f*au*te	la mais*on*
il f*au*t	rem*on*ter
s*au*f	pard*on*
le carr*eau*	t*om*ber
je me s*au*ve	le torch*on*
moi *au*ssi	le paillass*on*

B 2. Pronunţaţi atent următoarele enunţuri cuprinzînd alternanţe de vocale nazale:

1. *Un oncle* s*ym*pathique.
2. Du p*ain* bl*an*c.
3. Avoir gr*an*d f*aim*.
4. P*en*d*an*t ce t*em*ps.

5. *Quand* vient *maman*?
6. *Maintenant*, *viens manger*.
7. *Impossible*, *en* attendant.
8. Le gér*ant* est *inquiet*.

Lexic

C **1.** Rețineți expresiile:

vaquer aux soins du ménage	a se ocupa cu treburile casei, de gospodărie
aller bien	a o duce bine.
vous allez bien?	ce mai faceți (faci)? o duceți (duci) bine?
laisser faire	a lăsa (pe cineva) să facă (ceva)
laissez-moi faire	lasă (lăsați)-mă pe mine
se sauver	a o șterge, a șterge putina
tomber bien	a se nimeri bine, la țanc

C **2.** Construcția *aller chercher* se folosește cînd cu înțelesul de „a merge după ceva, a aduce ceva“, cînd cu cel de „a încerca, a căuta“, la viitorul apropiat (vezi D **1**):

Va me chercher un journal, du-te după un ziar.
Je vais chercher à vous expliquer, am să caut să vă explic.

C **3.** *Voyons* (imperativ pers. I plural al verbului *voir* „a vedea“) este folosit și ca interjecție cu valoare de îndemn sau de reproș atenuat.

C **4.** Cuvinte cu mai multe sensuri:

la lessive	1. leșia 2. spălatul rufelor
rentrer	1. a intra din nou 2. a se întoarce acasă

C **5.** Lexic complementar:

la pièce	încăperea
l'appartement	apartamentul
le logement	locuința
le plancher	dușumeaua
la vitre	geamul
la poussière	praful
épousseter	a șterge praful
la palette	fărașul
balayer [balɛje]	a mătura

D

Explicații gramaticale

D **1.** *Viitorul apropiat.*

Vous **allez commencer** *par la chambre à coucher.*
Tu **vas** *nous* **donner** *un coup de main.*

Pentru a exprima o acțiune ce va avea loc într-un viitor relativ apropiat de momentul prezent, adică de momentul vorbirii, limba franceză tinde tot mai mult să substituie viitorului obișnuit un timp perifrastic, numit *viitorul apropiat*. Acest timp se formează cu indicativul prezent al verbului *aller*, urmat de infinitivul verbului care exprimă acțiunea. În această construcție, verbul *aller* își pierde valoarea de „a merge“, devenind un simplu verb auxiliar. Viitorul apropiat se poate traduce în românește atît prin viitorul obișnuit cît și prin forma perifrastică „am să..., ai să..., are (o) să... etc.“ + conjunctivul verbului purtător al înțelesului.

Nous **allons prendre** *un taxi*, o să luăm un taxi.

Forma negativă a viitorului apropiat se formează așezînd negațiile *ne* și *pas* înainte și după formele verbului *aller*.

Afirmativ	elle	—	va	—	balayer la cuisine
Negativ	elle	ne	va	pas	balayer la cuisine

În cazul unui verb reflexiv sau al unui verb precedat de un pronume complement, pronumele reflexiv sau pronumele complement rămîne înaintea infinitivului.

Afirmativ	il	—	va	—	*nous* aider
Negativ	il	ne	va	pas	*nous* aider

Model de conjugare

	Voyager	*Se décider*
Sg. Pers. I	je vais voyager	je vais me décider
II	tu vas voyager	tu vas te décider
III	il (elle) va voyager	il (elle) va se décider
Pl. Pers. I	nous allons voyager	nous allons nous décider
II	vous allez voyager	vous allez vous décider
III	ils (elles) vont voyager	ils (elles) vont se décider

D **2.** *Particularități de conjugare la verbele regulate din grupa I.* (I)

Verbele grupei I terminate la infinitiv în *-oyer* și *-uyer* schimbă pe *y* în *i* în cursul conjugării înaintea unui *e* mut. Din această particulari-

tate rezultă alternanţa între *y* şi *i* care se observă, de exemplu, la indicativul prezent sau la imperativ.

Model de conjugare

Nettoyer

		Indicativ prezent	Viitor	Imperativ
Sg.	Pers. I	je nettoie	je nettoierai	—
	Pers. II	tu nettoies	tu nettoieras	nettoie
	Pers. III	il nettoie	il nettoiera	—
		elle nettoie	elle nettoiera	—
Pl.	Pers. I	nous nettoyons	nous nettoierons	nettoyons
	Pers. II	vous nettoyez	vous nettoierez	nettoyez
	Pers. III	ils nettoient	ils nettoieront	—
		elles nettoient	elles nettoieront	—

Verbe din această categorie sînt *employer*, a întrebuinţa; *ennuyer*, a plictisi; *essuyer*, a şterge; *appuyer*, a sprijini, a rezema.

La verbele terminate la infinitiv în *-ayer*, schimbarea lui *y* în *i* este facultativă, însă în limba uzuală se preferă menţinerea lui *y* (*balayer*, *il balaye*, a mătura, el mătură; *payer*, *ils payeront*, a plăti, ei vor plăti etc.).

D **3.** *Verbul neregulat* **faire.**

Infinitiv: FAIRE a face

Indicativ prezent	Viitor
je fais eu fac *tu fais* tu faci *il fait* el face *nous faisons* [fəzɔ̃] noi facem *vous faites* [fɛt] voi faceţi *ils font* ei fac	*je ferai* [fəre] eu voi face *tu feras* tu vei face *il fera* el va face *nous ferons* noi vom face *vous ferez* voi veţi face *ils feront* ei vor face
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
fais fă! *faisons* [fəzɔ̃] să facem! *faites* [fɛt] faceţi!	*que je fasse* eu să fac *que tu fasses* tu să faci *qu'il fasse* el să facă *que nous fassions* noi să facem *que vous fassiez* voi să faceţi *qu'ils fassent*, ei să facă
Participiu prezent	**Participiu trecut**
faisant [fəzɑ̃] făcînd	*fait, faite* făcut, făcută

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.
Se conjugă identic: *défaire*, a desface; *refaire*, a reface; *satisfaire*, a satisface.

Exerciţii

E 1. Completaţi spaţiile punctate cu indicativul prezent sau imperativul verbelor neregulate *mettre*, *aller* sau *faire*:

1. Ils vont à la gare.
2. Daniel Bernard .... son chapeau.
3. Papa, je .... manger, j'ai faim.
4. Il .... très chaud aujourd'hui.
5. Ils .... au stade „23 August".
6. .... tes chemises dans l'armoire.
7. Irène Aldea ...... le ménage.
8. Garçon, ... la théière sur la table et ...... chercher des cuillers.
9. Ils .... un beau voyage.
10. Ne .... pas ton chandail.
11. .... vos manteaux, il fait froid.
12. Maman, Rodica et moi nous .... chez René.

E 2. Înlocuiţi viitorul simplu cu viitorul apropiat:

1. Tu (donneras) vas donner ta valise au porteur.
2. Il (montera) .... dans sa chambre.
3. Est-ce que tu (te coucheras) ....?
4. Ils (contrôleront) .... vos passeports.
5. Rodica (balayera) .... le couloir.
6. Maintenant, nous (parlerons) .... roumain.
7. Tu (m'attendras) .... ici.
8. Nous (mangerons) .... du pain au beurre.
9. Je (payerai) ...., puis nous (ferons) .... une promenade à travers Bucarest.
10. Vous (passerez) .... dans le bureau à côté.

E 3. Daţi răspunsuri negative:

1. Vous avez fixé votre programme de la semaine?
   Je n'ai pas fixé mon programme de la semaine.
2. Votre fils a été sage?
   Mon fils ....
3. A-t-il expédié son premier reportage?
   Il ....
4. Vous avez payé l'addition?
   Je ....
5. As-tu fait tes valises?
   Non, je ....
6. Avez-vous été à Paris?
   Nous ....
7. Tu t'es rasé?
   Je ....

8. Tu t'es amusé hier soir?
Je ....

9. Aldea a-t-il retenu des chambres?
Non, Aldea ....

10. Vous vous êtes reposé?
Je ....

11. Ont-ils visité Bucarest?
Ils ....

12. As-tu séché tes cheveux?
Je ....

E 4. Treceţi toţi termenii variabili la plural:

1. Le garçon s'ennuie les garçons s'ennuient
2. C'est une mère sévère ....
3. Un plancher propre ....
4. Tu es content de ta chambre? ....
5. Elle s'adresse à l'agent ....
6. Elle manie l'aspirateur ....
7. Il frappera à la porte ....
8. Il a un oncle sympathique ....
9. Une salle d'attente propre ....
10. Il mettra la valise dans le placard ....
11. Une fillette très sage ....
12. Je range ma chemise dans la valise ....

E 5. Traduceţi în limba franceză:

1. Ana va spăla geamurile bucătăriei. 2. Aşteaptă o clipă, ai să ne ajuţi. 3. Aceste scări sînt foarte curate. 4. Lustruiţi repede parchetul. 5. Bateţi la uşă şi intraţi. 6. Sunaţi şi aşteptaţi, doamna Aldea este acasă. 7. Fiţi aici mîine dimineaţă. 8. M-am rătăcit în acest cartier. 9. Fii amabil şi du-te (= *va*) să cumperi săpun. 10. Care este adresa părinţilor tăi? 11. Daţi-ne o mînă de ajutor. 12. Aseară, am fost la ei, dar nu erau acasă.

Dialoguri suplimentare

F 1. *Histoire pour rire.*

— Marie, le carreau de cette fenêtre est si sale qu'on ne voit plus à travers.
— Mais, madame, pour regarder dans la rue, on peut ouvrir la fenêtre.

....

Lexic:

on ne voit plus	nu se mai vede
à travers	prin el
on peut	se poate

F 2. *Le nom propre.*

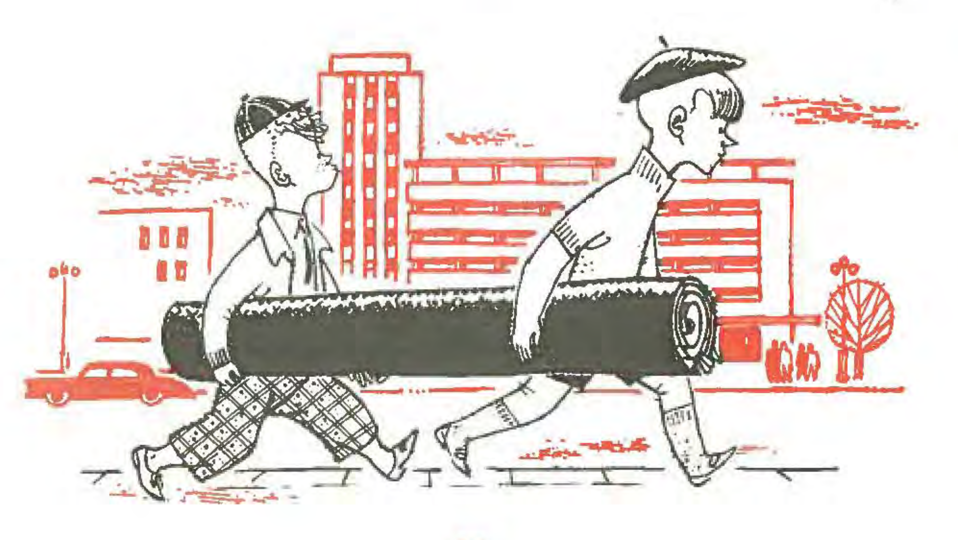
Après une leçon sur les noms communs et les noms propres, le maître appelle Jacques au tableau:
— Écris la phrase: „Le plancher a été lavé".
Jacques écrit.
— Pourquoi as-tu écrit „plancher" avec un P majuscule? C'est un nom commun.
— Mais puisqu'il a été lavé il est propre, répond Jacques.

....

Lexic:

la leçon	lecţia
le maître	profesorul
le tableau	tabla
écrire	a scrie
puisque	devreme ce

A

À travers la ville	Prin oraș
Sandu — Maman m'a demandé de lui acheter quelque chose. Notre promenade est compromise. mamã ma d(ə)mãde d(ə) lɥi aʃte kɛlkə ʃoz nɔtrə prɔmnad ɛ kõprɔmiz	*Sandu* — Mama mi-a cerut să-i cumpăr ceva. Plimbarea noastră este compromisă.
René — Eh bien, c'est partie remise. Elle était de mauvaise humeur, ta maman, n'est-ce pas? e bjɛ̃ sɛ parti r(ə)miz ɛl etɛ də movɛz ymœr ta mamã nɛs pɑ	*René* — Ei bine, o amînăm. Era prost dispusă mămica ta, nu-i așa?
Sandu — Ça lui arrive, quand elle est fatiguée ou nerveuse. Moi non plus je ne suis pas toujours de bonne humeur... Prends garde! Tu vas renverser quelqu'un, si tu cours comme ça! sa lɥi ariv kã‿tɛl ɛ fatige u nɛrvøz mwa nõ ply ʒə n(ə) sɥi pɑ tuʒur də bɔn ymœr prã gard ty va rãvɛrse kɛlkœ̃ si ty kur kɔm sa	*Sandu* — I se întîmplă, cînd e obosită sau nervoasă. Nici eu nu sînt întotdeauna bine dispus... Bagă de seamă! Ai să răstorni pe cineva, dacă alergi așa!
René — On est pressés, quoi. õnɛ prɛse kwa	*René* — Păi, sîntem grăbiți.
Sandu — Tu as de la veine d'avoir évité ce monsieur. ty a d(ə) la vɛn davwar evite s(ə) məsjø	*Sandu* — Ai noroc că ai evitat pe domnul acesta.
René — Tu le connais? ty l(ə) kɔnɛ	*René* — Îl cunoști?
Sandu — Je te crois. C'est notre prof de mathématiques. Il est sévère comme tout. ʒ(ə) tə krwa sɛ nɔtrə prɔf də matematik il ɛ sevɛr kɔm tu	*Sandu* — Te cred. Este profesorul nostru de matematici. Este grozav de sever.
René — Quelle chance de ne pas l'avoir bousculé. kɛl ʃãs də n(ə) pɑ lavwar buskyle	*René* — Ce noroc că nu l-am îmbrîncit.
Sandu — J'entre dans ce magasin. ʒãtrə dã s(ə) magazɛ̃	*Sandu* — Intru în acest magazin.
René — Moi je reste à regarder la vitrine. Mais ne t'attarde pas trop, pour ne pas fâcher ta mère. mwa ʒ(ə) rɛst a r(ə)garde la vitrin mɛ n(ə) tatardə pɑ tro pur nə pɑfaʃe ta mɛr.	*René* — Eu rămîn să mă uit la vitrină. Dar nu întîrzia prea mult ca să n-o superi pe mama.
Sandu — Je n'ai pas été long, tu vois? ʒ(ə) ne pɑ ete lõ ty vwa	*Sandu* — N-am stat mult, vezi?
René — Qu'est-ce que c'est que ça? kɛskə sɛ k(ə) sa	*René* — Ce-i asta?

Sandu — Ce rouleau? De la toile
sə rulo d(ə) la twal
cirée. Et maintenant, flânons un
sire e mɛ̃tnɑ̃ flɑnɔ̃ œ̃
peu. Qu'est-ce que tu veux que
pø kɛskə ty vø kə
je te montre?
ʒ(ə) tə mɔ̃tr
René — Nous n'avons plus le temps
nu navɔ̃ ply l(ə) tɑ̃
de flâner. Il commence à faire
d(ə) flɑne il kɔmɑ̃s a fɛr
sombre.
sɔ̃br
Sandu — Mais non, il fait encore
mɛ nɔ̃ il fɛ ɑ̃kɔr
jour.
ʒur
René — Moi, je dois rentrer.
mwa ʒ(ə) dwa rɑ̃tre
Mon père m'attend.
mɔ̃ pɛr matɑ̃
Sandu — Et moi je te dis que
e mwa ʒ(ə) tə di kə
nous avons tout le temps de nous
nuzavɔ̃ tu l(ə) tɑ̃ də nu
balader un peu.
balade œ̃ pø
René — Non, reconduis-moi à
nɔ̃ rəkɔ̃dɥi mwa a
l'hôtel. En route, je vais acheter
lotɛl ɑ̃ rut ʒ(ə) ve aʃte
du tabac de pipe pour papa et du
dy taba d(ə) pip pur papa e dy
chocolat pour nous.
ʃɔkɔla pur nu
Sandu — Tu as de l'argent?
ty a d(ə) larʒɑ̃
René — J'ai quelques sous.
ʒe kɛlkə su
Sandu — Moi, je n'ai pas un rond.
mwa ʒ(ə) ne pazœ̃ rɔ̃

Sandu — Acest sul?
Mușama. Și acum să hoinărim
puțin. Ce vrei
să-ți arăt?
René — Nu mai avem timp
de hoinărit. Începe să se
întunece.
Sandu — Da de unde, e încă
lumină.
René — Eu trebuie să mă întorc.
Tata mă așteaptă.
Sandu — Și eu îți spun că
avem tot timpul să ne
plimbăm puțin.
René — Nu, condu-mă înapoi la
hotel. Pe drum, am să cumpăr
tutun de pipă pentru tata și
ciocolată pentru noi.
Sandu — Ai bani?
René — Am cîțiva bani.
Sandu — Eu n-am nici o lețcaie.

B

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [y], [ɛ], [œ], [ɥ]:

[y]	[ɛ]	[œ]	[ɥ]
pl*u*s	la v*ei*ne	le doct*eu*r	enn*u*yé
all*u*mer	mauv*ai*se	le b*eu*rre	recond*u*is-moi
nat*u*rellement	à trav*e*rs	les m*eu*bles	la c*u*isine
bousc*u*ler	rem*e*ttre	de bonne hum*eu*r	la t*u*ile
s*u*rprenant	renv*e*rser	la coul*eu*r	ess*u*ie-toi

B 2. Atenție la alternanța de timbru [œ] — [ø]:

le docteur	—	nerveux
le beurre	—	je veux
les meubles	—	la veilleuse
le déjeuner	—	affectueux
heure	—	deux
l'humeur	—	bleu

B 3. Precizați, prin transcriere fonetică, dacă literele notate cursiv reprezintă pe [ɛ] sau pe [ə] (în cazul lui *e* mut, trageți o linie):

1. t*e*rminer ...., 2. ach*e*ter ...., 3. l*e*ssiveuse ...., 4. v*ei*ne ...., 5. r*e*monter ...., 6. prom*e*nade ...., 7. n*e*rveux ...., 8. inqui*e*t ...., 9. *e*ntresol ...., 10. l'*e*scalier ....

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

c'est partie remise	se amînă, o amînăm
de bonne humeur	bine dispus(ă)
de mauvaise humeur	prost dispus(ă)
prendre garde	a băga de seamă, a fi atent
il fait jour	este lumină
il fait sombre	este întuneric

C **2.** *Le prof* reprezintă abrevierea substantivului *professeur* (profesor). Procedeul abrevierii este frecvent întrebuințat în limba franceză, dînd enunțurilor un plus de rapiditate și de cursivitate. Există în franceza contemporană nenumărate cuvinte în care vorbitorii nu mai simt abrevierea și n-ar concepe să le mai folosească în forma lor inițială. Astfel sînt: *le cinéma (le cinématographe)*, *le métro (le métropolitain)*, *le stylo (le stylographe)* etc. În alte cazuri, cuvintele abreviate coexistă alături de formele neamputate: *l'auto — l'automobile*, *le mécano — le mécanicien*, *la télé — la télévision*, *le radio — le radiotélégraphiste* etc.

Alte abrevieri au încă un caracter de grup sau argotic, nefiind încă răspîndite în toată masa vorbitorilor francezi: *l'imper (l'imperméable)*, *le prof (le professeur)*, *le proprio (le propriétaire)* etc.

C **3.** Cuvinte cu mai multe sensuri:

demander 1. a întreba
2. a cere
la partie 1. partea
2. partida

C **4.** Antonime:

la chance, norocul — *la malchance*, ghinionul
la lumière, lumina — *l'obscurité*, întunericul
clair, luminos, clar — *obscur*, întunecos
de bonne humeur, bine dispus — *de mauvaise humeur*, prost dispus

Explicații gramaticale

D **1.** *Pronumele personal complement.*

Il **te** *punissait souvent?*
*Donne-***moi** *mon savon.*
Ils **m'***ont remonté.*

Ca și pronumele personale cu funcție de subiect, pronumele complement au forme *neaccentuate* și forme *accentuate*. Primele sînt inseparabile de verb, pe cînd cele accentuate au o independență relativă față de el.

Amîndouă grupurile de forme pot îndeplini funcția de *complement direct* (cazul acuzativ, răspunzînd la întrebările „pe cine?" sau „ce?" puse verbului) și de *complement indirect* (cazul dativ, răspunzînd la întrebarea „cui?" pusă verbului).

D **2.** *Formele neaccentuate ale pronumelui personal complement.*

Nr.	Pers.	Complement direct (acuzativ)		Complement indirect (dativ)	
Sg.	I	*me*	mă (pe mine)	*me*	îmi (mie)
Sg.	II	*te*	te (pe tine)	*te*	îți (ție)
Sg.	III m.	*le*	îl (pe el)	*lui*	îi (lui)
Sg.	III f.	*la*	o (pe ea)	*lui*	îi (ei)
Pl.	I	*nous*	ne (pe noi)	*nous*	ne (nouă)
Pl.	II	*vous*	vă (pe voi)	*vous*	vă (vouă)
Pl.	III m.	*les*	îi (pe ei)	*leur*	le (lor)
Pl.	III f.	*les*	le (pe ele)		

Observații:

1° Echivalențele din limba română au fost notate cu formele lor lungi, presupunîndu-se formele scurte cunoscute.
2° *Me*, *te*, *le* și *la* suferă eliziunea înaintea unui verb care începe cu o vocală sau cu un *h* mut *(je l'aime, il m'obéit* etc.).

Rețineți:

1° Identitatea celor două categorii de pronume complemente la persoana I și a II-a singular și plural.
2° Identitatea formelor complementului direct de persoana a III-a cu formele articolului hotărît. Confuzia dintre ele nu este însă posibilă, deoarece pronumele ține locul unui substantiv și *precedă un verb*, pe cînd articolul *precedă un substantiv*, determinîndu-l.
3° Confuzia dintre formele românești *îi* și *le*, complemente directe și indirecte, nu este nici ea posibilă, dacă se pune corect întrebarea:

Eu **îi** *văd* (pe cine? = *pe ei*: complement direct).
Eu **îi** *dau un sfat* (cui? = *lui, ei*: complement indirect).
Eu **le** *cunosc* (pe cine? = *pe ele*: complement direct).
Eu **le** *dau un sfat* (cui? = *lor*: complement indirect).

Formele înscrise în tabloul de mai sus se întrebuințează înaintea verbului:

Il **me** *regarde* — *Il* **me** *donne*
Je **t'***aime* — *Je* **te** *donne*
Nous **les** *attendons* — *Nous* **leur** *apportons*

Forma negativă a unei propoziții cu verbul precedat de un pronume personal complement se construiește în felul următor: *ne* precedă pronumele complement iar *pas* se așază după verb:

Afirmație	Il	—	leur	apporte	—	le café
Negație	Il	ne	leur	apporte	pas	le café

Afirmaţie	Je	—	lui	donne	—	son béret
Negaţie	Je	ne	lui	donne	pas	son béret

D 3. *Pronumele personal complement după un verb la imperativ.*

*Donne-***moi** *mon savon.*
*Assieds-***toi.**

Singurul mod la care pronumele personale cu funcţie de complement pot sta după verb este forma afirmativă a imperativului. În acest caz, ele se leagă de verb cu o liniuţă.

La persoana I şi a II-a singular nu se întrebuinţează formele *me*, *te*, ci formele accentuate *moi* (-mă, -mi), *toi* (-te, -ţi).

La forma negativă a imperativului, pronumele complemente stau înaintea verbului, ca la toate celelalte moduri şi timpuri:

Imperativ afirmativ	Imperativ negativ
Regarde-moi, priveşte-mă.	*Ne me regarde pas*, nu mă privi.
Apporte-lui son chapeau, adu-i pălăria.	*Ne lui apporte pas son chapeau*, nu-i aduce pălăria.

Exerciţii

✓E 1. Completaţi spaţiile punctate cu pronumele personale: a) complemente directe, b) complemente indirecte, la persoana indicată:

a)
1. Asseyez- ...... (II pl.), s'il vous plaît.
2. Ce sont tes professeurs, respecte- .... (III pl.).
3. Gargarise- .... (II sg.) bien.
4. Je ne sais pas où est mon béret. — Eh bien, cherche- .... (III sg.).
5. Lève- .... (II sg.), il est tard.
6. Tu as fermé la porte? — Oui. — Ouvre- .... (III sg.) tout de suite.

b)
7. Passe- .... (I sg.) la brosse à dents.
8. Donnez- .... (I pl.) nos valises.
9. Laisse- .... (I sg.) ton passeport.
10. Ouvrez- .... (III pl.) la porte.
11. Servez- .... (III sg.) le petit déjeuner dans sa chambre.
12. Vois-tu cette vieille dame? Aide- .... (III sg.) à porter ses valises.

✓E 2. Completaţi spaţiile punctate cu antonimele cuvintelor notate cursiv:

1. Cet athlète n'est pas *faible*, il est ....
2. Prenez la première rue *à droite*, puis tournez ....
3. Ce qui n'est pas *bien* est ....
4. Il n'est pas *dehors*, il est ....
5. Elle attend *le départ* et .... de tous les trains.
6. L'hôtel n'est pas *loin*, il est tout .... d'ici.
7. Je n'aime pas *l'obscurité*, donne de la ....
8. On n'a pas toujours de la *chance*, on a parfois aussi de la ....

✓E 3. Înlocuiţi termenii din paranteze *a)* cu pronumele complemente directe *le*, *la*, *les* şi *b)* cu pronumele complemente indirecte *lui*, *leur*:

a)
1. Le porteur ...... portera (les bagages).
2. Aldea ...... punissait souvent (son fils).
3. Je ...... préfère (le pantalon sport).
4. Les journalistes ...... visitent (la ville).
5. Ils ...... aiment (le peuple roumain).
6. Range- ...... (ta chemise) dans l'armoire.

b)
7. Le garçon ...... a apporté du thé (aux deux Français).
8. Donne- ...... son rasoir (à ton père).
9. Je ...... parlerai (au chef de gare).
10. Elle ...... obéissait toujours (à ses parents).
11. Je ...... présente mon passeport (au douanier).
12. Aide- ...... à mettre son manteau (à ton grand-père).

E 4. Transformaţi propoziţiile negative în propoziţii afirmative:

1. Je ne me suis pas égaré je me suis égaré
2. Il ne parle pas le roumain ....
3. Elle ne m'a pas répondu ....
4. Ne traversez pas maintenant ....
5. Ne regarde pas à gauche ....
6. Ils ne se lieront pas d'amitié ....
7. Il n'est pas allé au stade Dynamo ....
8. On ne circule pas comme ça ....
9. Vous n'avez pas astiqué le parquet? ....
10. Il n'a pas expédié son reportage ....

E 5. Transformaţi propoziţiile afirmative cu verbul la imperativ în propoziţii negative:

1. Attendez mon fils n'attendez pas mon fils
2. Lève-toi avant moi ....
3. Mangez vite ....
4. Donne-moi ton blaireau ....
5. Arrêtez devant l'hôtel ....
6. Lavez seule la vaisselle ....

7. Prenez ces bagages ....
8. Payez-lui les deux tasses de café ....
9. Descendez-le du toit ....
10. Laisse-la tranquille ....
11. Fais tes bagages ce soir ....
12. Attends-nous dans le jardin ....

E 6. Traduceți în limba franceză:

1. Dă-mi cheia. 2. Este fișa de hotel, semnați-o. 3. Adu-mi paltonul. 4. Aduceți-ne ceaiul. 5. Arată-mi manșetele tale. 6. Așteptați-i la gară. 7. Urcați-l în mașină. 8. Scuzați-mă, sînt străin. 9. Este valiza mea; puneți-o în portbagaj. 10. Dați-mi o informație, vă rog. 11. Aduceți-ne cornuri proaspete. 12. Spală-te bine. 13. Bărbieriți-vă repede. 14. Arătați-mi casa dumneavoastră. 15. Arată-le biletele.

XX

A

Les enfants se rendent utiles	Copiii sînt de folos
Irène Aldea — Angèle, tu sais ce ɑ̃ʒɛl ty sɛ s(ə) que tu as à acheter? kə ty a a aʃte	*Irina Aldea* — Angela, știi ce ai de cumpărat?
Angèle — Oui, maman. Sandu wi mamɑ̃ sandu m'accompagnera. Il m'aidera à makɔ̃paɲra il mɛdra a porter le grand filet. pɔrte lə grɑ̃ filɛ	*Angela* — Da, mamă. Sandu mă va însoți. Mă va ajuta să duc plasa cea mare.
Irène — Très bien. Mais ne vous trɛ bjɛ̃ mɛ n(ə) vu attardez pas. zatarde pɑ	*Irina* — Foarte bine. Dar să nu întîrziați.

. . . .

Sandu — Ah! que de monde ici! a kə d(ə) mɔ̃d isi	*Sandu* — Vai! ce multă lume e aici!
Angèle — Va te mettre à la caisse. va t(ə) mɛtr a la kɛs	*Angela* — Du-te și așază-te la casă.
Moi, j'essayerai de me faufiler mwa ʒɛsɛjre də m(ə) fofile	Eu am să încerc să mă strecor
jusqu'au comptoir. ʒysko kɔ̃twar	la tejghea.
Sandu — Mais ne joue pas des mɛ n(ə) ʒu pɑ de	*Sandu* — Dar, mai ales, să nu te
coudes, sourtout. kud syrtu	înghesui
Angèle (à la vendeuse) — Un a la vãdøz œ̃	*Angela (către vînzătoare)* — Un
kilo de sucre, s'il vous plaît, et un kilo d(ə) sykrə sil vu plɛ e œ̃	kilogram de zahăr, vă rog, și un
litre d'huile (f.). litrə dɥil	litru de untdelemn.
Une cliente — Comment? Vous la yn kliãt kɔmã vu la	*O cumpărătoare* — Cum? O servești
servez avant moi, cette fillette? sɛrve avã mwa sɛt fijɛt	înaintea mea, pe fetița aceasta?
La vendeuse — Calmez-vous, mada- kalme vu ma-	*Vînzătoarea* — Liniștiți-vă, doam-
me, nous servons tout le monde. dam nu sɛrvɔ̃ tu l(ə) mɔ̃d	nă, servim pe toată lumea.
Angèle — Donnez-moi aussi du dɔne mwa osi dy	*Angela* — Dați-mi și
vinaigre, deux bouteilles d'eau vinɛgr dø butɛj do	oțet, două sticle de apă
minérale, une boîte de sel (m.) et mineral yn bwat də sɛl e	minerală, o cutie de sare și
pesez-moi un kilo de pâtes. pəze mwa œ̃ kilo d(ə) pɑt	cîntăriți-mi un kilogram de paste făinoase.
La vendeuse — Passez à la caisse. pɑse a la kɛs	*Vînzătoarea* — Treceți la casă.
Angèle — Sandu! Pendant que je sandu pãdã kə ʒ(ə)	*Angela* — Sandu! În timp ce (pînă ce) plătesc, du-te repede și cum-
paye, va vite acheter du pain. pɛj va vit aʃte dy pɛ̃	pără pîine.
On se retrouve devant la crémerie. ɔ̃ sə r(ə)truv dəvã la krɛmri	Ne regăsim în fața lăptăriei.
. . . .	. . . .

Sandu — Ça sent bon ici. sa sã bɔ̃ isi	*Sandu* — Miroase bine aici.
Le vendeur — Ça sent le pain frais. lə vãdœr sa sã l(ə) pɛ̃ frɛ	*Vînzătorul* — Miroase a pîine proaspătă.
Qu'est-ce qu'il y a pour votre kɛskilja pur vɔtrə	Cu ce să te
service? sɛrvis	servesc?
Sandu — Un pain blanc et une œ̃ pɛ̃ blã e yn	*Sandu* — O pîine albă și o
baguette. Qu'est-ce que je vous bagɛt kɛskə ʒ(ə) vu	franzelă. Ce vă
dois? dwa	datorez?
Le vendeur — Ça fait 7 lei, 30 bani. sa fɛ sɛt lei trãt bani	*Vînzătorul* — Face 7 lei, 30 de bani.
Sandu — Ces croissants sont-ils se krwasã sɔ̃til	*Sandu* — Aceste cornuri sînt
frais? frɛ	proaspete?
Le vendeur — Frais et croustillants. frɛ e krustijã	*Vînzătorul* — Proaspete și crocante.
Vous m'en direz des nouvelles. vu mã dire de nuvɛl	O să mă pomenești.
Sandu — Donnez-m'en deux. Voici dɔne mã dø vwasi	*Sandu* — Dați-mi două. Poftim
l'argent. larʒã	banii.
. . . .	. . . .
Angèle (chez le crémier) — Il me ʃe l(ə) kremje il mə	*Angela (la lăptar)* — Îmi
faut un litre de lait et de la crème. fo œ̃ litrə də lɛ e d(ə) la krɛm	trebuie un litru de lapte și smîntînă.
Elle est fraîche? Donnez-moi aussi ɛl ɛ frɛʃ dɔne mwa osi	E proaspătă? Dați-mi și
du beurre. dy bœr	unt.
Le crémier — Combien de paquets? kɔ̃bjɛ̃ də pakɛ	*Vînzătorul* — Cîte pachete?
Angèle — Deux paquets, s'il vous dø pakɛ sil vu	*Angela* — Două pachete, vă
plaît. Qu'est-ce que vous avez plɛ kɛskə vuzave	rog. Ce

comme fromages (m.)? Il me faut kɔm frɔmaʒ il mə fo	brînzeturi aveţi? Îmi trebuie
du fromage blanc et un fromage dy frɔmaʒ blɑ̃ e œ̃ frɔmaʒ	brînză de vacă şi un caşcaval
français. frɑ̃sɛ	francez.
Le crémier — Nous avons du nuzavɔ̃ dy	*Vînzătorul* — Avem
camembert et du gruyère. kamɑ̃bɛr e dy grɥjɛr	camembert şi şvaiţer.
Angèle — Va pour le gruyère. Une va pur lə grɥjɛr yn	*Angela* — Fie şvaiţer. Un
demi-livre, s'il vous plaît. dəmi livrə sil vu plɛ	sfert, vă rog.
. . . .	. . . .
Sandu — Il est encore chaud, il ɛtɑ̃kɔr ʃo	*Sandu* — Mai este caldă
ce pain. s(e) pɛ̃	pîinea aceasta.
Angèle — Casse-moi le croûton. Je kas mwa l(ə) krutɔ̃ ʒə	*Angela* — Rupe-mi colţul.
vais le manger en route. vɛ l(ə) mɑ̃ʒe ɑ̃ rut	Am să-l mănînc pe drum.
Sandu — Non. Maman te grondera. nɔ̃ mamɑ̃ tə grɔ̃dra	*Sandu* — Nu. Mama o să te certe.
Tiens, mange ce croissant. tjɛ̃ mɑ̃ʒ sə krwasɑ̃	Ia, mănîncă acest corn.

B

Pronunţare

B. 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɔ], [ɛ̃], [j]:

[ɔ]	[ɛ̃]	[j]
la motte	le dess*in*	la boute*ill*e
le fromage	les soins	essa*y*er
commode	tiens	netto*y*er
le chocolat	le magas*in*	les ore*ill*es
fort	s*y*mpathique	la fam*ill*e

B 2. Notaţi valoarea fonetică a literei notate cursiv (în cazul unei litere care nu echivalează cu un sunet, trageţi o linie):

1. *a*cheter	8. l*in*ge	15. mi*gn*onne ....
2. p*ou*ce	9. d'a*cc*ord	16. taba*c* ....
3. s*eu*l	10. genti*ll*e	17. nerv*eu*se ....
4. v*ei*ne	11. lon*g*	18. de*sc*endre ....
5. sa*g*e	12. ri*en*	19. ba*gu*ette ....
6. parqu*et*	13. le kil*o*	20. aujourd'*hui* ....
7. roul*eau*	14. de*ss*iner	21. touj*ours* ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

se rendre utile	a fi de folos
que de monde!	ce multă lume!
jouer des coudes	a da din coate (înghesuindu-se)
qu'est-ce qu'il y a pour votre service?	cu ce vă (te) servesc?
vous m'en direz des nouvelles	o să mă pomeneşti, o să mă pomeniţi (sens pozitiv)
va pour ...	fie...

C 2. *La livre* (½ de kg) şi *la demi-livre* (¼ de kg) sînt unităţile de bază cu care se operează, în Franţa, în unităţile comerciale şi la piaţă.

C 3. Lexic complementar:

l'épicerie [episri]	băcănia
l'épicier	băcanul
le riz [ri]	orezul
la semoule	grişul
la levure	drojdia (de dospit)
la boulangerie	brutăria
le boulanger	brutarul
la brioche	brioşa, cozonacul
le craquelin [kraklɛ̃]	covrigul
la confiserie } *la pâtisserie* }	cofetăria
le pâtissier	cofetarul
la pâtisserie	prăjitura
les friandises [friɑ̃diz]	dulciurile
le bonbon [bɔ̃bɔ̃]	bomboana
le crémier	lăptarul
le yaourt	iaurtul

D

Explicații gramaticale

D 1. *Infinitivul introdus de prepoziții.*

Il m'aidera **à porter** *le grand filet.*
Je vais essayer **de** *me* **faufiler.**

S-a arătat, la capitolul VIII D **2**, că în limba franceză infinitivul este folosit frecvent după verbe la un mod personal sau după adjective, alcătuind una din construcțiile cele mai simple și comode ale francezei. În construcții de acest fel, infinitivul poate sau nu să fie precedat de prepoziții. În cele ce urmează, vor fi date cîteva din principalele verbe care se construiesc cu un infinitiv neprecedat de prepoziții, cu infinitivul introdus de prepoziția *à* și cu infinitivul introdus de prepoziția *de*.

1° Verbe urmate de infinitive neintroduse de prepoziții:

aimer mieux, a prefera; ***aller***; ***devoir***, a trebui; ***pouvoir***, a putea; ***préférer***; ***savoir***, a ști; ***vouloir***, a vrea.

2° Verbe urmate de infinitive introduse de prepoziția *à*:

avoir (cu sensul de „a avea ceva de făcut, a trebui să faci ceva"); ***chercher***, a căuta să, a încerca; ***se décider***, a se hotărî; ***s'habituer***, a se obișnui; ***se préparer***, a se pregăti; ***réussir***, a reuși.

3° Verbe urmate de infinitive introduse de prepoziția *de*:

accepter, a accepta; ***essayer***, a încerca; ***mériter***, a merita; ***oublier***, a uita; ***permettre***, a permite; ***prier***, a ruga; ***proposer***, a propune; ***refuser***, a refuza.

4° Verbe urmate de infinitive introduse de *à* sau de *de*:

commencer, a începe; ***continuer***, a continua; ***obliger***, a obliga.

Prepozițiile nu trebuie să stea nemijlocit înaintea infinitivului. Acesta din urmă poate fi precedat de pronume complemente sau de negații, care îl despart de prepoziție.

J'ai oublié **de** *lui* **dire** *au revoir.*
Nous essayerons **de** *ne pas* **oublier.**

D **2.** *Conjugarea unor verbe din grupa a III-a cu infinitivul terminat în* **-ir.**

Grupa a III-a de verbe cuprinde o serie de verbe cu terminația infinitivului în *-ir*, a căror conjugare comportă foarte puține neregularități.

Verbele acestui grup sînt: *dormir*, a dormi; *mentir*, a minți; *partir*, a pleca; *se repentir*, a se căi; *sentir*, a simți, a mirosi; *servir*, a servi; *sortir*, a ieși.

La aceste șapte verbe se mai adaugă cîțiva compuși ai lor ca: *(s') endormir*, a adormi; *démentir*, a dezminți; *ressortir*, a ieși din nou etc.

Conjugarea acestor verbe prezintă următoarele caracteristici:

1° Nu intercalează grupul *-iss-* între radical și terminații.

2° La persoanele I, a II-a și a III-a ale singularului indicativului prezent și la persoana a II-a singular a imperativului primesc terminațiile *-s*, *-s*, *-t* care se alipesc rădăcinii după căderea consoanei finale (ex. *serv-ir*: *je sers*, *tu sers*, *il sert*; *sers*!)

Model de conjugare

Infinitiv: PARTIR a pleca

Indicativ prezent	Viitor
je pars eu plec *tu pars* tu pleci *il part* el pleacă *nous partons* noi plecăm *vous partez* voi plecați *ils partent* ei pleacă	*je partirai* eu voi pleca *tu partiras* tu vei pleca *il partira* el va pleca *nous partirons* noi vom pleca *vous partirez* voi veți pleca *ils partiront* ei vor pleca
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
pars pleacă! *partons* să plecăm! *partez* plecați!	*que je parte* eu să plec *que tu partes* tu să pleci *qu'il parte* el să plece *que nous partions* noi să plecăm *que vous partiez* voi să plecați *qu'ils partent* ei să plece
Participiu prezent	**Participiu trecut**
partant plecînd	*parti*, *partie* plecat, plecată

D **3.** *Numeralul cardinal* (IV).

70	soixante-dix [swasɑ̃t dis]	80	quatre-vingts [katrəvɛ̃]
71	soixante et onze	81	quatre-vingt-un
72	soixante-douze	82	quatre-vingt-deux
73	soixante-treize	83	quatre-vingt-trois
74	soixante-quatorze	84	quatre-vingt-quatre
75	soixante-quinze	85	quatre-vingt-cinq
76	soixante-seize	86	quatre-vingt-six
77	soixante-dix-sept	87	quatre-vingt-sept
78	soixante-dix-huit	88	quatre-vingt-huit
79	soixante-dix-neuf	89	quatre-vingt-neuf

90	quatre-vingt-dix [katrəvɛ̃dis]	100	cent [sɑ̃]
91	quatre-vingt-onze	102	cent deux
92	quatre-vingt-douze	120	cent vingt
93	quatre-vingt-treize	200	deux cents
94	quatre-vingt-quatorze	800	huit cents
95	quatre-vingt-quinze	1000	mille [mil]
96	quatre-vingt-seize	1002	mille deux
97	quatre-vingt-dix-sept	2000	deux mille
98	quatre-vingt-dix-huit	8000	huit mille
99	quatre-vingt-dix-neuf	10000	dix mille

Exerciţii

E 1. Treceţi verbele din paranteze la indicativ prezent:

1. Elle (dormir) .... jusqu'à huit heures.
2. Ce pain frais (sentir) .... bon.
3. Moi, je ne (mentir) .... jamais.
4. Je (sortir) .... pour aller chez le crémier.
5. Rodica et sa mère (dormir) .... ensemble.
6. Il (s'endormir) .... toujours très tard.
7. Elles nous (servir) .... le thé.
8. Ils (finir) .... de déjeuner.
9. Tu (partir) .... demain soir?
10. Vous (partir) .... sans lui?
11 Il (sortir) .... de chez le boulanger.
12. Pourquoi est-ce que vous (mentir) ....?

E 2. Scrieţi în litere următoarele numerale cardinale:

32, 41, 59, 60, 63, 38, 70, 73, 80, 114, 102, 91, 87, 14, 55.

E 3. Scrieţi, dacă este cazul, prepoziţia *à* sau *de*:

1. Je vous prie .. m'excuser.
2. J'ai .... acheter trois mètres de toile cirée.
3. Nous lui aiderons .... porter ses valises.
4. Tu as oublié .... acheter du pain?
5. Elle a accepté .... dessiner pour moi.
6. Je préfère .... travailler seul.
7. Nous vous prions .... venir chez nous.
8. Vous commencez .... connaître Bucarest?
9. J'ai .... écrire mon reportage.

E 4. Treceţi verbele la: a) perfectul compus, b) prezent şi c) viitor:

1. (Arriver) à Bucarest (il).
   a) Hier, il est arrivé à Bucarest.
   b) Aujourd'hui, il arrive à Bucarest.
   c) Demain, il arrivera à Bucarest.
2. (Manger) dans ma chambre (je).
   a) ....
   b) ....
   c) ....
3. (Aller) à la gare (nous).
   a) ....
   b) ....
   c) ....
4. (Rester) au lit (tu).
   a) ....
   b) ....
   c) ....
5. (Travailler) ensemble (vous).
   a) ....
   b) ....
   c) ....
6. (Nettoyer) toutes les pièces (Anne).
   a) ....
   b) ....
   c) ....
7. (Se coucher) après minuit (elle).
   a) ....
   b) ....
   c) ....
8. (Sortir) avec toute sa famille (il).
   a) ....
   b) ....
   c) ....
9. (Partir) pour la France (elles).
   a) ....
   b) ....
   c) ....
10. (Monter) au grenier (maman).
   a) ....
   b) ....
   c) ....

E 5. Completaţi spaţiile punctate cu pronumele *moi*, *me*, *toi*, *te*:

1. Attends-.... à la caisse. 2. Faufile- .... à la caisse. 3. Il .... a donné du pain frais? 4. Je .... accompagne. 5. Pourquoi est-ce que vous ...... évitez? 6. Apportez- .... un verre d'eau. 7. Je .... reconduis chez .... 8. Veux-tu jouer avec .... 9. René, lève- ...., il est tard. 10. Maman, donne-.... mon peigne. 11. Laisse- .... tranquille. 12. Je .... laisse tranquille.

E 6. Traduceți în limba franceză:

1. După părerea mea, untul acesta este proaspăt. 2. E cald aici, să ieșim. 3. Așteaptă o clipă, am să te ajut. 4. Plasa aceasta este grea? 5. Trezește-te, este tîrziu. 6. Ți-e foame? — Nu, de loc. 7. Băgați de seamă! Nu traversați acum. 8. Grăbește-te și nu hoinări. 9. Este obosită, a rămas acasă și se va odihni. 10. M-am împrietenit cu ei. 11. Luați-o la stînga și înainte și veți găsi brutăria. 12. Te nimerești bine, ajută-ne.

A

Au retour du marché

Irène — Anne, avez-vous fait le
an ave vu fɛ l(ə)
marché?
marʃe
Anne — Oui, mais je suis passée
wi mɛ ʒə sɥi pɑse
d'abord chez le boucher. J'ai acheté
dabɔr ʃe l(ə) buʃe ʒe aʃte
un kilo de bœuf et des
œ̃ kilo d(ə) bœf e de
côtelettes d'agneau.
kotlɛt daɲo
Irène — Elles sont tendres, les
ɛl sɔ̃ tɑ̃drə le
côtelettes?
kotlɛt

La întoarcerea de la piață

Irina — Ana, ai făcut piața?

Ana — Da, însă am trecut întîi pe la măcelar. Am cumpărat un kilogram de carne de vită și cotlete de miel.

Irina — Sînt fragede cotletele?

Anne — Très tendres. Puis j'ai
trɛ tɑ̃dr pɥi ʒe
jeté un coup d'œil chez le charcutier
ʒ(ə)te œ̃ ku dœj ʃe l(ə) ʃarkytje
du coin. J'y ai acheté du saucisson
dy kwɛ̃ ʒi e aʃte dy sosisɔ̃
et une demi-livre de jambon.
e yn dəmi livrə də ʒɑ̃bɔ̃
Ensuite j'ai été au marché.
ɑ̃sɥit ʒe ete o marʃe
Irène — Vous avez trouvé
vuzave truve
des œufs?
dezø
Anne — Oui. J'en ai acheté deux
wi ʒɑ̃ne aʃte dø
douzaines.
duzɛn
Irène — Ils sont chers aujourd'hui?
il sɔ̃ ʃɛr oʒurdɥi
Anne — Non, ils ont baissé. Je
nɔ̃ ilzɔ̃ bɛse ʒ(ə)
les ai payés 90 bani pièce. Puis,
leze pɛje katrəvɛ̃dis bani pjɛs pɥi
j'ai acheté des légumes: des pommes
ʒe aʃte de legym de pɔm
de terre, des carottes, du céleri et
də tɛr de karɔt dy selri e
du persil.
dy pɛrsi
Irène — Et des oignons (m.)?
e dezɔɲɔ̃
Anne — Des oignons aussi. Et
dezɔɲɔ̃ osi e
encore quelque chose. Devinez.
ɑ̃kɔr kɛlkə ʃoz dəvine
Irène — Je ne vois pas du tout.
ʒə n(ə) vwa pɑ dy tu
Anne — Deux bottes d'asperges (f.)
dø bɔt daspɛrʒ
Irène — Ça, c'est une surprise!
sa sɛtyn syrpriz

Ana — Foarte fragede. Apoi am aruncat o privire la mezelarul din colț. Am cumpărat cîrnați și un sfert de șuncă.
Pe urmă am fost la piață.
Irina — Ai găsit ouă?
Ana — Da. Am cumpărat două-zeci și patru.
Irina — Sînt scumpe azi?
Ana — Nu, s-au ieftinit. Le-am plătit cu 90 de bani bucata. Apoi am cumpărat legume: cartofi, morcovi, țelină și pătrunjel.
Irina — Și ceapă?
Ana — Și ceapă. Și încă ceva. Ghiciți.
Irina — Nu-mi dau seama.
Ana — Două legături de sparan-ghel.
Irina — Asta-i o surpriză!

Anne, vous êtes vraiment
an vuzɛt vrɛmɑ̃
impayable.
ɛ̃pɛjabl
Anne — Une seule marchande
yn sœl marʃɑ̃d
en avait, mais elle me les a données
ɑ̃navɛ mɛ ɛl mə leza dɔne
à bas prix.
a bɑ pri
Irène — Combien avez-vous
kɔ̃bjɛ̃ avevu
dépensé?
depɑ̃se
Anne — J'ai tout noté. La dépense
ʒe tu nɔte la depɑ̃s
n'est pas grande.
nɛ pɑ grɑ̃d
Angèle — Puisque nous avons
pɥiskə nuzavɔ̃
des œufs et du jambon, je vais me
dezø e dy ʒɑ̃bɔ̃ ʒə ve mə
préparer une omelette au jambon.
prepare yn ɔmlɛt o ʒɑ̃bɔ̃
Anne — Tu sais faire une omelette,
ty sɛ fɛr yn ɔmlɛt
toi?
twa
Angèle — Ce n'est pas si difficile
s(ə) nɛ pɑ si difisil
que ça. Je vais vous expliquer.
kə sa ʒ(ə) ve vuzɛksplike
Je casse les œufs dans une assiette.
ʒ(ə) kas lezø dɑ̃zyn asjɛt
Je les bats et j'ajoute du sel...
ʒ(ə) le ba e ʒaʒut dy sɛl
Rodica — ... et beaucoup de poivre.
e boku d(ə) pwavr
Angèle — Soit. Je coupe le jambon
swat ʒə kup lə ʒɑ̃bɔ̃
en petits morceaux, puis je verse
ɑ̃ pti mɔrso pɥi ʒ(ə) vɛrsə

Ana, ești într-adevăr neprețuită.
Ana — O singură precupeață avea, dar mi l-a dat ieftin.
Irina — Cît ai cheltuit?
Ana — Am notat totul. Cheltuiala nu e mare.
Angela — De vreme ce avem ouă și șuncă, am să-mi fac o omletă cu șuncă.
Ana — Tu știi să faci o omletă?
Angela — Nu este chiar atît de greu. Am să vă explic.
Sparg ouăle într-o farfurie.
Le bat și adaug sare...
Rodica — ... și mult piper.
Angela — Fie. Tai șunca în bucăți mici, apoi torn

les œufs battus sur le jambon et.... lezø baty syr lə ʒɑ̃bɔ̃ e	ouăle bătute peste şuncă şi...
Irène — Non, pas comme ça. On nɔ̃ pɑ kɔm sa ɔ̃	*Irina* — Nu, nu aşa. Se
met d'abord un plat sur le feu, avec mɛ dabɔr œ̃ pla syr lə fø avɛk	pune întîi o tigaie pe foc, cu
un peu de beurre. On y met œ̃ pø d(ə) bœr ɔ̃ni mɛ	puţin unt. În ea se pun
les œufs, le jambon et un peu de lait, lezø lə ʒɑ̃bɔ̃ e œ̃ pø d(ə) lɛ	ouăle, şunca şi puţin lapte şi
et on fait cuire doucement... e ɔ̃ fɛ kɥir dusmɑ̃	laşi să se prăjească încet...
Rodica — Et puis, moi je mange e pɥi mwa ʒ(ə) mɑ̃ʒ	*Rodica* — Şi apoi eu mănînc
l'omelette d'Angèle. lɔmlɛt dɑ̃ʒɛl	omleta Angelei.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [y], [o], [ø], [ɑ̃]:

[y]	[o]	[ø]	[ɑ̃]
des lég*u*mes	le kil*o*	des *œufs*	t*en*dre
batt*u*	se f*au*filer	la lessiv*eu*se	vraim*en*t
*j*uger	le roul*eau*	nerv*eu*se	la march*an*de
j'ai conn*u*	dr*ô*le	les y*eu*x	la dép*en*se
le remue-ménage	les ép*au*les	nombr*eu*se	la t*an*te

B 2. Exerciţiu pentru *o* deschis [ɔ]:

1. Une promenade compromise.
2. Elle apporte une botte de carottes.
3. Il nous a donné du chocolat.
4. Qu'elle est bonne, cette omelette.
5. Sonnez à la porte.

B 3. Atenţie la pronunţarea legată a cuvintelor:

1. Ils ont baissé.
2. Je les ai payés.
3. Je vais vous expliquer.
4. Une marchande en avait.
5. Elle me les a données.
6. J'en ai acheté deux.

C

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

jeter un coup d'œil [œj]	a arunca o privire
à bas prix, bon marché	ieftin
je ne vois pas (du tout)	nu-mi dau seama (de loc)

C 2. Cuvinte cu mai multe sensuri:

doucement	1. încet, fără zgomot 2. cu blîndeţe
la botte	1. legătura, mănunchiul 2. cizma

C 3. Lexic complementar:

le petit pois [pti pwa]	mazărea
le chou	varza
le chou-fleur [ʃuflœr]	conopida
la salade	salata
le concombre [kɔ̃kɔ̃br]	castravetele
la tomate [tɔmat]	roşia
l'aubergine	vînăta
les épinards, [epinar]	spanacul
le radis	ridichea
le blanc d'œuf	albuşul
le jaune d'œuf	gălbenuşul
les œufs à la coque	ouăle fierte (moi)
les œufs pochés	ochiurile în apă
les œufs sur le plat	ouăle ochiuri
les œufs brouillés	jumările
la viande [vjɑ̃d]	carnea
le saucisson [sosisɔ̃]	cîrnatul, salamul
le lard	slănina
le saindoux [sɛ̃du]	untura

Explicaţii gramaticale

V **D 1.** *Formarea adverbelor de mod.*

Vous êtes **vraiment** *impayable.*
On fait cuire **doucement.**
Tu parles **seulement** *le français?*

Adverbele de mod răspund la întrebarea „cum?“ (*comment?*). Ele pot fi sau cuvinte simple *(bien, vite, volontiers)* sau cuvinte derivate din adjective prin adăugarea sufixului *-ment* [mã]. Acest sufix se poate adăuga atît la forma masculină a adjectivelor, cît şi la forma feminină.

1° Se adaugă la forma masculină a adjectivelor, cînd acestea sînt terminate în vocală orală:

vrai — *vraiment*
poli — *poliment*
habile — *habilement*

2° Se adaugă la forma feminină a adjectivelor, cînd acestea sînt terminate în vocală nazală sau în consoană:

certain, -e — *certainement*
seul, -e — *seulement*
doux, douce — *doucement*

În limba română, multe adverbe de mod au aceeaşi formă cu a adjectivului corespunzător la masculin singular:

politicos { un băiat *politicos* (adjectiv)
el vorbeşte *politicos* (adverb)
îndeminatic { un muncitor *îndeminatic* (adjectiv)
ei lucrează *îndeminatic* (adverb)
curat { un hotel *curat* (adjectiv)
ea se îmbracă *curat* (adverb)

Această identitate de forme îi determină adesea pe români să confunde şi în limba franceză adjectivul cu adverbul corespunzător. Greşeala poate fi evitată ţinînd seama de următoarele deosebiri:

a) Adjectivul (atributul adjectival) stă în preajma unui substantiv, pe cînd adverbul întregeşte sensul unui verb, adjectiv sau adverb.

b) Adjectivul (atributul adjectival) răspunde la întrebarea „ce fel?“ (adresată substantivului), iar adverbul la întrebarea „cum?“ (adresată verbului). Exemplele de mai sus se traduc deci în limba franceză prin:

Un garçon poli (adjectiv)
Il parle poliment (adverb)
Un ouvrier habile (adjectiv)
Ils travaillent habilement (adverb)
Un hôtel propre (adjectiv)
Elle s'habille proprement (adverb)

D 2. *Înlocuirea articolului partitiv şi a articolului nehotărît* **des** *cu prepoziţia* **de** (I).

Beaucoup **de** *poivre.*
Un peu **de** *beurre.*

Articolul partitiv *du, de la, de l'* şi articolul nehotărît pentru plural, *des*, se înlocuiesc cu prepoziţia *de* (*d'*) după adverbele de cantitate.

Principalele adverbe de cantitate sînt:

beaucoup, mult; ***peu***, puţin; ***un peu***, puţin, puţintel, un pic; ***plus***, mai mult; ***moins***, mai puţin; ***assez***, destul; ***trop***, prea mult; ***trop peu***, prea puţin; ***tant***, atît; ***combien***, cît.

du sel	*beaucoup de sel*
de la confiture	*peu de confiture*
de l'eau	*un peu d'eau*
du jambon	*plus de jambon*
de la salade	*moins de salade*
de l'huile	*assez d'huile*
du saucisson	*trop de saucisson*
de la crème	*trop peu de crème*
de l'argent	*tant d'argent*
des œufs	*combien d'œufs?*

D 3. *Verbul neregulat* **vouloir**.

Infinitiv: VOULOIR a vrea

Indicativ prezent	Viitor
je veux eu vreau *tu veux* tu vrei *il veut* el vrea *nous voulons* noi vrem *vous voulez* voi vreţi *ils veulent* ei vor	*je voudrai* eu voi vrea *tu voudras* tu vei vrea *il voudra* el va vrea *nous voudrons* noi vom vrea *vous voudrez* voi veţi vrea *ils voudront* ei vor vrea
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
veux, veuille vrea! binevoieşte! *voulons, veuillons* să vrem! *voulez, veuillez* vreţi! binevoiţi!	*que je veuille* eu să vreau *que tu veuilles* tu să vrei *qu'il veuille* el să vrea *que nous voulions* noi să vrem *que vous vouliez* voi să vreţi *qu'ils veuillent* ei să vrea
Participiu prezent	**Participiu trecut**
voulant vrînd	*voulu, voulue* vrut, vrută

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

Exerciţii

E 1. Să se derive adverbul de mod din adjectivele:

1. facile facilement
2. joli ....
3. tranquille ....
4. tendre ....

5. doux ....
6. heureux ....
7. seul ....
8. propre ....
9. premier ....
10. difficile ....
11. léger ....
12. affectueux ....

✓E 2. Completaţi spaţiile punctate cu articolul partitiv sau cu prepoziţia *de*:

1. Elle a acheté un peu de jambon.
2. Veux-tu .... café?
3. Papa m'a donné .... argent.
4. Le matin, on nous apporte .... thé.
5. Je mange .... pain et beaucoup .... beurre.
6. Aujourd'hui, vous aurez .... travail.
7. Anne a acheté .... bœuf.
8. Il y a .... remue-ménage dans la maison.
9. Va acheter .... toile cirée.
10. Avez-vous demandé .... pain grillé?
11. Va m'acheter .... tabac.
12. J'ai assez .... temps libre.
13. Tu as mangé trop .... radis.
14. Maman, mets-moi plus .... confiture dans mon assiette.
15. On ajoute .... poivre et un peu .... sel.
16. Avez-vous trouvé .... encaustique?
17. Ne mets pas tant .... miel sur ton pain.
18. As-tu assez .... argent?

E 3. Formulaţi întrebările care să corespundă următoarelor răspunsuri:

1. Oui, nous avons très bien dormi. / Avez-vous bien dormi?
2. Je désire commencer mon travail le plus tôt possible.
3. Mon fils parle bien le roumain.
4. Samedi, elle n'ira pas au marché.
5. Le garçon a oublié de nous apporter les cuillers.
6. Les croissants sont délicieux.
7. Ces œufs coûtent (= *costă*) 80 bani.
8. Il a acheté le jambon.

E 4. Traduceţi în limba franceză:

1. Vreau să ies. 2. Vrem să ne plimbăm. 3. Ei vor voi să plece. 4. Voiaţi să cumpăraţi două sticle de apă minerală? 5. El a vrut să aştepte afară. 6. Ea vrea să deseneze un atlet. 7. El vroia să (se) urce pe acoperiş. 8. Vrînd să (se) urce pe horn, a căzut. 9. Ea vrea să rămînă singură. 10. Noi am vrut să vă întrebăm ceva.

✓E 5. Întrebuinţaţi *chez*, *à (au, aux)* sau *de (du, des)*:

1. Va au marché et achète des asperges.
2. Elle a fait une omelette .... jambon.
3. Anne rentre .... marché.
4. .... retour .... marché, elle apporte .... asperges, ... épinards, ... tomates et .... bœuf acheté .... le charcutier.
5. J'entends des voix .... la porte .... vestibule.
6. René va déjeuner .... les grands-parents .... Sandu.
7. Aujourd'hui, maman est .... mauvaise humeur.
8. C'est notre professeur .... mathématiques.

Dialoguri suplimentare

F 1. ***Chez le charcutier.***

Une ménagère à sa fille:
— Dis donc, petite, tu iras chez le charcutier et tu regarderas s'il a des pieds de cochon.
— Bien, maman.
La fillette revient:
— Eh bien? As-tu vu?
— Non, il avait ses bottes.

....

Lexic:

la ménagère	gospodina
dis donc!	ia ascultă!
s'il a	dacă are
revient	se întoarce

F 2. ***Entente parfaite.***

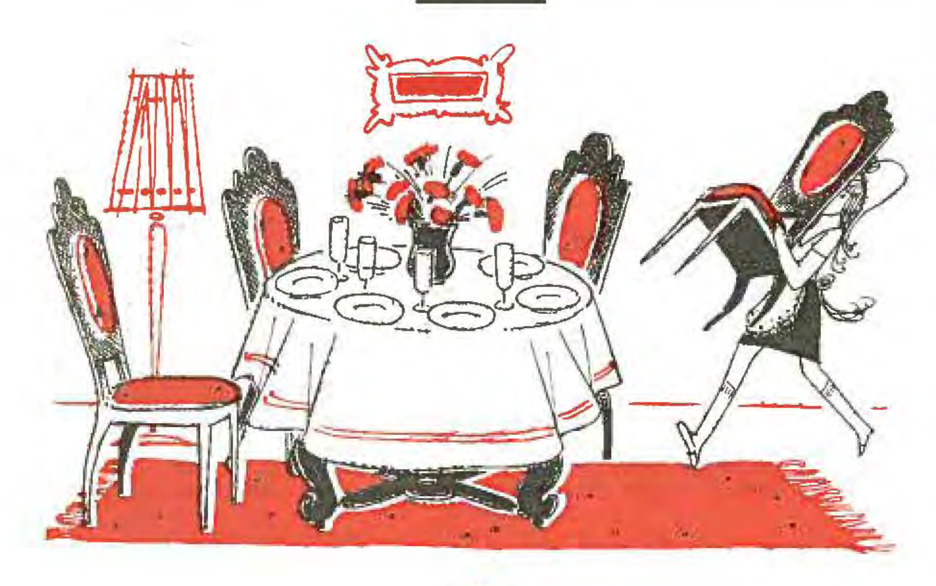
Une acheteuse demande à un marchand de volaille:
— Combien ce poulet?
— Je vous le laisse à dix francs.
— Moi aussi.

....

Lexic:

l'entente	înţelegerea
l'acheteur, l'acheteuse	cumpărătorul, cumpărătoarea
la volaille	pasărea de curte
le poulet	puiul de găină

Avant le déjeuner

Angèle — Combien serons-nous à
kɔ̃bjɛ̃ s(ə)rɔ̃ nu a
table?
tabl
Irène — Six.
sɪs
Angèle — Comment ça? René ne
kɔmɑ̃ sa rəne n(ə)
vient pas?
vjɛ̃ pɑ.
Irène — Si. C'est Rodica qui
si sɛ rɔdika ki
mangera avant nous, à la cuisine.
mɑ̃ʒra avɑ̃ nu a la kɥizin
Angèle — Alors je ne mets que six
alɔr ʒə n(ə) mɛ kə si

Înainte de prînz

Angela — Cîţi vom fi la masă?

Irina — Şase.

Angela — Cum aşa? René nu vine?

Irina — Ba da. Rodica va mînca înaintea noastră, la bucătărie.

Angela — Atunci nu pun decît şase

couverts. Tu as sorti deux nappes.
kuvɛr ty a sɔrti dø nap
Laquelle faut-il mettre?
lakɛl fotil mɛtr
Irène — Comme tu veux. Elles sont
kɔm ty vø ɛl sɔ̃
pareilles. Mais dépêche-toi.
parɛj mɛ depɛʃ twa
Angèle — Où sont les assiettes
u sɔ̃ lezasjɛt
creuses?
krøz
Irène — Dans le buffet, tout au
dɑ̃ l(ə) byfɛ tuto
fond, sous les assiettes plates,
fɔ̃ su lezasjɛt plat
à côté des assiettes à dessert.
a kote dezasjɛt a desɛr
Angèle — Viens me montrer. Elles
vjɛ̃ mə mɔ̃tre ɛl
n'y sont pas.
ni sɔ̃ pɑ
Irène — Je ne peux pas. J'ai mes
ʒə n(ə) pø pɑ ʒe me
casseroles sur le feu et la tarte au
kasrɔl syr lə fø e la tart o
four.
fur
Angèle — Ah! les voilà. Qu'est-ce
a le vwala kɛs
qu'il faut encore?... Des cuillers,
kil fotɑ̃kɔr de kɥijɛr
des couteaux et des fourchettes.
de kuto e de furʃɛt
Les fourchettes, on le met à gauche,
le furʃɛt ɔ̃ le mɛ a goʃ
n'est-ce pas, maman?
nɛs pɑ mamɑ̃
Irène — Oui. Et surtout n'oublie
wi e syrtu nubli
pas la salière et la corbeille à pain.
pɑ la saljɛr e la kɔrbɛj a pɛ̃

tacîmuri. Ai scos două feţe de masă.
Pe care s-o pun?

Irina — Cum vrei. Sînt la fel. Dar grăbeşte-te.

Angela — Unde sînt farfuriile de supă?

Irina — În bufet, în fund de tot, sub farfuriile întinse, lîngă farfuriile de desert.

Angela — Vino să-mi arăţi. Nu sînt aici.

Irina — Nu pot. Am cratiţele pe foc şi tarta în cuptor.

Angela — Ah! iată-le. Ce mai trebuie?... Linguri, cuţite şi furculiţe.
Furculiţele se pun la stînga, nu-i aşa, mamă?

Irina — Da. Şi mai ales nu uita solniţa şi coşul de pîine.

Angèle — Elles sont déjà sur la ɛl sɔ̃ deʒa syr la	*Angela* — Sînt deja pe
table. Où sont le vin et le soda? tabl u sɔ̃ lə vɛ̃ e l(ə) sɔda	masă. Unde sînt vinul şi sifonul?
Irène — Dans le réfrigérateur. dɑ̃ lə refriʒeratœr	*Irina* — În frigider.
As-tu mis des fleurs sur la table? aty mi de flœr syr la tabl	Ai pus flori pe masă?
Angèle — Bien entendu. Le bjɛ̃nɑ̃tɑ̃dy lə	*Angela* — Bineînţeles.
bouquet d'œillets (m.). bukɛ dœjɛ	Buchetul de garoafe.
Irène — Bien. Va me chercher la bjɛ̃ va m(ə) ʃɛrʃe la	*Irina* — Bine. Adu-mi
soupière. Je vais la réchauffer. supjɛr ʒə ve la reʃofe	supiera. Am s-o încălzesc.
Le gâteau est cuit et le bifteck lə gato ɛ kɥi e lə biftɛk	Prăjitura e coaptă şi biftecul
à point... Laisse-moi donner un a pwɛ̃ lɛs mwa dɔne œ	e gata... Lasă-mă să arunc o
coup d'œil à la table. C'est bien, ku dœj a la tabl sɛ bjɛ̃	privire pe masă. E bine,
je te félicite. Pourtant, il y a ʒ(ə) tə felisit purtɑ̃ ilja	te felicit. Totuşi, este
quelque chose qui manque. kɛlkə ʃoz ki mɑ̃k	ceva care lipseşte.
Angèle — Quelque chose kɛlkə ʃoz	*Angela* — Ceva
d'important? ... C'est la louche. dɛ̃pɔrtɑ̃ sɛ la luʃ	important? ... Este polonicul.
Irène — Non, autre chose. Tu ne nɔ̃ otrə ʃoz ty n(ə)	*Irina* — Nu, altceva. Nu
trouves pas? Regarde bien. truv pɑ rəgardə bjɛ̃	găseşti? Uită-te bine.
Angèle — J'ai beau regarder, je ne ʒe bo rgarde ʒə n(ə)	*Angela* — Degeaba mă uit, nu
vois pas. Je suis désolée, maman. vwa pɑ ʒə sɥi dezɔle mamɑ̃	văd. Îmi pare foarte rău, mamă.
Irène — Eh bien, ce sont les e bjɛ̃ sə sɔ̃ le	*Irina* — Ei bine, sînt
serviettes. Quand on dresse la table, sɛrvjɛt kɑ̃tɔ̃ drɛs la tabl	şervetele. Cînd pui masa,

il faut songer à tout... Mais il fo sɔ̃ʒe a tu mɛ	trebuie să te gîndeşti la toate... Dar
j'entends des voix dans le vestibule. ʒɑ̃tɑ̃ de vwa dɑ̃ l(ə) vɛstibyl	aud voci în antreu.
C'est ton père qui amène nos sɛ tɔ̃ pɛr ki amɛn no	E tatăl tău care-i aduce pe
hôtes. zot	musafirii noştri.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɛ], [ɔ̃]:

[ɛ]	[ɔ̃]
l'assi*e*tte	m*on*trer
le bouqu*et*	au f*on*d
la sali*è*re	s*on*ger
ch*e*rcher	acc*om*pagner
le bift*e*ck	le c*om*ptoir
dép*ê*che-toi	le jamb*on*

B 2. Grupaţi separat cuvintele cu sunete vocalice deschise şi închise reprezentate prin litere notate cursiv:

le p*è*re, les h*ô*tes, le f*eu*, le g*â*teau, l'*œ*illet, il f*au*t, la fl*eu*r, réch*au*ffer, dev*i*nez, m*e*ttre, cr*eu*se, laqu*e*lle.

B 3. Pronunţaţi corect sunetul vocalic [ɑ] în cuvintele:

les pâtes, flâner, bas, passer, bâtir.

B 4. Precizaţi, notînd *da* sau *nu*, dacă literele-consoane notate cursiv sînt articulate sau mute:

1. le charcuti*er* ....
2. le doi*gt* ....
3. l'œu*f* ....
4. che*r* ....
5. le pri*x* ....
6. je ba*ts* ....
7. la cuille*r* ....
8. songe*r* ....
9. si*x* ....
10. le par*c* ....
11. co*m*pter ....
12. fini*r* ....
13. se*p*t ....
14. le récepteu*r* ....
15. le se*l* ....

C

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

à table	la masă (atunci cînd se mănîncă)
j'ai beau + verb*) inf.	degeaba, în zadar
dresser la table	a aşterne (a pune) masa
je suis désolé(e)	îmi pare rău

*) *Avoir beau* urmat de un verb la infinitiv constituie una dintre expresiile cele mai curente pentru a traduce sensul adverbelor „degeaba, în zadar". În această expresie, *beau* este întotdeauna invariabil, iar verbul *avoir* îşi modifică forma după mod, timp şi persoană:

Il a beau parler, în zadar vorbeşte
Il avait beau parler, în zadar vorbea
Tu auras beau chercher, în zadar vei căuta

C 2. Cuvinte cu mai multe sensuri:

sortir 1. a ieşi
2. a scoate (cu acest sens îşi formează timpurile compuse cu auxiliarul *avoir*)

songer 1. a gîndi
2. a visa

C 3. Între *apporter* şi *amener*, care se traduc amîndouă în limba română cu „a aduce", există o deosebire destul de mare care împiedică sinonimia lor perfectă. *Apporter* se referă la obiecte care pot fi duse în mînă sau purtate, pe cînd *amener* este rezervat fiinţelor şi în special persoanelor, cu sensul de „a aduce cu sine", sau unor obiecte mai voluminoase. Ca verb reflexiv, *amener* aparţine limbii familiare şi se traduce prin „a veni".

Elle **apporte** *deux kilos de viande*, ea aduce două kilograme de carne.
Il **amène** *un ami à déjeuner*, el aduce un prieten la masă.
Le voilà qui **s'amène**, uite-l că vine.

C 4. Lexic complementar:

le plat	farfuria (de friptură)
la saucière [sosjɛr]	sosiera
la sauce [sos]	sosul
le saladier	salatiera
le compotier	compotiera
la compote [kõpɔt]	compotul
la coupe à fruits	fructiera
la cafetière [kaftjɛr]	cana de cafea
le pot [po]	cana
la soucoupe	farfurioara
la carafe	carafa, cana de apă
le cure-dent [kyrdã]	scobitoarea

D

Explicaţii gramaticale

D 1. *Pronumele interogativ (forme compuse variabile).*

Laquelle *faut-il mettre?*

Alături de formele simple invariabile ale pronumelui interogativ *(qui?, que?, quoi?)*, există şi forme compuse variabile. Ele sînt alcătuite din articolul hotărît *(le, la, les)* şi adjectivul interogativ *(quel, quelle, quels, quelles)* şi se scriu într-un singur cuvînt. Aceste forme sînt variabile în gen şi număr.

Forme:

	singular	plural
masculin	*lequel* care? pe care?	*lesquels* care? pe care?
	duquel al căruia? despre, de, din care?	*desquels* al cărora? despre, de, din care?
	auquel căruia? la care?	*auxquels* cărora? la care?
feminin	*laquelle* care? pe care?	*lesquelles* care? pe care?
	de laquelle al căreia? despre, de, din care?	*desquelles* al cărora? despre, de, din care?
	à laquelle căreia? la care?	*auxquelles* cărora? la care?

Aceste forme înlocuiesc atît substantive nume de fiinţe cît şi de lucruri, care au fost sau vor fi menţionate în propoziţie, şi se întrebuinţează mai ales în caz de opoziţie, comparaţie, alternativă sau alegere:

Lequel *de ces enfants préférez-vous?*
Duquel *est-ce que vous vous occupez?*

Adeseori, substantivul poate fi subînţeles:

Lequel (de ces deux messieurs) *est le père de René?*
Laquelle (des deux chambres) *choisis-tu?*

D 2. *Interogaţia prin inversiune în timpurile compuse.*

As-tu mis *des fleurs sur la table?*
Avez-vous *bien* **voyagé?**

Propoziţia interogativă prin inverşiunea pronumelui subiect după verb (vezi VII, D 1) are o structură specială atunci cînd verbul este întrebuinţat la un timp compus. În acest caz, pronumele personal subiect nu se inversează după verbul purtător al sensului, care stă la participiul trecut, ci după verbul auxiliar:

Afirmaţie	tu	as	—	mis	des fleurs sur la table	—
Întrebare	—	as-	tu	mis	des fleurs sur la table	?

Procedeul este acelaşi cînd subiectul este alt cuvînt decît pronumele personal, numai că, în acest caz, subiectul rămîne la locul său înaintea verbului, şi este reluat de pronumele personal corespunzător *(il, elle, ils, elles)* aşezat după verbul auxiliar:

Afirmaţie	Angèle	a	—	—	mis	des fleurs sur la table	—
Întrebare	Angèle	a-	t	-elle	mis	des fleurs sur la table	?

Cînd verbul este reflexiv, inversiunea pronumelui subiect se face în acelaşi fel, însă pronumele reflexiv complement îşi păstrează locul înaintea verbului:

Afirmaţie	il	s'est	—	promené dans la rue	—
Întrebare	—	s'est-	il	promené dans la rue	?

În propoziţiile negative-interogative, procedeul este identic.

Negaţie	Elles	ne	sont	—	pas allées	au marché	—
Întrebare	—	ne	sont-	elles	pas allées	au marché	?

√D **3.** *Verbul neregulat* **pouvoir.**

Infinitiv: POUVOIR a putea

Indicativ prezent	Viitor
je peux, je puis eu pot *tu peux* tu poţi *il peut* el poate *nous pouvons* noi putem *vous pouvez* voi puteţi *ils peuvent* ei pot	*je pourrai* eu voi putea *tu pourras* tu vei putea *il pourra* el va putea *nous pourrons* noi vom putea *vous pourrez* voi veţi putea *ils pourront* ei vor putea
Imperativ	**Conjunctivul prezent**
Nu există	*que je puisse* eu să pot *que tu puisses* tu să poţi *qu'il puisse* el să poată *que nous puissions* noi să putem *que vous puissiez* voi să puteţi *qu'ils puissent* ei să poată
Participiu prezent	**Participiu trecut**
pouvant putînd	*pu* putut

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

Forma a doua a persoanei I la singularul indicativului prezent se întrebuinţează mai ales în propoziţii interogative *(puis-je vous aider?)*.

Exerciţii

E 1. Completaţi spaţiile punctate cu cuvîntul cerut de sens:

1. Avant le déjeuner ou le dîner, on .... la table.
2. La .... est une grande cuiller.
3. La .... est dans la saucière sur le buffet.
4. Ce bifteck est-il cuit à ....?
5. Mets la .... à gauche et le .... à droite de l'assiette.
6. Ce gâteau est délicieux; c'est une .... aux fruits.
7. Est-ce qu'il y a assez de ...... dans la salière?
8. On mange la soupe dans des assiettes ....
9. Les personnes que nous invitons à table sont nos ....
10. Verse le café dans la ....
11. Je m'assieds ici, c'est ma .... préférée.
12. Pour balayer on se sert d'un ....
13. Essuie-toi les pieds sur le .... qui est .... la porte.
14. Va chercher la salade; elle est dans le .... sur la table.
15. Pour laver le linge, on se sert d'une ....

E 2. Alegeţi auxiliarul potrivit pentru formarea perfectului compus al verbului *sortir*:

1. Il .... sorti son pantalon de l'armoire.
2. Je .... sorti avec ma soeur.
3. Il .... sorti tard dans la matinée.
4. Il .... sorti le passeport de son portefeuille.
5. Les deux garçons .... sortis de la cave.
6. Irène Aldea .... sorti son gâteau du four.
7. Rodica .... sortie sans pardessus.
8. L'ingénieur .... sorti sa voiture du garage.

E 3. Transformaţi în propoziţii interogative prin inversiune:

1. Tu as pensé à tout? / As-tu pensé à tout?
2. Ils ont été sept à table? / ....
3. Vous avez invité l'oncle Pierre à table? / ....
4. Où est-ce que tu as mis le vin? / ....
5. Elle a mangé tout le jambon? / ....
6. Est-ce que tu as réussi à dresser la table? / ....
7. Combien de bottes de carottes est-ce que vous avez achetées? / ....
8. Quand est-ce qu'elle est arrivée? / ....

9. Pourquoi est-ce que vous avez mis seulement deux couverts? / ....
10. Tu n'as pas trouvé la nappe bleue? / ....

E 4. Completaţi cu verbele *apporter* sau *amener* la indicativ prezent sau perfect compus:

1. Sandu a apporté deux mètres de toile cirée à sa mère.
2. Elle nous a .... du fromage français.
3. Aldea a .... son ami en voiture.
4. Angèle a .... la soupière à table.
5. Je t' .... des hôtes à déjeuner.
6. Il nous a .... son fils.

✓E 5. Întrebuinţaţi *chez, à (au, aux), de (du, des)*:

1. Va chez le docteur.
2. Mets la soupière .... milieu .... la table.
3. Il fait chaud près .... four.
4. Donnez-lui .... feu.
5. Il fait froid .... vous en hiver?
6. Tu iras .... le charcutier et tu achèteras ...... pieds ...... porc.
7. Nous n'avons pas le temps ...... flâner.
8. Elle a acheté du pain .... le boulanger.
9. Combien cette botte .... carottes?
10. Nous serons huit .... table.

E 6. Traduceţi în limba franceză:

1. Bagă de seamă, tarta e caldă. 2. Daţi-mi smîntînă şi caşcaval. 3. Aveţi caşcavaluri franţuzeşti? 4. Vreţi să aşteptaţi o clipă? 5. Nu pot să vă aştept, sînt grăbit. 6. Îmi place salata de vinete. 7. Vă rog să-mi aduceţi două ouă fierte. 8. Nu-mi place slănina. 9. Strecoară-te pînă la casă şi plăteşte repede. 10. De ce n-ai pus vinul în frigider?

Dialoguri suplimentare

F 1. *Le gâteau délicieux.*

Elle — Chéri... comment as-tu trouvé le gâteau que je t'ai préparé?
Lui — Affreux, ma chérie...
Elle — Tiens! C'est curieux! Et, pourtant, le livre de cuisine assure qu'il est délicieux.

....

Lexic:

affreux	îngrozitor
tiens!	ia te uită!
pourtant	totuşi
assurer	a asigura

F 2. *Naïveté enfantine.*

Une femme, en visite, s'adresse à l'enfant de la maison:
— À quelle heure dîne-t-on chez vous, mon petit ami?
— Maman a dit qu'on dînera aussitôt que vous serez partie.

....

Lexic:

enfantin, -e	copilăresc, -ească
dîner	a cina
aussitôt	îndată ce

A

Rodica donne un coup de téléphone

Rodica — René, je veux
rəne ʒə vø
apprendre à téléphoner. Dis-moi
aprɑ̃dr a telefɔne di mwa
comment il faut faire.
kɔmɑ̃til fo fɛr

René — Volontiers. Voici un taxi-
vɔlɔ̃tje vwasi œ̃ taksi-
phone. Entrons... D'abord, on
fɔn ɑ̃trɔ̃ dabɔr ɔ̃
décroche le récepteur, puis...
dekrɔʃ lə resɛptœr pɥi

Rodica — C'est ça le récepteur?
sɛ sa l(ə) resɛptœr

René — Oui. C'est la partie de
wi sɛ la parti də

Rodica dă un telefon

Rodica — René, vreau
să învăţ să telefonez. Spune-mi
cum trebuie să fac.

René — Bucuros. Uite un telefon
public. Să intrăm... Mai întîi,
ridici receptorul, apoi...

Rodica — Ăsta-i receptorul?

René — Da. Este partea

l'appareil qui permet d'écouter et
laparɛj ki pɛrmɛ dekute e
de parler à la fois.
d(ə) parle a la fwa

Rodica — Et qu'est-ce qu'on fait
e kɛskɔ̃ fɛ
avec le récepteur?
avɛk lə resɛptœr

René — On le porte à l'oreille,
ɔ̃ l(ə) pɔrt a lɔrɛj
on introduit un jeton dans cette
ɔ̃nɛ̃trɔdɥi œ̃ ʒ(ə)tɔ̃ dɑ̃ sɛt
fente et on attend la tonalité.
fɑ̃t e ɔ̃natɑ̃ la tɔnalite

Rodica — Je ne comprends pas.
ʒə n(ə) kɔ̃prɑ̃ pɑ

René — Prends le récepteur.
prɑ̃ lə resɛptœr
Qu'est-ce que tu entends?
kɛskə ty ɑ̃tɑ̃

Rodica — Un son continu.
œ̃ sɔ̃ kɔ̃tiny

René — Eh bien, lorsqu'on entend
e bjɛ̃ lɔrskɔ̃nɑ̃tɑ̃
cette tonalité, on peut composer
sɛt tɔnalite ɔ̃ pø kɔ̃poze
le numéro. Quel numéro veux-tu
lə nymero kɛl nymero vøty
former?
fɔrme

Rodica — Le numéro de maman.
lə nymero d(ə) mamɑ̃

René — Elle a quel numéro, ta
ɛl a kɛl nymero ta
maman?
mamɑ̃

Rodica — J'ai oublié.
ʒe ublie

René—Cherchons dans l'annuaire
ʃɛrʃɔ̃ dɑ̃ lanɥɛr
(m.).
... Le 12—67—57... C'est ça?
lə duz swasɑ̃t sɛt sɛ̃kɑ̃t sɛt sɛ sa

aparatului care permite să asculţi şi
să vorbeşti în acelaşi timp.

Rodica — Şi ce faci
cu receptorul?

René — Îl duci la ureche,
introduci o fisă în acest
orificiu şi aştepţi tonul.

Rodica — Nu înţeleg.

René — Ia receptorul.
Ce auzi?

Rodica — Un sunet continuu.

René — Ei bine, atunci cînd auzi
acest ton, poţi forma
numărul. Ce număr vrei
să formezi?

Rodica — Numărul mamei.

René — Ce număr are
mămica ta?

Rodica — Am uitat.

René — Să căutăm în cartea de
telefon.
... 12—67—57... Ăsta e?

Attends. Le cadran est trop haut atɑ̃ lə kadrɑ̃ ɛ tro o	Aşteaptă. Cadranul este prea sus
pour toi. Monte sur cette chaise. pur twa mɔ̃t syr sɛt ʃɛz	pentru tine. Urcă-te pe scaunul acesta.
Voilà. Maintenant, tourne le disque vwala mɛ̃tnɑ̃ turn lə disk	Aşa. Acum învîrte discul
à droite. Pas si vite! Tu as a drwat pɑ si vit ty a	la dreapta. Nu aşa de repede! Ai
tout gâché. Raccroche et tu gɑʃe rakrɔʃ e	stricat totul. Pune receptorul în furcă şi
recommence, mais plus lentement. rəkɔmɑ̃s mɛ ply lɑ̃tmɑ̃	ia-o de la început, dar mai încet.
Rodica — Le jeton est retombé lə ʒ(ə)tɔ̃ ɛ r(ə)tɔ̃be	*Rodica* — Fisa a căzut
tout seul. C'est amusant, ça. tu sœl sɛtamyzɑ̃ sa	singură înapoi. E amuzant.
René — On a droit à cinq minutes ɔ̃na drwa a sɛ̃ minyt	*René* — Avem dreptul numai la cinci minute.
seulement. Fais vite! Il y a une sœlmɑ̃ fɛ vit ilja yn	Grăbeşte-te. Este o
dame dehors qui s'impatiente. dam dəɔr ki sɛ̃pasjɑ̃t	doamnă afară care e nerăbdătoare.
Rodica — J'entends des signaux ʒɑ̃tɑ̃ de siɲo	*Rodica* — Aud semnale
brefs et aigus. brɛf e egy	scurte şi ascuţite.
René — C'est que la ligne est sɛ k(ə) la liɲ ɛ	*René* — Asta înseamnă că linia e
occupée. Recommence. tɔkype rəkɔmɑ̃s	ocupată. Ia-o de la început.
Rodica—Allô! Qui est à l'appareil? alo ki ɛta laparɛj	*Rodica* — Alo! Cine e la aparat?
C'est moi, maman... Rodica... sɛ mwa mamɑ̃ rɔdika	Eu sînt, mămico... Rodica...
Oui. René m'a appris à téléphoner. wi rəne ma apri a telefɔne	Da. René m-a învăţat să telefonez.
Je parle de la pâtisserie... Quoi? ʒə parlə də la pɑtisri kwa	Vorbesc de la cofetărie... Ce?
Non, ne coupe pas... Bien, maman. nɔ̃ nə kup pɑ bjɛ̃ mamɑ̃	Nu, nu întrerupe... Bine, mamă.
À tout à l'heure. a tutalœr	Pe curînd.

René — Sortons vite. sɔrtɔ̃ vit	*René* — Să ieşim repede.
Rodica — Ça a été chouette. Merci, sa a ete ʃwɛt mɛrsi	*Rodica* — A fost grozav. Mulţumesc,
René. rəne	René.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [j], [w], [ɲ]:

[j]	[w]	[ɲ]
la soup*i*ère	on a dr*o*it	le si*gn*al
le charcut*i*er	à la f*o*is	la li*gn*e
crousti*ll*ant	je v*o*is	l'a*gn*eau
le gru*y*ère	ch*ou*ette	accompa*gn*er
je bala*y*e	le compt*o*ir	l'o*ign*on

B 2. Pronunţaţi cursiv frazele:

1. Recommence lentement et ne t'impatiente pas.
2. Je donne un coup de téléphone.
3. Allô! Quel est votre numéro?
4. À tout à l'heure.

B 3. Pronunţaţi perechile de cuvinte, cu diferenţierea netă a vocalelor nazale [ɑ̃] şi [ɔ̃]; [ɔ̃] şi [ɛ̃]:

maman	—	entrons	allons	—	Alain
attends	—	montons	jambon	—	le pain
cadran	—	payons	savon	—	le vin
tu entends	—	jeton	garçon	—	matin

C

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

à la fois	în acelaşi timp, deodată
à tout à l'heure	pe curînd

C **2.** Enunţuri şi expresii referitoare la apeluri telefonice:

donner un coup de téléphone / *donner un coup de fil* (fam.)	a telefona, a da un telefon
consultons l'annuaire (m.)	să căutăm în cartea de telefon
formez le numéro	formaţi numărul
allô! qui est à l'appareil?	alo! cine e la aparat?
puis-je parler à monsieur N.?	pot să vorbesc cu domnul N.?
passez-moi monsieur N.	daţi-mi-l pe domnul N.
ne quittez pas	nu părăsiţi aparatul
ne coupez pas	nu întrerupeţi
raccrochez	puneţi receptorul la loc

C **3.** Expresia *tout à l'heure* este folosită atît cu înţelesul de „pe curînd, numaidecît, peste puţin timp" (în viitor), cît şi cu acela de „adineauri" (în trecut):

Il va arriver tout à l'heure, va sosi numaidecît
Il est arrivé tout à l'heure, a sosit adineauri

C **4.** *C'est que....*, la început de propoziţie poate avea înţelesul de „aceasta înseamnă că....":

Tu entends des signaux brefs? — Oui. — C'est que le poste est occupé;
Auzi semnale scurte? — Da. — Aceasta înseamnă că telefonul e ocupat;

sau înţelesul de „să vezi..., să vedeţi...", traducînd o atitudine şovăielnică sau jenată a unui vorbitor, atunci cînd este solicitat să dea un răspuns:

Pourquoi rentres-tu si tard? — C'est que nous nous sommes promenés, De ce te întorci atît de tîrziu? — Să vezi, ne-am plimbat.

C **5.** Să nu se confunde interjecţia *chouette!* cu sensul de „bravo! grozav"!, exprimînd bucuria, satisfacţia sau surpriza plăcută, cu substantivul *chouette*, *f.*, „cucuvea."

C **6.** Lexic complementar:

Adjective care denumesc forme

carré	pătrat
courbe	curb
oval	oval
pointu	ascuţit (cu vîrf)
rectangulaire	dreptunghiular
rond	rotund
triangulaire	triunghiular

Explicaţii gramaticale

D **1.** *Locul adjectivului calificînd un substantiv.*

J'entends des sons **brefs** *et* **aigus.**
On coupe le jambon en **petits** *morceaux.*

Ca şi în limba română, locul adjectivului care califică un substantiv nu este statornicit prin reguli; el poate sta atît înainte cît şi după substantivul determinat.

În limba uzuală, adjectivul cu funcţie de atribut adjectival stă de regulă după substantiv:

Un appartement **confortable.**
Un gâteau **délicieux.**

1° Pot sta, în mod curent, *înaintea substantivului*, unele adjective monosilabice cum sînt: *beau (bel, belle)*, *vieux (vieil, vieille)*, *grand*, *petit*, *long*, *haut*, *vrai* şi altele.

Un **bel** *homme.*
Une **vieille** *femme.*
Une **grande** *surprise.*
Une **petite** *chambre.*
C'est un **vrai** *Français.*

2° Stau, în mod obligatoriu, după substantiv:

a) adjectivele denumind culori:

Un complet **gris.**
Des rideaux **bleus.**

b) adjectivele denumind forme:

Une assiette **ronde.**
Un nez **pointu** (ascuţit).

c) adjectivele care indică naţionalitatea:

Le peuple **roumain.**
La cuisine **française.**

d) participiile prezente sau trecute folosite ca adjective:

Un homme **fatigué.**
Un garçon **obéissant.**

e) adjectivele însoţite de un complement:

Une porte **difficile** *à ouvrir.*
Un pays **riche** *en ressources.*

D **2.** *Pluralul substantivelor* (III).

În afară de abaterile de la regula formării pluralului substantivelor, semnalate la capitolele II, D **3** şi XIV, D **1**, mai trebuie reţinute trei

categorii de substantive care constituie de asemenea excepţii de la regula amintită.

1° Substantivele terminate la singular în *-al* schimbă, la plural, terminaţia *-al* în *aux*:

le signal — *les signaux*
le journal — *les journaux*
l'animal — *les animaux*
le cheval — *les chevaux*
le canal — *les canaux*

Se abat de la această manieră de a forma pluralul, urmînd regula generală:

le bal — *les bals*
le carnaval — *les carnavals*
le festival — *les festivals* etc.

care sînt toate trei substantive ce denumesc festivităţi sau petreceri.

2° Şapte substantive terminate la singular în *-ail* fac pluralul schimbînd această terminaţie în *-aux*. Dintre acestea, mai uzitate sînt:

le travail — *les travaux* (munca, muncile)
le corail — *les coraux* (coralul, coralii)
l'émail — *les émaux* (smalţul, smalţurile)

Toate celelalte substantive în *ail* urmează regula generală.

3° Şapte substantive terminate la singular în *-ou* adaugă la plural *-x* în loc de *-s*:

le bijou — *les bijoux* (bijuteria, bijuteriile)
le caillou — *les cailloux* (piatra, pietrele)
le chou — *les choux* (varza, verzele)
le genou — *les genoux* (genunchiul, genunchii)
le hibou — *les hiboux* (bufniţa, bufniţele)
le joujou — *les joujoux* (jucăria, jucăriile)
le pou — *les poux* (păduchele, păduchii)

E

Exerciţii

E 1. Aşezaţi adjectivele înainte sau după substantive:

1. La petite Rodica ....
2. Un .... pays .... (riche).
3. Un .... signal .... (bref).
4. Une .... valise .... (lourde).
5. Du .... pain .... (blanc).
6. Un .... professeur .... (sévère).
7. Un .... quartier .... (beau).

8. Des .... enfants .... (fatigués).
9. Ces .... fleurs .... (belles).
10. Un .... gosse .... (charmant).
11. Des .... journaux .... (intéressants).
12. Une .... chambre .... (carrée).
13. Une .... chemise .... (propre).
14. Un .... athlète .... (musclé).
15. Un .... visage .... (rond).
16. Une .... ligne .... (courbe).
17. Le .... journaliste .... (français).
18. Des .... cuisines .... (sales).
19. Sa .... barbe .... (grise).
20. Des .... dents .... (blanches).
21. Une .... soirée .... (ennuyeuse).
22. Des .... rues .... (étroites).
23. Son .... frère .... (aîné).
24. Une .... maison .... (grande)
25. Une .... réponse .... (impolie).

E 2. Puneţi, după înţeles, verbele la prezent, perfectul compus sau viitor:

1. Hier, René (téléphoner) a téléphoné à son père.
2. Aujourd'hui, je (rester) .... chez moi, parce que je (être) ..... fatigué.
3. Demain, elle nous (montrer) .... ses dessins.
4. Dimanche passé, nous (être) .... invités chez madame Cîrstea.
5. René et Rodica (entrer) .... dans une pâtisserie, parce qu'ils avaient faim.
6. Demain matin, nous (aller) .... ensemble au marché.
7. Ils (descendre) .... toujours à l'hôtel „Lido".
8. Ma mère (arriver) .... mardi prochain.
9. Si tu continues à me bousculer, je me (fâcher) ....
10. Hier, je (ne pas pouvoir) .... venir te voir.

E 3. Puneţi substantivele la plural:

1. Les (numéro) numéros de l'annuaire.
2. Les (cheval) .... sont des (animal) .... utiles.
3. Donne-moi ces (couteau) ....
4. Avez-vous lavé les (carreau) .... de la cuisine?
5. Les (hibou) .... sont des (oiseau) .... nocturnes.
6. Cette fillette a des (oeil) .... bleus.
7. Je vais acheter les (journal) .... de ce matin.
8. Ces (feu) .... sont des (signal) ....
9. Samedi soir, il y a des (bal) .... dans toute la ville.
10. On entend des (voix) .... dans l'escalier.
11. Donnez-moi deux (morceau) .... de sucre, s'il vous plaît.
12. Dans ce tiroir, il y a les (joujou) .... de mon fils.

E 4. Exprimaţi raportul de atribuire, punctul de sosire sau direcţia prin *à*, *au*, *aux*, *à la* sau *à l'*:

1. Ce matin, j'ai été au marché.
2. Donne un coup de téléphone .... ta mère.
3. J'ai payé dix lei ...... vendeuse.
4. Ton père a parlé ...... concierge de la maison.
5. Entrez ...... numéro dix-huit de cette rue.
6. C'était un garçon ...... cheveux blonds.
7. Donne le balai .... Anne.
8. Attends-moi .... coin de la rue.
9. Je me suis présenté .... tante de mon ami.
10. Avant de monter en voiture, payez .... porteur ce que vous lui devez.
11. La marchande a vendu tous ses oeufs ...... deux acheteuses.
12. Réponds .... questions de ta mère.

E 5. Traduceţi în limba franceză:

1. El m-a rugat să-l aştept. 2. Am refuzat să-i aştept. 3. Ea a început să deseneze. 4. El vrea să înveţe să deseneze. 5. Ai uitat să introduci fisa în aparat. 6. El poate să vă ajute. 7. Vrem să plecăm deseară. 8. Ea are un desen de făcut. 9. Voi căuta să-i găsesc. 10. Vă rog să-mi cumpăraţi două kilograme de paste făinoase. 11. El a refuzat să le însoţească. 12. Ei vor continua să lucreze.

XXIV

A

La saison préférée	Anotimpul preferat
Sandu — Qu'il fait beau aujourd'hui! kil fɛ bo oʒurdɥi	*Sandu* — Ce vreme frumoasă e astăzi!
René — Un vrai jour de printemps (m.). J'aime bien le printemps, moi. œ̃ vrɛ ʒur də prɛ̃tɑ̃ ʒɛm bjɛ̃ lə prɛ̃tɑ̃ mwa	*René* — O adevărată zi de primăvară. Mie îmi place mult primăvara.
C'est la plus belle saison de l'année. sɛ la ply bɛl sɛzɔ̃ d(ə) lane	Este cel mai frumos anotimp al anului.
Sandu — Tu aimes la nature? ty ɛm la natyr	*Sandu* — Iubeşti natura?
René — Ce que j'aime surtout au printemps, c'est de contempler s(ə) kə ʒɛm syrtu o prɛ̃tɑ̃ sɛ d(ə) kɔ̃tɑ̃ple	*René* — Ceea ce-mi place, mai ales primăvara, este să contemplu

la nature: les oiseaux, les fleurs,
la natyr lezwazo le flœr
les bourgeons des arbres.
le burʒõ dezarbr
Sandu — Moi, tu sais, je préfère
mwa ty sɛ ʒ(ə) prefɛr
l'été (m.).
lete
René — J'étouffe en été, surtout
ʒetuf ãnete syrtu
en ville. Et je suis toujours en
ã vil e ʒə sɥi tuʒur ã
nage.
naʒ
Sandu — Tu supportes mal la
ty sypɔrtə mal la
chaleur?
ʃalœr
René — Je l'ai en horreur.
ʒə le ãnɔrœr
La chaleur, la poussière, les orages,
la ʃalœr la pusjɛr lezɔraʒ
bref tout.
brɛf tu
Sandu — Mais l'été, c'est aussi
mɛ lete sɛtosi
la saison des vacances, des
la sɛzõ de vakãs de
excursions et des bains de soleil.
zɛkskyrsjõ e de bɛ̃ d(ə) sɔlɛj
René — D'accord, mais c'est tout.
dakɔr mɛ sɛ tu
Tandis que l'automne (m.) est une
tãdis kə lotɔn ɛtyn
saison très agréable.
sɛzõ trɛzagreabl
Sandu — A part la rentrée.
a par la rãtre
Qu'est-ce que tu en dis?
kɛskə ty ã di
René (*faisant la grimace*) —
fəzã la grimas

natura: păsările, florile,
mugurii copacilor.
Sandu — Ştii, eu prefer
vara.
René — Mă înăbuş vara, mai ales
la oraş. Şi sînt mereu ud
de transpiraţie.
Sandu — Suporţi rău
căldura?
René — Mi-e groază de ea.
Căldura, praful, furtunile,
într-un cuvînt totul.
Sandu — Dar vara este şi
anotimpul vacanţei, al
excursiilor şi al băilor de soare.
René — De acord, dar atîta tot.
În timp ce toamna este un
anotimp foarte plăcut.
Sandu — În afară de deschiderea
anului şcolar.
Ce zici?
René — (*strîmbîndu-se*) —

La rentrée? Ça c'est une autre
la rãtre sa sɛtyn otr
affaire. Mais les fruits, les noix, et
afɛr mɛ le frɥi le nwa e
les belles couleurs des bois(m.)?
les bɛl kulœr de bwa
Sandu — Les bois? Tu les vois de
le bwa ty le vwa d(ə)
ta classe, hein?
ta klas ɛ̃
René — Je les vois le dimanche,
ʒ(ə) le vwa l(ə) dimãʃ
quand je vais me balader.
kã ʒ(ə) ve m(ə) balade
Sandu — Tu te balades tant que
ty t(ə) balad tã kə
ça?
sa
René — Quand je n'ai pas trop de
kã ʒ(ə) ne pa trɔ də
devoirs (m.) pour le lendemain.
dəvwar pur lə lãdmɛ̃
Sandu — Ça s'entend. Et l'hiver
sa sãtã e livɛr
(m.), tu l'aimes aussi?
ty lɛm osi
René — Comme ci, comme ça.
kɔm si kɔm sa
Sandu — D'ailleurs, chez vous, en
dajœr ʃe vu ã
France, les hivers ne sont pas
frãs leziver nə sõ pa
rudes. La Roumanie a un climat
ryd la rumani a œ̃ klima
plus froid. Il gèle souvent à pierre
ply frwa il ʒɛl suvã a pjɛr
fendre et il tombe beaucoup de
fãdr e il tõb boku d(ə)
neige. Parfois, il neige des jours
nɛʒ parfwa il nɛʒ de ʒur
entiers.
ãtje

Deschiderea anului şcolar? Asta-i
altceva. Dar fructele, nucile, şi
culorile frumoase ale pădurii?
Sandu — Ce? Din clasa ta vezi
pădurile?
René — Le văd duminica,
cînd merg să mă plimb.
Sandu — Te plimbi chiar atît de
mult?
René — Cînd n-am prea multe
lecţii pentru a doua zi.
Sandu — Se înţelege. Şi iarna îţi
place?
René — Aşa şi aşa.
Sandu — De altfel, la voi în
Franţa, iernile nu sînt
aspre. România are un climat
mai rece. E ger adesea de crapă
pietrele şi cade multă
zăpadă. Cîteodată ninge zile
întregi.

René — Vous avez de la chance. vuzave d(ə) la ʃɑ̃s	*René* — Aveţi noroc.
Vous pouvez faire du patinage, vu puve fɛr dy patinaʒ	Puteţi să faceţi patinaj,
de la luge et du ski. Et aussi faire də la lyʒ e dy ski e osi fɛr	să vă daţi cu săniuţa şi să schiaţi.
des glissades sur la glace.. de glisad syr la glas.	Şi să vă daţi pe gheaţă...

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɛ̃], [ɥi]:

[ɛ̃]	[ɥi]
tie*ns*	on introd*ui*t
le pr*in*temps	c*ui*re
le v*in*	l'h*ui*le
*im*portant	les fr*ui*ts
le l*in*ge	p*ui*sque

B 2. Precizaţi dacă, în următoarele cuvinte, litera *u* reprezintă o vocală articulată sau un semn ortografic:

1. entend*u*	8. le bo*u*quet ......
2. q*u*oi	9. la nat*u*re ....
3. n*u*méro	10. le craq*u*elin ....
4. aig*u*	11. la lang*u*e ....
5. l*u*ger	12. le g*u*ide ....
6. long*u*e	13. q*u*i ....
7. bousc*u*ler	14. po*u*rq*u*oi ....

B 3. Precizaţi dacă, în cuvintele de mai jos, litera *e* se articulează ca [ə] sau nu se articulează:

1. regarder	5. revenir ....
2. jeton	6. attentivement ....
3. la plaisanterie	7. le bourgeon ....
4. lentement	8. demander ....

C

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

il fait beau	este timp frumos
il fait bon	este plăcut
en nage	ud de sudoare
avoir en horreur	a-ţi fi groază de ceva
à part	în afară de, cu excepţia
faire la grimace	a se strîmba
ça c'est une autre affaire	asta-i altceva
tant que ça?	atît de mult?
ça s'entend	se înţelege
comme ci, comme ça	aşa şi aşa
il gèle à pierre fendre	e ger de crapă pietrele

C 2. Cuvinte cu mai multe sensuri:

le bois	1. lemnul 2. pădurea
le devoir	1. datoria, îndatorirea morală 2. tema şcolară, lecţia de pregătit acasă
glisser	1. a aluneca 2. a strecura

C 3. Lexic complementar:

le ciel	cerul
le beau temps	vremea bună, frumoasă
briller	a străluci
la lune	luna
le soleil se lève	soarele răsare
le soleil se couche	soarele apune
l'ombre	umbra
le mauvais temps	timpul urît, vremea urîtă
la pluie	ploaia
il pleut	plouă
pluvieux, -euse	ploios, -oasă
le vent	vîntul
il fait du vent	bate vîntul
la boue	noroiul
le brouillard	ceaţa
l'arc-en-ciel [arkɑ̃sjɛl]	curcubeul
le flocon	fulgul de zăpadă
le gel [ʒɛl]	îngheţul
la glace	gheaţa
le verglas [vɛrgla]	poleiul

C 4. Cu funcţia de complemente circumstanţiale de timp, substantivele care denumesc cele patru anotimpuri se construiesc de regulă cu prepoziţiile *à* şi *en*:

au printemps, primăvara
en été [ɑ̃nete], vara
en automne [ɑ̃notɔn], toamna
en hiver [ɑ̃nivɛr], iarna

Explicații gramaticale

✓ D. 1. *Gradele de comparație ale adjectivelor calificative.*

La Roumanie a un climat **plus froid...**
La plus belle *saison de l'année.*
Une saison **très agréable.**

Faptul că o ființă sau un lucru posedă anumite însușiri într-un grad mai mare, egal sau mai mic față de o altă ființă sau un alt lucru se exprimă prin gradul *comparativ de superioritate, egalitate* sau *inferioritate*, iar faptul că o însușire este posedată în gradul cel mai înalt sau într-un grad foarte înalt se traduce prin gradul *superlativ relativ* sau *absolut*.

1° *Comparativul*:

a) *de superioritate*	*plus* + adjectiv + *que*	*(mai* + adjectiv+*decît)*
b) *de egalitate*	*aussi* + adjectiv + *que*	*(tot atît de* + adj. + *ca și)*
c) *de inferioritate*	*moins* + adjectiv + *que*	*(mai puțin* + adj.+*decît)*

2° *Superlativul:*

a) *relativ*	sg. masc.	*le plus* + adjectiv	*(cel mai* + adjectiv)
	sg. fem.	*la plus* + adjectiv	*(cea mai* + adjectiv)
	pl. m. f.	*les plus* + adjectiv	*(cei mai, cele mai* + adj.)
b) *absolut*		*très* + adjectiv	*(foarte* + adjectiv)

Ex. *fatigué*:

1° *Comparativ*

a) *de superioritate*: *René est plus fatigué que Sandu.*
b) *de egalitate*: *René est aussi fatigué que Sandu.*
c) *de inferioritate*: *René est moins fatigué que Sandu.*

2° *Superlativ*:

a) *relativ*: *René est le plus fatigué de tous.*
b) *absolut*: *René est très fatigué.*

Observații:

1° O serie de adjective exprimă însușiri care nu pot fi supuse unei comparații: *aîné, cadet, premier, dernier, carré, rond, excellent* etc.

2° Superlativul relativ poate sta atît înaintea substantivului, cît și după el:

la plus belle *saison* — *la saison* **la plus belle**

3° Superlativul relativ se exprimă fără articol cînd este precedat nemijlocit de un adjectiv posesiv:

ce sont **mes plus belles** *vacances.*

✓ D 2. *Participiul prezent.*

René, **faisant** *la grimace.*
Daniel, **s'adressant** *au garçon.*

Formarea acestui timp nu prezintă nici o dificultate, deoarece toate verbele, atît cele regulate cît și cele neregulate, își construiesc participiul prezent cu aceeași terminație: *-ant* (doar verbele regulate din grupa a II-a intercalează între rădăcină și această terminație grupul *-iss*):

Grupa I	*donner*	—	*donnant*, dînd
Grupa II	*obéir*	—	*obéissant*, ascultînd
	dormir	—	*dormant*, dormind
Grupa III	*recevoir*	—	*recevant*, căpătînd
	descendre	—	*descendant*, coborînd

Majoritatea verbelor neregulate își construiesc participiul prezent adăugînd terminația *-ant* la rădăcina persoanei I plural a indicativului prezent *(nous allons — allant; nous faisons — faisant* etc.). Excepție fac: *avoir — ayant; être — étant; savoir — sachant.*

✓D 3. *Verbul neregulat* **savoir.**

Infinitiv: SAVOIR a ști

Indicativ prezent	Viitor
je sais eu știu *tu sais* tu știi *il sait* el știe *nous savons* noi știm *vous savez* voi știți *ils savent* ei știu	*je saurai* eu voi ști *tu sauras* tu vei ști *il saura* el va ști *nous saurons* noi vom ști *vous saurez* voi veți ști *ils sauront* ei vor ști
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
sache să știi! *sachons* să știm! *sachez* să știți!	*que je sache* eu să știu *que tu saches* tu să știi *qu'il sache* el să știe *que nous sachions* noi să știm *que vous sachiez* voi să știți *qu'ils sachent* ei să știe
Participiu prezent	**Participiu trecut**
sachant știind	*su, sue* știut, știută

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

Exerciţii

√E 1. Întrebuinţaţi prepoziţia corespunzătoare:

1. De ma classe, je ne vois pas les bois.
2. ...... cette rue il y a beaucoup ...... magasins.
3. Tu as oublié .... mettre des fleurs .... la table.
4. Daniel permet ...... son fils ...... sortir seul.
5. .... le toit il y a le grenier.
6. Une dame impatiente frappe .... la porte .... la cabine.
7. Parlez-moi .... votre voyage.
8. .... printemps les jours sont plus courts qu' .... été.
9. .... ouvrir cette porte, j'ai besoin .... la clé.
10. .... hiver, il gèle .... pierre fendre.

√E 2. Completaţi spaţiile punctate cu adverbul necesar formării gradului de comparaţie cerut de sens:

1. En automne, les nuits sont plus longues qu'en été.
2. En France, les hivers ne sont pas ...... froids qu'en Roumanie.
3. Bucarest est une ville ...... moderne; c'est .... grande ville de notre pays.
4. Pour René, le printemps et l'automne sont .... belles saisons de l'année.
5. Les rues sont .... larges que les avenues.
6. Le Cişmigiu est un des parcs .... pittoresques de Bucarest.
7. Merci, vous êtes .... aimable; j'accepte avec ...... grand plaisir.
8. Quel est le mois ...... court de l'année?

E 3. Formaţi propoziţia negativă:

1. Hier (j'ai eu) je n'ai pas eu froid.
2. (Savez-vous) .... qui il est?
3. Ma soeur (dessine) .... bien.
4. Votre capitale (a) .... le métro?
5. (As-tu) .... faim?
6. (Aimes-tu) .... cette tante?
7. (Pourra-t-il) .... me donner ce renseignement?
8. (Avez-vous été) .... à Paris?
9. Ils (ont laissé) .... leurs bagages à la consigne.
10. (Sais-tu) .... patiner?

E 4. Traduceţi în limba franceză:

1. Azi e vreme frumoasă. 2. Ieri a fost vreme frumoasă. 3. Este plăcut să te culci la umbră. 4. În zadar stau la umbră, mi-e cald. 5. Cînd plouă este noroi pe această stradă. 6. Toamna este anotimpul ploilor. 7. Am căzut pe gheaţă pentru că nu ştiu să patinez. 8. Ce frumos curcubeu! 9. Îmi place să dorm la umbra copacilor. 10. Căldura aceasta vesteşte (= *annonce*) o furtună. 11. Îţi plac furtunile? 12. Vara este anotimpul băilor de soare. 13. Mie nu-mi place apa rece. 14. Îţi place să te dai cu săniuţa?— Se înţelege. 15. Trecătorii alunecă pe stradă cînd este polei.

Dialog suplimentar

F 1. *Le temps qu'il fait.*

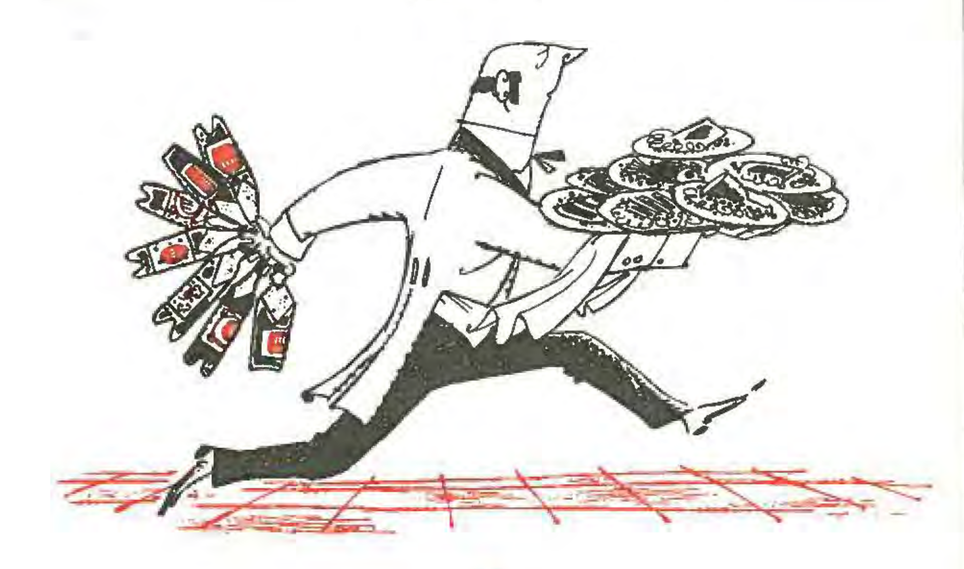
— Comment est le temps, ce matin?
— Voyez vous-même.
— Je ne peux pas... Le brouillard est si dense que je ne vois rien.

....

Lexic:

voyez vous-même	uitaţi-vă singur
dense	des, dens

A

Un dîner au restaurant	O cină la restaurant
Le maître d'hôtel — Combien de lə mɛtrə dotɛl kɔ̃bjɛ̃ də places (f.), monsieur? plas məsjø	*Şeful de sală* — Cîte locuri, domnule?
Daniel — Sept. Mais pas ici. C'est sɛt mɛ pa isi sɛ trop près de l'orchestre (m.). tro prɛ d(ə) lɔrkɛstr	*Daniel* — Şapte. Dar nu aici. Este prea aproape de orchestră.
Le maître d'hôtel — Alors, là-bas, alɔr la ba dans ce coin, près de la fenêtre. dɑ̃ s(ə) kwɛ̃ prɛ d(ə) la fnɛtr Voulez-vous? vule vu	*Şeful de sală* — Atunci acolo, în colţul acela, lîngă fereastră. Vreţi?
Daniel — Oui, ça peut aller. wi sa pøtale	*Daniel* — Da, merge.
Donnez-moi le menu, s'il vous plaît. done mwa l(ə) məny sil vu plɛ	Daţi-mi lista, vă rog.
Pour commencer, vous nous servirez pur kɔmɑ̃se vu nu sɛrvire des hors-d'œuvres... de ɔr dœvr	La început, ne veţi servi antreuri...
Rodica — Moi, je veux manger des mwa ʒə vø mɑ̃ʒe de sardines. sardin	*Rodica* — Eu vreau să mănînc sardele.
Daniel — Vous nous donnerez aussi vu nu dɔnre osi des sardines. de sardin	*Daniel* — O să ne daţi şi sardele.
Rodica — Merci, monsieur. mɛrsi məsjø	*Rodica* — Mulţumesc, domnule.
Vous savez, j'en raffole, moi. vu save ʒɑ̃ rafɔl mwa	Ştiţi, îmi plac la nebunie.
Daniel — Tant mieux, ma chérie. tɑ̃ mjø ma ʃeri	*Daniel* — Cu atît mai bine, draga mea.
(Au maître d'hôtel) Puisque tout pɥiskə tu le monde s'est décidé, je vous prie lə mɔ̃d sɛ deside ʒə vu pri de noter: trois poissons... də nɔte trwa pwasɔ̃	*(Şefului de sală)* De vreme ce toţi s-au hotărît, vă rog să notaţi: de trei ori peşte...
Le maître d'hôtel — Des truites (f.)? de trɥit	*Şeful de sală* — Păstrăvi?
Daniel — Oui. Puis, un bifteck aux wi pɥi œ̃ biftɛk o pommes, une grillade de porc, pɔm yn grijad də pɔr un quart de poulet rôti et œ̃ kar də pulɛ roti e un rôti de veau. œ̃ roti d(ə) vo	*Daniel* — Da. Apoi un biftec cu cartofi prăjiţi, o friptură de porc la grătar, un sfert de pui prăjit şi o friptură de viţel.
Le maître d'hôtel — Et comme e kɔm légumes (m.)? Je me permets de legym ʒə m(ə) pɛrmɛ d(ə) vous recommander nos haricots (m.) vu rəkɔmɑ̃de no ariko	*Şeful de sală* — Şi ce garnituri? Îmi permit să vă recomand fasolea noastră.

Ils sont délicieux. il sõ delisjø	Este delicioasă.
Daniel — Soit. Comme boisson, swat kɔm bwasõ	*Daniel* — Fie. Ca băutură,
ce sera du vin blanc et une sə s(ə)ra dy vɛ̃ blɑ̃ e yn	va fi vin alb şi o
bouteille de vin rouge. butɛj də vɛ̃ ruʒ	sticlă de vin roşu.
Le maître d'hôtel — Ça peut être sa pøtɛtrə	*Şeful de sală* — Poate să fie
du médoc? dy medɔk	nişte vin de Médoc?
Daniel — Bien sûr. bjɛ̃ syr	*Daniel* — Sigur că da.
Sandu — Il est bon, le médoc? il ɛ bõ l(ə) medɔk	*Sandu* — E bun vinul de Médoc?
Daniel — C'est un de nos vins sɛtœ̃ d(ə) no vɛ̃	*Daniel* — Este unul din vinurile
les plus estimés de la région de le plyzɛstime d(ə)la reʒjõ d(ə)	noastre cele mai apreciate din · giunea
Bordeaux. *(Au maître d'hôtel)* bɔrdo	Bordeaux. *(Şefului de sală)*
Faites déboucher la bouteille de fɛt debuʃe la butɛj də	Să se desfunde sticla de
blanc. Est-elle frappée? blɑ̃ ɛtɛl frape	vin alb. E frapată?
Le maître d'hôtel — Oui, monsieur. wi məsjø	*Şeful de sală* — Da, domnule.
Daniel — Alors trinquons à notre alɔr trɛ̃kõ a nɔtrə	*Daniel* — Atunci să închinăm pentru noua noastră prietenie. În să-
nouvelle amitié. À votre santé! nuvɛl amitie a vɔtr(ə) sɑ̃te	nătatea dumneavoastră!
Horia — À la vôtre! a la votr	*Horia* — La mulţi ani!
Rodica — À moi, on ne me donne a mwa õ n(ə) mə dɔn	*Rodica* — Mie nu mi- se dă
pas de vin? pɑ d(ə) vɛ̃	vin?
Irène — Je te défends de boire. ʒ(ə) tə defɑ̃ d(ə) bwar	*Irina* — Nu-ţi dau voie să bei.

Tu ne bois jamais de vin et tu vas ty n(ə) bwa ʒamɛ d(ə) vɛ̃ e ty va	Nu bei niciodată vin şi ai să
te griser. t(ə) grize	te ameţeşti.
Rodica — Tant pis! Je boirai de tɑ̃ pi ʒe bware d(ə)	*Rodica* — Păcat! Am să beau
l'eau. lo	apă.
Le maître d'hôtel — E comme dessert? e kɔm desɛr	*Şeful de sală* — Şi ca desert?
Daniel — Faites votre choix, fɛt vɔtrə ʃwa	*Daniel* — Alegeţi,
madame. madam	doamnă.
Irène — Moi, je prendrais volontiers mwa ʒ(ə) prɑ̃drɛ vɔlõtje	*Irina* — Eu aş lua bucuros
du fromage. dy frɔmaʒ	caşcaval.
Rodica — Du fromage? Je ne dy frɔmaʒ ʒə n(ə)	*Rodica* — Caşcaval? Eu nu
veux pas de fromage. vø pɑ d(ə) frɔmaʒ	vreau caşcaval.
René — Nous autres Français, nous nuzotrə frɑ̃sɛ nu‿	*René* — Noi francezii
en mangeons toujours après zɑ̃ mɑ̃ʒõ tuʒur aprɛ	mîncăm totdeauna caşcaval după
le plat de viande. l(ə) pla d(ə) vjɑ̃d	(felul de) carne.
Rodica — Non. Moi, j'aimerais nõ mwa ʒɛmrɛ	*Rodica* — Nu. Eu aş dori să
manger une glace. mɑ̃ʒe yn glas	mănînc îngheţată.
Le maître d'hôtel — Nous n'avons nu navõ	*Şeful de sală* — N-avem
pas de glace, mademoiselle. pɑ d(ə) glas madmwazɛl	îngheţată, domnişoară.
Horia — Vous pourriez en avoir, vu purje ɑ̃navwar	*Horia* — Aţi putea să aveţi,
c'est la saison. sɛ la sɛzõ	este sezonul.
Rodica — Me faire ça à moi! mə fɛr sa a mwa	*Rodica* — Să-mi faceţi mie una ca asta!

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [e], [ɛ], [ɑ̃]:

[e]	[ɛ]	[ɑ̃]
délicieux	le bifteck	défendre
du médoc	nouvelle	le restaurant
la région	l'affaire	le printemps
l'amitié	le dessert	contempler
se griser	faire	les vacances
je boirai	l'hiver	la viande

B 2. Precizați, prin transcriere fonetică, dacă literele cursive reprezintă sunetul [ø] sau [œ]:

1. les hors-d'oeuvres ....
2. je veux ....
3. délicieux ....
4. le feu ....
5. l'œuf ....
6. messieurs ....
7. les fleurs ....
8. la chaleur ....
9. les œufs ....
10. seul ....
11. tout à l'heure ....
12. mieux ....

B 3. Pronunțați perechile de cuvinte, făcînd diferențierea netă între [e] și [ɛ]:

[e]	[ɛ]
je sortirai	je sortirais
je prendrai	je prendrais
j'irai	j'irais
je mangerai	je mangerais
je voudrai	je voudrais

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

j'en raffole	îmi place la nebunie, mă dau în vînt (după ceva)
tant mieux	cu atît mai bine
tant pis	cu atît mai rău, păcat!
à votre santé, à la vôtre	în sănătatea dv., la mulți ani!
faire son choix	a alege

C 2. *Tout le monde* are, în afară de înțelesul „toată lumea", acela de „toți, cu toții, toate persoanele".

C 3. Cuvinte cu mai multe sensuri:

défendre	1. a apăra 2. a interzice
frapper	1. a lovi 2. a frapa, a pune la gheață

C 4. Lexic complementar:

la soupe	supa
le potage	supa (de legume)
l'escalope, f.	șnițelul
le ragoût	tocana
le filet de boeuf	mușchiul de vacă
le boeuf bouilli	rasolul de vacă
la cervelle [sɛrvɛl]	creierul
les pommes frites	cartofii prăjiți
les chips [ʃips], m.	cartofii pai
la purée	pireul
la sauce [sos]	sosul
la bière	berea
la liqueur	lichiorul
la fine, le cognac [kɔɲak]	coniacul
le champagne [ʃɑ̃paɲ]	șampania
la compote	compotul
goûter	a gusta
le pourboire	bacșișul
le convive	comeseanul

Explicații gramaticale

D 1. *Înlocuirea articolului partitiv și a articolului nehotărît* **des** *cu prepoziția* **de** (II).

On ne me donne pas ***de*** *vin?*
Tu ne bois jamais ***de*** *vin.*
Nous n'avons pas ***de*** *glace.*

În afară de cazul semnalat la capitolul XXI, D 2, articolul partitiv *du, de la, de l'* și articolul nehotărît la plural *(des)* se înlocuiesc cu prepoziția *de* (*d'*) și în propoziții negative:

Elle a trouvé ***des*** *carottes* — *Elle n'a pas trouvé* ***de*** *carottes.*
J'ai ***de la*** *veine* — *Je n'ai pas* ***de*** *veine.*
Ils font ***du*** *ski* — *Ils ne font pas* ***de*** *ski.*
Tu me donnes ***de l'****argent?* — *Tu ne me donnes pas* ***d'****argent?*

D 2. *Condiţionalul prezent.*

Je **prendrais** *volontiers du fromage.*
*J'***aimerais** *manger une glace.*

Condiţionalul este modul prin care se exprimă, de regulă, o acţiune sau o stare eventuală depinzînd de o condiţie, dar poate traduce şi o dorinţă sau exprima o solicitare formulată politicos.

Condiţionalul are două timpuri: prezentul, care este un timp simplu, şi trecutul care este un timp compus ce se formează din condiţionalul prezent al verbelor auxiliare şi participiul trecut al verbului de conjugat.

Pentru a putea forma prezentul condiţionalului, este necesar să se cunoască: 1° viitorul verbului şi 2° terminaţiile imperfectului. De la viitorul verbului se înlătură terminaţiile *-ai, -as, -a, -ons, -ez, -ont* şi la rădăcină, terminată exclusiv în *-r*, se alipesc terminaţiile imperfectului indicativ: *-ais, -ais, -ait, -ions, -iez, -aient.*

Exemple:

Infinitiv	Viitor	Condiţional prezent
parler	*je parler-ai*	*je parler-ais*
finir	*tu finir-as*	*tu finir-ais*
vendre	*il vendr-a*	*il vendr-ait*
sortir	*nous sortir-ons*	*nous sortir-ions*
aller	*vous ir-ez*	*vous ir-iez*
vouloir	*ils voudr-ont*	*ils voudr-aient*

Ca şi în cazul imperfectului, patru din cele şase forme au o pronunţare identică [ɛ], iar persoanele I şi II plural adaugă un *i* înaintea terminaţiilor indicativului prezent.

În pronunţarea îngrijită, se face deosebire între terminaţia persoanei I singular a viitorului (*-ai* [e]) şi terminaţia aceleiaşi persoane la condiţionalul prezent (*-ais* [ɛ]), fără de care se pot crea confuzii de înţelegere a enunţului. Nu este mai puţin adevărat că, în vorbirea de toate zilele, această diferenţiere tinde să dispară.

Condiţionalul prezent al verbelor auxiliare

		Être	*Avoir*
Sg.	Pers. I	je serais	j'aurais
	Pers. II	tu serais	tu aurais
	Pers. III	il serait elle serait	il aurait elle aurait
Pl.	Pers. I	nous serions	nous aurions
	Pers. II	vous seriez	vous auriez
	Pers. III	ils seraient elles seraient	ils auraient elles auraient

Model de conjugare

		Grupa I *Dessiner*	Grupa II *Réussir*	Grupa III *Perdre*
Sg.	Pers. I	je dessinerais	je réussirais	je perdrais
	Pers. II	tu dessinerais	tu réussirais	tu perdrais
	Pers. III	il dessinerait elle dessinerait	il réussirait elle réussirait	il perdrait elle perdrait
Pl.	Pers. I	nous dessinerions	nous réussirions	nous perdrions
	Pers. II	vous dessineriez	vous réussiriez	vous perdriez
	Pers. III	ils dessineraient elles dessineraient	ils réussiraient elles réussiraient	ils perdraient elles perdraient

D 3. *Verbul neregulat* **boire.**

Infinitiv: BOIRE a bea

Indicativ prezent	Viitor
je bois eu beau *tu bois* tu bei *il boit* el bea *nous buvons* noi bem *vous buvez* voi beţi *ils boivent* ei beau	*je boirai* eu voi bea *tu boiras* tu vei bea *il boira* el va bea *nous boirons* noi vom bea *vous boirez* voi veţi bea *ils boiront* ei vor bea
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
bois bea! *buvons* să bem! *buvez* beţi!	*que je boive* eu să beau *que tu boives* tu să bei *qu'il boive* el să bea *que nous buvions* noi să bem *que vous buviez* voi să beţi *qu'ils boivent* ei să bea
Participiu prezent	**Participiu trecut**
buvant bînd	*bu, bue* băut, băută

Se conjugă cu auxiliarul *avoir.*

Exerciţii

E 1. Scrieţi verbele la condiţionalul prezent:

1. Il (manger) mangerait des côtelettes.
2. Je me (coucher) .... plus tôt ce soir.

3. Nous (être) .... contents de les revoir.
4. Il (partir) .... sans moi?
5. René (se reposer) .... un peu.
6. Elle (aller) .... en ville, mais il pleut.
7. Je (faire) .... une promenade.
8. (Pouvoir) .... -tu me donner un coup de main?
9. Elle (dresser) .... la table, mais elle n'a pas le temps.
10. (Savoir) .... -vous où est le restaurant „Cina".
11. Il (mettre) .... son pantalon blanc.
12. Je (manger) .... volontiers du chocolat.

E 2. Transformaţi propoziţiile afirmative în propoziţii negative şi înlocuiţi articolele cu prepoziţia *de*:

1. Le matin, je bois du thé/ Le matin, je ne bois pas de thé.
2. Il a eu de la chance/ ....
3. Elle a acheté des asperges/ ....
4. J'ai de l'argent/ ....
5. Vous cherchez du travail?/ ....
6. Elle a mis du café dans sa tasse/ ....
7. Il y a de la poussière dans la rue/ ....
8. Il m'a donné du tabac/ ....
9. Elle fait des fautes/ ....
10. Avez-vous trouvé des haricots/..
11. Il versait de l'eau sur les passants/ ....
12. Il y a de la place dans ma valise/ ....
13. Il nous a apporté des croissants/ ....

E 3. Completaţi spaţiile punctate cu cuvintele cerute de sens:

1. Pour téléphoner, il faut avoir un ....
2. Je trinque à votre ....
3. Les sardines, vous savez, j'en ....
4. Les piétons marchent sur les ....
5. Va acheter du saucisson chez le ....
6. Voulez-vous chercher ce nom dans .... du téléphone?
7. Demandez l'addition au maître d' ....
8. Les Français mangent le .... après le plat de viande.
9. Décrochez le ...., attendez la ...., puis .... le numéro.
10. J'aime boire le .... bien frappé.

E 4. Conjugaţi verbul *boire* la indicativul prezent în propoziţia *boire un verre de vin* şi la condiţionalul prezent în propoziţia *boire à sa santé*.

Dialog suplimentar

F 1. *Au restaurant.*

Le client — Garçon, d'où peut être sorti un poulet aussi coriace?
Le garçon — Probablement, d'un œuf dur.

....

Lexic:

aussi coriace atît de tare

XXVI

Les amis se séparent

Irène — Grâce à vous, monsieur
grɑs a vu məsjø
Bernard, nous avons passé une
bɛrnar nuzavɔ̃ pɑse yn
soirée très agréable.
sware trɛzagreabl
Horia — Oui, en effet, tout a
wi ɑ̃nefɛ tuta
été au mieux.
ete o mjø

Daniel — Le plaisir a été pour
lə plɛzir a ete pur
moi. D'ailleurs, ce restaurant est
mwa dajœr sə rɛstorɑ̃ ɛ
excellent. La cuisine y est fort
tɛksɛlɑ̃ la kɥizin i ɛ fɔr
bonne et le service parfait.
bɔn e l(ə) sɛrvis parfɛ
Rodica — Maman, j'ai sommeil.
mamɑ̃ ʒe sɔmɛj
Irène — Déjà? Mais quelle heure
deʒa mɛ kɛlœr
est-il?
ɛtil
Horia — Il doit être dix heures
il dwatɛtrə dizœr
passées.
pɑse
Daniel — Vous vous trompez. Il
vu vu trɔ̃pe il
est onze heures et quart.
ɛ ɔ̃z œr e kar
Irène — Est-ce possible? Et moi
ɛs pɔsibl e mwa
qui croyais qu'il n'était que neuf
ki krwajɛ kil netɛ kə nœ
heures et demie ou au plus
vœr e dmi u o plys
dix heures moins le quart.
dizœr mwɛ̃ l(ə) kar
Horia — Le temps passe vite quand
lə tɑ̃ pɑs vit kɑ̃
on est entre amis.
tɔ̃nɛ ɑ̃trami
Irène — C'est vrai, mais quand
sɛ vrɛ mɛ kɑ̃
même cette soirée a passé trop vite.
mɛm sɛt sware a pɑse tro vit
Rodica — Maman! On s'en va? J'ai
mamɑ̃ ɔ̃ sɑ̃ va ʒe
froid.
frwɑ
Irène — Oui, ma chérie, tout de
wi ma ʃeri tu d(ə)
suite.
sɥit
Horia — On se voit demain,
ɔ̃s(ə) vwa dmɛ̃

Prietenii se despart

Irina — Datorită dumneavoastră, domnule Bernard, am petrecut o seară foarte plăcută.
Horia — Da, într-adevăr, totul a fost cît se poate de bine.

Daniel — Plăcerea a fost de partea mea. De altfel, acest restaurant este excelent. Bucătăria este foarte bună și serviciul perfect.
Rodica — Mamă, mi-e somn.
Irina — Deja? Dar cît e ceasul?
Horia — Trebuie să fie trecut de zece.
Daniel — Vă înșelați. Este ora unsprezece și un sfert.
Irina — E cu putință? Și eu care credeam că nu e decît nouă și jumătate sau cel mult zece fără un sfert.
Horia — Timpul trece repede cînd ești între prieteni.
Irina — E adevărat, dar totuși această seară a trecut prea repede.
Rodica — Mamă! Plecăm? Mi-e frig.
Irina — Da, dragă, imediat.
Horia — Ne vedem mîine,

monsieur Bernard?
məsjø bɛrnar
Daniel — Oui, sans faute. À midi
wi sɑ̃ fot a midi
juste, à votre bureau.
ʒyst a vɔtrə byro
Horia — Passez plutôt vers midi
pase plyto vɛr midi
et demi. J'y serai sûrement. Et
e dmi ʒi s(ə)re syrmɑ̃ e
l'après-midi, je vous ferai voir une
laprɛ midi ʒə vu fəre vwar yn
de nos grandes usines
də no grɑ̃d yzin
bucarestoises.
bykarɛstwaz
Daniel — Je m'en remets entière-
ʒə mɑ̃ rəmɛ ɑ̃tjɛr-
ment à vous. Vous êtes un guide
mɑ̃ a vu vuzɛt œ̃ gid
parfait.
parfɛ
Irène — Voilà mon Sandu qui
vwala mɔ̃ sandu ki
bâille aussi. Toi aussi tu as
bɑj osi twa osi ty a
sommeil?
sɔmɛj
Sandu — Oui, maman, un tout
wi mamɑ̃ œ̃ tu
petit peu. Je n'ai pas dormi cet
pti pø ʒə ne pɑ dɔrmi sɛt
après-midi.
aprɛ midi
Horia — Nous vous raccompagnons
nu vu rakɔ̃paɲɔ̃
à l'hôtel, monsieur Bernard.
a lotɛl məsjø bɛrnar
Daniel — Ce n'est pas la peine.
s(ə) nɛ pɑ la pɛn
Vous êtes tout près de chez vous et
vuzɛt tu prɛ d(ə) ʃe vu e

domnule Bernard?
Daniel — Da, negreşit. La ora 12
fix, la biroul dumneavoastră.
Horia — Treceţi mai bine pe la
12 şi jumătate. Voi fi cu siguranţă
acolo. Şi după masă am să vă arăt
una dintre marile noastre uzine
bucureştene.
Daniel — Mă bizui întru totul pe
dumneavoastră. Sînteţi un ghid
perfect.
Irina — Uite-l pe Sandu al meu
care cască şi el. Şi ţie ţi-e
somn?
Sandu — Da, mamă, un
pic. N-am dormit
după masă.
Horia — Vă conducem la hotel,
domnule Bernard.
Daniel — Nu e nevoie să vă deranjaţi.
Sînteţi foarte aproape de casă şi

je connais déjà le chemin. Et puis,
ʒ(ə) kɔnɛ deʒa lə ʃmɛ̃ e pɥi
un peu de marche (f.) me dégourdira.
œ̃ pø d(ə) marʃ mə degurdira
Irène — Passez nous voir demain
pase nu vwar dəmɛ̃
soir. Mais pas trop tard, pour que
swar mɛ pɑ tro tar pur kə
nous ayons le temps de causer. Et
nuzɛjɔ̃ lə tɑ̃ d(ə) koze e
amenez-nous aussi René.
amne nu osi rəne
René — Moi, demain soir, je vais
mwa dəmɛ̃ swar ʒə ve
au cinéma, de sept à neuf heures.
o sinema də sɛt a nœvœr
Avec Sandu.
avɛk sandu
Daniel — Vraiment? Sans m'en
vrɛmɑ̃ sɑ̃ mɑ̃
demander la permission?
d(ə)mɑ̃de la pɛrmisjɔ̃
René — Je n'ai pas eu le temps de
ʒə ne pɑ y l(ə) tɑ̃ də
te poser la question. Tu causais.
tə poze la kɛstjɔ̃ ty kozɛ
Daniel — Eh bien, je te permets
e bjɛ̃ ʒ(ə) tə pɛrmɛ
d'y aller, à condition que tu sois
di ale a kɔ̃disjɔ̃ kə ty swa
au lit à dix heures moins le quart
o li a dizœr mwɛ̃ l(ə) kar
au plus tard.
o ply tar
René — Et toi, quand rentres-tu
e twa kɑ̃ rɑ̃trə ty
demain soir?
dəmɛ̃ swar
Daniel — Certainement pas avant
sɛrtɛnmɑ̃ pɑ avɑ̃
minuit.
minɥi

cunosc deja drumul. Şi apoi,
puţină mişcare mă va dezmorţi.
Irina — Treceţi să ne vedeţi mîine
seară. Dar nu prea tîrziu, ca să
avem timp să stăm de vorbă. Şi
aduceţi-l şi pe René.
René — Eu, mîine seară, mă duc
la cinema, de la şapte la nouă.
Cu Sandu.
Daniel — Adevărat? Fără să-mi
ceri voie?
René — N-am avut timp să te
întreb. Stăteai de vorbă.
Daniel — Ei bine, îţi dau voie
să te duci, cu condiţia să fii
în pat la zece fără un sfert cel
tîrziu.
René — Şi tu cînd te întorci
mîine seară?
Daniel — Cu siguranţă nu înainte
de miezul nopţii.

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɔ], [ɔ̃].

[ɔ]	[ɔ̃]
fort	se t*rom*per
bonne	la permiss*ion*
j'ai sommeil	la quest*ion*
je connais	à condit*ion*
des hors-d'œuvres	trinqu*ons*

B 2. Precizaţi dacă literele-consoane finale se articulează sau nu (notaţi *da* sau *nu*):

1. acheter	9. du médoc	17. le séjour ....
2. le persil	10. l'écouteur	18. le cognac ....
3. blanc	11. trop	19. le ragoût ....
4. tu veux	12. réussir	20. le bal ....
5. noir	13. le buffet	21. d'abord ....
6. neuf	14. d'abord	22. les chips ....
7. du tabac	15. l'hiver	23. la liqueur ....
8. le parc	16. le festival	24. le rez-de-chaussée ..

B 3. Pronunţaţi perechile de cuvinte, respectînd alternanţa: vocală nazală — vocală orală:

m*ain*	v*ei*ne
boiss*on*	d*o*nner
chem*in*	chem*i*ner
f*aim*	*ai*me
b*on*	b*o*nne
poiss*on*	s*o*nner

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

au mieux	cît se poate de bine
avoir sommeil	a-i fi somn
s'en aller	a pleca
sans faute	negreşit
s'en remettre à quelqu'un	a se bizui pe cineva
ce n'est pas la peine	inutil, nu vă deranjaţi
poser une question	a pune o întrebare
au plus tôt	cel mai devreme
au plus tard	cel tîrziu

C 2. Expresii referitoare la enunţarea orei:

quelle heure est-il?	cît e ceasul?
il est .... heure(s)	este ora ......
à quelle heure?	la ce oră?
à ...... heure(s)	la ora ....
avant .... heure(s)	înainte de ora ....
après .... heure(s)	după ora ....
une heure	o oră
trois quarts d'heure	trei sferturi de oră
une demi-heure	o jumătate de oră
un quart d'heure	un sfert de oră
une minute	un minut
une seconde [zgɔ̃d]	o secundă
je suis à l'heure	am sosit la timp
je suis en avance	am sosit înainte de vreme
je suis en retard	am întîrziat
le retard	întîrzierea

C 3. Exemple de enunţare a orei şi a diferitelor ei fracţiuni:

il est trois heures (justes, précises)	—	3 fix
il est trois heures cinq (minutes)	—	3 şi cinci
il est trois heures et quart	—	3 şi un sfert
il est trois heures vingt	—	3 şi douăzeci
il est trois heures et demie	—	3 şi jumătate
il est quatre heures moins vingt-cinq	—	4 fără 25
il est quatre heures moins le quart	—	4 fără un sfert
il est quatre heures moins dix	—	4 fără zece

C 4. Lexic complementar:

la montre	ceasul
la montre-bracelet	ceasul de mînă
le réveille-matin	ceasul deşteptător
la pendule, l'horloge, f.	pendula, ceasul de perete
le cadran	cadranul
l'aiguille [egɥij], f.	arătătorul
le ressort	arcul
remonter une montre	a întoarce ceasul
l'horlogerie	ceasornicăria
l'horloger	ceasornicarul

Explicaţii gramaticale

D 1. *Modul conjunctiv.*

Conjunctivul marchează acţiuni sau stări subordonate unui sentiment, unei voinţe, dorinţe, temeri, posibilităţi etc. Acest mod are patru timpuri, dintre care numai două sînt întrebuinţate în limba uzuală. Acestea sînt prezentul şi trecutul.

În conjugarea modului conjunctiv, pronumele personal subiect sau cuvîntul care serveşte ca subiect este precedat, în cele mai multe cazuri, de conjuncţia *que (qu')*, care ar putea fi considerată echivalentă cu „să“ din limba română.

D **2.** *Conjunctivul prezent al verbelor auxiliare.*

À condition **que tu sois** *rentré.*
Pour **que nous ayons** *le temps de causer.*

În formarea prezentului conjunctivului celor două verbe auxiliare, se porneşte de la o rădăcină diferită de cea a infinitivului.

		Être	*Avoir*
Sg.	Pers. I	que je sois [swa]	que j'aie [ɛ]
	Pers. II	que tu sois [swa]	que tu aies [ɛ]
	Pers. III	qu'il soit [swa] qu'elle soit [swa]	qu'il ait [ɛ] qu'elle ait [ɛ]
Pl.	Pers. I	que nous soyons [swajɔ̃]	que nous ayons [ɛjɔ̃]
	Pers. II	que vous soyez [swaje]	que vous ayez [ɛje]
	Pers. III	qu'ils soient [swa] qu'elles soient [swa]	qu'ils aient [ɛ] qu'elles aient [ɛ]

D **3.** *Verbul neregulat* **connaître.**

Infinitiv CONNAÎTRE a cunoaşte

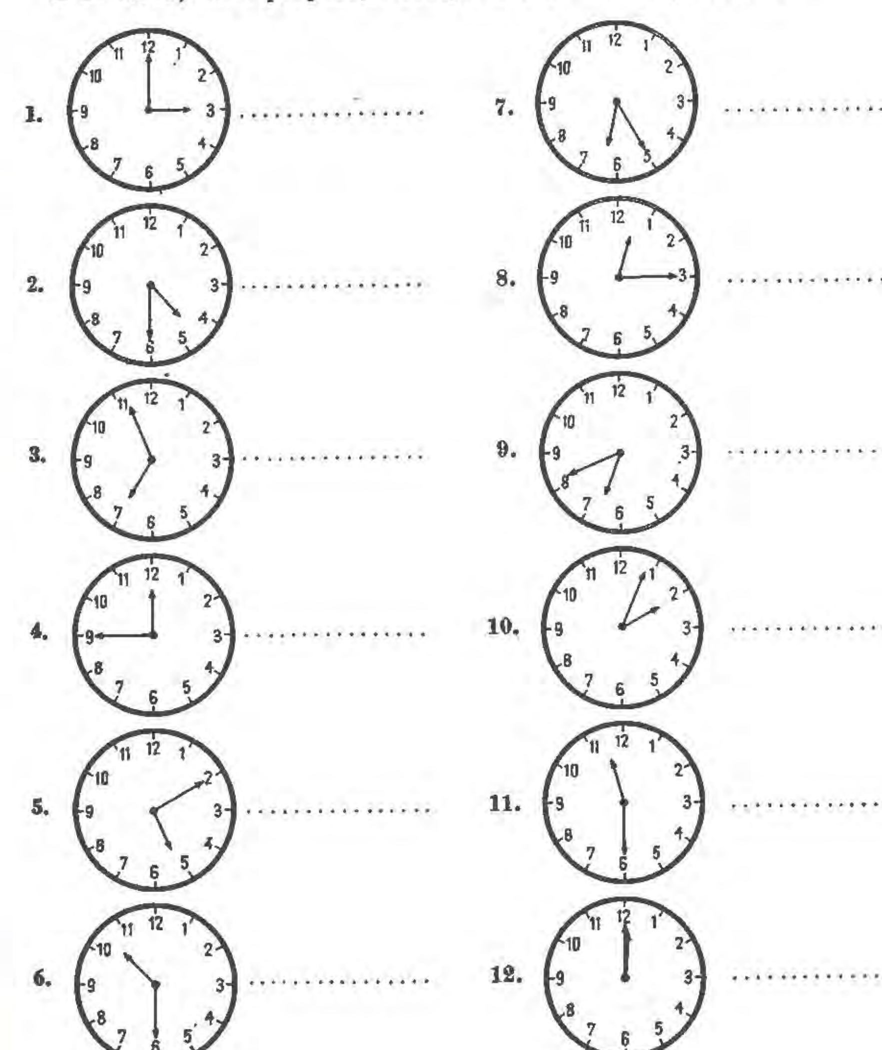
Indicativ prezent	Viitor
je connais eu cunosc *tu connais* tu cunoşti *il connaît* el cunoaşte *nous connaissons* noi cunoaştem *vous connaissez* voi cunoaşteţi *ils connaissent* ei cunosc	*je connaîtrai* eu voi cunoaşte *tu connaîtras* tu vei cunoaşte *il connaîtra* el va cunoaşte *nous connaîtrons* noi vom cunoaşte *vous connaîtrez* voi veţi cunoaşte *ils connaîtront* ei vor cunoaşte
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
connais cunoaşte! *connaissons* să cunoaştem! *connaissez* să cunoaşteţi!	*que je connaisse* eu să cunosc *que tu connaisses* tu să cunoşti *qu'il connaisse* el să cunoască *que nous connaissions* noi să cunoaştem *que vous connaissiez* voi să cunoaşteţi *qu'ils connaissent* ei să cunoască
Participiu prezent	**Participiu trecut**
connaissant cunoscînd	*connu, connue* cunoscut, cunoscută

Se conjugă cu auxiliarul *avoir.*
Identic se conjugă: *paraître* (a părea, a apărea); *disparaître*, a dispărea şi alte verbe cu aceeaşi terminaţie (cu excepţia lui *naître*, a se naşte).

E

Exerciţii

E 1. Notaţi cu o propoziţie completă ora înscrisă pe cadrane:

E **2.** Întrebuinţaţi verbele *aller*, *boire*, *connaître*, *faire*, *mettre* sau *vouloir* la indicativ prezent:

1. Il met de l'eau dans son vin.
2. Je ...... aller à la maison, j'ai sommeil.
3. Anne ...... au marché.
4. Je ne .... pas encore le chemin.
5. En été, on .... beaucoup d'eau.
6. Est-ce que vous .... du patinage?
7. Aujourd'hui, je .... une chemise propre.
8. Tous les matins, elle .... deux tasses de café.
9. .... -tu cette ville?
10. Ce soir, nous .... au cinéma.
11. Rodica ne .... pas manger son rôti de veau.
12. En hiver, il .... très froid chez nous.
13. .... tes souliers devant la porte.
14. .... -vous nous donner la carte?
15. Nous ne .... pas la ville, guidez-nous.
16. Je ne .... pas mon pardessus, il .... chaud.

E **3.** Traduceţi în limba franceză:

1. Astăzi este frig. 2. Mîine va fi frig. 3. Ieri a fost frig. 4. Mi-e sete. 5. După sardele mi-a fost sete. 6. Dacă nu bei apă, îţi va fi sete. 7. Azi este vreme frumoasă. 8. Duminică va fi vreme bună. 9. Săptămîna trecută a fost vreme bună. 10. Mamă, mi-e cald. 11. Mi-a fost cald aseară. 12. Cu puloverul îţi va fi cald. 13. Ţi-e somn? 14. După cină mi-a fost somn. 15. Mîine dimineaţă îmi va fi somn. 16. În cameră este întuneric. 17. După ora şapte este întuneric. 18. Îndată va fi întuneric.

E **4.** Transformaţi în propoziţii negative:

1. Il y a du sucre dans mon thé?/ Il n'y a pas de sucre dans mon thé?
2. Il y a de la boue dans la rue./ ....
3. Il y a de la viande chez le boucher./ ....
4. Il y a du vin dans ce verre./ ....
5. Dans le réfrigérateur il y a une bouteille de vin./............
6. Il y a un tapis bleu dans ma chambre./ ....
7. Il y a du verglas sur les trottoirs./ ....
8. Il y a une table libre près de l'orchestre?/ ....

E **5.** Completaţi, după sens, cu conjunctivul verbelor *être* sau *avoir*:

1. Il faut que nous soyons à midi à notre bureau.
2. Demain, il faut que tu .... couché à neuf heures et demie.
3. Je veux que vous .... sages.
4. Veux-tu que nous .... amis?
5. Il faut qu'ils .... le temps de manger.
6. Couchez-vous tôt, pour que vous .... reposés.
7. Je suis content que tu .... une bonne chambre.
8. Je suis désolé qu'ils .... déjà sommeil.
9. Bois maintenant, pour que tu n'........ pas soif plus tard.
10. Il ne faut pas qu'ils .... froid.

E **6.** Traduceţi exerciţiul **5** în limba română.

Dialoguri suplimentare

F 1. „Marie, j'ai un rendez-vous demain matin. Vous me réveillerez à 7 heures. Mais, si à 8 heures je ne me suis pas levé, vous ne me réveillerez pas avant midi".

(Tristan Bernard, dans: G. Mauger & M. Bruézières, *Le Français accéléré*)

F 2. *Chez l'horloger.*

— Ma montre-bracelet ne marche pas.
— Faites voir. Depuis quand ne marche-t-elle plus?
— Depuis hier soir.
— Vous la remontez régulièrement?
— Oui, tous les soirs.
— Le matin, jamais?
— Quelquefois, mais rarement.
— Elle s'arrête souvent?
— De temps en temps.
— Nous allons voir... C'est clair, il faut la nettoyer.
— Le ressort n'est-il pas cassé?
— Non.
— Est-ce que vous pourriez changer aussi le verre.
— Si vous voulez.
— Ça coûtera combien?
— Voyons .... Dix-huit lei.
— Faut-il payer d'avance?
— Comme vous voulez.
— Je préfère payer tout de suite.

....

Lexic:

faites voir	arătaţi
de temps en temps	din cînd în cînd
cassé	rupt
voyons	să vedem
d'avance	înainte

XXVII

Au cinéma	La cinema
René — Moi, je t'avoue que j'en ai mwa ʒ(ə) tavu kə ʒɑ̃ne assez des films de cape et d'épée. ase de film də kap e depe	*René* — Îţi mărturisesc că m-am săturat de filmele de capă şi spadă.
Sandu — Tu aimes mieux les films ty ɛm mjø le film policiers? Oui? Eh bien, allons pɔlisje wi e bjɛ̃ alɔ̃ voir „Maigret voit rouge". vwar mɛgrɛ vwa ruʒ	*Sandu* — Preferi filmele poliţiste? Da? Atunci, să mergem să vedem „Comisarul Maigret se înfurie".
René — Bonne idée. Je l'ai manqué bɔnide ʒ(ə) le mɑ̃ke à Paris et je voudrais le voir. a pari e ʒ(ə) vudrɛ l(ə) vwar C'est un film en couleur? sɛtœ̃ film ɑ̃ kulœr	*René* — Bună idee. L-am scăpat la Paris şi aş vrea să-l văd. Este un film în culori?

Sandu — Je n'en sais rien, on va ʒ(ə) nɑ̃ sɛ rjɛ̃ ɔ̃ va voir. vwar	*Sandu* — Habar n-am. O să vedem.
René — Où est-ce qu'il passe? Il est u ɛskil pas il ɛ loin, le cinéma? lwɛ̃ lə sinema	*René* — Unde rulează? E departe cinematograful?
Sandu — Non, tout près, sur le nɔ̃ tu prɛ syr lə boulevard. bulvar	*Sandu* — Nu, aproape de tot, pe bulevard.
René — Gazons quand même, pour gazɔ̃ kɑ̃ mɛm pur ne pas perdre les actualités (f.). nə pɑ pɛrdrə lezaktɥalite	*René* — Totuşi, să-i dăm bătaie, ca să nu pierdem jurnalul.
Sandu — C'est ici... Je vais faire sɛtisi ʒə ve fɛr la queue pour les places (f.). la kø pur le plas	*Sandu* — Aici e... Am să stau la coadă la bilete.
René — Qu'est-ce qu'il y a d'autre kɛskilja dotr au programme? o prɔgram	*René* — Ce mai e pe program?
Sandu — Demandons à la dəmɑ̃dɔ̃ a la caissière... Un documentaire sur kɛsjɛr œ̃ dɔkymɑ̃tɛr syr la Vallée du Jiu et un dessin animé. la vale dy ʒju e œ̃ desɛ̃ anime	*Sandu* — S-o întrebăm pe casieriţă... Un documentar despre Valea Jiului şi un desen animat.
René — Prends des balcons, s'il prɑ̃ de balkɔ̃ sil y en a. Voici l'argent pour deux jɑ̃na vwasi larʒɑ̃ pur dø places. plas	*René* — Ia balcoane, dacă sînt. Aici sînt banii pentru două bilete.
Sandu — Garde ton argent. C'est gardə tɔ̃narʒɑ̃ sɛ moi qui t'invite aujourd'hui. mwa ki tɛ̃vit oʒurdɥi	*Sandu* — Păstrează-ţi banii. Eu te invit astăzi.

René — Mais c'est mon tour cette
mɛ sɛ mɔ̃ tur sɛt
fois.
fwa
Sandu — La prochaine fois c'est
la prɔʃɛn fwa sɛ
toi qui payeras.
twa ki pɛjra
René — Demande à l'ouvreuse
dəmɑ̃d a luvrøz
où sont nos places.
u sɔ̃ no plas
Sandu — Inutile. Je connais la
inytil ʒə kɔnɛ la
salle. Viens...
sal vjɛ̃

. . . .

René — Pas bête, le vieux Gabin.
pɑ bɛt lə vjø gabɛ̃
Il les a coffrés tous.
il lezа kɔfre tus
Sandu — Il est épatant, en effet.
il ɛtepatɑ̃ ɑ̃nɛfɛ
D'un naturel et d'un aplomb
dœ̃ natyrɛl e dœ̃ aplɔ̃
extraordinaires.
ɛkstrɔrdinɛr
René — Et la bagarre à la fin,
e la bagar a la fɛ̃
qu'est-ce que tu en dis?
kɛskə ty ɑ̃ di
Sandu — Ce genre de scène, ça ne
sə ʒɑ̃r də sɛn sa n(ə)
me dit rien à moi. J'aime mieux ne
mə di rjɛ̃ a mwa ʒɛm mjø nə
pas les regarder
pɑ le r(ə)garde
René — Pourquoi ça?
purkwa sa

René — Dar e rîndul meu de data aceasta.

Sandu — Data viitoare vei plăti tu.

René — Întreab-o pe plasatoare unde sînt locurile noastre.

Sandu — Nu-i nevoie. Cunosc sala. Vino...

. . . .

René — Nu-i prost bătrînul Gabin. I-a arestat pe toţi.

Sandu — E grozav, într-adevăr. De o naturaleţe şi de o siguranţă extraordinare.

René — Dar bătaia de la sfîrşit, ce zici de ea?

Sandu — Asemenea scene nu-mi spun nimic. Prefer să nu le privesc.

René — De ce?

Sandu — Avant tout parce que je
avɑ̃ tu parskə ʒə
n'aime pas la brutalité et puis
nɛm pɑ la brytalite e pɥi
parce que tout ça c'est du chiqué
parskə tu sa sɛ dy ʃike
René — Tu blagues! Comment du
ty blag kɔmɑ̃ dy
chiqué?
ʃike
Sandu — Ne sois pas naïf. C'est
nə swa pɑ naif sɛ
papa qui me l'a dit.
papa ki m(ə) la di
René — Qu'est-ce qu'il en sait,
kɛs kilɑ̃ sɛ
ton papa? Il n'est ni acteur de
tɔ̃ papa il nɛ ni aktœr də
cinéma ni opérateur.
sinema ni ɔperatœr
Sandu — Mais il connaît un
mɛ il kɔnɛ œ̃
metteur en scène qui travaille à
mɛtœr ɑ̃ sɛn ki travaj a
nos studios de Buftea.
no stydjo də buftea
René — Et après?
e aprɛ
Sandu — C'est lui qui a expliqué
sɛ lɥi ki a ɛksplike
à papa un tas de trucs.
a papa œ̃ tɑ də tryk
René — Vrai? Je dois vérifier ça.
vrɛ ʒə dwa verifje sa
Papa me renseignera... Dire qu'ils
papa mə rɑ̃sɛɲra dir kil
m'ont eu jusqu'ici, ces cinéastes!
mɔ̃ty ʒyskisi se sineast

Sandu — Înainte de toate pentru că nu-mi place brutalitatea şi apoi pentru că toate acestea sînt trucate.

René — Glumeşti! Cum trucate?

Sandu — Nu fi naiv. Tata mi-a spus-o.

René — De unde ştie tăticul tău? Nu este nici actor de cinema, nici operator.

Sandu — Dar cunoaşte pe un regizor care lucrează la studiourile noastre de la Buftea.

René — Ei şi?

Sandu — El i-a explicat tatei o mulţime de trucuri.

René — Zău? Trebuie să verific asta.
Tata mă va lămuri... Auzi, să mă fi păcălit pînă acum, cineaştii ăştia!

B

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [y], [ø], [o]:

[y]	[ø]	[o]
inutile	la queue	Bordeaux
le documentaire	l'ouvreuse	causer
naturel	fameux	réchauffer
le menu	spacieux	l'automne
supporter	creuses	le studio
la nature	mieux	le haricot

B 2. Precizați (notînd *da* sau *nu*) dacă literele notate cursiv se articulează sau nu:

1. les couleurs ....
2. le printemps ....
3. la scène ....
4. le truc ....
5. le quart ....
6. le plaisir ....
7. assez ....
8. tu blagues ....
9. le craquelin ....
10. l'opérateur ....
11. prends ....
12. l'aplomb ....

B 3. Pronunțați perechile de cuvinte, cu diferențierea netă a vocalelor [ɔ] și [o]:

omelette	—	côtelette
note	—	faute
donne	—	dos
bonne	—	beau
j'en raffole	—	le veau
porc	—	haricots
fromage	—	nous autres
médoc	—	les hôtes

B 4. *Tous* (masculin plural al lui *tout*) se pronunță [tu] cînd este adjectiv nehotărît și determină un substantiv și [tus] cînd este pronume nehotărît:

tous les films [tu le film]
je les connais tous [ʒə le kɔnɛ tus]

C

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

en avoir assez	a se sătura de ceva (figurat)
aimer mieux	a prefera
et après?	ei și?
cette fois	de data aceasta
la prochaine fois	data viitoare
la dernière fois	ultima dată
il m'ont eu	m-au păcălit, m-au dus

C 2. La capitolul XII, C 2 au fost semnalate principalele două sensuri ale verbului *passer*. La acestea se mai adaugă înțelesul, mai special, de „a rula", cînd ne referim la un film *(un film passe*, un film rulează).

C 3. Cuvinte cu mai multe sensuri:

le tour
1. ocol, înconjur, tur
2. plimbare, raită
3. rînd
4. festă, renghi
5. strung

le tas
1. grămadă, teanc
2. mulțime, ceată (fam.)

manquer
1. a lipsi, a fi lipsit de
2. a rata, a pierde

C 4. Principalele cuvinte cu sens negativ:

aucun, aucune	nici un, nici o
jamais	niciodată
ni... ni	nici... nici
nul, nulle	nici un, nici o
nulle part	nicăieri
personne	nimeni
plus	mai
point	de loc
rien	nimic

C 5. Lexic complementar:

tourner un film	a turna un film
la mise en scène	punerea în scenă
le scénario	scenariul
la caméra	aparatul de luat vederi
projeter un film	a proiecta un film
le rôle	rolul
la vedette	vedeta

l'interprète	interpretul, interpreta
l'acteur	actorul
l'actrice	actrița
l'interprétation	interpretarea
célèbre	celebru, celebră

Explicații gramaticale

D **1.** *Suprimarea adverbului de negație* **pas.**

Ça ne me dit **rien.**
Il n'est **ni** *acteur* **ni** *opérateur.*
Tu ne bois **jamais** *de vin.*

Adverbul de negație *pas*, care face parte din structura obișnuită a propoziției negative, se suprimă cînd, în propoziție, este folosit un alt cuvînt cu sens negativ. Asemenea cuvinte cu sens negativ sînt adverbele, adjectivele și pronumele nehotărîte, precum și conjuncția semnalate la această lecție la C **4.**

Cuvintele cu înțeles negativ care determină suprimarea lui *pas* nu ocupă în propoziție un loc fix, ele putînd sta atît înainte cît și după verb:

Personne *ne traverse maintenant.*
Elle ne mange presque **rien.**
Ni *lui* **ni** *moi nous n'avons travaillé.*

În general, *jamais, plus, point* și *rien* ocupă în propoziție locul obișnuit al lui *pas*:

Je n'ai **jamais** *été puni par mon père.*
Elle n'a **plus** *trouvé de côtelettes.*
Tu n'as **rien** *payé?*

D **2.** *Forma negativă a unui verb la modul infinitiv.*

Gazons, pour **ne pas** *perdre les actualités.*

S-a semnalat în treacăt, cu altă ocazie (XIII, D **2**), că atunci cînd vrem să negăm un verb aflat la infinitiv, poziția celor două adverbe cu care se construiește în mod obișnuit propoziția negativă este alta decît la celelalte moduri și timpuri, în sensul că ele nu mai încadrează verbul ci îl precedă amîndouă:

Permettez-moi de **ne pas** *vous accompagner.*
J'ai l'intention de **ne pas** *sortir aujourd'hui.*

În limba literară se întîlnesc și cazuri cînd verbul la infinitiv este încadrat de cele două adverbe, însă această construcție conferă frazei o oarecare nuanță arhaică.

Jamais, plus, point și *rien*, cînd se substituie lui *pas*, stau și ele înaintea infinitivului:

Je ne vais **jamais plus** *désobéir à mes parents.*
Il a promis de **ne rien** *vous dire.*

D **3.** *Galicismele* **c'est... qui** și **c'est... que.**

C'est *moi* **qui** *t'invite aujourd'hui.*
C'est *lui* **qui** *a expliqué à papa.*

Limba franceză dispune de un mijloc special de a atrage atenția asupra unui anumit element dintr-o propoziție, prin așezarea acestuia între termenii locuțiunii de prezentare: *c'est (ce sont)... qui (que)*, cu ajutorul căreia se pune în relief și se accentuează elementul respectiv la începutul enunțului. Orice element al propoziției poate fi scos în relief cu ajutorul acestei locuțiuni, cu excepția verbelor. Cînd se scot în relief pronume personale, se întrebuințează formele lor accentuate:

Je t'invite, te invit.
C'est **moi** *qui t'invite*, eu te invit.
Je t'invite, te invit.
C'est **toi** *que j'invite*, pe tine te invit.

Galicismul *c'est... que* se regăsește în formula interogativă *est-ce que*, cu inversiunea lui *ce* după verb.

În această locuțiune de prezentare sau de scoatere în relief, *c'est* este invariabil chiar dacă, după el, urmează un termen întrebuințat la plural:

C'est *nous* **qui** *t'invitons.*

Excepție face persoana a III-a plural, cînd *c'est* este înlocuit cu *ce sont*:

Ce sont *Angèle et Sandu* **qui** *ont acheté le pain.*

Termenii locuțiunii *c'est... qui (que)* nu se traduc în limba română, însă elementele încadrate între acești termeni se rostesc mai apăsat, primind accentul de intensitate al propoziției.

C'est... qui se folosește pentru a scoate în relief subiectul unei propoziții, iar *c'est... que* accentuează, la început de propoziție, un complement direct, indirect sau circumstanțial.

Exemple:

1° Subiectul este scos în relief:

Limba franceză	C'est	Rodica	qui	a mangé l'omelette
Limba română	—	Rodica	—	a mîncat omleta

Limba franceză	C'est	papa	qui	m'a dit cela
Limba română	—	tata	—	mi-a spus aceasta

2° Complementul este scos în relief:

Limba franceză	C'est	Anne	que	j'ai appelée
Limba română	—	pe Ana	—	am chemat-o

Limba franceză	C'est	à toi	que	je parle
Limba română	—	ție	—	îți vorbesc

Exerciții

E 1. Puneți, dacă este cazul, prepoziția *à* sau *de* înaintea verbelor la infinitiv:

1. Il commence à faire sombre.
2. Je voudrais .... voir ce dessin animé.
3. Elle ne peut pas .... aller si vite.
4. Je vais .... vous reconduire chez vous.
5. Je vous prie .... ne pas me reconduire.
6. Essaye .... acheter trois places.
7. Il nous a proposé .... goûter à ce plat.
8. J'aime .... aller au cinéma.
9. Nous avons oublié .... payer.
10. Je ne sais pas .... jouer à cache-cache.
11. Il a voulu .... me présenter à cette actrice.
12. As-tu réussi .... avoir des billets?
13. Tu mériterais .... être puni.
14. Il a refusé .... me prêter sa caméra.
15. Elle s'est habituée .... se coucher très tard.

E 2. Completați întrebările cu auxiliarul potrivit la indicativul prezent și răspundeți printr-o propoziție afirmativă sau negativă completă:

1. Ont-ils mangé au restaurant?
   Oui, ils ont mangé au restaurant.
2. .... -elle tombée dans la cour?
   Non, ...
3. René et Sandu ......-ils allés au cinéma?
   Oui, ...
4. ....-tu assisté à la noce de sa sœur?
   Non, ...
5. ....-ils arrivés par le train?
   Non, ...
6. Rodica, ...-tu commencé à manger?
   Non, maman, ...
7. ....-vous été bien accueilli?
   Oui, ...

8. ....-elles aimé le film?
   Non, ...
9. ....-vous manqué les actualités?
   Oui, ...
10. ....-ils pu se débrouiller tout seuls?
   Non, ...
11. ....-vous bien mangé?
   Non, ...
12. ....-elle restée chez elle?
   Oui, ...

E 3. Scoateți în relief termenii notați cu litere cursive încadrîndu-i în locuțiunea *c'est (ce sont) ... qui (que)* la început de propoziție:

1. Je préfère *le printemps*/ C'est le printemps que je préfère.
2. *Sandu* connaît le plan de la salle./ ....
3. *Jean Gabin* a été épatant./ ....
4. *Je* vous invite au restaurant./ ....
5. Elle adore *l'automne*./ ....
6. Ils partent *demain soir*./ ....
7. Papa connaît *ce metteur en scène*./ ....
8. *Bernard et son fils* se sont égarés./ ....
9. *Il* est monté sur le toit./ ....
10. *Les passants* glissent sur le verglas./ ....
11. L'agent a donné un renseignement *à René*./ ....
12. Je veux visiter avant tout *la Place de la République*./ ....

E 4. Întrebuințați articolul partitiv, articolul nehotărît *des* sau prepoziția *de*:

1. Avez-vous bu du café ce matin?
2. Je n'ai pas bu .... café ce matin.
3. As-tu assez .... argent pour acheter des billets?
4. Vous avez ...... chance, vous savez!
5. Tout ça, c'est ...... truqué.
6. Dans cette crémerie, il y a toujours ...... beurre frais et ...... fromages français.
7. Dans ce film jouent beaucoup ...... acteurs célèbres.
8. Moi, je ne veux pas boire .... bière.
9. Nous n'avons pas .... chance, il n'y a plus .... billets.
10. Voulez-vous prendre ...... compote?
11. Dans ce film, il n'y rien .... truqué.
12. Ce matin, il n'y avait pas ...... pommes de terre au marché.

E 5. Traduceți în limba franceză:

1. Nu este nimeni în hol. 2. Nu mai am bani. 3. Ea nu se scoală niciodată după ora șase și jumătate. 4. Nu este nimic în acest sertar? 5. Nimeni nu vrea să-mi răspundă? 6. La noi nu ninge niciodată. 7. Ea nu știe nimic despre ei. 8. Eu nu cunosc nici pe unchiul său nici pe mătușa sa. 9. Nu știi niciodată unde-ți sînt lucrurile. 10. Nimeni nu l-a așteptat la gară. 11. Nu mai știu unde mi-am pus umerașul. 12. Nimeni nu servește aici?

F

Dialog suplimentar

F 1. *Pour rire un peu.*

Le professeur — De quel genre est le mot œuf?
L'élève — Il sera masculin ou féminin, selon qu'il en sortira un coq ou une poule.

....

Lexic:

rire	a rîde
le genre	genul
le mot	cuvîntul
l'élève	elevul, eleva
selon que	după cum
le coq	cocoșul
la poule	găina

XXVIII

A

Quelques menus achats

Daniel — René, veux-tu me rendre
rəne vøty m(ə) rɑ̃dr
un petit service?
œ̃ p(ə)ti sɛrvis
René — Bien sûr, papa.
bjɛ̃ syr papa
Daniel — Sois gentil et va
swa ʒɑ̃ti e va
m'acheter ce que j'ai noté sur cette
maʃte s(ə)kə ʒe nɔte syr sɛt
liste. Ce n'est pas grand-chose.
list s(ə) nɛ pɑ grɑ̃ ʃoz
Tu iras au bureau de tabac et
ty ira o byro d(ə) taba e
au kiosque de journaux. Et sois
o kjɔskə də ʒurno e swa

Cîteva cumpărături mărunte

Daniel — René, vrei să-mi faci un mic serviciu?

René — Sigur, tată.

Daniel — Fii drăguț și du-te să-mi cumperi ce am notat pe această listă. Nu e mare lucru.

Ai să mergi la debit și la chioșcul de ziare.

de retour avant l'heure du déjeuner.
d(ə)rətur avɑ̃ lœr dy deʒœne
René — Je serai ponctuel comme
ʒə s(ə)re pɔ̃ktɥɛl kɔm
toujours, compte sur moi.
tuʒur kɔ̃t syr mwa

. . . .

René (entrant au bureau de tabac)
ɑ̃trɑ̃ o byro d(ə) taba
— Bonjour, madame. Avez-vous
bɔ̃ʒur madam avevu
des „Gauloises"?... Deux paquets,
de golwaz dø pakɛ
s'il vous plaît. J'ai besoin aussi de
sil vu plɛ ʒe bəzwɛ̃ osi də
papier (m.) à lettres et de
papje a lɛtr e də
timbres-poste.
tɛ̃brə post
La vendeuse — Des timbres pour
la vɑ̃døz de tɛ̃br pur
l'étranger (m.)?... Il t'en faut
letrɑ̃ʒe il tɑ̃ fo
combien?
kɔ̃bjɛ̃
René — Donnez-m'en quatre
done mɑ̃ katr
Combien vous dois-je?
kɔ̃bjɛ̃ vu dwaʒ
La vendeuse — Voyons un peu. Quatre
vwajɔ̃ œ̃ pø katr
fois deux lei soixante-dix, ça fait onze
fwa dø lei swasɑ̃t dis sa fɛ ɔ̃z
lei. Plus le papier à lettres et les
lei plys lə papje a lɛtr e le
cigarettes. Ça fait, au total,
sigarɛt sa fɛ o total
trente-cinq lei trente bani
trɑ̃tsɛ̃k lei trɑ̃t bani
René — Voici un billet de cent lei
vwasi œ̃ bijɛ d(ə) sɑ̃ lei

Dar întoarce-te înainte de ora prînzului.
René — Voi fi punctual ca
întotdeauna, bizuie-te pe mine.

. . . .

René (intrînd în tutungerie)
— Bună ziua, doamnă. Aveţi (ţigări)
„Gauloises"?... Două pachete,
vă rog. Am nevoie şi de
hîrtie de scrisori şi de
timbre.
Vînzătoarea — Timbre pentru
străinătate? Cîte îţi
trebuie?
René — Daţi-mi patru
Cît vă datorez?
Vînzătoarea. Ia să vedem. De
patru ori doi lei şaptezeci şi cinci, asta face unsprezece lei.
Plus hîrtia de scrisori şi
ţigările. Asta face, în total,
treizeci şi cinci de lei şi treizeci de bani
René — Poftim o hîrtie de o sută de lei.

La vendeuse — Tu n'as pas de
ty na pɑ d(ə)
monnaie (f.)?
mɔnɛ
René — Non, madame.
nɔ̃ madam
La vendeuse — Je viens de changer
ʒə vjɛ̃ də ʃɑ̃ʒe
un billet de cent lei et moi non
œ̃ bijɛ d(ə) sɑ̃ lei e mwa nɔ̃
plus je n'ai pas de monnaie.
ply ʒ(ə) ne pɑ d(ə) mɔnɛ
N'as-tu rien d'autre à acheter?
naty rjɛ̃ dotr a aʃte
René — Si, madame, des journaux.
si madam de ʒurno
La vendeuse — Quelques mètres
kɛlkə mɛtrə
plus haut, sur la droite, il y a un
ply o syr la drwat ilja œ̃
kiosque de journaux. Tu y trouveras
kjɔskə də ʒurno ty i truvra
ce qu'il te faut. Reviens avec
s(ə) kil tə fo rəvjɛ̃ avɛk
la monnaie.
la mɔnɛ

. . . .

René (au vendeur) — „Le Figaro" et
o vɑ̃dœr lə figaro e
„Le Monde", s'il vous plaît. Mais
l(ə) mɔ̃d sil vu plɛ mɛ
je n'ai pas de monnaie.
ʒ(ə) ne pɑ d(ə) mɔnɛ
Le marchand de journaux — Je vais
lə marʃɑ̃ d(ə) ʒurno ʒə ve
essayer de te changer ton billet.
ɛseje də t(ə) ʃɑ̃ʒe tɔ̃ bijɛ
Un client — Avez-vous „Contem-
œ̃ kliɑ̃ avevu
poranul"?
Le marchand de journaux — Je
ʒə

Vînzătoarea — N-ai
mărunţiş?
René — Nu, doamnă.
Vînzătoarea — Am schimbat chiar
acum o hîrtie de o sută de lei şi
nici eu n-am mărunţiş.
N-ai altceva de cumpărat?
René — Ba da, doamnă, ziare.
Vînzătoarea — Cîţiva metri mai
sus, pe dreapta, este un
chioşc de ziare. Acolo vei găsi
ce-ţi trebuie. Întoarce-te cu
mărunţişul.

. . . .

René (vînzătorului) — „Le Figaro" şi
„Le Monde", vă rog. Dar
n-am mărunţiş.
Vînzătorul de ziare — Am să
încerc să-ţi schimb bancnota.
Un client — Aveţi „Contem-
poranul?"
Vînzătorul de ziare — Tocmai acum

viens de vendre les deux derniers vjɛ̃ də vɑ̃drə le dø dɛrnje numéros. nymero	am vîndut ultimele două numere.
Le client — Quelle déveine ! kɛl devɛn Donnez-moi „Flacăra". dɔne mwa	*Clientul* — Ce ghinion ! Dați-mi „Flacăra".
Le marchand de journaux — Le numéro de cette semaine n'a lə nymero də sɛt səmɛn na pas encore paru. pazɑ̃kɔr pary	*Vînzătorul de ziare* — Numărul din săptămîna aceasta n-a apărut încă.
Le client — Mais je viens de voir mɛ ʒ(ə) vjɛ̃ də vwar des personnes qui le lisaient de pɛrsɔn ki lə lizɛ dans la rue. dɑ̃ la ry	*Clientul* — Dar am văzut mai înainte niște persoane care îl citeau pe stradă.
Le marchand de journaux — Pos- pɔ- sible, mais ce n'est pas chez moi sibl mɛ s(ə) nɛ pɑ ʃe mwa qu'elles l'ont acheté. Essayez sur kɛl lɔ̃taʃte esɛje syr les boulevards. le bulvar	*Vînzătorul de ziare* — Po- sibil, dar nu de la mine l-au cumpărat. Încercați pe bulevarde.
René — Qu'est-ce que c'est que kɛskə sɛ kə „Flacăra"?	*René* — Ce este „Flacăra"?
Le marchand de journaux — En français ça se traduirait par *La* ɑ̃ frɑ̃sɛ sa s(ə) tradɥirɛ par la *Flamme*. C'est un magazine heb- flam sɛtœ̃ magazin ɛb- domadaire. Voici ta monnaie, dɔmadɛr vwasi ta mɔnɛ jeune homme, et tes deux journaux. ʒœnɔm e te dø ʒurno	*Vînzătorul de ziare* — În franțuzește s-ar traduce prin „La Flamme". Este o revistă săptămî- nală ilustrată. Poftim mărunțișul, tinere, și cele două ziare.
René — Au revoir, monsieur, et orvwar məsjø e merci. mɛrsi	*René* — La revedere, domnule și mulțumesc.

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [ɔ], [œ], [w]:

[ɔ]	[œ]	[w]
le kiosque	la chal*eu*r	des Gaul*oi*ses
la monnaie	l'opérat*eu*r	bes*oi*n
la personne	l'horreur	b*oi*re
coffrer	du b*oeu*f	l'*oi*seau
l'orchestre	le réfrigérat*eu*r	le ch*oi*x
	les hors-d'*oeu*vre	madem*oi*selle

B 2. Faceți legăturile necesare în pronunțare:

1. Quelle heure est-il?
2. Je vous avoue que j'ai sommeil.
3. On va rater les actualités.
4. Il est déjà dix heures.
5. Il les a coffrés tous.
6. Comment allez-vous?

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

rendre un service	a face un serviciu
être de retour	a se întoarce (de undeva)
compter sur quelqu'un	a se bizui pe cineva
rendre la monnaie	a da restul

C 2. Antonime:

acheter, a cumpăra — *vendre*, a vinde
la veine, norocul — *la déveine*, ghinionul (fam.)

C 3. Cuvinte cu mai multe sensuri:

l'étranger m. 1. străinul
2. străinătatea

la veine 1. vîna
2. filonul
3. norocul

C **4.** Cele patru operaţii aritmetice:

a. *l'addition*, f., *additionner*	= adunarea, a aduna
b. *la soustraction*, *soustraire*	= scăderea, a scădea
c. *la multiplication*, *multiplier*	= înmulţirea, a înmulţi
d. *la division*, *diviser*	= împărţirea, a împărţi

a. 8+4 = 12	— huit *plus* quatre font douze.
b. 12—8 = 4	— douze *moins* huit font quatre.
c. 4×3 = 12	— quatre *fois* trois font douze.
d. 12 : 3 = 4	— douze *par* trois font quatre.

C **5.** Lexic complementar:

fumer	a fuma
la cigarette	ţigara
le cigare	ţigara de foi
le porte-cigarettes	portţigaretul (tabachera)
le fume-cigarette	portţigaretul
allumer	a aprinde
l'allumette, f.	chibritul
le briquet	bricheta
le mégot	mucul de ţigară
la cendre	cenuşa, scrumul
le cendrier	scrumiera

Explicaţii gramaticale

D **1.** *Trecutul apropiat.*

Je **viens de changer** *un billet de cent lei.*
Je **viens de voir** *des personnes qui le lisaient.*

Limba franceză dispune de un mijloc gramatical de a exprima caracterul foarte recent al unei acţiuni sau stări, petrecute într-un trecut apropiat, puţină vreme înainte de momentul vorbirii. Acest mijloc gramatical este *trecutul apropiat*, care, ca şi viitorul apropiat, este un timp perifrastic. El se formează cu ajutorul verbului *venir* la indicativ prezent, urmat de prepoziţia *de (d')* şi de infinitivul verbului purtător al înţelesului. În această construcţie, *venir* îşi pierde înţelesul de „a veni", devenind un fel de verb auxiliar (mai precis, semiauxiliar).

Întrucît limba română nu posedă un timp analog care să redea valoarea trecutului apropiat din franţuzeşte, se recurge, pentru a-l traduce, la perfectul compus, însoţit de expresii ca „chiar acum, tocmai, tocmai acum, mai înainte":

Le train vient d'entrer en gare, trenul a intrat în gară chiar acum.
Mon père vient de sortir, tata a ieşit tocmai acum.

În cazul unui verb reflexiv sau al unui verb precedat de un pronume complement, pronumele-complement stă înaintea infinitivului:

Il vient de se coucher, el s-a culcat chiar acum.
Elle vient de s'endormir, ea a adormit mai înainte.

D **2.** *Femininul adjectivelor calificative* (III).

În afară de excepţiile în formarea femininului adjectivelor calificative, menţionate la V, D **4** şi XVI, D **2,** mai există şi numeroase alte excepţii:

1° Adjectivele terminate la masculin în *-f*, schimbă, la feminin, terminaţia în *-ve*:

naïf	—	*naïve*
attentif	—	*attentive*
neuf	—	*neuve*

Opoziţia fonetică dintre masculin şi feminin este deci [f — v].

2° O serie de adjective, terminate la masculin în consoană mută sau în vocală nazală, dublează la feminin consoana finală de la masculin, înainte de a primi pe *-e* mut:

a) Masculin *-eil* — feminin *-eille*:

pareil, asemănător	—	*pareille*, asemănătoare
vermeil, rumen	—	*vermeille*, rumenă

b) Masculin *-el* — feminin *-elle*:

ponctuel	—	*ponctuelle*
réel, real	—	*réelle*, reală

La aceste două categorii nu există opoziţie fonetică între masculin şi feminin.

c) Masculin *-et* — feminin *-ette:*

cadet	—	*cadette*
coquet	—	*coquette*

Opoziţia fonetică dintre cele două forme este [ɛ — ɛt].

d) Masculin *-en* — feminin *-enne*:

parisien	—	*parisienne*
ancien, vechi	—	*ancienne*, veche

Opoziţia fonetică: [ɛ̃ — ɛn].

e) Masculin *-on* — feminin *-onne*:

bon	—	*bonne*
mignon	—	*mignonne*

Opoziţia fonetică: [ɔ̃ — ɔn].

La acest grup se mai adaugă adjectivele:

gentil, drăguţ	—	*gentille*, drăguţă
nul, nul	—	*nulle*, nulă

3° Terminaţii „capricioase" au la feminin o serie de adjective, care se lasă greu grupate în categorii:

blanc	—	*blanche*
sec	—	*sèche*
frais	—	*fraîche*
long	—	*longue*
gros	—	*grosse*
favori, favorit	—	*favorite*, favorită

şi altele.

D 3. *Verbul neregulat* **venir.**

Infinitiv: VENIR a veni

Indicativ prezent	Viitor
je viens [vjɛ̃] eu vin *tu viens* [vjɛ̃] tu vii *il vient* [vjɛ̃] el vine *nous venons* [vənɔ̃] noi venim *vous venez* [vəne] voi veniţi *ils viennent* [vjɛn] ei vin	*je viendrai* [vjɛ̃dre] eu voi veni *tu viendras* tu vei veni *il viendra* el va veni *nous viendrons* noi vom veni *vous viendrez* voi veţi veni *ils viendront* ei vor veni
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
viens vino! *venons* să venim! *venez* veniţi!	*que je vienne* eu să vin *que tu viennes* tu să vii *qu'il vienne* el să vină *que nous venions* noi să venim *que vous veniez* voi să veniţi *qu'ils viennent* ei să vină
Participiu prezent	**Participiu trecut**
venant venind	*venu, venue* venit, venită

Se conjugă cu auxiliarul *être*.

În acelaşi mod şi cu acelaşi auxiliar se conjugă compuşii acestui verb: *devenir*, a deveni; *intervenir*, a interveni; *parvenir*, a ajunge, a parveni; *provenir*, a proveni; *revenir*, a reveni, a se întoarce; *se souvenir*, a-şi aminti; *survenir*, a apărea, a surveni etc.

Tot la fel, însă cu auxiliarul *avoir* la timpurile compuse, se conjugă: *tenir*, a ţine; *détenir*, a deţine; *retenir*, a reţine.

Exerciţii

E 1. Scrieţi forma masculină a adjectivelor calificative:

1. Une tête mignonne — un nez mignon
2. Une personne ponctuelle — un homme ....
3. Une réponse naïve — un regard (= *privire*) ....
4. Ma sœur cadette — mon frère ....
5. Une visite ennuyeuse — un film ....
6. Angèle est attentive — Sandu est ....
7. Une boisson fraîche — un œuf ....
8. Une cravate neuve — un costume ....
9. Sa vieille tante — son .... oncle.
10. Une maison grise — un ciel ....
11. Cette enfant est gentille — ce gosse est ....
12. Une semaine entière — un mois ....
13. Une belle couleur — quel .... temps!
14. Des assiettes blanches — des cheveux ....
15. Une longue promenade — un .... séjour.

E 2. Înlocuiţi perfectul compus cu trecutul apropiat:

1. Mon oncle (est sorti) vient de sortir.
2. (J'ai nettoyé) .... cette pièce.
3. (Elle a bu) .... son premier verre de vin.
4. Mon ami (s'est couché) ....
5. (Il a acheté) .... des timbres-poste.
6. (Il a glissé) .... sur le trottoir.
7. (J'ai demandé) .... l'addition.
8. Le train (est parti) ....
9. Les amis (se sont séparés) ....
10. (J'ai changé) .... un billet de cent lei.
11. Angèle (a dressé) .... la table.
12. (J'ai demandé) .... la permission à papa.
13. (Il a allumé) .... une cigarette.
14. Maman (m'a donné) .... un coup de téléphone.
15. Ces étrangers (sont arrivés) ....

E 3. Puneţi condiţionalul prezent:

1. Je (être) serais heureux de connaître votre ami.
2. (Pouvoir) ....-vous me donner du feu?
3. Ils (aller) .... au cinéma, mais il pleut.
4. Il (manger) .... avec nous, mais il n'a pas le temps.
5. (Aimer) ....-vous fumer une cigarette?
6. Anne, (savoir) ....-vous quelle heure il est?
7. Elle (mettre) .... volontiers sa robe neuve.
8. Il (préférer) .... ne pas travailler aujourd'hui.
9. Je noterai ce détail car (= *căci*) je (pouvoir) .... l'oublier

10. Maman, est-ce que tu (pouvoir) .... me faire une omelette?
11. (Vouloir) ....-tu payer à ma place?
12. Est-ce qu'elle (partir) .... sans toi?
13. Il (avoir) .... froid, mais il a mis son manteau.
14. (Être) ....-nous déjà arrivés?
15. Pensez-vous qu'ils me (rendre) .... ce service?

E 4. Înlocuiţi cuvintele notate cursiv cu pronumele personal complement corespunzător:

1. Invite *Micheline* au cinéma./ Invite- la au cinéma.
2. J'ai donné mon mouchoir *à Pierre*./ ....
3. Donne un coup de main *à ta soeur*./ ....
4. Il portera *le grand filet*./ ....
5. Mets *le cintre* dans l'armoire./ ....
6. Nous avons invité *nos grands-parents* à table./ ....
7. Ouvre *le placard*./ ....
8. Je ne veux pas regarder *ces scènes*./ ....
9. Il vient de parler *au chef de gare*. / ....
10. Veux-tu prêter (= *să împrumuţi*) cette cravate *à Jean*? /.............

E 5. Completaţi spaţiile punctate cu cuvîntul cerut de sens:

1. Donne un coup de .... à tes cheveux.
2. Voici la carte, faites votre ....
3. Irène et Angèle vaquent aux soins du ....
4. Bonjour, madame, ... allez-vous?
5. Je vais donner un .... de téléphone à ma sœur.
6. Où est ta mère? — Je n'en ...... rien.
7. Lève-toi, il .... grand jour.
8. As-tu fermé la porte à ....?
9. Joseph, voulez-vous me .... un service?
10. Va m'acheter du .... à lettres.
11. Maman, je suis ...., j'ai oublié la tarte au four.
12. En automne il .... souvent.

A

Les transports en commun	Transporturile în comun
Angèle — On va à pied ou bien ɔ̃ va a pje u bjɛ̃ on prend l'autobus? ɔ̃ prɑ̃ lotɔbys	*Angela* — Mergem pe jos sau luăm autobuzul?
Sandu — C'est à René de décider. sɛta rəne də deside	*Sandu* — René să hotărască.
René — Est-ce qu'on ne pourrait ɛskɔ̃ n(ə) purɛ pas prendre le trolleybus? pa prɑ̃drə lə trɔlɛbys	*René* — N-am putea lua troleibuzul?
Angèle — Tu préfères le trolleybus? ty prefɛr lə trɔlɛbys	*Angela* — Preferi troleibuzul?
René — Oui. Par curiosité. Je n'ai wi par kyrjɔzite ʒə ne jamais voyagé en trolleybus ʒamɛ vwajaʒe ɑ̃ trɔlɛbys	*René* — Da. Din curiozitate. N-am călătorit niciodată în troleibuz.

Angèle — Tiens! Notre ami ne
tjɛ̃ nɔtr ami nə
connaît pas ce moyen de transport
kɔnɛ pa s(ə) mwajɛ̃ də trãspɔr
en commun!
ã kɔmœ̃

René (vexé) — Pourquoi est-ce que
(vɛkse) purkwa ɛskə
ça t'étonne, puisqu'il n'y a pas
sa tetɔn pɥiskil nja pa
de trolleybus à Paris.
də trɔlɛbys a pari

Sandu — Est-ce possible? Alors il
ɛs pɔsibl alɔr il
n'y a rien que des tramways?
nja rjɛ̃ kə de tramwɛ

René — Il n'y pas non plus de
il nja pa nõ ply də
tramways à Paris, mais il y a
tramwɛ a pari mɛ ilja
le métro.
l(ə) metro

Angèle — C'est vrai, vous avez
sɛ vrɛ vuzave
le métro. Il est pratique, le
l(ə) metro il ɛ pratik lə
métro?
metro

René — Je crois bien qu'il est pra-
ʒ(ə) krwa bjɛ̃ kil ɛ pra-
tique avec ses 14 lignes et ses
tik avɛk se katɔrz liɲ e se
340 stations. Et puis, il est
trwa sã karãt stasjõ e pɥi il ɛ
bon marché et il va plus vite que
bõ marʃe e il va ply vit kə
le tramway.
l(ə) tramwɛ

Angèle — Quatorze lignes, ce n'est
katɔrz liɲ s(ə) nɛ
pas énorme!
pa enɔrm

Angela — Ia te uită! Prietenul nostru nu cunoaşte acest mijloc de transport în comun!

René (jignit) — De ce te miră, de vreme ce nu există troleibuze la Paris.

Sandu — E posibil? Atunci nu sînt decît tramvaie?

René — Nu sînt nici tramvaie la Paris, dar este metroul.

Angela — Adevărat, aveţi metroul. E practic metroul?

René — Cred şi eu că este practic cu cele 14 linii şi cele 340 de staţii ale sale. Şi apoi este ieftin şi merge mai repede decît tramvaiul.

Angela — Paisprezece linii nu înseamnă cine ştie ce!

René — Mais c'est largement suf-
mɛ sɛ larʒəmã sy-
fisant, parce que les lignes du
fizã parskə le liɲ dy
métro sillonnent Paris d'un bou ta
metro sijɔn pari dœ̃ buta
l'autre. La ligne numéro un, par
lotr la liɲ nymero œ̃ par
exemple, traverse Paris en direction
ɛgzãplə travɛrs pari ã dirɛksjõ
est-ouest, du Château de
ɛst wɛst dy ʃato d(ə)
Vincennes au Pont de Neuilly.
vɛ̃sɛn o põ d(ə) nœji
Ou encore, le numéro sept vous
u ãkɔr lə nymero sɛt vu
conduit directement de la Mairie
kõdɥi dirɛktəmã də la mɛri
d'Ivry, rive gauche, à la Porte
divri riv goʃ a la pɔrt
de la Villette, rive droite.
də la vilɛt riv drwat

Sandu — Il est élégant le métro?
il ɛtelegã lə metro

René — Ce serait trop dire.
sə s(ə)rɛ tro dir
Qu'est-ce que tu veux? Il a fêté
kɛskə ty vø il a fɛte
en 1970 son soixante-dixième an-
ã 1970 sõ swasãtdizjɛm a-
niversaire. Il a été construit en
nivɛrsɛr il a ete kõstrɥi ã
1900.
diznœfsã

Angèle — Il y a des receveurs, dans
ilja de rəsvør dã
le métro, comme dans nos autobus?
l(ə) metro kɔm dã nozotɔbys

René — Non. Dans les stations, des
nõ dã le stasjõ de‿

René — Dar este mai mult decît suficient, pentru că liniile metroului brăzdează Parisul de la un capăt la celălalt. Linia numărul unu, de exemplu, traversează Parisul în direcţia est-vest, de la Castelul Vincennes la Podul Neuilly.

Sau numărul şapte te duce direct de la Primăria din Ivry, de pe malul stîng, la Poarta Villette, pe malul drept.

Sandu — Este elegant metroul?

René — Ar fi exagerat s-o spunem. Ce vrei? Şi-a sărbătorit în 1970 cea de-a şaptezecea aniversare. A fost construit în 1900.

Angela — Există taxatori, în metro, ca şi în autobuzele noastre?

René — Nu. În staţii, nişte

appareils automatiques délivrent zaparɛj otɔmatik delivrə	aparate automate eliberează
les tickets et les employés du le tikɛ e lezɑ̃plwaje dy	tichetele şi funcţionarii
métro ne font que les poinçonner. metro nə fɔ̃ k(ə) le pwɛ̃sɔne	metroului nu fac decît să le perforeze.
On les appelle les poinçonneurs. ɔ̃ lezapɛl le pwɛ̃sɔnœr	Sînt numiţi „perforatori".
Angèle — Et à part le métro? e a par lə metro	*Angela* — Şi în afară de metro?
René — À part le métro, il y a des a par lə metro ilja de	*René* — În afară de metro, există
autobus, des milliers d'autos, des zotɔbys de milje doto de	autobuze, mii de maşini,
vélos (m.) et des vélomoteurs (m). velo e de velɔmɔtœr	biciclete şi biciclete cu motor.
Chez nous les chauffeurs sont des as ʃe nu le ʃofœr sɔ̃ dezas	La noi, şoferii sînt nişte aşi ai
du volant et des virtuoses du dy vɔlɑ̃ e de virtɥoz dy	volanului şi virtuoşi ai
parking. parking	parcării.
Sandu — Qu'est-ce que tu entends kɛskə ty ɑ̃tɑ̃	*Sandu* — Ce înţelegi
par là? par la	prin aceasta?
René — Le parking est interdit à lə parking ɛtɛ̃tɛrdi a	*René* — Parcarea e interzisă în
maints endroits, surtout dans la mɛ̃zɑ̃drwa syrtu dɑ̃ la	multe locuri, mai ales în
zone bleue, au centre de la ville. zonə blø o sɑ̃trə də la vil	zona albastră, din centrul oraşului.
N'empêche que les embouteillages nɑ̃pɛʃ kə lezɑ̃butɛjaʒ	Cu toate acestea, blocajele de circu-
sont fréquents. Ils se produisent sɔ̃ frekɑ̃ il sə prɔdɥiz	laţie sînt frecvente. Se produc
le plus souvent aux heures de lə ply suvɑ̃ ozœr də	cel mai adesea în orele de
pointe du trafic. pwɛ̃t dy trafik	vîrf ale circulaţiei.

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɛ], [ɛ̃], [œ̃], [ɥ]:

[ɛ]	[ɛ̃]	[œ̃]	[ɥ]
la moyenne	le moyen	un	conduit
on pourrait	poinçonner	aucun	construit
le trolleybus	maint	commun	la truite
interdit	trinquer	lundi	ponctuel
fêter	le timbre	chacun	l'annuaire
le tramway	le train	brun	le virtuose

B 2. Pronunţaţi perechile de cuvinte, prezentînd opoziţia [œ̃] — [yn]:

commun — commune
un — une
aucun — aucune
chacun — chacune
lundi — lune
brun — brune

B 3. Rostiţi cursiv următoarele enunţuri:

1. C'est à lui de décider.
2. Est-ce que ça t'étonne?
3. Ce serait trop dire!
4. Il est un as du volant.
5. Qu'est-ce que tu entends par là?
6. C'est largement suffisant

B 4. Să nu se confunde pronunţarea verbului *être* la indicativ prezent persoana a III-a singular: *est* [ɛ] cu aceea a punctului cardinal *est* [ɛst] (răsăritul).

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

à pied	pe jos
par curiosité	din curiozitate
tiens!	ia te uită!
rien que	numai, doar, decît
largement suffisant	mai mult decît suficient
ce serait trop dire	ar fi exagerat
qu'est-ce que tu entends par là?	ce înţelegi prin aceasta, ce vrei să spui?

C **2.** Sinonime:

défendre, *interdire* = a interzice
la bicyclette, *le vélo* = bicicleta

C **3.** Antonime:

souvent, adesea	—	*rarement*, rar, rareori
cher, scump	—	*bon marché*, ieftin
suffisant, suficient	—	*insuffisant*, insuficient

C **4.** Lexic complementar:

le véhicule	vehiculul
le conducteur	conducătorul, şoferul
la motocyclette, *la moto*	motocicleta
le cycliste	ciclistul
le taxi	taxiul
l'arrêt, m.	oprirea
le croisement	încrucişarea
le tracé	traseul
urbain	urban

D

Explicaţii gramaticale

√D **1.** *Gradele de comparaţie ale adverbelor de mod.*

Il va **plus vite** *que le tramway.*
Le plus souvent *aux heures de pointe.*

Ca şi adjectivele calificative, adverbele de mod (dar şi unele adverbe de loc şi de timp) au grade de comparaţie. Acestea se formează, ca şi în cazul adjectivelor, cu ajutorul altor adverbe: *plus*, *aussi*, *moins*, *très* etc.

1° *Comparativul*:

a) *de superioritate*:	*plus* + adverb + *que*	*(mai* + adverb + *decît)*
b) *de egalitate*:	*aussi* + adverb + *que*	*(la fel de* + adv. + *ca)*
c) *de inferioritate*:	*moins* + adverb + *que*	*(mai puţin* + adv. + *decît)*

2° *Superlativul*:

a) *relativ*:	*le plus* + adverb	*(cel mai* + adverb*)*
b) *absolut*:	*très* + adverb	*(foarte* + adverb*)*

Ex. *souvent*:

1° *Comparativ*:

a) *de superioritate*:	*il voyage* **plus** *souvent que moi.*
b) *de egalitate*:	*il voyage* **aussi** *souvent que moi.*
c) *de inferioritate*:	*il voyage* **moins** *souvent que moi.*

2° *Superlativ*:

a) *relativ*:	*il voyage* **le plus** *souvent en voiture.*
b) *absolut*:	*il voyage* **très** *souvent en voiture.*

Patru adverbe se abat de la aceste norme şi îşi formează comparativul de superioritate şi superlativul relativ în alt fel:

	Comp. sup.	Superl. rel.
bien	*mieux*	*le mieux*
mal	*pis*	*le pis*
beaucoup	*plus*	*le plus*
peu	*moins*	*le moins*

Adverbul *mal* are şi forme regulate *(plus mal*, *le plus mal)*, care, în limba cotidiană, sînt mai des întrebuinţate decît formele neregulate.

√D **2.** *Verbul neregulat* **prendre.**

Infinitiv: PRENDRE a lua

Indicativ prezent	Viitor
je prends [prã] eu iau *tu prends* [prã] tu iei *il prend* [prã] el ia *nous prenons* noi luăm *vous prenez* voi luaţi *ils prennent* [prɛn] ei iau	*je prendrai* eu voi lua *tu prendras* tu vei lua *il prendra* el va lua *nous prendrons* noi vom lua *vous prendrez* voi veţi lua *ils prendront* ei vor lua
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
prends ia! *prenons* să luăm! *prenez* luaţi!	*que je prenne* eu să iau *que tu prennes* tu să iei *qu'il prenne* el să ia *que nous prenions* noi să luăm *que vous preniez* voi să luaţi *qu'ils prennent* ei să ia
Participiu prezent	**Participiu trecut**
prenant luînd	*pris*, *prise* luat, luată

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

Identic se conjugă: *apprendre*, a învăţa, a afla; *comprendre*, a înţelege; *entreprendre*, a întreprinde; *reprendre*, a relua; *surprendre*, a surprinde etc.

E

Exerciţii

E 1. Transformaţi propoziţiile interogative formate cu *est-ce que* în propoziţii interogative prin inversiunea pronumelui subiect:

1. Est-ce que vous connaissez ce moyen de transport?
   Connaissez-vous ce moyen de transport?
2. Est-ce que les reporters voyagent beaucoup? / ....
3. Est-ce que vous vous êtes égaré? / ....
4. Est-ce que tu as trouvé des places? / ....
5. Est-ce que le parking est permis ici? / ....
6. Est-ce que vous parlez le français? / ....
7. Est-ce que vous comprenez le français? / ....
8. Est-ce qu'on a laissé des lettres pour moi? / ....
9. Est-ce qu'elle a fait son devoir? / ....
10. Est-ce que ton ami a compris? / ....
11. Quand est-ce qu'ils veulent partir? / ....
12. Par qui est-ce qu'on vous a transmis les billets? / ....
13. Est-ce que vous avez déjà fumé des „Gauloises"? / ....
14. Est-ce que vous vous êtes bien reposé? / ....
15. Est-ce qu'elle a passé une soirée agréable? / ....

E 2. Puneţi adjectivele şi adverbele la gradul de comparaţie indicat în paranteze:

1. Le métro est (rapide, *comp. sup.*) plus rapide que le tramway.
2. La Roumanie est un pays (riche, *sup. abs.*) ....
3. La rue de la Victoire est (large, *comp. inf.*) .... que le boulevard Bălcescu.
4. Je me lève (souvent, *sup. rel.*) .... avant six heures du matin.
5. Les carottes sont (chères, *comp. eg.*) .... que la salade.
6. Tu es allé (loin, *comp. inf.*) .... que moi.
7. Mon frère rentre (rarement, *sup. abs.*) .... avant quatre heures de l'après-midi.
8. Parlez (vite, *comp. inf.*) ...., s'il vous plaît.
9. Voulez-vous répondre (poliment, *comp. sup.*) ....?
10. J'ai certainement (peu, *comp. inf.*) .... de temps que vous.
11. Aujourd'hui, je me coucherai (tôt, *comp. sup.*) .... qu'hier.
12. J'aime (bien, *comp. sup.*) .... le café au lait très chaud.
13. Tu ferais bien de travailler (attentivement, *comp. eg.*) ....que lui.
14. Elle parle l'anglais beaucoup (bien, *comp. sup.*) .... que mon mari.
15. Je connais (beaucoup, *comp. sup.*) .... de mots français que vous.

E 3. După rezolvare, traduceţi exerciţiul 2 în limba română.

E 4. Completaţi cu *aussi* sau *non plus*:

1. Lui non plus n'a pas pu dormir.
2. Je ne rentrerai pas avant minuit et elle ....
3. La chambre est assez petite et la salle de bains ....
4. Tu sais, je n'ai pas pris le métro. — Moi ...., je suis rentré à pied.
5. Moi, j'ai très chaud, et toi? — Moi ....
6. Eux .... apprennent l'anglais.
7. Elle .... veut jouer à cache-cache.
8. Toi .... tu ne sais pas patiner?

E 5. Treceţi verbele la imperfect:

1. Je (n'ai pas eu) n' avais pas de monnaie.
2. Elle (a astiqué) .... le parquet.
3. Ils (ont toujours bu) .... du vin à table.
4. En été, elle (a dormi) .... jusqu'à neuf heures.
5. Quand (j'ai été) .... à Paris, (j'ai toujours pris) .... le métro.
6. Pendant que (tu as été) .... au cinéma, moi (j'ai travaillé) ....
7. Elle (s'est couchée) .... souvent après le déjeuner.
8. Les piétons (ont traversé) .... la rue sur les passages cloutés.
9. (Il y a eu) .... presque tous les jours des embouteillages.
10. Quand elle (a été) .... petite, elle (n'a jamais menti) ....
11. Tout le monde (s'est dirigé) .... vers la Place de la Victoire.
12. Ils (ont fait) .... chaque jour un exercice (= *exerciţiu*)

E 6. Traduceţi în limba franceză:

1. Trenul a sosit chiar acum. 2. El o să plece peste (= *dans*) cîteva momente. 3. Plasatoarea o să ne arate locurile. 4. Tramvaiul tocmai s-a oprit. 5. Am telefonat chiar acum prietenului meu. 6. Bagă de seamă, ai să cazi. 7. Astăzi, am să învăţ douăzeci şi cinci de cuvinte. 8. El a adormit chiar acum, nu pot să-l trezesc. 9. Adineaori, am cumpărat trei bilete. 10. El ne-a explicat mai înainte cum circulă metroul la Paris.

Dialoguri suplimentare

F 1. *Un homme sensible.*

L'autobus est bondé. Un homme, assis, garde les yeux obstinément fermés, dans une crispation de tout le visage.

— Hé! Qu'est-ce que vous avez? Êtes-vous malade? demande son voisin.

— Non, répond l'homme. Mais je ne peux pas voir les femmes rester debout.

....

Lexic:

sensible	sensibil
bondé	ticsit
assis	aşezat, stînd jos
garder	a păstra, a ţine
obstinément	cu încăpăţînare

F 2. *Politesse indiscrète.*

Dans un tramway. L'intérieur est bondé. Trois dames sur la plate-forme. Un monsieur de l'intérieur se lève et galamment:

— Ma place, à l'aînée de ces dames.

Personne ne bouge. Le monsieur rentre et se rassied.

....

Lexic:

galamment	galant
bouger	a (se) mişca
se rasseoir	a se aşeza la loc

XXX

A

Une bonne nouvelle

Le gérant — Dis donc, petit.
di dɔ̃ pəti
Ton père est dans sa chambre?
tɔ̃ pɛr ɛ dɑ̃ sa ʃɑ̃br
René — Non, monsieur. Il vient de
nɔ̃ məsjø il vjɛ̃ d(ə)
sortir.
sɔrtir
Le gérant — Il a du courrier:
il a dy kurje
un télégramme et deux lettres.
œ̃ telegram e dø lɛtr
Le facteur vient de les apporter.
lə faktœr vjɛ̃ d(ə) lezapɔrte
René — Faites voir. Qui est-ce qui
fɛt vwar ki ɛs ki

O veste bună

Administratorul — Ascultă, puştiule. Tatăl tău e în cameră?

René — Nu, domnule, a ieşit chiar acum.

Administratorul — Are corespondenţă: o telegramă şi două scrisori. Factorul le-a adus chiar acum.

René — Arătaţi-mi-le. Cine

peut bien lui télégraphier?
pø bjɛ̃ lɥi telegrafje
Sa rédaction, peut-être... Mais non,
sa redaksjɔ̃ pœtɛtr mɛ nɔ̃
c'est maman! Maman va
sɛ mamɑ̃ mamɑ̃ va
venir! Quel bonheur (m.)!
vnir kɛl bɔnœr
Le gérant — Elle est bonne la
ɛl ɛ bɔn la
nouvelle, quoi? Le télégramme,
nuvɛl kwa lə telegram
je vais te le donner. Mais les
ʒə ve tə l(ə) dɔne mɛ le
lettres sont recommandées. Tu
lɛtrə sɔ̃ rəkɔmɑ̃de ty
prieras ton père d'aller les cher-
prira tɔ̃ pɛr dale le ʃɛr
cher à la poste.
ʃe a la pɔst
René — Je le lui dirai.
ʒə lə lɥi dire
Le gérant — Veux-tu signer pour
vøty siɲe pur
le télégramme? Ici, au bas
lə telegram isi o bɑ
de la feuille. Mais signe lisi-
d(ə) la fœj mɛ siɲ lizi-
blement.
bləmɑ̃
René — J'ai une écriture lisible,
ʒe yn ekrityr lizibl
vous allez voir. Voilà qui est fait.
vuzale vwar vwala ki ɛ fɛ
Le gérant — Un instant. Il me
œnɛ̃stɑ̃ il mə
semble que j'ai encore quelque
sɑ̃blə kə ʒe ɑ̃kɔr kɛlkə
chose pour toi... C'est ça... Une carte
ʃoz pur twa sɛ sa yn kart
postale.
pɔstal

îi telegrafiază?
Poate, redacţia... Nu,
e mama! Mama o să
vină! Ce fericire!
Administratorul — E bună
vestea, ce zici? Telegrama
am să ţi-o dau. Dar
scrisorile sînt recomandate.
Ai să-l rogi pe tatăl tău să meargă
să le ridice de la poştă.
René — Am să-i spun.
Administratorul — Vrei să sem-
nezi pentru telegramă? Aici, în josul
foii. Dar să semnezi
citeţ.
René — Am un scris citeţ,
o să vedeţi. S-a făcut.
Administratorul — O clipă. Mi se
pare că mai am ceva
pentru tine... Aşa-i ... O carte
poştală.

René — Elle est de l'oncle Yves et
ɛl ɛ də lɔ̃kl iv e
vient du Canada.
vjɛ̃ dy kanada
Le gérant — Tu as des parents au
ty a de parɑ̃ o
Canada?
kanada
René — J'en ai un peu partout: en
ʒɑ̃ne œ̃ pø partu ɑ̃
Belgique, en Grèce, au Danemark,
bɛlʒik ɑ̃ grɛs o danmark
au Japon et même... en Roumanie.
o ʒapɔ̃ e mɛm ɑ̃ rumani
Le gérant (étonné) — En Rou-
etɔne ɑ̃ ru-
manie aussi?
mani osi
René — Naturellement... Mon pa-
natyrɛlmɑ̃ mɔ̃ pa-
pa, quoi. Lui aussi, c'est un parent
pa kwa lɥi osi sɛtœ̃ parɑ̃
à moi.
a mwa
Le gérant — Tu es dégourdi, toi,
ty ɛ degurdi twa
pour ton âge, tu sais? Tu as
pur tɔnaʒ ty sɛ ty a
réponse à tout.
repɔ̃s a tu
René — C'est malheureusement ce
sɛ malœrøzmɑ̃ s(ə)
que papa aussi prétend.
kə papa osi pretɑ̃
. . . .
Bernard (à la poste) — Pardon,
a la pɔst pardɔ̃
mademoiselle. C'est bien le guichet
madmwazɛl sɛ bjɛ̃ lə giʃɛ
de poste-restante?
d(ə) pɔstə rɛstɑ̃t
L'employée — Non, monsieur, adres-
lɑ̃plwaje nɔ̃ məsjø adrɛ-

René — Este de la unchiul Yves şi
vine din Canada.
Administratorul — Ai rude în
Canada?
René — Am (rude) cam peste tot:
în Belgia, în Grecia, în Danemarca,
în Japonia şi chiar... în România.
Administratorul (mirat) — Şi în
România?
René — Natural... Pe tata.
Şi el e rudă
cu mine.
Administratorul — Eşti dezgheţat,
pentru vîrsta ta, ştii? Ai
răspuns la toate.
René — Este, din păcate, ceea ce
pretinde şi tata.
. . . .
Bernard (la poştă) — Scuzaţi-mă,
duduie. Acesta este ghişeul
de post-restant?
Funcţionara — Nu, domnule, adre-

sez-vous vis-à-vis, au guichet se vu vizavi o giʃɛ no. nymero...	saţi-vă în faţă, la ghişeul nr...
Bernard (au guichet no. .) — o giʃɛ nymero...	*Bernard (la ghişeul nr. .)* —
Y a-t-il quelque chose au nom de jatil kɛlkə ʃoz o nɔ̃ də	Este ceva pe numele
Daniel Bernard? danjɛl bɛrnar	Daniel Bernard?
L'employée — Oui, monsieur, vous wi məsjø vu‿	*Funcţionara* — Da, domnule,
avez du courrier: deux lettres zave dy kurje dø lɛtrə	aveţi corespondenţă: două scrisori
recommandées, arrivées ce matin. rəkɔmɑ̃de arive s(ə) matɛ̃	recomandate, sosite azi-dimineaţă.
Je vous les donne à l'instant. ʒə vu le dɔn a lɛ̃stɑ̃	Vi le dau imediat.
Bernard — Voici mes papiers d'i- vwasi me papje di‿	*Bernard* — Poftim actele mele de
dentité: mon passeport et ma carte. dɑ̃tite mɔ̃ paspɔr e ma kart	identitate: paşaportul şi buletinul meu.
L'employée — Le passeport suffit. lə paspɔr syfi	*Funcţionara* — Paşaportul ajunge.
Voici vos lettres, monsieur... vwasi vo lɛtrə məsjø	Poftim scrisorile d-voastră, domnule...
Le suivant, s'il vous plaît. lə sɥivɑ̃ sil vu plɛ	Următorul, vă rog.
Bernard (au guichet no. .) — o giʃə nymero...	*Bernard (la ghişeul nr...)* — Domnule,
Monsieur, je désire expédier ce məsjø ʒə dezir ɛkspedje sə	doresc să expediez acest
colis à valeur déclarée. kɔli a valœr deklare	colet cu valoare declarată.
L'employé — Avez-vous rempli la avevu rɑ̃pli la	*Funcţionarul* — Aţi completat for-
formule?... Faites voir. C'est bien. fɔrmyl fɛt vwar sɛ bjɛ̃	mularul?... Arătaţi-mi-l. E bine.
Cela fait 6 lei. Voici votre récé- s(ə)la fɛ si lei vwasi vɔtrə	Face 6 lei. Poftim recipisa dum-
pissé (m.). resepise	neavoastră.

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [o], [ɔ], [ɑ̃], [j]:

[o]	[ɔ]	[ɑ̃]	[j]
bient*ô*t	le transp*o*rt	lisibl*em*ent	le courr*i*er
le vél*o*	la p*o*ste	le suiv*an*t	la cur*i*osité
l'*au*tobus	quat*o*rze	élég*an*t	le mo*y*en
la z*o*ne	le c*o*lis	tu *en*tends	si*ll*onner
le métr*o*	le v*o*lant	r*em*plir	la stat*i*on
le virtu*o*se	ét*o*nné	poste-rest*an*te	la direct*i*on

B 2. Precizaţi dacă litera *s* notată cursiv în cuvintele de mai jos reprezintă sunetele [s], [z] sau nu se articulează:

1. l'autobu*s* ....
2. amu*s*ant ....
3. j'entend*s* ....
4. nou*s* entron*s* ....
5. le *s*oda ....
6. le*s* fleur*s* ....
7. quelque cho*s*e ....
8. tu apprend*s* ....
9. le cou*s*in ....
10. le trolleybu*s* ....

B 3. Rostiţi cursiv enunţurile şi transcrieţi-le fonetic:

1. Nous serons sept ....
2. Je vais essayer ....
3. C'est un cousin à moi ....
4. Tout a été au mieux ....
5. Vous apportez quelque chose? ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

faire voir	a arăta
il me semble	mi se pare
c'est ça	aşa-i, asta-i

C 2. Antonime:

quelqu'un, cineva	—	*personne*, nimeni
quelque chose, ceva	—	*rien*, nimic
partout, peste tot	—	*nulle part*, nicăieri

C 3. *Nume de popoare, țări și capitale*:

În general, numele de țări și de popoare prezintă, în limba franceză, o mare asemănare cu cele echivalente din limba română. S-au ales, cu titlu ilustrativ, 37 de asemenea nume proprii, grupate după terminația fonetică a substantivului care denumește poporul; în dreptul lor, sînt indicate numele țării și capitala ei.

1° [ɛ] (*-ais*):

les Albanais (l'Albanie — Tirana)
les Anglais (l'Angleterre — Londres)
les Finlandais (la Finlande — Helsinki)
les Français (la France — Paris)
les Hollandais (la Hollande — Amsterdam [amstɛrdam])
les Japonais (le Japon — Tokyo)
les Polonais (la Pologne — Varsovie)
les Portugais (le Portugal — Lisbonne [lizbɔn])

2° [ɛ̃] (*-ain*, *-en*, *-in*):

les Américains (les États-Unis — Washington)
les Argentins (l'Argentine — Buenos-Aires [bɥɛnozɛr])
les Australiens (l'Australie — Canberra)
les Autrichiens (l'Autriche — Vienne)
les Brésiliens (le Brésil — Brasilia)
les Canadiens (le Canada — Montréal [mɔ̃real])
les Indiens, les Hindous (l'Inde — New Delhi [njudeli])
les Italiens (l'Italie — Rome)
les Mexicains (le Mexique — Mexico)
les Norvégiens (la Norvège — Oslo)
les Roumains (la Roumanie — Bucarest)

3° [wa] (*-ois*):

les Chinois (la Chine — Pékin [pekɛ̃])
les Danois (le Danemark — Copenhague [kɔpenag])
les Hongrois (la Hongrie — Budapest [bydapɛst])
les Suédois (la Suède — Stockholm [stɔkɔlm])

4° [k] (*-c*, *-que*):

les Grecs (la Grèce — Athènes [atɛn])
les Slovaques, les Tchèques (la Tchécoslovaquie — Prague [prag])
les Turcs (la Turquie — Ankara [ɑ̃kara])
les Soviétiques (l'Union Soviétique — Moscou)

5° Terminație în vocală nazală sau diferite consoane:

les Allemands (l'Allemagne — Berlin, Bonn)
les Belges (la Belgique — Bruxelles [brysɛl])
les Bulgares (la Bulgarie — Sofia)
les Espagnols (l'Espagne — Madrid [madrid])
les Suisses (la Suisse — Berne)
les Yougoslaves (la Yougoslavie — Belgrade)

În limba franceză, numele poporului și al cetățeanului care aparține acestui popor se scriu cu majusculă și coincid cu adjectivul respectiv, care se scrie însă cu literă mică:

les Chinois — le peuple chinois
les Polonais — l'industrie polonaise
les Mexicains — l'art mexicain

Forma adjectivului precedată de articolul *le* devine substantiv și indică limba vorbită de poporul respectiv:

le Roumain, românul — *le roumain*, limba română
l'Italien, italianul — *l'italien*, limba italiană

◆

Majoritatea numelor de țări sînt de genul feminin. Din cele 37 de nume de țări înșirate mai sus sînt masculine numai: *le Brésil*, *le Canada*, *le Danemark*, *le Japon*, *le Maroc*, *le Mexique* și *le Portugal*.

La întrebarea „unde?", numele de țări feminine răspund cu *en* fără articol, iar cele masculine cu *au*:

Il est en Roumanie.
Il travaille au Japon.

La întrebarea „de unde?", numele de țări feminine răspund cu *de* (*d'*), iar cele masculine cu *du*:

Elle rentre de Bulgarie
Elle nous écrit du Danemark.

C 3. Lexic complementar:

la boîte aux lettres	cutia de scrisori
la levée	ridicarea poștei
la distribution	distribuirea poștei
l'expéditeur	expeditorul
le destinataire	destinatarul
le mandat	mandatul
l'enveloppe, f.	plicul
affranchir, II.	a timbra, a franca
par avion	prin avion
envoyer	a trimite

Explicații gramaticale

D 1. *Posesivele* **mon, ton, son** *urmate de un substantiv feminin.*

Mon écriture *est lisible.*
Ton amie *est là?*

Adjectivele posesive feminine *ma, ta, sa* se înlocuiesc cu formele masculine *mon, ton, son* înaintea unui substantiv sau adjectiv calificativ de genul feminin care începe cu o vocală sau cu un *h* mut:

mon amie, prietena mea
ton impression, impresia ta
son aimable invitation, amabila sa invitaţie
mon habitude, obişnuinţa mea
ton horloge, orologiul tău
son hésitation, şovăiala sa

D **2.** *Locul pronumelor complement în propoziţie.*

Je vais **te le** *donner.*
Je **le lui** *dirai.*
Je **vous les** *donne tout de suite.*

În mod obişnuit, pronumele personale complement stau înaintea verbului, cu excepţia cazului cînd acesta se află la forma afirmativă a imperativului:

Il **lui** *parle*	—	*Parle*-**lui**!
Je **te** *regarde*	—	*Dépêche*-**toi**!

Cînd un verb este întrebuinţat cu două pronume complemente (unul direct şi celălalt indirect), pronumele complement indirect stă înaintea celui direct, cu excepţia formelor *lui* şi *leur*, care stau întotdeauna pe locul al doilea. Cînd verbul este folosit la forma afirmativă a imperativului, pronumele complement direct precedă totdeauna pe cel indirect. Ordinea aceasta nu este, aşadar, identică cu cea din limba română, unde pronumele complement indirect precedă în toate cazurile pe cel direct.

{ *Je* **te le** *donne*, eu ţi-l dau
{ *Il* **nous les** *montre*, el ni le arată
{ *Il* **le lui** *dit*, el i-l spune
{ *Nous* **la leur** *donnons*, noi le-o dăm
{ *Donne*-**le-moi**, dă-mi-l
{ *Montre*-**la-nous**, arată-ne-o

D **3.** *Nume proprii articulate şi nearticulate.*

Marea majoritate a numelor proprii: continente, ţări, provincii, munţi, ape, sînt însoţite de articol, ca şi substantivele comune:

l'Europe, le Congo, la Moldavie, les Carpates, la Loire.

Ca atare, numele masculine se întrebuinţează şi ele cu articolul contras, atît pentru a exprima apartenenţa sau atribuirea, cît şi cu rol de prepoziţie:

Le peuple du Congo, poporul Congoului.
Les eaux du Danube, apele Dunării.
Les crêtes des Alpes, crestele Alpilor.

Je pense aux Carpates et à leurs richesses, mă gîndesc la Carpaţi şi la bogăţiile lor.

Se construiesc fără articol:

1° *Numele de persoană* şi
2° *Numele de localităţi*

dacă nu sînt însoţite de un atribut adjectival sau de un atribut substantival:

René est un petit garçon	—	**le** *petit René*
Bucarest est une belle ville	—	**le** *Bucarest d'aujourd'hui*

Aşadar, exprimarea cazurilor genitiv şi dativ la această categorie de substantive se face prin antepunerea prepoziţiilor *de* sau *à*:

La valise **de** *René.*
Les boulevards **de** *Bucarest.*
Je veux faire un cadeau **à** *Angèle.*

Este de reţinut că *monsieur, madame* şi *mademoiselle*, cînd sînt urmate de un nume de persoană, fac corp comun cu acest nume, fiind considerate şi ele nume proprii (adeseori se scriu chiar cu literă mare):

Le passeport **de monsieur Bernard.**
Donne ta valise **à monsieur Aldea.**

Exerciţii

E **1.** Folosiţi adjectivul posesiv corect, la persoana singularului indicată prin cifrele I, II şi III:

1. (I) ma tante
2. (III) .... fils
3. (III) .... chapeau
4. (I) .... cousin
5. (I) .... fiancée (f.)
6. (I) .... impression (f.)
7. (II) .... amie (f.)
8. (III) .... lettre (f.)
9. (II) .... émotion (f.)
10. (I) .... sœur (f.)
11. (II) .... chambre (f.)
12. (III) .... hésitation (f.)
13. (I) .... ami
14. (III) .... humeur (f.)
15. (II) .... bru (f.)
16. (I) .... voiture (f.)
17. (II) .... écriture (f.)
18. (II) .... signature (f.)
19. (III) .... bouquet
20. (II) .... habileté (f.)

E **2.** Completaţi spaţiile punctate cu pronumele complemente potrivite:

1. Prends cette lettre et porte-la à la boite.
2. Tu préfères le trolleybus au métro? — Oui, je .... préfère.
3. As-tu parlé à cet homme? — Non, je ne .... ai pas parlé.

4. Mon père est en ville, je .... attends.
5. Tu es ébouriffé, peigne-....
6. Nous ...... sommes séparés vers neuf heures et quart.
7. Voici la caissière, je vais .... donner l'argent.
8. C'est la chambre que nous avons réservée à cet étranger; s'il n'arrive pas aujourd'hui, occupez-......
9. Connaissez-vous cette ville? — Non, je ne .... connais pas.
10. Mes souliers sont dans l'armoire; donne-....-moi.

E 3. Substituiţi cuvintelor notate cursiv pronumele complement corespunzător şi aşezaţi-l înainte sau după verb:

1. *Sandu* a invité *René* au cinéma / Il l'a invité au cinéma.
2. Il a pris *le métro.* / ....
3. Nous donnons *nos billets à l'ouvreuse.* / ....
4. Il a envoyé *un colis à ses parents.* / ....
5. Frappez bien *cette bouteille.* / ....
6. Apportez-moi mon *café.* / ....
7. Donnez *vos passeports aux douaniers.* / ....
8. J'ai oublié *mon parapluie* au cinéma. / ....
9. Il m'a apporté *le télégramme.* / ....
10. Papa a porté *le colis* à la poste. / ....
11. Donne *ton ticket au poinçonneur.* / ....
12. La domestique (= *servitoarea)* a balayé *le couloir.* / ....
13. Amenez *vos amis* à déjeuner. / ....
14. J'ai déjà visité *ce pays.* / ....
15. Madame Bernard a télégraphié *à son mari.* / ....
16. Va me chercher *l'aspirateur.* / ....
17. Cirez *mes souliers*, s'il vous plaît. / ....
18. Pourquoi ne voulez-vous pas sortir avec *mes amis?* / ....

E 4. Înlocuiţi spaţiile punctate cu: numele ţării, al locuitorilor sau al limbii ce se vorbeşte în ţara respectivă:

1. Les Mexicains habitent le Mexique et parlent l'espagnol.
2. Il habite depuis peu de temps la Pologne, mais il parle déjà ....
3. Au Japon, on parle ...., mais on parle aussi ....
4. En Suisse, on parle ...., ... et ....
5. Les habitants du Canada parlent .... et le ....; ce sont les ....
6. En Tchécoslovaquie, on parle .... et ....
7. En Algérie et au Maroc, les .... et .... parlent aussi ....
8. Elle habite l'Allemagne depuis trois ans, mais ne parle pas encore ....

F

Dialoguri suplimentare

F 1. ***La surtaxe.***

— Votre lettre pèse trop: ajoutez un timbre de 10 sous.
— Oui, dit Raymond, pour qu'elle pèse encore davantage.

....

Lexic:

la surtaxe	suprataxa
davantage	mai mult

F 2. ***À la poste.***

— Je suis venu pour télégraphier, explique le client.
— Voici une formule, écrivez votre télégramme, dit l'employé.
— Vous êtes bon, vous. Si je savais écrire, je ne télégraphierais pas, j'enverrais une lettre.

....

Lexic:

écrivez	scrieţi
vous êtes bon, vous!	ştii că eşti bine!
si je savais	dacă aş şti
j'enverrais	aş trimite

A

À l'aéroport d'Otopeni

Daniel — Qu'est-ce qui t'a pris, René? Tiens-toi tranquille.
René — Je suis tellement impatient de revoir maman. Sortons, je t'en prie. Tu n'es pas curieux de voir l'aéroport?
Daniel — Allons-y, si ça t'intéresse à ce point. Mais rien ne presse. L'avion n'est pas encore annoncé.
René — Qui l'annonce?
Daniel — Il y a un haut-parleur qui annonce qu'un avion va décoller ou atterrir.
René — Regarde comme il est beau cet avion dont les moteurs font tant de bruit.
Daniel — Il va décoller et maintenant il échauffe ses moteurs.
René — Et la dame en uniforme qui fait signe aux passagers, qu'est-ce qu'elle leur veut?
Daniel — Elle les invite à monter en avion. C'est l'hôtesse de l'air.
René — Que de passagers!... Combien l'avion a-t-il de places?
Daniel — Cent quarante-quatre. C'est une „Caravelle" française, le meilleur de nos avions de passagers.
René — Elle va vite, la „Caravelle", n'est-ce pas?
Daniel — Sa vitesse de croisière dépasse huit cents kilomètres à l'heure.
René — À cette vitesse, maman aura sûrement peur, la pauvre, et elle aura le mal de l'air.
Daniel — Tu te trompes. Maman est habituée à l'avion.
René — Ces hommes qui se dirigent vers l'avion, ce sont des douaniers?
Daniel — Non, ce sont les membres de l'équipage: le pilote, le copilote, le radio et le mécano.
René — Si l'avion décolle maintenant, il va y avoir une collision avec l'avion de maman.
Daniel — Sois raisonnable, voyons. Tout est parfaitement réglé et contrôlé. Il y a des pistes d'envol (m.) et des pistes d'atterissage (m.)... Le haut-parleur vient d'annoncer l'avion Paris-Bucarest... L'avion que tu vois là-haut amène maman.
René — Il survole l'aéroport.

La aeroportul Otopeni

Daniel — Ce te-a apucat, René? Stai liniştit.
René — Sînt atît de nerăbdător s-o revăd pe mama. Să ieşim, te rog. Nu eşti curios să vezi aeroportul?
Daniel — Să mergem, dacă te interesează atît de mult. Dar nu e nici o grabă. Avionul încă nu este anunţat.
René — Cine îl anunţă?
Daniel— Este un difuzor care anunţă că un avion va decola sau va ateriza.
René — Uită-te ce frumos este avionul acela ale cărui motoare fac atîta zgomot.
Daniel — Urmează să decoleze şi acum îşi încălzeşte motoarele.
René — Şi doamna în uniformă care face semn pasagerilor, ce vrea de la ei?
Daniel — Îi invită să se urce în avion. Este însoţitoarea de bord.
René — Ce mulţi călători!... Cîte locuri are avionul?
Daniel — O sută patruzeci şi patru. Este un „Caravelle" francez, cel mai bun dintre avioanele noastre de călători.
René — Un „Caravelle" zboară repede, nu-i aşa?
Daniel — Viteza sa medie de zbor depăşeşte opt sute de kilometri pe oră.
René — La viteza aceasta, mamei sigur că o să-i fie frică, sărmana, şi va avea rău de înălţime.
Daniel — Te înşeli. Mama este obişnuită cu avionul.
René — Aceşti bărbaţi care se îndreaptă spre avion, sînt vameşi?
Daniel — Nu, sînt membrii echipajului: pilotul, pilotul secund, radiotelegrafistul şi mecanicul.
René — Dacă avionul decolează acum, o să aibă loc o ciocnire cu avionul mamei.
Daniel — Fii serios. Totul este perfect reglat şi controlat. Există piste de decolare şi piste de aterizare. Difuzorul a anunţat chiar acum avionul Paris-Bucureşti. Avionul pe care îl vezi acolo sus o aduce pe mama.
René — Zboară peste aeroport.

Est-ce que maman peut nous voir? Le voilà qui descend. Il va se poser sur la piste... Regarde, une trappe s'est ouverte. Les passagers commencent à descendre. Mais je ne vois pas maman... Si! La voilà. Maman! Maman!... Par ici!!

Mama ne poate vedea? Uite-l, coboară. Se va înscrie pe pistă... Uită-te, s-a deschis o trapă. Călătorii încep să coboare. Dar n-o văd pe mama... Ba da! Uite-o Mamă!... Mamă!... Pe aici!!

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [y], [e], [ɔ̃]:

[y]	[e]	[ɔ̃]
plus	l'aéroport	l'avion
survoler	les passagers	annoncer
urbain	le télégramme	le Japon
la curiosité	étonné	la station
l'autobus	à pied	conduire
paru	le récépissé	se tromper

B 2. Precizați, prin transcriere fonetică, valoarea sunetului reprezentat ortografic de literele notate cursiv:

1. gentil ....
2. le pilote ....
3. atterrir ....
4. impatient ....
5. échauffer ....
6. tranquille ....
7. curieux ....
8. la vitesse ....
9. l'équipage ....
10. le kiosque ....
11. l'hôtesse ....
12. amène ....
13. ouverte ....
14. le mécano ....
15. le paquet ....
16. tu vois ....
17. pauvre ....
18. les journaux ....
19. le besoin ....
20. survoler ....

B 3. Precizați, tot cu ajutorul transcrierii fonetice, dacă grupurile de litere notate cursiv reprezintă vocale orale + *m*, *n* sau vocale nazale:

1. le télégramme ....
2. maman ....
3. pardon ....
4. impatient ....
5. uniforme ....
6. donner ....
7. l'ami ....
8. le poinçonneur ....
9. sillonner ....
10. la zone ....
11. la pointe ....
12. la monnaie ....

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

qu'est-ce qui te prend?	ce te apucă?
qu'est-ce qui t'a pris?	ce te-a apucat?
je t'en prie	te rog
à ce point	atît de mult, în așa măsură
rien ne presse	nu e nici o grabă
avoir peur	a se teme
par ici	pe aici

C 2. Antonime:

décoller, a decola — *atterrir*, II, a ateriza
ouvrir, a deschide — *fermer*, a închide
vite, repede — *lentement*, încet

C 3. Sinonime:

annoncer, avertir = a anunța, a avertiza
vite, rapidement = repede
maintenant, à présent = acum

C 4. Lexic complementar:

le décollage	decolarea
l'altitude	altitudinea
l'hélice	elicea
le train d'atterissage	trenul de aterisaj
le parachute	parașuta
piloter	a pilota
la moyenne horaire	media orară

Explicații gramaticale

D 1. *Pronumele relativ (forme simple invariabile).*

La dame en uniforme **qui** *fait signe aux passagers...*
L'avion **que** *tu vois là-haut.*
Cet avion **dont** *les moteurs font tant de bruit...*

Pronumele relativ ține locul unui substantiv sau al unui pronume așezat înaintea lui, care poartă numele de antecedent. Formele acestui pronume sînt simple și compuse. Formele simple nu se acordă în gen și număr, fiind invariabile. Ele sînt: *qui*, *que*, *quoi*, *dont* și *où*.

1° *Qui* se traduce în limba română prin „care" sau „pe cine". Poate reprezenta atît nume de ființe cît și nume de lucruri. Precedat de prepoziția *à* nu poate reprezenta decît nume de persoane și se traduce prin „căruia, căreia, cărora".

L'avion ***qui*** *décolle est une „Caravelle".*
Attendez ***qui*** *vous voulez.*
Le monsieur ***à qui*** *j'ai donné la lettre était le pilote.*

Să nu se confunde pronumele relativ *qui* cu pronumele interogativ *qui*, cu înțelesul de „cine?, pe cine?".

2° *Que* se traduce în limba română prin „pe care". Înaintea unui cuvînt care începe cu o vocală, *e* se elidează (*qu'*). Acest pronume nu poate fi precedat de prepoziții.

Le beurre ***que*** *tu as acheté est frais.*
Le film ***qu'****il a vu est ennuyeux.*

Pronumele relativ *que* nu trebuie confundat cu pronumele interogativ de aceeași formă, care se traduce prin „ce?".

Cînd are funcție de complement direct, *que* nu poate fi niciodată urmat de pronumele personale complemente directe *le*, *la*, *les* (îl, o, îi, le, din limba română). Enunțuri ca: „Avionul **pe care îl** așteptăm", „Telegrama **pe care** ai trimis-**o**" se vor traduce deci corect în limba franceză prin:

L'avion ***que*** *nous attendons.*
Le télégramme ***que*** *tu as envoyé.*

3° *Quoi* se traduce în românește prin „ce" și se întrebuințează numai precedat de prepoziții. Reprezintă exclusiv nume de lucruri:

Je sais de ***quoi*** *vous parlez.*
Dis-moi à ***quoi*** *tu penses.*

4° *Dont* poate reprezenta atît nume de ființe cît și de lucruri. El se traduce în limba română prin:

— al (a, ai, ale) cărui, cărei, căror;
— de care, despre care, din care, dintre care.

Le garçon ***dont*** *tu parles est mon neveu*, băiatul despre care vorbești este nepotul meu.
C'est une ville ***dont*** *je connais tous les quartiers*, este un oraș ale cărui cartiere le cunosc.

5° *Où*, pronume relativ, se traduce în românește prin „în care" sau „cînd" și nu reprezintă decît nume de lucruri. Poate fi precedat și de prepoziții.

Ça c'est la chambre ***où*** *je dors.*
Au moment ***où*** *l'avion a atterri...*

D **2.** *Forme speciale ale unor adjective la gradele de comparație.*

C'est ***le meilleur*** *de nos avions de passagers.*

La XXIV, D **1**, s-a văzut cum se exprimă gradele de comparație ale adjectivelor: comparativul de inferioritate, egalitate și superioritate și superlativul relativ și absolut.

Trei adjective se abat de la această normă, avînd forme speciale la *comparativul de superioritate* și la *superlativul relativ*.

1° *Bon* („bun") are la comparativul de superioritate formele:

meilleur, mai bun — *meilleure*, mai bună
meilleurs, mai buni — *meilleures*, mai bune

iar la superlativul relativ:

le meilleur, cel mai bun — *la meilleure*, cea mai bună
les meilleurs, cei mai buni — *les meilleures*, cele mai bune

Așadar, formele *plus bon* sau *le plus bon* nu există!!

2° *Mauvais* („rău") posedă atît formele regulate de comparativ și superlativ (*plus mauvais, le plus mauvais*), cît și formele neregulate:

pire, mai rău, mai rea
le pire, cel mai rău; *la pire*, cea mai rea
les pires, cei mai răi, cele mai rele

Formele neregulate sînt mai rar folosite decît cele regulate.

3° *Petit* („mic") are de asemenea forme regulate și neregulate la cele două grade de comparație; formele regulate sînt *plus petit(e), le (la, les) plus petit(e, s)*, iar cele neregulate:

moindre, mai mic, mai mică
le moindre, cel mai mic; *la moindre*, cea mai mică
les moindres, cei mai mici, cele mai mici

Formele regulate se alătură, de obicei, substantivelor concrete și sînt cele mai curente:

Ma soeur est ***plus petite*** *que moi.*

pe cînd formele neregulate însoțesc, îndeosebi, substantive abstracte:

C'est sa ***moindre*** *faute.*

Exerciții

E **1.** Completați spațiile punctate cu verbele cerute de sens:

1. Il y a beaucoup de personnes qui .... l'arrivée de l'avion.
2. René, ...-toi tranquille, s'il te plaît.
3. Madame Bernard ne .... pas le roumain.

4. Pourquoi ne ....-vous pas quand on vous pose une question?
5. Les moteurs de l'avion .... un grand bruit.
6. L'équipage se dirige vers l'avion qui va ....
7. C'est le haut-parleur qui .... l'arrivée des avions.
8. L'hôtesse de l'air .... signe aux passagers de monter.
9. Ce sont les pilotes qui .... les avions.
10. La „Caravelle" .... doucement sur la piste et, quelques minutes après, les passagers commencent à ....

E 2. Completaţi spaţiile punctate cu comparativul de superioritate sau superlativul relativ al adjectivelor şi adverbelor notate în paranteze:

1. (moderne) Cet avion est plus moderne que l'autre que tu vois là.
2. (bon) C'est notre .... avion de passagers.
3. (petite) Ma chambre est .... que la chambre de mon père.
4. (tôt) Il se réveille .... que moi parce qu'il est matinal.
5. (grand) Ils travaillent au .... quotidien de Paris.
6. (petit) Le .... bruit le réveille.
7. (beau) Aujourd'hui, il fait .... qu'hier.
8. (rapide) C'est l'avion français ....
9. (lisible) Ma signature est .... que la signature de ma mère.
10. (confortable) L'hôtel „Nord" est .... de Bucarest.
11. (bon) Le pain blanc est .... que le pain noir.
12. (fort) Le tabac français est .... que le tabac roumain.

E 3. Puneţi pronumele relativ potrivit:

1. Le film que j'ai vu hier soir était ennuyeux.
2. C'est un film .... ne m'intéresse pas.
3. Le film .... tu parles est un film italien.
4. L'avion .... amène ta mère est une „Caravelle".
5. La dame .... tu vois là est l'hôtesse de l'air.
6. Je vais te donner l'argent ...... tu as besoin.
7. Le tiroir .... vous avez la clé est fermé.
8. Le télégramme .... le facteur a apporté est de maman.
9. Bucarest est une ville .... les parcs sont magnifiques.
10. Le thé .... vous m'avez servi était froid.
11. L'équipage .... pilote cet avion a des parachutes.
12. La Roumanie est un pays .... le peuple est travailleur et hospitalier.

E 4. Traduceţi exerciţiul 3 în limba română.

E 5. Treceţi verbele la viitor:

1. Elle (parle) parlera bien le roumain.
2. J'(ai) .... besoin de deux chambres.
3. Papa (a travaillé) .... toute la journée.
4. Ils (sont restés) .... longtemps dans le pays?
5. Il (a choisi) .... le costume gris.
6. Nous (sommes allés) .... ensemble au cinéma.

7. Votre fils (s'est lié) .... d'amitié avec mes enfants.
8. J'(ai été) .... content de ce séjour.
9. Il (oublie) .... sûrement son béret et son parapluie.
10. J'espère qu'elles (s'entendent) .... bien.

E 6. Traduceţi în limba franceză, folosind expresii notate la capitolele de lexic:

1. Aş vrea să vă pun o întrebare. 2. Să plecăm repede. — Nu e nici o grabă. 3. Deseară mă culc cel mai tîrziu la ora nouă. 4. M-am săturat de acest gen (= *genre*) de filme. 5. Îmi veţi telefona? — Se înţelege. 6. Îmbrăcaţi-vă bine, este frig. 7. De ce sînteţi prost dispus? 8. Mi-e frică cînd e întuneric. 9. Dacă nu te culci devreme, îţi va fi somn mîine. 10. V-aţi distrat bine? — Aşa şi aşa.

Dans un magasin de chaussures

Suzanne Bernard — Mon chéri, je suis heureuse de te voir si bonne mine. Tu es content de ton séjour à Bucarest?
René — Très content, maman. Sandu est un ami charmant et un type épatant. On s'amuse beaucoup ensemble.
Suzanne — Tu connais déjà un peu Bucarest?
René — Parfaitement. Je l'ai parcouru en long et en large avec Sandu.
Suzanne — Je l'ai remarqué à tes chaussures. Elles sont complètement éculées. Aujourd'hui même

Într-un magazin de încălţăminte

Suzana Bernard — Dragul meu, sînt fericită că arăţi atît de bine. Eşti mulţumit de şederea ta la Bucureşti?
René — Foarte mulţumit, mamă. Sandu este un prieten fermecător şi un tip straşnic. Ne distrăm mult împreună.
Suzana — Cunoşti deja puţin Bucureştiul?
René — Perfect. L-am străbătut în lung şi în lat cu Sandu.
Suzana — Am observat-o după încălţămintea ta. Este complet scîlciată. Chiar azi

je vais t'en acheter d'autres. J'ai d'ailleurs un tas d'emplettes à faire.
René — Je vais te guider. Tu verras comme je me débrouille.

. . . .

(Ils entrent dans un magasin de chaussures)

. . . .

Suzanne — Bonjour, monsieur. Je voudrais une paire de souliers d'été pour mon fils.
Le vendeur — Il chausse du combien?
Suzanne — Du trente. N'est-ce pas, René?
Le vendeur — De quel genre les voulez-vous?
Suzanne — Je vais jeter un coup d'œil d'abord... Que penses-tu de cette paire de souliers, René?... Essaye-les. Et sers-toi du chausse-pied... Eh bien?
René — Ils sont un peu étroits du bout.
Le vendeur — Essayez cette autre paire.
Suzanne — Mais ce n'est pas le même modèle.
Le vendeur — Non, mais ce sont des chaussures plus solides et de qualité supérieure. C'est ce que nous avons de meilleur.
Suzanne — Je ne les aime pas. Faites-moi voir ces souliers-là.
Le vendeur — Ce n'est pas la pointure qu'il vous faut. Nous ne les avons plus qu'en vingt-huit et vingt-neuf.
Suzanne — Dommage! Je les aimais beaucoup.
Le vendeur — Nous avons aussi un grand choix de sandales. Puis-je

am să-ţi cumpăr alta. Am de altfel o grămadă de cumpărături de făcut.
René — Am să te călăuzesc. Vei vedea cum mă descurc.

. . . .

(Ei intră într-un magazin de încălţăminte)

. . . .

Suzana — Bună ziua, domnule, aş vrea o pereche de pantofi de vară pentru fiul meu.
Vînzătorul — Ce număr poartă?
Suzana — Numărul treizeci. Nu-i aşa, René?
Vînzătorul — În ce gen îi doriţi?
Suzana — Am să arunc o privire, mai întîi... Ce părere ai despre această pereche de pantofi, René?... Încearcă-i. Şi foloseşte-te de încălţător... Ei bine?
René — Sînt cam strîmţi la vîrf.
Vînzătorul — Încercaţi această pereche.
Suzana — Dar nu este acelaşi model.
Vînzătorul — Nu, dar este o încălţăminte mai solidă şi de calitate superioară. Este ceea ce avem mai bun.
Suzana — Nu-mi place. Arătaţi-mi pantofii aceia de acolo.
Vînzătorul — Nu este numărul care vă trebuie. Nu-i mai avem decît în douăzeci şi opt şi douăzeci şi nouă.
Suzana — Păcat! Îmi plăceau mult.
Vînzătorul — Avem şi un mare sortiment de sandale. Pot să

vous les faire voir? Elles sont à semelle synthétique.
Suzanne — Oui... Elles m'ont l'air très bonnes.
René — En effet, elles me vont bien.
Suzanne—Quelle sorte de cuir est-ce?
Le vendeur — C'est du veau, madame.
Suzanne — Combien les vendez-vous?
Le vendeur — Elles ne sont pas chères: quatre-vingts lei.
Suzanne — Entendu, je les prends.. Tu les mettras tout de suite, René. *(Elle va payer à la caisse)* Monsieur, vous aurez la bonté de faire un paquet des souliers de mon fils et de l'envoyer à l'hôtel Athénée-Palace.
Le vendeur — Très bien, madame. Au plaisir de vous revoir.

vi le arăt? Sînt cu talpă sintetică.
Suzana — Da... Îmi par foarte bune.
René — Într-adevăr, îmi vin bine.
Suzana — Ce fel de piele este?
Vînzătorul — Este o piele de vițel, doamnă.
Suzana — Cum le vindeți?
Vînzătorul — Nu sînt scumpe: optzeci de lei.
Suzana — De acord, le iau... Ai să le încalți imediat, René. *(Merge să plătească la casă)* Domnule, fiți amabil, faceți un pachet din pantofii fiului meu și trimiteți-l la hotelul Athénée-Palace.
Vînzătorul — Foarte bine, doamnă. La revedere.

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor: [u], [ɑ]:

[u]	[ɑ]
la n**ou**velle	le t**a**s
le c**ou**rrier	le p**a**ssager
ouverte	la cr**oi**sière
parc**ou**ru	le p**a**sseport
se débr**ou**iller	le rep**a**s
t**ou**jours	le ch**â**teau

B 2. Clasați pe două coloane cuvintele cuprinzînd vocale închise și vocale deschise reprezentate prin litere sau grupuri de litere notate cursiv:

les chaussures, heureuse, chéri, je vais, cette, les souliers, la paire, les emplettes, meilleur, chère, la feuille, curieux, la nouvelle, donner, apporter, le bonheur.

B 3. Precizați dacă literele vocale notate cursiv reprezintă un [ə] sau un [ɛ] sau dacă nu se articulează:

1. quel ....
2. sers-toi ....
3. parfaitement ....
4. tu es ....
5. le paquet ....
6. acheter ....
7. la lettre ....
8. tu demanderas ....
9. il va se reposer ....
10. il remet ....

B 4. Pronunțați cursiv propozițiile:

1. Je le connais parfaitement.
2. Combien les vendez-vous?
3. Je vais y jeter un coup d'œil.
4. Ils sont un peu étroits.
5. Je ne les aime pas.

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

avoir bonne mine	a arăta bine
en long et en large	în lung și în lat
(c'est) dommage!	(e) păcat!
avoir l'air	a părea
ayez la bonté de...	vă rog, fiți bun, fiți amabil

C 2. Sinonime:

remarquer, observer = a observa
content, satisfait = mulțumit
les emplettes, les achats = cumpărăturile
tout de suite, immédiatement = îndată, imediat

C 3. Lexic complementar:

la bottine	gheata
la botte	cizma
le brodequin [brɔdkɛ̃]	bocancul
les caoutchoucs [kautʃu]	galoșii
les snow-boots [snobut]	șoșonii
l'embauchoir	șanul
la pantoufle	papucul de casă
la mule	papucul de casă (de femeie)
des souliers sur mesure	pantofi de comandă
le cordonnier	pantofarul
le talon	tocul pantofului

la trépointe rama
le protège-talon blacheul
le lacet şiretul
le cireur văcsuitorul de ghete

Explicaţii gramaticale

√D 1. **Même,** adjectiv nehotărît sau adverb.

Ce n'est pas **le même** *modèle.*
Aujourd'hui **même** *je vais t'en acheter d'autres.*

1°. Ca adjectiv nehotărît, *même* se acordă cu substantivul şi poate avea înţelesul de:

a) *acelaşi, aceeaşi, aceiaşi, aceleaşi,* cînd este aşezat înaintea unui substantiv şi este precedat de articol sau de un alt determinativ:

C'est **la même** *chose,* este acelaşi lucru.

b) *însumi, însuţi, însuşi, însămi, însăţi, însăşi* etc., cînd stă după un substantiv sau după un pronume personal accentuat (de care se leagă printr-o liniuţă):

Lui-même *ne comprend pas,* el însuşi nu înţelege.

2°. Ca adverb, *même* însoţeşte un verb sau un adjectiv, este invariabil şi are înţelesul de „chiar":

J'aime la chaleur, **même** *quand elle est excessive,* îmi place căldura, chiar cînd este excesivă.

D 2. **Le,** *pronume personal neutru.*

Je **l'***ai remarqué à tes chaussures.*
Un metteur en scène **l'***a dit à papa.*

Pronumele personal *le* nu reprezintă întotdeauna un substantiv singular de genul masculin. El poate reprezenta o propoziţie întreagă, care a fost sau va fi enunţată, avînd, în acest caz, un sens neutru, întrucît o propoziţie nu poate avea un gen determinat. În acest caz, *le* se traduce în limba română prin pronumele personal complement direct „o", sau nu se traduce de loc:

Tu feras ce que je t'ai dit? — Oui, je **le** *ferai,*
Ai să faci ce ţi-am spus? — Da, am s-o fac.
Tu m'achèteras des sandales? — Oui, je te **l'***ai promis,*
Îmi vei cumpăra sandale? — Da, ţi-am promis.

E

Exerciţii

E 1. Formulaţi întrebările care să aducă următoarele răspunsuri:

1. L'avion décollera à midi et demi.
À quelle heure l'avion décollera-t-il?
2. Je chausse du quarante et un./ ....
3. Ces souliers coûtent cent lei./ ....
4. Cette paire de sandales me va bien./ ....
5. La vitesse de croisière de la „Caravelle" est de 800 km/h./ ....
6. L'équipage d'un avion est composé de quatre ou cinq personnes./ ....
7. Maman est arrivée hier dans la matinée./ ....
8. Elle s'est couchée parce qu'elle était fatiguée du voyage./ ....
9. Elle a beaucoup pensé à son fils./ ....
10. Vous avez appris la nouvelle par mon oncle./ ....

E 2. Treceţi verbele notate cursiv *a)* la perfectul compus şi *b)* la viitor, copiind propoziţia întreagă:

1. *J'apprends* vingt mots nouveaux.
a) J'ai appris vingt mots nouveaux.
b) J'apprendrai vingt mots nouveaux.
2. René *ne se tient pas* tranquille.
a) ....
b) ....
3. Il ne *veut* pas m'obéir.
a) ....
b) ....
4. *J'ai* des emplettes à faire.
a) ....
b) ....
5. Il *essaye* une paire de brodequins.
a) ....
b) ....
6. Vous *faites* beaucoup de fautes.
a) ....
b) ....
7. Nous *nous présentons* au guichet.
a) ....
b) ....
8. Tu *te sers* du chausse-pied.
a) ....
b) ....

9. Le cordonnier *répare* nos chaussures.
a) ....
b) ....

10. Ce *voyage* coûte cher.
a) ....
b) ....

E 3. Completaţi spaţiile punctate cu *même*, acordîndu-l dacă este cazul; apoi traduceţi în limba română:

1. Ils occupent les mêmes chambres que l'année passée.
2. Dans ce restaurant, le menu est toujours le ....
3. Ce n'est pas la .... pointure.
4. Votre fils est la politesse ....
5. Nous- .... avons été surpris de les voir.
6. Mange, ... si tu n'as pas faim.
7. Les enfants .... se sont ennuyés.
8. Dans cet hôtel, tout le monde parle français, ... les liftiers.
9. Depuis quelque temps, Angèle et Sandu ne sont plus les ....
10. Elles ont nettoyé tout l'appartement elles- ....

E 4. Înscrieţi în spaţiile punctate fie pe *le* neutru, fie pe *le*, *la*, *les* pronume personale:

1. Êtes-vous le vendeur? — Oui, monsieur, je le suis.
2. Ces chaussures me vont bien, je ...... achète.
3. Elle ne connaît pas encore la ville, je vais .... lui montrer.
4. Tu es plus sage que je ne ...... étais à ton âge.
5. René était pâle (= *palid*) quand il a quitté Paris; maintenant il ne ...... est plus.
6. Sais-tu peut-être où est mon béret? — Non, je ne ...... sais pas.
7. Cette nouvelle, il ...... apprendra par moi.
8. Tu veux te promener tout seul dans ce quartier? — Oui. — Je ne te ...... permettrai pas.
9. Puisque tu me .... défends, je ne ...... ferai pas.
10. Vous êtes le directeur de l'hôtel? — Je ne .... suis plus depuis deux semaines.

E 5. Completaţi spaţiile punctate cu antonimul cerut de sensul propoziţiei:

1. Ces chaussures ne sont pas chères, elles sont même bon marché.
2. Une personne qui n'est pas hospitalière est ....,
3. Où sont mes mouchoirs? Dans le tiroir d'en haut ou dans le tiroir ....?
4. Ces enfants sont fort peu polis; ils sont même franchement (= *cu adevărat*) ....
5. Est-ce que vous vous êtes amusés au cinéma? — Non, nous nous sommes ....
6. Quand on n'a pas de veine, on a de la ....
7. Allez-vous souvent au théâtre? — Non, très ....
8. Ta mère est-elle de mauvaise humeur aujourd'hui? — Non, au contraire, elle est ....

9. La France n'est pas un pays pauvre, c'est un pays ....
10. A Paris, il fait encore assez chaud, mais ici, il fait déjà ....
11. Ne va pas si vite! — Bon, j'irai plus ....
12. Que ta chemise est sale, René! — Je sais bien, maman, mais je n'en ai plus de ....

E 6. Traduceţi în limba franceză:

1. Pantofii aceştia sînt prea strîmţi. 2. Arătaţi-mi cealaltă pereche. 3. Pielea acestor bocanci este bună? 4. Este talpă sintetică, nu-i aşa? — Da. — Nu-mi place. 5. Tramvaiul a plecat chiar acum, dar era ticsit. 6. Cît cîntăreşte coletul meu? 7. Mi-aţi dat recipisa? 8. Ai pus scrisoarea la cutie? 9. Ce ţigări fumaţi? — „Gauloises"; încercaţi-le, nu sînt rele. 10. Daţi-mi un foc, vă rog. 11. Am uitat să franchez scrisoarea. 12. Nu e adevărat, nu m-am rătăcit, mă descurc foarte bine, chiar mai bine decît tine.

Dialoguri suplimentare

F 1. *Entre un maître et ses valets.*

— Pierre, êtes-vous là?
— Oui, monsieur.
— Que faites-vous?
— Rien, monsieur!
— Et vous, John, êtes-vous là aussi?
— Oui, monsieur.
— Et que faites-vous?
— J'aide Pierre.
— Quand vous aurez fini, vous me donnerez mes bottes.

....

Lexic:

le maître	stăpînul
le valet	servitorul
vous aurez fini	veţi fi terminat

F 2. *Les synonymes.*

— Papa, qu'est-ce que c'est qu'un synonyme?
— Comment! Tu ne sais pas ce que c'est qu'un synonyme?
— ???
— Eh bien, un synonyme c'est le mot que l'on emploie lorsqu'on a oublié l'orthographe du mot auquel on avait tout d'abord pensé.

....

Lexic:

on emploie	se întrebuinţează
tout d'abord	de la început

XXXIII

Des paquets pleins les bras

Cu brațele încărcate de pachete

Daniel — Je vois que vous n'avez pas chômé, vous deux.
Suzanne — Qu'est-ce que tu veux dire?
Daniel — Puisque je vous vois des paquets pleins les bras...
Suzanne — C'était fatal. Tu me connais, non? D'ailleurs, j'ai fait seulement des achats (m.) de toute première urgence.
Daniel — Pas possible! Et c'est une raison pour rentrer si tard et pour me laisser mourir de faim?
Suzanne — Tu n'avais qu'à descendre au restaurant.

Daniel — Văd că n-ați stat degeaba, voi doi.
Suzana — Ce vrei să spui?
Daniel — De vreme ce vă văd cu brațele pline de pachete...
Suzana — Era inevitabil. Mă cunoști, nu? De altfel, am făcut numai cumpărături de primă urgență.
Daniel — Nu mai spune! Și este un motiv ca să te întorci atît de tîrziu și să mă lași să mor de foame?
Suzana — N-aveai decît să cobori la restaurant.

Daniel — J'étais inquiet. Vous vous êtes égarés?
René — Nous égarer? Avec moi comme guide? Tu sais bien que Bucarest n'a plus de secrets pour moi.
Daniel — Faites voir ce que vous avez acheté.
Suzanne — Des sandales pour René. Il en avait absolument besoin. Puis, quelque chose pour toi. Devine!...
Daniel — Je ne me donne pas la peine de deviner, parce que je n'avais besoin de rien.
Suzanne — Tu avais besoin de chaussettes en nylon. On en trouve de magnifiques ici. Je t'en ai acheté une demi-douzaine.
Daniel — C'est gentil de ta part d'avoir pensé à moi, mais je suis sûr que tu ne t'es pas oubliée non plus.
Suzanne — Oh, tu sais, pour moi je n'ai pas acheté grand-chose. Une blouse en soie... Je dois te la montrer. Elle est délicieuse.
Daniel — Je te crois sur parole. Elle te va sûrement comme un gant.
Suzanne — Ne fais pas le méchant. J'aurai tant de plaisir à la porter!
Daniel — Il est vrai qu'il t'arrive parfois d'avoir du plaisir à porter des choses neuves...
Suzanne — Puis une liseuse très chic, deux paires de bas, un tissu pour une jupe et un autre pour une robe de chambre. Il me semble que c'est tout.
Daniel — Rien que ça? Alors on peut aller déjeuner.

Daniel — Eram neliniștit. V-ați rătăcit?
René — Să ne rătăcim? Cu mine ca ghid? Știi bine că Bucureștiul nu mai are secrete pentru mine.
Daniel — Arătați-mi ce ați cumpărat.
Suzana — Sandale pentru René. Avea neapărată nevoie de ele. Apoi, ceva pentru tine. Ghicește!...
Daniel — Nu-mi dau osteneala să ghicesc, pentru că n-aveam nevoie de nimic.
Suzana — Aveai nevoie de șosete de nylon. Se găsesc șosete superbe aici. Ți-am cumpărat șase perechi.
Daniel — E drăguț din partea ta că te-ai gîndit la mine, dar sînt sigur că nu te-ai uitat nici pe tine.
Suzana — Oh, știi, pentru mine n-am cumpărat mare lucru. O bluză de mătase... Trebuie să ți-o arăt. E delicioasă.
Daniel — Te cred pe cuvînt. Sigur că-ți vine de minune.
Suzana — Nu fi răutăcios. O voi purta cu atîta plăcere!
Daniel — E adevărat că ți se întîmplă cîteodată să porți cu plăcere lucruri noi...
Suzana — Apoi o jachetă de dormit foarte șic, două perechi de ciorapi, un material pentru o fustă și altul pentru un capot. Mi se pare că asta-i tot.
Daniel — Doar atît? Atunci putem merge la masă.

René — Un moment, papa. Qu'est-ce que tu dis de ce beau foulard?
Daniel — Il est très beau, en effet, et, surtout, indispensable!
Suzanne — L'ironie est mal placée. Il me sera certainement indispensable pour les randonnées (f.) en voiture décapotable que tu comptes faire d'ici deux semaines.
Daniel — Tout ça n'est pas encore actuel. Primo parce que notre voiture n'est pas encore là, secundo [səgɔ̃do] parce que personne ne m'oblige à la décapoter et tertio [tɛrsjo] parce que j'ai une faim de loup qui me rend hargneux.
Suzanne — Si ce n'est que cela, allons déjeuner.
René — Pourquoi n'as-tu rien dit à papa des deux chemises de nuit que tu as achetées?
Suzanne — Chut! Il ne manquait plus que ça!

René — O clipă, tată. Ce zici de fularul acesta frumos?
Daniel — E foarte frumos, într-adevăr, şi, mai ales, indispensabil!
Suzana — Ironia este rău plasată. Îmi va fi cu siguranţă indispensabil pentru drumurile cu maşina decapotabilă, pe care ai intenţia să le faci peste două săptămîni.
Daniel — Toate acestea nu sînt încă de actualitate. În primul rînd, pentru că maşina noastră încă nu este aici, în al doilea rînd, pentru că nimeni nu mă obligă s-o decapotez şi în al treilea rînd pentru că mi-e o foame de lup care mă face arţăgos.
Suzana — Dacă e numai asta, să mergem să mîncăm.
René — De ce nu i-ai spus tatei nimic despre cele două cămăşi de noapte pe care le-ai cumpărat?
Suzana — Sst! Atîta mai lipsea!

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɔ], [ɔn], [ɑ̃], [ɛ̃], [ɔ̃]:

[ɔ]	[ɔn]	[ɑ̃]	[ɛ̃]	[ɔ̃]
la botte	personne	l'urgence	au moins	la raison
la porte	il tonne	la sandale	besoin	tu comptes
le vélomoteur	la randonnée	méchant	le brodequin	secundo
la robe	il donne	indispensable	synthétique	annoncer
la parole	tu connais	tranquille	mince	monter
décapotable	je pardonne	sentir		

B 2. Pronunţaţi cu voce tare şi transcrieţi ortografic:

1. [keskə ty ɑ̃tɑ̃ par la?] ....
2. [fɛ vwar skə ty a ɑʃte] ....
3. [il mə sɑ̃blə ksɛ tu] ....
4. [nə fɛ pal meʃɑ̃] ....
5. [ɛl təplɛ sɛt lizøz?] ....
6. [ʒnavɛ bəzwɛ̃ də rjɛ̃] ....

B 3. Pronunţaţi perechile de cuvinte prezentînd alternanţa [ɔ — œ]:

dehors	—	le facteur
l'aéroport	—	le receveur
la parole	—	seul
décoller	—	la feuille
la robe	—	neuve
il sort	—	quel malheur

C

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

ne pas chômer	a nu sta degeaba
aller comme un gant	a-i veni de minune
ne fais pas le méchant	nu fi răutăcios, nu face pe răutăciosul
il arrive + que	se întîmplă
rien que ça?	doar atît?
d'ici deux semaines (jours, mois)	peste două săptămîni (zile, luni)
il ne manquait plus que ça	atîta mai lipsea

C 2. Sinonime:

faire voir, montrer = a arăta
se donner de la peine, s'efforcer = a-şi da osteneala
magnifique, superbe, admirable, merveilleux = minunat, admirabil
le paquet, le colis = pachetul, coletul
il semble, il paraît = se pare
le moment, l'instant (m.) = momentul, clipa
obliger, forcer = a obliga, a forţa

C 3. Lexic complementar:

le fourre-tout	tașca
le sac à main	poșeta
le slip, [slip]	costumul de baie, slipul
la combinaison	combinezonul
la gaine	corsetul
le jupon	juponul
plissé	plisat
le décolleté	decolteul
le collier	șiragul de mărgele
la broche	broșa
l'agrafe	agrafa
le bracelet	brățara

Explicații gramaticale

D 1. *Pronumele adverbial* **en.**

Il **en** *avait absolument besoin.*
On **en** *trouve de magnifiques.*

En are atît valoare de pronume cît și de adverb, fapt pentru care poartă numele de pronume adverbial sau de adverb pronominal. Foarte mult întrebuințat în limba franceză, care, cu scrupulul exactității ce o caracterizează, reia de cele mai multe ori, printr-un pronume, un substantiv și chiar o propoziție întreagă care au fost enunțate, el prezintă oarecare dificultăți pentru români, din cauză că, adeseori este intraductibil.

Spre exemplu, la întrebarea „Ai cumpărat unt?" („*As-tu acheté du beurre?*"), în limba română se răspunde: „Da, am cumpărat" sau „Nu, n-am cumpărat", fără să se mai reia, în răspuns, cuvîntul „unt" printr-un pronume, pe cînd, în limba franceză, se va răspunde: „*Oui, j'***en** *ai acheté*" sau „*Non, je n'***en** *ai pas acheté*", precizîndu-se, prin pronumele *en* ce anume s-a cumpărat sau nu s-a cumpărat.

Pronumele *en* este folosit ca substituent în următoarele cazuri:

1° Ține locul unui substantiv (nume de lucru sau de animal și mai rar nume de persoană) precedat de prepoziția *de*, echivalînd deci, în limba română, cu „de el, de ea, de ei, de ele, despre el, despre ea, despre ei, despre ele":

Je lui ai acheté des sandales, il **en** *avait besoin*, i-am cumpărat sandale, avea nevoie *de ele*.
J'aime beaucoup ce pays et **en** *parle souvent à mes amis*, iubesc mult această țară și le vorbesc adeseori *despre ea* prietenilor mei.

2° Ține locul unui substantiv precedat de articolul partitiv sau nehotărît, echivalînd, în primul caz, cu „din aceasta":

A-t-elle du talent? — Oui, elle **en** *a certainement.* Are talent? Da, are cu siguranță.
*Avez-vous trouvé des billets? — Oui, j'***en** *ai trouvé.* Ați găsit bilete? — Da, am găsit.

3° Ține locul unei propoziții întregi, fiind, în acest caz, echivalent cu „de aceasta, de acest lucru":

*Il m'a raconté tous les détails de son voyage; je m'***en** *souviens*, El mi-a povestit toate amănuntele călătoriei sale; mi-aduc aminte (de acest lucru).

4° Ține locul unui substantiv răspunzînd la întrebarea „de unde"? și are, în acest caz, valoarea autentică de adverb, fiind echivalent cu „de aici, de acolo":

Attendez-le à son bureau, il **en** *sortira à midi.* Așteptați-l la biroul său, va ieși de acolo la ora douăsprezece.
*Vous venez de Bucarest? — Oui, j'***en** *viens.* Veniți de la București? — Da, vin de acolo.

Observație:

En, pronume, este omonim cu *en*, prepoziție (cu sensul de „în, din, la"), însă se deosebește de acesta din urmă prin funcția și întrebuințarea pe care le are în propoziție. *En*, pronume, ține locul unui substantiv și precedă verbul, pe cînd *en*, prepoziție, introduce un substantiv:

pronume		prepoziție
il en parle	—	*une table en bois*
il s'en souvient	—	*en hiver*

Locul pronumelui **en** *în propoziție.*

Ca și pronumele personale cu funcție de complement, *en* stă înaintea verbului, cu excepția formei afirmative a imperativului, cînd stă după verb:

Il **en** *parle* — *parlez-***en**

Cînd verbul este însoțit de un alt pronume complement, *en* se așază după acesta:

*Je l'***en** *ai acheté une demi-douzaine.*
Il lui **en** *donnera une partie.*

Cînd, la forma afirmativă a imperativului, verbul este urmat atît de pronumele *moi* sau *toi* cît și de pronumele *en*, *moi*, *toi* se înlocuiesc cu *me*, *te*, care se elidează înaintea lui *en*:

Achète-moi une paire de chaussettes — *Achète-m'***en** *une paire.*

În expresia *il y a*, *en* se așază între *y* și verb:

Il n'y a pas de tramways à Paris? — Non, il n'y **en** *a pas.*

Cînd *en* este complementul unui verb la infinitiv precedat de un alt verb la un mod personal, pronumele se așază înaintea infinitivului:

Je ne peux pas **en** *parler.*
Il veut **en** *acheter.*

D 2. *Verbul neregulat* **dire.**

Infinitiv: DIRE a spune

Indicativ prezent	Viitor
je dis eu spun *tu dis* tu spui *il dit* el spune *nous disons* noi spunem *vous dites* voi spuneți *ils disent* ei spun	*je dirai* eu voi spune *tu diras* tu vei spune *il dira* el va spune *nous dirons* noi vom spune *vous direz* voi veți spune *ils diront* ei vor spune
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
dis spune! *disons* să spunem! *dites* spuneți!	*que je dise* eu să spun *que tu dises* tu să spui *qu'il dise* el să spună *que nous disions* noi să spunem *que vous disiez* voi să spuneți *qu'ils disent* ei să spună
Participiu prezent	**Participiu trecut**
disant spunînd	*dit, dite* spus, spusă

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

Exerciții

E 1. Traduceți întrebările în limba română:

1. Où Suzanne Bernard et son fils ont-ils été? 2. Comment est-ce qu'ils rentrent à l'hôtel? 3. Pourquoi Daniel est-il impatient? 4. Est-il satisfait des achats de sa femme? 5. Que lui a-t-elle acheté? 6. Suzanne est-elle depuis longtemps dans le pays? 7. Quelles sont les trois réponses qu'il donne à sa femme? 8. Pourquoi aura-t-il besoin d'un foulard? 9. Qu'est-ce que Suzanne a acheté? 10. Comment lui va la nouvelle blouse?

E 2. Înlocuiți termenii notați cu litere cursive cu pronumele adverbial *en* și așezați-l la locul pe care trebuie să-l ocupe în propoziție:

1. Je n'avais pas besoin *de ce foulard*. / Je n'en avais pas besoin.
2. Les passagers descendaient *de l'avion*. / ....
3. Il revient *du Canada*. / ....
4. Il y a *des places* pour tout le monde. / ....
5. Maman, achète-moi *des chaussettes en nylon*. / ....

6. Donnez-moi un kilo *de sucre*. / ....
7. Elle nous a parlé *de sa famille*. / ....
8. Avez-vous *de l'argent*? / ....

E 3. Completați spațiile punctate cu adjectivele interogative corespunzătoare:

1. Quelle est la couleur de ses yeux?
2. De .... film parlent-ils?
3. ...... est votre pointure?
4. Pour ...... tissu vous êtes-vous décidée?
5. À ...... heure ta mère rentre-t-elle?
6. Devine ...... cadeau je veux lui offrir.
7. Vous lui direz .... est mon opinion.
8. Dans ...... magasin avez-vous été?

E 4. Completați cu prepozițiile *à*, *chez*, *de*, *depuis*, *en*, *par*, *pour*

1. Si tu as faim, tu n'as qu'à descendre au restaurant.
2. René avait besoin ...... sandales.
3. J'ai une surprise ...... toi.
4. Nous avons parcouru Bucarest ...... long et ...... large.
5. Je l'attends .... deux heures.
6. Qu'est-ce que vous entendez ...... là?
7. Je n'avais pas besoin ...... chaussettes.
8. Il y avait beaucoup ...... monde dans les magasins.
9. Elle les invite ...... monter ...... avion.
10. Le facteur vient ...... me remettre une lettre.
11. Bucarest n'a plus .... secrets .... moi.
12. .... été, nous sommes toujours .... nage.
13. ...... nous, les repas commencent ...... le potage ou la soupe.
14. Les deux Français sont .... Roumanie ...... un mois.
15. Je porte du linge .... nylon.
16. C'est un foulard .... papa.

E 5. Înlocuiți cuvintele între paranteze cu sinonime:

1. On m'a (interdit) défendu de jouer au grenier.
2. Mon (ami) .... m'attend dans (le parc) ....
3. Êtes-vous (satisfait) .... de votre séjour en Roumanie?
4. Quelles lames (employez) ....-vous?
5. Je serai de retour dans (un moment) ....
6. A-t-on (annoncé) .... les passagers que l'avion va décoller?
7. J'ai (observé) .... que Michel a très bonne mine.
8. Tu iras (immédiatement) .... au lit.
9. Maman est sortie, elle est allée faire des (achats) ....
10. (Maintenant) .... nous irons au cinéma.

E 6. Să se traducă exercițiul 5 în limba română.

E

Dialoguri suplimentare

F 1. *Dans un grand magasin.*

— Je vous recommande ce tissu, madame: cela vient de nous arriver.
— Ça ne passera pas au soleil?
— Oh, non, madame. C'est resté trois mois en vitrine et ça n'a pas passé du tout.

....

Lexic:

passer au soleil	a se decolora

F 2. *Le vendeur et le client.*

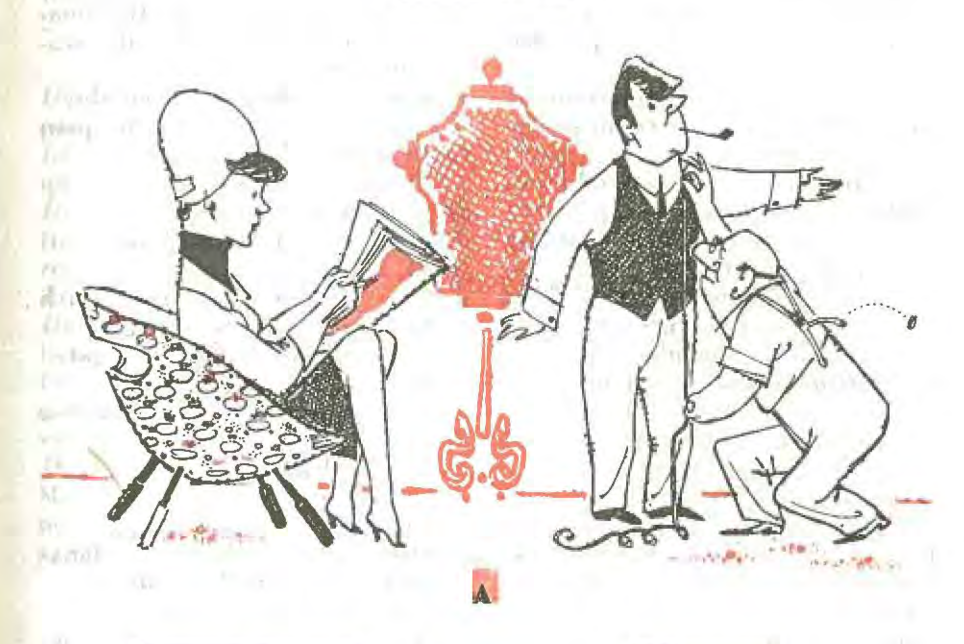
Le chapelier — Mais je vous assure, monsieur, que ce chapeau vous va comme un gant.
Le client — Justement. N'en auriez-vous pas un qui m'aille comme un chapeau.

....

Lexic:

le chapelier	pălărierul
assurer	a asigura
justement	tocmai

XXXIV

A

Chez le tailleur

Daniel — Est-ce que tu vas m'accompagner chez le tailleur?
Suzanne — À quoi bon?
Daniel — Tu sais bien qu'en matière de mode je suis un ignorant et que je ne me fie pas aux tailleurs.
Suzanne — Mais celui que monsieur Aldea nous a recommandé doit être bon. Tu vois bien que ton ami est toujours très bien mis.
Daniel — Je le sais, mais quand même.

....

Daniel — Bonjour, monsieur Marian. Je viens de la part de

La croitor

Daniel — Ai să mă însoţeşti la croitor?
Suzana — La ce bun?
Daniel — Ştii bine că în materie de modă sînt un ignorant şi că nu mă încred în croitori.
Suzana — Dar cel pe care domnul Aldea ni l-a recomandat trebuie să fie bun. Vezi că prietenul tău este totdeauna foarte bine îmbrăcat.
Daniel — Ştiu, dar...

....

Daniel — Bună ziua, domnule Marian. Vin din partea

monsieur Aldea. J'aurais besoin d'un complet.
Le tailleur — À votre service, monsieur. Vous désirez un complet habillé ou sport?
Daniel — Je voudrais, par exemple, une veste gris clair avec un pantalon plus foncé.
Le tailleur — Oui, c'est chic et pratique. Et pour la coupe?
Daniel — Vous avez sans doute un journal de modes.
Suzanne — Décidons-nous d'abord pour le tissu. Je vois que vous avez un choix considérable.
Le tailleur — J'ai exactement ce qu'il vous faut. De très belles étoffes en laine, du tweed [twid], du tergal, du térylène...
Suzanne — Montrez-nous du térylène. C'est ce qu'il y a de plus pratique pour l'été. Il est infroissable et léger. *(Après avoir feuilleté „Adam")* Daniel, est-ce que tu aimes ce modèle? Il est très chic.
Le tailleur — Je suis entièrement de votre avis, madame. C'est un modèle dernier cri qui ira bien à votre mari.
Daniel — Entendu. Prenez-moi mesure.
Le tailleur — Comment désirez-vous la veste? Très juste?
Daniel — Non. Faites en sorte que je sois à mon aise et qu'elle ne me serre pas sous les aisselles (f.).
Le tailleur — Et le pantalon? On le porte actuellement très bas.
Daniel — Faites comme bon vous semble. Mais qu'il soit à la mode.
Suzanne — Quand mon mari pourra-t-il passer pour l'essayage (m.)?

domnului Aldea. Aş avea nevoie de un costum.
Croitorul — La dispoziţia dv., domnule. Doriţi un costum de seară sau sport?
Daniel — Aş dori, de exemplu, o haină gri deschis cu un pantalon mai închis.
Croitorul — Da, este şic şi practic. Şi ca fason?
Daniel — Aveţi probabil un jurnal de modă.
Suzana — Să ne hotărîm mai întîi pentru stofă. Văd că aveţi un sortiment foarte bogat.
Croitorul — Am exact ce vă trebuie. Stofe foarte frumoase din lînă, tweed, tergal, terilen...
Suzana — Arătaţi-ne terilen. Este tot ce e mai practic pentru vară. E neşifonabil şi uşor. *(După ce a răsfoit „Adam")* Daniel, îţi place acest model? Este foarte şic.
Croitorul — Sînt întru totul de părerea dv., doamnă. Este un model foarte la modă care va veni bine soţului dv.
Daniel — De acord. Luaţi-mi măsura.
Croitorul — Cum doriţi haina? Foarte strînsă pe corp?
Daniel — Nu. Faceţi în aşa fel ca să mă simt bine şi să nu mă strîngă subsuoară.
Croitorul — Şi pantalonul? Se poartă acum foarte lung.
Daniel — Faceţi cum credeţi. Dar să fie la modă.
Suzana — Cînd să treacă soţul meu pentru probă?

Le tailleur — Dans trois jours, madame.

....

(À l'essayage)

Daniel — Les manches ne sont-elles pas trop courtes?
Le tailleur — C'est comme cela qu'on les porte maintenant.
Daniel — La veste fait des plis (m.) entre les épaules. Vous allez retoucher ça, n'est-ce pas?
Le tailleur — Ça se fera.
Daniel — Le col n'est-il pas trop haut?
Le tailleur — Je ne vois pas de changements (m.) à y faire. La veste vous va à merveille.
Daniel — Ce n'est pas mon avis. Mais, vous autres tailleurs, vous ne trouvez jamais rien à redire à votre ouvrage (m.).

Croitorul — Peste trei zile, doamnă.

....

(La probă)

Daniel — Mînecile nu sînt prea scurte?
Croitorul — Aşa se poartă acum.
Daniel — Haina face cute între umeri. O să retuşaţi asta, nu-i aşa?
Croitorul — Se va face.
Daniel — Gulerul nu este prea înalt?
Croitorul — Nu văd ce modificări ar fi de făcut. Haina vă vine de minune.
Daniel — Nu sînt de aceeaşi părere. Dar dumneavoastră, croitorii, nu aveţi niciodată nimic de criticat la lucrul dumneavoastră.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [œ], [ə]:

[œ]	[ə]
le taill**eu**r	faites-l**e**
f**eu**illeter	r**e**dire
n**eu**ve	r**e**toucher
le fact**eu**r	r**e**commander
le receveur	r**e**faire

B 2. În frazele de mai jos, respectaţi alternanţa între [e] şi [ɛ]:

1. Le t**é**ryl**è**ne **est** l**é**ger.
2. **Est**-ce que tu **ai**mes ce mod**è**le d**er**nier cri?
3. Retouch**ez** ce pli sous l**es** **ai**sselles.
4. J'**ai** de tr**è**s b**e**lles **é**toffes en l**ai**ne.
5. Une v**e**ste vert fonc**é** pour l'**été**.

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

à quoi bon?	la ce bun?
être bien mis	a fi bine îmbrăcat
être mal nippé	a fi prost îmbrăcat
être à son aise	a se simţi bine, a se simţi la largul său
faites comme bon vous semble	faceţi cum credeţi
à merveille	de minune
trouver quelque chose à redire	a avea ceva de criticat, de obiectat

C 2. Sinonime:

le complet, le costume = costumul de haine
l'opinion, l'avis (m.) = părerea

C 3. Lexic complementar:

le couturier	croitorul de damă
la lingère	lenjereasa
repasser	a călca
le fer [fɛr] *à repasser*	fierul de călcat
le dé (à coudre)	degetarul
les ciseaux	foarfecele
la machine à coudre	maşina de cusut
coudre	a coase
l'aiguille, f.	acul
le fil [fil]	aţa
l'épingle, f.	acul cu gămălie
raccommoder	a repara, a cîrpi
rapiécer	a pune petice
les fournitures	furniturile
la doublure	căptuşeala
la ouate	vata

Explicaţii gramaticale

D 1. *Înlocuirea articolului partitiv şi a articolului nehotărît* **des** *cu prepoziţia* **de** (III).

J'ai **de** *très belles étoffes en laine.*

Un al treilea caz cînd articolul partitiv şi articolul nehotărît *des* se înlocuiesc cu prepoziţia *de* este acela cînd substantivul întrebuinţat în sens partitiv este precedat de un adjectiv calificativ. În această situaţie, substantivele se folosesc mai ales la plural, aşa încît cuvîntul înlocuit este, de obicei, articolul *des*:

Ce musée possède **d'***admirables collections.*
Votre pays a **de** *magnifiques paysages.*
Cet homme a **de** *grands mérites.*

Atunci cînd substantivul alcătuieşte împreună cu adjectivul calificativ o unitate de sens, regula nu se aplică. Astfel de grupe de cuvinte uzuale sînt: *des jeunes gens* (tineri), *des jeunes filles* (fete), *des petits pois* (mazăre), *des bons mots* (glume), *de la bonne volonté* (bunăvoinţă) etc.

Il a **de la** *bonne volonté, mais il n'a pas d'énergie.*
Achetez aussi **des** *petits pois.*

În franceza contemporană se manifestă tendinţa de a nu se mai face înlocuirea articolului cu prepoziţia *de*. Astfel, se aud frecvent şi chiar se scriu enunţuri cum ar fi: *des jeunes soldats*, *des sérieuses difficultés*, *des grandes surprises*, *du bon vin* etc. Această tendinţă este însă incorectă şi este indicat să nu fie urmată.

D 2. *Particularităţi de conjugare ale verbelor regulate din grupa I* (II)

Tu te **lèves** *tôt.*
*Je m'***appelle** *Bernard.*
Elle **achètera** *du beurre.*
Il **cède** *à mes prières.*

1° Verbele din grupa I care au un *e* articulat sau mut în silaba penultimă a infinitivului, schimbă acest *e* mut în *è* ori de cîte ori silaba următoare cuprinde un *e* mut. Astfel se explică de ce, la indicativul prezent, de exemplu, există alternanţa *è* — *e* în cursul conjugării.

Exemplu:

se lever

je me lève	*nous nous levons*
tu te lèves	*vous vous levez*
il se lève	*ils se lèvent*

Verbe care se conjugă în acest fel sînt: *geler* (a îngheţa), *haleter* (a gîfîi), *lever* (a ridica), *mener* (a duce, a conduce), *peler* (a coji), *peser* (a cîntări), *promener* (a plimba), *semer* (a semăna) etc.

O serie de verbe din această grupă, terminate la infinitiv în *-eler* şi *-eter*, în loc să redea pronunţarea deschisă a vocalei e printr-un *è*, dublează consoanele *l* sau *t*:

Exemple:

appeler, a chema	*jeter*, a arunca
j'appelle	*je jette*
tu appelles	*tu jettes*
il appelle	*il jette*
nous appelons	*nous jetons*
vous appelez	*vous jetez*
ils appellent	*ils jettent*

Verbe care se conjugă în acest fel sînt:

— *-eler*: *appeler* (a chema, a numi), *étinceler* (a scînteia), *morceler* (a îmbucătăţi, a fărîmiţa), *niveler* (a nivela).
— *-eter*: *jeter* (a arunca), *projeter* (a proiecta), *rejeter* (a arunca înapoi, a respinge), *souffleter* (a pălmui).

2° Verbele care au un *e* închis (*é*), în penultima silabă a infinitivului, schimbă pe acest *é* în *è* înaintea unei silabe care cuprinde un *e* mut (excepţie fac viitorul şi condiţionalul).

Exemplu:

céder, a ceda

je cède	*nous cédons*
tu cèdes	*vous cédez*
il cède	*ils cèdent*

Verbe care se conjugă în acest fel sînt: *céder* (a ceda), *espérer* (a spera), *inquiéter* (a nelinişti), *interpréter* (a interpreta), *préférer* (a prefera), *répéter* (a repeta), *révéler* (a scoate la iveală, a pune în evidenţă).

D 3. *Acordul adjectivelor care denumesc culori.*

Des pantalons **bleu foncé.**
Une veste **gris clair.**

Adjectivele simple care denumesc culori se acordă cu substantivul pe care îl califică, conform regulii generale a acordului adjectivului cu substantivul:

Un mur blanc — *des murs blancs*

Sînt invariabile:

1° adjectivele determinate de un substantiv sau de un alt adjectiv, care rămîne şi el invariabil:

Une cravate **gris perle.**
Des complets **bleu foncé.**
Une jupe **vert clair.**

2° substantivele întrebuinţate ca adjective de culoare:

Une robe **marron.**
Des foulards **orange.**

În aceste exemple, *marron* (castană) şi *orange* (portocală) sînt folosite ca adjective, cu înţelesul de „cafeniu", şi „portocaliu".

Exerciţii

E 1. Completaţi cu articolul partitiv, cu articolul nehotărît *des* sau cu prepoziţia *de* (*d'*):

1. Suzanne m'a acheté de belles chaussettes.
2. Notre ville a ...... boulevards larges.
3. La Roumanie est un pays qui a ...... très beaux paysages.
4. Bucarest a ...... parcs magnifiques.
5. Rodica a beaucoup ...... talent pour le dessin; elle fait ...... petits croquis (= *crochiuri*) délicieux.
6. J'ai vu ...... jeunes filles qui faisaient ...... patinage.
7. Dans ce restaurant, on boit ...... vin excellent.
8. J'ai .... bonnes nouvelles à vous annoncer.
9. As-tu ...... bonne volonté?
10. ...... gros nuages annonçaient l'orage.

E 2. Scrieţi verbele notate între paranteze la timpurile indicate:

1. Demain, nous (se lever, viitor) nous lèverons de bonne heure.
2. Ne t' (s'inquiéter, imperativ) .... pas, maman!
3. J' (espérer, ind. prezent) .... qu'il fera beau demain.
4. Papa est dans le hall, il (feuilleter, ind. prezent) .... des journaux.
5. Je te (répéter, viitor) .... exactement tout ce que tu viens de me dire.
6. Garçon, (appeler, imperativ) .... le maître d'hôtel, s'il vous plaît.
7. Mon grand-père (se promener, ind. imperfect) .... tous les soirs après dîner.
8. Ce pain ne (peser, ind. prezent) .... pas deux kilos.
9. Tu lui (céder, viitor) .... ta place, n'est-ce pas?
10. Cette nuit, il (geler, perfect compus) ....

E 3. Completaţi spaţiile punctate cu cuvinte din vocabularul vestimentar, de croitorie sau de încălţăminte:

1. Il pleut, chaussez vos ....
2. Dans la maison, les femmes chaussent des ....
3. Mon pantalon est froissé, voulez-vous le ....
4. Angèle, sais-tu coudre? — Certainement, donne-moi du ...., une .... et un ...... et je vais te montrer ce que je sais faire.
5. Ce monsieur est toujours très bien ....; qui est son ....?
6. Prenez-moi .... pour une veste.
7. En hiver, quand il fait froid et il gèle, nous mettons une .... nous coiffons un .... et nous chaussons des ....
8. Un complet est composé d'une ...., d'un .... et d'un ....; le pantalon peut être retenu par une .... ou par des ....

9. En été, on porte surtout des ...., parce que les souliers sont trop lourds.
10. Quand il y a de la boue dehors, on chausse des ....

E 4. Întrebuinţaţi, după înţeles, verbele: *aller*, *boire*, *connaître*, *dire*, *faire*, *mettre*, *prendre*, *savoir*, *vouloir*, la indicativ prezent sau la imperativ:

1. Je ne connais pas l'adresse de ce tailleur.
2. ....-vous où travaille la lingère?
3. Si tu as soif, ... un verre d'eau.
4. Aujourd'hui, je .... mon complet neuf.
5. Mes enfants, ... bonjour à nos amis.
6. Monsieur l'agent, ...-moi, s'il vous plaît, où est la gare. — Pour aller à la gare, ... la première rue à gauche.
7. Vous .... toujours les mêmes fautes.
8. Daniel, René ne .... pas m'obéir. — Vraiment? Attends, je .... lui parler.
9. Ton nouveau costume ne te .... pas bien.
10. Les Français .... toujours du vin à table.

E 5. Traduceţi exerciţiul 4 în limba română.

E 6. Conjugaţi la indicativul prezent verbele *acheter* şi *répéter* în propoziţiile: *acheter des cadeaux*, *répéter ce qu'il a dit*.

Dialoguri suplimentare

F 1. *Chez le tailleur.*

— Je vous assure que vous m'avez fait ce pantalon un peu trop court.
— Mais non, monsieur, mais non! Vous avez les jambes un peu longues.

....

Lexic:

mais non	nu, nicidecum

F 2. *Coquetterie.*

— J'ai vu votre femme hier. Elle toussait tellement que tout le monde la regardait. Elle doit être malade.
— Oh! Non, elle a simplement une robe neuve.

....

Lexic:

la coquetterie	cochetăria
tousser	a tuşi
tellement	atît de tare
malade	bolnav, -ă

XXXV

A

Chez le coiffeur et au salon pour dames	La frizer şi la salonul de coafură
Le coiffeur — À qui le tour?	*Frizerul* — Cine urmează?
Suzanne — A nous. C'est-à-dire à mon fils. Pouvez-vous lui couper les cheveux?	*Suzana* — Noi. Adică fiul meu. Puteţi să-l tundeţi?
Le coiffeur — Certainement, madame. Approchez, jeune homme et prenez place dans ce fauteuil. Il était grand temps que vous veniez; vous avez les cheveux en bataille (f.). Comment voulez-vous que je les lui coupe, madame?	*Frizerul* — Sigur, doamnă. Apropie-te, tinere, şi ia loc în acest fotoliu. Era timpul să vii, ai părul răvăşit. Cum doriţi să-l tund, doamnă?
Suzanne — Pas trop courts. Je les préfère comme cela. Pendant que vous vous occuperez de lui, je	*Suzana* — Nu prea scurt. Îmi place mai mult aşa. În timp ce vă veţi ocupa de el, eu

vais passer à côté, au salon pour dames.
Le coiffeur — Très bien, madame... Ne t'impatiente pas, petit. Je suis prêt dans un instant... Encore un coup de tondeuse (f.) dans la nuque et aux tempes... Ça y est... Veux-tu aussi que je te lave les cheveux?
René — Non, j'aimerais mieux une friction à l'eau de Cologne.
Le coiffeur — Volontiers. Tu aimes ça?
René — Beaucoup. Ça me rafraîchit et... ça me rajeunit.
Le coiffeur — Tu te sens vieillir, quoi? Voilà, je m'y mets.
René — Maintenant, je me sens comme un nouveau-né... Merci, monsieur. Je vais retrouver maman, puis nous reviendrons vous payer.

. . . .

Suzanne (entrant au salon de coiffure) — Bonjour, mademoiselle. Pouvez-vous me faire une mise en plis?
La coiffeuse — Je suis à vous dans un moment. Ne voudriez-vous pas que je vous fasse une indéfrisable?
Suzanne — Non, ça dure trop longtemps et c'est fatigant. D'ailleurs, je suis pressée. J'ai rendez-vous avec mon mari à onze heures.
La coiffeuse— Ne craignez rien, vous serez prête à temps. Voulez-vous aussi teindre vos cheveux?
Suzanne — Non, merci. Je ne les teins jamais. Je le ferai quand ils commenceront à grisonner.
La coiffeuse — Oh, il ne faut pas encore y songer. Vous êtes

am să trec alături, la salonul de coafură.
Frizerul — Foarte bine, doamnă... Nu te impacienta, puiule. Sînt gata într-o clipă... Mai am de luat cu mașina de tuns la ceafă și la tîmple... Gata...
Vrei să-ți spăl și părul?
René — Nu, aș prefera o fricție cu apă de colonie.
Frizerul — Bucuros. Îți place?
René — Mult. Mă răcorește și... mă întinerește.
Frizerul — Ce, simți că îmbătrînești? Așa, mă apuc de treabă.
René — Acum mă simt ca un nou-născut... Mulțumesc, domnule. Mă duc s-o întîlnesc pe mama, apoi ne vom reîntoarce ca să vă plătim.

. . . .

Suzana (intrînd în salonul de coafură) — Bună ziua, domnișoară. Puteți să-mi faceți o ondulație?
Coafeza — Mă ocup de dv. într-o clipă. N-ați vrea să vă fac un permanent?
Suzana — Nu, durează prea mult și este obositor. De altfel, sînt grăbită. Am întîlnire cu soțul meu la ora unsprezece.
Coafeza — Nu vă fie teamă, veți fi gata la timp. Vreți să vă și vopsiți părul?
Suzana — Nu, mulțumesc. Nu-l vopsesc niciodată. O voi face cînd va începe să încărunțească.
Coafeza — Oh, nu trebuie încă să vă gîndiți la asta. Sînteți

jeune et vous avez de très beaux cheveux blond-doré.
Suzanne — Quand j'étais petite, j'avais des nattes qui me tombaient presque jusqu'aux genoux.
La coiffeuse — Malheureusement, les nattes ne sont plus à la mode, mais ça reviendra peut-être, qui sait? La mode a ses caprices... Voilà, madame, passez maintenant sous le séchoir, s'il vous plaît.
Suzanne — Si la manucure est libre, dites-lui de venir me faire les ongles... *(À la manucure)* Du vernis rouge, si vous en avez... René! C'est ici que je suis... As-tu payé?
René — Je n'ai pas eu de quoi payer. Tu ne m'as pas donné d'argent ce matin.
Suzanne — C'est vrai. Je vais tout régler à la fois.

tînără și aveți un păr foarte frumos blond-auriu.
Suzana — Cînd eram mică, aveam cozi care-mi cădeau pînă aproape de genunchi.
Coafeza — Din păcate, cozile nu mai sînt la modă, dar vor reveni poate, cine știe? Moda își are capriciile ei... Așa, doamnă, treceți acum sub cască, vă rog.
Suzana — Dacă manichiurista e liberă, spuneți-i să vină să-mi facă unghiile... *(Manichiuristei)* Lac roșu, dacă aveți... René! Aici sînt... Ai plătit?
René — N-am avut cu ce plăti. Nu mi-ai dat bani azi-dimineață.
Suzana — E adevărat. Am să achit cu totul.

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [ɛ], [ø], [w], [ɲ]:

[ɛ]	[ø]	[w]	[ɲ]
vous cr*ai*gnez	curi*eu*x	le séch*oi*r	le pei*gn*oir
raffr*aî*chir	la tond*eu*se	à la f*oi*s	i*gn*orant
pr*ê*t	la lis*eu*se	infr*oi*ssable	ne crai*gn*ez rien
pa*y*er	les chev*eu*x	le c*oi*ffeur	vous tei*gn*ez
perman*e*nte	la coiff*eu*se	le ch*oi*x	har*gn*eux

B 2. Atenție la pronunțarea legată a cuvintelor:

1. Il faut que vous y songiez.
2. Coupez-lui les ongles.
3. La veste me gêne aux aisselles.
4. On annonce l'avion.
5. J'en ai deux.
6. Elle vous expliquera.

B 3. Transcrieţi fonetic enunţurile de mai jos:

1. C'est mon fils ....
2. Des cheveux courts ....
3. Ne vous impatientez pas ....
4. Asseyez-vous, monsieur ....
5. Faites-moi une friction ....
6. J'ai rendez-vous à cinq heures ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

à qui le tour?	cine urmează?
il est grand temps...	este timpul...
avoir les cheveux en bataille	a avea părul ciufulit, răvăşit
ça y est	gata, poftim, drace!
avoir de quoi payer	a avea cu ce plăti
régler (un compte)	a achita

C 2. Lexic complementar:

la chevelure [ʃəvlyr]	părul omenesc
chevelu [ʃəvly]	păros
chauve	chel
la pommade	pomada
la poudre	pudra
la brillantine	briantina
le teint	tenul
le salon de beauté	salonul de cosmetică

Explicaţii gramaticale

D 1. *Conjugarea verbelor cu infinitivul în* **-indre.**

Ne **craignez** *rien.*
Elles se **teignent** *les cheveux.*

Verbele cu infinitivul terminat în *-indre* (*-aindre*, *-eindre*, *-oindre*) se încadrează în grupa verbelor neregulate, din cauza unei modificări pe care o suferă radicalul lor în cursul conjugării şi a terminaţiei în consoană a participiului trecut

Flexiunea lor are următoarele caracteristici:

1° Grupul medial *-nd-*, care precedă terminaţia *-re* a infinitivului, se schimbă în *-gn-* înaintea unei vocale.

2° La cele trei persoane ale singularului indicativului prezent şi la persoana a II-a singular a imperativului, aceste verbe pierd pe *d* din radical înainte de a primi terminaţiile *-s*, *-s*, *-t*.

3° Participiul lor trecut este identic cu persoana a III-a singular a indicativului prezent.

Model de conjugare

Infinitiv: CRAINDRE a se teme

Indicativ prezent	Viitor
je crains eu mă tem *tu crains* tu te temi *il craint* el se teme *nous craignons* noi ne temem *vous craignez* voi vă temeţi *ils craignent* ei se tem	*je craindrai* eu mă voi teme *tu craindras* tu te vei teme *il craindra* el se va teme *nous craindrons* noi ne vom teme *vous craindrez* voi vă veţi teme *ils craindront* ei se vor teme
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
crains teme-te! *craignons* să ne temem! *craignez* temeţi-vă!	*que je craigne* eu să mă tem *que tu craignes* tu să te temi *qu'il craigne* el să se teamă *que nous craignions* noi să ne temem *que vous craigniez* voi să vă temeţi *qu'ils craignent* ei să se teamă
Participiu prezent	**Participiu trecut**
craignant temîndu-se	*craint*, *crainte* temut, temută

În acelaşi fel se conjugă:

contraindre, a constrînge; *plaindre*, a compătimi; *se plaindre*: a se plînge (de ceva);

atteindre, a ajunge undeva, a atinge; *éteindre*, a stinge; *feindre*, a se preface; *peindre*, a picta, a zugrăvi; *teindre*, a vopsi.

joindre, a uni, a înnădi, a adăuga şi compuşii acestui verb (*rejoindre*, a ajunge pe cineva, a veni după cineva, a regăsi pe cineva).

D 2. *Conjunctivul prezent al verbelor regulate.*

Veux-tu **que je te lave** *les cheveux?*
Pour **que tu rajeunisses.**
Il faut **que tu me rendes** *la monnaie.*

Conjunctivul prezent al verbelor regulate are terminaţii cunoscute din conjugarea altor timpuri: la persoanele singularului şi la persoana

a III-a plural se adaugă terminaţiile indicativului prezent, iar la persoanele I şi a II-a plural terminaţiile aceloraşi verbe de la indicativul imperfect. Verbele grupei a II-a intercalează, ca şi la alte timpuri, grupul *-iss-* între radical şi terminaţie.

Terminaţiile conjunctivului prezent sînt deci:

Pers.	singular	plural
I	*-e* —	*-ions* [jɔ̃]
II	*-es* —	*-iez* [je]
III	*-e* —	*-ent* —

Model de conjugare

		Grupa I: *laver*	Grupa II: *rajeunir*	Grupa III: *rendre*
Sg.	Pers. I	que je lave	que je rajeunisse	que je rende
	Pers. II	que tu laves	que tu rajeunisses	que tu rendes
	Pers. III	qu'il lave qu'elle lave	qu'il rajeunisse qu'elle rajeunisse	qu'il rende qu'elle rende
Pl.	Pers. I	que nous lavions	que nous rajeunissions	que nous rendions
	Pers. II	que vous laviez	que vous rajeunissiez	que vous rendiez
	Pers. III	qu'ils lavent qu'elles lavent	qu'ils rajeunissent qu'elles rajeunissent	qu'ils rendent qu'elles rendent

Exerciţii

E 1. Traduceţi în limba franceză, întrebuinţînd verbe cu infinitivul în *-indre*:

1. Stingeţi lumina! 2. Lumina este stinsă. 3. Ea pictează bine. 4. Mătuşa ta se plînge că eşti obraznică cu ea. 5. Aceste doamne îşi vopsesc părul. 6. Noi îi vom constrînge să ne asculte. 7. Toată lumea îi compătimeşte. 8. El nu se teme (de) nimic. 9. De ce vă plîngeţi? 10. Sandu ne va regăsi la cofetărie.

E 2. Întrebuinţaţi verbele din paranteze la conjunctivul prezent:

1. Il faut que je (aller) j'aille chez le coiffeur.
2. Je désire que tu (être) ...... ponctuel.
3. Maman, veux-tu que je t' (attendre) ....?
4. Demandez-lui qu'elle me (faire) .... une mise en plis.
5. Dites à la manucure qu'elle (venir) .... ici.
6. Attends que tes parents t' (appeler) ....
7. Il est injuste qu'il (se plaindre) .... de moi.

8. Je ne crois pas qu'elle (réussir) ....
9. Pensez-vous qu'ils (pouvoir) .... arriver avant minuit?
10. Pourquoi faut-il que je (se lever) .... si tôt?
11. Il suffit (= *ajunge*) que vous (frapper) .... deux fois à la porte.
12. Il paye tout de suite, à condition que le travail (être) .... bien fait.
13. Les touristes cherchent un guide qui (connaître) .... la ville.
14. Il arrive parfois qu'il (boire) .... un verre de trop.
15. Je vais t'aider, pour que tu (finir) .... avant le dîner.
16. Je ne m'endors jamais avant que maman n' (éteindre) .... la lumière.
17. Il vaut mieux (= *este mai bine*) que vous ne (sortir) .... pas maintenant.
18. Je crains que ma femme et mon fils ne (rentrer) .... tard.
19. Il convient (= *se cuvine*) que vous le (saluer) .... les premiers.
20. Je désire que tu m' (obéir) .... en tout.

E 3. Scrieţi *un*, *une* sau *des*:

1. un fer à repasser. 2. .... ciseaux. 3. .... indéfrisable. 4. .... cheveux. 5. .... embauchoir. 6. .... tondeuse. 7. .... chausse-pied. 8. .... chevelure. 9. .... peigne. 10. .... mule.

E 4. Puneţi la indicativul prezent verbele cerute de context:

1. On se peigne avec un peigne.
2. On .... avec un fer à repasser.
3. On .... les cheveux avec des ciseaux.
4. On se ...... d'un chapeau.
5. On .... des souliers.
6. On .... un verre de bière.
7. Le cordonnier .... nos chaussures.
8. On ...... des cigarettes.
9. On ...... une cigarette avec des allumettes.
10. On ...... en avion quand l'hôtesse de l'air vous y invite.
11. On ...... d'avion après l'atterrissage.
12. Quand un avion quitte le sol, il ....
13. Lorsqu'on veut payer l'addition, on .... le maître d'hôtel.
14. On ...... le potage avec une cuiller.
15. Un film ...... à l'écran.

E 5. Treceţi verbele la forma negativă a imperativului, făcînd şi eventualele modificări ale poziţiei pronumelor complement sau ale articolelor:

1. Apportez des assiettes creuses. / N'apportez pas d'assiettes creuses.
2. Dépêche-toi de terminer ton travail. / ....
3. Attends-moi à déjeuner. / ....
4. Porte ce colis à la poste. / ....
5. Réponds-lui tout de suite. / ....
6. Va maintenant à l'essayage. / ....
7. Appelez-moi au téléphone dans la matinée. / ....

8. Donne-lui des cigarettes. / ....
9. Couchez-vous à huit heures. / ....
10. Allez lui dire que je suis ici. / ....
11. Coupez-lui les cheveux courts. / ....
12. Regarde-toi dans la glace. / ....
13. Permettez-lui de sortir. / ....
14. Sers-toi seul. / ....
15. Commandez du vin rouge. / ....

E 6. După rezolvare, traduceţi exerciţiul **5** în limba română.

E 7. Conjugaţi verbul *éteindre* la indicativ prezent în propoziţia *éteindre la lumière* şi verbul *teindre* la condiţionalul prezent în propoziţia *se teindre les cheveux*.

Dialoguri suplimentare

F 1. *Chez le coiffeur.*

— Dites-moi, coiffeur, pourquoi votre chien me regarde-t-il avec ces yeux-là?

— Il faut que je le dise à monsieur: de temps en temps, il tombe une oreille. Il adore ça.

....

Lexic:

le chien	cîinele
avec ces yeux-là	cu asemenea ochi

F 2. *Les cheveux poussent.*

— Vous êtes en retard! D'où venez-vous?
— De chez le coiffeur.
— Pendant les heures de travail?
— Dame! Les cheveux poussent aussi pendant les heures de travail.

(G. Mauger & M. Bruézière, *Le Français accéléré*)

....

Lexic:

pousser	a creşte
dame!	de!

F 3. *Un stratagème.*

Chez le coiffeur, un monsieur entre avec un petit garçon:

— La barbe? les cheveux? demande le coiffeur.
— Tout!

Le coiffeur coupe cheveux et barbe au monsieur.

— Tiens, dit-il, quand le coiffeur a fini, j'ai quelque chose à acheter dans un magasin. Je reviens dans dix minutes. Coupez donc les cheveux au petit.

Au bout d'une heure, le coiffeur demande à l'enfant:

— Dis donc, où est parti ton papa?

— Ce n'est pas mon papa! c'est un garçon qui m'a dit: „Viens avec moi, on va se faire couper les cheveux pour rien".

(G. Mauger & M. Bruézière
Le Français accéléré)

....

Lexic:

le stratagème	stratagema
au bout de	după

XXXVI

À l'Opéra

(La famille Aldea a invité les époux Bernard à l'Opéra)

Horia — Vous voilà déjà! Mais vous êtes l'exactitude même!
Irène — Bonsoir, madame. Vous allez bien?
Suzanne — Merci, et vous-même?... Mais je crois que nous devrions occuper nos places. Qu'est-ce que vous en pensez?
Horia — Oui, venez. Nous avons une loge centrale.
Irène — Oh, la salle est comble! Vous aimez l'opéra (m.), madame?

La operă

(Familia Aldea i-a invitat pe soții Bernard la operă)

Horia — Ați și sosit! Dar sînteți punctualitatea întruchipată!
Irina — Bună seara, doamnă. Ce mai faceți?
Suzana — Mulțumesc, și dv.?... Dar cred că ar trebui să ne ocupăm locurile. Ce credeți?
Horia — Da, veniți. Avem o lojă centrală.
Irina — Oh, sala e plină! Vă place opera, doamnă?

Suzanne — Il y a quelque temps encore, je n'en raffolais pas. Mais j'ai changé depuis trois ou quatre ans. Ce qui ne veut pas dire que j'aime n'importe quoi. Par exemple, *Aïda* et *Othello* mis à part, Verdi ne me dit pas grand-chose. Mais j'aime Bizet, Giordano et Wagner...
Daniel — Chut! Le spectacle commence.

(Au retour de l'Opéra)

Suzanne (marchant sur la pointe des pieds) — Daniel, je t'avais dit de ne pas faire de bruit. René va se réveiller.
René — Ne vous occupez pas de moi, je suis éveillé. Vous avez passé une soirée agréable?
Suzanne — Merveilleuse, mon petit. Nous avons applaudi un spectacle de très grande classe, un des plus beaux que j'aie vus de ma vie.
René — Raconte, maman!
Suzanne — Eh bien, imagine-toi un chef d'orchestre dirigeant *Aïda* d'un bout à l'autre sans partition.
René — Comment est-ce possible?
Suzanne — Monsieur Aldea nous a dit que Jean Bobescu dirige *Aïda* de mémoire depuis plus de trente ans. D'ailleurs, il a sous la main un ensemble d'artistes achevés. Les violons et les cuivres ont été parfaits. Mais arrivons-en aux chanteurs. Dès la levée du rideau, je me suis rendu compte que nous étions en présence de très grands

Suzana — Acum cîtva timp încă, nu mă dădeam în vînt după ea. Dar, de trei sau patru ani, mi-am schimbat gusturile. Ceea ce nu înseamnă că-mi place orice. De exemplu, exceptînd *Aida* și *Othello*, Verdi nu-mi spune mare lucru. Dar îmi plac Bizet, Giordano și Wagner...
Daniel — Sst! Începe spectacolul.

(La întoarcerea de la operă)

Suzana (umblînd în vîrful picioarelor) — Ți-am spus, Daniel, să nu faci zgomot. René o să se trezească.
René — Nu vă ocupați de mine, sînt treaz. Ați petrecut o seară plăcută?
Suzana — Minunată, puiule. Am aplaudat un spectacol de înaltă clasă, unul dintre cele mai frumoase pe care le-am văzut în viața mea.
René — Povestește, mamă!
Suzana — Ei bine, închipuie-ți un dirijor dirijînd *Aida* de la început pînă la sfîrșit fără partitură.
René — Cum e posibil?
Suzana — Domnul Aldea ne-a spus că Jean Bobescu dirijează *Aida* pe dinafară de mai bine de treizeci de ani. De altfel, are sub mînă un ansamblu de artiști desăvîrșiți. Viorile și alămurile au fost perfecte. Dar să vorbim de cîntăreți. De la ridicarea cortinei, mi-am dat seama că sîntem în prezența unor artiști

artistes. La cantatrice qui interprétait le rôle d'Amnéris... Quel est son nom?

Daniel — Elena Cernei...

Suzanne — Oui, c'est ça. Eh bien, Elena Cernei est une présence impressionnante sur la scène et possède une superbe voix de contralto.

Daniel — Oui, elle est très belle, en effet...

Suzanne — Tu parles de la voix ou de l'artiste?

Daniel — N'importe. N'insistons pas. Moi j'ai beaucoup aimé aussi le soprano et le ténor. Les deux ont des voix très étendues, bien timbrées et nuancées.

Suzanne — Oui, je me range entièrement à ton avis. Mais la plus grande surprise que j'ai eue, ça a été de revoir Nicolae Herlea. Je l'avais déjà vu à Milan et à Londres, dans des créations inoubliables. Je le range parmi les plus grands barytons de notre époque.

René — Tu ne me dis rien du chœur [kœr] ni des ballets.

Suzanne — Le chœur aussi est un ensemble très homogène: ni fausse note ni fausse entrée.

Daniel — Quant au ballet, il a été parfait, surtout la première ballerine. Elle est d'une grâce!... et jolie à croquer.

Suzanne — C'est ça, mon chou! Vas-y, lance-toi maintenant dans l'éloge de toutes les filles du ballet, au lieu de laisser dormir René.

foarte mari. Cîntăreaţa care interpreta rolul lui Amneris... Cum se numeşte?

Daniel — Elena Cernei...

Suzana — Da, aşa-i. Ei bine, Elena Cernei este o prezenţă impresionantă pe scenă şi posedă o voce superbă de mezzo-soprană.

Daniel — Da, e foarte frumoasă, într-adevăr...

Suzana — Vorbeşti de voce sau de artistă?

Daniel — N-are importanţă. Să nu insistăm. Mie mi-au plăcut mult şi soprana şi tenorul. Amîndoi au voci cu mare întindere, bine timbrate şi nuanţate.

Suzana — Da, sînt cu totul de părerea ta. Dar cea mai mare surpriză pe care am avut-o a fost să-l revăd pe Nicolae Herlea. Îl mai văzusem la Milano şi la Londra, în creaţii de neuitat. Îl clasez printre cei mai mari baritoni ai epocii noastre.

René — Nu-mi spui nimic despre cor nici despre balet.

Suzana — Şi corul este un ansamblu foarte omogen: nici o notă falsă şi nici o intrare greşită.

Daniel — Cît despre balet, a fost perfect, mai ales prima balerină. Este de o graţie!... şi drăguţă foc.

Suzana — Aşa, scumpul meu, dă-i drumul şi fă acum elogiul tuturor fetelor din balet, în loc să-l laşi pe René să doarmă.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [e], [ɑ̃], [ɛ̃]:

[e]	[ɑ̃]	[ɛ̃]
les pieds	Mil*an*	*in*sister
la soirée	l'*en*trée	t*im*bré
en présence	le ch*an*teur	*im*pressionnant
vous coupez	la cantatrice	l'ép*in*gle
laisser	dér*an*ger	le t*ein*t

B 2. Despărţiţi pe două coloane cuvintele cu vocale orale închise şi deschise, reprezentate prin litere cursive:

peur, loge, changé, commencer, f*ai*re, place, rôle, contralto, superbe, feuille, grâce, f*au*sse, ch*œu*r, soprano, coiff*eu*se, orchestre, prodigi*eu*se, note, *au*tre, parf*ai*t.

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

être l'exactitude même	a fi punctualitatea întruchipată
n'importe qui	oricine
n'importe quoi	orice
mis à part	exceptat, exceptînd
se ranger à l'avis de quelqu'un	a fi de aceeaşi părere cu cineva
joli, -e (gentil, -ille) à croquer	drăguţ, -ă foc
mon chou	dragul meu

C 2. Verbul „a cînta" se traduce în limba franceză prin *chanter*, pentru „a cînta din gură" *(il chante bien, chanter un air de Mozart)* şi prin *jouer* pentru „a cînta dintr-un instrument" *(jouer du violon, jouer au piano)*, acest verb construindu-se cu prepoziţiile *de* sau *à*.

C 3. Lexic complementar:

la saison théâtrale	stagiunea teatrală
le théâtre	teatrul
le foyer [fwaje]	foaierul
le vestiaire	garderoba
l'acte	actul

l'entracte	antractul
l'affiche, f.	afişul
le répertoire	repertoriul
la musique	muzica
la mélodie	melodia
le soliste	solistul
le choriste	coristul
la basse	basul
l'instrumentiste	instrumentistul
les instruments à cordes	instrumentele cu coarde
les instruments à vent	instrumentele de suflat
remporter un succès	a avea succes
l'applaudissement	aplauzele

Explicaţii gramaticale

D 1. *Mai-mult-ca-perfectul indicativului.*

*Je t'**avais** dit de ne pas faire de bruit.*
*Je l'**avais** déjà vu à Milan.*

Este un timp compus care se formează cu ajutorul imperfectului indicativ al verbelor auxiliare, urmat de participiul trecut al verbului de conjugat.

Model de conjugare

		Applaudir	*Rester*
Sg.	Pers. I	j'avais applaudi, aplaudasem	j'étais resté(e), rămăsesem
	Pers. II	tu avais applaudi	tu étais resté(e)
	Pers. III	il avait applaudi elle avait applaudi	il était resté elle était restée
Pl.	Pers. I	nous avions applaudi	nous étions resté(e)s
	Pers. II	vous aviez applaudi	vous étiez resté(e)s
	Pers. III	ils avaient applaudi elles avaient applaudi	ils étaient restés elles étaient restées

		Avoir	*Être*
Sg.	Pers. I	j'avais eu, avusesem	j'avais été, fusesem
	Pers. II	tu avais eu	tu avais été
	Pers. III	il avait eu elle avait eu	il avait été elle avait eu
Pl.	Pers. I	nous avions eu	nous avions été
	Pers. II	vous aviez eu	vous aviez été
	Pers. III	ils avaient eu elles avaient eu	ils avaient été elles avaient été

Principala valoare a mai-mult-ca-perfectului este de a exprima o acţiune trecută, care s-a desfăşurat şi s-a terminat înaintea altei acţiuni tot trecute. Această valoare coincide cu aceea pe care acest timp o are în limba română (unde este însă în regresiune). În afară de aceasta, mai-mult-ca-perfectul mai poate avea şi alte valori, despre care va fi vorba la alte capitole.

D 2. *Conjunctivul perfect.*

*Un des plus beaux spectacles que j'**aie vus**.*

Acest timp compus al conjunctivului — corespunzător, la indicativ, cu perfectul compus — se formează din conjunctivul prezent al verbelor auxiliare, urmat de participiul trecut al verbului de conjugat.

Model de conjugare

		Jouer	*Arriver*
Sg.	Pers. I	que j'aie joué, să fi cîntat	que je sois arrivé(e), să fi sosit
	Pers. II	que tu aies joué	que tu sois arrivé(e)
	Pers. III	qu'il ait joué qu'elle ait joué	qu'il soit arrivé qu'elle soit arrivée
Pl.	Pers. I	que nous ayons joué	que nous soyons arrivé(e)s
	Pers. II	que vous ayez joué	que vous soyez arrivé(e)s
	Pers. III	qu'ils aient joué qu'elles aient joué	qu'ils soient arrivés qu'elles soient arrivées

		Avoir	*Être*
Sg.	Pers. I	que j'aie eu, să fi avut	que j'aie été, să fi fost
	Pers. II	que tu aies eu	que tu aies été
	Pers. III	qu'il ait eu qu'elle ait eu	qu'il ait été qu'elle ait été
Pl.	Pers. I	que nous ayons eu	que nous ayons été
	Pers. II	que vous ayez eu	que vous ayez été
	Pers. III	qu'ils aient eu qu'elles aient eu	qu'ils aient été qu'elles aient été

Conjunctivul perfect nu are aceeaşi valoare ca perfectul compus al indicativului. El serveşte, mai ales, la exprimarea, în propoziţii subordonate, a unei acţiuni sau stări trecute în raport cu acţiunea sau starea exprimată de verbul propoziţiei principale.

Conjunctivul perfect se traduce în limba română prin timpul echivalent al conjunctivului românesc sau prin indicativul perfect compus.

D 3. *Omisiunea articolului* (I)

Nos places.
Il est trois heures.
Sans partition.
Un ensemble d'artistes achevés.
Mon père est journaliste.

Există cazuri destul de numeroase cînd articolul este omis înaintea substantivului. Printre acestea, se vor reţine unele mai importante:

1° Cînd substantivul este precedat de un adjectiv determinativ: demonstrativ, posesiv, interogativ-exclamativ, de unele adjective nehotărîte şi, cîteodată, de numeral:

Ce spectacle.
Vos bagages.
Quelle chance!
Quelques amis.
Trois billets.

2° Cînd substantivul este precedat de o prepoziţie şi are rol de atribut:

Une assiette à soupe.
Un verre de vin.
Un homme sans scrupules.

3° Cînd substantivul are rol adjectival (ca nume predicativ):

Je suis Roumain.
Il deviendra violoniste.
Elle est étrangère.

4° În numeroase expresii formate dintr-un substantiv şi un verb sau dintr-un substantiv şi o prepoziţie, în care substantivul este atît de strîns legat de aceşti termeni, încît nu tolerează interpunerea unui articol:

— *avoir envie*, a avea poftă; *avoir faim*, a-i fi foame; *avoir lieu*, a avea loc; *avoir peur*, a-i fi teamă; *avoir raison*, a avea dreptate; *avoir soif*, a-i fi sete etc.

demander pardon, a cere iertare; *faire attention*, a băga de seamă; *faire face*, a face faţă; *prendre garde*, a fi atent; *prendre place*, a lua loc;

— *contre garantie*, contra unei garanţii; *de mémoire*, pe dinafară; *entre temps*, între timp; *par bonheur*, din fericire; *par coeur*, pe de rost; *par hasard*, din întîmplare; *par politesse*, din politeţe; *sans doute*, fără îndoială; *sans exception*, fără excepţie; *sous clé*, sub cheie; *sous prétexte* sub pretextul etc.

5° În anunţuri, titluri, adrese:

Défense de fumer! fumatul interzis!
Manuel de conversation.
J'habite à Paris, 4, rue Saint-Roch.

Exerciţii

E 1. Transpuneţi verbele notate între paranteze la mai-mult-ca-perfect:

1. Il (a remporté) avait remporté un grand succès à Londres.
2. Elle (n'a pas dormi) .... de la nuit (= *toată noaptea*)
3. Ils (ont appris) .... la partition par cœur.
4. Sandu (est monté) .... sur le toit et (a été) .... sur le point de tomber.
5. On (a beaucoup applaudi) .... la cantatrice.
6. La lumière (s'est éteinte) .... brusquement.
7. Mes parents (m'ont laissé) .... seul et (sont partis) .... à Ploieşti.
8. La coiffeuse lui (a demandé) .... d'attendre un moment et elle (s'est impatientée) ....
9. Je (ne t'ai pas dit) .... de rester sans manger.
10. Nous (avons été) .... contents de les revoir.
11. Je (n'ai pas songé) .... à ce détail.
12. Ils (se sont égarés) .... parce qu'ils (n'ont pas voulu) .... demander de renseignement.

E 2. Treceţi verbele la conjunctivul perfect:

1. (s'amuser) Je suis heureux que tu te sois amusé.
2. (avoir) Ses parents sont contents qu'il .... de la chance.
3. (n'avoir pas lieu) Il est possible que le spectacle ....
4. (s'égarer) Je ne crois pas qu'elle ....
5. (passer) Ils sont contents qu'ils .... des vacances agréables.
6. (ne pas apprendre) On est surpris que vous .... la nouvelle.
7. (être) Je ne pense pas que René .... chez les Aldea.
8. (ne pas visiter) La Roumanie n'est pas le seul pays que nous ....
9. (faire) C'est le plus beau voyage que j' ....
10. (rentrer) René se réjouit que ses parents ....de bonne heure.

E 3. Traduceţi în limba franceză, folosind pronumele adverbial *en* în locul termenilor notaţi cu litere cursive sau aşezaţi între paranteze:

1. Voi v-aţi distrat şi părinţii voştri se bucură *de aceasta*.
2. Eu am făcut o greşeală şi-mi pare rău (de ea).
3. Îţi aduci aminte de acest spectacol? — Da îmi aduc aminte *de el*.
4. Ai vizitat acest magazin? — Am vizitat o parte (din el).
5. Îţi place îngheţata? — Mor *după ea*.
6. Dă-i bani. — I-am dat ieri *(bani)*.
7. Nu cunosc Franţa dar *îi* cunosc limba.
8. Nu pot cînta această arie, dar reţin textul (ei).
9. Dă-mi stiloul tău. — Nu pot, am nevoie *de el*.
10. Cunoşti această sonată (= *sonate*)? — Nu. — Am să-ţi cînt un fragment *din ea*.

E 4. Completaţi cu *qui*, *que* sau *dont*:

1. Que faites-vous là? ......
2. L'opéra ...... il connaît par cœur la partition est *Aïda*.
3. ...... me cherche?
4. L'air .... il chante m'est connu.
5. L'orchestre ...... j'ai dirigé à Bucarest est excellent.
6. C'est monsieur Aldea ...... nous a invités.
7. C'est la famille Bernard ...... vous avez invitée?
8. C'est la cantatrice ...... parle tout Bucarest.
9. Herlea est le baryton .... je préfère.
10. Je ne sais pas ...... a sonné.
11. C'est un artiste .... j'imite très bien la voix.
12. ...... dites-vous de ces ballets?
13. Va voir .... est à la porte.
14. Le chef d'orchestre .... vous avez admiré le talent s'appelle N.
15. „Carmen" est le seul opéra ...... j'aime.

Dialoguri suplimentare

F 1. *Ventilation.*

— Quelle chaleur dans ce concert. Pas un souffle d'air.
— Evidemment, il n'y a pas un seul instrument à vent...

....

Lexic:

la ventilation	ventilaţia
le souffle	suflul
évidemment	evident

F 2. *Il ne va jamais à l'Opéra.*

— Et vous, mon cher ami, n'allez-vous jamais à l'Opéra?
— Non, jamais. J'y ronfle et j'empêche mes voisins de dormir.

....

Lexic:

ronfler	a sforăi
empêcher	a împiedica
le voisin	vecinul

XXXVII

A

Une excursion en montagne / O excursie la munte

Horia — Sinaïa... On descend...
Irène — Décidons dès maintenant si l'on monte à pied à l'hôtel touristique „Cota 1400" ou bien si l'on prend une voiture.
Suzanne — Si personne n'a rien contre, je serais d'avis que nous montions à pied. Le temps s'est mis au beau, profitons-en pour nous dégourdir.
Horia — Moi, je vote pour. Qu'est-ce que vous en dites, Daniel?
Daniel — Allons-y à pied, puisque les femmes le veulent ainsi.

Horia — Sinaia... Coborîm...
Irina — Să ne hotărîm de pe acum dacă urcăm pe jos pînă la hotelul turistic „Cota 1400" sau dacă luăm o maşină.
Suzana — Dacă nimeni n-are nimic împotrivă, eu aş fi de părere să urcăm pe jos. Vremea s-a înseninat, să profităm de ea ca să ne dezmorţim.
Horia — Eu votez pentru. Ce zici, Daniel?
Daniel — Să mergem pe jos, de vreme ce femeile vor astfel.

Horia — Alors, sac au dos et en route (f.) !

. . . .

Daniel — Mais ils n'en finissent plus, ces lacets (m.)? Combien y en a-t-il encore?

Irène — Sais-je moi? Une vingtaine, disons.

Daniel — Toujours en pente raide?

Irène — Davantage.

Daniel — Mince alors ! Je n'en peux plus. Qu'est-ce que vous diriez si on s'arrêtait.

Suzanne — Je ne t'accorde que cinq minutes, pas une seconde de plus.

Daniel — Aie pitié d'un pauvre reporter éreinté. Laisse-le reprendre haleine.

Suzanne — Si tu continues à t'arrêter tous les quarts d'heure, on sera obligés de passer la nuit à la belle étoile.

Daniel — Ça en aucun cas. J'aime mieux rebrousser chemin.

Irène — Quoi? Le cœur vous manque? Prenez quelques minutes de repos et puis remettons-nous en route. Vous savez, le soleil de montagne (f.) est trompeur. Il ne faut pas s'y fier.

Horia — Un orage peut éclater à tout moment, et le chalet le plus proche est encore loin.

Irène — Tu te souviens de ta mésaventure en téléphérique, Horia? Il s'en est fallu de peu et tu y laissais la peau.

Horia — J'ai la chair de poule, rien qu'en y pensant.

Suzanne — Racontez-nous ce qui

Horia — Atunci, raniţa în spinare şi la drum!

. . . .

Daniel — Dar nu se mai termină serpentinele astea? Cîte mai sînt?

Irina — Ştiu eu? Vreo douăzeci, să zicem.

Daniel — Tot aşa, în pantă pieptişă?

Irina — Şi mai şi.

Daniel — Drace! Nu mai pot. Ce-aţi zice dacă ne-am opri.

Suzana — Nu-ţi acord decît cinci minute, nici o secundă în plus.

Daniel — Fie-ţi milă de un biet reporter istovit. Lasă-l să răsufle.

Suzana — Dacă continui să te opreşti la fiecare sfert de oră, vom fi obligaţi să petrecem noaptea sub cerul liber.

Daniel — Asta în nici un caz. Prefer să mă întorc.

Irina — Ce? V-a părăsit curajul? Odihniţi-vă cîteva minute şi apoi să pornim iar la drum. Ştiţi, soarele de munte este înşelător. Nu te poţi încrede în el.

Horia — O furtună poate izbucni în orice moment şi cabana cea mai apropiată este încă departe.

Irina — Îţi aduci aminte de păţania ta în teleferic, Horia? N-a lipsit mult şi te curăţai.

Horia — Mă înfior numai cînd mă gîndesc.

Suzana — Povestiţi-ne ce vi s-a

vous est arrivé. Peut-être Daniel y puisera-t-il du courage.

Horia — J'en doute. Il y a trois ans, un ami et moi nous avions pris le téléphérique, pour faire un bout de promenade sur le plateau des Bucegi. Le temps était magnifique. Mais voilà qu'au retour, alors que nous étions déjà installés dans nos chaises, un orage éclate, un orage d'une violence comme je n'en ai jamais vu, avec grêle, pluie battante, tonnerre, éclairs et foudre (f.). Un déchaînement inouï des éléments. Balancé comme un jouet dans ma chaise, suspendu au-dessus des abîmes, où mugissaient les eaux, fouetté par la pluie et aveuglé par les éclairs, je croyais ma dernière heure venue. Un quart d'heure après, le soleil le plus radieux m'accueillait en bas...

Daniel — Brrr ! En route, la compagnie, et pressons le pas ! Si vous n'aviez pas tant bavardé, on serait déjà en haut.

întîmplat. Poate că Daniel va prinde curaj.

Horia — Mă îndoiesc. Acum trei ani, un prieten şi cu mine, luasem telefericul, ca să facem o mică plimbare pe platoul Bucegilor. Vremea era superbă. Dar iată că la întoarcere, cînd eram deja instalaţi în scaunele noastre, izbucneşte o furtună, o furtună de o violenţă cum nu mai văzusem, cu grindină, ploaie puternică, tunete, fulgere şi trăsnete. O dezlănţuire extraordinară a elementelor naturii. Legănat ca o jucărie în scaunul meu, atîrnat deasupra abisurilor, în care mugeau apele, biciuit de ploaie şi orbit de fulgere, credeam că-mi bătuse ceasul din urmă. Un sfert de oră mai tîrziu, soarele cel mai radios mă întîmpina jos...

Daniel — Brrr! Înainte, copii, şi grăbiţi pasul! Dacă n-aţi fi pălăvrăgit atît de mult, am fi deja sus.

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetului [y]:

[y]

tu continues
venu
ça dure
sûrement
l'exactitude

B 2. Pronunţaţi corect şi transcrieţi fonetic.

1. je prends ....
2. ils pèsent ....
3. le temps ....
4. vingt ....
5. tu mets ....
6. la chair ....
7. le chœur ....
8. les doigts ....
9. elles bavardaient ....
10. l'orchestre ....

B 3. Clasaţi pe două coloane cuvintele în care litera *g* reprezintă sunetul [g] sau sunetul [ʒ]:

l'orage, mugir, la baguette, songer, le guichet, guider, les genoux, garder, le changement, l'âge, l'ouvrage, la gaine, l'ogre, la page, sage, une gomme, gaspiller, aigre, regarder, le piège.

B 4. Acelaşi exerciţiu pentru litera *c* reprezentînd cînd sunetul [k] cînd sunetul [s]:

la cave, ceci, éculé, sec, délicieux, le cœur, le caprice, la violence, le chœur, l'orchestre, ici, bercer, accueillir, percer, apercevoir, le parc, la ronce, la pièce, le bracelet, couvrir.

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

dès maintenant	de acum, chiar de acum
le temps se met au beau	vremea se înseninează
en route!	să pornim!
mince alors!	drace!
reprendre haleine	a-şi trage răsuflarea (după efort)
à la belle étoile	sub cerul liber
rebrousser chemin	a o lua înapoi
le cœur lui manque	îl (o) părăseşte curajul
se remettre en route	a porni din nou
peu s'en faut	puţin lipseşte
y laisser la peau	a se curăţa (a muri)
avoir la chair de poule	a se înfiora
un bout de promenade	o mică plimbare
au beau milieu	în toiul, drept în mijlocul
presser le pas	a grăbi pasul

C 2. Sinonime:

se rappeler, se souvenir = a-şi aduce aminte.
monter, gravir, escalader = a (se) urca.

C 3. Lexic complementar:

le touriste	turistul
la nature	natura
le sentier	cărarea, poteca
le rocher	stînca
la grotte	peştera
le sommet	culmea
la cime	vîrful
le pic	piscul
le précipice	prăpastia
le col	pasul, trecătoarea
il tonne	tună

Explicaţii gramaticale

D 1. *Pronumele adverbial* **y**.

Allons-y à pied.
J'ai la chair de poule, rien qu'en y pensant.

Ca şi pronumele adverbial *en* (XXXIII, D 1), *y* are o dublă valoare: de adverb şi de pronume. Întrebuinţările sale cele mai frecvente sînt următoarele:

1° Ţine locul unui substantiv precedat de prepoziţia *à*, fiind folosit mai ales pentru lucruri şi echivalînd cu: „la el, la ea, la ei, la ele":

Cette excursion sera intéressante et j'y participerai.
Ce travail est trop difficile pour toi, il faut que tu y renonces.

2° Ţine locul unei propoziţii întregi, echivalînd cu „la aceasta":

L'orage va éclater; je m'y attendais.
Penseras-tu à ce que je t'ai dit? — Oui, j'y penserai

3° Ţine locul unui substantiv răspunzînd la întrebarea „de unde?", introdus de prepoziţiile *à*, *dans*, *sur* etc. fiind, în acest caz, echivalent cu „aici, acolo":

Mes chemises sont dans l'armoire? — Elles y sont.
Resterez-vous longtemps à la montagne? — Nous y resterons deux jours.
Mon stylo est-il sur le bureau? — Oui, il y est.

Observaţii:

1° Regula referitoare la pronumele adverbial *en* şi la locul ocupat de acesta în propoziţie este valabilă şi pentru pronumele adverbial *y*:

Il y va.
Je l'y accompagne.

Nous n'y avons pas pensé.
Vas-y vite.
Je veux y aller.

2° Cîteodată, se poate confunda întrebuinţarea pronumelui *y* cu aceea a pronumelui *lui*. Deosebirea se face însă uşor dacă se pune corect întrebarea. La întrebarea *à quoi?* („la ce?") şi *où?* („unde?") răspunde pronumele adverbial, iar la întrebarea *à qui?* „cui?" răspunde pronumele complement indirect.

D **2.** *Întrebuinţarea timpurilor în propoziţiile condiţionale introduse de conjuncţia* **si** (dacă).

Si personne n'a rien contre...
Si on s'arrêtait...
Si vous n'aviez pas tant bavardé...

După conjuncţia *si* introducînd o propoziţie subordonată condiţională, verbul nu poate sta decît la modul *indicativ* şi anume numai la trei din timpurile acestuia: *prezentul*, *imperfectul* şi *mai-mult-ca-perfectul*.

Această regulă, oricît de simplă ar părea, contravine spiritului limbii române şi al altor limbi, în care condiţia se formulează, de cele mai multe ori, cu verbul la modul condiţional şi, numai cîteodată, la indicativ. Deprinderea corectă se poate însuşi numai printr-o exersare susţinută.

Echivalenţele cu limba română sînt următoarele:

	Limba română	Limba franceză
I	*dacă* + indicativ prezent / viitor	*si* + indicativ prezent
II	*dacă* + condiţional prezent	*si* + indicativ imperfect
III	dacă + condiţional trecut / indicativ imperfect	*si* + indicativ mai-mult-ca-perfect

Exemple

	Limba română	Limba franceză
I	dacă { renunţi / vei renunţa	si tu renonces
II	dacă ai renunţa	si tu renonçais
III	dacă { ai fi renunţat / renunţai	si tu avais renoncé

Modele de conjugare

(cu aplicaţii la regula lui *si conditionnel*)

I

Sg. Pers. I *si je veux*, dacă vreau, dacă voi vrea
Pers. II *si tu veux*, dacă vrei, dacă vei vrea
Pers. III *s'il veut*, dacă vrea, dacă va vrea
Pl. Pers. I *si nous voulons*, dacă vrem, dacă vom vrea
Pers. II *si vous voulez*, dacă vreţi, dacă veţi vrea
Pers. III *s'ils veulent*, dacă vor, dacă vor vrea

II

Sg. Pers. I *si je parlais mieux*, dacă aş vorbi mai bine
Pers. II *si tu parlais mieux*, dacă ai vorbi mai bine
Pers. III *s'il parlait mieux*, dacă el ar vorbi mai bine
Pl. Pers. I *si nous parlions mieux*, dacă am vorbi mai bine
Pers. II *si vous parliez mieux*, dacă aţi vorbi mai bine
Pers. III *s'ils parlaient mieux*, dacă ei ar vorbi mai bine

III

Sg. Pers. I *si j'avais trouvé une chambre*, dacă aş fi găsit o cameră, dacă găseam o cameră
Pers. II *si tu avais trouvé une chambre*, dacă ai fi găsit o cameră, dacă găseai o cameră
Pers. III *s'il avait trouvé une chambre*, dacă el ar fi găsit o cameră, dacă el găsea o cameră
Pl. Pers. I *si nous avions trouvé une chambre*, dacă am fi găsit o cameră, dacă găseam o cameră
Pers. II *si vous aviez trouvé une chambre*, dacă aţi fi găsit o cameră, dacă găseaţi o cameră
Pers. III *s'ils avaient trouvé une chambre*, dacă ei ar fi găsit o cameră, dacă ei găseau o cameră

D **3.** *Verbe impersonale.*

Limba franceză posedă numeroase verbe care se întrebuinţează la o singură persoană, şi anume persoana a III-a singular. De regulă, aceste verbe se întrebuinţează precedate de pronumele *il*, care nu se traduce în limba română.

Cele mai multe dintre aceste verbe exprimă fenomene ale naturii. Ele se întrebuinţează fie ca verb simplu, fie ca locuţiuni (în alcătuirea cărora intră verbul *faire*).

Verbe simple: *il gèle, il neige, il pleut, il tonne, il vente* (este vînt) etc.

Locuţiuni: *il fait beau, il fait chaud, il fait froid, il fait humide, il fait du brouillard, il fait du vent* etc.

Il faut (= trebuie), cu infinitivul *falloir*, face şi el parte din această categorie de verbe.

Infinitiv: *FALLOIR*, a trebui
Indicativ prezent: *il faut*, trebuie
Indicativ viitor: *il faudra*, va trebui
Indicativ imperfect: *il fallait*, trebuia

Conjunctiv prezent: *qu'il faille*, să trebuiască
Participiu trecut: *fallu*, trebuit

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

Infinitiv: *PLEUVOIR*, a ploua
Indicativ prezent: *il pleut*, plouă
Indicativ viitor: *il pleuvra*, va ploua
Conjunctiv prezent: *qu'il pleuve*, să plouă
Participiu prezent: *pleuvant*, plouînd
Participiu trecut: *plu*, plouat

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

Exerciții

E 1. Înlocuiți cu pronumele adverbial *y* termenii notați cu litere cursive și așezați pronumele adverbial la locul potrivit în propoziție:

1. Ne vous fiez pas *à ses paroles.*/ Ne vous y fiez pas.
2. Il réfléchira (= *se va gîndi*) *à cette question.*/ ....
3. Nous dormirons *au chalet.*/ ....
4. Tu trouveras la clé de la malle *dans le tiroir.*/ ....
5. Ils descendent toujours *à l'hôtel „Ambasador"*./ ....
6. Le spectacle sera présenté *à l'Opéra.*/ ....
7. Je ne renoncerai pas *à ce projet.*/ ....
8. Il continue à travailler *à sa thèse* (= teza)./ ....
9. Voulez-vous participer *à nos travaux?*/ ....
10. Le directeur nous attend *dans son bureau.*/ ....

E 2. Traduceți propozițiile subordonate introduse de conjuncția *si*, fără a completa această propoziție cu o principală:

1. Dacă lucrezi toată ziua ....
2. Dacă vei lucra toată ziua ....
3. Dacă ai lucra toată ziua ....
4. Dacă ai fi lucrat toată ziua ....
5. Dacă ți-e teamă ....
6. Dacă-ți va fi teamă ....
7. Dacă ți-ar fi teamă ....
8. Dacă ți-ar fi fost teamă ....
9. Dacă trebuie ....
10. Dacă va trebui ....
11. Dacă ar trebui ....
12. Dacă ar fi trebuit ....
13. Dacă această cabană ar fi mai aproape ....
14. Dacă această cabană ar fi fost mai aproape ....
15. Dacă ar fi vreme frumoasă ....
16. Dacă ar fi fost vreme frumoasă ....
17. Dacă nu va ploua ....
18. Dacă n-ar ploua ....
19. Dacă n-ar fi plouat ....
20. Dacă aș avea bani ....
21. Dacă mi-ai fi dat bani ....
22. Dacă coafeza mea ar fi liberă ....
23. Dacă coafeza mea ar fi fost liberă ....
24. Dacă aș fi mai puțin obosit ....
25. Dacă aș fi fost mai puțin obosit ....

E 3. Înlocuiți substantivul masculin cu unul feminin și acordați adjectivele:

1. Un geste gracieux./ Une attitude gracieuse.
2. Ce sac est lourd./ ....
3. Un pic raide./ ....
4. Quel beau paysage!/ ....
5. Un ciel radieux./ ....
6. Un enfant naïf./ ....
7. Ce restaurant est trop cher./ ....
8. Le vieux grand-père./ ....
9. Mon nouveau chapeau./ ....
10. L'air frais./ ....

E 4. Formulați întrebările prin inversiune pentru răspunsurile de mai jos:

1. Il a peur de l'orage. 2. Nous prendrons le train à Sinaïa. 3. Elle est fatiguée parce qu'elle n'a pas dormi. 4. Ils veulent profiter du beau temps pour escalader le sommet. 5. Les touristes quitteront le chalet à quatre heures du matin. 6. Ces souliers ont coûté cent lei. 7. Maman a pris l'avion direct Paris-Bucarest. 8. Il chausse du trente-sept. 9. Nous en parlerons avec le directeur de l'hôtel. 10. Le premier essayage aura lieu après-demain. 11. Ils viennent de la grotte Ialomicioara. 12. Elle a refusé d'attendre, parce qu'elle n'avait pas le temps.

XXXVIII

A

Daniel est tombé malade

Angèle — Maman, on a sonné, je vais ouvrir.
Irène — Qui est-ce que ça peut bien être à cette heure?... Ah, c'est toi, René !
René — Bonjour, madame Aldea, bonjour Angèle. Excusez-moi de vous déranger à cette heure matinale. Maman et moi, nous avons essayé de vous joindre par téléphone, mais votre appareil doit être bloqué... Papa est malade et nous ne savons pas à qui nous adresser pour faire venir un médecin [medsɛ̃].

Daniel s-a îmbolnăvit

Angela — Mamă, cineva a sunat, merg să deschid.
Irina — Cine poate să fie la ora aceasta?... Ah, tu ești, René !
René — Bună dimineața, doamnă Aldea, bună dimineața, Angela. Scuzați-mă că vă deranjez la această oră matinală. Mama și cu mine am încercat să vă găsim la telefon, dar aparatul dv. trebuie să fie blocat... Tata e bolnav și nu știm cui să ne adresăm ca să chemăm un medic.

Irène — Ton père? Malade? Mais pas plus tard qu'hier il se portait comme un charme. De quoi se plaint-il?
René — Ça a commencé hier. Vers le soir, il a eu mal au cœur et cette nuit il n'a pas pu dormir et a toussé jusqu'au matin. Il a certainement de la fièvre.
Irène — Sans doute a-t-il pris froid pendant notre excursion. Je vais donner un coup de téléphone au docteur Vancea. *(Elle forme un numéro)*. Allô ! L'hôpital Fundeni? Le docteur Vancea est-il de service?
Une voix (à l'autre bout du fil) — Un instant. Je vais me renseigner. Ne quittez pas, je vous donne tout de suite la communication...
Vancea (à l'appareil) — Allô! Qui est à l'appareil? Madame Aldea?... Un malade?... Où ça? À l'hôtel Athénée-Palace?... Mais certainement, madame... Vous m'attendrez dans le hall?... Mais oui, sur le champ. Le temps de sauter dans un taxi.
Irène — Voilà une chose réglée. Mon pauvre René, tu es tout pâle. Assieds-toi là et attends-moi. Je passe une robe et t'accompagne à l'hôtel.

. . . .

Vancea (redescendant dans le hall) — L'état de monsieur Bernard est inquiétant. Il a des frissons et 39 degrés de fièvre, et la fièvre ne cesse de monter. Je n'ai pas posé le diagnostic [djagnɔstik], mais tous les symptômes plaident pour une pneumonie ou pour une forte grippe. Où a-t-il bien pu l'attraper?

Irina — Tatăl tău? Bolnav? Dar nu mai departe decît ieri era sănătos tun. Ce îl supără?
René — A început ieri. Spre seară, i s-a făcut rău de la stomac și azi-noapte n-a putut să doarmă și a tușit pînă dimineața.
Sigur că are febră.
Irina — Probabil că a răcit în timpul excursiei noastre. Am să dau un telefon doctorului Vancea. *(Ea formează un număr)*. Alo! Spitalul Fundeni? Doctorul Vancea este de serviciu?
O voce (la celălalt capăt al firului) — O clipă. Am să mă informez. Nu părăsiți aparatul, vă dau imediat legătura...
Vancea (la aparat) — Alo! Cine este la aparat? Doamna Aldea?... Un bolnav?... Unde anume? La hotelul Athénée-Palace?... Bineînțeles, doamnă... Mă veți aștepta în hol?... Sigur că da, îndată. Cît m-arunc într-o mașină.
Irina — S-a aranjat.
Bietul meu René, ești palid de tot. Așază-te acolo și așteaptă-mă. Îmi pun o rochie și te însoțesc la hotel.

. . . .

Vancea (coborînd înapoi în hol) — Starea domnului Bernard este neliniștitoare. Are frisoane și 39 de grade febră, și febra urcă neîncetat. N-am pus diagnosticul, dar toate simptomele pledează pentru o pneumonie sau pentru o gripă serioasă. Unde a putut-o lua?

Irène — Il y a deux jours, il a fait un tour en montagne et il s'est échauffé pendant l'escalade (f.). Puis, il a bu de l'eau glacée à une source.
Vancea — Je vais téléphoner pour demander une ambulance qui le conduira à notre hôpital de Fundeni, où il jouira des meilleurs soins (m.) Nous ferons en sorte qu'il s'en tire.
Irène — Lui avez-vous administré un remède?
Vancea — Si j'avais eu ma trousse, je lui aurais fait une piqûre. Dans ma hâte, je l'ai malheureusement oubliée à l'hôpital, mais j'avais sur moi des pastilles de „Chloramphénicol" et monsieur Bernard en a pris une. C'est un antibiotique qui donne de bons résultats dans la plupart des affections de ce genre.
Irène — Cher docteur, vous avez été tout à fait aimable. Je vous remercie de tout cœur.
Vancea — De rien, madame. Espérons que notre patient sera bientôt hors de danger, mais, entre nous soit dit, je crains que cela ne dure.

Irina — Acum două zile, a făcut o excursie în munţi şi s-a încălzit în timpul urcuşului. Apoi, a băut apă rece ca gheaţa la un izvor.
Vancea — Am să telefonez ca să cer o maşină a Salvării care îl va duce la spitalul nostru de la Fundeni, unde se va bucura de cea mai bună îngrijire. Vom face în aşa fel ca să scape cu bine.
Irina — I-aţi administrat un medicament?
Vancea — Dacă aş fi avut trusa, i-aş fi făcut o injecţie. În graba mea, am uitat-o, din păcate, la spital, dar aveam la mine nişte pastile de „Cloramfenicol" şi domnul Bernard a luat una. Este un antibiotic care dă rezultate bune în cele mai multe afecţiuni de acest gen.
Irina — Dragă doctore, ai fost deosebit de amabil. Îţi mulţumesc din tot sufletul.
Vancea—N-aveţi pentru ce doamnă. Să sperăm că pacientul nostru va fi în curînd în afară de pericol, dar, fie vorba între noi, mă tem că va dura.

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [o], [ɔ]:

[o]	[ɔ]
les symptômes	proche
allô	le tonnerre
s'échauffer	le torrent
l'hôpital	en sorte
il faut	la grotte

B 2. Precizaţi dacă litera-vocală *e*, notată cursiv, reprezintă un [ə] sau dacă nu se articulează:

1. un*e* excursion ....
2. on s*e*ra oblig*é* ....
3. r*e*ntre chez toi ....
4. ça n*e* fait rien ....
5. r*e*brousser ch*e*min ....
6. la rob*e* neuve ....
7. je l*e* connais ....
8. un bout d*e* promenade ....
9. il s*e* plaint ....
10. on l*e* regarde ....

B 3. Transcrieţi pronunţarea următoarelor cuvinte:

1. joindre ....
2. emprunt ......
3. médecin ....
4. le teint ....
5. le téléphone ......
6. unir ....
7. haleine ....
8. contre ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

tomber malade	a se îmbolnăvi
se porter comme un charme	a fi sănătos tun
prendre froid	a răci
avoir mal au coeur	a-i fi rău de la stomac
poser un diagnostic	a pune un diagnostic
faire en sorte que...	a face în aşa fel încît...
s'en tirer	a o scoate la capăt, a ieşi cu bine dintr-o încurcătură, dintr-o primejdie
remercier de tout coeur	a mulţumi din tot sufletul
de rien, pas de quoi	pentru puţin, n-aveţi pentru ce
entre nous soit dit	fie vorba între noi

C 2. Cuvinte cu mai multe sensuri:

l'état, m.	1. starea, situaţia 2. meseria 3. statul
attraper	1. a prinde, a lua 2. a păcăli 3. a se alege (cu ceva)
le cœur	1. inima 2. stomacul (pop.) 3. energia, îndrăzneala
l'affection	1. afecţiunea 2. boala

C **3.** Sinonime:

sauter, bondir = a sări
conduire, mener = a duce, a conduce
la piqûre, l'injection = injecţia
la plupart, la majorité = majoritatea
le danger, le péril = pericolul

C **4.** Lexic complementar:

la santé	sănătatea
sain, -e	sănătos, -oasă
bien portant, -e	sănătos, -oasă
comment vous portez-vous?	cum vă simţiţi?
se sentir mal	a se simţi rău
souffrant	suferind
la douleur	durerea
douloureux, -euse	dureros, -oasă
la maladie	boala
le rhume	guturaiul
enrhumé	răcit
éternuer	a strănuta
la toux	tusa
tousser	a tuşi
enroué	răguşit
avoir mal à la tête	a avea dureri de cap
(à la gorge, aux dents)	(de gît, de măsele)
la médecine [metsin]	medicina
la pharmacie	farmacia
le pharmacien	farmacistul
l'ordonnance	reţeta

Explicaţii gramaticale

D **1.** *Întrebuinţarea modului conjunctiv* (I).

Je crains que cela ne **dure**.
Je suis d'avis que nous **montions** *à pied.*

Întrebuinţarea conjunctivului în limba franceză este fundamental diferită de aceea din limba română, aşa încît, pentru folosirea corectă a acestui mod, limba noastră nu ne oferă decît puţine analogii sau puncte de sprijin.

Modul conjunctiv este, prin excelenţă, un mod întrebuinţat în propoziţii subordonate. Întrebuinţarea lui corectă se întemeiază pe deosebirea

esenţială care există între acest mod şi modul indicativ. Pe cînd indicativul exprimă acţiuni sau stări care au avut loc, au loc sau vor avea loc, conjunctivul exprima, în general, acţiuni sau stări a căror realizare este întrevăzută ca posibilă, probabilă, dorită sau îndoielnică şi subordonată unor factori care nu depind de persoana care se exprimă.

Iată de ce conjunctivul este atras, de regulă, nu de un verb al gîndirii sau al declaraţiei, ci de un verb al sentimentului, al unei stări sufleteşti, existent în principală. Astfel de verbe sînt:

1) *désirer*, a dori: *souhaiter*, a dori, a ura **(dorinţa)**.
2) *vouloir*, a vrea; *exiger*, a pretinde; *être d'avis*, a fi de părere **(voinţa)**.
3) *ordonner*, a porunci; *dire*, a spune **(porunca)**.
4) *craindre, avoir peur*, a se teme **(teama)**.
5) *douter*, a se îndoi de ceva **(îndoiala)**.
6) *regretter*, a regreta **(regretul)**.
7) *préférer, aimer mieux*, a prefera **(preferinţa)**.
8) *s'étonner*, a se mira; *être surpris*, a fi surprins **(mirarea)**.
9) *se réjouir*, a se bucura; *être content*, a fi mulţumit; *être satisfait*, a fi satisfăcut; *être ravi*, a fi încîntat **(satisfacţia)**.
10) *être mécontent*, a fi nemulţumit; *être fâché*, a fi supărat **(nemulţumirea)**.
11) *permettre*, a permite **(permisiunea)**.
12) *défendre, interdire*, a interzice **(interdicţia)**.
13) *attendre*, a aştepta **(aşteptarea)**.
14) *prier*, a ruga; *supplier*, a implora **(rugămintea)**.

Exemple:

1) *Je* **désire** *qu'elle* **réussisse**.
2) *Il* **veut** *que nous* **partions**.
3) *Mon père* **a dit** *que tu* **l'attendes**.
4) *Je* **crains** *que ce ne* **soit** *une pneumonie.*
5) *Elle* **doute** *que ce* **soit** *un simple rhume.*
6) *Tout le monde* **regrette** *qu'ils ne* **puissent** *venir.*
7) *Je* **préfère** *que tu* **restes** *avec nous.*
8) *Je* **suis surpris** *que tu ne* **comprennes** *pas.*
9) *Je* **suis content** *que vous* **ayez** *un bon appartement.*
10) *Il* **est mécontent** *que vous* **soyez** *en retard.*
11) *Il ne* **permet** *pas qu'on* **rentre** *après minuit.*
12) *Il* **défend** *que l'on* **fasse** *du bruit.*
13) *J'***attends** *que vous me* **répondiez**.
14) *J'ai* **prié** *mon mari qu'il* **vienne**.

Construcţia conjunctivală fiind destul de greoaie, ea poate fi înlăturată prin întrebuinţarea infinitivului, în cazul cînd verbul din propoziţia principală şi cel din subordonată au un subiect comun. Astfel, de pildă, ultimul exemplu poate fi formulat şi în felul următor: *J'ai prié mon mari de venir.*

D **2.** *Verbul neregulat* **voir.**

Infinitiv: VOIR a vedea

Indicativ prezent	Viitor
je vois eu văd *tu vois* tu vezi *il voit* el vede *nous voyons* noi vedem *vous voyez* voi vedeți *ils voient* [vwa] ei văd	*je verrai* [vere] eu voi vedea *tu verras* tu vei vedea *il verra* el va vedea *nous verrons* noi vom vedea *vous verrez* voi veți vedea *ils verront* ei vor vedea
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
vois vezi! *voyons* să vedem! *voyez* vedeți!	*que je voie* eu să văd *que tu voies* tu să vezi *qu'il voie* el să vadă *que nous voyions* noi să vedem *que vous voyiez* voi să vedeți *qu'ils voient* ei să vadă
Participiu prezent	**Participiu trecut**
voyant văzînd	*vu, vue* văzut, văzută

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.
În același fel se conjugă: *revoir*, a revedea etc.

Exerciții

E **1.** Alegeți între indicativ și conjunctiv, trecînd verbele notate între paranteze la prezentul unuia din aceste două moduri:

1. Le docteur croit que ce cas (ne pas être) n'est pas grave.
2. Je doute que ma femme (pouvoir) .... escalader cette pente.
3. J'espère que votre fils (être) .... bien portant.
4. Nous regrettons sincèrement qu'il (aller) .... mal.
5. Il m'a dit que je l' (attendre) .... à la poste.
6. René est sûr (= *sigur*) que son père (avoir) .... la grippe.
7. Ta mère et moi, nous préférons que tu (ne pas sortir) .... par cette pluie battante.
8. J'attends que vous me (donner) .... une explication.
9. Je doute que tu (pouvoir) .... poser le diagnostic.
10. Il dit qu'il ne vous (connaître) .... pas.
11. Il veut que nous (apprendre) .... trente mots par jour.
12. Je doute que vous (savoir) .... cela.

13. Tout le monde reconnaît que cette cantatrice (être) .... une célébrité.
14. Maman prétend que je (être) .... couché avant minuit.
15. Je sais que vous (dire) .... toujours la vérité (= *adevărul*).

E **2.** Traduceți exercițiul **1** în limba română.

E **3.** Completați, dacă este necesar, cu prepoziții:

1. De quoi vous plaignez-vous? ....
2. Le docteur Vancea est-il .... service?
3. Qui est ...... l'appareil?
4. Il continue ...... faire chaud.
5. Ils ont fait un bout ...... promenade ensemble.
6. Je vous ai dit ...... ne pas faire ...... bruit.
7. Vous êtes-vous déjà habitué ...... la cuisine roumaine?
8. Nous avons ...... hasard une chambre libre.
9. Il apprend ...... jouer ...... violon.
10. La porte est-elle fermée ...... clé?
11. Il ne dirige pas toujours ...... partition.
12. Peux-tu .... répondre à ma question?
13. Feuillette ce livre; ...... ce temps, je vais donner un coup ...... téléphone.
14. Imagine-toi qu'il n'a pas voulu ...... m'obéir.
15. La clé était ...... ma poche et je croyais l'avoir oubliée .... bureau.

E **4.** Dați răspunsuri negative, înlocuind termenii notați cu litere cursive prin pronume personale complement:

1. Connaissez-vous *cet opéra de Puccini?*
   Non, je ne le connais pas
2. A-t-il expédié *le colis?*
   Non, il ....
3. Ont-ils visité *ce musée?*
   Non, ils ....
4. Est-ce que vous prenez régulièrement *vos remèdes?*
   Non, je ....
5. Faut-il que nous prenions *ce sentier?*
   Non, il ne faut pas que vous ....
6. Donneras-tu *la clé au portier?*
   Non, je ....
7. Raconterez-vous *votre mésaventure à Gisèle?*
   Non, je ....
8. As-tu pris *le bon chemin?*
   Non, je ....
9. Voulez-vous lui donner *votre valise?*
   Non, nous ....
10. Est-ce qu'il a signé *le récépissé?*
    Non, il ....
11. Tu as prêté *ton stylo à André?*
    Non, je ....
12. Vous avez permis *à Pierre et à Raoul de jouer au grenier?*
    Non, nous ....

E 5. Traduceţi în limba franceză:

1. Alo, nu părăsiţi aparatul. 2. Doctorul N. a fost de serviciu azi-dimineaţă? 3. Soţul meu s-a îmbolnăvit. 4. Soţia lui nu s-a îmbolnăvit. 5. Îl doare gîtul? 6. Aţi băut apă rece şi aţi răcit. 7. Vreţi să-mi luaţi măsura acum? 8. Am uitat să cumpăr şanuri. 9. I-a fost cald şi a băut apă rece la izvor. 10. Te dor dinţii? 11. Dacă vă doare capul, luaţi aceste pilule (= *pilules*). 12. Regret că această excursie v-a obosit.

Dialoguri suplimentare

F 1. *Pour rire un peu.*

Le directeur de l'école reçoit un coup de téléphone. Il répond:
— Comment? Vous dites que l'élève Pierrot a de la fièvre et qu'il ne pourra pas venir à l'école? Mais qui est à l'appareil?
— C'est mon papa, monsieur.

....

Lexic:

l'école	şcoala
l'élève	elevul
reçoit	primeşte

F 2. *À l'hôpital.*

— Je crois que Jean restera longtemps à l'hôpital.
— Ah! Tu as vu son médecin?
— Non, mais j'ai vu son infirmière.

(Dans G. Mauger & M. Bruézière, *Le Français accéléré*)

F 3. *Le docteur et le malade.*

Un malade se plaint à son docteur de crises de maux de tête.
— Combien de temps dure chaque crise? demande le médecin.
— Une heure, mon docteur, répond le malade.
— Sont-elles fréquentes?
— Oui, ça se répète toutes les dix minutes.

....

Lexic:

le mal, les maux	răul, relele; durerea, durerile
fréquent, -e	frecvent, -ă
toutes les dix minutes	tot la zece minute

XXXIX

A

Une visite à l'hôpital

Suzanne (accompagnée de René qui disparaît sous un immense bouquet de fleurs) — Puis-je voir mon mari?
L'infirmière — Mais oui, madame, entrez. Monsieur Bernard va beaucoup mieux. Ce matin, il s'est même levé et a fait quelques pas dans le couloir.
Suzanne (frappant à la porte) — Toc, toc!
Daniel — Entrez! *(Il embrasse sa femme et son fils)*. Enfin, quelqu'un qui ne porte pas de blouse blanche.
Suzanne — Bonjour, mon ami. Tu en as assez des médecins et des

O vizită la spital

Suzana (însoţită de René care dispare sub un uriaş buchet de flori) — Pot să-l văd pe soţul meu?
Infirmiera — Da, doamnă, intraţi. Domnului Bernard îi merge mult mai bine. Azi-dimineaţă, s-a sculat chiar şi a făcut cîţiva paşi pe culoar.
Suzana (bătînd la uşă) — Toc, toc!
Daniel — Intră! *(Îşi sărută soţia şi fiul)*. În sfîrşit, cineva care nu poartă halat alb.
Suzana — Bună ziua, dragul meu. Te-ai săturat de medici şi de

infirmières? Pourtant, c'est à eux que tu dois ton rétablissement.
Daniel — J'en conviens. Sans eux, j'étais dans de beaux draps. Si j'ai bien compris, j'ai failli y passer.
Suzanne — Oui, tu l'as échappé belle, grâce au traitement énergique qu'on t'a appliqué et à ta constitution robuste.
Daniel — Une chose est sûre: c'est qu'en fait de traitement, on ne m'a rien épargné: piqûres par dizaines, pilules, compresses, vitamines. Tout a été essayé. Et me voilà sain et sauf... Et toi, mon petit René, pourquoi te tais-tu? Excuse-moi d'avoir oublié de te remercier pour les fleurs.
René — Je suis si content de te voir guéri. Si tu savais comme j'ai eu peur pour toi.
Daniel — Mon pauvre petit, il ne faut pas pleurer. Viens que je t'embrasse. Tu es un brave petit garçon, qui aime bien son papa. Voilà ! Essuie tes larmes...
René — Tu as eu mal, papa, pendant tout ce temps?
Daniel — Non, mon chéri. J'étais dans un état de somnolence, de demi-inconscience agréable.
Suzanne— Le docteur Vancea m'a dit que tu as été inconscient pendant quelques heures.
Daniel — N'en parlons plus. Tout est bien qui finit bien. J'ai du boulot qui m'attend et je dois m'y mettre au plus vite, coûte que coûte. Autrement, je risque d'être congédié.
Suzanne — Tu ne risques rien du tout. J'ai écrit à ta place l'article

surori? Totuşi, lor le datorezi însănătoşirea ta.
Daniel — Sînt de acord. Fără ei, o sfecleam. Dacă am înţeles bine, am fost gata să mă curăţ.
Suzana — Da, ai scăpat ca prin urechile acului, datorită tratamentului energic care ţi s-a aplicat şi constituţiei tale robuste.
Daniel — Un lucru e sigur: că în materie de tratament, n-am fost cruţat: injecţii cu zecile, pilule, comprese, vitamine. S-a încercat totul. Şi iată-mă teafăr... Şi tu, micul meu René, de ce taci? Scuză-mă că am uitat să-ţi mulţumesc pentru flori.
René — Sînt atît de mulţumit că te văd vindecat. Dacă ai şti ce teamă mi-a fost pentru tine.
Daniel — Bietul meu micuţ, nu trebuie să plîngi. Vino să te sărut. Eşti un băieţel bun, care-şi iubeşte mult tăticul. Gata ! Şterge-ţi lacrimile...
René — Ai avut dureri, tată, în tot acest timp?
Daniel — Nu, dragul meu. Eram într-o stare de somnolenţă, de semiinconştienţă plăcută.
Suzana — Doctorul Vancea mi-a spus că ai fost inconştient cîteva ore.
Daniel — Să nu mai vorbim despre aceasta. E bine tot ce se termină cu bine. Lucrul mă aşteaptă şi trebuie să mă pun pe treabă cît mai repede, orice ar fi. Altfel, risc să fiu concediat.
Suzana — Nu rişti nimic. Am scris în locul tău articolul

sur la Vallée de la Prahova et je l'ai envoyé à Paris.
Daniel — Suzanne, tu es une perle !
Suzanne — Tu es convalescent et tu dois te soigner... Mais j'entends des pas et des voix. Ce sont sans doute nos amis.
Irène — Oui, c'est nous. On a voulu venir il y a quelques jours, mais le docteur nous l'a défendu.
Horia — Cher ami, vos prouesses d'alpiniste ont failli vous jouer un mauvais tour. Et vous ne nierez pas que vous avez commis une imprudence impardonnable en buvant de l'eau froide.
Daniel — Assoiffé comme j'étais, quand j'ai aperçu la source, j'ai oublié toute prudence, et voilà le résultat.
Irène — Pourtant, le résultat est bon, puisque vous voilà rétabli.
Daniel — Je dois tout aux médecins et aux infirmières, qui m'ont soigné avec un dévouement dont je leur saurai gré.

despre Valea Prahovei şi l-am trimis la Paris.
Daniel — Suzana, eşti o comoară !
Suzana — Eşti convalescent şi trebuie să te îngrijeşti... Dar aud paşi şi voci. Probabil sînt prietenii noştri.
Irina — Da, noi sîntem. Am vrut să venim acum cîteva zile, dar doctorul ne-a interzis-o.
Horia — Dragă prietene, vitejiile dumitale de alpinist au fost cît pe ce să-ţi joace o festă. Şi nu vei nega că ai comis o imprudenţă de neiertat cînd ai băut apă rece.
Daniel — Însetat cum eram, cînd am zărit izvorul, am uitat orice prudenţă şi iată rezultatul.
Irina — Totuşi rezultatul este bun, de vreme ce eşti restabilit.
Daniel — Datorez totul medicilor şi surorilor, care m-au îngrijit cu un devotament pentru care le voi rămîne recunoscător.

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɛ̃], [ɲ]:

[ɛ̃]	[ɲ]
le méde*cin*	épar*gn*er
j'en convi*ens*	accompa*gn*er
l'*im*prudence	soi*gn*er
jo*in*dre	rensei*gn*er
les so*ins*	la monta*gn*e

B 2. Indicaţi, notînd „da" sau „nu", dacă literele-consoane cursive se rostesc sau nu:

1. le couloi*r* ....
2. les dra*ps* ....
3. genti*l* ....
4. l'hôpita*l* ...

5. ils soignent ....
6. les dents ....
7. sauf ....
8. les pieds ....
9. le chef ....
10. des résultats ....
11. le sac ....
12. la chair ....

B 3. Precizați dacă litera *i* cursivă reprezintă sunetul vocalic [i] sau sunetul semivocalic [j]:

1. congédier ....
2. l'inconscience ....
3. la vitamine ....
4. inquiétant ....
5. l'alpiniste ....
6. assieds-toi ....
7. la fièvre ....
8. se fier ....
9. le frisson ....
10. la piqûre ....
11. la pastille ....
12. meilleur ....

C

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

en convenir	a fi de acord
être dans de beaux draps	a fi într-o situație dificilă, a fi bine aranjat
j'ai failli y passer	am fost cît pe ce să mă curăț
l'échapper belle	a scăpa ieftin, a scăpa ca prin urechile acului
sain et sauf	teafăr
au plus vite	cît mai repede
coûte que coûte	orice ar fi
jouer un mauvais tour	a juca un renghi, a juca o festă, a păcăli
savoir gré à quelqu'un	a fi recunoscător cuiva

C 2. Cuvinte cu mai multe sensuri:

embrasser
1. a săruta
2. a îmbrățișa
3. a cuprinde

le traitement
1. tratamentul
2. salariul unui funcționar

C 3. Sinonime:

le travail, le boulot (fam.) = lucrul, munca
immense, gigantesque = uriaș
le bouquet, la gerbe = buchetul
pourtant, cependant, quand même, néanmoins = totuși

C 4. Lexic complementar:

s'évanouir, II	a leșina
le vertige	amețeala
l'égratignure	zgîrietura
se fouler le pied	a-și scrînti piciorul
boiter	a șchiopăta
tâter le pouls [pu]	a lua pulsul
le thermomètre	termometrul
mettre à la diète	a pune (un bolnav) la regim
hospitaliser	a interna
les nerfs [nɛr]	nervii
l'estomac [ɛstɔma]	stomacul
le foie	ficatul
les poumons	plămînii
le cerveau	creierul
le sang	sîngele
le ventre	burta
l'appendicite [apɛ̃disit],	apendicita
l'opération	operația
opérer	a opera
le chirurgien	chirurgul
le dentiste	dentistul, stomatologul
le radiologue	radiologul

D

Explicații gramaticale

D 1. *Acordul participiului trecut întrebuințat cu auxiliarul* **avoir.**

Vous **avez commis** *une imprudence, en buvant à cette source.*
*Quand j'***ai aperçu** *la source, j'***ai oublié** *toute prudence.*

Participiul trecut al verbelor întrebuințate cu auxiliarul *avoir* se acordă în gen și număr cu complementul direct dacă acesta stă înaintea lui în propoziție. Dacă complementul direct stă după participiul trecut, acesta rămîne invariabil, după cum tot invariabil rămîne dacă verbul nu are complement sau are numai un complement indirect.

Reamintim că întrebarea la care răspunde complementul direct este: „pe cine?" (pentru ființe) sau „ce?" (pentru lucruri).

Exemplu:

În propoziția: *J'ai acheté quatre billets*, subiectul verbului *ai acheté* este pronumele personal *je*, iar complementul direct este substantivul *billets*. Acest termen este așezat în propoziție după verb, așa încît participiul trecut, care face parte din forma verbală, rămîne nemodificat. Într-o propoziție aproape identică, însă interogativă: *Combien de billets avez-vous achetés?*, complementul direct *billets* precedă verbul, ceea ce determină acordul în gen și număr al participiului trecut: *billets* fiind un substantiv masculin întrebuințat la plural, participiul trecut primește semnul pluralului.

Complement direct pot fi:

1° Pronumele *me, te, le, la, nous, vous, les.*
2° Pronumele relativ *que* („pe care"), cu un antecedent.
3° Un substantiv precedat de adjectivul interogativ *quel, quelle, quels, quelles.*
4° Un substantiv precedat de adverbul *combien.*

Exemple:

1° *Nous* **les** *avons* **regardés.**
2° *Les films* **que** *nous avons* **vus.**
3° **Quelle robe** *avez-vous* **choisie?**
4° **Combien de kilos** *de sucre as-tu* **achetés?**

În limba vorbită, randamentul acestei reguli este foarte mic, așa încît atenția vorbitorului este mai puțin solicitată decît aceea a unei persoane care scrie în limba franceză. Marea majoritate a verbelor franțuzești avînd participiul trecut terminat în vocală *(-é, -i, -u)*, terminațiile corespunzătoare femininului și pluralului *(-e* și *-s)* nu sînt simțite în pronunțare (*regardé, regardée, regardés, regardées* [rəgarde]; *bâti, bâtie, bâtis, bâties* [bɑti]; *vendu, vendue, vendus, vendues* [vɑ̃dy]). Terminația femininului este simțită în pronunțare numai la verbele ale căror participii trecute sînt terminate în consoană *(-s, -t)*, verbe al căror număr este foarte redus. Printre acestea se numără: *asseoir — assis*; *dire — dit*; *écrire — écrit*; *faire — fait*; *mettre — mis*; *mourir — mort*; *prendre — pris* etc. și compușii acestor verbe, precum și verbele în *-ir* (cu participiul trecut terminat în *-ert*) și în *-indre* (cu participiul trecut terminat în *-t*).

D **2.** *Verbul neregulat* **apercevoir.**

Infinitiv: APERCEVOIR a zări

Indicativ prezent	Viitor
j'aperçois eu zăresc *tu aperçois* tu zărești *il aperçoit* el zărește *nous apercevons* noi zărim *vous apercevez* voi zăriți *ils aperçoivent* ei zăresc	*j'apercevrai* eu voi zări *tu apercevras* tu vei zări *il apercevra* el va zări *nous apercevrons* noi vom zări *vous apercevrez* voi veți zări *ils apercevront* ei vor zări
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
aperçois zărește! *apercevons* să zărim! *apercevez* zăriți!	*que j'aperçoive* eu să zăresc *que tu aperçoives* tu să zărești *qu'il aperçoive* el să zărească *que nous apercevions* noi să zărim *que vous aperceviez* voi să zăriți *qu'ils aperçoivent* ei să zărească
Participiu prezent	**Participiu trecut**
apercevant zărind	*aperçu, aperçue* zărit, zărită

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

La fel se conjugă: *concevoir*, a concepe; *décevoir*, a decepționa; *devoir*, a trebui și *recevoir*, a primi, a căpăta.

Observații:

1° În conjugarea acestor verbe, atenția trebuie să se îndrepte asupra particulei *-ev*, a cărei prezență sau absență constituie elementul caracteristic al conjugării anumitor timpuri.

2° La verbele terminate în *-cevoir*, se așază o sedilă sub c cînd această consoană este urmată de *o* sau *u*.

3° Verbul *devoir* are la participiul trecut, la forma masculinului singular, un accent circumflex pe *u (dû)*.

4° Verbele *devoir* și *falloir* sînt sinonime, însă, în timp ce primul este un verb personal care are toate persoanele, al doilea se folosește mai ales cu sensul de „este necesar", fiind echivalent cu o expresie impersonală.

Exerciții

E **1.** Subliniați complementul direct, dacă există vreunul, în propozițiile de mai jos:

1. Ce sont les chanteurs que nous avons applaudis.
2. Il chantait à haute voix.
3. Il a plu toute la matinée.
4. Je les attendues devant l'hôpital.
5. Combien d'œufs Anne a-t-elle achetés?
6. La blouse que tu portes me plaît beaucoup.
7. Quelles places as-tu retenues?
8. Cette cantatrice, je l'ai connue à Paris.
9. Angèle, je t'ai appelée; pourquoi ne réponds-tu pas?
10. Il voyage toute l'année.
11. Ils ont dormi jusqu'à dix heures.
12. J'ai envoyé une lettre à mes parents.

E **2.** Treceți la perfectul compus verbele notate la indicativ prezent și faceți acordul participiului trecut, dacă este cazul:

1. Pourquoi ne saluez-vous pas ces messieurs?
   Pourquoi n'avez-vous pas salué ces messieurs?
   ....
2. La piqûre que vous me faites est douloureuse.
   ....
3. Combien de chambres retenez-vous?
   ....
4. Quels remèdes est-ce qu'il te recommande?
   ....
5. L'ordonnance que le pharmacien exécute.
   ....

6. Les œufs que vous achetez ne sont pas frais.
....
7. Cette ville, je ne la connais pas.
....
8. Il dirige l'opéra „Aïda" sans partition.
....
9. J'oublie ce qu'il me dit.
....
10. Le chapeau qu'il met est neuf.
....
11. Elle descend avec ses parents.
....
12. Quelle lingère lui recommande-t-elle?
....

E 3. Conjugaţi verbul *recevoir* la indicativul prezent în propoziţia *recevoir une invitation* şi verbul *devoir* la condiţionalul prezent în propoziţia *devoir travailler*.

E 4. Completaţi spaţiile punctate cu cuvintele cerute de sens:

1. Quand on a mal aux dents, on va chez le ....
2. Ce sont les .... qui font les opérations.
3. Le médecin lui a .... le pouls.
4. C'est une simple égratignure =*(zgîrietură)*, mais il a perdu beaucoup de ....
5. Lorsqu'on tombe malade, on fait venir le ....
6. Il boite parce qu'il s'est .... le pied.
7. Le thermomètre sert à indiquer la ....
8. Il a eu le vertige et s'est ....
9. Quand on souffre des ...., on ne fume pas.
10. Il a eu un accident de voiture, mais s'en est .... sans une égratignure.

E 5. Înlocuiţi cuvintele notate cu litere cursive cu un sinonim:

1. Je n'ai pas le temps de causer, j'ai du *travail* ....
2. Pourquoi lui avez-vous *interdit* .... de sortir?
3. *Maintenant* .... il est rétabli.
4. Tu vas lui offrir ce *magnifique* .... bouquet?
5. Papa, veux-tu m'acheter *une bicyclette* ....?
6. Elle veut connaître votre *avis* ....
7. Son nouveau *costume* .... lui va à merveille.
8. Je ne me *souviens* .... pas (de) ce détail.
9. Nous avons *observé* .... qu'il était très pâle.
10. Il s'est *efforcé* ...... d'être attentif.

E 6. Traduceţi în limba franceză, folosind infinitivul, dacă verbul subordonatei are acelaşi subiect cu cel din principală, şi conjunctivul, dacă cele două verbe au subiecte diferite:

1. Prefer să rămîn în pat.
2. Prefer să rămîi acasă.
3. Ei doresc să asiste la acest spectacol.
4. Tata doreşte ca eu să asist la acest spectacol.

5. Sînt mulţumit că este restabilit.
6. Sînt mulţumit că (= *d'*) sînt restabilit.
7. Vreau să termin azi acest articol.
8. Vreau să termini azi acest articol.
9. Regret că s-a supărat.
10. Regret că (= *de*) m-am supărat.

Dialoguri suplimentare

F 1. *Docteur et patient.*

— Ah! docteur! Je souffre trop. Faites-moi mourir.

— Pas besoin de conseils, madame, je connais mon métier depuis longtemps.

F 2. *À la leçon d'anatomie.*

— Quelles sont les dents qui viennent les dernières?

— Les fausses, monsieur.

F 3. *Je vous ai reconnu.*

Un malade sur la table d'opération voit venir le chirugien avec son masque sur la bouche. Le malade dit:

— Vous pouvez enlever votre masque, docteur, je vous ai reconnu tout de suite.

....

Lexic:

le masque	masca
enlever	a scoate, a lua jos

XL

Dans le parc du Cişmigiu

Suzanne — Qu'est-ce que tu dirais si on allait prendre l'air dans le parc du Cişmigiu.

Daniel — Je n'ai rien contre. L'air et le soleil me feront du bien. René, ferme ton livre, on t'emmène au Cişmigiu. Si tu veux, donne un coup de téléphone à tes amis. Peut-être ont-ils eux aussi envie (f.) d'une promenade.

....

Daniel — Je me sens un peu las. Asseyons-nous là, à l'ombre, sur ce banc et laissons les enfants jouer si le cœur leur en dit. Moi je vais lire.

În parcul Cişmigiu

Suzana — Ce-ai zice dacă ne-am duce să luăm aer în parcul Cişmigiu.

Daniel — N-am nimic împotrivă. Aerul şi soarele îmi vor face bine. René, închide-ţi cartea, te luăm cu noi în Cişmigiu. Dacă vrei, dă un telefon prietenilor tăi. Poate că au şi ei chef de o plimbare.

....

Daniel — Mă simt cam obosit. Să ne aşezăm acolo, la umbră, pe banca asta şi să lăsăm copiii să se joace dacă au poftă. Eu am să citesc.

Suzanne — René! Rodica! Ne vous éloignez pas trop et surtout ne marchez pas sur les pelouses.

Rodica — Pourquoi ne pas marcher sur les pelouses?

Suzanne — Parce que c'est défendu et que le gardien t'appliquerait sur le champ une amende.

Rodica — Mais c'est vous qui payeriez, parce que moi je n'ai pas d'argent.

Suzanne — À quoi bon y aurait-il des allées, si les gens marchaient sur le gazon et piétinaient les plates-bandes (f.)?

Rodica — Moi, je ne ferais ni des plates-bandes ni des allées et je laisserais pousser l'herbe et les fleurs à leur guise. Fini, le métier de jardinier!

Sandu — Et qui arroserait tes fleurs?

Rodica — La pluie, parbleu!

Sandu — Et pendant la sécheresse?

Rodica — ??? Ça, je n'en sais rien. Mais, quand même, mon idée est bonne: on ne devrait plus ratisser les allées, il n'y aurait plus de brouettes, d'arrosoirs (m.), de pelles, de bêches (f.), ni de râteaux (m.)...

Sandu — Et plus de fleurs...

Rodica — Ça non. Il y aurait des fleurs par milliers. Dans mes jardins, je planterais surtout des pensées, des tulipes, des oeillets (m.) et des pâquerettes (f.).

Suzana — René! Rodica! Să nu vă îndepărtaţi prea mult şi mai ales să nu umblaţi pe peluze.

Rodica — De ce să nu umblăm pe peluze?

Suzana — Pentru că este interzis şi pentru că paznicul ţi-ar aplica imediat o amendă.

Rodica — Dar dumneavoastră aţi plăti, pentru că eu n-am bani.

Suzana — La ce ar exista alei, dacă oamenii ar umbla pe gazon şi ar călca straturile de flori?

Rodica — Eu n-aş face nici straturi nici alei şi aş lăsa iarba şi florile să crească în voie. Gata, cu meseria de grădinar!

Sandu — Şi cine ţi-ar stropi florile?

Rodica — Ploaia, vezi bine!

Sandu — Şi în timpul secetei?

Rodica — ??? Asta nu mai ştiu. Totuşi, ideea mea este bună: n-ar mai trebui greblate aleile, n-ar mai exista roabe, stropitori, lopeţi, hîrleţe, nici greble...

Sandu — Şi nici flori...

Rodica — Asta nu. Ar fi flori cu miile. În grădinile mele, aş planta mai ales pansele, lalele, garoafe şi bănuţei.

René — Les pâquerettes, ça pousse tout seul.
Rodica — Penses-tu ! J'ai vu de mes yeux un jardinier planter des pâquerettes grosses comme... mon poing.
René — Ça c'était dans tes rêves de nourrisson.
Rodica — Je vais t'apprendre à m'appeler nourrisson...
Daniel — Au lieu de causer jardinage et de vous chamailler, vous feriez mieux d'aller vous promener.
Sandu — Moi, je propose une partie de canot (m.) sur le lac.
René — Oui, allons-y. Maman, prête-moi quelques sous pour que j'aille louer une barque à la station de canotage.
Suzanne — Te les prêter?
René — Mais oui. Je te les rendrai quand je serai grand.
Suzanne — Voici vingt lei et fais-en ce que bon te semble. Mais n'allez pas vous noyer surtout.
Sandu — Aucune crainte, madame. Ce sont des canots solides qui ne chavirent pas.
Suzanne — Toi, Rodica, il vaut mieux que tu restes avec nous.
Rodica — Je ne tiens pas à me promener avec eux. Je vais les surveiller d'ici et continuer à vous expliquer comment auront l'air mes parcs sans allées.
Daniel — Ratée, ma lecture !... Vas-y quand même, Rodica, ma petite, on t'écoute.

René — Bănuţeii cresc singuri.
Rodica — Asta s-o crezi tu. Am văzut cu ochii mei pe un grădinar plantînd bănuţei mari cît... pumnul meu.
René — Asta era în visele tale de sugaci.
Rodica — Am să te învăţ eu minte să mă mai numeşti sugaci...
Daniel — În loc să discutaţi despre grădinărit şi să vă ciorovăiţi, aţi face mai bine să vă plimbaţi.
Sandu — Eu propun o plimbare cu barca pe lac.
René — Da, hai să mergem. Mamă, împrumută-mi cîţiva gologani ca să merg să închiriez o barcă la staţia de canotaj.
Suzana — Să ţi-i împrumut?
René — Sigur, că da. Ţi-i voi înapoia cînd voi fi mare.
Suzana — Poftim douăzeci de lei şi fă ce-ţi place cu ei. Dar să nu cumva să vă înecaţi.
Sandu — Nici o grijă, doamnă. Sînt bărci solide care nu se răstoarnă.
Suzana — Tu, Rodica, e mai bine să rămîi cu noi.
Rodica — Nu ţin să mă plimb cu ei. Am să-i supraveghez de aici şi am să continui să vă explic cum vor arăta parcurile mele fără alei.
Daniel— Lectura mea e ratată !... Totuşi, dă-i drumul, Rodica, micuţa mea, te ascultăm.

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɔ̃], [ɑ̃], [wa]:

[ɔ̃]	[ɑ̃]	[wa]
le nourrisson	l'amende	voir
contre	l'envie	couloir
congédier	la pensée	assoiffé
l'opération	planter	soigner
raconter	la tourmente	boiter

B 2. Precizaţi, prin transcrierea fonetică a sunetului, dacă litera *e*, notată cursiv în cuvintele de mai jos, reprezintă sunetul [e], [ɛ] sau [ə] ori dacă este mută:

1. la pelouse ....
2. le fer ....
3. le bouquet ....
4. par milliers ....
5. l'œillet ....
6. une perle ....
7. la médecine ....
8. il arrosera ....
9. la prouesse ....
10. lisiblement ....
11. la convalescence ....
12. recevoir ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

si le coeur vous en dit	dacă vă face plăcere, dacă aveţi chef
sur le champ	imediat, de îndată
à votre guise	dacă doriţi, dacă vă place, după voia d-voastră
par milliers (centaines)	cu miile (sutele)
ce que / où / quand } *bon vous semble*	ce / unde / cînd } doriţi
penses-tu !	asta s-o crezi tu !
une partie de canot	o plimbare cu barca
n'allez pas + verb	să nu cumva să + verb

C 2. Substantivul *les gens* se foloseşte numai la plural cu sensul general de „oamenii, lumea". Vechea formă de singular, *la gent*, nu se mai întrebuinţează.

C **3.** Sinonime:

se quereller, se disputer, se chamailler = a se certa
fatigué, las, -asse = obosit

C **4.** Lexic complementar:

le parterre de fleurs	stratul de flori
la rose	trandafirul
la violette	vioreaua
le lis [lis]	crinul
le perce-neige	ghiocelul
le muguet	lăcrămioara
fleurir, II	a înflori
la serre	sera
la semence, la graine	sămînţa
la touffe	tufa
la haie	gardul viu
le buisson	tufişul
l'arbuste } *l'arbrisseau*	arbustul, copăcelul

Explicaţii gramaticale

D **1.** *Omisiunea articolului* (II).

În afară de cazurile enumerate la capitolul XXXVI, D **3**, articolul se mai omite înaintea substantivelor în următoarele situaţii:

1° Înaintea substantivelor exprimînd diviziuni ale timpului, cum sînt: zilele săptămînii, lunile anului şi cuvintele *midi* şi *minuit*:

Ils arrivent mercredi prochain.
Au mois de juillet il fait très chaud.
Elle a promis de venir à midi.

2° În enumerări, pentru a da naraţiunii mai multă cursivitate:

Piqûres, pilules, compresses, vitamines, tout a été essayé.

3° Înaintea unui substantiv întrebuinţat la vocativ:

Allô, docteur!
Au revoir, camarade.
Enfants, venez ici!

4° În proverbe, dictoane sau expresii echivalente cu acestea:

Nécessité fait loi (= lege).
Oeil pour œil, dent pour dent.
Prudence est mère de sûreté.

D **1.** *Pluralul substantivelor compuse.*

Des porte-manteaux.
Des plates-bandes.

Substantive compuse se numesc acele substantive care sînt alcătuite din două cuvinte 1) scrise într-un singur cuvînt sau 2) scrise despărţit însă unite printr-o liniuţă sau printr-un cuvînt de legătură.

1° La prima categorie, pluralul se formează după regula generală, prin adăugarea literei *s* la sfîrşitul cuvîntului:

un passeport	—	*des passeports*
un portefeuille	—	*des portefeuilles*

Excepţie fac următoarele substantive compuse, alcătuite dintr-un substantiv precedat de un adjectiv posesiv:

monsieur	—	*messieurs*
madame	—	*mesdames*
mademoiselle	—	*mesdemoiselles*

2° Pentru a doua categorie, se poate enunţa următoarea regulă generală: primesc semnul pluralului numai substantivele şi adjectivele care intră în alcătuirea unui substantiv compus, pe cînd celelalte elemente (adverbe, verbe etc.) rămîn invariabile:

une plate-bande	—	*des plates-bandes*
une plate-forme	—	*des plates-formes*
un sourd-muet	—	*des sourds-muets* (surdo-muţi)
un cure-dent	—	*des cure-dents*
une garde-robe	—	*des garde-robes*
un coffre-fort	—	*des coffres-forts* (case de bani)

Dacă cele două elemente componente sînt părţi invariabile de vorbire, nici unul nu ia semnul pluralului:

un va-et-vient	—	*des va-et-vient* (du-te vino)
un laisser-passer	—	*des laisser-passer* (permise de trecere)

Regula comportă numeroase excepţii şi contradicţii. Adeseori, formarea pluralului este dependentă de sens, alteori ea este supusă unor capricii care nu-şi au explicaţia. Capitolul acesta avînd doar un rol secundar în practica vorbirii, nu vom stărui asupra lui, mulţumindu-ne să enunţăm un singur caz: în cuvintele compuse din două substantive unite printr-o prepoziţie, numai primul primeşte semnul pluralului:

un arc-en-ciel	—	*des arcs-en-ciel*
une pomme de terre	—	*des pommes de terre*

Exerciţii

E 1. Înlocuiţi spaţiile punctate cu prepoziţii sau articole contractate:

1. Mettez-vous ...... table et mangez.
2. Ils font tous les jours .... longues promenades.
3. ...... larges fenêtres donnaient .... la rue.
4. Mets-lui ...... l'eau dans son vin.
5. ...... mois ...... avril, il ne fait pas encore chaud.
6. C'est ...... docteur que je dois ma guérison.
7. Il est malade ...... trois jours.
8. As-tu encore besoin ...... manuel (= *manual*)?
9. Dans ce parc, il y a ...... centaines ...... fleurs.
10. Ce que je n'aime pas ...... été, c'est la poussière.

E 2. Înlocuiţi termenii notaţi cursiv cu pronume personale sau adverbiale:

1. *René* est allé voir *son père*./ Il est allé le voir.
2. J'ai envie de manger *de ces raisins*/ ....
3. Donne *ce billet à ton cousin*/ ....
4. Prêtez-moi deux *de ces livres*/ ....
5. Elle rêve souvent *d'un beau jardin fleuri*/ ....
6. Il a refusé *mon cadeau*/ ....
7. C'est *Sandu* qui louera *la barque*/ ....
8. Adressez-vous à *cet employé*/ ....
9. Je vais acheter deux bouquets *de ces fleurs* / ....
10. Elle ne veut pas se séparer de *son mari qui est malade*/ ....
11. Je veux rester *dans ma chambre*/ ....
12. Ce sont *mes copains* qui ont cassé *la vitre*/ ....

E 3. Înlocuiţi termenii notaţi cursiv cu pronumele complement direct corespunzător şi acordaţi participiul trecut, dacă este cazul:

1. Avez-vous mangé *ces pommes de terre?* Les avez-vous mangées?
2. J'ai laissé *mes cigarettes* sur la table/ ....
3. Il ne m'a pas donné *la lettre*/ ....
4. J'ai cueilli *ces violettes* pour maman/ ....
5. C'est papa qui m'a acheté *ce béret*/ ....
6. J'ai attendu *ma femme* jusqu'à deux heures/ ....

E 4. Completaţi propoziţiile introduse de conjuncţia *si* cu timpul gramatical cerut de sens şi de regulă:

1. Si je (être) j'étais jardinier, je ne planterais pas de tulipes ici.
2. Je ne me serais pas égaré, si je (demander) .... mon chemin à un passant.
3. Si tu me (obéir) .... toujours, je ne serais pas obligé de te punir.
4. Si ces fruits (être) .... mûrs (= *coapte*), j'en mangerais volontiers.
5. Il n'aurait pas pris froid, s'il (ne pas boire) .... cette eau glacée.
6. Si tu (aller) .... en ville, achète-moi des journaux.
7. Elle ne sortirait pas si vous le lui (défendre) ....
8. S'il (faire) .... beau temps, je prendrais l'avion.
9. Si, hier, tu (mettre) .... ton chandail, tu ne serais pas enrhumé aujourd'hui.
10. Si vous (marcher) .... moins vite, je ne serais pas si fatigué.

E 5. După rezolvare, traduceţi exerciţiul 4 în limba română.

F

Dialoguri suplimentare

F 1. *Un pochard.*

Sur un banc du Luxembourg, un ivrogne dort paisiblement. Le temps passe. C'est l'heure de la fermeture. Un gardien indulgent s'approche de l'homme, lui tape sur l'épaule et lui fait ouvrir un œil, et...

— Allons, mon vieux, faites un effort. On ferme les portes...

— Bon, bon, murmure l'autre d'une voix pâteuse. Fermez-les, mais faites bien attention de ne pas les claquer, n'est-ce pas?

....

Lexic:

le pochard, l'ivrogne	beţivul
le Luxembourg	parc cu acest nume în Paris
paisiblement	liniştit
la fermeture	închiderea
s'approcher	a se apropia
taper	a bate
pâteux, -euse	gros, îngroşat, încleiat
claquer	a trînti

F 2. *Dans un jardin.*

Deux hommes marchent dans un jardin. L'un d'eux tombe tout à coup dans un trou profond.

— Ah! dit l'autre, je voulais vous avertir de ce trou, je l'ai oublié.

— Ce n'était pas nécessaire, dit le premier en se relevant, vous voyez bien que je l'ai trouvé tout seul.

....

Lexic:

le trou	gaura
profond, -e	adînc, -ă
se relever	a se ridica

XLI

À la bibliothèque

La bibliotecă

Daniel — Puisque notre voiture nous a été envoyée, on pourrait songer à prendre des vacances.

Daniel — De vreme ce maşina ne-a fost trimisă, ne-am putea gîndi să luăm vacanţă.

Suzanne — Et tu veux te mettre en route sans avoir établi d'itinéraire?

Suzana — Şi vrei să porneşti la drum fără să fi stabilit vreun itinerar?

Daniel — Mon itinéraire est fixé dans ses grandes lignes, mais je voudrais joindre l'utile à l'agréable et vous faire prendre quelques jours de vacances à la mer et à la campagne.

Daniel — Itinerarul meu este fixat în linii mari, dar aş vrea să îmbin utilul cu plăcutul şi să vă prilejuiesc cîteva zile de vacanţă la mare şi la ţară.

Suzanne — Ça c'est une idée à laquelle je souscris. Je ne voudrais pas quitter la Roumanie sans avoir visité ses villes et ses régions les plus pittoresques.

Suzana — Aceasta-i o idee la care subscriu. N-aş vrea să părăsesc România fără să fi vizitat oraşele şi regiunile ei cele mai pitoreşti.

Daniel — On est donc d'accord. Il ne me reste plus qu'à consulter quelques cartes et guides touristiques.

Daniel — Aşadar, sîntem de acord. Nu-mi mai rămîne decît să consult cîteva hărţi şi ghiduri turistice.

(À la Bibliothèque Centrale Universitaire)

(La Biblioteca Centrală Universitară)

Daniel — Bonjour, mademoiselle. Pourriez-vous m'inscrire à la bibliothèque?

Daniel — Bună ziua, domnişoară. Aţi putea să mă înscrieţi la bibliotecă?

La bibliothécaire — Bien entendu, monsieur. Vous êtes étranger, n'est-ce pas? Donnez-moi votre passeport pour que je vous fasse une carte d'abonnement. Et remplissez cette fiche, s'il vous plaît.

Bibliotecara — Bineînţeles, domnule. Sînteţi străin, nu-i aşa? Daţi-mi paşaportul dv. ca să vă fac un permis de intrare. Şi completaţi această fişă, vă rog.

Daniel — L'inscription m'autorise à consulter vos collections sur place ou bien puis-je aussi emprunter des livres (m.) à domicile?

Daniel — Înscrierea îmi permite să consult colecţiile dv. pe loc sau pot să şi împrumut cărţi la domiciliu?

La bibliothécaire — Ça dépend des livres que vous désirez emprunter.

Bibliotecara — Depinde de cărţile pe care doriţi să le împrumutaţi.

Daniel — Des guides touristiques, des cartes, le dernier annuaire statistique et des monographies des différentes régions et villes de Roumanie.

Daniel — Nişte ghiduri turistice, hărţi, ultimul anuar statistic şi monografii ale diferitelor regiuni şi oraşe ale României.

La bibliothécaire — Je vais vous montrer nos fichiers alphabétiques et par matières. Vous y trouverez tout ce qui vous intéresse.

Bibliotecara — Am să vă arăt fişierele noastre alfabetice şi pe materii. Veţi găsi în ele tot ce vă interesează.

Daniel — Merci. Je vais les consulter. *(Après un moment)* Mademoiselle, je me débrouille mal. C'est que je ne connais presque rien de la géographie de la Roumanie. N'auriez-vous pas un guide géographique général du pays? En français ou en anglais.

Daniel — Mulţumesc. Am să le consult. *(După un moment)* Domnişoară, mă descurc greu. Nu cunosc aproape nimic din geografia României. N-aţi avea un ghid geografic general al ţării? În franţuzeşte sau în englezeşte.

La bibliothécaire — Si! J'en ai un sous la main.

Daniel — Je crois qu'il fera mon affaire. Il n'est pas volumineux et je vais le consulter sur place.

(Au bout de deux heures)

Daniel — Merci, mademoiselle, de votre obligeance. Me voilà amplement renseigné. C'est un excellent petit bouquin, que j'aurais dû consulter dès mon arrivée dans le pays, voici un mois. Mais mieux vaut tard que jamais... Combien de livres peut-on emprunter?

La bibliothécaire — Cinq, au plus.

Daniel — Je n'en prendrai que trois. Avant tout, celui où sont décrits le littoral de la Mer Noire et le Delta du Danube. Quant aux deux autres, voyons... Je prendrai aussi celui qui traite des monuments historiques et l'annuaire statistique.

La bibliothécaire — Vous voudrez bien attendre quelques instants... Voici les livres, monsieur. Une signature, s'il vous plaît.

Daniel — Quand dois-je vous les remettre, mademoiselle?

La bibliothécaire — Deux semaines vous suffiront?

Daniel — C'est largement suffisant. Merci beaucoup. Combien ai-je à payer?

La bibliothécaire — Mais rien, monsieur. L'accès dans les bibliothèques est gratuit.

Bibliotecara — Ba da! Am unul la îndemînă.

Daniel — Cred că e tocmai ce-mi trebuie. Nu este voluminos şi am să-l consult pe loc.

(După două ore)

Daniel — Mulţumesc, domnişoară, pentru bunăvoinţă. Acum sînt informat pe deplin. Este o cărticică excelentă pe care aş fi trebuit să o consult la sosirea mea în ţară, acum o lună. Dar mai bine mai tîrziu decît niciodată. Cîte cărţi se pot împrumuta?

Bibliotecara — Cinci, cel mult.

Daniel — N-am să iau decît trei. Înainte de toate aceea unde sînt descrise litoralul Mării Negre şi Delta Dunării. Cît despre celelalte două, să vedem... Voi lua şi pe aceea care tratează despre monumentele istorice şi anuarul statistic.

Bibliotecara — Vă rog să aşteptaţi cîteva clipe...
Poftim cărţile dv., domnule. O semnătură, vă rog.

Daniel — Cînd trebuie să vi le restitui, domnişoară?

Bibliotecara — Două săptămîni vă vor fi de ajuns?

Daniel — Este mai mult decît suficient. Vă mulţumesc frumos. Cît am de plătit?

Bibliotecara — Nimic, domnule. Accesul în biblioteci este gratuit.

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [y], [œ], [j], [ɥ]:

[y]	[œ]	[j]	[ɥ]
consulter	l'*oe*illet	nous pourr*i*ons	cel*u*i
excl*u*	la f*eu*ille	le gard*i*en	l'ann*u*aire
vol*u*mineux	la p*eu*r	la v*i*olette	contin*u*er
la n*u*que	le ch*œu*r	la collect*i*on	le b*u*isson
le mon*u*ment	c*ue*ille	le jardin*i*er	le c*u*ir

B 2. Transcrieţi fonetic, ţinînd seama şi de legătura dintre cuvinte:

1. Quelques impressions ....
2. J'en ai un sous la main ....
3. Les trois autres ....
4. Au bout de deux heures ....
5. J'en emprunte deux ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

joindre l'utile à l'agréable	a îmbina utilul cu plăcutul
avoir sous la main	a avea la îndemînă
au bout de	după ....
quant à (au, aux)	cît despre, în ceea ce priveşte

C 2. *Vacances* se întrebuinţează la plural cu înţelesul de „vacanţă, concediu" şi la singular cu sensul de „loc vacant, liber".

C 3. *Prêter* şi *emprunter* au amîndouă înţelesul de „a împrumuta", însă cu nuanţe opuse: *prêter* înseamnă „a da cu împrumut", iar *emprunter* „a lua cu împrumut". Ambele verbe se construiesc cu prepoziţia *à*.

C 4. *Voici un mois* (*une semaine* etc.) şi *il y a un mois* (*une semaine* etc.) sînt construcţii echivalente avînd înţelesul de „în urmă cu (o lună, o săptămînă etc.), acum (o lună, o săptămînă etc.)".

C 5. Sinonime:

le livre, le bouquin = cartea
penser, songer = a se gîndi

C **6.** Cuvinte cu mai multe sensuri:

l'accès, m.	1. intrarea	
	2. accesul, criza	
remplir	1. a umple	
	2. a completa	(un formular)
	3. a îndeplini	(o sarcină)

C **7.** Lexic complementar:

le lecteur	cititorul
la salle de lecture	sala de lectură
l'étagère	etajera
le rayon	raftul, polița
étudier	a studia
le volume, le tome	volumul
l'édition	ediția
le chapitre	capitolul
la page	pagina
la ligne	rîndul
le recueil	culegerea
le traité	tratatul
le manuel	manualul
l'anthologie	antologia
la grammaire	gramatica
le dictionnaire	dicționarul
l'atlas [atlas]	atlasul
l'album [albɔm]	albumul
imprimer	a tipări
le typographe	tipograful
le relieur	legătorul de cărți
relier	a lega o carte

Explicații gramaticale

D **1.** *Pronumele demonstrativ (forme simple).*

> **Celui** *où est décrit le littoral.*
> **Celui** *qui traite des monuments historiques.*
> **Ce** *qui me dérange...*

Pronumele demonstrativ înlocuiește un substantiv, arătînd ființa (persoană sau animal) sau obiectul despre care se vorbește.

Pronumele demonstrativ are forme simple și forme compuse la cele trei genuri: masculin, feminin și neutru.

Forme:

Gen / Număr	singular	plural
Masc.	*celui*, acela, cel	*ceux*, aceia, cei
Fem.	*celle*, aceea, cea	*celles*, acelea, cele
Neutru	*ce*	

Formele simple de genul masculin și feminin se întrebuințează:

1° Înaintea pronumelor relative simple *qui, que, dont, où:*

> *Ceux qui nous attendent sont des amis.*
> *Ce film est plus intéressant que celui que nous avons vu la semaine passée.*

2° Înaintea unui cuvînt introdus de prepoziția *de* (cîteodată și de alte prepoziții):

> *Voici la voiture de mon frère et, à côté, celle de mon père.*
> *Je préfère la glace au café à celle aux fruits.*

3° Înaintea unui participiu trecut sau prezent. (Acest din urmă caz, folosit în mod curent în limba vorbită, nu este admis de puriști):

> *La sonate que tu as interprétée au piano est plus difficile que celle jouée par ta mère.*

Forma simplă pentru genul neutru se folosește:

1° Ca subiect al verbului *être* și precedîndu-l, de regulă, în mod nemijlocit:

> *C'est un livre intéressant.*
> *Ce sera mon premier grand voyage.*

2° Urmată de pronumele relative *qui, que, dont*, introducînd propoziții relative. În acest caz se traduce în limba română prin „ceea ce, ce":

> *Occupez-vous de ce qui vous regarde.*
> *Ce que vous me dites me surprend.*

Reamintim cu acest prilej că pronumele demonstrativ neutru *ce* intră și în compoziția locuțiunilor *c'est... qui, c'est... que.*

Să ne ferim să confundăm pronumele demonstrativ *ce* cu adjectivul demonstrativ *ce*, care determină și precedă un substantiv.

D **2.** *O întrebuințare specială a verbului* **faire.**

> *Je voudrais vous* **faire** *prendre quelques jours de vacances.*
> *Nous ne savons pas à qui nous adresser pour* **faire** *venir une ambulance.*

Verbul *faire* urmat de un verb la infinitiv își pierde înțelesul propriu de „a face" și capătă o valoare specială, alcătuind o perifrază prin care se arată că nu subiectul propoziției este acela care săvîrșește acțiunea, dar că ea este săvîrșită de altcineva la cererea, la inițiativa sau prin mijlocirea subiectului.

Această construcţie, proprie limbii franceze, este traductibilă în limba română numai cu ajutorul unei perifraze sau al unor verbe cu un sens analog.

Exemple:

Nous ferons venir notre voiture, vom cere să ni se trimită maşina.
Il se fait faire un costume, el îşi comandă un costum.
Elle se fait sécher les cheveux, îşi usucă părul (la un aparat).
Ils ont fait venir le médecin, au chemat medicul (prin cineva, sau prin telefon).
On va chez le coiffeur pour se faire couper les cheveux, mergem la frizer pentru a ne tunde.

Exerciţii

E 1. Formulaţi întrebări pentru următoarele răspunsuri:

1. Notre bibliothèque possède plus d'un million de livres.
2. Vous nous remettrez les livres la semaine prochaine.
3. Si, nous prêtons aussi des albums.
4. J'ai besoin de cet atlas pour établir un itinéraire.
5. Il n'a pas encore rempli la fiche.
6. J'ai lu ce livre récemment (= *recent*).
7. Notre bibliothèque est fermée pendant les vacances.
8. Je n'ai pas consulté le fichier.
9. Nous sortirons vers dix heures.
10. Nous sommes en Roumanie depuis trois semaines.

E 2. Distingeţi adjectivele demonstrative de pronumele demonstrative, subliniind cu o linie adjectivele şi cu două linii pronumele:

1. Ce n'est pas cette cravate que je cherche.
2. Ce livre est tout ce que vous pouvez me recommander?
3. Ce qui me plaît chez René, c'est qu'il est dégourdi.
4. Ce sont ces enfants qui ont cassé la vitre.
5. Les dames que tu vois là, ce sont les tantes des deux autres. — Est-ce possible?
6. Je préfère ces fleurs à celles que j'ai achetées hier.

E 3. Transformaţi prima din cele două propoziţii într-o subordonată condiţională introdusă de *si*, cu verbul la indicativul imperfect, iar în propoziţia a doua (propoziţia principală) puneţi verbul la timpul cerut de sens:

1. Tu rentres tôt, je peux dormir / Si tu rentrais tôt, je pourrais dormir.
2. Elle tombe malade, je t'en avertis / ....
3. Tu es prudent, tu ne bois pas à cette source / ....
4. Tu sors, je t'accompagne / ....
5. Tu m'écoutes attentivement, tu me comprends / ....
6. Vous êtes relieur, combien de livres reliez-vous par jour? / ....
7. Sophie ment, ses parents la punissent / ....
8. Il fait beau temps, je vais pour deux jours à la montagne / ....
9. René a quelques sous, il fait une partie de canot / ....
10. Je suis libre, je vous aide / ....

E 4. După rezolvare, traduceţi exerciţiul **3** în limba română.

E 5. Completaţi spaţiile punctate cu pronumele demonstrative corespunzătoare:

1. .... qui ont lu ce livre avant vous l'ont trouvé intéressant. 2. Ce costume est moins élégant que .... de mon ami. 3. ...... que je voudrais manger, ... est un bifteck. 4. Ces sandales ont été moins chères que .... que t'a achetées ta mère. 5. Tout ...... que je t'ai dit, ... est la pure vérité. 6. De ces deux voitures, je choisirais ..... qui est la plus rapide. 7. ...... que je viens de saluer est mon directeur. 8. Répète ...... qu'ils t'ont dit.

XLII

Itinéraires de vacances

Daniel — Mon cher Horia, nous venons pour une consultation et, en même temps, pour vous proposer quelque chose.
Horia — Entrez d'abord, et asseyez-vous. J'espère qu'il ne vous est rien arrivé. Vous avez l'air tout drôle.
Suzanne — On est en train de faire des projets de vacances et on voudrait non seulement vous demander votre opinion sur certains itinéraires, mais aussi vous proposer de passer votre congé en notre compagnie.

Itinerarii de vacanţă

Daniel — Dragul meu Horia, venim pentru o consultaţie şi, în acelaşi timp, ca să vă propunem ceva.
Horia — Intraţi întîi şi luaţi loc. Sper că nu vi s-a întîmplat nimic. Aveţi un aer ciudat.
Suzana — Facem planuri de vacanţă şi am vrea nu numai să vă cerem părerea asupra anumitor itinerarii, dar să vă şi propunem să vă petreceţi concediul în tovărăşia noastră.

Horia — En ce qui me concerne, je ne demande pas mieux et pour ce qui est d'Irène, je puis dès maintenant dire oui à sa place. Je suis sûr qu'elle en sera ravie. Voyons vos projets.
Daniel — J'en ai fait un tas. Reste à voir s'ils sont réalisables, car je ne connais votre pays que de lecture, tandis que vous l'avez certainement parcouru de long en large.
Horia — La plupart des touristes étrangers qui visitent la Roumanie y viennent pour la mer. D'autres gagnent le Delta et une troisième catégorie, les chasseurs, est tentée par les régions riches en gibier.
Daniel — Je n'aime pas la chasse et Suzanne non plus. D'ailleurs, il faut vous dire que, pour moi, ces vacances auront surtout un caractère professionnel, car je dois continuer à fournir des articles à mon journal.
Horia — Raison de plus pour visiter autant de localités, d'usines et de centres d'intérêt historique que possible. Il est vrai que, par le train, la chose est plus difficile, mais c'est quand même faisable [fəzabl].
Suzanne — Mais nous avons notre Citroën (f.). Elle nous a été envoyée avant-hier.
Horia — Ça c'est chouette. En ce cas, vous êtes libres de choisir n'importe quelle route et de faire halte où vous voulez. Malheureusement, notre voiture subit à présent une révision générale, si

Horia — În ceea ce mă priveşte, sînt întru totul de acord, iar în ceea ce o priveşte pe Irina, pot răspunde de pe acum da în locul ei. Sînt sigur că va fi încîntată. Să vă vedem planurile.
Daniel — Am făcut o mulţime. Rămîne de văzut dacă sînt realizabile, căci nu vă cunosc ţara decît din lecturi, în timp ce dumneata ai străbătut-o cu siguranţă în lung şi în lat.
Horia — Majoritatea turiştilor străini care vizitează România vin aici pentru mare. Alţii se îndreaptă spre Deltă şi o a treia categorie, vînătorii, este ispitită de regiunile bogate în vînat.
Daniel — Mie nu-mi place vînătoarea şi nici Suzanei. De altfel, trebuie să-ţi spun că, pentru mine, această vacanţă va avea mai ales un caracter profesional, căci trebuie să continui să trimit articole ziarului meu.
Horia — Un motiv în plus ca să vizitezi cît mai multe localităţi, uzine şi centre de interes istoric. Este adevărat că, cu trenul, treaba e mai dificilă, dar se poate face.
Suzana — Dar avem „Citroënul" nostru. Ne-a fost trimis alaltăieri.
Horia — Asta-i straşnic. În acest caz, sînteţi liberi să alegeţi orice drum şi să vă opriţi unde vreţi. Din păcate, maşina noastră se găseşte acum în revizie generală, aşa

bien que nous serons obligés de prendre le train.
Daniel — Qu'à cela ne tienne! On commencera par visiter le littoral. Là, nous autres hommes, nous plaquerons femmes et enfants et nous partirons dans ma voiture à la conquête de quelques cités de l'industrie roumaine!
Horia — Après quoi on fera une randonnée dans deux voitures, avec nos familles, parce que, à cette date, ma „Fiat" sera réparée.
Daniel — Ça c'est une idée magnifique! Fixons donc le premier itinéraire.
Horia — Je vous conseillerais d'aller voir Galatz et Brăila, puis la ville Gheorghe Gheorghiu-Dej, intéressante à maints points de vue, après quoi on pourrait redescendre sur Braşov. Et ne manquez pas de visiter Hunedoara, Reşiţa, et Ploieşti, qui sont des villes industrielles de la plus haute importance.
Daniel — Mais n'oubliez pas que les questions de l'agriculture m'intéressent également.
Horia — Cela s'entend. On visitera quelques coopératives agricoles de production et quelques fermes d'état, qui vous éclaireront à ce sujet.
Suzanne — Et que proposez-vous pour la deuxième partie de nos vacances?
Daniel — On en causera le moment venu. En attendant, il me tarde de quitter Bucarest avant la canicule.

încît vom fi nevoiţi să luăm trenul.
Daniel — Asta nu-i o piedică! Vom începe cu vizitarea litoralului. Aici, noi bărbaţii, ne vom abandona soţiile şi copiii şi vom pleca în maşina mea să cucerim cîteva cetăţi ale industrei româneşti!
Horia — Apoi vom face un tur în două maşini, cu familiile noastre, pentru că, la acea dată, „Fiatul" meu va fi reparat.
Daniel — Asta-i o idee minunată! Să fixăm deci primul itinerar.
Horia — Te-aş sfătui să mergi să vezi Galaţi şi Brăila, apoi oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, interesant din multe puncte de vedere, după care am putea coborî înapoi spre Braşov. Şi nu uita să vizitezi neapărat Hunedoara, Reşiţa şi Ploieşti, care sînt oraşe industriale de cea mai mare importanţă.
Daniel — Dar nu uita că problemele agriculturii mă interesează de asemenea.
Horia — Se înţelege. Vom vizita cîteva cooperative agricole de producţie şi cîteva întreprinderi agricole de stat, care te vor lămuri în această privinţă.
Suzana — Şi ce propui pentru partea a doua a vacanţei noastre?
Daniel — Vom vorbi despre aceasta la timpul cuvenit. Deocamdată, sînt nerăbdător să părăsesc Bucureştiul înainte de caniculă.

B

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɛ̃], [k]:

[ɛ̃]	[k]
***in**dustriel*	le *c*ongé
cert***ain***	la con*qu*ête
l'*in*scription	l'*a*ccès
en tr*ain* de	la bibliothè*que*
le p*ein*tre	les va*c*ances

B 2. Precizaţi, prin transcriere fonetică, valoarea lui *l*: [l], [j] sau [—]:

1. seul ....
2. village ....
3. pareil ....
4. allumer ....
5. le travail ....
6. l'illusion ....
7. la fille ....
8. conseiller ....
9. le million ....
10. les sourcils ....

B 3. Transcrieţi ortografic:

1. [ʒnɛtɑ̃trɛ̃ də fɛr de prɔʒɛ] ....
2. [kɑ̃ditvu?] ....
3. [rjɛ̃ nɛtarive] ....
4. [ʒnɑ̃kozra dəmɛ̃] ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

avoir l'air tout drôle	a avea un aer ciudat
en ce qui concerne / *pour ce qui est de*	în ceea ce priveşte
la plupart	cei mai mulţi, cele mai multe
raison de plus [plys]	un motiv în plus
faire halte	a se opri, a face un popas
si bien que	aşa încît
qu'à cela ne tienne!	asta nu-i o piedică!
à maints points de vue	din multe puncte de vedere
à ce sujet	în această privinţă
le moment venu	cu altă ocazie, cînd va fi cazul
il me tarde de + verb inf.	sînt nerăbdător să + verb, abia aştept să + verb

C **2.** *En train de* urmat un verb la infinitiv este o expresie mult folosită în limba franceză şi aproape intraductibilă în româneşte, avînd sensul de „a fi ocupat cu un anumit lucru“:

Ils étaient **en train de lire** *quand on a sonné*, ei citeau (erau ocupaţi cu lectura) cînd cineva a sunat.
Je suis **en train de lui écrire**, tocmai îi scriu.

C **3.** Sinonime:

la question, le problème = problema
ravi, enchanté = încîntat
sûr, certain = sigur
la majorité, la plupart = cei mai mulţi, majoritatea
s'arrêter, faire halte = a se opri

Explicaţii gramaticale

D **1.** *Diateza pasivă.*

Les chasseurs **sont tentés** *par les régions riches en gibier.*
Elle nous **a été envoyée** *avant-hier.*

Diateză pasivă se numeşte acea formă verbală în care subiectul propoziţiei nu face acţiunea sau lucrarea — cum se întîmplă în diateza activă — ci o suferă, acţiunea fiind săvîrşită de un agent (în gramatică, acest agent poartă numele de complement de agent).

Propoziţia *Daniel emprunte des livres* este la diateza activă, *Daniel* fiind subiectul şi *livres* complementul direct. În diateza pasivă, termenii rămîn aceiaşi, însă structura frazei suferă următoarele modificări:

a) complementul direct *(livres)* devine subiect gramatical şi stă la începutul propoziţiei;

b) subiectul *(Daniel)* devine complement de agent şi stă după verb;

c) verbul propoziţiei, care, în diateza activă, a fost *emprunte*, este auxiliarul *être*, urmat de participiul trecut al verbului care exprimă acţiunea *(emprunter)*;

d) complementul de agent este introdus de prepoziţia *par* (uneori *de*).

În urma acestor modificări, propoziţia cu verbul la diateza pasivă are următoarea structură:

Les livres sont empruntés par Daniel, cărţile sînt împrumutate de Daniel.

Observaţii:

1° Pot fi trecute la diateza pasivă numai verbele tranzitive, adică acele verbe care pot avea un complement direct.

2° Timpul verbului propoziţiei pasive este acela al auxiliarului *être*. Astfel, în exemplul de mai sus, verbul ***emprunter*** stă la indicativul prezent, pentru că verbul *être* este întrebuinţat la acest timp.

3° Participiul trecut al verbului folosit în diateza pasivă şi precedat de auxiliarul *être* se acordă în gen şi număr cu subiectul gramatical. În exemplul de mai sus *empruntés* este la masculin plural, fiind acordat cu subiectul gramatical *les livres*.

4° Prepoziţia care introduce complementul de agent este de regulă *par*, pe cînd, în limba română, se foloseşte exclusiv „de“. Prepoziţia *de* se întrebuinţează în construcţia pasivă franceză mai ales după verbe care exprimă o apreciere sau o stare: *René est aimé* **de** *ses parents*.

5° Complementul de agent poate să fie subînţeles *(La voiture nous a été envoyée)*.

În acest caz, la diateza activă, subiectul propoziţiei este pronumele *on*.

6° În limba franceză contemporană construcţia pasivă este în regres, fiind înlocuită în special prin diateza activă avînd ca subiect pe *on*. Ex. în loc de *il a été puni* se va spune, aşadar, de preferinţă: *on l'a puni*.

D **2.** *Verbul neregulat* **lire.**

Infinitiv: LIRE a citi

Indicativ prezent	Viitor
je lis eu citesc *tu lis* tu citeşti *il lit* el citeşte *nous lisons* noi citim *vous lisez* voi citiţi *ils lisent* ei citesc	*je lirai* eu voi citi *tu liras* tu vei citi *il lira* el va citi *nous lirons* noi vom citi *vous lirez* voi veţi citi *ils liront* ei vor citi
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
lis citeşte! *lisons* să citim! *lisez* să citiţi! citiţi!	*que je lise* eu să citesc *que tu lises* tu să citeşti *qu'il lise* el să citească *que nous lisions* noi să citim *que vous lisiez* voi să citiţi *qu'ils lisent* ei să citească
Participiu prezent	**Participiu trecut**
lisant citind	*lu, lue* citit, citită

Exerciţii

E **1.** Traduceţi în limba franceză, întrebuinţînd expresii învăţate în dialogurile XXXVIII—XLII:

1. Sper că medicul va pune diagnosticul exact.
2. A fost cît pe ce să se cureţe, dar acum este sănătos tun.

3. Abia aştept să revăd litoralul.
4. Vrei să facem un popas, sînt foarte obosit.
5. În ceea ce mă priveşte, sînt de acord.
6. Dacă ai chef, du-te să faci o plimbare cu barca.
7. Aşteaptă, am la îndemînă o hartă a României. Am să ţi-o arăt.
8. Lăsaţi-i să se distreze în voie.
9. Nu pot să vă dau explicaţii în această privinţă.
10. Rodica ne-a jucat o festă: a ascuns cheia bufetului.
11. Ne pregătim de pe acum pentru această excursie.
12. A răcit, a făcut o pneumonie şi acum trebuie să stea în pat.

E 2. Completaţi spaţiile punctate cu adjective sau cu pronume demonstrative:

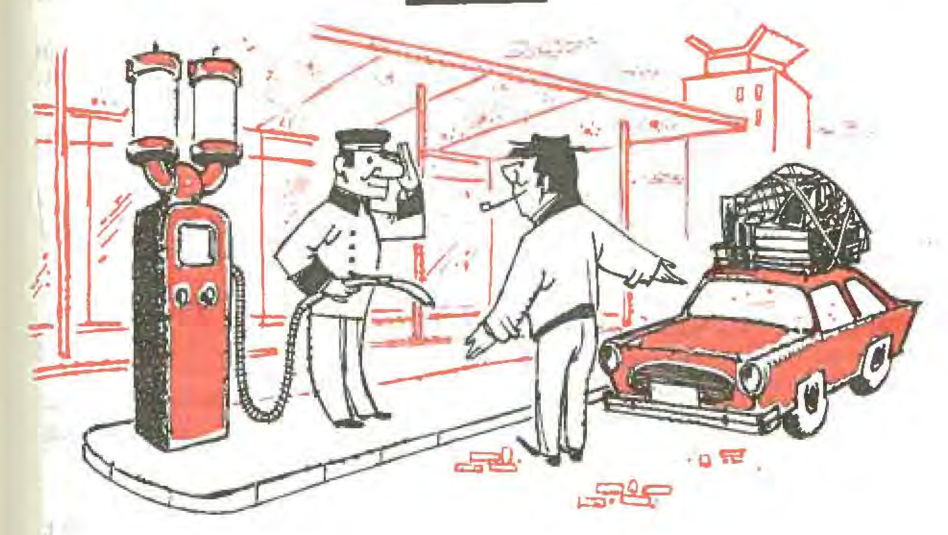
1. Est- ce que tu as tout ce qu'il te faut?
2. ...... hôtel est meilleur que ...... où nous sommes descendus il y a deux ans.
3. Je ne peux rien vous dire à ...... sujet : ...... est un secret.
4. ...... chalet est trop loin: gagnons .. .. qui nous a été recommandé par votre ami.
5. ...... est moi qui ai demandé au docteur de venir voir .... malade.
6. ...... qui nous attendent sont des parents de province. — ...... sont ...... dont vous nous avez parlé l'autre jour?
7. ...... dame est une cantatrice et ...... qui est assise à côté d'elle est une étoile de l'Opéra.
8. Je ne crois pas ...... qu'il m'a raconté. — Qu'est- .... qu'il t'a raconté?

E 3. Treceţi propoziţiile de mai jos la diateza pasivă (subiectul propoziţiei cerute de exerciţiu este notat cu caractere cursive):

1. Les jardiniers ratissent *les allées.*/ Les allées sont ratissées par les jardiniers.
2. René a remis *la clé* au portier./ ....
3. Les enfants n'aiment pas *ce professeur.*/ ....
4. Le facteur a apporté *un télégramme.*/ ....
5. Le douanier m'a rendu *mon passeport.*/ ....
6. Anne a acheté *une gerbe de fleurs.*/ ....
7. Irène Aldea avait puni *les deux fillettes.*/ ....
8. L'agent a interpellé *un passant.*/ ....
9. Mon père écrira *un reportage* et ma mère *un autre.*/ ....
10. La bibliothécaire m'a donné *toutes les indications nécessaires.*/ ....

E 4. Conjugaţi *je lis le journal* la indicativ prezent şi *il faut que je lise cet article* la conjunctiv prezent.

XLIII

Une randonnée en voiture

Daniel — Toi, Sandu, tu t'assiéras à côté de moi et vous, Angèle et René, à l'arrière.
René — Je voudrais être assis près de toi, papa.
Daniel — Non. Fais ce que je t'ai dit.
René — Mais, papa...
Daniel — Ne ronchonne pas et ne fais pas de façons. Allez!... D'abord, on va faire le plein. Toi, Sandu, indique-moi le chemin à prendre pour trouver un poste d'essence.
Sandu — Mais dans quelle direction est-ce qu'on va?

O plimbare cu maşina

Daniel — Tu, Sandule, te vei aşeza lîngă mine, iar voi, Angela şi René, în spate.
René — Aş vrea să stau lîngă tine, tată.
Daniel — Nu. Fă ce ţi-am spus.
René — Dar, tată...
Daniel — Nu mormăi şi nu face mofturi. Haide!... Mai întîi, mergem să facem plinul. Tu, Sandule, arată-mi drumul pe care trebuie să-l urmez ca să găsesc o staţie de benzină.
Sandu — Dar în ce direcţie mergem?

Daniel — C'est à toi de proposer.
Sandu — Je proposerais Snagov. C'est un endroit charmant, en pleine forêt, avec un lac admirable.
Daniel — Ça c'est une riche idée. Je compte sur toi pour me diriger.

. . . .

Daniel (s'adressant au pompiste) — Le plein, s'il vous plaît. Super. Vous en avez, n'est-ce pas?
Le pompiste — Oui, monsieur.
Daniel — Tenez, voici la clé du réservoir.
Le pompiste (après un moment) — C'est fait, monsieur. Voulez-vous que je vous nettoie votre pare-brise et la plaque?
Daniel — Volontiers. Ils sont tout éclaboussés et je pourrais avoir des ennuis (ɑ̃nɥi] (m.). Merci... Montez, mes enfants, on part.
Sandu — Vous passez autrement les vitesses que papa. Comment faites-vous pour passer en deuxième?
Daniel — Comme ça... Et pour la troisième, en haut et à droite. Et ça c'est pour la marche arrière.
Sandu — Ce n'est pas bien compliqué. Vous savez, la voiture n'a presque plus de secrets pour moi.
Daniel — Vraiment? Tu es si fort que ça en mécanique? Je vais te faire passer un examen. Voyons... Première question: comment l'action du moteur est-elle transmise aux roues?
Sandu — Par l'intermédiaire de l'embrayage, qui est un disque

Daniel — Propune tu.
Sandu — Aş propune Snagovul. Este o localitate minunată, în plină pădure, cu un lac minunat.
Daniel — Asta-i o idee straşnică. Mă bizui pe tine ca să mă îndrumi.

. . . .

Daniel (adresîndu-se benzinarului) — Plinul, vă rog. Benzină super. Aveţi, nu-i aşa?
Benzinarul — Da, domnule.
Daniel — Poftim, asta-i cheia rezervorului.
Benzinarul (după un moment) — S-a făcut, domnule. Vreţi să vă şterg parbrizul
şi numărul?
Daniel — Bucuros. Sînt complet stropite cu noroi şi aş putea să am neplăceri. Mulţumesc...
Urcaţi, copii, plecăm.
Sandu — Schimbaţi altfel
vitezele decît tata. Cum
faceţi ca să schimbaţi într-a
doua?
Daniel — Aşa... Şi pentru
a treia, în sus şi la dreapta. Şi asta e pentru mersul înapoi.
Sandu — Nu este prea complicat. Ştiţi, maşina aproape că nu mai are secrete pentru mine.
Daniel — Adevărat? Eşti chiar atît de tare la mecanică? Am să te supun unui examen. Să vedem... Prima întrebare: cum se transmite acţiunea motorului
la roţi?
Sandu — Prin intermediul ambreiajului, care este un disc

qu'actionne la pédale d'embrayage... celle de gauche. Puis, le mouvement est transmis aux roues par l'arbre de transmission et le différentiel.
Daniel — Réponse exacte! Deuxième question: comment fais-tu pour mettre en marche?
Sandu — J'actionne d'abord le démarreur, je débraye, je passe en première et, tout en appuyant doucement sur l'accélérateur, j'embraye et ainsi de suite.
Daniel — Mais tu es épatant, tu sais? Pourtant, il y a un petit détail que tu as oublié...
Sandu — ???
Daniel — Tu n'as pas signalé le démarrage en allumant ton clignotant. Troisième et dernière question: que fais-tu pour arrêter ta voiture dans une pente?
Sandu — Je freine sec...
Daniel — Pourquoi freiner sec?
Sandu — Parce que je roule très vite et que j'aime m'arrêter net [nɛt]. Je freine donc en débrayant, je stoppe, je coupe le contact et j'assure la voiture à l'aide du frein à main. Autrement, elle dévalerait la pente et je devrais courir après.
Daniel — C'est parfait. Un jour, tu seras un conducteur excellent, à condition que tu ne roules pas trop vite. Moi, je te délivre ton permis de conduire.
Sandu — Attention, virez à droite! C'est ça la route de Snagov.

pe care îl acţionează pedala ambreiajului... cea din stînga. Apoi, mişcarea este transmisă roţilor prin axul cardanic şi dife-
renţial.
Daniel — Răspuns corect. Întrebarea a doua: cum procedezi ca să porneşti?
Sandu — Întorc întîi cheia de contact, debreiez, bag în viteza
întîi şi, apăsînd
uşor pe accelerator, ambreiez
şi aşa mai departe.
Daniel — Să ştii că eşti grozav. Totuşi este un mic amănunt
pe care l-ai uitat...
Sandu — ???
Daniel — N-ai semnalat
pornirea aprinzînd semnalizatorul de direcţie. Întrebarea a treia şi ultima: ce faci ca să-ţi opreşti maşina într-o pantă?
Sandu — Frînez brusc...
Daniel — De ce să frînezi brusc?
Sandu — Pentru că merg foarte repede şi îmi place să mă opresc brusc. Frînez deci debreind, mă opresc, tai contac-
tul şi asigur maşina cu ajutorul
frînei de mînă. Altfel,
ar porni-o la vale pe pantă şi aş fi nevoit să fug după ea.
Daniel — E perfect. Într-o zi,
vei fi un şofer excelent, cu
condiţia să nu mergi prea repede. Eu îţi eliberez permisul de conducere.
Sandu — Atenţie, viraţi la dreapta! Ăsta-i drumul spre Snagov.

B

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [e], [ɛ], [ø]:

[e]	[ɛ]	[ø]
rouler	le secret	radieux
le jardinier	freiner	la pneumonie
éclaboussé	la forêt	douloureux
l'accélérateur	la vitesse	il pleut
la localité	embrayer	nerveux

B 2. Următoarele cuvinte prezintă abateri de la normele generale ale pronunțării; transcrieți-le:

1. la mer ......
2. l'ennui ......
3. nous faisons ......
4. cher ......
5. l'amitié ......
6. l'appendicite ......
7. le vestiaire ......
8. le tweed ......
9. net ......
10. le cil ......
11. compter ......
12. abrupt ......

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

faire le plein	a face plinul, a alimenta o mașină
une riche idée	o idee straşnică
tu es si fort que ça?	ești chiar atît de tare, de grozav?
mettre en marche	a porni (o mașină, un motor)

C 2. *Rouler en voiture*. Pentru a traduce expresia românească „a merge cu mașina“, nu se întrebuințează în franțuzește verbul *aller* ci verbul *rouler*.

C 3. Cuvinte cu mai multe sensuri:

l'ennui, m.	1. plictiseala 2. neplăcerea
la question	1. întrebarea 2. problema

C 4. Sinonime:

la promenade, la randonnée, la balade (fam.) = plimbarea, raita
changer les vitesses, passer les vitesses = a schimba vitezele (la mașină)

C 5. Lexic complementar:

l'auto(mobile), f.	mașina, automobilul
la bagnole (fam.)	mașina (sens ușor peiorativ)
le volant	volanul
le levier de vitesse	schimbătorul de viteze
le tableau de bord	tabloul de bord
le rétroviseur	retrovizorul
la portière	ușa (mașinii)
le pare-chocs	bara de protecție
le phare, le feu	farul, stopul
le capot	capota
décapotable	decapotabil
l'huile, f.	uleiul
le graissage	ungerea
le garage	garajul

Explicații gramaticale

D 1. *Adjectivele calificative folosite cu valoare adverbială.*

Pourquoi freiner **sec**?
J'aime m'arrêter **net**.

Există numeroase adjective care sînt întrebuințate, pe lîngă verbe, cu valoare de adverbe de mod, fără să primească totuși terminația obișnuită a adverbelor de mod, *-ment*. Cele mai frecvent folosite sînt următoarele:

bas (*ils parlent bas*, ei vorbesc încet)
bon (*il tient bon*, el rezistă)
cher (*ça coûte cher*, aceasta costă scump)
clair (*voir clair*, a vedea limpede, a se lămuri)
dur (*il travaille dur*, el muncește din greu)
faux (*chanter faux*, a cînta fals)
ferme (*il croit ferme*, el crede nestrămutat)
fort (*je crains fort...*, tare mi-e teamă)
jaune (*rire jaune*, a rîde forțat)
lourd (*peser lourd*, a cîntări greu, a trage greu la cîntar)
net (*s'arrêter net*, a se opri scurt)
sec (*freiner sec*, a frîna brusc)

Între aceste adjective și adverbul corespunzător cu terminația *-ment* există însă, de multe ori, deosebiri de sens:

cher, scump	—	*chèrement*, fără a precupeți
faux, fals	—	*faussement*, pe nedrept; cu falsitate
sec, scurt, brusc	—	*sèchement*, aspru, neprietenos

D **2.** *Întrebuințarea modului conjunctiv* (II).

Tu seras un conducteur excellent, **à condition que** *tu ne roules pas trop vite.*
Prête-moi quelques sous **pour que** *j'aille louer une barque.*

Conjunctivul se mai întrebuințează și în diverse propoziții circumstanțiale, introduse de locuțiuni conjuncționale, cum sînt:

afin que, pour que, pentru ca
bien que, quoique, deși
avant que, înainte ca
jusqu'à ce que, pînă ce, pînă cînd
sans que, fără ca
à condition que, cu condiția ca
pourvu que, numai să
de peur que, de crainte que, de teamă să
non que, nu că
à moins que, decît dacă
de manière que, de façon que, de sorte que, așa încît, în așa fel încît

Aceste locuțiuni conjuncționale trebuie bine reținute, deoarece ele se confundă ușor cu alte locuțiuni conjuncționale care introduc propoziții cu verbul la indicativ. Astfel de locuțiuni sînt: *après que,* după ce; *parce que,* pentru că; *pendant que,* în timp ce; *vu que,* dat fiind că etc.

Exerciții

E **1.** Puneți verbele la conjunctivul perfect:

1. Je doute qu'il (comprendre) ait compris.
2. Il est tout naturel que vous (quitter) .... Bucarest par cette chaleur.
3. Nous désirons tous qu'ils (réussir) ....
4. Croyez-vous qu'il (se débrouiller) .... seul?
5. Je crains qu'elle n' (avoir) .... des ennuis en route.
6. Je suis surpris que tu (ne pas lire) .... ces livres.
7. Nous sommes sortis, sans qu'il nous (voir) ....
8. Pourvu qu'elle (être) .... prudente!
9. Nous regrettons qu'ils (ne pas vouloir) .... rester encore quelques jours.
10. Il attend que vous (terminer) .... de réparer la voiture.

E **2.** După rezolvare, traduceți exercițiul **1** în limba română.

E **3.** Întrebuințați *qui, que* sau *dont:*

1. Ce sont des livres .... j'ai empruntés à la bibliothèque.
2. La chambre ...... nous occupons donne sur le jardin.
3. Pour ce .... est de ma femme, je suis sûr qu'elle sera d'accord.
4. Les acteurs ...... vous parlez je ne les connais pas.
5. Regardez le garçon ...... est assis là.
6. Le stylo ...... je me sers est un Parker.
7. Ce n'est pas cela ...... m'intéresse.
8. Pense à tes parents ...... t'attendent.
9. Choisissez le modèle ...... vous préférez.
10. L'eau ...... j'ai bue n'était pas fraîche.
11. C'est un docteur ...... je connais la femme.
12. C'est mon cousin ...... m'a fait cadeau de cet atlas.

E **4.** Întrebuințați condiționalul prezent sau condiționalul trecut:

1. Si j'étais à votre place, j'(acheter) j'achèterais une Renault.
2. Si elle avait été prudente, elle (éviter) .... l'accident.
3. Même si j'étais pressé, je (ne pas prendre) .... pas le tram.
4. Maman, donne-moi deux lei, je (vouloir) .... acheter ce bouquet de fleurs.
5. Si tu t'étais tenu tranquille, la barque (ne pas chavirer) ....
6. Je (freiner) ...., mais la route était humide.
7. Si le médecin ne l'avait pas soigné avec tant de dévouement, il (ne pas être rétabli) ....
8. Si j'avais des billets, je les (vendre) ...., car ce genre de spectacle m'ennuie.

E **5.** Deosebiți pe *en* prepoziție de *en* pronume adverbial, subliniind primul o dată iar pe al doilea de două ori:

1. En hiver les jours sont courts. 2. En passant par Băneasa, nous avons vu l'aéroport et des avions qui en décollaient. 3. Il marchait en long et en large, tout en parlant et en gesticulant (= *gesticulînd*). 4. Nous en reparlerons demain. 5. Quand partez-vous? — Je n'en sais rien. 6. Mettez en marche, démarrez, puis freinez. 7. De tous ces livres, je n'en choisirai que deux. 8. Mettons-nous en route, avant qu'il ne fasse nuit.

E **6.** Treceți propozițiile de la diateza pasivă la diateza activă:

1. Le rôle d'Amonasro était tenu par un baryton célèbre / Un baryton célèbre tenait le rôle d'Amonasro.
2. Il a été beaucoup applaudi par les spectateurs./ ....
3. De grands immeubles ont été bâtis dans ce quartier./ ....
4. Cette clé a été retrouvée sous le tapis./ ....
5. Le permis de conduire vous sera délivré demain. / ....
6. Le pare-brise et la plaque ont été essuyés par le pompiste. /..........
7. Les enfants étaient surveillés par leurs parents./ ....
8. Vous êtes attendu par deux messieurs./ ....
9. Ils ont été aperçus dans le parc du Cișmigiu./ ....
10. Les plates-bandes sont arrosées par les jardiniers./ ....

A

À l'agence de voyage

Horia — Sandu, voici de l'argent. Tu iras acheter quatre billets à l'agence (f.) de voyage.
Sandu — Pourquoi quatre? Nous sommes cinq...
Horia — Ne m'interromps pas, s'il te plaît. Mais puisque tu as posé la question, je vais t'expliquer: ta mère fera le voyage dans la voiture de monsieur Bernard.
Sandu — Pourquoi ça?
Horia — Pour la bonne raison qu'il l'a invitée. Tu vas donc faire ce que je t'ai dit. Écoute-moi bien.
Sandu — Oui, papa.
Horia — Tu achèteras quatre billets pour Eforie-Nord, pour le douze août. Des premières.
Sandu — Pour quel train?
Horia — Tu vas te renseigner sur les trains pour Constantza. Mais que ce soit un express qui arrive à Eforie-Nord avant six heures de l'après-midi. Tu demanderas trois billets à tarif plein, avec suppléments pour train express et tickets garde-place, et un billet à tarif réduit pour Rodica. Compris?
Sandu — Oui, papa. Faut-il que je répète ce que tu m'as dit?
Horia — Ce n'est pas la peine. File et sois de retour avant le déjeuner.
Sandu — J'emmène René. Le temps passera plus vite. Il y aura sûrement des queues aux guichets. C'est la saison des départs (m.).

. . . .

Sandu — Pardon, camarade! Un indicateur des chemins de fer, s'il vous plaît.
L'employé — C'est pour l'acheter ou pour le consulter?
Sandu — Pour le consulter.
L'employé — Si tu as besoin d'un renseignement, demande-le-moi.
Sandu — Quelles sont les heures de départ des express pour Constantza et Eforie-Nord?
L'employé — Il y en a quatre. Le premier part à 5 heures 40 et le dernier à 16 heures 03.
Sandu — Quand le dernier est-il à Eforie-Nord?
L'employé — À 19 heures 42.
Sandu — Et celui qui le précède?
L'employé — Voyons voir... C'est l'express 815, qui part de la Gare du Nord à 13 heures 44... et qui

La biroul de voiaj

Horia — Sandule, uite nişte bani. Te vei duce să cumperi patru bilete la biroul de voiaj.
Sandu — De ce patru? Sîntem cinci...
Horia — Nu mă întrerupe, te rog. Dar de vreme ce ai pus întrebarea, am să-ţi explic: mama va călători în maşina domnului Bernard.
Sandu — De ce?
Horia — Pentru bunul motiv că el a invitat-o. Vei face deci ce ţi-am spus. Ascultă-mă bine.
Sandu — Da, tată.
Horia — Vei cumpăra patru bilete pentru Eforie-Nord, pentru doisprezece august. La clasa întîi.
Sandu — Pentru care tren?
Horia — Ai să te informezi despre trenurile spre Constanţa. Dar să fie un accelerat care să sosească la Eforie-Nord înainte de ora şase după-masă. Vei cere trei bilete cu preţ întreg, cu suplimente la tren accelerat şi tichete de loc şi un bilet cu tarif redus pentru Rodica. Ai înţeles?
Sandu — Da, tată. Trebuie să repet ce mi-ai spus?
Horia — Nu-i nevoie. Ia-o din loc şi întoarce-te înainte de masă.
Sandu — Îl iau şi pe René. Timpul va trece mai repede. Vor fi cu siguranţă cozi la ghişee. Este sezonul plecărilor.

. . . .

Sandu — Scuzaţi-mă, tovarăşe! Un mers al trenurilor, vă rog.
Funcţionarul — Ca să-l cumperi sau ca să-l consulţi?
Sandu — Ca să-l consult.
Funcţionarul — Dacă ai nevoie de o informaţie, cere-mi-o.
Sandu — Care sînt orele de plecare ale acceleratelor spre Constanţa şi Eforie-Nord?
Funcţionarul — Sînt patru. Cel dintîi pleacă la 5,40 şi ultimul la 16,03.
Sandu — Ultimul cînd este la Eforie-Nord?
Funcţionarul — La ora 19,42.
Sandu — Şi cel dinaintea lui?
Funcţionarul — Ia să vedem... Este acceleratul 815, care pleacă din Gara de Nord la 13,44... şi care

est à Eforie-Nord à 17 heures 28. Ça te va?
Sandu — Oui, c'est celui-ci que je prendrai. Merci beaucoup, camarade... René, va vite te placer à la caisse.
René — À laquelle?
Sandu — À cellè-ci, là devant toi, où il y a l'écriteau „Constantza-Mangalia". Moi, je vais demander encore un renseignement... Camarade, l'express que vous venez de m'indiquer, le numéro 815, il a lieu tous les jours?
L'employé — Pour sûr. Nous sommes en pleine saison.
Sandu — Cette fois, c'est tout ce que j'avais à demander. Excusez-moi de vous avoir dérangé.
L'employé — C'est pour donner des renseignements que je suis là. Non?
Sandu (de retour au guichet de location) — Merci, René. Je prends ta place. Va t'asseoir quelque part.
Un monsieur (arrogant et grognon) — Dis donc, petit, tu ne vas pas prendre ma place, j'espère.
Sandu — Mais c'est ma place à moi. Mon ami l'a occupée pour moi. J'y suis, j'y reste.
Le monsieur — Tu délogeras, et en vitesse ...
Sandu — Délogera celui qui est venu le dernier.
Le monsieur — Je vais t'apprendre à me répondre sur ce ton, espèce de polisson!
Un autre monsieur — Laissez ce garçon en paix. C'est vous qui avez pris sa place. Passez derrière moi.
Le monsieur — C'est ce qu'on verra.

este la Eforie-Nord la 17,28. Îți convine?
Sandu — Da, pe acesta îl voi lua. Mulțumesc frumos, tovarășe... René, du-te repede și așază-te la casă.
René — La care?
Sandu — La aceasta, aici în fața ta, unde e tăblița „Constanța-Mangalia". Eu mă duc să mai cer o informație... Tovarășe, acceleratul pe care mi l-ați indicat adineaori, numărul 815, circulă zilnic?
Funcționarul — Se înțelege. Sîntem în plin sezon.
Sandu — De data aceasta, este tot ce aveam de întrebat. Scuzați-mă că v-am deranjat.
Funcționarul — Sînt aici ca să dau informații. Nu?
Sandu (întors la ghișeul de bilete) — Mulțumesc, René. Îți iau locul. Du-te și așază-te undeva.
Un domn (arogant și ursuz) — Ia ascultă, puștiule, n-ai să-mi iei locul, sper.
Sandu — Dar e locul meu. Prietenul meu l-a ocupat pentru mine. Aici sînt, aici rămîn.
Domnul — Ai să pleci și încă degrabă...
Sandu — Va pleca cel care a venit ultimul.
Domnul — Am să te învăț să-mi răspunzi pe tonul ăsta, ștrengarule.
Un alt domn — Lasă-l pe băiatul acesta în pace. Dumneata i-ai luat locul. Treci în spatele meu.
Domnul — Asta rămîne de văzut.

Sandu (s'adressant au deuxième monsieur) — Merci, monsieur. À vous le tour. J'ai déjà acheté mes billets.

Sandu (adresîndu-se celui de-al doilea domn) — Mulțumesc, domnule. E rîndul dumneavoastră. Am și cumpărat biletele.

Pronunțare

B 1. Deprindeți pronunțarea corectă a sunetelor [o], [ɔ]:

[o]	[ɔ]
le numéro	solide
grosse	arrogant
l'écriteau	fort
le canot	le polisson
l'hôpital	obliger

B 2. Precizați, prin transcriere fonetică, valoarea fonetică a literei g în cuvintele:

1. le garage ......
2. déranger ......
3. le clignotant ......
4. le passage ......
5. la montagne ......
6. aigre ......
7. le typographe ......
8. grognon ......
9. la signature ......
10. la page ......

C

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

voyons voir (pop.)	ia să vedem
le train a lieu tous les jours	trenul circulă zilnic
cette fois	de data aceasta
j'y suis, j'y reste	aici sînt, aici rămîn
en vitesse	degrabă
c'est ce qu'on verra	asta rămîne de văzut
à vous le tour	e rîndul dumitale (dumneavoastră)

C 2. Cuvinte cu mai multe sensuri:

la raison
1. rațiunea, judecata
2. motivul
3. dreptatea

la voiture	1. trăsura 2. automobilul, mașina 3. vagonul

C 3. Lexic complementar:

l'horaire des trains	mersul trenurilor
le (train) rapide	rapidul
le (train) omnibus	personalul
l'autorail	automotorul
la voiture restaurant	vagonul restaurant
la voiture-lit	vagonul de dormit
la couchette	cușeta
la location des places	rezervarea locurilor
le billet aller-retour	biletul dus-întors

Explicații gramaticale

D 1. *Pronumele demonstrativ (forme compuse).*

C'est **celui-ci** *que je prendrai.*
Celui-là *te donnera tous les renseignements nécessaires.*

Formele compuse ale pronumelui demonstrativ sînt alcătuite din formele simple (XLI, D1), cărora li se adaugă particulele *-ci* și *-là*, exprimînd, în majoritatea cazurilor, apropierea, respectiv depărtarea.

Forme:

Gen / Nr.	singular	plural
Masc.	*celui-ci*, acesta *celui-là*, acela	*ceux-ci*, aceștia *ceux-là*, aceia
Fem.	*celle-ci*, aceasta *celle-là*, aceea	*celles-ci*, acestea *celles-là*, acelea
Neutru	*ceci*, *cela*, aceasta *ça*, asta	

Aceste forme se întrebuințează de obicei înaintea verbelor.

Observații:

1° În afară de rolul pe care îl au de a deosebi ființe sau obiecte apropiate de ființe sau obiecte îndepărtate, formele compuse ale pronumelui demonstrativ servesc și pentru a deosebi unele de altele două ființe sau lucruri existente la aceeași distanță de vorbitor:

À quel guichet dois-je me placer? À celui-ci ou à celui-là?

2° În alte cazuri, valoarea discriminatorie a acestor forme se estompează complet, ele căpătînd valoarea pronumelor nehotărîte *l'un*, *l'autre* („unul", „altul"):

Celui-ci part le matin, celui-là le soir.

3° Alteori, aceste forme se întrebuințează în mod izolat, opoziția dintre ele dispărînd complet:

Tous ces trains sont des express: prenez celui-ci (celui-là).

4° Formele de neutru, *ceci* și *cela*, în afară de valoarea amintită mai sus, sînt folosite și pentru a indica ce urmează să fie enunțat *(ceci)* sau ce a fost enunțat *(cela)*:

Écoutez ceci: c'est une histoire vraie.
Il m'a dit cela, mais je l'avais oublié.

Această nuanță nu este însă respectată întocmai în limba vorbită, cele două pronume neutre fiind întrebuințate, în această privință, destul de arbitrar:

Ceci dit, nous pouvons nous en aller, acestea fiind spuse, putem pleca.

D 2. *Întrebuințarea modului conjunctiv* (III).

Il faut *que je termine ce travail.*
Il est possible *qu'il pleuve.*

Tot atît de frecvent ca și în cazurile expuse la capitolele XXXVIII, D 1 și XLIII, D 2, conjunctivul se întrebuințează, în propoziții subordonate completive după verbe și locuțiuni impersonale exprimînd: necesitatea, posibilitatea, imposibilitatea, îndoiala, regretul, mirarea, aprecierea etc., prin urmare, cele mai felurite stări sufletești. Locuțiunile cele mai frecvent întrebuințate sînt:

il faut, trebuie; *il importe*, este important; *il est nécessaire*, este necesar; *il est temps*, este timpul;
— *il est possible*, este posibil; *il se peut*, s-ar putea;
— *il est impossible*, este imposibil; *il est exclu*, este exclus;
— *il est douteux*, este îndoielnic;
— *c'est regrettable*, este regretabil; *c'est dommage*, este păcat; *il est fâcheux*, este supărător;
— *il est étonnant*, este de mirare; *il est surprenant*, este surprinzător;
— *il est bon*, este bine; *il convient*, se cuvine; *il est préférable*, este de preferat; *il est naturel*, este firesc; *il est rare*, este rar; *il suffit*, ajunge, este suficient; *il est utile*, este util; *il vaut mieux*, este mai bine etc.

După asemenea locuțiuni conjuncționale, limba română întrebuințează adeseori indicativul, așa încît ea nu poate oferi întotdeauna analogii utile vorbitorilor:

*C'est dommage que vous n'***ayez** *pas de voiture*, este păcat că nu **aveți** mașină.
*Il est étonnant qu'elle n'***ait** *pas* **compris**, este de mirare că ea n-**a înțeles**.

Exerciții

E 1. Traduceți în limba franceză, întrebuințînd perifraza: *faire + infinitiv*:

1. Ea *și-a făcut* un permanent/ elle s'est fait faire une indéfrisable.
2. Nu *vom clădi* casa noastră în acest cartier / ....
3. El *și-a comandat* (= *a dat să i se facă*) două perechi de pantofi la cizmar. ....
4. Am să *chem* un taxi / ....
5. Mi-*am spălat* mașina la garaj / ....
6. *Au cerut să vină* medicul / ....

E 2. Puneți prepoziții sau articole contractate:

1. Il s'est adressé ...... l'employé ...... bureau ...... renseignements. 2. Vous resterez ...... vous jusqu' .... midi? 3. Je vais t'apprendre ...... me répondre ...... ce ton. 4. Laissez-la ...... paix. 5. Comment fait-on ...... démarrer? 6. Snagov est une localité pittoresque ...... pleine forêt. 7. Puis-je emprunter ces livres ...... domicile? 8. Dis-lui ...... ne pas me déranger, j'ai ...... terminer mon article. 9. Votre permis ...... conduire n'est pas ...... règle. 10. On signale le démarrage ...... allumant le clignotant. 11. C'est ...... toi ...... proposer. 12. On vous apportera vos livres ...... un instant.

E 3. Traduceți în limba franceză, întrebuințînd modul conjunctiv:

1. Nu ieși singur ca să nu te rătăcești. 2. Mă vei aștepta aici pînă ce voi veni. 3. El s-a pus pe (= *au*) lucru, deși este bolnav. 4. Fiul meu a ieșit fără să-l aud. 5. S-ar putea să aveți dificultăți pe (= *en*) drum. 6. E firesc să-ți fie somn, dacă n-ai dormit. 7. S-ar putea să nu găsiți tichete de loc. 8. Este regretabil că nu puteți consulta aceste cărți; sînt foarte interesante.

E 4. Completați cu pronume demonstrative simple sau compuse:

1. Lequel est le docteur Vancea? — Celui qui gesticule.
2. Sache que ...... que tu fais n'est pas bien.
3. De ces deux tissus, je préfère ....; .... a des couleurs trop voyantes (= *țipătoare*).
4. Moi, au contraire, j'aime mieux .... que le vendeur vient de vous montrer.
5. Le train de 17 heures est ...... qui me convient le mieux.
6. De ces voitures, je choisirai ...... que m'a recommandée l'ingénieur.
7. .... sont des touristes anglais et .... des chasseurs allemands; ils veulent visiter le Delta.
8. ...... que je viens de te dire doit rester entre nous.

E 5. Dați răspunsuri afirmative, înlocuind termenii notați cu litere cursive cu pronume personale sau adverbiale:

1. Avez-vous *des atlas géographiques?*/ Oui, nous en avons.
2. Pouvez-vous me donner *ce renseignement?*/ Oui, je peux ....
3. Est-il *à son bureau* en ce moment? / Oui, ...
4. Retournera-t-il demain *à Snagov?*/ Oui, ...
5. Achèterez-vous une *de ces deux voitures?*/ Oui, j' ....
6. A-t-on transporté *les malades à l'hôpital?*/ Oui, ...
7. As-tu tout dit *à ta mère?*/ Oui, je ....
8. Leur donnerez-vous *les cadeaux* aujourd'hui même?/ Oui, nous ....
9. Puis-je retenir *ces places?*/ Oui, vous ....
10. Puis-je emprunter deux *de ces manuels?*/ Oui, vous ....
11. Avez-vous raconté *à vos amis ce qui vous est arrivé?*/ Oui, nous ....
12. Est-ce qu' elle t'a rendu *la monnaie?*/ Oui, ...

E 6. Clasați următoarele cuvinte în grupe de cîte două sinonime:

pourtant	monter	se rappeler
certain	montrer	escalader
observer	le moment	l'avis
annoncer	néanmoins	rapidement

sûr	vite
l'opinion	l'instant
faire voir	se souvenir
remarquer	avertir

XLV

A

Avant le départ

Daniel — Je crois qu'il est temps que nous fassions nos bagages.
Suzanne — Oui, allons-y. As-tu décidé ce que tu veux emporter?
Daniel — Plus ou moins. En tout cas, seulement le strict nécessaire pour un séjour au bord de la mer et pour une randonnée à travers le pays.
Suzanne — Qu'est-ce que tu entends par le strict nécessaire?
Daniel — Ma foi, je n'en sais trop rien! Disons: deux slips [slip], une culotte pour la mer ou pour d'éventuelles excursions, un pull-over, des sandales, des espadrilles.

Înainte de plecare

Daniel — Cred că este timpul să ne facem bagajele.
Suzana — Da, să-i dăm drumul. Ai hotărît ce vrei să iei cu tine?
Daniel — Mai mult sau mai puţin. În orice caz, numai strictul necesar pentru o şedere la mare şi pentru un tur prin ţară.
Suzana — Ce înţelegi prin strictul necesar?
Daniel — Zău dacă ştiu! Să zicem două slipuri, un pantalon scurt pentru mare sau pentru eventuale excursii, un pulover, sandale, espadrile.

Puis quelques chemises, des maillots, un chapeau de paille (f.) et voilà.
Suzanne — C'est tout?
Daniel — Ma caméra, naturellement... Le reste te regarde.
Suzanne — Ça, par exemple! Tu ne vas pas me laisser faire toute seule les bagages.
Daniel — Mais non, ma chérie. Tu sais bien que j'ai l'habitude d'oublier la moitié de mes affaires. Mais cela mis à part, il faut que je termine mon reportage sur les usines „Republica".
Suzanne — Tu n'avais qu'à t'y mettre plus tôt. Mais depuis qu'il a de nouveau sa voiture, monsieur ne fiche plus rien. Tu serais donc capable de me laisser seule devant ce tas de valises?
Daniel — Ne t'emballe pas! Je croyais que tu comprendrais, mais il n'en est rien. Mais sache que ce genre de boulot m'embête.
Suzanne — Et après? Ne va pas croire que moi j'en raffole.

Daniel — Ça va, ça va... On emporte la grande valise et deux sacs de voyage, n'est-ce pas? Voici ton maillot de bain, tes pantoufles et ton peignoir de bain.
Suzanne — Et mon bonnet de bain où est-il?
Daniel — Là, sous ton nez, dans ton fourre-tout. Quelle étourdie tu fais!
Suzanne — Ce n'est pas vrai, mais j'étais sûre que tu l'avais caché pour me le faire chercher.

Apoi cîteva cămăşi, maiouri, o pălărie de pai şi gata.
Suzana — Atîta tot?
Daniel — Aparatul meu de filmat, natural... Restul te priveşte.
Suzana — Asta-i bună! N-ai să mă laşi să fac singură bagajele.
Daniel — Ascultă, draga mea. Ştii bine că am obiceiul să uit jumătate din lucruri. Dar în afară de aceasta, trebuie să-mi termin reportajul despre uzinele „Republica".
Suzana — N-aveai decît să te apuci de el mai curînd. Dar de cînd are din nou maşina sa, domnul nu mai lucrează nimic. Ai fi deci capabil să mă laşi singură în faţa acestui maldăr de geamantane?
Daniel — Nu-ţi ieşi din fire! Credeam că vei înţelege, dar nu este aşa. Să ştii însă că o treabă de acest fel mă plictiseşte.
Suzana — Ei şi? Să nu-ţi închipui cumva că eu una mă dau în vînt după ea.

Daniel — Uşor, uşor... Ducem cu noi valiza cea mare şi două sacoşe de călătorie, nu-i aşa? Aici sînt costumul tău de baie, papucii şi halatul tău de baie.
Suzana — Şi casca mea de baie unde este?
Daniel — Aici, sub nasul tău, în taşca ta. Ce zăpăcită eşti!
Suzana — Nu e adevărat, dar eram sigură că ai ascuns-o ca să mă faci s-o caut.

28*

Daniel — On emporte aussi des linges pour improviser une tente contre le soleil? Il paraît que c'est à la mode ici.
Suzanne — Mais non. On trouvera bien des parasols ou des cabines de plage.
Daniel — J'espère que tu n'as pas l'intention d'emporter tout ce tas de blouses, de jupes, de jupons et autres colifichets.
Suzanne — Mais si.
Daniel — Tu plaisantes. As-tu l'intention de faire une présentation de la mode parisienne?
Suzanne — Je fais ce qui me chante et je n'en rends compte à personne.
Daniel — Et tu te figures que moi je vais m'échiner à transporter toute cette garde-robe d'hôtel en hôtel:
Suzanne — Ce ne sera pas toi, mais la voiture et les divers porteurs, qui auront certainement plus d'égards [egar] pour moi que mon mari.
Daniel — Merci de l'ironie. Tu es charmante aujourd'hui.
Suzanne — Je suis comme doit être une femme dont le mari est indolent, paresseux et impoli.
Daniel — Côté Suzanne, les vacances s'annoncent orageuses !... Ça en dit long sur ce qui m'attend dans le proche avenir.
Suzanne — Au lieu de te quereller avec moi, tu ferais mieux de boucler ta valise et de te hâter un peu. On va se mettre en retard.

Daniel — Luăm şi cearşafuri ca să improvizăm un cort împotriva soarelui? Se pare că e la modă aici.
Suzana — Nu. Vom găsi cu siguranţă umbrele de soare sau cabine de plajă.
Daniel — Sper că n-ai intenţia să iei cu tine tot maldărul ăsta de bluze, fuste, jupoane şi alte fleacuri.
Suzana — Ba da.
Daniel — Glumeşti. Ai intenţia să faci o prezentare a modei pariziene?
Suzana — Fac ce-mi place şi nu dau socoteală nimănui.
Daniel — Şi-ţi imaginezi că eu am să-mi rup şalele transportîndu-ţi toată această garderobă din hotel în hotel.
Suzana — Nu vei fi tu acela, ci maşina şi diferiţii hamali, care cu siguranţă că vor avea mai mult respect pentru mine decît soţul meu.
Daniel — Mulţumesc pentru ironie. Eşti fermecătoare astăzi.
Suzana — Sînt cum trebuie să fie o femeie al cărei soţ este indolent, leneş şi nepoliticos.
Daniel — Din partea Suzanei, vacanţa se anunţă furtunoasă !... Asta spune mult despre ceea ce mă aşteaptă în viitorul apropiat.
Suzana — În loc să te cerţi cu mine, ai face mai bine să-ţi închizi geamantanul şi să te grăbeşti puţin. O să întîrziem.

Pronunţare

B 1. Deprindeţi pronunţarea corectă a sunetelor [ɑ̃], [ɛ̃], [j], [ɲ]:

[ɑ̃]	[ɛ̃]	[j]
*em*porter	*im*proviser	les espadri*ll*es
la p*an*toufle	mo*in*s	la pa*ill*e
exactem*en*t	*in*terrompre	le ma*ill*ot
la t*en*te	le fr*ein*	l'autora*il*
compréh*en*sif	l'*in*strument	le fo*y*er

[ɲ]
gro*gn*on
le cli*gn*otant
la compa*gn*ie
l'égrati*gn*ure
la bai*gn*oire

B 2. Pronunţaţi perechile de cuvinte prezentînd alternanţe de vocale nazale şi de vocale orale:

1. vent	—	avenir	7. jupon	—	s'étonner
2. sain	—	saine	8. examen	—	échine
3. talon	—	savonne	9. emprunt	—	lune
4. bain	—	cabine	10. pardon	—	pardonne
5. chacun	—	chacune	11. gens	—	gêne
6. ravin	—	patiner	12. indicateur	—	inutile

B 3. Faceţi corect legătura între cuvinte:

1. Plus ou moins.
2. Mes affaires.
3. Mon mari est indolent.
4. Excusez-moi de vous avoir dérangé.
5. Il va avoir des ennuis.

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

ma foi	zău
ça, par exemple!	asta-i bună!
ça en dit long sur...	asta spune mult despre...
ne rien ficher (fam.)	a nu face nimic
je fais ce qui me chante	fac ce-mi place
rendre compte à quelqu'un	a da socoteală cuiva

boucler une valise	a închide un geamantan, a termina cu împachetatul
se mettre en retard	a întîrzia

C 2. Verbul *ficher* are, în afară de valoarea sa de bază „a înfige, a pironi", întrebuinţări variate, mai cu seamă în vorbirea familiară, în care este foarte mult întrebuinţat cu următoarele sensuri:

1° a da afară (pe cineva): *ficher quelqu'un à la porte.*
2° a lăsa: *fichez-moi la paix.*
3° a face: *tu ne fiches rien.*
4° a-şi bate joc: *se ficher de quelqu'un.*

Explicaţii gramaticale

D 1. *Concordanţa timpurilor la indicativ.*

Je crois qu'il **est** *temps.*
Je suis sûr qu'Irène **sera** *ravie.*
Je croyais que tu **comprendrais.**
*J'étais sûre que tu l'***avais caché.**

Se numeşte concordanţă a timpurilor raportul temporal care se stabileşte, în interiorul unei fraze, între timpul verbului din propoziţia principală şi acela al verbului subordonatei.

În linii mari acest raport poate fi:

1° de *anterioritate*, cînd acţiunea exprimată de verbul propoziţiei subordonate a avut loc înaintea celei din principală;

2° de *simultaneitate*, cînd acţiunile exprimate de cele două verbe sînt contemporane, adică se petrec în acelaşi timp mai mult sau mai puţin îndelungat;

3° de *posterioritate*, cînd acţiunea verbului propoziţiei subordonate va avea loc după cea exprimată de verbul propoziţiei principale.

Regula concordanţei timpurilor la indicativ se aplică atunci cînd sînt satisfăcute următoarele două condiţii:

a) verbul propoziţiei principale să fie un verb al gîndirii, al declaraţiei, al cunoaşterii sau al opiniei.

b) propoziţia subordonată să fie completiva principalei, introdusă prin conjuncţia *que* (că) sau o completivă interogativă indirectă, introdusă de conjuncţia *si* (care în acest caz nu este un *si* condiţional, ci un *si* dubitativ sau interogativ) sau de adverbe interogative ca: *pourquoi, quand, où, comment, combien, qui, que* etc. Propoziţia interogativă indirectă se deosebeşte de cea directă prin aceea că nu este urmată de semnul întrebării, iar în vorbire nu se distinge prin vreo modificare semnificativă a intonaţiei.

Pentru a înlesni reţinerea acestei reguli, dăm, mai jos, principalele verbe exprimînd gîndirea, declaraţia, cunoaşterea sau opinia:

affirmer, a afirma; *apprendre*, a afla; *communiquer*, a comunica; *constater*, a constata; *croire*, a crede; *décider*, a hotărî; *déclarer*, a declara; *demander*, a întreba; *dire*, a spune; *écrire*, a scrie; *espérer*, a spera; *être d'avis*, a fi de părere; *être sûr*, a fi sigur; *jurer*, a jura; *lire*, a citi; *penser*, a gîndi, a crede; *promettre*, a promite; *raconter*, a povesti; *répondre*, a răspunde; *savoir*, a şti; *se figurer*, a-şi închipui; *s'imaginer*, a-şi imagina; *voir*, a vedea etc.

În regula concordanţei timpurilor la indicativ, trebuie să se ţină seama de două cazuri distincte: cazul cînd verbul propoziţiei principale stă la *prezent* (planul prezentului) şi acela cînd el stă la un timp al *trecutului* (planul trecutului).

1° Cînd verbul propoziţiei principale stă la indicativul prezent, verbul propoziţiei subordonate se întrebuinţează la:

a) *un timp trecut al indicativului* pentru a exprima *anterioritatea*;
b) *indicativul prezent* pentru a exprima *simultaneitatea* şi
c) *indicativul viitor* pentru a exprima *posterioritatea*.

Exemple:

Je suis sûr, sînt sigur
- a) *qu'il a compris*, că a înţeles
- b) *qu'il comprend*, că înţelege
- c) *qu'il comprendra*, că va înţelege

În acest caz, nu există nici o deosebire între limba franceză şi limba română.

2° Cînd verbul propoziţiei principale stă la un timp trecut al indicativului, verbul propoziţiei subordonate se întrebuinţează la:

a) *indicativul mai-mult-ca-perfect* pentru a exprima *anterioritatea*;
b) *indicativul imperfect* pentru a exprima *simultaneitatea* şi
c) *condiţionalul prezent* (numit, în acest caz, *viitor în trecut*) pentru a exprima *posterioritatea*.

Exemple:

J'étais sûr, eram sigur
- a) *qu'il avait compris*, că a înţeles
- b) *qu'il comprenait*, că înţelege
- c) *qu'il comprendrait*, că va înţelege

În acest caz, raporturile temporale sînt exprimate, în limba română prin perfectul compus (sau mai-mult-ca-perfectul), indicativul prezent şi viitorul.

În următoarele cazuri se admit abateri de la regula expusă:

a) Se poate folosi perfectul compus în locul mai-mult-ca-perfectului, cînd verbul din subordonată exprimă o acţiune a cărei consecinţă durează în prezent:

Je lui ai dit que vous **avez eu** *un accident.*

b) Se poate folosi indicativul prezent în locul imperfectului, cînd acţiunea exprimată de verbul subordonatei durează în prezent sau exprimă un adevăr cu valabilitate permanentă şi generală:

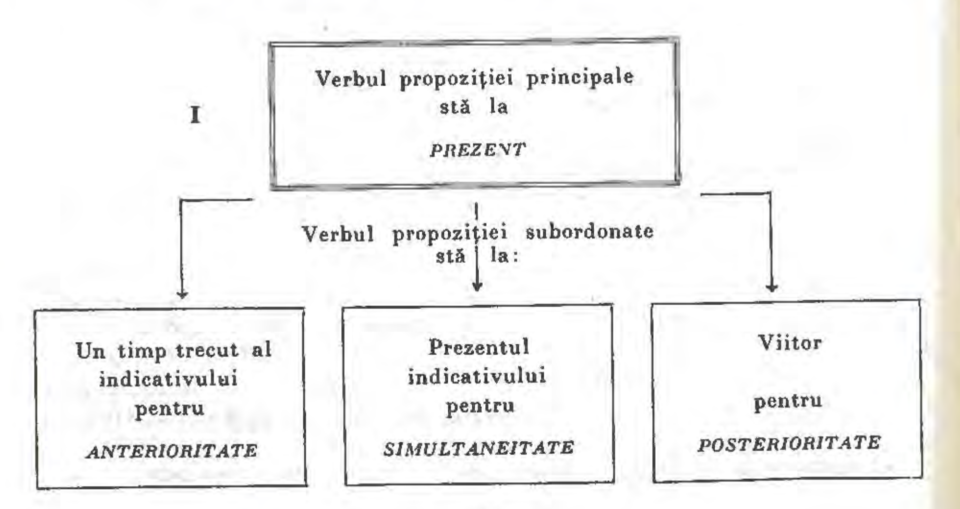
Nous savions que tu **es** *un garçon sage.*
Personne n'a jamais nié (= negat) *que le choléra* **est** *un fléau* (= flagel) *horrible.*

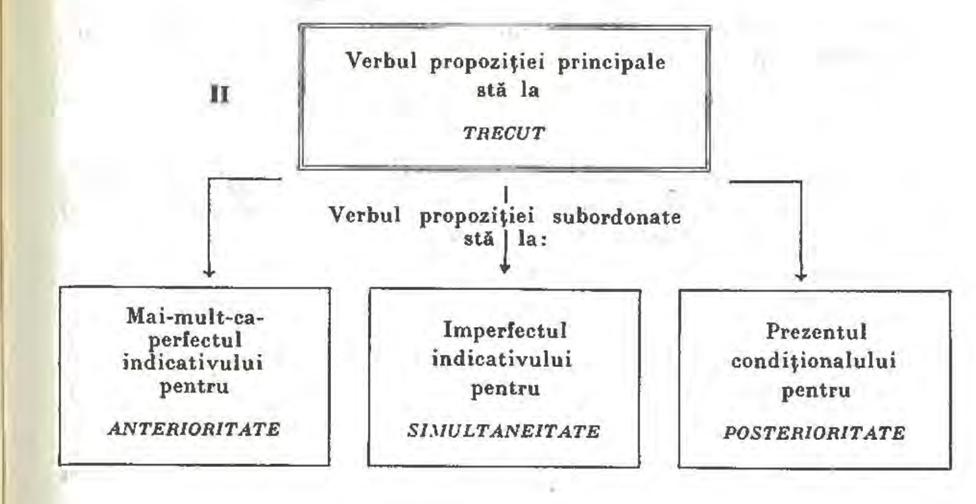
c) Se poate folosi viitorul în locul formelor condiţionalului prezent, cînd acţiunea din subordonată este iminentă, fiind legată de un perfect compus în principală:

On nous a dit qu'elle **sera** *ici dans un instant.*

TABEL

recapitulativ al întrebuinţării timpurilor în propoziţiile subordonate dependente de o propoziţie principală cu un verb al gîndirii, al declaraţiei, al cunoaşterii sau al opiniei întrebuinţat la modul indicativ

D 2. *Verbul neregulat* **croire.**

Infinitiv: CROIRE a crede

Indicativ prezent	Viitor
je crois eu cred *tu crois* tu crezi *il croit* el crede *nous croyons* noi credem *vous croyez* voi credeţi *ils croient* ei cred	*je croirai* eu voi crede *tu croiras* tu vei crede *il croira* el va crede *nous croirons* noi vom crede *vous croirez* voi veţi crede *ils croiront* ei vor crede
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
crois crede! *croyons* să credem! *croyez* să credeţi!	*que je croie* eu să cred *que tu croies* tu să crezi *qu'il croie* el să creadă *que nous croyions* noi să credem *que vous croyiez* voi să credeţi *qu'ils croient* ei să creadă
Participiu prezent	**Participiu trecut**
croyant crezînd	*cru, crue* crezut, crezută

Se conjugă cu auxiliarul *avoir.*

Exerciţii

E **1.** Precizaţi modul şi timpul verbului notat cu litere cursive şi raportul temporal în care stă faţă de verbul din propoziţia principală:

1. Nous étions sûrs que nos amis ne nous *oublieraient* (cond. prezent, posterioritate) pas.
2. J'espère que tu *as bouclé* (..................) tes valises.
3. J'espérais que tu m'*aiderais* (.....................) à faire les bagages.
4. Elle croyait que son mari *avait* déjà *rédigé* (= *redactase*) (............) son article.
5. On m'a dit que la Roumanie *possède* (............) de magnifiques monuments historiques.
6. Rodica a répondu qu'elle *ne voulait pas* (......................) aller se coucher.
7. J'ai cru que vous *étiez* (................) fatigués.
8. Elle m'a dit qu'elle *avait vu* (..............) ce film à Paris.
9. On affirme qu'il *fait* beau temps (................) à la montagne.
10. René m'a dit que son ami *ne viendrait pas* (...........) à Sinaïa.

E **2.** Traduceţi în limba franceză:

1. Este timpul să mergi să te culci. 2. Este necesar să vă însoţim? 3. Ajunge să-i spuneţi numele meu şi veţi fi serviţi. 4. E păcat că a plecat, s-ar fi distrat bine aici. 5. Se poate să nu fi înţeles ce i-am spus. 6. Trebuie să înregistrăm cufărul acesta? 7. Se cuvine să nu răspunzi pe tonul acesta. 8. Este natural ca ei să nu vină pe (= *par*) o vreme ca aceasta.

E **3.** Traduceţi în limba franceză, aplicînd regula D **1** (verbele propoziţiilor principale sînt la prezent):

1. Noi ştim că vei fi aşteptat la gară.
2. Voi ştiţi că ei ne aşteaptă?
3. Ei ştiu că noi i-am aşteptat.
4. Horia crede că Sandu va găsi bilete.
5. Cred că n-ai găsit ce ai căutat.
6. Eu sînt sigur că va ploua.
7. Eu sînt sigur că este reţinut la birou.
8. Eu sînt sigur că ei au fost la cinema.

E **4.** În propoziţiile principale din exerciţiul **3** treceţi verbele la indicativul imperfect şi aplicaţi regula concordanţei timpurilor verbelor propoziţiilor subordonate.

E **5.** Conjugaţi verbul *croire* la indicativul prezent în propoziţia *je ne crois pas ce qu'il dit* şi la conjunctivul prezent în propoziţia *il faut que je croie cela.*

XLVI

A

Un voyage en chemin de fer

Irène — Au revoir, mes chéris, et soyez bien sages pendant le trajet. Obéissez à papa et ne descendez pas du train pendant les arrêts (m.).

Horia — Alors, c'est entendu: rendez-vous (m.) ce soir, à sept heures, à Eforie. Et vous, Daniel, prenez votre temps. Et ne manquez pas de vous arrêter à Hîrşova. Ce n'est pas loin de l'endroit où l'on franchit le Danube sur le bac [bak]. On y mange du poisson grillé succulent. Bon voyage et bonne chance!

. . . .

O călătorie cu trenul

Irina — La revedere, dragii mei, şi fiţi cuminţi în timpul călătoriei. Ascultaţi de tata şi nu coborîţi din tren în staţii.

Horia — Ne-am înţeles, deci: ne întîlnim deseară, la ora şapte, la Eforie. Şi dumneata, Daniel, nu te grăbi. Şi nu uita să te opreşti la Hîrşova. Nu este departe de locul unde se traversează Dunărea cu bacul. Acolo se mănîncă peşte la grătar foarte gustos. Drum bun şi noroc bun!

. . . .

(À la gare)

Angèle — C'est quel numéro, notre wagon?

Horia — Le numéro trois. Le voilà. Montez et asseyez-vous à vos places. Rodica, prends garde au marche-pied! Attends, je vais te soulever... voilà. Moi, je redescends acheter des journaux. Ne quittez pas vos places.

Angèle — Toi, Rodica, assieds-toi là, près de la fenêtre. Ça c'est la place de papa; il est fumeur et a besoin du cendrier. Moi, je prends cette place-là; j'aime voyager tournée dans le sens de la marche.

Une voix (dans le haut-parleur) — Le train 815, pour Constantza — Eforie-Nord — Mangalia, part dans cinq minutes du quai numéro huit. Les voyageurs sont priés de monter en voiture...

Sandu — On vient d'annoncer le départ de notre train. Papa devrait se presser, s'il veut ne pas le manquer...

Horia (refermant la portière) — Me voilà, mes enfants!

Sandu — Il était temps. Voilà le train qui s'ébranle...

Angèle — Et il file bon train.

Rodica — Papa, un monsieur en uniforme nous a salués.

Horia — Ce n'est pas nous qu'il a salués, c'est le personnel du train. C'est un aiguilleur.

Le contrôleur — Bonjour, camarades. Vos billets, s'il vous plaît.

Rodica — Je vous prie de ne pas poinçonner le mien.

(La gară)

Angela — Ce număr are vagonul nostru?

Horia — Numărul trei. Uite-l. Urcaţi-vă şi aşezaţi-vă la locurile voastre. Rodica, ia seama la scară! Aşteaptă, am să te ridic... aşa. Eu cobor să cumpăr ziare. Nu vă părăsiţi locurile.

Angela — Tu, Rodica, aşază-te acolo, lîngă fereastră. Asta-i locul tatei. E fumător şi are nevoie de scrumieră. Eu ocup locul acesta; îmi place să călătoresc în direcţia mersului trenului.

O voce (în difuzor) — Trenul 815, în direcţia Constanţa — Eforie-Nord — Mangalia, pleacă peste cinci minute de la linia numărul opt. Călătorii sînt rugaţi să urce în vagoane...

Sandu — S-a anunţat chiar acum plecarea trenului nostru. Tata ar trebui să se grăbească, dacă vrea să nu-l piardă.

Horia (închizînd uşa vagonului) — Sînt aici, copii!

Sandu — Era şi timpul. Uite că trenul a pornit...

Angela — Şi goneşte tare.

Rodica — Tată, un domn în uniformă ne-a salutat.

Horia — Nu pe noi ne-a salutat, ci personalul trenului. E un acar.

Conductorul — Bună ziua, tovarăşi. Biletele dv., vă rog.

Rodica — Vă rog să nu-l perforaţi pe-al meu.

Le contrôleur — Mais lequel est le tien?
Rodica — Le plus gros. Je veux l'avoir intact pour ma collection de souvenirs de voyage.
Horia — Ne vous occupez pas de ce qu'elle dit, camarade. Elle aime taquiner les gens. Dites-moi, s'il vous plaît, combien d'arrêts (m.) il y a jusqu'à Constantza.
Le contrôleur — Aucun. Mais à Constantza, nous avons un arrêt de vingt minutes.

(En gare de Constantza)

Horia — Si vous sentez le besoin de remuer un peu, vous pouvez descendre sur le quai, mais ne vous éloignez pas du train. Moi, je cours acheter des cigarettes.
Sandu — Nous autres, on va acheter des gaufrettes. Viens, Rodica, je vais te tenir par la main, pour que tu ne te fasses pas écraser par un chariot électrique. Il y en a un qui s'amène. Garons-nous!
Rodica — J'aimerais bien faire le métier du type qui est juché là-haut. En voilà un qui ne fait que se balader toute la sainte journée, en faisant sonner sa cloche.
Sandu — Si tu t'imagines que c'est tout ce qu'il a à faire, tu te trompes. Il doit aussi charger et décharger son chariot.
Rodica — Ça ce n'est pas une besogne pour moi. J'y renonce.
Sandu — Je pense bien.
Le contrôleur — En voiture!
Sandu — Voilà papa. Montons! Et en route pour Eforie! La mer nous attend!

Conductorul — Dar care e al tău?
Rodica — Cel mai mare. Vreau să-l am întreg pentru colecţia mea de amintiri de călătorie.
Horia — Nu luaţi seama la ce spune, tovarăşe. Îi place să sîcîie oamenii. Spuneţi-mi, vă rog, cîte opriri sînt pînă la Constanţa.
Conductorul — Nici una. Dar la Constanţa, avem o oprire de douăzeci de minute.

(În gara Constanţa)

Horia — Dacă simţiţi nevoia să vă mişcaţi puţin, puteţi coborî pe peron, dar nu vă îndepărtaţi de tren. Eu fug să-mi cumpăr ţigări.
Sandu — Noi o să ne cumpărăm napolitane. Vino, Rodica, am să te ţin de mînă, ca să nu dea peste tine vreun cărucior electric. Uite unul care vine. Să ne ferim!
Rodica — Mi-ar plăcea să am meseria omului care e cocoţat pe el. Ăsta unul nu face altceva decît să se plimbe cît e ziulica de lungă, sunînd din clopot.
Sandu — Dacă-ţi închipui că este tot ce are de făcut, te înşeli. Trebuie să şi încarce şi să descarce căruciorul.
Rodica — Asta nu-i o treabă pentru mine. Renunţ.
Sandu — Cred şi eu.
Conductorul — În vagoane!
Sandu — Uite-l pe tata. Să ne urcăm! Şi să pornim spre Eforie! Marea ne aşteaptă.

B

Pronunţare

B 1. Pronunţaţi următoarele perechi de cuvinte, prezentînd opoziţii de timbru între vocale:

[e]	[ɛ]	[o]	[ɔ]
vous prenez	il prenait	rose	roche
vous viendrez	ils viendraient	numéro	numéroter
assez	tu savais	sauce	gosse
le déjeuner	il jeûnait	chose	botte
fébrile	fertile	de l'eau	dès lors

[ø]	[œ]
un peu	j'ai peur
à deux	acteur
ceux	seul
radieux	meilleur
le feu	fureur

B 2. Notaţi în transcriere fonetică echivalentul francez al enunţurilor următoare:

1. a visa ....
2. gazda noastră ....
3. ora două ....
4. băştile ....
5. fericit ....
6. aceste excursii ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

un train en partance pour...	un tren în direcţia...
un train en provenance de...	un tren din direcţia...
manquer le train	a pierde trenul
filer bon train	a goni, a merge repede
toute la sainte journée	cît e ziulica de lungă
je pense bien	cred şi eu
en voiture!	în vagoane!

C 2. Verbul românesc „a călca" este redat, cu sensurile sale principale, prin următoarele verbe franțuzești:

1. *piétiner*, a călca în picioare.
2. *écraser*, a călca (prin accident), a zdrobi.
3. *repasser*, a călca (haine, rufe).

C 3. Substantivul românesc „scară" este redat în limba franceză prin:

1. *escalier*, m., scara unei case.
2. *échelle*, f., scară portativă.
3. *marchepied*, m., scara unui vehicul.

C 4. Substantivul „ușă" se traduce prin *porte*, f., cînd reprezintă ușa unei camere, a unei case etc., și prin *portière*, f., cînd este vorba de ușa unui vehicul.

C 5. Sinonime:

la station, *l'arrêt*, m. = stația, oprirea
le wagon, *la voiture* = vagonul
contrôler, *vérifier* = a controla, a verifica
le trajet, *l'itinéraire* = itinerarul
démarrer, *s'ébranler* = a porni (despre vehicule)
le convoi, *la rame* = garnitura (de vagoane), convoiul

C 6. Cuvinte cu mai multe sensuri:

manquer	1. a lipsi 2. a scăpa, a pierde 3. a nu nimeri
la place	1. locul 2. piața

C 7. Lexic complementar:

le chemin de fer	calea ferată
la locomotive	locomotiva
le tender [tɑ̃dɛr]	tenderul
le train de marchandises	trenul de marfă
le wagon citerne	vagonul cisternă
le fourgon	vagonul de bagaje
la rame, *le convoi*	garnitura, convoiul
la voie	linia
le rail [raj]	șina
le déraillement	deraierea
la banquette	bancheta (în tren)
le signal d'alarme	semnalul de alarmă
le cheminot	lucrătorul de la calea ferată, ceferistul
la salle d'attente	sala de așteptare

D

Explicații gramaticale

D 1. *Pronumele posesiv.*

Je vous prie de ne pas poinçonner **le mien.**
Quel est **le tien?**

Pronumele posesiv ține locul unui substantiv, indicînd atît posesorul obiectului reprezentat de substantiv, cît și obiectul posedat.

Forme:

1° *Un singur posesor:*

Pers.	Gen	Un obiect posedat (singular)		Mai multe obiecte posedate (plural)	
I	masc. fem.	*le mien*, *la mienne*,	al meu a mea	*les miens*, *les miennes*,	ai mei ale mele
II	masc. fem.	*le tien*, *la tienne*,	al tău a ta	*les tiens*, *les tiennes*,	ai tăi ale tale
III	masc. fem.	*le sien*, *la sienne*,	al său a sa	*les siens*, *les siennes*,	ai săi ale sale

2° *Mai mulți posesori:*

Pers.	Gen	Un obiect posedat (singular)		Mai multe obiecte posedate (plural)	
I	masc. fem.	*le nôtre*, *la nôtre*,	al nostru a noastră	*les nôtres*, *les nôtres*,	ai noștri ale noastre
II	masc. fem.	*le vôtre*, *la vôtre*,	al vostru a voastră	*les vôtres*, *les vôtres*,	ai voștri ale voastre
III	masc. fem.	*le leur*, *la leur*,	al lor a lor	*les leurs*, *les leurs*,	ai lor ale lor

Observație:

Întrebuințarea acestor pronume este analogă cu aceea din limba română. Aceasta și în ceea ce privește valoarea specială care li se dă cîteodată de „părinți, persoane apropiate, partizani ai aceleiași idei sau acțiuni":

Il est des nôtres, el este de-ai noștri.
Les miens sont sortis, ai mei au ieșit (în oraș).

D **2.** *Verbul neregulat* **s'asseoir.**

Infinitiv: S'ASSEOIR a se aşeza

Indicativ prezent	Viitor
je m'assieds [asje] eu mă aşez *tu t'assieds* tu te aşezi *il s'assied* el se aşază *nous nous asseyons* noi ne aşezăm *vous vous asseyez* voi vă aşezaţi *ils s'asseyent* ei se aşază	*je m'assiérai* eu mă voi aşeza *tu t'assiéras,* tu te vei aşeza *il s'assiéra* el se va aşeza *nous nous assiérons* noi ne vom aşeza *vous vous assiérez* voi vă veţi aşeza *ils s'assiéront* ei se vor aşeza
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
assieds-toi aşază-te! *asseyons-nous* să ne aşezăm! *asseyez-vous* aşezaţi-vă!	*que je m'asseye* să mă aşez *que tu t'asseyes* să te aşezi *qu'il s'asseye* să se aşeze *que nous nous asseyions* să ne aşezăm *que vous vous asseyiez* să vă aşezaţi *qu'ils s'asseyent* să se aşeze
Participiu prezent	**Participiu trecut**
s'asseyant aşezîndu-se	*assis, assise* aşezat, aşezată

Ca verb reflexiv se conjugă cu auxiliarul *être*; ca verb activ, cu sensul de „a aşeza", se conjugă cu *avoir*.

Exerciţii

E **1.** Completaţi expresiile de mai jos cu prepoziţiile de rigoare:

1. Je n'insiste pas, fais .... ta guise.
2. Il est tard, mettons-nous .... . route.
3. Monsieur, je peux me passer .... vos conseils.
4. Ton père a l'air ...... être mécontent.
5. Ne bois pas d'eau maintenant, tu es ...... nage.
6. Est-ce que vous allez m'accompagner chez moi? — Cela va ...... dire.
7. Soyez ...... retour avant dix heures.
8. Il était nerveux et se promenait .... long .... large.
9. Ayez la bonté .... me dire où est la poste.
10. D'ici deux semaines, nous serons .... vacances.
11. Notre malade se porte .... merveillé.
12. Faisons .... sorte que nos parents ne nous voient pas.
13. Ils attendent l'express .... provenance de Galatz.
14. J'ai ...... la main une carte du littoral.

15. Mettez le moteur ...... marche.
16. ...... le littoral de la Mer Noire, on compte les touristes .... centaines.
17. J'ai envie ...... passer la nuit .... la belle étoile.
18. .... voiture! Le train va partir.
19. Hâtez-vous, vous allez être .... retard.
20. Je l'ai rencontré hier ...... la rue.
21. Ça, ... exemple, je ne le crois pas.
22. Que .... monde .... ce boulevard!
23. .... juillet il fera encore plus chaud.
24. Il boite .... son accident de voiture.

E **2.** Traduceţi în limba franceză, folosind pronumele posesive:

1. Locul meu este lîngă fereastră, al tău este alături.
2. Deseară, ai mei merg la teatru.
3. Ocupă-te de bagajele noastre şi de ale lor.
4. Ceasul tău întîrzie; al meu merge înainte.
5. Maşina mea a rămas la Ploieşti; împrumută-mi-o (pe) a ta.
6. El aşteaptă de cîteva zile o scrisoare de la ai săi.
7. Iată basca mea; unde este a ta?
8. Pune pantofii în valiza ta; a mea este ticsită.
9. Acestea sînt ţigările mele; unde sînt ale voastre?
10. Am pus masa mea lîngă a lor, ca să-i pot supraveghea (= *surveiller*).

E **3.** Completaţi cu pronumele adverbiale *en* sau *y*:

1. Mon père a été gravement malade; il a failli ...... passer.
2. Il s'... est fallu de peu et il tombait dans le précipice.
3. Cette place est à moi: j'...... suis, j'...... reste
4. Je m' .... remets entièrement à vous.
5. Allez-......, jetez-vous dans cette eau froide, si le cœur vous ......dit.
6. Ces souliers sont-ils encore modernes? Qu'est-ce que vous ...... dites?
7. Tiens-toi tranquille, je t'.... prie.
8. Mon frère travaille au garage; il ...... passe presque toute la journée.
9. Avez-vous retenu des places? — Non, je n'.... aï pas songé.
10. Goûtez à ces hors-d'œuvres; vous m'.... direz des nouvelles.
11. Elle a passé quelques jours à la montagne et ...... est revenue ravie.
12. J'.... ai assez de Bucarest; on ...... étouffe au mois d'août.

E **4.** Traduceţi exerciţiul 3 în limba română.

E **5.** Transpuneţi la diateza activă:

1. Un passant a été écrasé par le camion./ Le camion a écrasé un passant.
2. Nos chemises ont été repassées par Anne./ ....
3. Le gazon est piétiné par les enfants./ ....
4. Vos places seront retenues./ ....
5. Cette plate-bande a été arrosée par Angèle./ ....
6. Ils ont été vus ensemble./ ....
7. La grosse malle sera portée par toi./ ....
8. Nos vêtements ont été mouillés par la pluie./ ....
9. Les piqûres lui seront faites par une infirmière./ ....
10. Le déjeuner vous a été servi dans votre chambre?/ ....

E 6. Conjugați verbul *s'asseoir* la indicativul prezent în propoziția *je m'assieds sur la banquette* și la perfectul compus în propoziția *je me suis assis à côté d'elle*.

Dialoguri suplimentare

F 1. *Le voyageur* — C'est insupportable! À quoi servent vos horaires, si vos trains sont toujours en retard?

L'employé — À quoi serviraient nos salles d'attente, si nos trains étaient toujours à l'heure?

F 2. *L'employé* — Un billet pour quel endroit?

Le voyageur — Je ne me rappelle plus, mais si le train ne marche pas trop vite, je reconnaîtrai bien le pays au passage.

. . . .

Lexic:

le pays	regiunea
au passage	în trecere

F 3. *Le contrôleur* — Votre billet n'est valable que pour les trains omnibus et vous êtes ici dans un rapide.

Le voyageur — Ça ne me dérange pas. Au surplus, si cela vous plaît, vous pouvez dire au mécanicien de ralentir l'allure.

. . . .

Lexic:

valable	valabil
au surplus	mai mult
plaire	a plăcea
ralentir	a încetini
l'allure, f.	mersul

F 4. Antoine raconte à son ami les ennuis de son dernier voyage.

— Figurez-vous, mon cher, que dans le wagon, je m'étais assis auprès d'une portière dont la vitre ne pouvait pas se relever. J'ai eu, tout le temps du trajet, le vent dans la figure.

— Il fallait changer de place.

— Avec qui? J'étais seul dans le compartiment.

. . . .

Lexic:

tout le temps du trajet, în tot timpul călătoriei

XLVII

A

Au bord de la mer

Daniel — Eh, Suzanne! Prends garde, tu vas t'endormir au soleil.

Suzanne (bâillant) — Ça ne m'est jamais encore arrivé...

Daniel — Va te mettre à l'ombre. Le soleil tape fort et à force de vouloir être hâlée, tu risques d'attraper un coup de soleil. Je n'ai aucune envie de passer trois jours à ton chevet en guise de garde-malade.

Suzanne — Va voir plutôt ce que fait René.

Daniel — Il est en train de construire un château de sable.

Pe malul mării

Daniel — Ascultă, Suzana, bagă de seamă, ai să adormi la soare.

Suzana (căscînd) — Asta nu mi s-a întîmplat niciodată...

Daniel — Du-te și așază-te la umbră. Soarele dogorește și de dragul de a fi bronzată, riști să faci o insolație. N-am nici un chef să petrec trei zile la căpătîiul tău în calitate de infirmier.

Suzana — Vezi mai degrabă ce face René.

Daniel — Construiește un castel din nisip.

Suzanne — Je ne le vois pas, le soleil m'éblouit.
Daniel — Mets tes lunettes de soleil et tu le verras.
René — Papa, j'ai terriblement chaud. Puis-je aller me baigner?
Daniel — Oui, mais pas sans moi. Je te rejoins. Tu ne nages pas encore assez bien pour t'aventurer tout seul dans l'eau. Vas-y! Fais un plongeon [plɔ̃ʒɔ̃]. Bon. Et maintenant, nageons [naʒɔ̃] ensemble tout doucement.
René — Nageons jusqu'à la bouée. J'aimerais la voir de près.
Daniel — Allons-y, si ça te fait plaisir.
René — À quoi ça sert, une bouée?
Daniel — C'est un corps flottant, fixé par une chaîne au fond de la mer, à l'aide duquel on repère un point ou l'on délimite une surface d'eau.
René — Et maintenant, on pourrait nager vers le canot de sauvetage. Peut-être le matelot nous permettra-t-il de ramer un peu.
Daniel — Non, c'est défendu. Il a à surveiller les baigneurs. S'il arrivait quelque chose à l'un d'eux pendant que nous nous baladons?
René — Monsieur Aldea pourrait te raconter à ce propos une histoire désopilante.
Daniel (venant retrouver son ami sur la plage) — René vient de me dire que vous savez une histoire de noyade.
Horia — C'est une scène assez drôle, qui s'est passée l'autre jour sous mes yeux. Vers midi,

Suzana — Nu-l văd, soarele mă orbeşte.
Daniel — Pune-ţi ochelarii de soare şi-l vei vedea.
René — Tată, mi-e îngrozitor de cald. Pot să merg să mă scald?
Daniel — Da, dar nu fără mine. Vin şi eu. Nu înoţi încă destul de bine ca să te aventurezi singur în apă. Haide! Fă un plonjon. Bine. Şi acum, înotăm împreună încetişor.
René — Să înotăm pînă la geamandură. Aş vrea s-o văd de aproape.
Daniel — Haidem, dacă-ţi face plăcere.
René — La ce serveşte o geamandură?
Daniel — Este un corp plutitor, fixat cu un lanţ de fundul mării, cu ajutorul căruia se reperează un punct sau se delimitează o suprafaţă de apă.
René — Şi acum, am putea înota spre barca de salvare. Poate că marinarul ne va permite să vîslim puţin.
Daniel — Nu, este interzis. Trebuie să-i supravegheze pe înotători. Dacă i s-ar întîmpla ceva vreunuia în timp ce noi ne plimbăm?
René — Domnul Aldea ar putea să-ţi povestească în această privinţă o întîmplare caraghioasă.
Daniel (venind să-şi regăsească prietenul pe plajă) — René mi-a spus că ştii o poveste despre un înec.
Horia — Este o scenă destul de nostimă, care s-a petrecut zilele trecute sub ochii mei. Spre amiază,

une paire un peu bizarre s'amène sur la plage: une jeune femme, bronzée et bien bâtie, en compagnie d'un bonhomme ventru et blanc comme lait. Ils s'installent non loin de moi. Le type ne cessait de se vanter.
Daniel — Et, que vantait-il? Ses qualités de gourmand?
Horia — Non. Ses exploits (m.) de sportif. Il disait avoir été quelque chose comme un champion du jeu de quilles et de... natation. Sa compagne paraissait en douter. Alors, voilà que mon type se lève, gonfle son buste et se jette à l'eau. Après quelques brassées gauches, il disparaît sous une vague, revient à la surface, crachant et gesticulant, pour disparaître à nouveau. Le matelot de la „Salvamar" l'avait aperçu avant moi, s'était jeté à l'eau et, quelques moments après, mon quidam [kidam] évanoui est étendu sur le sable et il revient à soi. On s'attendait naturellement à le voir tomber dans les bras de son sauveur. Eh bien, figurez vous que le type arborant un air d'homme offensé, lance au matelot: „N'allez surtout pas vous imaginer que vous m'avez sauvé la vie. Je nage comme un poisson. J'essayais justement de battre un record d'immersion et voilà la tentative manquée à cause de vous!" Et il lorgnait du côté de sa belle pour voir l'effet que ça lui ferait. Mais la dame s'était discrètement éclipsée. Alors, honteux et poursuivi par nos éclats de rire, il s'est empressé de déguerpir.

o pereche destul de ciudată apare pe plajă: o tînără, bronzată şi bine făcută, însoţită de un omuleţ burtos şi alb ca laptele. Se instalează nu departe de mine. Tipul se tot lăuda.
Daniel — Şi, ce lăuda? Calităţile sale de mîncăcios?
Horia — Nu. Isprăvile sale de sportiv. Spunea că fusese un gen de campion la popice şi la... natație. Tovarăşa sa părea că se îndoieşte. Atunci, iată-l pe tipul meu că se scoală, îşi umflă pieptul şi se aruncă în apă. După cîteva mişcări stîngace de înot, dispare sub un val, revine la suprafaţă, scuipînd şi gesticulînd, ca să dispară din nou. Marinarul de la „Salvamar" îl zărise înaintea mea, se aruncase în apă şi, după cîteva clipe, individul meu leşinat este întins pe nisip şi îşi revine. Natural că ne aşteptam să-l vedem aruncîndu-se în braţele salvatorului său. Ei bine, închipuie-ţi că tipul, arborînd un aer de om ofensat, îi aruncă marinarului: „Să nu cumva să-ţi imaginezi că mi-ai salvat viaţa. Înot ca un peşte. Tocmai încercam să dobor un record de scufundare şi uite că tentativa e ratată din cauza dumitale!" Şi trăgea cu ochiul spre frumoasa lui, ca să vadă ce impresie va face asupra ei. Dar doamna se eclipsase discret. Atunci, ruşinat şi urmărit de hohotele noastre de rîs, s-a grăbit să şteargă putina.

B

Pronunțare

B 1. Precizați, prin transcriere fonetică, pronunțarea cuvintelor:

1. en guise de ......
2. construire ......
3. nageons ensemble ......
4. les baigneurs ......
5. les quilles ......
6. un matelot ......
7. poursuivi ......
8. déguerpir ......
9. l'immersion ......
10. la noyade ......
11. le plongeon ......
12. un coup de soleil ......

B 2. Notați valoarea fonetică a literei-vocale *e* în cuvintele:

1. tu verras ....
2. un renard ....
3. gesticuler ....
4. surveiller ....
5. le chevet ....
6. surveiller ....
7. les pieds ....
8. naturellement......
9. gesticuler ....
10. revenir ....

C

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

le soleil tape fort	soarele arde tare, dogorește
le coup de soleil	insolația
à ce propos	în această privință, în legătură cu aceasta
revenir à soi	a-și reveni (în simțiri)

C 2. Locuțiunea *à force de*.., care poate fi urmată atît de un verb cît și de un substantiv, ar echivala, în limba română, cu expresiile „cu ajutorul, neprecupețind":

À force d'énergie et de persévérance, il a obtenu ce qu'il voulait, neprecupețind energia și perseverența, el a obținut ce vroia.

C 3. Cuvinte cu mai multe sensuri:

drôle (adj.) 1. hazliu, caraghios, comic
2. nostim, ciudat, curios

Cu cel de-al doilea sens, adjectivul este urmat de prepoziția *de* și precedă substantivul:

C'est une drôle d'histoire, este o poveste ciudată.

froissé 1. jignit
2. șifonat, boțit

C 4. Sinonime:

hâlé, bronzé = bronzat
offensé, froissé = jignit
déguerpir, décamper, se sauver = a șterge putina, a o lua la sănătoasa
se hâter, s'empresser, se dépêcher = a se grăbi
s'imaginer, se figurer = a-și închipui

C 5. Lexic complementar:

se faire griller au soleil	a se prăji la soare
la piscine	piscina, ștrandul
le bassin de natation	bazinul de înot
la nage	înotul
nager la brasse	a înota bras
nager le crawl [krol]	a înota craul
la nage sur le dos	înotul pe spate
faire la planche	a pluti pe spate
la glissoire	toboganul
la respiration	respirația
respirer	a respira

Explicații gramaticale

D 1. *Pronumele relativ (forme compuse).*

C'est un corps flottant à l'aide **duquel** *on repère un point dans l'eau.*
Une scène à **laquelle** *j'ai assisté.*

Formele compuse ale pronumelui relativ sînt identice cu formele compuse variabile ale pronumelui interogativ (pentru forme, vezi capitolul XXII, D 1).

Formele *duquel, desquels, desquelles, auquel, auxquels, auxquelles* provin din contractarea prepozițiilor *de* și *à* cu articolul hotărît *(le, les)* care intră în compoziția acestor forme.

Pronumele relativ compus se folosește precedat de un cuvînt nume de ființă sau de lucru:

La barque vers **laquelle** *ils ont nagé.*

În majoritatea cazurilor, el reprezintă nume de lucruri, mai ales cînd îndeplinește funcția de complement indirect precedat de o prepoziție.

Vorbind despre persoane, formele compuse precedate de prepoziția *de* se pot înlocui cu formele simple *de qui* sau *dont*, iar formele compuse precedate de *à*, cu *à qui*:

Le matelot **duquel** *je parle*	— *Le matelot* **dont** *je parle.*
La personne **à laquelle** *j'ai donné mes lunettes*	— *La personne* **à qui** *j'ai donné mes lunettes.*

Întrebuinţarea formelor compuse cu funcţie de subiect este obligatorie atunci cînd relativul este precedat de mai multe substantive cu genuri diferite, dintre care unul singur este termenul reprezentat. În asemenea situaţii, formele simple invariabile ale pronumelui relativ nu oferă posibilitatea de a se face precizarea dorită.

În exemplul:

La sœur de mon ami, qui est venue me trouver,

întrebuinţarea formei compuse a relativului *(laquelle)* face cu putinţă aflarea termenului reprezentat, care este substantivul *la sœur* şi nu *mon ami*. Limba română, care posedă numai relative invariabile, nu are posibilitatea să facă această distincţie, aşa încît exemplul de mai sus se traduce prin: „Sora prietenului meu, care a venit să mă caute", fără să se poată preciza cine a fost persoana care a făcut lucrarea, prietenul sau sora lui.

D **2.** *Locul subiectului în propoziţie.*

În propoziţia franceză, subiectul stă, de regulă, la începutul propoziţiei, fiind urmat de verb (predicat) şi de complemente. Există însă cîteva cazuri în care ordinea cuvintelor este schimbată, subiectul fiind aşeza după verb. Nu vom enumera decît pe acelea care sînt folosite mai frecvent în limba vorbită. Dacă este pronume personal sau demonstrativul *ce*, subiectul se inversează după verb:

1° În propoziţia interogativă directă (vezi şi VII, D **1**, XVII, D **1** şi XXII, D **2**):

*Êtes-***vous** *content de vos vacances?*
*Parle-t-***on** *français ici?*
*Est-***ce** *possible?*

2° În propoziţiile intercalate în mijlocul unei fraze, pentru a anunţa că se redau cuvintele altcuiva:

*N'allez pas vous imaginer, dit-***il**, *que vous m'avez sauvé la vie.*

3° În propoziţiile care încep cu locuţiunile adverbiale *peut-être*, *à peine*, *en vain* etc.:

*Peut-être le matelot nous permettra-t-***il** *de ramer.*

4° În unele propoziţii exclamative:

*Penses-***tu**!
*Est-***ce** *stupide!*

E

Exerciţii

E **1.** Completaţi spaţiile punctate cu pronumele relative simple sau compuse:

1. J'ai perdu la carte sur laquelle j'avais marqué notre itinéraire.
2. Ça c'est le tiroir .... je tiens mes papiers.
3. Ce sont des projets ...... travaillent nos ingénieurs.
4. Voilà le type pour ...... je me suis jeté à l'eau.
5. C'est une aventure à .... je pense souvent.
6. L'été et l'automne sont les saisons pendant ...... je me sens le mieux.
7. Où est la valise dans ...... j'ai mis mes robes?
8. Voici le bureau sur .... il a laissé ses clés.
9. Il m'a donné tous les renseignements ...... j'avais besoin.
10. Le monsieur près .... j'étais assis a dormi pendant tout le trajet.
11. C'est un employé ...... je connais le fils.
12. C'est le matelot ...... lui a sauvé la vie.
13. La bibliothécaire à .... je me suis adressé était très aimable.
14. Je me fais faire mes costumes chez le tailleur ...... vous m'avez recommandé.
15. Ce sont des quotidiens ...... mon père a collaboré.

E **2.** Completaţi spaţiile punctate cu cuvintele cerute de sens:

1. Dans les compartiments de ...... de fer, les voyageurs s'asseyent sur des ....
2. Pour arrêter une voiture, on ...... d'abord, puis on ......
3. Snagov est un ...... en pleine forêt, situé non...... de Bucarest.
4. Ce sont les .... qui poinçonnent les ....
5. Mon réservoir est presque vide, je dois faire le ....
6. Pour se préserver les yeux des rayons (= *razele*) solaires, on met des
7. ....
Quand on veut être trop hâlé, on risque d'attraper un ....
8. Un saut dans l'eau s'appelle un ....
9. Il est défendu que les nageurs s'aventurent au-delà (= *dincolo*) des
10. ....
La personne qui imprime des livres est un ....
11. Il est entré dans la ...... de lecture de la bibliothèque, que surveil-
12. lait un ....
S'il ne pleut pas, je serai obligé d' .... les fleurs.
13. Dans un salon de coiffure, on se fait sécher les cheveux sous un ...... électrique.

E **3.** Începeţi propoziţiile de mai jos cu complementul direct notat cu litere cursive şi reluaţi-l cu pronumele complement corespunzător:

1. Je ne connais pas *cette dame*/ Cette dame, je ne la connais pas.
2. Il a emprunté *ces livres* à la bibliothèque / ....
3. J'ai remarqué *cela*/ ....

4. Tu as certainement oublié *les lunettes*/ ....
5. J'ai acheté *ce chapeau* à Paris / ....
6. As-tu vu *ce film?*/ ....
7. Je crois qu'il a égaré *les billets*/ ....
8. Nous avons déjà remarqué *ce détail*/ ....

E 4. Traduceţi în limba franceză:

1. Cred că nu ne va găsi. 2. Credeam că nu ne vei găsi. 3. Am crezut că ai uitat să vii. 4. Ea a afirmat că poate să înoate pînă la geamandură. 5. El a afirmat că n-a fost salvat de marinar. 6. Eram sigur că apa nu este adîncă aici. 7. Sînt sigur că vei învăţa să înoţi. 8. Ea mi-a spus că nu-i place soarele. 9. Ea mi-a spus că nu i-a plăcut niciodată marea. 10. I-a spus că se teme (de) apă. 11. Eu i-am promis că-l voi aştepta pînă la amiază. 12. El mi-a promis că va veni la timp.

E 5. Întrebuinţaţi sinonime pentru cuvintele notate cursiv:

1. Je suis *enchanté* ...... de mes vacances.
2. Êtes-vous *certain* ...... que c'est vrai?
3. Le type s'est *empressé* ...... de *décamper* ....
4. Avez-vous lu ce *livre* ....?
5. Je suis déjà fatigué, *arrêtons-nous* ....
6. Il y a de très belles tulipes dans ce *parc* ....
7. Inutile de vous *disputer*, ..., mes enfants, aucun de vous n'a raison.
8. La *majorité* .... des estivants s'étaient retirés à l'ombre.
9. Allez *annoncer* ...... Jean qu'on le demande au téléphone.
10. As-tu *observé* .... comme il nage bien la brasse?

E 6. Întrebuinţaţi timpul corect după *si* condiţional:

1. Si tu (savoir) .... nager, tu ne risquerais rien.
2. Si vous (ne pas rester) .... si longtemps au soleil, vous n'auriez pas attrapé ce méchant coup de soleil.
3. Il n'aurait pas manqué le train, s'il (consulter) .... sa montre.
4. Ne vous dérangez pas et faites comme si je (ne pas être) .... là.
5. Le gros monsieur se serait noyé, si le matelot (ne pas l'apercevoir) .... à temps.
6. Si vous me le (demander) ...., je vous aurais aidé.

Dialog suplimentar

F 1. *Le père* — Alors, il paraît que tu nages maintenant comme un canard?
L'enfant — Mieux, car je sais nager sur le dos.

....

Lexic:

le canard	raţa

XLVIII

A

En mer

Horia — C'est de ce quai que part le „Neptune"?
L'employé du port — Oui, camarade. Vous le trouverez à quelque deux cents mètres d'ici, en train d'appareiller.
Daniel — Mais ce n'est pas encore l'heure. On nous a dit qu'il levait l'ancre à onze heures et demie.
L'employé — Il est intervenu un changement d'horaire, à cause d'une course imprévue.
Horia — Merci, camarade. Prenons le pas de course, sans quoi on devra le rattraper à la nage.

Pe mare

Horia — De la acest chei pleacă vasul „Neptun"?
Funcţionarul din port — Da, tovarăşe. Îl veţi găsi la vreo două sute de metri de aici, pregătindu-se de plecare.
Daniel — Dar încă nu e ora. Ni s-a spus că ridică ancora la unsprezece şi jumătate.
Funcţionarul — A intervenit o schimbare de orar, din cauza unei curse neprevăzute.
Horia — Mulţumesc, tovarăşe. S-o luăm la fugă, altfel va trebui să-l ajungem înot.

Daniel — Du calme! Je le vois d'ici. La passerelle n'est pas encore levée. ... Nous voilà rendus. Vous, mesdames, apaisez vos battements de cœur, pendant que nous autres, vieux loups de mer, irons chercher pour vous des places assises.
René — On lève l'ancre! Agitons nos mouchoirs!
Angèle — Pour quoi faire? Puisque personne ne nous a accompagnés.
René — Pour nous imaginer qu'on est des marins de Cancale qui s'embarquent pour l'Islande et que...
Angèle—Tu es dingue, toi! Qu'est-ce que Tantale a à voir avec l'Islande?
René — Tu as mal compris. Je n'ai pas dit Tantale, j'ai dit Cancale; c'est un village breton renommé pour ses huîtres...
Angèle — ...et pour la hardiesse de ses pêcheurs. Ne t'imagine pas que je suis ignorante à ce point. Mais je n'ai pas bien saisi ce que tu as dit, à cause du clapotis des flots... Dis donc, tu supportes bien le tangage et le roulis?
René — Ça ne me dérange pas quand la mer est calme. Mais de la traversée de la Manche, que j'ai faite l'été dernier avec papa, je ne pourrais pas en dire autant.
Angèle — La mer était-elle houleuse?
René — Démontée, ma chère. Et que te dire du mal de mer?
Angèle — Il paraît qu'il y a des personnes qui n'en souffrent pas.

Daniel — Nu vă agitaţi! Îl văd de aici. Pasarela încă nu este ridicată. ... Am ajuns. Voi, doamnelor, potoliţi-vă bătăile inimii, în timp ce noi, bătrîni lupi de mare, vom merge să vă căutăm locuri.
René — Ridicăm ancora! Să ne fluturăm batistele!
Angela — La ce? De vreme ce nimeni nu ne-a condus.
René — Ca să ne închipuim că sîntem marinari din Cancale, care se îmbarcă pentru Islanda şi că...
Angela — Eşti cam zurliu! Ce legătură are Tantal cu Islanda?
René — Ai înţeles greşit. N-am spus Tantal, am spus Cancale; este un sat breton renumit pentru stridiile sale...
Angela — ... şi pentru îndrăzneala pescarilor săi. Să nu-ţi închipui că sînt chiar atît de ignorantă. Dar n-am înţeles bine ce ai spus, din cauza clipocitului valurilor. Spune-mi, suporţi bine tangajul şi ruliul?
René — Nu mă deranjează cînd marea este calmă. Dar despre traversarea Canalului Mînecii, pe care am făcut-o vara trecută cu tata, n-aş putea spune acelaşi lucru.
Angela — Marea era furtunoasă?
René — Dezlănţuită, draga mea. Şi ce să-ţi spun de răul de mare?
Angela — Se pare că sînt persoane care nu suferă de acest rău.

René — Pendant la traversée dont je te parle, je n'ai vu qu'une dizaine de personnes qui n'avaient pas été prises de nausées, sauf l'équipage, bien entendu. Oh, l'équipage! Si tu l'avais vu! On aurait dit que la tempête n'était que pour les passagers. Le capitaine, les matelots, le mousse même poursuivaient leur besogne comme si de rien n'était. Et j'ai assisté aussi à un sauvetage en haute mer.
Angèle — Comment ça?
René — Un aide-cuisinier, qui s'était penché par-dessus le bastingage, est tombé à l'eau. Au cri de „Un homme à la mer", un canot monté de six hommes a été descendu en un clin d'œil. Intrépides, défiant la tempête, ils ramaient sans se soucier de rien. Le naufragé criait „Au secours!", tout en nageant vigoureusement. Deux minutes après, on lui jetait une bouée de sauvetage et on le ramenait sain et sauf à bord. Mais le malheureux était blême et transi de froid.
Irène — Angèle! René! Venez voir le vol des mouettes qui poursuivent le bateau. Nous leur jetons des morceaux de pain qu'elles attrapent en plongeant.
Angèle — Mais où êtes-vous?
Irène — Ici, à la poupe. Venez vite. On approche du port et elles pourraient s'éloigner.
René — Comment? Le port est déjà en vue? Dommage que la promenade soit déjà terminée. Il faisait si bon se laisser fouetter par la brise.

René — În timpul călătoriei de care îţi vorbesc, n-am văzut decît vreo zece persoane care nu fuseseră apucate de greţuri, în afară de echipaj, bineînţeles. Oh, echipajul! Dacă l-ai fi văzut! Ai fi zis că furtuna nu era decît pentru pasageri. Căpitanul, matelotii şi însuşi musul îşi continuau treaba ca şi cum n-ar fi fost nimic. Şi am asistat şi la o acţiune de salvare în largul mării.
Angela — Cum aşa?
René — Un ajutor de bucătar, care se aplecase peste bastingaj, a căzut în apă. La strigătul „Om la apă", o barcă cu şase oameni a fost coborîtă într-o clipită. Neînfricaţi, înfruntînd furtuna, vîsleau, fără să le pese de nimic. Naufragiatul striga „Ajutor!", înotînd viguros. După două minute, i se arunca un colac de salvare şi era readus teafăr la bord. Dar nenorocitul era alb ca varul şi îngheţat de frig.
Irina — Angela! René! Veniţi să vedeţi zborul pescăruşilor care urmăresc corabia. Le aruncăm bucăţi de pîine pe care le prind în plonjon.
Angela — Dar unde sînteţi?
Irina — Aici, la pupă. Veniţi repede. Ne apropiem de port şi s-ar putea să se îndepărteze.
René — Cum? Se şi vede portul? Păcat că plimbarea s-a şi terminat. Era atît de plăcut să te laşi biciuit de briză.

Rodica — Maman, cette fois, c'est moi qui descends la première.
Irène — Patience! Attends que l'ancre soit jetée et le bateau solidement amarré.

Rodica — Mamă, de data aceasta, eu cobor cea dintîi.
Irina — Răbdare! Aşteaptă să fie aruncată ancora şi corabia să fie bine fixată de ţărm.

Pronunţare

B 1. Precizaţi, prin transcriere fonetică, ce sunet reprezintă grupul ortografic *ai* în cuvintele de mai jos:

1. jamais ....
2. le quai ....
3. j'aimerais ....
4. gai ....
5. le capitaine ....
6. tu sais ....
7. je sortirai ....
8. je sortirais ....
9. déchaîné ....
10. j'ai ....

B 2. Pronunţaţi perechile de cuvinte, ţinînd seama de alternanţa [ɥ]—[w]:

1. bruit — oui
2. je suis — ouate
3. nuit — doigt
4. construire — croire
5. buisson — bois
6. conduire — moi
7. éternuer — fouetter
8. remuer — mouette
9. tuer — chouette
10. juillet — bouée

Lexic

C. 1. Reţineţi expresiile:

prendre le pas de course	a o lua la fugă
sans quoi	(căci) altfel
à la nage	înotînd, înot
nous voilà rendus	am ajuns
agiter son mouchoir	a-şi flutura batista
qu'est-ce que ça a à voir avec...?	ce legătură are cu...?
à ce point	în aşa măsură, chiar atît de mult
en dire autant	a spune la fel
en faire autant	a face la fel
comme si de rien n'était	ca şi cum n-ar fi fost nimic
en haute mer	în largul mării
au secours!	ajutor!

C 2. Sinonime:

le courage, la hardiesse = curajul, îndrăzneala
courageux, hardi, intrépide, vaillant, téméraire = curajos, îndrăzneţ, temerar
calmer, apaiser = a calma, a potoli
comprendre, saisir, II = a înţelege
quelque, environ = cam, aproximativ
la vague, le flot = valul, talazul

C 3. Antonime:

courageux, curajos — *peureux*, fricos
intrépide, curajos — *lâche*, laş
calmer, a calma — *exciter*, a excita

C 4. Lexic complementar:

la marine	marina
le marin	marinarul
le sous-marin	submarinul
le navire	nava
le gouvernail	cîrma
le mât	catargul
la voile	pînza
le rivage	malul
la côte	coasta
l'océan,	oceanul
le phare	farul
naviguer [navige]	a naviga
débarquer	a debarca
se noyer [nwaje]	a se îneca

Explicaţii gramaticale

D 1. *Pluralul adjectivelor calificative.*

Des marins **intrépides.**
De **vieux** *loups de mer.*

Regula generală a formării pluralului adjectivelor calificative este identică cu aceea enunţată pentru formarea pluralului substantivelor (vezi II, D 4): la forma singularului se adaugă un -*s* mut (*rouge—rouges, intrépide — intrépides* etc.). Regula aceasta se aplică fără excepţii adjec-

tivelor feminine, pe cînd cele masculine prezintă cîteva abateri. Dintre acestea, trebuie reținute următoarele:

1° Adjectivele terminate la singular în -s sau -x rămîn invariabile la plural:

le **gros** *monsieur*	*les* **gros** *messieurs*
un plafond **bas**	*des plafonds* **bas**
un **vieux** *marin*	*de* **vieux** *marins*
l'océan **houleux**	*les océans* **houleux**

2° Adjectivele terminate la singular în *-eau* adaugă un *-x* la plural:

le **nouveau** *phare*	*les* **nouveaux** *phares*
un **beau** *sous-marin*	*de* **beaux** *sous-marins*

3° Adjectivele terminate la singular în *-al* fac pluralul schimbînd pe *-al* în *-aux*:

un mur **latéral**	*des murs* **latéraux**
un pays **colonial**	*des pays* **coloniaux**

Următoarele adjective urmează însă regula generală: *banal*, banal; *glacial*, înghețat; *jovial*, jovial, blînd; *naval*, naval; *natal*, de baștină; *final*, final și altele:

un concours **naval**	*des concours* **navals**
un événement **banal**	*des événements* **banals**

D **2.** *Concordanța timpurilor la conjunctiv*

Il est temps que vous montiez en train.
Attends que l'ancre soit jetée.

Timpurile conjunctivului sînt supuse și ele regulii concordanței între verbul propoziției principale și verbul subordonatei, fiind valabile, și în acest caz, raporturile temporale de anterioritate, simultaneitate și posterioritate, cu deosebirea că la concordanța timpurilor conjunctivului nu participă, de regulă, decît două din timpurile acestui mod: prezentul și perfectul (XXVI, D **3**, XXXV, D **2**, XXXVI, D **2**)*).

1° Cînd verbul propoziției principale stă la indicativul sau condiționalul prezent, verbul propoziției subordonate se întrebuințează la:

a) *conjunctivul prezent* pentru a exprima un raport de *simultaneitate* sau de *posterioritate* și

b) *conjunctivul perfect* pentru a exprima un raport de *anterioritate*.

Exemple:

Il se peut, se poate
- a) *qu'il arrive aujourd'hui*, să sosească azi
  qu'il arrive demain, să sosească mîine
- b) *qu'il soit arrivé hier*, să fi sosit ieri

*) În limba franceză, conjunctivul mai are încă două timpuri: imperfectul și mai-mult-ca-perfectul. Ele aparțin însă exclusiv limbii scrise sau limbii susținute. Limba vorbită le-a eliminat aproape cu desăvîrșire, întrebuințarea lor fiind pretențioasă și arhaizantă.

2° Cînd verbul propoziției principale stă la un timp trecut al indicativului sau la condiționalul trecut, în limba vorbită aceleași raporturi temporale se exprimă prin aceleași timpuri*):

Je voulais, vroiam
- a) *que tu te reposes aujourd'hui*, să te odihnești astăzi
  que tu te reposes demain, să te odihnești mîine

J'ai regretté, am regretat
- b) *que vous ayez pris froid*, că ați răcit

D **3.** *Conjugarea verbelor în* **-ir** *de tipul* **souffrir.**

Verbele *couvrir* (a acoperi), *offrir* (a oferi), *ouvrir* (a deschide) și *souffrir* (a suferi) au o conjugare deosebită atît de aceea a verbelor regulate din grupa a II-a (de tipul *finir*) cît și de aceea a verbelor cu infinitivul în *-ir* (de tipul *partir*, vezi XX, D **2**). Față de acestea din urmă, conjugarea lor se deosebește prin următoarele trăsături:

1° La indicativul prezent, persoanele singularului au terminațiile mute *-e*, *-es*, *-e*.

2° La imperativ, persoana a II-a singular are terminația *-e*.

3° La participiul trecut, se adaugă terminația *-ert* după înlăturarea consoanei finale a rădăcinii (*-r-*).

Model de conjugare

Infinitiv: SOUFFRIR a suferi

Indicativ prezent	Viitor
je souffre, eu sufăr *tu souffres* tu suferi *il souffre* el suferă *nous souffrons* noi suferim *vous souffrez* voi suferiți *ils souffrent* ei suferă	*je souffrirai* eu voi suferi *tu souffriras* tu vei suferi *il souffrira* el va suferi *nous souffrirons* noi vom suferi *vous souffrirez* voi veți suferi *ils souffriront* ei vor suferi
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
souffre suferă! *souffrons* să suferim! *souffrez* suferiți!	*que je souffre* eu să sufăr *que tu souffres* tu să suferi *qu'il souffre* el să sufere *que nous souffrions* să suferim *que vous souffriez* să suferiți *qu'ils souffrent* ei să sufere
Participiu prezent	**Participiu trecut**
souffrant suferind	*souffert*, *soufferte* suferit, suferită

Toate patru verbele se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

*) Pentru a nu contraveni regulilor gramaticii clasice, menționăm că această întrebuințare nu este admisă nici în limba scrisă, nici în vorbirea îngrijită, în care simul-

Exerciţii

E 1. Clasaţi cuvintele de mai jos în grupe de cîte două sinonime:

paquet	bouquet	se chamailler	enchanté	trajet	colis
gigantesque	flot	ravi	se disputer	démarrer	gerbe
s'ébranler	immense	rame	vague	itinéraire	convoi

E 2. Puneţi, acolo unde este cazul, articolele hotărît şi contractat, nehotărît, partitiv sau prepoziţia *de*:

1. ...... passagers, assis sur ...... pont ...... navire, jetaient ...... morceaux ...... pain ...... mouettes.
2. ...... paquebot, guidé par ...... pilote, entre dans ...... port.
3. Voyant ...... danger, ... marin téméraire s'était jeté à ...... eau, pour sauver ...... naufragés.
4. Elle portait ...... grosses lunettes, qui lui abritaient (= *fereau*) ...... yeux contre.... lumière ...... soleil.
5. Je n'ai pas trouvé ...... billets; toutes ...... places sont vendues jusqu'à ...... dimanche prochain.
6. Quelques .... voyageurs attendaient sur ...... quai l'arrivée .... express qui devait les mener à ...... Constantza.

E 3. Acordaţi, dacă este cazul, adjectivele calificative:

1. De (gros) .... vagues, (haut) .... de dix mètres, frappaient les flancs du navire.
2. Il avait plongé dans l'eau (froid) .... pour sauver la fillette.
3. Votre (nouveau) .... robe (marron) .... est très (beau)....
4. La nuit était (orageux) .... et la tempête (glacial) ....
5. Les histoires qu'il nous a racontées ne sont vraiment pas (banal) ......
6. Le gosse avait les cheveux (roux) .... et les yeux (bleu foncé) ....

E 4. Treceţi la conjunctivul prezent sau perfect verbele notate la infinitiv, ţinînd seama de raportul temporal indicat în paranteză:

1. Il est possible qu'ils (*avoir*, anterioritate) .... des ennuis en route.
2. Je ne crois pas que le patient (*souffrir*, anterioritate) .... pendant sa maladie.
3. Le garde a défendu que nous (*marcher*, simultaneitate) .... sur le gazon.
4. Je doute qu'il (*pouvoir*, posterioritate) .... retenir des places pour demain.
5. Madeleine est ravie que son amie (*arriver*, anterioritate) ....
6. Je suis surprise qu'il (*ne pas vouloir*, simultaneitate) .... t'obéir.
7. Je doute qu'elle (*apprendre*, anterioritate) .... à nager en quatre jours.
8. Il est impossible que sa mère (*ne pas le punir* (anterioritate) .... sévèrement.

---

taneitatea şi posterioritatea trebuie exprimate prin conjunctivul imperfect iar anterioritatea prin conjunctivul mai-mult-ca-perfect. După cum spuneam însă în nota anterioară, limba conversaţiei uzuale ignoră aceste două timpuri, aşa încît şi regula concordanţei care le solicită aplicarea este fără efect în acest stil al limbii.

E 5. Traduceţi exerciţiul 4 în limba română.

E 6. Conjugaţi verbul *ouvrir* în propoziţiile: *ouvrir les yeux* (la indicativul prezent) şi *ouvrir le tiroir* (la perfectul compus).

XLIX

A

Par un jour de pluie

Irène — Le temps se gâte. Bientôt il va pleuvoir à verse. On va bel et bien s'ennuyer aujourd'hui.
Horia — Ce n'est pas mon avis. J'ai retenu des places pour le festival de musique légère et de chansons de cet après-midi.
Irène — C'est une surprise ça ! Tu as acheté des places pour tout le monde?
Horia — Pour toi, Suzanne et les quatre enfants.
Irène — Et Daniel? Tu l'as oublié?
Horia — Daniel est en train d'écrire un nouvel article et de développer des films.

Într-o zi ploioasă

Irina — Timpul se strică. În curînd, va ploua cu găleata. O să ne plictisim în toată legea astăzi.
Horia — Nu sînt de părerea ta. Am reținut locuri pentru festivalul de muzică ușoară și de șansonete de după-masă.
Irina — Asta-i o surpriză! Ai cumpărat bilete pentru toată lumea?
Horia — Pentru tine, Suzana și cei patru copii.
Irina — Și pe Daniel l-ai uitat?
Horia — Daniel scrie un nou articol și developează filme.

Irène — Ça ne lui prendra quand même pas toute la journée.
Horia — Bien sûr que non. Mais je lui dois une revanche aux échecs et, pour l'après-midi, nous nous sommes proposé de faire une partie de billard ou de ping-pong [ping pɔ̃g].
Irène — Mais je crois qu'il ne sait pas jouer au ping-pong...
Horia — C'est ce qu'on verra.
Daniel (entrant dans le hall) — Si je sais jouer au ping-pong? Des champions comme moi, on n'en trouve pas tous les jours ! Je vais vous battre à plate couture. Comme à la nage.
Horia — Dommage que je ne puisse pas prendre ma revanche à cause du mauvais temps. Mais demain, si le temps s'éclaircit, je vous montrerai de quoi je suis capable. Vous n'allez pas battre en retraite, j'espère.
Daniel — Pour qui me prenez-vous? J'accepte le défi et vous allez me voir à l'œuvre... Mais passons à un autre chapitre. Hier soir, j'ai terminé le seul livre que ma bien aimée épouse a bien voulu emporter. Vous comprenez: il n'y avait plus de place dans nos bagages, à cause de ses robes. Comme je ne peux pas me priver de lecture, je vous prierais de m'accompagner dans une librairie.
Horia — Le temps de passer mon imper [ɛ̃pɛr] et je suis à vous.

(À la librairie)

Le libraire — Qu'y a-t-il pour votre service, messieurs?

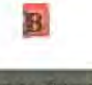
Irina — Totuși asta n-o să-i răpească toată ziua.
Horia — Sigur că nu. Dar îi datorez o revanșă la șah și pentru după-masă, ne-am propus să facem o partidă de biliard sau de ping-pong.
Irina — Dar cred că nu știe să joace ping-pong...
Horia — Asta rămîne de văzut.
Daniel (intrînd în hol) — Dacă știu să joc ping-pong? Campioni ca mine nu găsești în fiecare zi! Am să te fac praf. Ca la înot.
Horia — Păcat că nu pot să-mi iau revanșa din cauza vremii proaste. Dar mîine, dacă se însenineazä, îți voi arăta de ce sînt în stare. N-ai să baţi în retragere, sper.
Daniel — Drept cine mă iei? Accept provocarea și ai să mă vezi la lucru... Dar să trecem la un alt capitol. Aseară, am terminat singura carte pe care iubita mea soție a binevoit s-o aducă. Înțelegeți: nu mai era loc în bagajele noastre, din cauza rochiilor ei. Cum nu mă pot lipsi de lectură, te-aș ruga să mă însoțești într-o librărie.
Horia — Cît să-mi pun fulgarinul și sînt al dumitale.

(La librărie)

Librarul — Cu ce vă putem servi, domnilor?

Daniel — Je voudrais acheter quelques bons livres français.	*Daniel* — Aș vrea să cumpăr cîteva cărți franțuzești bune.
Le libraire — De la prose ou de la poésie? De la littérature moderne ou classique?	*Librarul* — Proză sau poezie? Literatură modernă sau clasică?
Daniel — Bien que je sois un grand admirateur des classiques, pas seulement au sens [sɑ̃s] strict du mot, c'est-à-dire des écrivains du XVIIe siècle, mais des grands auteurs en général, j'aimerais cette fois quelque chose de plus moderne.	*Daniel* — Deși sînt un mare admirator al clasicilor, nu numai în sensul strict al cuvîntului, adică al scriitorilor din secolul al XVII-lea, ci al marilor autori în general, aș dori de data aceasta ceva mai modern.
Horia — „Le Secret de la Luzette", par exemple!	*Horia* — „Secretul Luzetei", de exemplu!
Daniel — Qu'est-ce que c'est? Un roman policier?	*Daniel* — Ce-i asta? Un roman polițist?
Horia — Non, un roman pour enfants.	*Horia* — Nu, un roman pentru copii.
Daniel — Vous vous fichez de moi, mon vieux.	*Daniel* — Îți bați joc de mine, amice.
Horia — Il vous servira de somnifère.	*Horia* — Îți va servi drept somnifer.
Daniel — Ce n'est pas le sommeil qui me fait défaut. Je désire lire quelque chose de moderne et d'instructif à la fois. Un roman biographique, par exemple. En avez-vous, monsieur?	*Daniel* — Nu somnul îmi lipsește. Doresc să citesc ceva módern și totodată instructiv. Un roman biografic, de exemplu. Aveți vreunul, domnule?
Le libraire — Avez-vous lu „Les Rois maudits"? C'est dans le genre.	*Librarul* — Ați citit „Regii blestemați"? Este în genul acesta.
Daniel — Je pourrais bien le relire, si vous n'avez rien d'autre à me donner.	*Daniel* — Aș putea să-l recitesc, dacă n-aveți altceva să-mi dați.
Le libraire — Mais ce n'est pas ça, monsieur. Voici un catalogue qui vous renseignera. Consultez-le et vous n'aurez que l'embarras du choix.	*Librarul* — Nu despre asta e vorba, domnule. Poftim un catalog care vă va informa. Consultați-l și veți avea de unde alege.
Daniel — En effet, vous êtes bien fournis.	*Daniel* — Într-adevăr, sînteți bine aprovizionați.
Le libraire — C'est la première des conditions pour être bien achalandé.	*Librarul* — Este prima dintre condiții ca să ai clienți mulți.

Daniel — Ce n'est que maintenant que je suis réellement embarrassé; je ne sais pas sur quoi arrêter mon choix.	*Daniel* — Abia acum sînt cu adevărat încurcat: nu știu ce să aleg.
Horia — Laissez-moi faire. Je vais vous tirer d'embarras. Donnez-nous ces deux romans, cette biographie de Simon de Montfort et cet opuscule sur le ping-pong. Il n'est pas exclu que vous en ayez besoin tout à l'heure, Daniel!	*Horia* — Lasă-mă pe mine. Am să te scot din încurcătură. Dați-ne aceste două romane, această biografie a lui Simon de Montfort și această cărticică despre ping-pong. Nu este exclus să ai nevoie de ea numaidecît, Daniel!

Pronunțare

B 1. Pronunțați perechile de cuvinte prezentînd alternanța fonetică [o] — [ɔ]:

1. bientôt — développer
2. à cause — mauvais
3. rose — robe
4. maudit — roman
5. le mot — moderne
6. beau — opuscule
7. quelque chose — catalogue
8. côte — ignorant
9. causer — donner
10. paquebot — port
11. bateau — poste
12. cargo — à bord

B 2. Clasați pe două coloane cuvintele cu consoane finale articulate și mute:

rail, nez, choix, strict, mauvais, hall, pleuvoir, film, imper, dernier, mer, fil, temps, seul, port, soleil.

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

par un jour de...	într-o zi de...
pleuvoir à verse	a ploua cu găleata
bel et bien	în toată legea
battre à plate couture)*	a bate zdravăn, a zdrobi un adversar într-o întrecere, a face praf

---

*) Expresia își are probabil originea în limbajul croitorilor, care, pentru a netezi suprafețele cusute, le calcă și le bat cu un instrument special. Sensul propriu al cuvintelor care compun expresia este „plat, neted" *(plat)* și „cusătură" *(couture)*.

battre en retraite	a bate în retragere
bien aimé(e)	iubit(ă)
faire défaut	a lipsi
avoir l'embarras du choix	a avea de unde alege
arrêter son choix	a se fixa asupra unui lucru, a alege
tirer d'embarras	a scoate din încurcătură
tout à l'heure	numaidecît, adineaori

C **2.** *Imper* este forma abreviată a substantivului *imperméable*; ea se folosește curent în limba familiară.

C **3.** *Achalandé* se întrebuințează frecvent în franceza contemporană, cu înțelesul de „bine aprovizionat cu mărfuri". Înțelesul corect este însă „cercetat de clientelă".

C **4.** Cuvinte cu mai multe sensuri:

gâter	1. a strica 2. a răsfăța
la nouvelle	1. vestea 2. nuvela (ca gen literar)
le genre	1. genul, neamul 2. genul (literar)

C **5.** Sinonime

finir, terminer, achever = a termina
renseigner, informer = a informa

C **6.** Antonime:

original, original	—	*banal*, banal
premier, întîiul	—	*dernier*, ultimul
capable, capabil	—	*incapable*, incapabil

C **7.** Lexic complementar:

le poète	poetul
le prosateur	prozatorul
le romancier	romancierul
le poème	poemul
le vers	versul
la nouvelle	nuvela
le récit	povestirea
la pièce de théâtre	piesa de teatru
le drame	drama
la tragédie	tragedia
la comédie	comedia
traduire	a traduce

D

Explicații gramaticale

D **1.** *Acordul participiului trecut al verbelor reflexive* (I).

Nous **nous sommes proposé** *de faire une partie de billard.*

Majoritatea verbelor reflexive din limba franceză provin din verbe tranzitive cărora li se adaugă în conjugare pronumele reflexiv. Aceste verbe poartă numele de verbe *accidental reflexive* (în gramatica franceză sînt numite *verbes accidentellement pronominaux*) și se conjugă la timpurile compuse cu auxiliarul *être*. Ele nu-și acordă însă participiul trecut după regula verbelor conjugate cu *être*, ci după regula verbelor conjugate cu *avoir*: participiul lor trecut se acordă, așadar, în gen și număr cu pronumele reflexiv care îl precedă dacă acesta este complement direct (complementul direct se află înlocuind verbul *être* cu *avoir* și punînd întrebarea *qui?* „pe cine?").

Exemple

Participiul trecut se acordă:	**Participiul trecut rămîne invariabil:**
Ils se sont **jetés** *à l'eau*, ei s-au aruncat în apă.	*Ils se sont* **jeté** *des pierres*, ei și-au aruncat pietre.
Elle s'est **lavée**, ea s-a spălat	*Elle s'est* **lavé** *le visage*, ea și-a spălat fața.
Jacques et Marcel se sont **serrés** *dans les bras*, Jacques și Marcel s-au strîns în brațe.	*Jacques et Marcel se sont* **serré** *la main*, Jacques și Marcel și-au strîns mîna.

În exemplele din coloana I, pronumele reflexiv este complementul direct al participiului trecut și de aceea acesta se acordă, pe cînd în exemplele din coloana a II-a, complementul direct este reprezentat de cuvintele *pierres*, *visage* și *main*, care stau după participiul trecut, așa încît acesta rămîne invariabil. În aceste exemple, pronumele reflexiv *se* are funcție de complement indirect, lucru care rezultă și din traducerea în limba română („își").

Regula aceasta are un rol redus în vorbire, importanța ei fiind mai mult de ordin ortografic.

D **2.** *Întrebuințarea modului conjunctiv (IV).*

J'ai terminé **le seul** *livre que mon épouse* **ait emporté.**

Conjunctivul se mai întrebuințează și în propoziții subordonate relative, cînd antecedentul pronumelui relativ este precedat de un adjectiv întrebuințat la gradul superlativ sau de adjectivele *unique*, *seul*, *premier* sau *dernier*, care exprimă, prin sensul pe care îl au, o idee de superlativ.

În limba română, modul folosit în asemenea subordonate este indicativul:

> *C'est le plus ardent désir que j'aie*, este dorinţa cea mai arzătoare pe care o am.
> *C'est la première traversée qu'il ait faite*, este prima călătorie pe mare pe care a făcut-o.

Cîteodată cuvîntul reprezentat de pronumele relativ poate avea un sens vag, imprecis, fiind însoţit de un verb care exprimă un scop ce se cere atins, o intenţie, o îndoială, iar, alteori, subordonata relativă este precedată de o principală negativă sau interogativă. În ambele cazuri, verbul subordonatei trebuie să stea la conjunctiv. În ultimul caz, verbul principalei poate fi un verb al gîndirii, al declaraţiei sau al opiniei, care, la forma afirmativă, cere după el o subordonată la indicativ.

> *Je cherche un appartement qui* **soit** *confortable*, caut un apartament care să fie confortabil.
> *Connaissez-vous quelqu'un qui* **puisse** *me donner un renseignement?* cunoaşteţi pe cineva care să-mi poată da o informaţie?

D 3. *Verbul neregulat* **écrire.**

Infinitiv: ÉCRIRE a scrie

Indicativ prezent	Viitor
j'écris eu scriu *tu écris* tu scrii *il écrit* el scrie *nous écrivons* noi scriem *vous écrivez* voi scrieţi *ils écrivent* ei scriu	*j'écrirai* eu voi scrie *tu écriras* tu vei scrie *il écrira* el va scrie *nous écrirons* noi vom scrie *vous écrirez* voi veţi scrie *ils écriront* ei vor scrie
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
écris scrie! *écrivons* să scriem! *écrivez* scrieţi!	*que j'écrive* eu să scriu *que tu écrives* tu să scrii *qu'il écrive* el să scrie *que nous écrivions* noi să scriem *que vous écriviez* voi să scrieţi *qu'ils écrivent* ei să scrie
Participiu prezent	**Participiu trecut**
écrivant scriind	*écrit, écrite* scris, scrisă

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.
Identic se conjugă compuşii acestui verb: *décrire*, a descrie; *transcrire*, a transcrie etc.

Exerciţii

E 1. Treceţi verbul la timpul indicat în paranteză şi faceţi, dacă este necesar, acordul participiului trecut:

1. Avant de sortir, elle (*se regarder*, mai-mult-ca-perfect) .... dans la glace.
2. Nous (*s'imposer*, perf. compus) .... de manger une seule fois par jour.
3. Les trois amis (*se diriger*, perf. compus) .... vers la bibliothèque, où ils (*se donner*, mai-mult-ca-perfect) .... rendez-vous avec des copains.
4. Nous (*se baigner*, cond. trecut) .... tous les jours, mais il a plu.
5. Ils (*se reconnaître*, perf. compus) .... et (*se serrer*, perf. compus) .... la main.
6. Rodica (*se creuser*, perf. compus) .... un gros trou dans le sable et (*s'asseoir*, perf. compus) .... dedans.

E 2. Traduceţi în limba franceză:

1. Adineauri, ea mi-a dat un telefon. 2. Ia-ţi impermeabilul, plouă cu găl[illegible]. 3. Ei au sărit în apă şi eu am făcut la fel. 4. Într-o zi de vară, ele au plecat la Snagov, unde aveau întîlnire cu soţii lor. 5. Erau atîtea bărci în debarcader, încît n-aveai decît de ales. 6. Înot mai bine decît tine. — Rămîne de văzut. 7. Ai să vezi, la înot îl fac praf. 8. După părerea mea, aţi face bine să nu depăşiţi (= *dépasser*) geamandurile.

E 3. Completaţi spaţiile punctate cu articolele sau prepoziţiile necesare:

1. René a assisté ...... sauvetage ...... un naufragé ...... haute mer.
2. Pourquoi battez-vous ...... retraite?
3. Tout ...... l'heure, tu me montreras tes talents ...... nageur.
4. Recommandez-moi ...... bon livre, mais que ce soit quelque chose ...... moderne et ...... facile ...... lire.
5. Fais ...... ta guise, je ne te donnerai plus ...... conseils.
6. Quant ...... moi, je ne vous promets pas ...... venir vous voir demain soir.
7. Il pleuvait .... verse et j'avais oublié ...... prendre mon parapluie.
8. Comptez ...... moi, je vous tiendrai ...... courant ...... mes démarches.
9. Avez-vous lu ...... bouquins que je vous ai recommandés? — Je suis ...... train ...... lire ...... premier.
10. Mon mari est ...... Ministère; il y a sera occupé jusqu' ...... soir.

E 4. Formulaţi întrebări pentru următoarele răspunsuri:

1. Nous faisons enregistrer les malles à la consigne.
2. Le trajet en paquebot a duré six jours.
3. Il a quatre places.

4. Pour couper la viande nous nous servons d'un couteau.
5. Nous sommes abonnés au quotidien „Scînteia".
6. Mon fils va déjà beaucoup mieux.
7. Il joue très mal au ping-pong.
8. Il a failli se noyer parce qu'il ne savait pas nager.
9. La chaloupe était amarrée au quai.
10. Ils veulent rester deux semaines à la montagne.

E 5. Înlocuiți cuvintele notate cursiv cu sinonime:

1. Demain, vous aurez mon *opinion* .... sur *ce problème* ....
2. Le *type* .... n'avait pas *compris* .... ce qu'on lui disait.
3. Le temps s'est gâté et *il semble* .... que *la majorité* .... des estivants sont partis.
4. Son père *se figure* .... que *la besogne* .... est *finie* ....
5. Snagov est situé à *environ* .... trente kilomètres de Bucarest.
6. Votre mari est furieux, allez *le calmer* ....
7. Quand il a appris la nouvelle, il a *sauté* .... de joie.
8. Le temps a été *magnifique* .... pendant toute la durée de nos vacances.

E 6. Completați spațiile punctate cu verbele *couvrir*, *offrir*, *ouvrir* sau *souffrir* la timpurile indicate:

1. Demain, nous .... (viitor) ce bouquet de fleurs à maman.
2. Le train .... (perf. compus) la distance en deux heures.
3. Vous voyez bien qu'il pleut, pourquoi n' ....-vous (ind. prezent) pas votre parapluie.
4. .... (imperativ) le livre que ta tante t'a .... (part. trecut) et lis-en quelques lignes.
5. Je vous .... (cond. prezent) une place dans ma voiture, mais je sais que vous ne .... (ind. prezent) pas l'odeur de l'essence.
6. Elle .... (ind. imperfect) depuis son enfance de violents maux de tête.
7. Il lui a .... (part. trecut) son bras et ils sont partis ensemble.
8. La nappe était ...... (part. trecut) de miettes (= *firimituri*) de pain

L

A

Au cirque	La circ
René (entrant en coup de vent dans la chambre de son père) — Papa! Pourquoi n'as-tu pas voulu nous accompagner au cirque? Si tu savais comme ça a été beau.	*René (intrînd ca o furtună în camera tatălui său)* — Tată! De ce n-ai vrut să ne însoțești la circ? Dacă ai ști ce frumos a fost.
Daniel — Tu sais bien que j'ai été visiter les ruines de la cité d'Histria.	*Daniel* — Știi bine că am fost să vizitez ruinele cetății Histria.
René — Aller voir des ruines, au lieu de venir admirer ce programme magnifique!	*René* — Să mergi să vezi ruine, în loc să vii să admiri acest program superb!
Daniel — Eh bien! Raconte. Je vois que tu brûles de me décrire le spectacle.	*Daniel* — Haide! Povestește. Văd că arzi de nerăbdare să-mi descrii spectacolul.
René — Mais par quoi commencer? Ah oui! Par la marche jouée	*René* — Dar cu ce să încep? Da! Cu marșul cîntat

par l'orchestre, aux sons de laquelle les artistes du cirque sont venus défiler dans le manège.
Daniel — Ça c'est connu. Toutes les représentations de cirque dans le style traditionnel commencent par ce genre de parade, au cours de laquelle les artistes exhibent [ɛgzib] leurs costumes scintillants et les femmes font étalage de leur grâce.
René — En tout cas, ça a été très beau. Puis, on a applaudi une contorsionniste, des jongleurs, des acrobaties sur patins à roulettes et des trapézistes qui faisaient de la voltige sans filet, sous le chapiteau, et qui nous ont donné le vertige.
Daniel — Pas de clowns [klun]?
René — Mais si. Une dizaine de klowns. Si tu savais comme on a ri. On riait à gorge déployée rien qu'à regarder les grimaces qu'ils faisaient. Il y en avait un qui feignait de déranger une danseuse de corde, en faisant toutes sortes de clowneries [klunri]. Mais il était d'une adresse phénoménale, et la fillette non plus n'avait pas froid aux yeux. Je voudrais pouvoir te montrer un de ses tours.
Daniel — Non, non. Tes explications me suffisent.
René — La deuxième partie du programme a débuté par un dressage extraordinaire de fauves. Mais, cette fois, il n'y avait pas de dresseur.
Daniel — Tu rêves. En ce cas, je parie tout ce que tu veux que ce n'étaient pas des fauves, mais des hommes revêtus de peaux de bêtes.
René — Tu parierais et tu perdrais,

de orchestră, în sunetele căreia artiştii circului au venit să defileze în manej.
Daniel — Asta-i cunoscut. Toate reprezentaţiile de circ în stilul tradiţional încep cu acest gen de paradă, în cursul căreia artiştii îşi arată costumele sclipitoare, iar femeile îşi etalează graţia.
René — În orice caz, a fost foarte frumos. Apoi am aplaudat o contorsionistă, nişte jongleri, acrobaţii pe patine cu rotile şi nişte trapezişti care făceau voltije fără plasă, sub cupola circului, şi care ne-au făcut să ameţim.
Daniel — Clovni nu erau?
René — Ba da. Vreo zece clovni. Dacă ai şti cum am rîs. Rîdeam cu hohote numai privind strîmbăturile pe care le făceau. Era unul care se prefăcea că deranjează pe o dansatoare pe sîrmă, făcînd tot felul de giumbuşlucuri. Dar era de o îndemînare fenomenală şi nici fetiţa nu era lipsită de îndrăzneală. Aş vrea să-ţi pot arăta unul dintre numerele ei.
Daniel — Nu, nu. Explicaţiile tale îmi ajung.
René — Partea a doua a programului a început cu un dresaj extraordinar de fiare. Dar, de data aceasta nu era dresor.
Daniel — Visezi. În acest caz, pariez pe tot ce vrei că nu erau fiare, ci oameni îmbrăcaţi în piei de animale.
René — Ai paria şi ai pierde,

parce que tu ne m'a pas laissé achever. Je t'ai dit qu'il n'y avait pas de dompteur [dɔ̃tœr], mais il y avait une dompteuse [dɔ̃toz], une belle fille...
Daniel — Ah, tu t'y connais déjà?
René — Une belle fille, d'une témérité folle, qui présentait à la fois des tigres, des lions et des jaguars [ʒagwar]...
Daniel — Édentés et aux griffes limées...
René — C'est faux. Ils étaient féroces comme tout, mais ne pouvaient rien contre le regard de cette diablesse.
Daniel — Elle les présentait en liberté?
René — Tu blagues! Dans une cage... Finalement, le clou de la soirée ça a été le fameux Okito...
Daniel — ... dont je n'ai jamais entendu parler...
René — ... parce que tu ignores tout de l'art (m.) des illusionnistes. C'est un artiste complet: prestidigitateur, escamoteur et hypnotiseur à la fois. Son dernier tour a été phénoménal. Il a fait venir une femme et a plongé...
Daniel — Depuis que tu es à la mer, tu ne rêves que de plonger. Tu plonges dans l'eau, dans ton lit, dans le sable et tu finiras par plonger dans ton potage...
René — Si tu m'interromps à tout moment... Je voulais dire qu'il a plongé ses regards (m.) dans les yeux de la femme, qui s'est endormie. Toute raide, on l'a couchée...

pentru că nu m-ai lăsat să termin. Ţi-am spus că nu era îmblînzitor, dar era o îmblînzitoare, o fată frumoasă...
Daniel — Ah, te pricepi de pe acum?
René — O fată frumoasă, de o îndrăzneală nebună, care prezenta în acelaşi timp tigri, lei şi jaguari...
Daniel — Fără dinţi şi cu ghearele pilite...
René — Nu e adevărat. Erau grozav de sălbatici, dar erau neputincioşi în faţa privirii acestei drăcoaice.
Daniel — Le prezenta în libertate?
René — Glumeşti! Într-o cuşcă... În sfîrşit, punctul de atracţie al serii a fost faimosul Okito...
Daniel — ... de care n-am auzit niciodată...
René — ... pentru că habar n-ai de arta iluzioniştilor. Este un artist desăvîrşit: prestidigitator, scamator şi hipnotizator în acelaşi timp. Ultimul său număr a fost fenomenal. A chemat o femeie şi şi-a aţintit...*)
Daniel — De cînd eşti la mare, nu visezi decît plonjoane. Plonjezi în apă, în patul tău, în nisip şi vei sfîrşi prin a plonja în supă...
René — Dacă mă întrerupi la orice moment... Voiam să spun că şi-a aţintit privirile în ochii femeii, care a adormit. Complet ţeapănă, a fost culcată...

*) Joc de cuvinte intraductibil, care rezultă din dublul sens al verbului *plonger*, care, în expresia *plonger ses regards dans les yeux de quelqu'un*, are sensul de „a cufunda", „a aţinti".

Daniel — ... la tête sur une chaise et les pieds sur une autre. Je connais le tour. Tout ça c'est truqué. Mais ce qui n'est pas truqué, c'est que toi tu iras au lit avant que je ne compte jusqu'à dix.

Daniel — ... cu capul pe un scaun şi cu picioarele pe altul. Cunosc numărul. Toate acestea sînt trucate. Dar ceea ce nu este trucat, este că tu ai să mergi în pat înainte ca eu să număr pînă la zece.

Pronunţare

B 1. Pronunţaţi perechile de cuvinte prezentînd alternanţele [ɔ̃] — [ɑ̃] şi [ɑ̃] — [œ̃]:

[ɔ̃] — [ɑ̃]	[ɑ̃] — [œ̃]
dompté — édenté	gant — brun
jongleur — danseur	il prend — emprunt
bonté — présenter	vacant — chacun
talon — talent	angle — humble
plonge — mange	comment — commun
complet — décamper	il vendit — lundi

B 2. Grupaţi pe două coloane cuvintele cu vocale nazale şi cele cu vocale orale:

illusionniste, charmante, manège, pardon, limé, escamoteur, dompter, femme, pardonne-lui, sous-marin, s'ennuyer, en vain, inutile, romanesque, roman, embarras, dramaturge, tangage, transatlantique, marine.

B 3. Indicaţi printr-un semn de legătură unde trebuie să se facă pronunţarea legată între cuvinte:

1. Pour vous accompagner.
2. Il faut en acheter trois.
3. Aux environs de Constantza.

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

entrer en coup de vent	a intra ca o furtună
brûler de + verb inf.	a arde de nerăbdare să + verb
faire étalage de...	a etala
rire à gorge déployée	a ride cu hohote
ne pas avoir froid aux yeux	a avea îndrăzneală, a fi neînfricat
adj. + *comme tout*	extraordinar de + adj.
entendre parler de...	a auzi despre...

C 2. Cuvinte cu mai multe sensuri:

l'adresse 1. adresa
2. îndemînarea

le clou 1. cuiul
2. atracţia

C 3. Sinonime:

l'adresse, f., *l'habileté*, f., *la dextérité* = îndemînarea
fameux, *renommé*, *célèbre* = faimos, renumit, celebru
dompter, *apprivoiser* = a îmblînzi, a domestici
prodigieux, *extraordinaire*, *phénoménal*, *formidable* = extraordinar, fenomenal, formidabil

C 4. Lexic complementar:

sauvage	sălbatic
le jardin zoologique	grădina zoologică
le singe	maimuţa
l'éléphant	elefantul
le rhinocéros [-ɔs]	rinocerul
le chameau	cămila
le zèbre	zebra
la panthère	pantera
le chacal, les chacals	şacalul, şacalii
le kangourou	cangurul
la girafe	girafa

Explicaţii gramaticale

D 1. *Femininul substantivelor* (1).

Une contorsionniste.
Une danseuse de corde.

Există multe analogii între regula formării femininului substantivelor şi aceea a adjectivelor, expusă la V, D 4, XVI, D 2 şi XXVIII, D 2, în sensul că atît regula generală, cît şi numeroase excepţii sînt identice.

Cele mai numeroase substantive denumind ființe își derivă femininul din forma masculinului.

De regulă, pentru a obține femininul unui substantiv, se adaugă un *-e* mut la masculin, schimbîndu-se și articolul sau alt determinativ al substantivului respectiv. La substantivele terminate la masculin într-o vocală orală sau într-o consoană articulată, adăugarea acestei litere nu provoacă modificări în pronunțare:

un ami	*une amie*
un Espagnol	*une Espagnole*

La substantivele terminate la masculin în consoană mută, adăugarea literei *e* determină sonorizarea consoanei:

un marchand	*une marchande*
un Anglais	*une Anglaise*
un client	*une cliente*

Alte cazuri de deosebiri fonetice sau ortografice între masculin și feminin sînt următoarele:

1° La substantivele terminate la masculin în *-t* și în *-n*, se dublează, de regulă, la feminin, aceste consoane înainte de a se adăuga *e* mut:

un muet, un mut	*une muette*, o mută
un lion	*une lionne*
un Parisien	*une Parisienne*

Excepție fac substantivele terminate în *-ain* și *-in*, precum și alte numeroase substantive terminate în *-n*, la care adăugarea terminației mute *-e* produce și denazalizarea vocalei nazale:

un cousin	*une cousine*
un Persan	*une Persane*

2° Substantivele terminate la masculin în *-eur* schimbă, la feminin, terminația în *-euse* [øz]:

un nageur	*une nageuse*
un danseur	*une danseuse*

3° Substantivele terminate la masculin în *-teur* schimbă, la feminin, terminația în *-trice* [tris]:

un lecteur	*une lectrice*
un conducteur	*une conductrice*

Excepție face substantivul *dompteur — dompteuse*.

4° Substantivele terminate la masculin în *-x* schimbă, la feminin, terminația în -se [z]:

un curieux	*une curieuse*
un époux	*une épouse*

5° Substantivele terminate la masculin în *-er* adaugă, la feminin, un *-e* mut care sonorizează consoana finală a masculinului, iar pe vocala *e* dinaintea acesteia se pune accent grav:

un ouvrier	*une ouvrière*
un couturier	*une couturière*

Cu aceste cazuri nu este epuizat numărul abaterilor de la regulă, ele fiind numeroase și variate. În general, ele sînt însă consemnate în dicționare, așa încît nu vom mai insista asupra lor.

D 2. *Diferite valori ale lui* **si.**

Il n'y avait pas de klowns? — **Si**, *il y en avait.*
Il nage **si** *bien, que je ne crains rien.*
Si *tu savais comme on a ri.*
Je ne sais pas **si** *je serai libre demain.*

Ca parte de vorbire, *si* poate fi adverb sau conjuncție.

1° Ca adverb, *si* poate exprima:

a) *afirmația*, ca răspuns la o întrebare cu negație sau la o negație (adverb de afirmație, echivalent cu „ba da"):

Vous ne vous êtes pas amusés? — **Si**.
Tu ne partiras pas seul. — **Si**.

b) *intensitatea*, înaintea unui adjectiv sau a unui adverb (adverb de intensitate sau de cantitate, echivalent cu „atît de"):

Cet enfant est **si** *gentil.*
Il vient **si** *rarement chez nous.*

Observație:

În limba franceză, *si* adverb de cantitate nu poate fi urmat de adverbul *beaucoup*, așa încît „atît de mult" se exprimă în limba franceză, prin *autant, tant, tant de* + substantiv.

2° Conjuncția *si* (= dacă) poate introduce:

a) Propoziții condiționale sau propoziții care exprimă o presupunere, o dorință sau alte stări sufletești. În acest caz, timpurile verbale sînt supuse regulii expuse la XXXVII D 2:

Si *tu travailles, tu réussiras.*
Oh, **si** *vous pouviez me comprendre.*

b) Propoziții interogative indirecte (*si* interogativ sau dubitativ):

Je ne sais pas **si** *la bibliothèque est ouverte.*
Dites-moi **si** *vous avez compris.*

D 3. *Verbul neregulat* **rire.**

Infinitiv: RIRE a rîde

Indicativ prezent	Viitor
je ris eu rîd *tu ris* tu rîzi *il rit* el rîde *nous rions* noi rîdem *vous riez* voi rîdeți *ils rient* ei rîd	*je rirai* eu voi rîde *tu riras* tu vei rîde *il rira* el va rîde *nous rirons* noi vom rîde *vous rirez* voi veți rîde *ils riront* ei vor rîde
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
ris rîzi! *rions* să rîdem! *riez* rîdeți!	*que je rie* eu să rîd *que tu ries* tu să rîzi *qu'il rie* el să rîdă *que nous riions* noi să rîdem *que vous riiez* voi să rîdeți *qu'ils rient* ei să rîdă
Participiu prezent	**Participiu trecut**
riant rîzînd	*ri*, rîs

Exerciții

E 1. Să se noteze femininul următoarelor substantive nume de ființă:

1. l'animateur ....
2. le jaloux ....
3. un Italien............
4. le cadet ....
5. un vendeur ....
6. le cordonnier ....
7. le chien ....
8. un Hollandais.........
9. mon époux ....
10. un parent ....
11. le fermier ....
12. ce cousin ....

E 2. Completați spațiile punctate cu prepoziții:

1. Je ne sais pas .... où commencer.
2. Il faisait toutes sortes .... tours dangereux.
3. La première partie a débuté ...... une marche jouée .... l'orchestre.
4. Tous les enfants riaient .... gorge déployée.

5. ...... tout cas, je veux m'arrêter deux jours ...... mes parents à Focșani.
6. Notre bateau jettera ...... doute l'ancre ...... ce port.
7. Avez-vous entendu parler ...... cette histoire?
8. Il est entré ...... coup ...... vent, ... m'annoncer la bonne nouvelle.
9. N'oubliez pas ...... me réveiller ...... six heures du matin.
10. J'ai terminé mon article .... la cité .... Histria.

E 3. După rezolvare, traduceți exercițiul **2.**

E 4. Scoateți în relief termenii notați cu litere cursive, cu ajutorul galicismului *c'est...qui (que)*:

1. Je vais parler *au commandant.*
2. *Une dompteuse* a présenté les fauves.
3. *Ce matelot* lui a sauvé la vie.
4. *Je* l'ai vu.
5. Nous *les* avons rencontrés sur la falaise.
6. Il a pris froid *parce qu'il est tombé à l'eau.*
7. Elle a besoin *d'un nouveau slip.*
8. Il est question *de notre congé.*
9. *Les docteurs* soignent les malades.
10. *Papa* a caché mes lunettes.

E 5. Completați spațiile punctate cu cuvintele cerute de sens:

1. Au cirque, les .... présentent les fauves dans une .... aux fauves.
2. Je vais vous ...... à plate couture.
3. Un magasin qui a beaucoup de clients est un magasin bien ....
4. Quand la mer est ...., les passagers sont invités à ne pas quitter leurs cabines.
5. Pour faire avancer une ...., il faut savoir ramer.
6. Nous approchons du ...., je vois déjà le phare.
7. Les auteurs français du XVII-e siècle sont appelés les ....
8. J'ai appris à .... dans une piscine.

E 6. Completați propozițiile cu următoarele cuvinte cu mai multe sensuri (verbele se vor întrebuința la indicativul prezent sau la participiul trecut, acolo unde este notat auxiliarul): *accès*, *arriver*, *demander*, *gâter*, *nouvelle*, *place*.

1. Ces parents .... leurs enfants. 2. Il lui est .... un accident de voiture. 3. Le matin, il a toujours des .... de toux. 4. Prenez votre imperméable, le temps se .... 5. Ils m'ont donné des .... de mon oncle. 6. Aujourd'hui, le public n'a pas .... à la piscine. 7. J'ai parqué (= *parcat*) ma voiture .... de l'Opéra. 8. Ce genre de grippe ...... un traitement énergique. 9. Achetez ce recueil de ....; il est intéressant. 10. Ils sont .... au débarcadère avant nous. 11. J'ai trouvé deux .... assises. 12. Je lui ai .... s'il pouvait me prêter deux cents lei.

F

Dialog suplimentar

F 1. *À Naples.*

— Mon vieux lion est mort, dit le dompteur à un mendiant. Veux-tu le remplacer? Tu entreras dans la cage en bondissant et tu viendras avec la lionne te coucher à mes pieds.

— Mais il y a la lionne.

— Elle est abrutie, j'en réponds.

Recouvert d'une peau de lion, le pauvre diable pénètre, tout tremblant, dans la cage. Soudain, il aperçoit la lionne qui somnole dans un coin.

— *Santa Madonna!* soupire-t-il.

— *Per Bacco!* répond la lionne.

....

Lexic:

Naples	Napoli
le mendiant	cerșetorul
remplacer	a înlocui
abruti, -e	abrutizat, -ă
j'en réponds	îmi iau răspunderea
le pauvre diable	nenorocitul
pénétrer	a pătrunde
trembler	a tremura
somnoler	a moțăi
soupirer	a ofta, a suspina

LI

A

Coup d'oeil sur la carte de la Roumanie

Daniel — Puisqu'on est à mi-chemin entre Bucarest et Galatz, je propose que nous fassions halte quelque part à l'ombre et que nous prenions quelques minutes de repos. En outre, je voudrais vous demander de me donner quelques éclaircissements (m.) d'ordre géographique.

Horia — Très volontiers. Je suis à votre disposition. Garez votre voiture là, sous ce bouquet d'arbres et allons nous asseoir dans l'herbe. On pourra causer tout en se reposant.

O privire pe harta României

Daniel — Deoarece sîntem la jumătatea drumului între București și Galați, propun să facem un popas undeva la umbră și să ne odihnim cîteva clipe. În afară de aceasta, aș vrea să te rog să-mi dai cîteva lămuriri de ordin geografic.

Horia — Foarte bucuros. Sînt la dispoziția dumitale. Trage-ți mașina acolo, sub acest pîlc de copaci și să mergem să ne așezăm pe iarbă. Vom putea sta de vorbă odihnindu-ne.

Daniel — Il fait bon se vautrer dans cette herbe fraîche, après avoir avalé tant de kilomètres... Mais revenons à nos moutons. Ce que j'aimerais, c'est que vous me donniez quelques détails suggestifs sur votre pays. En somme, que vous m'en brossiez un tableau géographique sommaire.

Horia — C'est bon. Je vais essayer d'être aussi succinct que possible. Ce qui, à mon sens, caractérise notre pays sous l'aspect qui vous intéresse, c'est la diversité de son relief et de ses ressources.

Daniel — Cela, sans doute, aussi en raison de sa position en Europe, au carrefour de toutes les conditions naturelles de vie du continent.

Horia — Il est sûr que notre pays doit beaucoup à sa position géographique. Vous savez qu'il est situé entre 42° et 48° latitude nord et 20° et 29° longitude est. Par exemple, le parallèle 45° et le méridien 26° se croisent non loin de l'endroit où nous nous trouvons, au nord de Ploieşti. Tout cela explique le climat continental dont nous bénéficions. Il n'est donc pas étonnant que l'on puisse cultiver le coton dans la plaine danubienne et que l'on voie fleurir le marronnier dans la région de Baia Mare.

Daniel — La Roumanie bénéficie d'ailleurs d'une situation privilégiée à tous les points de vue. Le relief de votre pays est d'une harmonie pour ainsi dire unique: des crêtes majestueuses, des plaines fertiles, de grands plateaux,

Daniel — E o plăcere să te tăvăleşti în această iarbă răcoroasă, după ce ai înghiţit atîţia kilometri... Dar să ne întoarcem la vorba noastră. Ceea ce aş vrea, este să-mi dai cîteva amănunte sugestive despre ţara voastră. Într-un cuvînt, să-mi faci descrierea ei geografică sumară.

Horia — În regulă. Am să încerc să fiu cît mai succint posibil. Ceea ce, după părerea mea, caracterizează ţara noastră sub aspectul care te interesează, este diversitatea reliefului şi a resurselor sale.

Daniel — Aceasta, probabil, şi datorită poziţiei sale în Europa, la răscrucea tuturor condiţiilor naturale de viaţă ale continentului.

Horia — Este sigur că ţara noastră datorează mult poziţiei sale geografice. Ştii că este situată între 42° şi 48° latitudine nordică şi 20° şi 29° longitudine estică. De exemplu, paralela 45° şi meridianul 26° se încrucişează nu departe de locul unde ne găsim, la nord de Ploieşti. Toate acestea explică climatul continental de care ne bucurăm. Nu este deci surprinzător că se poate cultiva bumbacul în Cîmpia Dunării şi că în regiunea Baia Mare înfloreşte castanul.

Daniel — România beneficiază de altfel de o situaţie privilegiată din toate punctele de vedere. Relieful ţării voastre este de o armonie oarecum unică: creste maiestuoase, cîmpii roditoare, podişuri mari,

des coteaux ensoleillés, des étangs poissonneux, sans plus parler des deux importantes réalités géographiques, le Danube et la Mer Noire.

Horia — Ajoutez-y un sous-sol qui recèle des richesses dont peu de pays peuvent s'enorgueillir. À en juger sur les découvertes de gisements qu'on ne cesse de faire, il y a lieu de supposer qu'il nous réserve bien d'autres surprises.

Daniel — C'est ce qui, entre autres, a permis à votre industrie de prendre l'essor dont je commence à me faire une idée.

Horia — Et vous n'avez pas encore tout vu de notre industrie. Quelques grandes entreprises bucarestoises, les raffineries de Brazi et les entreprises de Ploieşti. Je suis curieux de savoir ce que vous direz des combinats, des usines et des chantiers que nous allons visiter dès demain.

Daniel — Sans plus parler de l'agriculture et de l'élevage (m.), qui occupent certainement une place de choix (m.) dans votre économie.

Horia — Et n'oubliez pas nos ressources forestières, nos eaux minérales, nos vignobles (m.), etc. Toutes ces ressources ont été mises en valeur ces dernières années.

Daniel — Il est hors de doute que vous avez un pays merveilleux et, par-dessus tout, un peuple dont vous pouvez être fiers. Comme reporter, j'ai beaucoup voyagé, mais je dois dire qu'il ne m'est arrivé nulle part d'être accueilli comme je l'ai été chez vous.

dealuri însorite, bălţi bogate în peşte, fără a mai vorbi de cele două importante realităţi geografice Dunărea şi Marea Neagră.

Horia — Adaugă la acestea un subsol care ascunde bogăţii cu care puţine ţări se pot mîndri. Judecînd după descoperirile de zăcăminte care se fac necontenit, este de presupus că ni se rezervă şi multe alte surprize.

Daniel — Aceasta, alături de altele, a permis industriei voastre să ia avîntul de care încep să-mi dau seama.

Horia — Şi încă n-ai văzut totul din industria noastră. Cîteva mari întreprinderi bucureştene, rafinăriile de la Brazi şi întreprinderile din Ploieşti. Sînt curios ce vei spune despre combinatele, uzinele şi şantierele pe care le vom vizita de mîine.

Daniel — Fără să mai vorbim de agricultură şi de creşterea vitelor, care ocupă desigur un loc de frunte în economia voastră.

Horia — Şi nu uita resursele noastre forestiere, apele noastre minerale, viile noastre etc. Toate aceste resurse au fost puse în valoare în ultimii ani.

Daniel — Este neîndoielnic că aveţi o ţară minunată şi, pe deasupra, un popor de care puteţi să fiţi mîndri. Ca reporter am călătorit mult, dar trebuie să spun că nu mi s-a întîmplat nicăieri să fiu primit cum am fost primit la voi în ţară.

B

Pronunțare

B 1. Precizați, prin transcriere fonetică, pronunțarea literelor cursive, iar dacă nu se articulează, trageți o linie:

1. *œ*il	11. enorg*ue*ill*ir*....
2. ét*ang*	12. je v*e*rrai ....
3. dét*ail*	13. bucarest*oi*se ....
4. *h*erbe	14. chant*ier* ....
5. contin*en*tal	15. fi*er* ....
6. bénéfic*ier*	16. ass*eoir* ....
7. relie*f*	17. acc*ueill*ir ....
8. volontier*s*	18. disposi*ti*on ....
9. cr*ê*te	19. méridi*en* ....
10. ess*or*	20. pl*ai*ne ....

B 2. Indicați unde trebuie să se facă legătura între cuvinte:

1. Je suis à votre disposition.
2. Allons nous asseoir.
3. Je propose que vous vous arrêtiez.
4. Ajoutez-y nos industries.
5. Pour en avoir assez.

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

le coup d'œil	privirea (fugară)
à mi-chemin	la jumătatea drumului
revenons à nos moutons	să ne întoarcem la vorba noastră
brosser un tableau	a face o descriere rapidă, sumară; a schița un tablou
c'est bon	în regulă
en raison de	datorită, din cauza
il y a lieu de + verb inf.	este cazul să + verb
une place de choix	un loc de frunte
il est hors de doute	este neîndoielnic

C 2. Prin *élevage*, însemnînd „creștere", se înțelege, în mod curent, „creșterea vitelor".

C 3. Cuvinte cu mai multe sensuri:

frais	1. proaspăt 2. răcoros
éclairer	1. a lumina 2. a lămuri
brosser	1. a peria 2. a schița (un desen, un tablou)

C 4. Sinonime:

fier, orgueilleux = mîndru, orgolios
cacher, receler = a ascunde
l'élan, l'essor = elanul, avîntul

C 5. Punctele cardinale *(les points cardinaux)*:

est [ɛst] est, răsărit	*nord* [nɔr] nord
ouest [wɛst] vest	*sud* [syd] sud

C 6. Lexic complementar:

l'équateur, [ekwatœr]	ecuatorul
les tropiques	tropicele
le pôle	polul
le minerai [minrɛ]	minereul
le métal	metalul
le fer [fɛr]	fierul
le cuivre [kɥivr]	cuprul
l'or [ɔr]	aurul
l'argent	argintul
le pétrole	țițeiul, petrolul
le charbon, la houille [uj]	cărbunele
le gaz méthane [gaz metan]	gazul metan
le marbre	marmura

Explicații gramaticale

D 1. *Diferite valori ale lui* **tout.**

À **tous** *les points de vue.*
Par dessus **tout.**
On pourra causer **tout** *en se reposant.*

Tout poate fi: 1° adjectiv nehotărît, 2° pronume nehotărît și 3° adverb.

1° *Tout* ca adjectiv nehotărît este variabil în gen și număr. Formele lui sînt: *tout, toute, tous, toutes.*

În acest caz, el are un dublu sens:

a) *Tout* urmat de un substantiv precedat de un determinativ se traduce în româneşte prin „tot, toată, toţi, toate":

> **Tous** *mes amis*, toţi prietenii mei.
> **Tout** *le temps*, tot timpul.

b) Cînd precedă nemijlocit substantivul, el se traduce prin „orice, fiecare":

> **Tout** *conducteur de voiture doit avoir un permis de conduire*, orice conducător de maşină trebuie să aibă un permis de conducere.

Observaţie:

> Expresia *toute(s) sorte(s)* se traduce în limba română prin „tot felul".

2° *Tout* este pronume nehotărît şi variabil în gen şi număr, cînd reprezintă nume de lucruri, nume de persoane (mai rar) sau totalitatea lucrurilor. Formele pronumelui nehotărît sînt identice cu ale adjectivului. O singură deosebire de ordin fonetic: *tous* se pronunţă [tus]. Ca pronume nehotărît, *tout* se traduce în limba română prin „totul, toată, toţi (cu toţii), toate, toată lumea":

> **Tout** *l'ennuie*, totul îl plictiseşte.
> **Tout** *est très intéressant*, totul este foarte interesant.

3° *Tout* este adverb şi invariabil cînd precedă un adjectiv, un alt adverb, o prepoziţie, un participiu trecut sau un gerunziu. Se traduce în limba română prin „în întregime, complet, de tot, exact, foarte", iar în alte cazuri este intraductibil:

> *Le peuple* **tout** *entier travaille à l'édification du socialisme*, poporul întreg munceşte la construirea socialismului.
> *Nageons* **tout** *doucement*, să înotăm încetişor (încet de tot).
> **Tout** *comme vous*, exact ca şi voi.

Observaţii:

1° Înaintea unui adjectiv feminin care începe cu o consoană sau cu un *h* aspirat, *tout*, deşi adverb, se acordă în gen şi număr:

> *Elle portait une jupe* **toute** *tachée*, ea purta o fustă complet pătată.

2° În expresia pronominală *tout(e) autre*, *tout* se acordă cînd determină substantivul precedat de *autre* (în acest caz se traduce prin „orice") şi rămîne invariabil cînd modifică adjectivul *autre* şi are înţelesul de „cu totul, de tot":

> **Toute** *autre réponse de ta part m'aurait étonné*, orice alt răspuns din partea ta m-ar fi mirat.
> *C'est* **tout** *autre chose*, este cu totul altceva.

D 2. *Verbul neregulat* **cueillir.**

Infinitiv: CUEILLIR a culege

Indicativ prezent		Viitor	
je cueille	eu culeg	*je cueillerai*	eu voi culege
tu cueilles	tu culegi	*tu cueilleras*	tu vei culege
il cueille	el culege	*il cueillera*	el va culege
nous cueillons	noi culegem	*nous cueillerons*	noi vom culege
vous cueillez	voi culegeţi	*vous cueillerez*	voi veţi culege
ils cueillent	ei culeg	*ils cueilleront*	ei vor culege
Imperativ		**Conjunctiv prezent**	
		que je cueille	eu să culeg
cueille	culege!	*que tu cueilles*	tu să culegi
		qu'il cueille	el să culeagă
cueillons	să culegem!	*que nous cueillions*	noi să culegem
cueillez	culegeţi!	*que vous cueilliez*	voi să culegeţi
		qu'ils cueillent	ei să culeagă
Participiu prezent		**Participiu trecut**	
cueillant	culegînd	*cueilli, cueillie*	cules, culeasă

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

În acelaşi fel se conjugă *accueillir*, a primi, a întîmpina pe cineva; *recueillir*, a culege, a primi pe cineva la sine etc.

Exerciţii

E 1. Înlocuiţi termenii notaţi cursiv cu sinonime:

1. Prêtez-moi ce *livre* .... 2. Cette cantatrice a une voix *admirable* .... 3. Je vais te *forcer* .... à te tenir tranquille. 4. Cet escamoteur est doué (= *înzestrat*) d'une grande *dextérité* .... 5. René a été surpris par *la hardiesse* .... des matelots. 6. Le dompteur a-t-il pu *apaiser* .... ses fauves? 7. Deux contrôleurs sont venus *contrôler* .... nos billets. 8. Il me semble que vous l'avez *offensé* .... par votre réponse.

E 2. Traduceţi în limba franceză:

1. Dacă aş avea o maşină, aş face multe excursii. 2. N-aveţi maşină? — Ba da, dar am împrumutat-o vărului meu. 3. Întreabă-l dacă şi-a terminat toaleta. 4. El trăgea cu ochiul spre ea, ca să vadă dacă îl auzea. 5. El este atît de gras, încît nu poate înota. 6. La bord nu există bărci de salvare? — Ba da, avem şase.

7. Ea a citit atîția ani fără ochelari, încît acum nu mai vede bine. 8. Dacă mi-ați fi pus această întrebare, n-aș fi putut răspunde. 9. Nu aveți romane moderne? — Ba da, consultați acest catalog. 10. (O) iubești pe Rodica? — Da, este atît de drăguță!

E 3. Arătați în paranteză valoarea gramaticală a lui *tout*:

1. Il est rentré tout transi de froid (............).
2. Tu veux emporter toutes ces robes? (............).
3. Tu as tout mangé? (............).
4. Dis-lui tout ce que tu sais de cette histoire (............).
5. Tous sont entrés en même temps (............).
6. Nous sommes tous d'accord avec vous (............).
7. Depuis qu'il a été malade, il tousse toute la journée (............).
8. Leur avez-vous tout raconté?
9. Il lisait, tout en prêtant l'oreille (= *trăgînd cu urechea)* aux rires des enfants (............).
10. Ils bavardent tout le temps (............).

E 4. Traduceți exercițiul **3** în limba română.

E 5. În subordonata introdusă de *si* puneți verbul la timpul cerut de regulă și de sens:

1. Si je (être) .... à ta place, je procéderais autrement.
2. Si elle (savoir) .... nager, elle ne craindrait pas la tempête.
3. Si vous (avoir) .... votre voiture, on pourrait faire une randonnée ensemble.
4. Je pourrais dormir, s'il (faire) .... moins chaud.
5. Je serais plus à mon aise, s'il y (avoir) .... moins de monde ici.
6. Si tu (retenir) .... des places, on pourrait partir aujourd'hui même.

E 6. După rezolvarea exercițiului **5**, treceți verbele propozițiilor principale la condiționalul trecut și modificați, în consecință, timpurile din subordonate.

LII

A

Une interview sur un chantier	Un interviu pe un șantier
Horia — Alors! J'ai l'impression que ça c'est bien passé, n'est-ce pas?	*Horia* — Ei! Am impresia că totul a decurs bine, nu-i așa?
Daniel — C'est allé comme sur des roulettes. Merci de votre aide si efficace.	*Daniel* — A mers strună. Îți mulțumesc pentru ajutorul dumitale atît de eficace.
Horia — Voulez-vous que j'enregistre la traduction de l'interview [intervju] (f.)?	*Horia* — Vrei să înregistrez traducerea interviului?
Daniel — Je n'osais pas vous le demander, mais je serais aise de pouvoir la téléphoner dès ce soir à ma rédaction.	*Daniel* — Nu îndrăzneam să ți-o cer, dar aș fi bucuros s-o telefonez încă în seara aceasta redacției mele.
Horia — J'emporte le magnétophone et je m'y mets à l'instant. Vous l'aurez dans une heure.	*Horia* — Iau magnetofonul și mă apuc numaidecît. O s-o ai într-o oră.
....	....

Daniel — Monsieur Oprea, vous m'excuserez si je vais vous ravir quelques moments. En ma qualité de reporter, je voudrais vous poser quelques questions. Cette interview sera publiée dans le journal français pour lequel je travaille.
Oprea — Allez-y toujours, pourvu que je puisse vous répondre.
Daniel — Ne vous en faites pas, je ne vous poserai pas de colles. Nous nous bornerons à votre domaine d'activité. Vous êtes ouvrier qualifié?
Oprea — Je crois bien, et pas depuis hier. C'est en 1938 que j'ai été embauché comme apprenti. Depuis 1948, je suis forgeron de béton. Si je vous disais sur combien de chantiers j'ai travaillé, vous ne me croiriez peut-être pas.
Daniel — Dites toujours. Plus vous m'en direz, plus mon reportage sera intéressant.
Oprea — Eh bien, après avoir travaillé à la construction du quartier d'habitations de Ferentari, je suis allé en Transylvanie, à Turda, sur le chantier de la cimenterie. Puis, j'ai entendu dire que le patelin d'Onești, en Moldavie, allait devenir un grand centre industriel. Comme tant d'autres camarades, j'y suis allé moi aussi. J'y ai travaillé à la construction des nouvelles usines chimiques. Aujourd'hui, l'ancien patelin est la ville Gheorghe Gheorghiu-Dej, une grande ville florissante.
Daniel — Ça, je le sais. Ce n'est pas pour vous interrompre, mais seulement pour vous dire que je

Daniel — Domnule Oprea, mă vei scuza dacă îți voi răpi cîteva clipe. În calitatea mea de reporter, aș vrea să-ți pun cîteva întrebări. Acest interviu va fi publicat în ziarul francez pentru care lucrez.
Oprea — Dați-i drumul, numai să vă pot răspunde.
Daniel — Nu te teme, nu-ți voi pune întrebări grele. Ne vom limita la domeniul dumitale de activitate. Ești muncitor calificat?
Oprea — Cred și eu și nu de ieri. În 1938, am fost angajat ca ucenic. Din 1948, sînt betonist. Dacă v-aș spune pe cîte șantiere am lucrat, poate că nu m-ați crede.
Daniel — Spune numai. Cu cît îmi vei spune mai multe, cu atît reportajul meu va fi mai interesant.
Oprea — Ei bine, după ce am lucrat la construirea cartierului de locuințe din Ferentari, m-am dus în Transilvania, la Turda, pe șantierul fabricii de ciment. Apoi, am auzit că tîrgușorul Onești, din Moldova, avea să devină un mare centru industrial. Ca atîția alți tovarăși, m-am dus și eu. Aici, am lucrat la construirea noilor uzine chimice. Astăzi, fostul tîrgușor este orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, un mare oraș înfloritor.
Daniel — Asta o știu. Nu ca să te întrerup, dar numai ca să-ți spun că

sais déjà quelque chose de votre pays.
Oprea — J'aime entendre ça... Après une autre année, passée à la construction d'un haut-fourneau à Hunedoara, je suis venu à Galatz et ne compte pas le quitter de si tôt.
Daniel — Pourquoi ça?
Oprea — Parce que du boulot, il y en aura ici pour longtemps. Tout ce que vous voyez autour de vous, c'est le combinat sidérurgique récemment construit. Ce combinat est un objectif important de notre industrie. Grâce à sa production, en moins de quatorze jours, la sidérurgie roumaine égale celle de toute la Roumanie de 1938.
Daniel — Est-ce possible?
Oprea — Vous n'avez qu'à demander au camarade qui vous accompagne... Mais ce n'est pas seulement de forgerons de béton qu'on a besoin ici. Vous allez voir. Le rectangle de sept cents hectares sur lequel s'étendra le combinat est un véritable rucher. Vous y trouverez des gens de tous les métiers, des machines de toutes sortes et des agrégats automatiques.
Daniel — Êtes-vous marié, monsieur Oprea?
Oprea — Marié et père de deux fils, dont l'aîné est premier-fondeur au plus grand haut-fourneau du pays.
Daniel — Et le cadet?
Oprea — Celui-là est étudiant à Polytechnique. Il veut venir travailler comme ingénieur à Galatz. C'est lui surtout qui est très fier

știu acum cîte ceva despre țara dumneavoastră.
Oprea — Îmi place să aud asta. După un alt an, petrecut la construirea unui furnal înalt la Hunedoara, am venit la Galați și cred că n-am să-l părăsesc atît de curînd.
Daniel — De ce anume?
Oprea — Pentru că lucru va fi aici pentru multă vreme. Tot ce vedeți în jur, este combinatul siderurgic, construit recent. Acest combinat este un obiectiv de seamă al industriei noastre. Datorită producției sale în mai puțin de paisprezece zile, siderurgia românească o egalează pe aceea a întregii Românii din 1938.
Daniel — E cu putință?
Oprea — N-aveți decît să-l întrebați pe tovarășul care vă însoțește... Dar aici nu e nevoie numai de betoniști. O să vedeți. Dreptunghiul de șapte sute de hectare pe care se va întinde combinatul este o adevărată stupărie. Veți găsi aici oameni de toate meseriile, mașini de tot felul și agregate automate.
Daniel — Ești căsătorit, domnule Oprea?
Oprea — Căsătorit și tată a doi băieți, dintre care cel mai mare este prim-topitor la cel mai mare furnal din țară.
Daniel — Și mezinul?
Oprea — Ăla-i student la Politehnică. Vrea să vină să lucreze ca inginer la Galați. Mai ales el este foarte mîndru

du titre de Héros du Travail Socialiste que je porte.

Daniel — Vous portez ce titre d'honneur?... Eh bien, monsieur Oprea, il ne me reste plus qu'à vous souhaiter bonne chance, à vous féliciter de tout cœur et à vous remercier de votre bienveillance. *(En s'éloignant avec Horia)*. Il faudra nous presser, si nous voulons tout voir.

de titlul de Erou al Muncii Socialiste pe care îl port.

Daniel — Porţi acest titlu de onoare?... Ei bine, domnule Oprea, nu-mi mai rămîne decît să-ţi urez noroc în toate, să te felicit din toată inima şi să-ţi mulţumesc pentru bunăvoinţă. *(Îndepărtîndu-se cu Horia)* Va trebui să ne grăbim, dacă vrem să vedem tot.

Pronunţare

B 1. Pronunţaţi perechile de cuvinte, prezentînd alternanţa de timbru între vocalele [ø] — [œ] şi [o] — [ɔ]:

feu — peuple	fourneau — forgeron
danseuse — heure	pauvre — possible
les bœufs — œil	fauve — sol
généreux — neuf	autre — porte
un peu — la peur	pôle — géographie

B 2. Precizaţi cantitatea vocalelor notate cursiv indicînd, în dreptul celor lungi semnul (:) şi în dreptul celor scurte semnul (x):

1. c*a*det	9. c*oeu*r ....
2. t*e*nte	10. cr*ai*nte ....
3. b*a*c	11. p*eu*ple ....
4. les n*ô*tres	12. p*a*ge ....
5. *o*nze	13. comb*ien* ....
6. *o*r	14. rel*ie*f ....
7. je prop*o*se	15. f*au*ve ....
8. bét*on*	16. *â*ge ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

ça s'est bien passé	a mers, a decurs bine
aller comme sur des roulettes	a merge strună
être aise	a fi bucuros
s'y mettre	a se pune pe treabă
poser des colles	a pune întrebări grele
toucher un salaire	a primi, a încasa un salariu

C 2. *Patelin* aparţine limbajului familiar şi are înţelesul de „localitate mică, neînsemnată, sat".

C 3. *Démarrer*, în contexte de felul celor din acest dialog, are tot sensul de „a porni", însă în limba română a fost consacrată expresia „a intra în funcţiune".

C 4. Sinonime:

l'ouvrier, le travailleur = muncitorul
le salaire, le traitement, les appointements, les gages, les honoraires, la solde = salariul

(Aceste din urmă cuvinte au aplicaţii diferite potrivit cu natura activităţii prestate. *Salaire* reprezintă remuneraţia muncitorilor, *traitement* şi *appointements* reprezintă salariul funcţionarilor, *gages* pe cel al servitorilor, *honoraires* este remuneraţia medicilor, avocaţilor etc., iar *solde*, aceea a militarilor).

C 5. Lexic complementar:

le mineur	minerul
la mine	mina
le sondeur	sondorul
la sonde	sonda
le derrick	sonda de ţiţei
le métallo	metalurgistul
l'aciériste	oţelarul
le lamineur	laminatorul
le tourneur	strungarul
le serrurier	lăcătuşul
le maçon	zidarul
le charpentier	dulgherul
le menuisier	tîmplarul
le contremaître	maistrul
l'acier	oţelul
la tole	tabla, tinichcaua
la brique	cărămida
la chaux	varul
le ciment	cimentul
le mortier	mortarul
le plâtre	ghipsul

D

Explicaţii gramaticale

D 1. *Femininul substantivelor* (II).

1° În afară de substantivele care îşi derivă femininul din forma masculină (vezi L, D 1), există substantive nume de persoane sau de animale care au forme speciale la masculin şi la feminin. Acestea trebuie învăţate separat, fiind întrucîtva cuvinte de sine stătătoare.

Exemple:

le compagnon	*la compagne*
le copain	*la copine*
le fils	*la fille*
le gendre	*la bru*
le héros	*l'héroïne*
le mari	*la femme*
le parrain, naşul	*la marraine*, naşa
le serviteur, servitorul	*la servante*, servitoarea

2° O altă categorie este formată din substantive care au aceeaşi formă pentru ambele genuri, genul putînd fi recunoscut numai după articol sau alt determinativ:

un artiste, un artist	*une artiste*, o artistă
un camarade, un tovarăş	*une camarade*, o tovarăşă
un collègue, un coleg	*une collègue*, o colegă
un locataire, un chiriaş	*une locataire*, o chiriaşă
un patriote, un patriot	*une patriote*, o patriotă
un pianiste, un pianist	*une pianiste*, o pianistă
un touriste, un turist	*une touriste*, o turistă

Alte substantive din această categorie nu posedă decît genul masculin, datorită faptului că ele denumesc mai ales profesiuni care, multă vreme, n-au fost exercitate decît de bărbaţi:

auteur, architecte, écrivain, guide, docteur, magistrat, ministre, partisan, peintre (pictor), *reporter, vainqueur* (învingător) şi altele.

În lipsa formei femininului, se recurge în aceste cazuri, fie la cuvîntul *femme*, antepus *(une femme docteur)*, fie că se creează femininul cu ajutorul unor sufixe adăugate la forma trunchiată a masculinului (foarte frecvent întrebuinţat este sufixul *-esse*: *docteur — doctoresse, poète — poétesse* etc.).

D 3. *Verbul neregulat* **construire.**

Infinitiv: CONSTRUIRE a construi

Indicativ prezent	Viitor
je construis eu construiesc *tu construis* tu construieşti *il construit* el construieşte *nous construisons* noi construim *vous construisez* voi construiţi *ils construisent* ei construiesc	*je construirai* eu voi construi *tu construiras* tu vei construi *il construira* el va construi *nous construirons* noi vom construi *vous construirez* voi veţi construi *ils construiront* ei vor construi
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
construis construieşte! *construisons* să construim! *construisez* construiţi!	*que je construise* eu să construiesc *que tu construises* tu să construieşti *qu'il construise* el să construiască *que nous construisions* să construim *que vous construisiez* să construiţi *qu'ils construisent* ei să construiască
Participiu prezent	**Participiu trecut**
construisant construind	*construit, construite* construit, -ă

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

În acelaşi fel se conjugă: *conduire*, a conduce; *détruire*, a distruge; *enduire*, a unge; *luire*, a luci; *nuire*, a dăuna; *produire*, a produce; *traduire*, a traduce şi o serie de compuşi ai acestor verbe.

Luire şi *nuire* au participiul trecut terminat în *-i: lui, nui*.

Exerciţii

E 1. Exprimaţi, prin indicativ sau conjunctiv, raporturile temporale indicate în paranteze:

1. J'ai appris qu'il (*recevoir*, posterioritate) .... le titre de Héros du Travail Socialiste.
2. Il est fâcheux que vous (*attraper*, anterioritate) .... ce coup de soleil.
3. Daniel a dit à Oprea que cette interview (*être*, posterioritate) .... publiée dans un quotidien parisien.
4. J'étais sûr qu'ils (*ne pas refuser*, posterioritate) ....
5. Ma femme vient de m'écrire que Rodica (*apprendre*, simultaneitate) .... à nager.
6. J'ignorais que vous (*connaître*, simultaneitate) .... si bien la Roumanie.

7. Attendez, pour vous coucher au soleil, qu'il (*faire*, posterioritate) .... plus chaud.
8. Est-il besoin que je (*lire*, posterioritate) .... tout le chapitre?
9. Il nous a déclaré qu'il (*ne rien voir*, anterioritate) ....
10. Je ne savais pas que vous (*visiter*, anterioritate) .... les ruines d'Histria.

E 2. Clasați următoarele cuvinte în grupe de cîte două sinonime:

se donner de la peine	cacher	receler
parc	l'élan	s'efforcer
environ	dompter	décamper
quelque	apprivoiser	l'essor
penser	station	déguerpir
jardin	songer	arrêt

E 3. Cu unul din cele două sinonime grupate sub E 2 formați cîte o scurtă propoziție.

E 4. Formulați întrebări pentru următoarele răspunsuri:

1. Je vous attendrai près de ce bouquet d'arbres.
2. Il porte le titre de Héros du Travail Socialiste.
3. J'ai quatorze ans.
4. Vous me devez vingt-cinq lei.
5. Je suis à Galatz depuis trois jours.
6. On achète le jambon chez le charcutier.
7. Notre pays est caractérisé par la variété de ses richesses.
8. Ils admirent les réalisations du peuple roumain.
9. Il sera absent pendant une semaine.
10. Elle est de mauvaise humeur à cause de son frère.
11. Je lui ai été présenté par un ami.
12. Notre train part du quai numéro huit.
13. Aujourd'hui nous sommes le vingt février.
14. Il est mécontent de la mauvaise conduite (= *purtare)* de son fils.
15. Le chantier s'étend sur sept cent hectares environ.

E 5. Treceți verbele la perfectul compus și faceți, dacă este necesar, acordul participiului trecut:

1. Nos amis (se montrer) .... très aimables envers (= *față de)* nous.
2. Ils (s'entretenir) .... avec les ouvriers du chantier.
3. Elles (se prêter) .... des livres et des magazines.
4. Lui et son ami (s'efforcer) .... de se rendre utiles.
5. Les deux familles (s'installer) .... à Mamaïa.
6. Nos enfants (s'ennuyer) .... pendant les jours de pluie.
7. Nous (se montrer) .... des photos de vacances.
8. Mon frère et moi, (s'acheter) .... chacun une bicyclette.
9. Daniel et René (se rappeler) .... leur traversée de la Manche.
10. Ils (se raconter) .... leurs impressions de voyage.

E 6. Traduceți în limba franceză:

1. Mașina o voi conduce eu. 2. Toate romanele acestui scriitor au fost traduse în limba română. 3. Uzinele acestea au fost construite acum patru ani. 4. Cîntăreții și dirijorul au cules (inf. *recueillir)* aplauzele publicului. 5. Tu ai deschis ușa vagonului? 6. El a fost întîmpinat la aeroport de un grup de ziariști. 7. I s-a oferit un mare buchet de flori. 8. Toată săptămîna, cerul a fost acoperit.

A

À Odobeşti

Horia — Daniel, voulez-vous un avis et un conseil? Je propose que vous interrompiez pour un jour vos reportages urbains, pour visiter une région quelque peu différente.
Daniel — Je ne dis pas non, pourvu que nous soyons à Tulcea le jour dit.
Horia — Nous y serons. Il s'agit de pousser une pointe jusqu'à Mărăşeşti, pour redescendre ensuite sur Focşani, d'où on obliquera vers l'ouest. Rien qu'une dizaine de kilomètres.
Daniel — Et qu'est-ce qu'il y a à voir dans ces parages?

La Odobeşti

Horia — Daniel, vrei să-ţi dau o părere şi un sfat? Propun să-ţi întrerupi pentru o zi reportajele urbane, pentru a vizita o regiune oarecum diferită.
Daniel — Nu zic nu, numai să fim la Tulcea în ziua hotărîtă.
Horia — Vom fi. Este vorba să o luăm spre Mărăşeşti, pentru a coborî apoi spre Focşani, de unde o vom lua spre vest. Nu mai mult de vreo zece kilometri.
Daniel — Şi ce este de văzut prin locurile acelea?

Horia — Des vignobles renommés.
Daniel — J'ai deviné. Vous voulez me conduire dans le région de Coteşti-Odobeşti-Panciu-Nicoreşti, n'est-ce pas?
Horia — C'est ça. Vous commencez à savoir pas mal de choses de chez nous. C'est un bassin de près de cinquante mille hectares, mais nous ne visiterons qu'Odobeşti, qui est le centre de la région.
. . . .
Horia — Bonjour, camarade directeur. Serait-ce abuser de votre temps que de vous prier de nous faire visiter vos vignobles (m.) et la Station expérimentale?
Le directeur — Très volontiers, messieurs. Il faut vous dire que nos vignobles ne comptent pas seulement des variétés étrangères de vigne, mais aussi d'excellentes variétés indigènes, hautement productives. Je ne citerai que la Plăvaia, et la Frîncuşa.
Daniel — Pourrions-nous voir quelques espaliers?
Le directeur — Naturellement. Ensuite, je vous ferai voir nos chais et nos foudres (m.) et le combinat de la Station. Cette année, nous nous attendons à une récolte extraordinaire, de sorte que nous aurons besoin de beaucoup de vendangeurs.
Daniel — Je serais curieux de connaître la capacité de vos chais.
Le directeur — Nous avons soixante douze chais, plus des entrepôts de surface à demi enfouis dans le

Horia — Vii renumite.
Daniel — Am ghicit. Vrei să mă conduci în regiunea Coteşti-Odobeşti-Panciu-Nicoreşti, nu-i aşa?
Horia — Exact. Începi să ştii multe lucruri de pe la noi. Este un bazin de aproape cincizeci de mii de hectare, dar nu vom vizita decît Odobeştiul, care este centrul regiunii.
. . . .
Horia — Bună ziua, tovarăşe director. Am abuza de timpul dv. dacă v-am ruga să ne arătaţi viile şi Staţiunea experimentală?
Directorul — Foarte bucuros, domnilor. Trebuie să vă spun că viile noastre nu posedă numai soiuri străine de viţă-de-vie, dar şi excelente soiuri indigene, foarte productive. Nu voi cita decît Plăvaia, şi Frîncuşa.
Daniel — Am putea vedea cîteva spaliere?
Directorul — Natural. Apoi, am să vă arăt pivniţele şi buţile noastre şi combinatul Staţiunii. În anul acesta, ne aşteptăm la o recoltă extraordinară, aşa încît vom avea nevoie de foarte mulţi muncitori la cules.
Daniel — Aş fi curios să cunosc capacitatea pivniţelor dv.
Directorul — Avem şaptezeci şi două de pivniţe, plus depozite de suprafaţă pe jumătate îngropate în

sol, d'une capacité totale de près de mille wagons.

pămînt, cu o capacitate totală de aproape o mie de vagoane.

Daniel — Oh, les magnifiques citernes bleues !...

Daniel — Ce minunate cisterne albastre !...

Le directeur — Ce sont des citernes en faïence pour la clarification du moût, pouvant contenir cinq wagons de vin chacune. Et maintenant, veuillez passer à la station de mise en bouteilles.

Directorul — Sînt cisterne din faianţă pentru limpezirea mustului, putînd conţine cinci vagoane de vin fiecare. Şi acum, vă rog să treceţi la staţia de îmbuteliere.

Daniel — Y a-t-il aussi des caves anciennes dans la région?

Daniel — Sînt şi pivniţe vechi în regiune?

Le directeur — Une centaine, monsieur. Entre autres, celle qu'on appelle la „Cave princière", qui date probablement du temps d'Etienne le Grand... Et, à présent, pour vous remettre des fatigues de cette longue promenade, je vais vous faire goûter quelques échantillons de nos crus.

Directorul — Vreo sută, domnule. Între altele, aceea numită „Pivniţa domnească", care datează probabil din timpul lui Ştefan cel Mare... Şi acum, pentru a vă odihni după oboseala acestei lungi plimbări, am să vă dau să gustaţi cîteva mostre din vinurile noastre.

Daniel — Ce n'est pas de refus. Qu'en dites-vous, Horia?

Daniel — Nu vă refuzăm. Ce zici, Horia?

Horia — Pourvu que nous n'ayons pas d'ennuis après. Si on se grise et qu'un gendarme nous arrête en route?

Horia — Numai să nu avem neplăceri după aceea. Dacă ne ameţim şi ne opreşte un miliţian pe drum?

Daniel — Nous voyant venir d'Odobeşti, il mettra de l'eau dans son vin. Tâtons donc du métier de dégustateur.

Daniel — Văzîndu-ne că venim de la Odobeşti, se va îmblînzi. Să încercăm deci meseria de degustător.

Le directeur — C'est un métier d'une grande finesse, qui exige une longue pratique et des dons innés.

Directorul — Este o meserie de o mare fineţe, care cere o practică îndelungată şi daruri înnăscute.

Daniel — C'est certain que les dégustateurs sont pour quelque chose dans les succès que vos vins remportent aux concours internationaux. Le Jaune d'Odobeşti n'a-t-il pas décroché la Médaille d'or à Montpellier, en 1963?

Daniel — Este sigur că degustătorii joacă un rol în succesele pe care vinurile dv. le obţin în concursurile internaţionale. Galbenul de Odobeşti n-a cucerit Medalia de aur la Montpellier, în 1963?

Le directeur — En effet, monsieur. Vous allez en goûter.

Directorul — Chiar aşa, domnule. O să gustaţi din el.

Daniel (en clappant de la langue) — Il est fameux, vous savez! Ceci dit, filons, Horia. Monsieur le directeur, nous ne saurions trop vous remercier de votre amabilité.

Daniel (plescăind din limbă) — Să ştiţi că e grozav! Acestea fiind zise, să plecăm, Horia. Domnule director, vă mulţumim nespus de mult pentru amabilitatea dumneavoastră.

Le directeur — Le plaisir a été pour moi. Je vous invite à revenir nous voir à l'époque des vendanges. (f.). C'est alors que notre activité bat son plein.

Directorul — Plăcerea a fost de partea mea. Vă invit să reveniţi să ne vedeţi în perioada culesului. Atunci, activitatea noastră este în toi.

Pronunţare

B 1. Indicaţi, prin transcriere fonetică, timbrul vocalelor reprezentate prin literele notate cursiv (dacă litera-vocală este nearticulată, trageţi o liniuţă):

1. quelque p*eu* ....
2. j'*ai* dev*i*né ....
3. anc*ie*nne ....
4. les v*i*gnobl*e*s ......
5. *e*xcellent ....
6. d*e*s *e*spaliers ......
7. les entrep*ô*ts ....
8. ch*a*c*un* ....
9. c*a*ch*e*ter ....
10. la f*a*tigu*e* ....
11. le dégustat*eur* ....
12. c*e*ci d*i*t ....

B 2. Grupaţi pe două coloane cuvintele în care literele *i* şi *y* redau vocala [i], respectiv semivocala [j]:

médaille, inné, monsieur, exiger, le métier, moyen, échantillon, se griser, magnifique, ancien, amabilité, station.

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

quelque peu	întrucîtva, oarecum
le jour dit	în ziua stabilită

pousser une pointe	a o lua spre
pas mal de...	mult, multă, mulţi, multe
ce n'est pas de refus	nu refuz, nu refuzăm
mettre de l'eau dans son vin	a o lăsa mai moale, mai încet
tâter du métier	a încerca o meserie
être pour quelque chose dans...	a juca un rol în...
nous ne saurions trop vous remercier	vă mulţumim nespus de mult
battre son plein	a fi în toi

C **2.** *Tâter* are sensul propriu de „a pipăi". Folosit cu prepoziţia *de*, are înţelesul special de „a încerca".

C **3.** *Décrocher* are sensul propriu de „a lua din cîrlig, a desprinde". Sensul derivat de „a cuceri" sau „a obţine" îl are cînd este întrebuinţat cu cuvinte ca *prix* (premiu), *médaille* (medalie), *première place* (locul întîi) etc.

C **4.** Lexic complementar:

le cep	butucul de viţă
la grappe	ciorchine
le grain	bobul
le jus de raisin	mustul
le pépin	sîmburele
la rafle	ciorchine fără boabe
le tonneau / *le fût* / *la barrique*	butoiul
le vin bout	vinul fierbe (fermentează)
le pressoir	teascul

D

Explicaţii gramaticale

D **1.** *Omonime.*

Datorită legilor ei interne de evoluţie fonetică, limba franceză posedă numeroase cuvinte cu ortografie şi pronunţare identică, dar cu sens diferit. Asemenea cuvinte se numesc *omonime*. Dăm, mai jos, cu titlu ilustrativ, cîteva serii de omonime *omofone* (care se pronunţă la fel, dar au ortografie diferită) şi de omonime *omografe* (cu pronunţare şi ortografie identică).

1° *Omonime omofone:*

l'ancre	ancora
l'encre	cerneala
la mer	marea
la mère	mama
le maire	primarul
le poing	pumnul
le point	punctul
cent	o sută
sans	fără
sang	sînge
vert	verde
vers	spre
le verre	paharul, sticla
le ver	viermele

2° *Omonime omografe* (cu gen deosebit):

l'aide, m.	persoana care ajută
l'aide, f.	ajutor, asistenţă dată cuiva
le foudre	butoiul
la foudre	trăsnetul
le guide	ghidul, călăuza
la guide	hăţul
le livre	cartea
la livre	jumătatea de kilogram
le manche	mînerul
la manche	mîneca
le mémoire	memoriul
la mémoire	memoria
le mode	modul
la mode	moda
le parallèle	paralela geografică, comparaţia
la parallèle	linia paralelă
le tour	strungul; ocolul; numărul de acrobaţie etc.
la tour	turnul
le vague	nedefinitul, imprecisul
la vague	valul
le vapeur	vaporul
la vapeur	aburul
le voile	voalul, vălul
la voile	pînza de corabie

D **2.** *Acordul adjectivului numeral cardinal.*

1° Numeralul cardinal este invariabil în gen şi număr:

douze *kilomètres*	—	**douze** *espèces*
trente *wagons*	—	**trente** *citernes*

Excepţie fac:

a) *Un*, care are şi forma femininului: *une*

trente et **un** *jours*	—	*trente et* **une** *semaines*

b) *Vingt* și *cent*, care se acordă în număr dacă sînt precedate de un numeral cardinal însă nu sînt urmate de altul:

*quatre-***vingts** *hectares*
deux **cents** *tonneaux de vin*

Rămân invariabile, dacă sînt urmate de un alt numeral cardinal:

*quatre-***vingt***-deux heures*
deux **cent** *trente fûts de vin*

2° Mille este totdeauna invariabil ca numeral:

mille *tonnes*
trois **mille** *lei*

Ca substantiv, este de genul masculin, denumește o distanță și primește semnul pluralului ca oricare alt substantiv:

deux **milles** *marins*, două mile marine

Exerciții

E 1. Completați propozițiile cu cuvintele cerute de sens:

1. La personne qui dirige un avion s'appelle ....
2. Une région qui possède beaucoup de vignobles est une région ....
3. Un étang où il y a beaucoup de poissons est un étang ....
4. Une surface de dix mille mètres carrés est ....
5. Les fruits de la vigne sont ....
6. La direction d'un bateau est assurée par ....
7. Un saut que l'on fait dans l'eau s'appelle..............
8. Un passage délimité par des clous, réservé aux piétons, est ....
9. Les feuilles d'un livre sont les .... et les grandes divisions d'un livre s'appellent les ....
10. Le chef du personnel d'un restaurant est le ....
11. Un ouvrier spécialiste du travail au tour est un .... et un ouvrier spécialiste du travail de l'acier est un ....
12. Les quatre points cardinaux sont ....
13. Celui qui écrit des vers est un ....
14. Dans une bibliothèque les livres sont placés sur des ....
15. Le wagon réservé à la poste et aux bagages est le ....
16. Les petites tiges d'acier d'une montre sont ....
17. C'est à l'aide d une .... que l'on débraye et que l'on embraye.
18. Les wagons de chemin de fer roulent sur des ....
19. Quand il pleut, on prend un .... ou bien on met son ....
20. Le jus de raisin qui donne le vin s'appelle ....
21. La récolte des raisins s'appelle ....
22. Un endroit planté de vigne est ....
23. On dirige une voiture à l'aide du ....
24. Quand on est en danger, on crie (= *se strigă*) ....

E 2. Traduceți în limba franceză, întrebuințînd expresii învățate:

1. Ei mi-au pus întrebări grele. 2. Sînt bucuros că este vreme frumoasă afară. 3. Acești acrobați sînt neînfricați. 4. Ei rîdeau cu hohote de strîmbăturile clovnilor. 5. Doriți o ceașcă de ceai? — Nu vă refuz, doamnă. 6. Întîi s-a supărat, apoi s-a îmblînzit. 7. Este momentul să plecăm, mi-e somn. 8. Balul este în toi. 9. Ați avut succes? — Da, totul a mers strună. 10. Coletul va ajunge la destinație; îmi asum răspunderea.

E 3. Acordați termenii notați între paranteze:

1. Ce sont des vignobles hautement (productif) ....
2. Si j'ai (bon) .... mémoire, j'ai déjà vu (ce) .... homme quelque part.
3. Je ne supporte pas (ce) .... attitude.
4. (Tout) .... les canots que vous voyez là sont (neuf) ....
5. Je crains les (haut) .... vagues, parce que je ne nage pas encore assez bien.
6. Notre station possède beaucoup de (grand) .... citernes et de (nombreux) .... foudres.

E 4. Scrieți cu litere următoarele numerale cardinale:

1. Mon beau-frère a 33 (............) ans.
2. Cet avion peut atteindre une vitesse de 800 (..........) kilomètres à l'heure.
3. L'équipage de ce navire est composé de 80 (..........) hommes.
4. Combien a coûté un mètre de ce tissu? — 225 (..............) lei.
5. Il y a 25 (..........) ans, l'industrie de notre pays était sous-développée.
6. Etienne le Grand est mort (= *a murit*) à l'an 1504 (................)
7. 15 (..........) fois 17 (..........) font 255 (..................).
8. En 1975 (............), nos vignobles s'étendront sur 2600 (........) hectares.
9. 80 (..........) divisé par 5 (........) font 16 (..............).
10. Pouvez-vous me prêter 300 (............) francs?

E 5. Conjugați verbul *croire* la indicativ imperfect în propoziția *je croyais que je partirais* și verbul *craindre* la indicativ prezent în propoziția *je crains que vous ayez pris froid*. Apoi traduceți toate formele conjugate în limba română.

LIV

A

À travers le Delta

Suzanne — Chers amis, je ne saurais vous dire combien je vous suis reconnaissante pour l'idée que vous avez eue de nous faire visiter le Delta du Danube.
Daniel — Moi aussi je regrette que nous touchions au terme de notre randonnée.
Suzanne — Ça a été une excursion de rêve. Je n'aurais jamais cru qu'il pût y avoir quelque part en Europe des sites (m.) d'une si troublante beauté.
Irène — Il paraît, en effet, que nulle contrée d'Europe n'abrite

Prin Deltă

Suzana — Dragi prieteni, n-aș putea să vă spun cît vă sînt de recunoscătoare pentru ideea pe care ați avut-o de a ne duce prin Delta Dunării.
Daniel — Și eu regret că excursia noastră se apropie de sfîrșit.
Suzana — A fost o excursie ca în vis. N-aș fi crezut niciodată că pot să existe undeva în Europa priveliști de o frumusețe atît de tulburătoare.
Irina — Se pare, într-adevăr, că nici o regiune a Europei nu adă-

une flore et une faune aussi variées et aussi riches.
Daniel — Quelle est la superficie du Delta?
Horia — Il recouvre 450.000 hectares environ. Un gigantesque chantier de la nature, que l'homme a réussi à maîtriser et à exploiter à son profit. Songez seulement à l'immense richesse que représente le jonc, qui fournit des centaines de tonnes de matière première dont la grande fabrique de Chișcani extrait la cellulose.
Suzanne — Et toi, René, qu'est-ce que tu en dis, de cette randonnée?
René — Moi, j'ai aimé surtout la bouillabaisse.
Suzanne — Et à part ça?
René — Les gros poissons dans les halles frigorifiques de Maliuc, les pêcheries et les promenades en *lotca*.
Suzanne — Et les beaux sites, ça ne te dit rien?
René — Mais si, maman. J'ai aimé aussi les étendues de saules (m.), les jonchaies (f.), la forêt de Letea et... les moustiques.
Daniel — Ne te plains pas des moustiques. Tu aurais pu en voir d'autres.
Horia — Qu'est-ce que tu veux? C'est à cause de la chaleur et de l'humidité. Le climat de Letea rappelle celui des tropiques.
Sandu — Tu te souviens, papa, des beaux groupes de saules blancs qui ressemblent à des bouleaux?
Angèle — Et les chênes, les ormes et les tilleuls?

postește o floră și o faună atît de variate și de bogate.
Daniel — Ce suprafață are Delta?
Horia — Acoperă cam 450 000 de hectare. Un uriaș șantier al naturii, pe care omul a reușit să-l stăpînească și să-l exploateze în folosul său. Gîndiți-vă numai la uriașa bogăție pe care o reprezintă stuful, care furnizează sute de tone de materie primă din care marea fabrică de la Chișcani extrage celuloza.
Suzana — Și tu, René, ce zici de această excursie?
René — Mie, ciorba pescărească mi-a plăcut mai mult.
Suzana — Și în afară de aceasta?
René — Peștii cei mari din halele frigorifice de la Maliuc, cherhanalele și plimbările în lotcă.
Suzana — Și peisajele frumoase nu-ți spun nimic?
René — Ba da, mamă. Mi-au plăcut și întinderile de sălcii, stufărișul, pădurea de la Letea și... țînțarii.
Daniel — Nu te plînge de țînțari. Ai fi putut s-o pățești mai rău.
Horia — Ce vrei? Este din cauza căldurii și a umezelii. Climatul de la Letea amintește de cel al tropicelor.
Sandu — Tată, îți aduci aminte de frumoasele grupuri de sălcii albe care seamănă cu mestecenii?
Angela — Dar stejarii, ulmii și teii?

Suzanne — Ce qui, selon moi, fait le charme particulier de cette forêt, ce sont les lianes qui enlacent les troncs pour s'élever vers la lumière. C'est d'une beauté unique!

Rodica — Maman, pourquoi ne nous a-t-on pas montré de pélicans? C'est parce qu'ils sont protégés par l'État?

Irène — Tu voulais peut-être qu'on te les présentât sur un plateau, quoi? Et tu t'imagines qu'ils vont se laisser attraper rien que pour te faire plaisir à toi.

Horia — Les pélicans sont des oiseaux très farouches. Ils nichent sur ces îlots flottants de jonc qu'on appelle *plaur*. Malheureusement, ils sont en voie de disparition, tout comme les vautours, le héron et l'aigrette. Leur chasse est strictement réglementée et même interdite.

René — Alors qu'est-ce que les chasseurs viennent faire dans le Delta?

Horia — Mais, mon petit, le Delta, abrite 300 espèces d'oiseaux. On peut chasser le héron cendré, le cormoran, le plongeon et d'autres oiseaux de passage, tels que la bécasse ou l'oie sauvage. Sans compter d'autres animaux dont la chasse est autorisée et qui sont très recherchés pour leur fourrure: le lynx, le renard, la martre, la loutre, le sanglier ou le lièvre.

Sandu — Moi, c'est surtout la pêche qui m'intéresse.

Suzana — Ceea ce, după mine, face farmecul special al acestei păduri, sînt lianele care îmbrățișează trunchiurile, pentru a se ridica spre lumină. Este de o frumusețe unică!

Rodica — Mamă, de ce nu ni s-au arătat pelicani? Pentru că sînt ocrotiți de stat?

Irina — Voiai poate să-ți fie prezentați pe tavă, nu? Și îți închipui că o să se lase prinși numai ca să-ți facă plăcere ție.

Horia — Pelicanii sînt păsări foarte sperioase. Ei își fac cuibul pe acele insulițe plutitoare de stuf numite plaur. Din păcate, sînt pe cale de dispariție, ca și vulturii pleșuvi, stîrcul și egreta. Vînătoarea lor este strict reglementată și chiar interzisă.

René — Atunci ce vin să facă vînătorii în Deltă?

Horia — Dar, dragul meu, Delta adăpostește 300 de specii de păsări. Se poate vîna stîrcul cenușiu, cormoranul, lopătarul și alte păsări călătoare, cum sînt sitarul și gîsca sălbatică. Fără a mai pune la socoteală alte animale a căror vînare este autorizată și care sînt foarte căutate pentru blana lor: rîsul, vulpea, jderul, vidra, mistrețul sau iepurele.

Sandu — Pe mine mă interesează mai ales pescuitul.

Horia — La pêche ne cesse, pratiquement, que pendant la période de reproduction des poissons.

Daniel — Ce sont les Lipovènes qui sont vos meilleurs pêcheurs, n'est-ce pas?

Horia — Oui, ils sont nos spécialistes numéro un de la pêche au filet et à l'épervier. C'est à eux que nous devons de pouvoir exploiter rationnellement ces eaux poissonneuses.

René — Est-ce qu'ils pêchent aussi à la ligne?

Horia — Non, ils y perdraient trop de temps.

René — Et des requins, il y en a dans la Mer Noire?

Horia — Pas que je sache. Mais en fait de poissons, nous n'avons pas à nous plaindre. Nos eaux en regorgent: depuis l'esturgeon jusqu'aux carpes (f.), aux brochets (m.), aux harengs et autres.

Angèle — Et n'oublie pas les grenouilles que nous exportons en France. Les Français ne sauraient s'en passer.

Sandu — Galatz en vue! Préparons-nous à débarquer.

Suzanne — Toi, Daniel, prends ta voiture sans plus tarder et mets-toi, avec Horia, en route pour Bucarest, pour ramener sa voiture. Mais soyez de retour demain, avant la tombée de la nuit.

Daniel — Tout se passera comme prévu. Après-demain on file sur Jassy, Suceava et les monastères de la Moldavie du nord.

Horia — Practic, pescuitul nu se întrerupe decît în perioada de reproducere a peștilor.

Daniel — Lipovenii sînt cei mai buni pescari ai voștri, nu-i așa?

Horia — Da, sînt specialiștii noștri numărul unu în pescuitul cu plasa și cu prostovolul. Lor le datorăm faptul că putem exploata în mod rațional aceste ape bogate în pește.

René — Ei pescuiesc și cu undița?

Horia — Nu, ar pierde prea multă vreme.

René — Dar rechini sînt în Marea Neagră?

Horia — După cîte știu, nu. Dar în materie de pește, n-avem de ce ne plînge. Apele noastre sînt pline de ei: de la nisetru pînă la crapi, știuci, scrumbii și alții.

Angela — Și nu uita broaștele pe care le exportăm în Franța. Francezii nu s-ar putea lipsi de ele.

Sandu — Se vede Galațiul. Să ne pregătim pentru debarcare.

Suzana — Tu, Daniel, ia-ți mașina fără să mai întîrzii și pornește cu Horia spre București ca să-i aduceți mașina. Dar să fiți înapoi mîine, înainte de căderea nopții.

Daniel — Totul se va petrece cum a fost prevăzut. Poimîine o luăm spre Iași, Suceava și mănăstirile Moldovei de nord.

Pronunțare

B **1.** Clasați pe două coloane cuvintele de mai jos, după criteriul literelor-consoane finale articulate sau mute:

à travers, chaleur, climat, fût, tilleul, tronc, vautour, hareng, ilôt, jonc, noir, brochet, frais, gentil, loup, lynx.

B **2.** Faceți și marcați legăturile între cuvinte, dacă sînt necesare:

1. **Chers amis.**
2. **À travers une forêt de bouleaux.**
3. **Je sais qu'elles ont raison.**
4. **Beaucoup d'autres oiseaux.**
5. **Ce sont des oies sauvages.**
6. **Les martres sont des animaux recherchés pour leur fourrure.**

Lexic

C **1.** Rețineți expresiile:

toucher au terme	**a se apropia de sfîrșit**
à son profit	**în folosul său**
en voir d'autres	**a păți-o mai rău**
en voie de...	**pe cale de...**
pas que je sache	**după cîte știu, nu**
comme prévu	**cum a fost prevăzut**

C **2.** Verbul *savoir*, urmat de un verb la infinitiv, are uneori sensul verbului *pouvoir* „a putea". Cu această valoare îl întîlnim de cele mai multe ori în propoziții negative, cu omisiunea lui *pas*, și întrebuințat la modul condițional:

Je ne saurais vous dire..., **n-aș putea să vă spun.**
On ne saurait contenter tout le monde, **nu poți mulțumi pe toată lumea.**

C **3.** Expresia românească „vînătoarea de..." se traduce în limba franceză prin *la chasse au (à la, à l', aux)*.

C **4.** Cuvinte cu mai multe sensuri:

la reproduction	**1. reproducerea** **2. înmulțirea**
chasser	**1. a alunga** **2. a vîna**
la ligne	**1. linia** **2. undița**

C **5.** Sinonime:

troublant, émouvant	=	**emoționant**
maîtriser, dominer	=	**a stăpîni, a domina**
le paysage, le site	=	**peisajul**
sauvage, farouche	=	**sălbatic**
permettre, autoriser	=	**a permite, autoriza**
la cave, le chai	=	**pivnița**

C **6.** Lexic complementar:

la faune terrestre	**fauna terestră**
l'ours [urs]	**ursul**
le chamois	**capra neagră**
le cerf	**cerbul**
le chevreuil	**căpriorul sălbatic**
le serpent	**șarpele**
le dauphin	**delfinul**
l'écrevisse, f.	**racul**
la cigogne	**cocostîrcul**
le ramier	**porumbelul sălbatic**
le faisan [fəzɑ̃]	**fazanul**
le fusil [fyzi]	**pușca**
la balle	**glontele**
le coup de feu	**împușcătura**
l'hameçon	**cîrligul undiței**
la racine	**rădăcina**
le tronc	**trunchiul**
la tige	**tulpina**
l'écorce	**scoarța**
la feuille	**frunza**
le bourgeon [burʒɔ̃]	**mugurele**
le hêtre	**fagul**
le sapin	**bradul**
le peuplier	**plopul**
le charme	**carpenul**
la planche	**scîndura**
la hache	**securea**
la scie [si]	**ferăstrăul**
le marteau	**ciocanul**
le clou	**cuiul**

D

Explicații gramaticale

D **1.** *Conjunctivul imperfect și mai-mult-ca-perfect.*

Je n'aurais jamais cru qu'il **pût** *y avoir...*
Tu voulais qu'on te les **présentât** *sur un plateau.*

Deși aceste două timpuri aparțin exclusiv limbii scrise și vorbirii susținute, le semnalăm totuși atenției acelor cititori care vor dori să abordeze și texte scrise nedialogate.

1° *Imperfectul* este, alături de prezent, al doilea timp simplu al conjunctivului. La verbele regulate, acest timp se formează adăugîndu-se la rădăcina infinitivului următoarele terminații:

		Grupa I (-er)	Grupele II și III (-ir, -re)
Sg.	Pers. I	*-asse*	*-isse*
	Pers. II	*-asses*	*-isses*
	Pers. III	*-ât*	*-ît*
Pl.	Pers. I	*-assions*	*-issions*
	Pers. II	*-assiez*	*-issiez*
	Pers. III	*-assent*	*-issent*

Dintre acestea, singura persoană care mai are încă o oarecare întrebuințare în limba vorbită este persoana a III-a singular. Caracteristica formală a acesteia este accentul circumflex de pe vocala terminației, accent care nu lipsește nici la verbele neregulate.

2° *Mai-mult-ca-perfectul* este un timp compus care se formează din conjunctivul imperfect al verbelor auxiliare și din participiul trecut al verbului de conjugat.

Conjunctivul imperfect al verbelor auxiliare

		Être	*Avoir*
Sg.	Pers. I	que je fusse	que j'eusse [ys]
	Pers. II	que tu fusses	que tu eusses [ys]
	Pers. III	qu'il fût qu'elle fût	qu'il eût [y] qu'elle eût [y]
Pl.	Pers. I	que nous fussions	que nous eussions [ysjɔ̃]
	Pers. II	que vous fussiez	que vous eussiez [ysje]
	Pers. III	qu'ils fussent qu'elles fussent	qu'ils eussent [ys] qu'elles eussent [ys]

Model de conjugare la conjunctivul imperfect și mai-mult-ca-perfect

Imperfect

		Chasser	*Partir*
Sg.	Pers. I	que je chassasse	que je partisse
	Pers. II	que tu chassasses	que tu partisses
	Pers. III	qu'il chassât qu'elle chassât	qu'il partît qu'elle partît
Pl.	Pers. I	que nous chassassions	que nous partissions
	Pers. II	que vous chassassiez	que vous partissiez
	Pers. III	qu'ils chassassent qu'elles chassassent	qu'ils partissent qu'elles partissent

Mai-mult-ca-perfect

Sg.	Pers. I	que j'eusse chassé	que je fusse parti(e)
	Pers. II	que tu eusses chassé	que tu fusses parti(e)
	Pers. III	qu'il eût chassé qu'elle eût chassé	qu'il fût parti qu'elle fût parti(e)
Pl.	Pers. I	que nous eussions chassé	que nous fussions parti(e)s
	Pers. II	que vous eussiez chassé	que vous fussiez parti(e)s
	Pers. III	qu'ils eussent chassé qu'elles eussent chassé	qu'ils fussent partis qu'elles fussent parties

Întrebuințarea acestor două timpuri în exprimarea raporturilor temporale (concordanța timpurilor) a fost menționată într-o notă la capitolul XLVIII, D **2.**

D **2.** *Substantive întrebuințate exclusiv sau precumpănitor la plural.*

Qu'y a-t-il à voir dans ces **parages**?
Je lui dois une revanche aux **échecs.**

Limba franceză posedă o serie de substantive care se întrebuințează fie exclusiv fie cel mai adesea la plural. Această întrebuințare se datorează faptului că ele exprimă lucruri, noțiuni sau idei pe care gîndirea nu le poate concepe la singular. Citâm, mai jos, cîteva din cele mai folosite:

alentours, m.	împrejurimi
archives, f.	arhivă
bestiaux, m.	animale domestice
ciseaux, m.	foarfece
décombres, m.	dărîmături
échecs, m.	șah
fiançailles, f.	logodnă
parages, m.	locuri, regiune
ténèbres, f.	întuneric
vivres, m.	alimente, merinde

Se poate observa că multe dintre aceste substantive au o întrebuințare analogă în limba română.

Exerciţii

E **1.** Completaţi spaţiile punctate cu articole sau prepoziţii:

1. Ces oiseaux sont protégés ...... l'État, ... raison ...... leur rareté (= *raritate*).
2. ...... ma jeunesse, j'ai tâté ...... tous ...... métiers.
3. J'ai l'impression que nous touchons ...... terme ...... notre voyage. — Oui, Brăila est déjà ...... vue.
4. ...... chasse est interdite ...... une certaine période ...... l'année.
5. C'est ...... Lipovènes que l'on doit ...... pouvoir exploiter ...... poisson ...... Delta.
6. Demain, ils iront ...... la chasse ...... renard.
7. Hier, j'ai assisté ...... fiançailles de ma cousine.
8. Je ne peux pas apprendre tant ...... vers ...... cœur.

E **2.** Formaţi scurte propoziţii sau fraze, folosind următoarele adjective şi adverbe: a) la gradul comparativ; b) la gradul superlativ relativ:

a) poissonneux, beau, riche, souvent;
b) bien, troublant, peu, varié.

E **3.** Întrebuinţaţi pe *tout*, adverb, pronume nehotărît sau adjectiv nehotărît, urmat sau nu de articol:

1. Ils allaient se baigner .... soirs.
2. René se tient ...... honteux devant son père.
3. Raconte-moi ...... détails de ton voyage.
4. Nous sommes ...... d'accord avec cette proposition.
5. La salle était ...... pleine de monde.
6. ...... ces remèdes n'ont aucun effet.
7. On causera ...... en se reposant.
8. Où sont mes robes? — Je les ai mises ...... dans l'armoire de la grande chambre.
9. Ne vous en faites pas, il y a de la place pour ....
10. Le vieux Lipovène fumait ...... en pêchant.

E **4.** Puneţi *ce qui* sau *ce que*:

1. Il n'a pas compris ...... vous lui avez dit.
2. Dites-moi ...... vous intéresse.
3. Vous pouvez choisir ...... vous convient.
4. ...... elle affirme me semble exagéré.
5. Tout ...... j'ai vu à Odobeşti fera l'objet (= *obiectul*) d'un reportage.
6. Qu'est- ...... il y a pour votre service?
7. Je vais essayer de vous traduire ...... ils ont dit.
8. Notez ...... vous avez dépensé.

E **5.** Înlocuiţi spaţiile punctate cu una din expresiile: *en coup de vent, un (des) coup(s) de feu, un coup de téléphone, tout à coup, un coup de main, un coup d'œil*:

1. Je lui donnerai .... vers neuf heures.
2. Le silence (= *liniştea*) du Delta est troublé, en automne, par ....
3. Jette .... à ta montre et dis-moi quelle heure il est.
4. Donne-lui ...., tu vois bien qu'elle ne peut pas soulever (= *să ridice*) cette grosse malle.
5. Quelques minutes après, le vent s'est levé et .... la tempête s'est déchaînée.
6. Sandu est entré .... dans la chambre et nous a apporté un télégramme.

E **6.** Traduceţi exerciţiul **5** în limba română.

LV

A

Une panne de voiture et une page d'histoire

Suzanne — Tu n'as pas l'impression que tu roules trop vite?
Daniel — Pas du tout. Tu trouves que cent à l'heure c'est excessif?
Suzanne — Oui, surtout quand on a, comme toi, la manie de doubler tous les véhicules, même dans les virages... Mais qu'est-ce que tu fais?
Daniel — Le poids lourd, là devant, me tape sur les nerfs [nɛr]. Je veux le passer.
Suzanne — Ne fais pas ça, je t'en supplie. Tu vois bien qu'on approche du sommet de la côte... Tu ferais bien de relire ton code de la route...
Daniel — Je le sais par cœur.
Suzanne — On ne le dirait pas. Et puis tu me casses les oreilles avec tes coups d'avertisseur...
N'es -tu pas fatigué? Je pourrais prendre le volant.
Daniel — Fatigué? J'ai dormi comme un plomb à Suceava. Mais il me tarde d'arriver à un de ces fameux monastères dont on nous a tant parlé.
Suzanne — Ce n'est pas une raison pour risquer de manquer un virage. Si un pneu éclatait?
Daniel — Il y a gros à parier que tu as mal dormi et que tu as les nerfs à fleur de peau.
Suzanne — Je n'aime pas te voir prendre des risques inutiles. D'ailleurs, c'est impoli de ne pas attendre nos amis. S'ils avaient un panne, il n'y aurait personne pour les aider.
Daniel — Tu parles de panne et voilà que mon moteur a des ratés. Sapristi! Il a calé.
Suzanne — A qui la faute? Ça t'apprendra à m'obéir.
Daniel — Tu vois par hasard un rapport entre une panne de moteur et le code de la route??
Suzanne — Ce que je vois, moi, c'est que tu n'es pas fichu de réparer tout seul. Tu n'es pas fort en mécanique.
Daniel — C'est ce qu'on va voir tout à l'heure.
Suzanne — Attends que Horia soit là. Il s'y connaît, lui, et pourra

O pană de mașină și o pagină de istorie

Suzana — N-ai impresia că mergi prea repede?
Daniel — De loc. Găsești că o sută pe oră e exagerat?
Suzana — Da, mai ales cînd cineva are, ca tine, mania de a depăși toate vehiculele, chiar și în viraje. Dar ce faci?
Daniel — Camionul acela, acolo în față, mă enervează. Vreau să-l depășesc.
Suzana — Nu face asta, te implor. Vezi bine că ne apropiem de capătul urcușului... Ai face bine să recitești legea circulației.
Daniel — O știu pe de rost.
Suzana — Nu s-ar spune. Și mă asurzești cu claxonatul ăsta al tău...
Nu ești obosit? Aș putea conduce eu.
Daniel — Obosit? Am dormit dus la Suceava. Dar mă grăbesc să ajung la una din acele faimoase mănăstiri de care ni s-a vorbit atît.
Suzana — Nu este un motiv ca să riști să nu iei un viraj. Dacă ai avea o explozie de cauciuc?
Daniel — Aș paria pe orice că ai dormit prost și că ai nervi.
Suzana — Nu-mi place să văd că te expui inutil. De altfel, nu este politicos să nu-i așteptăm pe prietenii noștri. Dacă ar avea o pană, n-ar fi nimeni care să-i ajute.
Daniel — Vorbești de pană și uite că motorul meu are rateuri. Drace! S-a blocat.
Suzana — A cui e vina? Asta te va învăța să mă asculți.
Daniel — Vezi cumva o legătură între o pană de motor și legea circulației??
Suzana — Ceea ce văd eu este că nu ești în stare să repari singur. Nu ești prea priceput în mecanică.
Daniel — Asta o s-o vedem numaidecît.
Suzana — Așteaptă să vină Horia. El se pricepe și va putea să

t'aider... Mais où sommes-nous exactement? Voyons la carte... A deux kilomètres de Gura Humorului, un des principaux points de départ vers les monastères de la Bucovine. Quelle guigne (f.)!
Daniel — T'en fais pas. Je vais réparer ça en moins de rien.
Suzanne — J'espère que tu ne vas te mettre à dévisser toutes ces bougies. Tu ne pourras jamais les remettre en place. Et mets-toi en bras de chemise, au moins. Ou bien passe ton bleu... Mais voilà la Fiat de nos amis.
Irène — Qu'est-ce qui vous est arrivé?
Suzanne — On est tombés en panne et Daniel s'entête à réparer tout seul.
Horia — Attendez, je vais vous donner un coup de main... C'est l'allumage (m.) qui doit être en faute... Oui. Ça nous prendra deux bonnes heures.
Daniel — La meilleure solution serait alors que Suzanne et Irène prennent votre voiture, se rendent à Gura Humorului et nous envoient un mécano pour nous dépanner.
Suzanne — D'accord. Nous vous attendons vers midi au restaurant. *(À Irène)* On en profitera pour aller visiter le monastère de Humor. Qu'en dites-vous?
Irène — Moi je n'ai rien contre, mais qu'en dira votre mari?
....
Daniel — Je suis prêt à te pardonner ton escapade, si tu me décris le monastère.

te ajute. Dar unde ne aflăm exact? Să vedem harta... La doi kilometri de Gura Humorului, unul din principalele puncte de plecare spre mănăstirile Bucovinei. Ce ghinion!
Daniel — Nu te necăji. Am să repar asta într-o clipă.
Suzana — Sper că n-ai să te apuci să deșurubezi toate bujiile astea. Nu vei putea niciodată să le pui la loc. Și suflecă-ți mînecile, măcar. Sau pune-ți salopeta... Dar uite și „Fiatul" prietenilor noștri.
Irina — Ce vi s-a întîmplat?
Suzana — Am rămas în pană și Daniel se încăpățînează să repare singur.
Horia — Așteaptă, am să te ajut...
Aprinderea trebuie să fie de vină... Da. Asta ne va lua două ore bune.
Daniel — Cea mai bună soluție ar fi atunci ca Suzana și Irina să ia mașina voastră, să se ducă la Gura Humorului și să ne trimită un mecanic să ne depaneze.
Suzana — De acord. Vă așteptăm pe la amiază la restaurant. *(Irinei)* Noi vom profita de aceasta ca să vizităm mănăstirea Humorului. Ce zici?
Irina — Eu n-am nimic împotrivă, dar ce va spune soțul dumitale?
....
Daniel — Sînt gata să-ți iert escapada, dacă-mi descrii mănăstirea.

Suzanne — Tu m'en veux d'y avoir été sans toi? Ça aura été ton amende pour excès de vitesse. D'ailleurs tu ne l'as pas volée... Imagine-toi donc, dans un cadre de collines boisées, une vaste cour, au milieu de laquelle vous accueille une église silencieuse, aux murs recouverts de magnifiques peintures. Une église multicolore qui semble dormir sur un tapis d'herbe d'un vert intense. Et, comme pour veiller sur son sommeil, une tour de guet se dresse, imposante, au nord.
Daniel — Ta description me donne envie d'y aller tout de suite.
Suzanne — À cette heure, le guide n'y est pas. Mais le terme de guide ne sied guère au superbe vieillard qui nous a fait voir ce joyau d'art: un beau paysan aux longs cheveux blancs, vêtu du costume populaire roumain, un paysan épris d'histoire. On dirait qu'il est là depuis les temps où Toader Bubuiog fondait cet établissement, le 15 août 1530...
Horia — ... c'est-à-dire à l'époque du prince Petru Rareş.
Suzanne — C'est bien ça. Mais la tour a été érigée, en 1641, par Vasile Lupu.
Daniel — Tout ça doit être vraiment très beau.
Suzanne — C'est certainement unique au monde. Et si jamais je retourne en Roumanie, c'est dans un de ces beaux villages débordants d'art et d'histoire que je voudrais passer mes vacances.

Suzana — Ești supărat că am fost fără tine? Asta va fi fost amenda ta pentru exces de viteză. De altfel, ai meritat-o. Închipuie-ți deci, într-un cadru de dealuri împădurite, o curte mare, în mijlocul căreia te primește o biserică tăcută, cu zidurile acoperite de picturi minunate. O biserică multicoloră care pare că doarme pe un covor de iarbă de un verde intens. Și, ca pentru a veghea asupra somnului ei, un turn de pîndă se înalță, impunător, la nord.
Daniel — Descrierea ta îmi face poftă să mă duc imediat s-o văd.
Suzana — La ora asta, ghidul nu este acolo. Dar termenul de ghid nu se potrivește falnicului moșneag care ne-a arătat acest giuvaer de artă: un țăran frumos cu plete albe, îmbrăcat în portul popular românesc, un țăran îndrăgostit de istorie. S-ar spune că este acolo din vremurile cînd Toader Bubuiog întemeia această așezare, la 15 august 1530...
Horia — ... adică în epoca domnitorului Petru Rareş.
Suzana — Întocmai. Dar turnul a fost ridicat, la 1641, de Vasile Lupu.
Daniel — Toate acestea trebuie să fie într-adevăr foarte frumoase.
Suzana — Este, cu siguranță, unic în lume. Și dacă vreodată mă întorc în România, aș vrea să-mi petrec vacanța într-unul din aceste frumoase sate pline de artă și de istorie.

Pronunțare

B **1.** Pronunțați succesiv următoarele perechi de cuvinte, prezentînd alternanțele [u — y] și [e — ɛ]:

[u—y]			[e—ɛ]		
tu trouves	—	véhicule	dépanner	—	monastère
route	—	utile	boisé	—	excès
sourd	—	fichu	varié	—	herbe
bougie	—	usage	époque	—	vêtu
coup	—	solution	contrée	—	mauvais
cour	—	cure-dent	assieds-toi	—	sommet

B **2.** Același exercițiu ca sub **1**, cu alternanțele: vocală scurtă — vocală lungă:

œuf	—	heure	faux	—	faute
code	—	côte	panne	—	virage
pneu	—	danseuse	plomb	—	onze
bras	—	virage	plein	—	peintre
long	—	songe	frais	—	scène

Lexic

C **1.** Rețineți expresiile:

taper sur les nerfs	a enerva
par cœur	pe de rost
casser les oreilles	a asurzi pe cineva cu un zgomot
donner un coup d'avertisseur	a claxona
prendre le volant	a conduce mașina
dormir comme un plomb	a dormi dus
il me tarde de...	mă grăbesc să...
il y a gros à parier	pariez pe orice
avoir les nerfs à fleur de peau	a fi foarte nervos
prendre des risques	a risca
ne pas être fichu de...	a nu fi în stare să...
en moins de rien	într-o clipă, cît ai zice pește
en bras de chemise	cu mînecile suflecate
tomber en panne	a rămîne în pană
être en faute	a fi de vină
en vouloir à quelqu'un	a fi supărat pe cineva
tu ne l'as pas volé	ai meritat-o
donner envie	a face poftă
c'est bien ça	întocmai, chiar așa, exact

C **2.** *T'en fais pas* este expresia *ne t'en fais pas*, cu elipsa negației *ne*, curentă în limba familiară puțin neglijentă.

C **3.** *Retourner* este un verb cu mai multe înțelesuri, printre care principalele sînt: „a întoarce pe cealaltă parte" și „a se întoarce de undeva". Cu cel de-al doilea înțeles, verbul este intranzitiv în limba franceză. Sub influența limbii materne, românii comit frecvent greșeala de a-l trata ca pe un verb reflexiv. Enunțuri ca: „Vă întoarceți în Franța?" sau „El *se* întoarce acasă" se vor traduce deci prin: *Vous retournez en France?, Il retourne à la maison.*

C **4.** Sinonime:

le camion, le poids lourd = camionul
la guigne, la malchance, la poisse (fam.) = ghinionul
le joyau, le bijou = giuvaerul
vêtu, habillé = îmbrăcat

C **5.** Lexic complementar:

la signalisation routière	semnalizarea rutieră
sens interdit	sens interzis
arrêt interdit	oprirea interzisă
l'accident	accidentul
déraper	a aluneca, a derapa
cogner, heurter	a (se) ciocni
le cylindre	cilindrul
le piston	pistonul
la dynamo	dinamul
le carburateur	carburatorul
la roue de rechange	roata de rezervă
la clé de serrage	cheia
l'écrou, m.	piulița
la vis [vis]	șurubul
le tournevis	șurubelnița
visser	a înșuruba

Explicații gramaticale

D **1.** *Timpurile infinitivului: prezentul și trecutul.*

Je veux le ***doubler.***
Tu m'en veux d'y ***avoir été****?*

Cele două timpuri ale infinitivului, prezentul şi trecutul, nu exprimă prin ele înseşi noţiunea de timp. Valoarea temporală pe care o au totuşi este condiţionată de timpul la care stă verbul care le însoţeşte.

1° *Infinitivul prezent* exprimă o acţiune care se săvîrşeşte, s-a săvîrşit sau se va săvîrşi, adică o acţiune prezentă, trecută sau viitoare, după cum verbul principal pe care îl însoţeşte este la prezent, trecut sau viitor:

Je veux le doubler, vreau să-l depăşesc (acum).
J'ai voulu le doubler, am vrut să-l depăşesc (în trecut).
Je voudrai le doubler, voi vrea să-l depăşesc (în viitor).

Aşadar, infinitivul prezent exprimă în esenţă *simultaneitatea* a două acţiuni sau stări.

2° *Infinitivul trecut* exprimă o acţiune în întregime săvîrşită, pe care o prezintă ca anterioară faţă de o acţiune prezentă, trecută sau viitoare, exprimată de verbul principal:

Il m'en veut d'y avoir été sans lui, este supărat pe mine că am fost acolo fără el.
Il m'en voulait d'y avoir été sans lui, era supărat pe mine că am fost acolo fără el (că fusesem...).
Il m'en voudra d'y avoir été sans lui, va fi supărat pe mine că am fost acolo fără el (că voi fi fost...).

Prin urmare, infinitivul trecut exprimă mai ales *anterioritatea* faţă de o altă acţiune sau stare, avînd valoarea unui perfect compus, a unui mai-mult-ca-perfect sau a unui viitor anterior.

Ca şi infinitivul prezent, infinitivul trecut se întrebuinţează după verbe la un mod personal, mai ales atunci cînd cele două verbe au un subiect comun (vezi şi VIII, D **2** şi XX, D **1**):

Je crois le connaître, cred că-l cunosc.
Je crois l'avoir connu, cred că l-am cunoscut.

Infinitivul trecut se mai întrebuinţează după prepoziţii ca: *après*, *sans*, *pour* etc.:

Il est parti après avoir mangé.
Il est parti sans avoir mangé.

La forma negativă a infinitivului trecut, cele două adverbe de negaţie pot preceda auxiliarul *(je crois* **ne pas** *l'avoir connu)* sau îl pot încadra *(je crois* **ne** *l'avoir* **pas** *connu)*.

D **2.** *Verbul neregulat* **envoyer.**

Infinitiv: ENVOYER a trimite

Indicativ prezent	Viitor
j'envoie eu trimit *tu envoies* tu trimiţi *il envoie* el trimite *nous envoyons* noi trimitem *vous envoyez* voi trimiteţi *ils envoient* ei trimit	*j'enverrai* |ɑ̃vɛrɛ| eu voi trimite *tu enverras* tu vei trimite *il enverra* el va trimite *nous enverrons* noi vom trimite *vous enverrez* voi veţi trimite *ils enverront* ei vor trimite
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
envoie trimite! *envoyons* să trimitem! *envoyez* trimiteţi!	*que j'envoie* eu să trimit *que tu envoies* tu să trimiţi *qu'il envoie* el să trimită *que nous envoyions* noi să trimitem *que vous envoyiez* voi să trimiteţi *qu'ils envoient* ei să trimită
Participiu prezent	**Participiu trecut**
envoyant trimiţînd	*envoyé, envoyée,* trimis, trimisă

Exerciţii

E **1.** Grupaţi cîte două cuvintele cu sens contrar:

bien portant	vieux	riche
la lâcheté	rarement	poli
s'endormir	intelligent	malade
souvent	jeune	le courage
impoli	vite	pauvre
lentement	bête	se réveiller

E **2.** Traduceţi în limba franceză, folosind verbul din subordonată la infinitiv prezent sau la infinitiv trecut:

1. Cred că aud paşi.
2. Cred că am auzit paşi.
3. Sînt sigur că (= *d'*) am auzit zgomot.
4. El a intrat fără să sune.
5. El a intrat fără să fi sunat.
6. Sînt mulţumit că (= *d'*) am sosit la timp pentru a vă depana.
7. Sper că vă voi găsi acasă.

8. Mecanicul a plecat după ce a reparat maşina.
9. El spera că a fost înţeles.
10. Alain mi-a spus că i-a fost frig.
11. Regret că (= *de*) n-am văzut Delta Dunării.
12. Este important să (= *de*) respecţi legea circulaţiei.

E **3.** Clasaţi cuvintele în grupe de cîte două sinonime:

farouche	habillé	le chai
la région	s'imaginer	sauvage
satisfait	le costume	content
le travailleur	la contrée	essentiel
se figurer	la cave	l'ouvrier
principal	le complet	vêtu

E **4.** Conjugaţi verbul *envoyer* la indicativ imperfect în propoziţia *je l'envoie au cinéma* şi la condiţionalul prezent în propoziţia *j'envoie une lettre.*

E **5.** Traduceţi în limba franceză, întrebuinţînd expresii învăţate:

1. El mi-a făcut un mare serviciu.
2. Tatăl tău are rude în România? — După cîte ştiu, nu.
3. În această cabană nu mai sînt paturi libere; va trebui să o luăm înapoi, ca să nu petrecem noaptea sub cerul liber.
4. Nu e nici o grabă; trenul are întîrziere.
5. Eşti obosit? — Puţintel.
6. Mătuşa dumneavoastră e restabilită? — Da, e sănătoasă tun.
7. Rodica rămîne acasă, nu-i aşa? — Asta este de la sine înţeles.
8. Aveţi un cauciuc de rezervă? — Da, am unul la îndemînă.
9. Vreau să rămîn încă o zi la Galaţi. — Fă cum îţi place.
10. Hai să mergem la pescuit. — Asta e o idee minunată.

E **6.** Transformaţi într-o scurtă naraţiune dialogul LIV.

Dialog suplimentar

F **1.** *Pour éviter un accident.*

— Pourquoi donc conduisez-vous votre auto avec une telle vitesse?
— C'est que mes freins sont détraqués, et je veux arriver chez moi avant d'avoir un accident.

. . . .

Lexic:

détraqué — stricat

LVI

A

À la campagne	La ţară
Irène — Arrête devant cette ferme, Horia. Je vois qu'elle a un puits [pɥi]. Les enfants ont soif.	*Irina* — Opreşte în faţa acestei gospodării, Horia. Văd că are o fîntînă. Copiilor le este sete.
Sandu — Je vais boire à même le seau.	*Sandu* — Am să beau chiar din găleată.
Rodica — Je n'y vais pas, moi. Il y a des oies qui pourraient me pincer aux mollets.	*Rodica* — Eu nu mă duc. Sînt gîşte care ar putea să mă ciupească de picior.
Angèle — Regarde, maman, comme elle est belle, cette prairie là. Il y a aussi un ruisseau; on pourrait se baigner.	*Angela* — Uită-te, mamă, ce frumoasă e păşunea aceea de acolo. Este şi un pîrîu; ne-am putea scălda.
Horia — Allez-y. Je vous rejoins tout de suite avec Suzanne, Daniel et René...	*Horia* — Duceţi-vă. Vă ajung din urmă îndată cu Suzana, Daniel şi René...

Rodica — René, attrape-moi ce papillon.
René — Tu sais bien que je n'ai pas de filet (m.). Piquons plutôt une tête dans l'eau et attrapons un de ces canards qui folâtrent sur l'eau avec leurs canetons.
Irène — Remontez sur la berge et venez jouer à l'ombre.
Rodica — Oui, jouons à colin-maillard. Papa va jouer avec nous.
Horia — Penses-tu! J'ai d'autres chats (m.) à fouetter.
Rodica — Je sais bien ce que tu veux faire. Tu vas piquer un somme... Maman, viens voir ces maisonnettes de poupées, peintes en vert.
Horia (la prenant par la main) — Ne les approche pas de trop près. Il pourrait t'en cuire. Ce sont des ruches (f.). Et les insectes qui volent autour, en essaims, ce sont des abeilles.
Rodica — Et qu'est-ce qui peut m'arriver?
Horia — Elles pourraient te piquer et te provoquer des enflures de la peau. Mais ce sont des insectes (m.) d'une grande utilité.
Rodica — Pourquoi? A cause des enflures?
Horia — Tête de linotte! Est-ce que tu aimes le miel?
Rodica — Quelle question! Tu parles!
Horia — Eh bien, ce sont les abeilles qui font le miel. Tu comprends?
Rodica — Non.
Horia — Alors nous allons demander la permission à cet homme, qui

Rodica — René, prinde-mi fluturele acesta.
René — Știi bine că n-am plasă. Mai bine să ne aruncăm în apă și să prindem una din rațele acestea care zburdă pe apă cu puii lor.
Irina — Urcați-vă înapoi pe mal și veniți să vă jucați la umbră.
Rodica — Da, să ne jucăm de-a baba-oarba. Tata o să se joace cu noi.
Horia — Asta s-o crezi tu! Eu am alte treburi.
Rodica — Știu eu ce vrei să faci. Ai să tragi un pui de somn... Mamă, vino să vezi căsuțele acelea de păpuși, zugrăvite în verde.
Horia (luînd-o de mînă) — Nu te apropia prea mult de ele. Ai putea s-o pățești. Sînt stupi. Și insectele care zboară împrejurul lor, în roiuri, sînt albine.
Rodica — Și ce poate să mi se întîmple?
Horia — Ar putea să te înțepe și să-ți provoace umflături pe piele. Dar sînt insecte de mare folos.
Rodica — De ce? Din cauza umflăturilor?
Horia — Prostuțo! Îți place mierea?
Rodica — Ce întrebare! Te cred!
Horia — Ei bine, albinele sînt acelea care fac mierea. Pricepi?
Rodica — Nu.
Horia — Atunci o să cerem voie acestui om, care

est sans doute un apiculteur, de nous montrer une ruche et ses rayons.
Sandu — Pendant que papa se tue à instruire ma sœur, allons faire un tour dans le bois. On y trouvera sûrement des mûres, des framboises ou des fraises des bois.
René — Moi j'aimerais mieux grimper dans les arbres et dénicher les œufs d'un nid.
Sandu — Ne fais pas ça. Les oiseaux protègent les cultures, en détruisant les insectes nuisibles. Il ne faut pas leur faire de mal.
René — Moi je sais, par exemple, que la corneille et la pie ne sont pas des oiseaux utiles.
Sandu — Mais d'autres, en revanche, le sont. Le hibou et la chouette mangent les rats des champs et les souris. Le pivert, le geai [zɛ] et les oiseaux chanteurs se nourrissent d'insectes et sont utiles à l'homme.
René — Bon, alors je renonce. Redescendons vers le ruisseau et allons regarder travailler ces faucheurs. Comme ça paraît facile de faucher!
Sandu — Pourtant, c'est très fatigant.
René — Mais comment font-ils pour ne pas se couper les doigts quand ils repassent le tranchant de la faux avec la queux?
Sandu — Ça s'apprend à force d'exercice. Et regarde un peu quelles belles meules [mol] de foin [fwɛ̃] ils savent faire. On dirait l'œuvre d'un ingénieur.
René — Demande-leur de nous permettre d'entrer dans le verger et

este probabil un stupar, să ne arate un stup și fagurii săi.
Sandu — În timp ce tata se trudește s-o cultive pe sora mea, să dăm o raită prin pădure. O să găsim cu siguranță mure, zmeură sau fragi.
René — Eu aș prefera să mă cațăr în copaci și să scot ouăle dintr-un cuib.
Sandu — Să nu faci asta. Păsările ocrotesc culturile, distrugînd insectele dăunătoare. Nu trebuie să le facem rău.
René — Eu știu, de exemplu, că cioara și coțofana nu sînt păsări folositoare.
Sandu — Dar altele, în schimb, sînt folositoare. Bufnița și cucuveaua mănîncă șobolanii de cîmp și șoarecii. Ciocănitoarea și gaița și păsările cîntătoare se hrănesc cu insecte și sînt folositoare omului.
René — Bine, atunci renunț. Să coborîm înapoi spre pîrîu și să mergem să privim cum lucrează acești cosași. Ce ușor pare să cosești!
Sandu — Totuși, este foarte obositor.
René — Dar cum fac ca să nu-și taie degetele cînd ascut fierul coasei cu cutea?
Sandu — Asta se învață prin exercițiu. Și uită-te ce frumoase căpițe de fîn știu să facă. S-ar zice că e opera unui inginer.
René — Roagă-i să ne dea voie să intrăm în livadă și

de manger quelques pommes. Regarde! Il y a aussi des noyers [nwaje] et des pruniers. Mais les prunes sont encore vertes et les noix aussi. Retournons auprès de nos parents qui vont s'inquiéter de notre absence.
Sandu — Voilà Rodica qui recommence à poser des questions. Cette fois, c'est maman qui est menacée...
Rodica — ... pourquoi cette maison a-t-elle une grosse roue qui plonge dans l'eau?
Irène — C'est un moulin à eau.
Rodica — A quoi ça sert, un moulin à eau?
Irène — C'est... Comment t'expliquer? Tu sais ce que c'est qu'un moulin à café? Oui? Eh bien, le moulin à eau, au lieu de moudre du café, moud des grains.
Rodica — Des grains de quoi?
Irène — Des grains de blé, de maïs [mais], de seigle, d'orge.
Rodica — Et comment le moulin fait-il pour moudre les grains?
Irène — L'eau fait marcher la roue que tu vois là et celle-ci met en mouvement (m.) deux grosses pierres, qu'on appelle des meules, qui broient les grains. Et les grains broyés [brwaje] et réduits en poudre s'appellent?...
Rodica — De la poudre...
Irène — Mais non, petite sotte...
Rodica — Je ne suis pas une petite sotte.
Angèle — On t'a piquée au vif, hein?
Irène — Laisse-la en paix... Cette poudre, c'est de la farine, la farine que tu manges tous les jours sous forme de pain et de croissants...

să mîncăm cîteva mere. Uită-te! Sînt şi nuci şi pruni. Dar prunele sînt încă verzi şi nucile la fel. Să ne întoarcem la părinţii noştri care se vor nelinişti de absenţa noastră.
Sandu — Uite-o pe Rodica că iar începe să pună întrebări. De data aceasta, e ameninţată mama...
Rodica — ... de ce are casa aia o roată mare care se cufundă în apă?
Irina — Este o moară de apă.
Rodica — La ce serveşte o moară de apă?
Irina — Este... Cum să-ţi explic? Ştii ce este o rîşniţă de cafea? Da? Ei bine, moara de apă în loc să macine cafea, macină grăunţe.
Rodica — Ce fel de grăunţe?
Irina — Boabe de grîu, de porumb, de secară, de orz.
Rodica — Şi cum macină moara boabele?
Irina — Apa pune în mişcare roata pe care o vezi acolo şi aceasta pune în mişcare două pietre mari, care se numesc pietre de moară, care sfărîmă grăunţele. Şi grăunţele sfărîmate şi făcute pulbere se numesc?...
Rodica — Pudră...
Irina — Nu, prostuţo...
Rodica — Nu sînt o prostuţă.
Angela — Te-a jignit, nu?
Irina — Las-o în pace... Această pulbere este făina, făina pe care o mănînci zilnic sub formă de pîine şi de cornuri...

Rodica — ... et que je donne parfois à mes pigeons [piʒɔ̃], quand tu ne me vois pas... Tu as vu le beau pigeonnier [piʒɔnje] derrière le moulin? Je voudrais emporter un pigeon d'ici. Quelle bonne surprise ça serait pour les trois autres.
Irène — Cette surprise, tu la remettras à une autre fois. Va t'habiller!

Rodica — ... şi pe care o dau uneori porumbeilor mei, cînd nu mă vezi... Ai văzut porumbarul acela frumos în spatele morii? Aş vrea să duc cu mine un porumbel de aici. Ce surpriză plăcută ar fi pentru ceilalţi trei.
Irina — Această surpriză ai s-o amîni pentru altădată. Du-te să te îmbraci.

Pronunţare

B 1. Pronunţaţi următoarele perechi de cuvinte, prezentînd alternanţa fonetică [i] — [ij]:

mille	—	fille	tige	—	tilleul
tapis	—	famille	fil	—	filleul
habit	—	habille	aiguiser	—	aiguille
pie	—	piller	scie	—	sillon

B 2. Clasaţi pe patru coloane cuvintele în care literele cursive reprezintă sunetele [o], [ɔ], [ø], [œ]:

qu*eu*x, p*o*mme, *œ*uvre, f*au*cher, s*o*tte, plut*ô*t, *o*rge, cham*eau*, till*eu*l, *au*tour, aut*eu*r, cr*eu*ser, s*au*ce, c*o*de, j*eu*di, p*eu*r, mi*eu*x, f*o*rt, m*eu*le, b*œ*uf apicult*eu*r, ph*o*que.

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

à même + subst.	chiar din, chiar de la (ceva), direct de la
piquer une tête	a se arunca cu capul înainte
piquer un somme, piquer un chien	a trage un pui de somn
avoir d'autres chats à fouetter	a avea alte treburi, alte preocupări
il pourrait t'en cuire	ai putea s-o păţeşti

tête de linotte!	prostule! (prostuțo!), zăpăcitule! (zăpăcito!)
se tuer à + verb inf.	a se trudi să + verb
faire un tour	a da o raită
en revanche	în schimb

C **2.** Cuvinte cu mai multe sensuri:

piquer	1. a înțepa
	2. a pișca
	3. a mușca (despre șerpi)
dénicher	1. a scoate ouă dintr-un cuib
	2. a descoperi, a dibui, a da peste ceva
la meule	1. piatra de moară
	2. căpița, stogul

C **3.** Lexic complementar:

le chien	cîinele
aboyer	a lătra
le chat	pisica
miauler	a mieuna
le moineau	vrabia
le rossignol	privighetoarea
la mésange	pițigoiul
l'hirondelle	rîndunica
la mouche	musca
l'araignée, f.	păianjenul
la fourmi	furnica
la cerise	cireașa
la griotte	vișina
l'abricot, m.	caisa
la pêche	piersica
la poire	para
la noisette	aluna
aigre	acru
amer [amɛr]	amar
juteux	zemos
mûr	copt
mûrir, II	a se coace
pourrir, II	a putrezi
l'arbre fruitier	pomul fructifer

C **4.** Numele arborelui sau al arbustului purtător al fructului este de genul masculin. El derivă din substantivul denumind fructul, prin adăugarea sufixului *-ier*, după înlăturarea vocalei finale, dacă aceasta există:

	la pomme	⟶	*le pommier*
	la cerise	⟶	*le cerisier*
	l'abricot	⟶	*l'abricotier*
Excepție:	*la noix*	⟶	*le noyer*

Explicații gramaticale

D **1.** *Stilul direct și stilul indirect.*

1° *Stilul direct* reproduce textual cuvintele unei persoane, adresate unui interlocutor.

Irène a dit à Angèle: **„Je suis contente de toi".**
Je lui ai demandé: **"Êtes-vous rétabli?"**
Il leur a crié: **„Dépêchez-vous!"**

Într-un text scris, propozițiile aflate la stilul direct se notează între ghilimele sau sînt precedate de o linie de dialog.

2° *Stilul indirect* reproduce cuvintele unei persoane prin intermediul unui narator. El se deosebește de stilul direct prin aceea că naratorul este obligat să omită toate nuanțele afective, intonațiile, exclamațiile etc. care intervin în stilul direct, dar și prin diferențe de ordin gramatical. Acestea sînt următoarele:

a) Propozițiile independente sau principale din stilul direct devin propoziții subordonate completive, legate prin conjuncția *que* de un verb al declarației sau al opiniei:

Irène a dit à Angèle **qu'elle était contente d'elle.**

b) Propozițiile interogative directe devin propoziții interogative indirecte:

Je lui ai demandé **s'il était rétabli.**

În acest caz, propozițiile interogative directe construite cu *qu'est-ce qui* sau *qu'est-ce que* devin propoziții interogative indirecte introduse de *ce qui* sau *ce que*:

Qu'est-ce qui *est arrivé?*
Je lui ai demandé **ce qui** *était arrivé.*
Qu'est-ce que *vous attendez?*
Je leur ai demandé **ce qu'***ils attendaient.*

c) Propozițiile imperative sînt înlocuite cu infinitivul precedat de prepoziția *de* sau, mai rar, cu subjonctivul:

Il leur crie **de se dépêcher (qu'ils se dépêchent).**

d) Se produc schimbări importante în folosirea timpurilor verbelor, potrivit regulilor concordanței timpurilor, atunci cînd verbul care anunță stilul indirect este la un timp trecut (vezi XLV, D **1** și XLVIII, D **1**):

Il m'a demandé: **„Où est** *la voiture?"*
Il m'a demandé où **était** *la voiture.*

Elle dit: „Je **prendrai** *volontiers une tasse de thé".*
Elle dit qu'elle **prendrait** *volontiers une tasse de thé.*

e) Intervin modificări de persoană care afectează pronumele personale precum şi adjectivele şi pronumele posesive:

— Persoana I din stilul direct este înlocuită cu persoana a III-a:

*Il m'a répondu: „**Je** ne te crois pas".*
*Il m'a répondu qu'**il** ne me croyait pas.*

*Elle dit: „**J'**ai perdu tous **les miens**"*
*Elle dit qu'**elle** a perdu tous **les siens**.*

— Persoana a II-a din stilul direct este înlocuită cu persoana I sau cu persoana a III-a cînd comunicarea se adresează unei terţe persoane:

*Il m'a dit: „**Tu** es incorrigible".*
*Il m'a dit que **je** suis incorrigible.*

*Le médecin lui a dit: „**Vous** êtes gravement malade".*
*Le médecin lui a dit qu'**il** était gravement malade.*

*On lui a demandé: „Où est **votre** voiture?"*
*On lui a demandé où était **sa** voiture.*

f) Au loc transformări care afectează unele adverbe de loc şi de timp; astfel, se înlocuiesc:

ici	prin	*là*
hier	prin	*la veille*
aujourd'hui	prin	*ce jour-là, le jour même*
demain	prin	*le lendemain*

*Ils affirmaient: „Nous resterons **ici**".*
*Ils affirmaient qu'ils resteraient **là**.*
*Elle a promis: „Je reviendrai **demain**".*
*Elle a promis qu'elle reviendrait **le lendemain**.*

D 2. *Acordul participiului trecut al verbelor reflexive* (II).

*Elle **s'est réfugiée** sous un arbre.*

Limba franceză posedă o serie de verbe ce nu pot fi întrebuinţate decît însoţite de pronumele reflexiv, care face corp comun cu verbul şi nu joacă rol de complement. Aceste verbe sînt numite *esenţial reflexive* (în gramatica franceză poartă numele de *verbes essentiellement pronominaux*) şi se conjugă la timpurile compuse cu auxiliarul *être*. Participiul lor trecut, spre deosebire de verbele accidental reflexive (vezi XLIX, D 1) se acordă cu subiectul. Din această categorie, care numără vreo 50 de verbe, cele mai întrebuinţate sînt:

s'abstenir, a se abţine	***s'en aller***, a se duce
s'accouder, a se rezema	***s'enfuir***, a fugi de undeva
se blottir, a se ghemui	***s'envoler***, a-şi lua zborul
se démener, a se zbate	***s'évader***, a evada
s'écrier, a exclama	***s'évanouir***, a leşina
s'efforcer, a se strădui	***se méfier***, a nu se încrede
s'élancer, a se avînta	***s'obstiner***, a se încăpăţîna
s'emparer, a pune stăpînire	***se réfugier***, a se refugia
s'empresser, a se grăbi	***se repentir***, a se căi
se moquer, a-şi bate joc	***se souvenir***, a-şi aminti

Rodica s'est élancée pour voir les ruches.
Les oiseaux se sont envolés.
Les deux fillettes se sont moquées de René.

Exerciţii

E 1. Traduceţi în limba franceză, folosind conjunctivul imperfect sau mai-mult-ca-perfect în propoziţia subordonată:

1. Trebuia ca stuparul să te apere de albine.
2. Aş fi vrut să vii cu mine la garaj.
3. Aş fi vrut să mă aşteptaţi.
4. Am regretat că el n-a venit cu noi la Iaşi.
5. Ajungea ca el să-mi scrie o carte poştală.
6. Ea l-a certat, deşi nu era vinovat (= *fautif*).
7. Era singura şansă care-mi rămăsese.
8. Trebuia să strigi (= *crier*), ca să te audă.

E 2. Treceţi la feminin termenii notaţi între paranteze:

1. Je ne connais pas (cet acteur) ....
2. (Ce monsieur) .... est (un vieil ami) ....à moi.
3. (Mon frère) .... va se mettre en colère, et quand (il) .... est (furieux) .... (il) .... est (violent) ....
4. Étienne le Grand est une des figures les plus (importants) .... de notre histoire (national) ....
5. Ces oiseaux appartiennent à des espèces (migrateurs) ....
6. (Cet homme) .... est (un célèbre dompteur) .... de fauves.
7. (Mon époux) .... m'attend à quatre heures chez (le couturier) ....
8. Ça c'est une idée (ingénieux) ....
9. C'est l'heure (habituel) .... à (lequel) .... ma mère se repose.
10. (Son cousin) .... est (mon gendre) ....
11. À la tête de notre hôtel il y a (un directeur) ....
12. Ces eaux sont très (poissonneux) ....
13. L'herbe de cette prairie est (épais) .... et (frais) ....
14. (Son oncle) .... est toujours très (gentil) .... envers lui.

E 3. Treceţi verbele notate în paranteze la imperfectul indicativului sau la perfectul compus:

1. Quand il (être) .... petit, il (manger) .... davantage.
2. Cette année je (ne pas pouvoir) .... aller à la montagne.
3. Toutes les semaines, elle (écrire) .... une lettre à ses parents.
4. Le directeur nous (donner) .... des explications très intéressantes.

5. Chaque matin, on (faire) .... un peu de nage, puis on (s'étendre) .... au soleil et on (jouer) .... aux échecs ou bien on (bavarder) ....
6. Dimanche dernier, il (travailler) .... toute la journée à un nouvel article.
7. Cette usine (être) .... construite en moins d'un an.
8. Un pont (= *pod*) (traverser) .... le ruisseau.
9. Le moulin (marcher) .... jour et nuit.
10. Il (être) .... neuf heures du matin, quand je (se réveiller) ......
11. Mardi, mon frère (rentrer) .... de Constantza.
12. Dans mon enfance (= *copilărie*), quand nous (passer) .... nos vacances dans le Delta, je (manger) .... tous les jours de la bouillabaisse.

E **4.** Puneți *qui* sau *que*:

1. L'automne est la saison ...... j'aime le plus.
2. Voici le reportage ...... vous devez traduire.
3. Je ne sais vraiment pas ...... appeler pour vous dépanner.
4. Le monastère ...... vous venez de visiter a été fondé par un dignitaire moldave ...... s'appelait Toader Bubuiog.
5. C'est surtout le paysage du Delta ...... m'a ravi.
6. Ce sont des oiseaux ...... ne sont pas nuisibles aux cultures.
7. Le moulin ...... tu vois là est un moulin à vent.
8. Est-ce ...... tu feras ce ...... je t'ai dit de faire?

E **5.** Completați spațiile punctate cu *à*, *de* sau *par*:

1. Un moulin .... café. 2. Une meule .... foin. 3. Une cuiller .... soupe. 4. Laisse-moi tranquille, j'ai d'autres chats .... fouetter. 5. Dis-lui .... venir. 6. Je vous prie ... respecter le code ... la route. 7. Prends-là ... la main. 8. Elle a les nerfs .... fleur de peau. 9. Porteur, venez .... ici. 10. Il sera incapable .... réparer tout seul. 11. Va te mettre .... ta table de travail et apprends la poésie .... cœur. 12. Je suis prêt .... vous aider. 13. Toutes les serrures ont été réparées .... le serrurier que j'ai fait venir. 14. Je suis aise .... te voir si attentif .... tout. 15. La tour a été construite .... l'époque .... Vasile Lupu.

E **6.** Alegeți dintre verbele de mai jos pe cel potrivit contextului și puneți-l la timpul indicat în paranteză: *s'asseoir*, *conduire*, *croire*, *écrire*, *envoyer*, *pleuvoir*, *rire*, *tenir*:

1. Tout le monde s'est amusé et (perf. compus) ....
2. Nous n'avons pas pu nous baigner, parce qu'il (perf. compus) .... toute la journée.
3. Dans une semaine, je vous (viitor) .... le colis.
4. Toi, tu (viitor) .... sur cette chaise-là.
5. Les enfants (imperfect) .... à gorge déployée.
6. Aujourd'hui, c'est moi qui (viitorul apropiat) .... la voiture.
7. Il ne nous (perf. compus) .. pas ...... une seule lettre.
8. J'espère que vous (viitor) .... votre promesse (= *promisiunea*).
9. Ma tante (perf. compus) .... dans l'herbe humide et a pris froid.
10. Il convient que tu te (conj. prezent) .... tranquille maintenant.

11. Ces nuages annoncent que demain (viitor) ....
12. On vous (ind. imperfect) .... malade et vous voilà bien portant.
13. Pourriez-vous me (infinitiv) .... à Vatra Dornei?
14. Je (ne jamais, cond. trecut) .... que le Delta pût être si beau.
15. (imperativ, pers. II sg.) .... -lui un télégramme et demain il sera ici.
16. Je (ind. imperfect) .... que Panciu était plus loin que ça.
17. Mon cousin m' (perf. compus) .... de Pologne, qu'il est en train de visiter.
18. Voulez-vous que je vous (conj. prezent) .... en voiture chez vous?

LVII

De riches récoltes

Recolte bogate

Daniel — Qu'est-ce que ça peut bien être que ce grand groupe de maisons aux toits de tuile rouge?
Horia — Où ça?
Daniel — Là devant vous, au milieu des champs.
Horia — Ça pourrait bien être les bâtiments (m.) d'une ferme d'État ou d'une coopérative agricole de production. Voulez-vous que nous nous y rendions?
Daniel — Ça serait en tout cas une occasion pour moi de compléter l'image que je me suis faite de l'état de l'agriculture dans votre pays.

Daniel — Oare ce poate să fie acest mare grup de case cu acoperişurile de ţiglă roşie?
Horia — Unde?
Daniel — Acolo în faţă, în mijlocul cîmpurilor.
Horia — N-ar fi exclus să fie clădirile unei întreprinderi agricole de stat sau ale unei cooperative agricole de producţie. Vrei să ne ducem pînă acolo?
Daniel — Ar fi în orice caz o ocazie pentru mine de a completa imaginea pe care mi-am făcut-o despre situaţia agriculturii în ţara voastră.

Horia — En ce cas, engagez-vous dans le chemin qui oblique à droite.
Daniel — J'allais ne pas le remarquer. Faites signe à l'autre voiture de nous suivre.

. . . .

Horia — Le directeur nous autorise à visiter la ferme et s'excuse de ne pas pouvoir nous guider. À l'époque de la moisson, les gens ont du travail par-dessus la tête. Les trois ingénieurs agronomes sont aux champs et ne rentreront que vers le soir.
Daniel — On se débrouillera bien tout seuls. Une question avant de commencer notre visite: je ne sais pas au juste quelle différence il y a entre les fermes d'État et les coopératives agricoles de production.
Horia — Les premières appartiennent à l'État et représentent le secteur le plus avancé de notre agriculture, étant, en même temps, un exemple de ce que doit être une agriculture moderne hautement productive.
Daniel — Je comprends. Mais en ce qui concerne les coopératives agricoles de production, là aussi le travail se déroule en commun et la répartition se fait d'après le travail fourni.
Horia — C'est ça. Et il suffira de vous dire, que les resultats qu'on a obtenus dans l'accroissement de la production et du niveau de vie de la paysannerie confirme la supériorité des coopératives agricoles de production par rapport aux petites fermes paysannes.

Horia — În acest caz, ia-o pe drumul care coteşte spre dreapta.
Daniel — Era să nu-l observ. Fă semn celeilalte maşini să ne urmeze.

. . . .

Horia — Directorul ne permite să vizităm gospodăria şi îşi cere scuze că nu ne poate călăuzi. La vremea secerişului, oamenii au de lucru pînă peste cap. Cei trei ingineri agronomi sînt la cîmp şi nu se vor întoarce decît spre seară.
Daniel — Ne vom descurca noi şi singuri. O întrebare înainte de a ne începe vizita: nu ştiu exact ce diferenţă există între întreprinderile agricole de stat şi cooperativele agricole de producţie.
Horia — Cele dintîi aparţin statului şi reprezintă sectorul cel mai înaintat al agriculturii noastre, fiind în acelaşi timp, un exemplu de ceea ce trebuie să fie o agricultură modernă cu înaltă productivitate.
Daniel — Înţeleg. Dar în ceea ce priveşte cooperativele agricole de producţie, şi acolo munca se desfăşoară în comun iar repartiţia se face după munca prestată.
Horia — Întocmai. Şi va fi de ajuns să-ţi spun, că rezultatele care s-au obţinut în creşterea producţiei agricole şi a nivelului de trai al ţărănimii confirmă superioritatea cooperativelor agricole de producţie faţă de mica gospodărie ţărănească.

Daniel — Il ne fait pas de doute que le rendement et la qualité du travail sont incomparables aujourd'hui. Je m'en suis déjà rendu compte... Et maintenant, allons-y de l'avant.
René — Papa, allons voir les gorets.
Horia — On va les voir tout à l'heure. Jetons d'abord un coup d'œil sur ces belles brebis.
Daniel — Le mérinos ne se fait pas prier pour fournir de la laine de bonne qualité. Regardez-moi ce superbe bélier. Je vais en prendre une photo.
Horia — Un bélier mérinos donne en moyenne 10 à 11 kilos de laine et une brebis plus de 9 kilos.
Daniel — Ce qui fait que la ferme réalise dans les 20 mille kilos de laine par an. C'est un chiffre, ça ! Est-ce que le travail de la terre est tout aussi rentable dans cette région?
Horia — Oui, grâce aux moyens mécanisés, aux méthodes modernes de travail du sol et aux engrais minéraux, on obtient 70 à 80 quintaux de grains (m.) à l'hectare.
Daniel — À ce que j'ai vu, vous fabriquez pas mal de machines agricoles à l'heure actuelle.
Horia — Oui, des tracteurs, des semeuses et des moissonneuses-batteuses.
Sandu — Papa, un homme m'a dit que la ferme possède un haras [ara]. Il y a aussi des poulains, qui sont enfermés dans un enclos derrière les écuries. Allons les voir.
Horia — Vas-y avec René et tes sœurs. Quand vous aurez terminé,

Daniel — Nu încape îndoială că randamentul şi calitatea muncii sînt incomparabile astăzi. Mi-am şi dat seama de aceasta... Şi acum, să ne grăbim.
René — Tată, să mergem să vedem purceii.
Horia — O să-i vedem numaidecît. Să ne uităm mai întîi la aceste oi frumoase.
Daniel — Merinosul nu se lasă rugat pentru a da lînă de bună calitate. Ia uită-te la acest berbec superb. Am să fac o fotografie.
Horia — Un berbec merinos dă în medie 10 pînă la 11 kilograme de lînă şi o oaie mai mult de 9 kilograme.
Daniel — Ceea ce înseamnă că gospodăria realizează cam 20 de mii de kilograme de lînă pe an. Este o cifră! Lucrul cîmpului este tot atît de rentabil în această regiune?
Horia — Da, datorită mijloacelor mecanizate, metodelor moderne de prelucrare a solului şi îngrăşămintelor minerale, se obţin între 70 şi 80 de chintale de boabe la hectar.
Daniel — Din cîte am văzut, fabricaţi multe maşini agricole la ora actuală.
Horia — Da, tractoare, semănători şi combine.
Sandu — Tată, un om mi-a spus că gospodăria posedă o herghelie. Sînt şi mînji, care sînt închişi într-un ocol în spatele grajdurilor. Să mergem să-i vedem.
Horia — Du-te cu René şi cu surorile tale. Cînd veţi fi gata,

venez nous retrouver aux granges (f.). Pendant ce temps, nous visiterons les silos...
Daniel — Pratique, propre et moderne, tout ça. Passons aux étables (f.)... Voulez-vous demander au vacher combien ces vaches donnent de lait par jour.
Horia — Il dit que ça va chercher dans les 10 mille litres par jour.
Daniel — Ça ne m'étonne pas. Les bêtes sont très belles et bien soignées. Et puis, la traite mécanique facilite tellement les choses. Quoi qu'il en soit, une conclusion se dégage nettement pour moi. C'est que, chez vous, l'agriculture rudimentaire, empirique, appartient au passé. Adieu faucilles, fléaux et moulins à vent. Les machines ont remplacé la main de l'homme, le tracteur a pris la place des chevaux. Adieu aussi glaneuses immortalisées par Millet. Le semeur, qui, de son geste symbolique, fertilisait les sillons, n'est plus qu'un souvenir. C'est étonnant ce que peuvent réaliser la technique et l'effort créateur de l'homme!

veniţi după noi la şuri. În acest timp, noi vom vizita silozurile...
Daniel — Totul este practic, curat şi modern. Să trecem la grajdurile de vite... Vrei să-l întrebi pe îngrijitor cît lapte dau aceste vaci pe zi.
Horia — Spune că în jur de 10 mii de litri pe zi.
Daniel — Nu mă surprinde. Animalele sînt foarte frumoase şi bine îngrijite. Şi apoi, mulsul mecanic uşurează atît de mult lucrurile. Orice ar fi, o concluzie se desprinde net pentru mine. Anume că, la voi, agricultura rudimentară, empirică, aparţine trecutului. Adio seceri, îmblăcie şi mori de vînt. Maşinile au înlocuit mîna omului, tractorul a luat locul cailor. Adio, de asemenea, culegătoare de spice, imortalizate de Millet. Semănătorul, care, cu gestul său simbolic, fertiliza brazdele, nu mai este decît o amintire. Este uimitor ce pot realiza tehnica şi efortul creator al omului!

Pronunţare

B 1. Pronunţaţi următoarele perechi de cuvinte prezentînd alternanţa fonetică [wa] — [ɥi]:

la noix	—	la nuit	adroit	—	il traduit
la loi	—	luire	voir	—	nuire
le doigt	—	conduire	croire	—	cuir
la soie	—	je suis	la douane	—	la ruine
le poids	—	le puits	la poire	—	produire

B 2. Notaţi fonetic timbrul sunetului reprezentat prin litera *e* (în cazul unui *e* care nu se articulează, trageţi o liniuţă):

1. merle	6. la terre ....
2. il rentrera	7. nous verrons ....
3. ancienne	8. assez ....
4. prier	9. le rendement ....
5. une cerise	10. l'hirondelle ....

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

au juste	exact
à partir de	începînd cu, de la, pe baza
à cet égard	în această privinţă
il ne fait pas de doute	nu încape îndoială
aller de l'avant	a merge repede, a se grăbi (în mers)
pas mal de + subst.	mulţi, multe
ça va chercher dans les + adjectiv numeral	cam, în jur de + adj. numeral
quoi qu'il en soit	orice ar fi, oricum ar fi

C 2. Să nu se confunde substantivul *date* „dată calendaristică" cu *donnée* „dată ştiinţifică, dată a unei probleme" etc.

C 3. *Sinonime*:

aller, se rendre = a se duce
remplacer, prendre la place de = a înlocui
étonnant, surprenant = surprinzător
étonné, surpris = mirat, surprins

C 4. Lexic complementar:

la semence	sămînţa
semer	a semăna
le labour, le labourage	arătura, aratul
labourer	a ara
moissonner	a secera, a recolta
battre le blé	a treiera grîul
la gerbe	snopul
l'épi	spicul
la paille	paiele
la charrue	plugul
le chariot	carul
la fourche	furca
le trèfle	trifoiul
la luzerne	lucerna
le chanvre	cînepa
le lin	inul
la bergerie	stîna, saivanul de oi
le berger	ciobanul
traire	a mulge
la chèvre	capra
le lapin	iepurele de casă
la basse-cour	curtea de păsări
le coq	cocoşul
la poule	găina
pondre	a oua
glousser	a cotcodăci
le poussin	puişorul de găină
le dindon	curcanul
la dinde	curca
la pintade	bibilica

Explicaţii gramaticale

D 1. **Quelque** şi **quel que.**

Quelques *kilomètres.*
Quelque *dix kilomètres.*
Quels que *soient les efforts que vous ferez, vous ne réussirez pas.*

Quelque, scris într-un singur cuvînt, este adjectiv nehotărît sau adverb, iar *quel (quelle) que* o locuţiune relativă.

1° *Quelque* este adjectiv nehotărît cînd precedă un substantiv însoţit sau nu de un calificativ.

a) Întrebuinţat la singular, se traduce prin „vreun, vreo, ceva, oarecare":

Il me reste **quelque** *argent*, îmi rămîn ceva bani.
Elle a sans doute fait **quelque** *imprudence*, ea a făcut vreo imprudenţă.

b) Întrebuinţat la plural, are sensul lui *plusieurs*, traducîndu-se prin „cîţiva, cîteva":

Nous avons eu **quelques** *beaux jours*, am avut cîteva zile frumoase.

2° *Quelque* este adverb şi invariabil cînd precedă un numeral şi se traduce în limba română prin „aproximativ, cam":

Il a **quelque** *cinquante ans*, are cam cincizeci de ani.
On obtient **quelque** *80 quintaux à l'hectare*, se obţin aproximativ 80 de chintale la hectar.

3° *Quel que* este o locuţiune relativă, în care *quel*, adjectiv, se acordă cu subiectul verbului, iar *que*, conjuncţie, rămîne invariabil. Verbul

întrebuinţat este, de obicei, *être*, care, cîteodată, poate fi precedat de *devoir* sau de *pouvoir*. Se traduce în limba română prin „oricare, oricît de":

Quelle que *soit ton impatience, maîtrise-la,* oricare (oricît de mare) ţi-ar fi nerăbdarea, stăpîneşte-ţi-o.

D **2. Quoique şi quoi que.**

1° *Quoique* scris într-un cuvînt este o conjuncţie care introduce propoziţii concesive; ea este sinonimă cu *bien que* şi se construieşte cu modul conjunctiv. Se traduce în limba română cu „deşi, cu toate că":

Quoiqu'*il soit rétabli, il tousse encore,* deşi este restabilit, el mai tuşeşte.

2° *Quoi que*, scris în două cuvinte, este o locuţiune pronominală nehotărîtă cu sensul de „orice" şi, spre deosebire de *quel que*, se poate construi cu orice verb, dar tot la modul conjunctiv:

Quoi que *vous fassiez, le résultat sera le même,* orice aţi face, rezultatul va fi acelaşi.

D **3.** *Viitorul anterior.*

Quand vous **aurez terminé,** *venez nous retrouver aux granges.*

Viitorul anterior este un timp compus al indicativului, care se formează din viitorul simplu al verbelor auxiliare *être* sau *avoir* şi din participiul trecut al verbului de conjugat.

Model de conjugare

Être

Sg.	Pers. I	*j'aurai été,* voi fi fost
	Pers. II	*tu auras été,* vei fi fost
	Pers. III	*il aura été,* el va fi fost *elle aura été,* ea va fi fost
Pl.	Pers. I	*nous aurons été,* vom fi fost
	Pers. II	*vous aurez été,* veţi fi fost
	Pers. III	*ils auront été,* ei vor fi fost *elles auront été,* ele vor fi fost

Avoir

Sg.	Pers. I	*j'aurai eu,* voi fi avut
	Pers. II	*tu auras eu,* vei fi avut
	Pers. III	*il aura eu,* el va fi avut *elle aura eu,* ea va fi avut
Pl.	Pers. I	*nous aurons eu,* vom fi avut
	Pers. II	*vous aurez eu,* veţi fi avut
	Pers. III	*ils auront eu,* ei vor fi avut *elle auront eu,* ele vor fi avut

Terminer

Sg.	Pers. I	*j'aurai terminé,* voi fi terminat
	Pers. II	*tu auras terminé,* vei fi terminat
	Pers. III	*il aura terminé,* el va fi terminat *elle aura terminé,* ea va fi terminat
Pl.	Pers. I	*nous aurons terminé,* vom fi terminat
	Pers. II	*vous aurez terminé,* veţi fi terminat
	Pers. III	*ils auront terminé,* ei vor fi terminat *elles auront terminé,* ele vor fi terminat

Viitorul anterior exprimă, în majoritatea cazurilor:

1° O acţiune sau o stare care va avea loc în viitor şi va fi terminată înaintea altei acţiuni tot viitoare. De regulă, se întrebuinţează după *quand, lorsque, après que*:

Quand tu auras appris la poésie, tu me la réciteras, cînd vei fi învăţat poezia, mi-o vei recita.

2° O acţiune considerată ca terminată la un anumit moment al viitorului:

Il aura fini en un moment, va fi gata într-o clipă.

Exerciţii

E **1.** Înlocuiţi termenii din paranteze cu sinonime:

1. Le directeur de la ferme nous (autorise) .... à (de) la visiter.
2. Si tu savais quelle (poisse) .... j'ai eue.
3. Qu'est-ce que vous touchez comme (appointements) ....?
4. Priez le docteur de venir (immédiatement) ....
5. Le Maramureş est une (région) .... qui s'étend au nord-ouest du pays.
6. C'est le chauffeur du (camion) .... qui a provoqué l'accident.
7. La beauté des (paysages) .... est vraiment unique.
8. Je n'aurais jamais cru qu'une femme pût (dominer) .... ces fauves.
9. Il boit tant de café, qu'il n'est pas (surprenant) .... qu'il ait des insomnies.
10. Je parie que tu n'es pas (capable) .... de te débrouiller tout seul.

E **2.** Înlocuiţi spaţiile punctate cu următoarele cuvinte cu mai multe sensuri: *adresse, chasser, demander, dénicher, ligne, meule*:

1. Donnez-moi votre ...., je vais vous écrire dès mon arrivée à Timişoara.
2. Le sport que j'aime le mieux, c'est la pêche à la ....

3. J'ai .... un restaurant où l'on mange très bien.
4. Les grains de blé sont broyés par de grandes ....
5. Nous avons beaucoup admiré .... de ces jongleurs.
6. Je vais lui .... de me prêter un livre.
7. Saurais-tu faire une .... de foin aussi parfaite que celle-ci?
8. Maman, ... cette guêpe; elle va me piquer.
9. J'aime grimper aux arbres et .... les oiseaux.
10. Je lui ai .... s'il avait faim et il m'a répondu qu'il avait déjà mangé.
11. Voulez-vous venir .... dans le Delta?
12. Toutes les étables étaient bâties en .... droite.

E 3. După rezolvare, traduceţi exerciţiul **2** în limba română.

E 4. Completaţi spaţiile punctate cu formele compuse ale pronumelui relativ:

1. Les bâtiments vers ...... ils se dirigent sont les écuries de la ferme d'Etat.
2. Ces maisonnettes sont des ruches, sans .... on ne pourrait pas élever les abeilles.
3. Le projet .... vous songez n'est pas réalisable.
4. La personne à .... j'ai demandé ces renseignements est l'ingénieur agronome.
5. Les articles .... il a travaillé seront publiés la semaine prochaine.
6. Le fût autour .... ils se sont rassemblés doit contenir quelque vin fameux.
7. Les travaux .... il a collaboré concernent (= *privesc*) la faune du Delta.
8. C'est ça la bagnole avec .... vous avez fait le tour du pays?

E 5. Traduceţi exerciţiul **4** în limba română.

E 6. Treceţi verbele la viitorul anterior:

1. Quand vous (m'expliquer tout) ...., je vous donnerai mon opinion.
2. Lorsque nous (arriver) .... à Paris, nous leur écrirons.
3. Tu iras jouer après que tu (achever) .... ce que tu as à faire.
4. Le temps s'est gâté, mais je pense qu'il (trouver) .... refuge dans un chalet (= *cabană*).
5. Quand il (cesser) .... de pleuvoir, vous irez jouer dehors.
6. S'il m'écrit, je (être) .... le premier à apprendre la nouvelle.

LVIII

A

Pratiquons les sports	**Să practicăm sporturile**
René — Qu'est qu'on pourrait bien faire aujourd'hui?	*René* — Ce am putea face astăzi?
Sandu — Une promenade, ça te dirait quelque chose?	*Sandu* — O plimbare te-ar tenta?
René — Après le tour de la Roumanie que nous avons fait, une promenade à travers Bucarest n'a rien de tentant pour moi.	*René* — După turul României pe care l-am făcut, o plimbare prin Bucureşti n-are nimic ispititor pentru mine.
Sandu — Tiens, j'ai une idée. On pourrait aller assister au concours de motos.	*Sandu* — Ascultă, am o idee. Am putea merge să asistăm la concursul de motociclete.
René — Pouah! Je n'aime pas ça. Et, de surcroît, ces engins font un tapage infernal.	*René* — Pfui! Nu-mi place. Şi în plus, maşinile astea fac o gălăgie infernală.
Sandu — Mais c'est passionnant.	*Sandu* — Dar e pasionant.

Et le bruit, on s'y fait au bout de quelques minutes.
René — Ça peut-être. Mais c'est dangereux pour les concurrents et même pour les spectateurs.
Sandu — Bon, renonçons... Voyons la rubrique des sports dans les journaux... Un concours athlétique, des parties de tennis [tɛnis] et un match de boxe (f.).
Rodica — Moi, c'est le match de boxe que je veux voir. J'aime ça.
Sandu — On ne peut pas aimer ce que l'on n'a jamais vu.
Rodica — Papa m'a dit que c'est un sport noble.
Sandu — C'est comme ça qu'on le surnomme à tort. De toute façon, ce n'est pas un spectacle pour fillettes. Retourne à tes poupées et à tes pigeons.
Rodica — Fais pas le méchant. Avec moi, ça ne prend pas. Parce que tu as la boxe en horreur, ce n'est pas une raison pour que moi j'aille jouer.
Sandu — Détale et ne te le fais pas dire deux fois.
Rodica — La chambre est à nous tous et j'y reste.
Sandu — Bon, je cède, mais mêle-toi de ce qui te regarde.
René — Si tu n'as rien contre, on pourrait aller voir le concours athlétique.
Sandu — D'accord. Allons-y.
Rodica — Qu'est-ce que c'est que l'athlétisme?
René — C'est un ensemble de sports individuels auxquels se livrent les athlètes.
Rodica — Et les athlètes, qu'est-ce que c'est?

Şi cu zgomotul te obişnuieşti după cîteva minute.
René — Asta poate. Dar este periculos pentru concurenţi şi chiar pentru spectatori.
Sandu — Bine, să renunţăm... Să vedem rubrica sporturilor în ziare... Un concurs de atletism, nişte partide de tenis şi un meci de box.
Rodica — Eu vreau să văd meciul de box. Îmi place.
Sandu — Nu poate să-ţi placă ce n-ai văzut niciodată.
Rodica — Tata mi-a spus că este un sport nobil.
Sandu — Aşa este supranumit pe nedrept. În orice caz, nu este un spectacol pentru fetiţe. Întoarce-te la păpuşile tale şi la porumbeii tăi.
Rodica — Nu face pe urîciosul. Cu mine nu se prinde. Pentru că ţie nu-ţi place boxul, nu este un motiv ca eu să merg să mă joc.
Sandu — Şterge-o şi să nu mă faci să ţi-o spun încă o dată.
Rodica — Camera e a noastră a tuturor şi rămîn aici.
Sandu — Bine, cedez, dar vezi-ţi de treburile tale.
René — Dacă n-ai nimic împotrivă, ne-am putea duce să vedem concursul de atletism.
Sandu — De acord. Să mergem.
Rodica — Ce este atletismul?
René — Este un ansamblu de sporturi individuale pe care le practică atleţii.
Rodica — Şi ce sînt atleţii?

René — Ce sont des personnes qui pratiquent les sports athlétiques.
Rodica — ??? Ce n'est pas bien clair tout ça.
René — Tu n'as pas compris?
Rodica — Je crois bien que non.
Sandu — Écoute! L'athlétisme est composé de courses, de sauts et de lancements de toutes sortes d'objets. Un exemple: six athlètes alignés sur une piste attendent le signal donné par un homme qui s'appelle le starter. Au signal de celui-ci, ils se mettent à courir...
Rodica — Après qui?
Sandu — Après personne. Ils courent à qui mieux mieux et l'un d'eux — celui qui couvre la distance en moins de minutes ou de secondes — gagne la course.
Rodica — Le type qui, le premier, a eu l'idée de faire courir d'autres types pour rien, n'avait pas beaucoup d'imagination.
René — Attends. Je vais t'expliquer. Les athlètes ne courent pas pour rien. Ils courent pour se fortifier, pour le désir de battre un record ou de dépasser leurs adversaires.
Rodica — Pas bien malin, ça. S'ils ont envie de se fortifier, ils n'ont qu'à boire de l'huile de foie de morue et s'ils ont envie de battre des records, qu'ils courent après le tram. Ça, au moins, ça leur donnerait la satisfaction de l'avoir attrapé.
René — Pas moyen de lui faire comprendre... Un moment. Je vais essayer de t'expliquer ce que c'est que le lancement du marteau... Non, laisse-moi parler. Ce n'est

René — Sînt persoane care practică sporturile atletice.
Rodica — ??? Nu e tocmai clar tot ce-mi spui.
René — N-ai înţeles?
Rodica — Cred şi eu că nu.
Sandu — Ascultă! Atletismul e alcătuit din alergări, sărituri şi aruncări de tot felul de obiecte. Un exemplu: şase atleţi aliniaţi pe o pistă aşteaptă semnalul dat de un om care se numeşte starter. La semnalul acestuia, ei încep să alerge...
Rodica — După cine?
Sandu — După nimeni. Ei aleargă care de care mai repede şi unul dintre ei — acela care acoperă distanţa în mai puţine minute sau secunde — cîştigă cursa.
Rodica — Individul care a avut primul ideea să-i pună pe alţii să alerge degeaba n-avea prea multă imaginaţie.
René — Aşteaptă. Am să-ţi explic. Atleţii nu aleargă degeaba. Ei aleargă pentru a se întări, din dorinţa de a doborî un record sau de a-şi depăşi adversarii.
Rodica — Asta nu-i prea deştept. Dacă au chef să se întărească, n-au decît să bea untură de peşte şi dacă au chef să doboare recorduri, să alerge după tramvai. Asta, cel puţin, le-ar da satisfacţia că l-au prins.
René — Imposibil s-o faci să înţeleagă... Un moment. Am să încerc să-ţi explic ce este aruncarea ciocanului...
Nu, lasă-mă să vorbesc. Nu este

pas l'outil [uti] que tu connais. C'est une sphère métallique de plus de 7 kilos, munie d'un fil d'acier et d'une poignée, que l'athlète doit lancer le plus loin possible. Imagine-toi que le record du monde est de plus 70 mètres.
Rodica — C'est franchement stupide ça et je crois que c'est aussi très dangéreux pour les spectateurs.
René — Non, il n'y a pas de danger. L'athlète est placé derrière une espèce de cage en fil de fer...
Rodica — Qui le protège contre les spectateurs qu'il a cabossés?
Sandu — C'est toi que je vais cabosser tout de suite, si tu continues à nous embêter... Dis donc, René, qu'est-ce que tu aimes mieux comme course.
René — Moi, c'est les courses de relais, le 3000 mètres steeple-chase [stipləʧɛz] et le 400 mètres haies.
Rodica — Et les haies, à quoi ça sert dans une course?
René — Ce sont des obstacles placés sur la piste, que les coureurs sont obligés de franchir en pleine course.
Rodica — C'est pour qu'ils se cassent les jambes, non?
René — Ça n'arrive jamais, parce qu'ils le font selon une technique spéciale qui ne leur fait rien perdre de leur vitesse.
Sandu — Peine perdue, elle n'y comprendra jamais rien. On ferait mieux de s'en aller pour éviter de nouvelles questions.
René — Est-ce qu'on verra aussi

unealta pe care o cunoşti. Este o sferă metalică de mai mult de 7 kilograme, prevăzută cu o sîrmă de oţel şi cu un mîner, pe care atletul trebuie s-o arunce cît mai departe. Închipuie-ţi că recordul mondial este mai mult de 70 de metri.
Rodica — Asta-i de-a dreptul stupid şi cred că este şi foarte periculos pentru spectatori.
René — Nu, nu e nici un pericol. Atletul stă în spatele unui fel de cuşcă de sîrmă...
Rodica — Care-l apără de spectatorii pe care i-a ciocănit?
Sandu — Pe tine am să te ciocănesc îndată, dacă continui să ne plictiseşti... Ia spune, René, ce alergare preferi?
René — Eu prefer alergările de ştafetă, 3000 metri obstacole şi 400 metri garduri.
Rodica — Şi la ce sînt bune gardurile într-o alergare?
René — Sînt obstacole aşezate pe pistă, pe care alergătorii sînt obligaţi să le treacă în plină alergare.
Rodica — Asta, ca să-şi rupă picioarele, nu?
René — Asta nu se întîmplă niciodată, pentru că o fac după o tehnică specială care-i ajută să nu piardă din viteză.
Sandu — În zadar, ea nu va înţelege niciodată nimic. Am face mai bine să plecăm ca să evităm alte întrebări.
René — O vom vedea şi

votre grande championne, Lia Manoliu?
Sandu — Certainement. Le lancer du disque pour dames commence à quatre heures
René — Chouette!
Rodica — Quoi? Une femme est aussi au programme?
René — Mais oui.
Rodica — Ça change tout. Alors, moi aussi je suis de la partie.

pe marea voastră campioană, Lia Manoliu
Sandu — Sigur că da. Aruncarea discului femei începe la ora patru
René — Grozav!
Rodica — Ce? Şi o femeie este pe program?
René — Bineînţeles.
Rodica — Asta schimbă tot. Atunci şi eu vă însoţesc.

Pronunțare

B 1. Pronunţaţi următoarele perechi de cuvinte care prezintă alternanţele fonetice [w] — [ɥ]:

1. noix — nuage
2. mouette — muette
3. toile — duel
4. trois — cruel
5. qu'il boive — suave
6. fouet — il suait
7. souhait — il tuait
8. brouette — luette

B 2. Clasaţi pe cîte o coloană cuvintele în care litera notată cursiv reprezintă pe [ɛ], pe [ə] sau nu este articulată:

terre, cheval, verger, record, hennir (= *a necheza*), objet, le premier, le lancement, le relais, technique, derrière, hirondelle, coquelicot.

C

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

de surcroît, par surcroît	în plus
s'y faire	a se obişnui (cu ceva)

à tort	pe nedrept
ça ne prend pas	nu se prinde
mêle-toi de ce qui te regarde	vezi-ţi de treburile tale
à qui mieux mieux	care mai de care
ce n'est pas (bien) malin	nu e prea deştept
pas moyen de...	imposibil să...
peine perdue!	în zadar! degeaba!
être de la partie	a participa, a însoţi pe cineva cu un scop

C **2.** Adverbul *franchement* urmat de un adjectiv, îşi pierde înţelesul propriu de „sincer, cu sinceritate“, căpătînd sensul de „într-adevăr, cu totul, chiar“.

C **3.** Sinonime:

le concours, la compétition = concursul, competiţia
le tapage, le chahut = gălăgia
jeter, lancer = a arunca
traverser, franchir = a traversa, a trece peste
dangereux, périlleux = periculos
le danger, le péril [peril] = pericolul

C **4.** Lexic complementar:

le coureur	alergătorul
le sauteur	săritorul
le lanceur	aruncătorul
le javelot [ʒavlo]	suliţa
le lutteur	luptătorul
le cycliste	ciclistul
l'escrime	scrima
le fleuret	floreta
l'épée	spada
le sabre	sabia
la gymnastique	gimnastica
l'épreuve	proba
les Jeux Olympiques	Jocurile Olimpice
le volley-ball [vɔlɛbol]	voleiul
le basket-ball [baskɛtbol]	baschetul
le hockey [ɔkɛ]	hocheiul
le polo	polo pe apă
l'adversaire	adversarul
le rival	rivalul
entraîner	a antrena
l'entraîneur	antrenorul
le moniteur	instructorul
le masseur	maserul
le supporter [sypɔrtɛr]	suporterul

D

Explicaţii gramaticale

D **1.** *Cazuri speciale ale acordului adjectivului calificativ.*

Adjectivele *demi, mi, nu, possible* şi *chic* aparţin unei categorii speciale care nu urmează întru totul regula acordului adjectivului calificativ.

1° *Demi, mi* şi *nu* (=*gol*) se acordă cu substantivul pe care îl califică atunci cînd stau după el şi rămîn invariabile cînd îl precedă (în acest din urmă caz, ele se unesc cu el printr-o liniuţă).

a) *Demi* stă după substantiv numai în locuţiunea *et demi* şi se acordă numai în gen:

Deux heures et **demie.**
Huit kilomètres et **demi.**

După *midi* şi *minuit, demi* este invariabil:

midi et **demi,** *minuit et* **demi.**

b) *Mi* nu se întrebuinţează decît înaintea substantivului, cu valoarea unui prefix şi este întotdeauna invariabil:

Nous sommes à **mi-***chemin.*
Une porte **mi-***ouverte.*
Vers la **mi-***août, nous serons à Paris.*

c) *Nu* însoţeşte, de regulă, substantive denumind părţi ale corpului. Cînd stă după ele, se acordă în gen şi număr:

Marcher **nu-***pieds* = *marcher pieds* **nus**
Se promener **nu-***tête* = *se promener tête* **nue**

2° *Possible* precedat de *le plus, le moins, le mieux, le meilleur* rămîne invariabil:

J'ai consulté le plus de livres **possible,** am consultat cît mai multe cărţi.

În cele mai multe cazuri, adjectivul nu se traduce în limba română în asemenea contexte.

3° Adjectivul *chic* nu se acordă nici în gen nici în număr cu substantivul:

Des chapeaux **chic.**
Une robe **chic.**

D 2. *Verbul neregulat* **courir.**

Infinitiv: COURIR a alerga

Indicativ prezent	Viitor
je cours [kur] eu alerg *tu cours* tu alergi *il court* el aleargă *nous courons* noi alergăm *vous courez* voi alergați *ils courent* ei aleargă	*je courrai* eu voi alerga *tu courras* tu vei alerga *il courra* el va alerga *nous courrons* noi vom alerga *vous courrez* voi veți alerga *ils courront* ei vor alerga
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
cours aleargă! *courons* să alergăm! *courez* alergați!	*que je coure* eu să alerg *que tu coures* tu să alergi *qu'il coure* el să alerge *que nous courions* noi să alergăm *que vous couriez* voi să alergați *qu'ils courent* ei să alerge
Participiu prezent	**Participiu trecut**
courant alergînd	*couru*, alergat

Se conjugă cu *avoir*.

În același fel se conjugă: *accourir*, a veni în fugă; *concourir*, a concura; *parcourir*, a parcurge; *secourir*, a veni în ajutor etc.

Exerciții

E 1. Completați spațiile punctate cu cuvintele cerute de sensul frazelor:

1. Iolanda Balaș a remporté la .... d'or du saut en .... aux .... Olympiques de Melbourne, Rome et Tokyo.
2. Les .... s'alignent pour le départ et attendent le .... du starter.
3. Le .... athlétique aura lieu sur le .... Dynamo.
4. Un complexe de fabriques et d'usines forment un ....
5. L'instrument aratoire avec lequel on .... s'appelle la charrue.
6. Ce sont les .... qui font le miel, qu'elles déposent dans les ...... des ....
7. L'herbe fauchée s'appelle le ....; dans les prairies, on en fait des ....

8. Le moteur avait des .... au départ, et, au bout de 200 mètres, la voiture est .... en ....
9. Pour fixer un bateau, on jette .... et on l' ....
10. Les grosses pierres des moulins qui .... les grains s'appellent des ....
11. Les raisins récoltés sont portés au .... qui en extrait (= *extrage*) le jus, appelé ...., qui bout ensuite dans des ....
12. L'endroit où l'on tient la volaille est appelé la ....

E 2. Faceți, dacă este cazul, acordul adjectivelor notate în paranteze:

1. Allons déjeuner, il est déjà midi et (demi) ....
2. Les enfants ont couru toute la journée pieds (nu) ....
3. Elle porte tous les jours la même robe (vert foncé) ....
4. Les chevaux se sont arrêtés à (mi) ....-côte et n'ont plus pu avancer.
5. Donnez-moi une (demi) .... -livre de beurre.
6. Ces cravates (orange) .... sont du plus mauvais goût.
7. Faites le moins de fautes (possible) ....
8. Trouvez-vous que cette robe (gris) .... est (chic) ....?
9. Je lui ai donné rendez-vous pour cinq heures et (demi) ....
10. Ce sont des choses (possible) .... et j'incline à les croire.

E 3. Faceți, dacă este necesar, acordul participiului trecut:

1. Les concours auxquels nous avons (assisté) ....ont été passionnants.
2. Avez-vous déjà (chassé) .... dans les Carpates.
3. Les revenus que notre ferme a (obtenu) .... sont importants.
4. Quels monastères avez-vous (visité) ....?
5. Ça c'est une surprise que j'ai (fait) .... à maman.
6. Hier, il a (plu) .... toute la journée.
7. J'ai (joué) .... au tennis avec Micheline et je l'ai (battu) ...... à plate couture.
8. La course qu'il a (gagné) .... a été une des plus intéressantes que j'aie (vu) ....
9. Combien de pommes as-tu (mangé) ....?
10. Ils se sont (écarté) .... pour laisser passer le chariot.

E 4. Exprimați prin timpurile corespunzătoare ale indicativului sau conjunctivului raporturile temporale notate prin *a* (anterioritate), *s* (simultaneitate) și *p* (posterioritate):

1. Ce sont les seuls détails que je (ne pas connaître, *a*) ....
2. On a décidé que l'usine (subir, *p*) .... des transformations radicales.
3. Vous vous entraînerez, jusqu'à ce que ce procédé (ne plus avoir, *p*) .... de secrets pour vous.
4. Je suis ravi que vous (aimer, *a*) .... nos monuments historiques.
5. Je lui ai téléphoné que je (attendre, *s*) .... des invités et que je (ne pas pouvoir, *p*) .... aller la voir.
6. On craint qu'ils ne (s'égarer, *a*) .... dans la montagne.
7. Pensez-vous qu'il nous (permettre, *p*) .... de visiter le combinat.
8. Je ne savais pas qu'ils (être, *s*) .... du même âge.

F

Dialog suplimentar

F 1. *Radio et télévision.*

— Êtes-vous content de votre nouveau poste de radio?
— Pas très.
— Comment ça? C'est quelle marque?
— Un Zéphir à 8 lampes.
— C'est une marque qui a une bonne réputation.
— Je ne dis pas ça.
— Vous ne pouvez pas avoir tous les pays?
— Si... Attendez, je vais le faire marcher. Tenez... Rome, Moscou, Monte Carlo.
— Il a combien de gammes d'ondes?
— Quatre. Les longues, les moyennes, les courtes et les ultra-courtes.
— Qu'est-ce que vous lui reprochez alors?
— C'est qu'il n'est pas assez puissant.
— ? ? ?
— Vous ne comprenez pas, parce que vous ne connaissez pas le poste de mon voisin.
— Je ne vois pas le rapport.
— Le soir, quand nos deux postes marchent, le sien couvre le son du mien.
— Vous n'avez qu'à en augmenter la puissance.
— C'est ce que je fais et il en fait autant. Mais quand les deux postes sont au maximum, le sien est plus fort que le mien.
— Ça doit faire un vacarme de tous les diables.
— Oui. C'est ça qui est désagréable, mais on a des provisions de coton et on se bouche les oreilles.
— Et les autres voisins?
— Oh! Ceux-là ils nous demandent tous les soirs de baisser la puissance de nos postes.
— Vous aurez des ennuis avec eux.
— Ça non, parce qu'il y en a trois qui viennent voir la télé chez moi.
— Vous avez aussi la télé?
— Oui, et je fais marcher les deux postes en même temps.
— Ça doit être plutôt désagréable: un tapage infernal et la maison pleine de gens.
— Ce n'est pas tous les soirs comme ça.
— Et pourquoi?
— Parce que je n'ouvre pas toujours quand les voisins sonnent.
— Mais ils entendent marcher vos postes.
— Oui, mais je fais dire par ma femme que nous n'y sommes pas. Et quand ils ont l'air de ne pas le croire, je viens le leur dire moi-même.
....

Lexic:

pas très	nu prea
la gamme d'ondes	lungimea de undă
reprocher	a reproșa
je ne vois pas le rapport	nu înțeleg, nu văd legătura
le vacarme	gălăgia
de tous les diables	îndrăcit, infernal
le coton	vata
boucher	a astupa
baisser	a scădea, a diminua
la télé(vision)	televiziunea

LIX

A

Entretien sur le football

(Horia et Daniel prennent le café dans une pâtisserie. Entre le vieux Preda, un mordu du football)

Horia — Dites donc, Daniel. Voulez-vous qu'on rigole?
Daniel — Je veux bien.
Horia — Alors, faites semblant de ne rien comprendre au football. On s'amusera, vous allez voir. *(À Preda)* Bonjour, mon cher. Ça va toujours?
Preda — Bonjour, Horia. Merci, ça va.
Horia — Je vous présente monsieur Daniel Bernard, un ami Français.

Conversaţie despre fotbal

(Horia şi Daniel iau cafeaua într-o cofetărie. Intră bătrînul Preda, un pasionat al fotbalului)

Horia — Ascultă, Daniel. Vrei să rîdem puţin?
Daniel — Cum să nu.
Horia — Atunci, prefă-te că nu pricepi nimic din fotbal. O să ne distrăm, ai să vezi. *(Lui Preda)* Bună ziua, dragă. Ce mai faci?
Preda — Bună ziua, Horia. Mulţumesc, merge.
Horia — Îţi prezint pe domnul Daniel Bernard, un prieten francez.

Preda — Enchanté.
Horia — Il y a longtemps qu'on ne s'est pas vus. Vous n'avez pas été malade, j'espère.
Preda — Non. Pourquoi la question?
Horia — Je vous vois tout pâle.
Preda — C'est que je reviens justement du stade... Les nôtres se sont de nouveau fait battre par 3 à 0.
Daniel — Et après? Le grand malheur!
Preda — Comment? Vous n'aimez pas le football? [futbol]
Daniel — Je n'y entends rien. Je sais tout juste qu'une trentaine de gaillards s'acharnent pendant des heures à courir après un morceau de cuir gonflé.
Preda (s'agitant sur sa chaise) — Quoi? Vous voulez dire que le football n'est pas un jeu intéressant et élégant? Un jeu qui demande aux joueurs autant de force que d'intelligence?... Et puis, ils ne sont pas trente: ils sont exactement vingt-deux, monsieur.
Daniel — Tiens! Ça c'est un détail que je ne connaissais pas. Et pourquoi vingt-deux?
Preda — Mais parce qu'ils appartiennent à deux camps adverses qui se composent chacun de onze joueurs. Et ce que vous appelez un morceau de cuir gonflé, c'est un ballon, monsieur.
Daniel — Bon, appelons-le ballon, si vous y tenez. Et vos joueurs, que font-ils de ce ballon?
Preda — Mais, mon bon monsieur, vous êtes un parfait ignorant! Ils s'efforcent de l'envoyer dans

Preda — Îmi pare bine.
Horia — Nu te-am mai văzut de mult. Sper că n-ai fost bolnav.
Preda — Nu. De ce-mi pui întrebarea?
Horia — Te văd foarte palid.
Preda — Să vezi, tocmai mă întorc de la stadion... Ai noştri au fost bătuţi din nou cu 3 la 0.
Daniel — Ei şi? Mare nenorocire!
Preda — Cum? Nu vă place fotbalul?
Daniel — Nu-l cunosc de loc. Ştiu doar atît că vreo treizeci de vlăjgani se înverşunează ore în şir alergînd după o bucată de piele umflată.
Preda (agitîndu-se pe scaun) — Ce? Vreţi să spuneţi că fotbalul nu este un joc interesant şi elegant? Un joc care cere din partea jucătorilor atît forţă cît şi inteligenţă?... Şi apoi, ei nu sînt treizeci: ei sînt exact douăzeci şi doi, domnule.
Daniel — Ia te uită. E un amănunt pe care nu-l cunoşteam. Şi de ce douăzeci şi doi?
Preda — Păi, fiindcă fac parte din două echipe adverse alcătuită fiecare din unsprezece jucători. Şi ceea ce numiţi o bucată de piele umflată, este o minge, domnule.
Daniel — Bine, să-i spunem minge, dacă ţineţi. Şi jucătorii dv. ce fac cu mingea aceasta?
Preda — Dar, dragă domnule, habar n-aveţi de nimic! Se străduiesc să o trimită în

le but [byt] du camp adverse, en ne se servant que des jambes et de la tête.

Daniel — C'est donc un jeu cérébral.

Preda — Parfaitement. Malgré l'ironie.

Daniel — Encore une question. Lequel des camps gagne la partie?

Preda — Celui qui marque le plus de buts. Si le nombre des buts marqués est égal, on parle d'un match nul.

Daniel — Voilà qui est bien dit. Nul aussi est l'intérêt de ce jeu. Vous avouerez qu'il n'est pas bien difficile de placer une petite balle dans un but qui mesure... ??

Preda — Plus de 7 mètres, monsieur. Et puis, on ne „place" pas le „petite balle", mais on la shoote [ʃut]. Et sachez aussi que le but est défendu par un joueur, le gardien de but, qui, lui, a le droit de se servir de ses mains.

Daniel — Ah, le drôle de jeu! Il a donc des exceptions! Et votre gardien de but peut se promener sur tout le terrain, son ballon sous le bras et le lâcher où bon lui semble?

Preda — Pas du tout, voyons! Le gardien de but peut se servir des mains seulement dans sa propre surface de réparation. Un bon keeper [kiper] doit avoir pas mal de qualités: du sang-froid, de la souplesse, du courage et...

Daniel — En somme, un petit génie! Mais si telles sont ses qualités, vous avouerez que les autres joueurs ont beau se démener.

poarta echipei adverse, servindu-se numai de picioare și de cap.

Daniel — Este deci un joc cerebral.

Preda — Întocmai. În ciuda ironiei.

Daniel — Încă o întrebare. Care echipă cîștigă partida?

Preda — Aceea care marchează cele mai multe goluri. Dacă numărul golurilor marcate este egal, vorbim de un meci nul.

Daniel — Asta-i bine spus. Nul e și interesul acestui joc. Veți mărturisi că nu e prea greu să așezi o minge mică într-o poartă care măsoară...??

Preda — Mai mult de 7 metri, domnule. Și apoi, nu se „așază" „mingea cea mică", ci se șutează. Și mai aflați că poarta este apărată de un jucător, portarul, care are dreptul să se servească de mîini.

Daniel — Vai, ce joc ciudat! Are deci excepții! Și portarul dumitale se poate plimba pe tot terenul, cu mingea sub braț și să-i dea drumul unde îi convine?

Preda — Dar de unde! Portarul se poate servi de mîini numai în propria sa suprafață de pedeapsă. Un portar bun trebuie să aibă multe calități: sînge rece, suplețe, curaj și...

Daniel — La urma urmei, un mic geniu! Dar dacă acestea sînt calitățile sale, veți mărturisi că ceilalți jucători se ostenesc degeaba.

Preda — Riez toujours. Mais sachez que ce qui fait le charme de ce jeu, c'est précisément la lutte sportive, élégante et pleine d'imprévu...

Daniel — L'imprévu c'est les jambes cassées, n'est-ce pas?

Preda — ... et pleine d'imprévu, disais-je, que se livrent les joueurs depuis le coup d'envoi jusqu'à la 90ᵉ minute. Bien entendu, ces 90 minutes sont séparées par une pause de 10 minutes.

Daniel — Ah, bon! Voilà qui est civilisé.

Preda — Je vous crois. De plus, il y a aussi un arbitre principal, aidé par deux juges de touche qui veillent à l'application du règlement.

Daniel — Des arbitres! C'est merveilleux, ça! Continuez, s'il vous plaît.

Preda — De quoi voulez-vous que je vous parle? D'entraînement, de technique individuelle, de tactique, du rôle de la volonté et de la résistence physique? Vous n'y comprendriez rien, j'en suis sûr.

Daniel — Vous avez raison. Mais, somme toute, j'imagine que ces 22 joueurs se dérangent beaucoup sur le terrain.

Preda — Mais pas du tout. En football, tout est parfaitement réglé. Chaque joueur y tient un rôle spécial. Il y a, outre le goal, deux arrières, un demi-centre, deux demis*)...

Daniel — Des demis? Comment des

Preda — N-aveți decît să rideți. Dar să știți că ceea ce face farmecul acestui joc, este tocmai lupta sportivă, elegantă și plină de neprevăzut...

Daniel — Neprevăzutul constă în picioarele rupte, nu-i așa?

Preda — ... și plină de neprevăzut, spuneam, care se dă între jucători de la lovitura de începere pînă în minutul 90. Bineînțeles, aceste 90 de minute sînt despărțite printr-o pauză de 10 minute.

Daniel — În regulă. Asta-i civilizat.

Preda — Te cred. În plus este și un arbitru principal, ajutat de doi arbitri de margine care veghează ca regulamentul să fie aplicat.

Daniel — Arbitri! E minunat! Continuați, vă rog.

Preda — Despre ce vreți să vă vorbesc? Despre antrenament, despre tehnică individuală, despre tactică, despre rolul voinței și al rezistenței fizice? N-ați înțelege nimic, sînt sigur.

Daniel — Aveți dreptate. Dar, la urma urmei, îmi închipui că acești 22 de jucători se deranjează mult pe teren.

Preda — Dar de loc. În fotbal, totul este perfect pus la punct. Fiecare jucător are un rol special. Există, în afară de portar, doi fundași, un stoper, doi halfi...

Daniel — Halfi? Cum

*) Jocul de cuvinte care urmează rezultă din omonimia dintre adjectivul *demi* și substantivul *demi*, cu înțelesul de „half".

demis? Ce ne sont donc pas des joueurs entiers?
Preda (piqué au vif) — Vous m'offensez, monsieur! Apprenez quand même que les demis sont des joueurs comme tous les autres et des joueurs d'une grande utilité. Ils assurent la liaison entre la défense et les cinq avants. Car dans le système moderne, lancé par les Brésiliens...
Daniel — Qu'est-ce que les Brésiliens ont à voir dans cette affaire?
Preda — Horia, aidez-moi. Je suis à bout de forces.
Daniel — C'est moi qui me rends, monsieur Preda. Ne m'en veuillez pas, mais je n'en peux plus. Vous ne ferez jamais de moi un mordu du football. *(À Horia)* Venez, Horia, il faut nous en aller. Bonsoir, monsieur Preda, et merci de vos efforts.
Preda — Bonsoir, monsieur. Au revoir, Horia. Un instant... Vous savez... Si le cœur vous en dit, on pourrait quand même se voir dimanche au stade „Le 23 Août"...

halfi? Dar ăia nu sînt jucători întregi?
Preda (jignit și înțepat) — Mă ofensați, domnule! Aflați totuși că halfii sînt jucători ca și ceilalți și jucători de mare utilitate. Asigură legătura între apărare și cei cinci înaintași. Căci în sistemul modern, lansat de brazilieni...
Daniel — Ce caută brazilienii în povestea asta?
Preda — Horia, ajută-mă. Sînt la capătul puterilor.
Daniel — Eu mă predau, domnule Preda. Nu te supăra pe mine, dar nu mai pot. Nu veți face niciodată din mine un pasionat al fotbalului *(Lui Horia)* Vino, Horia, trebuie să plecăm. Bună seara, domnule Preda, și mulțumesc pentru eforturile dumneavoastră.
Preda — Bună seara, domnule. La revedere, Horia. O clipă... Știți,... Dacă vă tentează, ne-am putea vedea totuși duminică la stadionul „23 August"...

Pronunțare

B 1. Pronunțați succesiv cele trei cuvinte din fiecare coloană:

pense	angle	lundi	rang
ponce	ongle	on dit	rond
pince	épingle	rendit	rein
marrant	banc	enfant	autant
marin	bon	enfin	le teint
marron	bain	enfonce	bâton
mésange	rappelant	il en prend	Jean
singe	le plomb	empreint	engin
songe	humble	emprunt	mangeons

B 2. Redați în transcriere fonetică valoarea sunetelor reprezentate prin literele cursive (în dreptul literelor care nu se articulează notați o linie):

1. longtemps ....
2. enduire ....
3. camp ....
4. drôle ....
5. facile ...
6. veuillez ....
7. effort ....
8. football ....
9. keeper ....
10. on s'amusera ....

Lexic

C 1. Rețineți expresiile:

se faire battre	a fi învins, a lua bătaie
savoir tout juste que...	a ști doar atît că...
en somme, somme toute	la urma urmei, de fapt
riez toujours	poți (puteți) să rîzi (rîdeți), n-ai (n-aveți) decît să rîzi (rîdeți)
à bout de forces	epuizat, la capătul puterilor

C 2. Sinonime:

faire semblant, feindre	=	a se preface
la force, la puissance	=	puterea
l'adversaire, le rival	=	adversarul, rivalul
le ballon, la balle	=	mingea
le gardien de but, le goal, le keeper [kipɛr]	=	portarul (sport)
la pause, l'entracte	=	pauza, antractul
particulier, spécial	=	special
rire, rigoler (fam.)	=	a rîde

C 3. Lexic complementar:

le footballeur	fotbalistul
l'ailier, m.	extrema
l'intérieur, l'inter, m. [ɛ̃tɛr]	interul
la passe	pasa
le dribbling [dribling]	driblingul
dribbler	a dribla
le coup franc	lovitura liberă
tirer un corner [kɔrnɛr]	a trage o lovitură de colț
le penalty	lovitura de la 11 metri
être à égalité	a fi la egalitate
mener par deux buts	a conduce cu două goluri
être hors-jeu	a fi ofsaid
la mi-temps	repriza

Explicații gramaticale

D **1.** *Funcții și valori ale lui* **que.**

Que poate fi pronume, adverb și conjuncție.

1° Ca *pronume, que* poate avea valoare relativă sau interogativă.

a) *Que*, pronume relativ, are, de obicei, funcție de complement direct și se traduce prin „pe care". Reamintim că întrebuințarea lui în propoziție nu tolerează prezența pronumelor personale cu funcție de complement direct: *le, la, les*.

b) *Que*, pronume interogativ, se traduce prin „*ce?*".

2° Ca *adverb, que* poate avea valoare interogativă sau exclamativă.

a) *Que*, adverb de interogație ține locul lui *pourquoi* sau *combien* (cu valoare cantitativă) și se traduce în limba română prin „de ce?" sau „cît?":

Que *ne me l'as-tu pas dit?*
Que *coûte ce foulard?*

b) *Que*, adverb de exclamație, se traduce în limba română prin „cît, cîtă, cîți, cîte!" sau „ce!"

Que *d'efforts ils font, ces joueurs!*
Que *de neige, cette année!*

3° *Que*, conjuncție, are valori multiple, putînd ține locul multor conjuncții, și echivalează în limba română cu „să, că, decît, încît":

Qu'*il entre*, să intre.
Je sais **que** *tu aimes faire du sport*, știu că-ți place să faci sport.
Il est plus grand **que** *moi*, el este mai mare decît mine.
Elle est si fatiguée, **qu'***elle s'est couchée*, ea este atît de obosită, încît s-a culcat.

D **2.** *Diferite întrebuințări ale lui* **bien.**

În afară de sensul său propriu de „bine", adverbul *bien* se întrebuințează:

1° Înaintea unui adjectiv sau a unui adverb, cu înțelesul de „foarte" sau „prea":

Mon ami est **bien** *malade*, prietenul meu este foarte bolnav.
Cet arbitre est **bien** *étourdi*, arbitrul acesta este foarte zăpăcit.
Tout ça n'est pas **bien** *clair*, toate acestea nu sînt prea clare.

2° Înaintea comparativelor *(plus, moins, mieux, meilleur, pire)* sau a unui substantiv, precedat de *des*, cu înțelesul de „mult":

Cette équipe joue **bien** *mieux que l'autre*, această echipă joacă mult mai bine decît cealaltă.
J'ai **bien** *des soucis*, am multe griji.

3° Cu valoare de substantiv sau de adjectiv:

Faites le **bien** *quand vous pouvez*, faceți binele cînd puteți.
Ce sont des gens très **bien**, sînt oameni foarte bine.

4° Cu valoare expletivă, adică fără să fie necesar înțelesului frazei, dar putînd întări ideea exprimată:

Je vous l'avais **bien** *dit*, v-am spus eu.
Il se débrouillera **bien** *tout seul*, se va descurca și singur.

5° Cu valori diferite în componența unor locuțiuni ca *aussi bien que* (ca și), *si bien que* (în așa fel încît), *bien que* (deși), *merci bien* (mulțumesc mult, frumos) etc.

Exerciții

E **1.** Indicați antonimele cuvintelor de mai jos și încadrați-le într-o scurtă propoziție:

amusant, léger, sortir, faible, monter, ordonné, foncé, indulgent, patient, sale.

E **2.** Traduceți în limba franceză următoarele propoziții:

1. El nu cunoaște nimic despre (= *à*) acest joc.
2. N-am găsit nicăieri cărțile de care avem nevoie.
3. Ieșim ca să nu vă deranjăm.
4. Nici ei, nici eu nu cunoșteam drumul.
5. N-am mai avut de mulți ani o asemenea recoltă.
6. Nu mai sînt pelicani în Deltă?
7. Nu încape îndoială că la voi se practică o agricultură modernă.
8. Eu n-am mai primit vești de la el.
9. Nu te-ai dus să vezi dacă sînt ouă în coteț? (= *poulailler*).
10. N-am nici un chef să asist la acest concurs.

E **3.** Alegeți dintre propozițiile subordonate din coloana *b* pe cele care pot completa înțelesul propozițiilor principale din coloana *a*; apoi traduceți în limba romînă

a	*b*
1. Je serais content	si j'étais venu en retard.
2. Mon père se serait fâché	si les voisins avaient fait moins de bruit.
3. Le match aurait pu être passionnant	si on les soignait mal
4. Ils se seraient querellés	si je suis libre.
5. J'aurais pu travailler	si vous lui aviez donné un pull-over.
6. Les touristes se seraient égarés	si son adversaire ne l'avait pas poussé.
7. Maman te punirait	s'ils persévèrent (= *perseverează*).
8. Ces vaches ne donneraient pas tant de lait	si vous veniez me voir.
9. J'irai le voir demain	si elle savait ce que tu as fait.

10. Elle n'aurait pas pris froid — si les équipes avaient mieux joué.
11. C'est cet athlète qui aurait gagné — si un berger ne les avait pas remis sur leur chemin.
12. Ils réussiront — si nous n'étions pas intervenus.
13. Elle aurait attrapé un coup de soleil — si tu avais commis cette bêtise (= *prostie*).
14. Tu aurais regretté — si elle ne s'était pas abritée à temps.

E 4. Traduceţi în limba franceză:

1. Ei şi-au prezentat scuze.
2. Eram sigur că ne va răspunde imediat.
3. Ceea ce ne-a surprins este varietatea speciilor care trăiesc în Deltă.
4. Care sînt avioanele cele mai rapide din lume?
5. Eu mă îndoiesc că ai remarcat toate detaliile interesante.
6. Îţi voi scrie de îndată *(dès que)* ce voi fi ajuns la Cluj.

Dialoguri suplimentare

F 1. En classe, le professeur donne une rédaction à faire à ses élèves. Le sujet est celui-ci: „Racontez un match de football“.
Pierre qui ne s'intéresse guère à ce sport, reste pensif sur le sujet, tout en regardant la pluie qui fouette les carreaux.
Enfin, inspiré, il se met au travail et écrit: „Il pleut, le match est annulé et aura lieu à une date qui sera fixée ultérieurement“.
....

Lexic:

la classe	clasa
la rédaction	redactarea
l'élève, m., f.	elevul, eleva
guère = *pas*	—
pensif, *-ve*	gînditor
fouetter	a biciui

F 2. *Le spectateur* (qui a beaucoup vociféré pendant un match de football) — Je crois que j'en ai perdu la voix.
Le voisin — Ne vous inquiétez pas, vous la retrouverez dans mon oreille gauche.

A

Tour d'horizon sur l'histoire d'un peuple	Tur de orizont asupra istoriei unui popor
Suzanne — Daniel! Tu en as encore pour longtemps?	*Suzana* — Daniel! Mai ai încă mult de lucru?
Daniel — Non, ma chérie, une ou deux phrases en guise de conclusion. Puis, je cours téléphoner ce dernier reportage. Le dernier!	*Daniel* — Nu, draga mea, una sau două fraze ca încheiere. Apoi, alerg să telefonez acest ultim reportaj. Ultimul!
Suzanne — Dis, tu as le cœur gros?	*Suzana* — Spune, eşti trist?
Daniel — Franchement parlant, oui. Tout, en Roumanie, m'est allé au cœur et je quitte à regret ce pays.	*Daniel* — Sincer vorbind, da. Totul, în România, mi-a mers la inimă şi părăsesc cu regret ţara aceasta.
Suzanne — Tu as pourtant roulé ta bosse dans la plupart des pays d'Europe.	*Suzana* — Şi totuşi ai umblat în mai toate ţările Europei.

Daniel — Mais il y en a peu qui m'aient laissé une aussi vive impression que ce pays hospitalier de gens honnêtes, jovials et industrieux.
Suzanne — Qu'est-ce que tu as mis dans ce dernier article?
Daniel — Je l'ai intitulé: „Les Roumains au fil de l'histoire". J'y ai évoqué les étapes successives de l'histoire du peuple roumain et les moments les plus glorieux de son passé.
René — Moi aussi j'aurais pu t'aider. Je sais déjà pas mal de choses sur l'histoire de la Roumanie.
Daniel — Permets-moi d'en douter.
René — Si je te le dis. Ne va pas croire que je n'ai rien lu pendant ces deux mois et que notre longue randonnée à travers le pays ne m'a pas laissé de souvenirs.
Daniel — Je serais vraiment curieux de savoir ce que tu raconteras à tes copains de Paris.
René — Sur l'histoire des Roumains? Si tu me donnes dix minutes, tu le sauras tout de suite.
Daniel — Vas-y, je t'écoute.
René — Je commencerai comme dans les contes. Il y avait, aux derniers siècles avant notre ère, une population de guerriers et d'agriculteurs qui vivaient au nord du Danube. C'étaient les Daces. La richesse de leur territoire éveilla la convoitise des Romains. Et alors, tout se passa comme chez nous, en Gaule. Seulement que ce ne fut pas César qui conquit la Dacie, mais Trajan. Celui-ci envahit la Dacie et transforma le jeune

Daniel — Dar puţine
mi-au lăsat o impresie atît de vie
ca această ţară primitoare
cu oameni cinstiţi, joviali şi harnici.
Suzana — Ce ai scris
în acest ultim articol?
Daniel — L-am intitulat: „Românii de-a lungul istoriei".
Am evocat etapele succesive
ale istoriei poporului român şi
momentele cele mai glorioase ale trecutului său.
René — Şi eu aş fi putut să te ajut. Ştiu deja multe lucruri
despre istoria României.
Daniel — Dă-mi voie să mă îndoiesc.
René — Dacă-ţi spun. Să nu
crezi că n-am citit nimic în
aceste două luni şi că lunga noastră
excursie prin ţară nu
mi-a lăsat amintiri.
Daniel — Aş fi într-adevăr curios
să ştiu ce vei povesti
prietenilor tăi din Paris.
René — Despre istoria românilor? Dacă-mi dai zece minute,
ai s-o ştii imediat.
Daniel — Haide, te ascult.
René — Am să încep ca
în basme. Era, în ultimele
secole înaintea erei noastre, o
populaţie de războinici şi de agricultori care trăiau în nordul
Dunării. Erau dacii. Bogăţia teritoriului lor trezi
pofta romanilor. Şi
atunci, totul s-a petrecut ca la
noi, în Galia. Numai că
nu Cezar a cucerit
Dacia, ci Traian. Acesta a năvălit
în Dacia şi a transformat tînărul

état dace de Burébista et de Décébale en une province romaine. C'était au terme de deux guerres, au cours desquelles les Daces firent preuve d'une grande vaillance. Du haut de leurs citadelles, ils résistèrent aux Romains. Mais pouvaient-ils tenir tête à la machine de guerre (f.) romaine? Surpris par une attaque imprévue, à l'an 101—102, ils durent se rendre.
Daniel — Quelle attaque?
René — Celle de la cavalerie maure commandée par Lusius Quietus qui, après avoir traversé la vallée de l'Olt et escaladé les montagnes, franchit les crêtes neigeuses et tomba sur les arrières des citadelles daciques et de la capitale du pays Sarmizégéthuse. Ce fut la fin.
Daniel — C'est tout ce que tu sais?
René — Non. C'est seulement la fin de la première guerre dace et quelques années après, de l'état dace.
Daniel — René, mon ami, je suis ravi. Pourvu que tu n'oublies pas tout jusqu'à la rentrée.
René — Je suis sûr que non. Ce sont des connaissances que j'ai acquises non seulement par la lecture, mais surtout par ce que j'ai vu et entendu dire.
Daniel — Si c'est comme ça, je ne puis que te féliciter. Continue.
René — Au terme de ces siècles mouvementés, les Roumains ont pu créer leurs premiers états préféodaux. Mais d'autres vicissitudes les guettaient. Vers la fin du XIVe siècle, voilà les Turcs qui avancent sur l'Europe. Les jeunes états roumains, la Valachie et

stat dac al lui Burebista şi Decebal
într-o provincie romană. Era
după două războaie, în
cursul cărora dacii au dat
dovadă de mare vitejie. Din
înaltul cetăţilor lor, ei au rezistat romanilor. Dar puteau
ei să ţină piept maşinii de
război romane? Surprinşi de
un atac neprevăzut, în anul 101—102 ei au trebuit să se predea.
Daniel — Care atac?
René — Acela al cavaleriei maure
comandate de Lusius Quietus,
care, după ce a trecut prin valea
Oltului şi a urcat pe munţi,
a străbătut crestele înzăpezite şi
a căzut în spatele cetăţilor
dacice şi a capitalei ţării,
Sarmizegetusa. Acesta a fost sfîrşitul.
Daniel — E tot ce ştii?
René — Nu. Acesta e doar
sfîrşitul primului război dacic şi
după cîţiva ani, al statului
dac.
Daniel — René, prietene, sînt
încîntat. Numai să nu uiţi
totul pînă la începutul anului şcolar.
René — Sînt sigur că nu. Sînt
cunoştinţe pe care le-am
dobîndit nu numai prin
lectură, dar mai ales prin ce
am văzut şi am auzit.
Daniel — Dacă e aşa, nu
pot decît să te felicit. Continuă.
René — La capătul acestor veacuri
zbuciumate, românii au
putut crea primele lor state prefeudale. Dar alte încercări
îi pîndeau. Spre sfîrşitul secolului al XIV-lea, iată-i pe turci care
înaintează asupra Europei. Tinerele
state româneşti, Ţara Românească şi

la Moldavie luttent vaillamment pour sauvegarder leur indépendance politique. Mircea le Vieux, Étienne le Grand et Michel le Brave sont les princes qui se distinguent particulièrement au cours de cette longue période de temps. C'est surtout sous le règne d'Étienne le Grand que s'épanouit une civilisation dont nous avons vu les traces.
Daniel — Tu oublies le troisième pays où vivaient des Roumains.
René — J'y viens maintenant. En Transylvanie, la population endurait le joug féodal de la noblesse, contre laquelle elle ne cessa de se soulever. Ces soulèvements culminèrent par la révolte paysanne de 1784, dirigée par Horia, Cloşca et Crişan.
Daniel — Bravo! Tu es calé. Je constate que tu as même retenu des détails. Et puis?
René — Dans les deux autres pays roumains, se produisent également des soulèvements; entre autres celui de Tudor Vladimirescu, en 1821. Puis, c'est la grande révolution de 1848, qui embrasa aussi la Transylvanie, l'union des Principautés roumaines, ancien rêve devenu réalité, à l'accomplissement duquel la France contribua elle aussi, les deux guerres mondiales et, enfin, la création de la Roumanie d'aujourd'hui, après la libération du pays. Le peuple roumain a enfin trouvé le calme et la paix auxquels il aspire depuis les temps les plus reculés.
Daniel — Eh bien, mon René, je suis littéralement ébloui de ce que tu sais et je t'en félicite.

Moldova luptă vitejeşte ca să-şi apere independenţa politică. Mircea cel Bătrîn, Ştefan cel Mare şi Mihai Viteazul sînt voievozii care se disting mai ales în cursul acestei lungi perioade de timp. În special sub domnia lui Ştefan cel Mare înfloreşte o civilizaţie ale cărei urme le-am văzut.
Daniel — Uiţi al treilea ţinut unde trăiau români.
René — Ajung acum la el. În Transilvania, populaţia îndura jugul feudal al nobilimii, împotriva căreia n-a încetat să se ridice. Aceste răscoale au culminat cu răscoala ţărănească din 1784, condusă de Horia, Cloşca şi Crişan.
Daniel — Bravo! Eşti tare. Constat că ai reţinut chiar şi amănunte. Şi apoi?
René — Şi în celelalte două ţări româneşti, izbucnesc răscoale; între altele aceea a lui Tudor Vladimirescu, la 1821. Apoi, urmează marea revoluţie din 1848, care a cuprins şi Transilvania, Unirea Principatelor Române, vis străvechi devenit realitate, la realizarea căruia Franţa a contribuit şi ea, cele două războaie mondiale şi, în sfîrşit, crearea României de astăzi, după eliberarea ţării. Poporul român a găsit în sfîrşit calmul şi pacea spre care năzuieşte din timpurile cele mai vechi.
Daniel — Ei bine, dragă René, sînt cu adevărat uluit de ceea ce ştii şi te felicit.

Suzanne — Et maintenant que tu as passé avec brio ton examen, je crois qu'il serait temps que nous nous rendions chez nos amis.
Daniel — Tu as raison. Ne nous faisons pas attendre. C'est notre dernière soirée, la soirée des adieux.
René — Il faudra donc que je prenne congé pour toujours de Sandu, de Rodica et d'Angèle?
Daniel — Non, mon chéri. Cela, je te le promets. Dès que je pourrai, je te ramènerai dans ce pays où moi aussi je laisse quelque chose de mon cœur.

Suzana — Şi acum după ce ai trecut cu brio examenul, cred că ar fi timpul să ne ducem la prietenii noştri.
Daniel — Ai dreptate. Să nu ne lăsăm aşteptaţi. Este ultima noastră seară, seara de adio.
René — Va trebui deci să-mi iau rămas bun pentru totdeauna de la Sandu, de la Rodica şi de la Angela?
Daniel — Nu, dragul meu. Asta ţi-o promit. De îndată ce voi putea, te voi readuce în această ţară unde şi eu las o parte din inima mea.

Pronunţare

B 1. Grupaţi cuvintele de mai jos după criteriul cantităţii vocalelor reprezentate prin litere cursive:

tapage, jovial, cœur, homme, pause, vive, honnête, franc, histoire, glorieuse, écoute, plonge, doigt, population, franc, blanche.

B 2. Pronunţaţi perechile de cuvinte prezentînd alternanţa fonetică [e] — [ɛ] şi [ø] — [œ]:

dernier	—	dernière	industrieux	—	jeune
il a parlé	—	ils parlèrent	ceux	—	seul
vallée	—	à travers	peu	—	peur
tu t'assieds	—	le siècle	meule	—	tilleul
défriché	—	richesse	Europe	—	heure
appeler	—	il appelle	adieu	—	sœur

Lexic

C 1. Reţineţi expresiile:

en avoir pour longtemps — a mai avea de făcut (de trăit) mult timp, a avea multă treabă

avoir le cœur gros	a fi trist, amărît
rouler sa bosse	a umbla prin multe locuri
au fil de...	de-a lungul...
faire preuve de...	a da dovadă de...
tenir tête	a ţine piept
prendre congé	a-şi lua rămas bun

C 2. Sinonime:

supporter, subir, endurer = a suporta, a îndura
industrieux, travailleur = harnic
diriger, conduire = a conduce
quitter, abandonner = a părăsi
l'envie, la convoitise = pofta, lăcomia
spécialement, particulièrement = în special

C 3. Lexic complementar:

l'ère	era
le millénaire	mileniul
la décennie	deceniul
l'indépendance	independenţa
la liberté	libertatea
la société	societatea
social	social
le parti	partidul
communiste	comunist
le gouvernement	guvernul
la constitution	constituţia
la politique	politica

Explicaţii gramaticale

D 1. *Perfectul simplu:*

Tout se **passa** *comme chez nous, en Gaule.*
La cavalerie **franchit** *les crêtes neigeuses.*

Perfectul simplu este un timp al indicativului care exprimă o acţiune complet terminată în trecut şi este, prin excelenţă, timpul naraţiunii scrise. Valoarea sa este deci aproape identică cu a perfectului compus, cu deosebirea că acesta exprimă acţiuni terminate în trecut care mai păstrează o oarecare legătură cu prezentul celui care vorbeşte. În franceza contemporană, perfectul simplu a dispărut complet din limba vorbită.

Perfectul simplu are următoarele terminaţii:

		Grupa I	Grupa II	Grupa III	
Sg.	Pers. I	*-ai* [e]	*-is* [i]	*-is* [i]	*-us* [y]
	Pers. II	*-as* [a]	*-is* [i]	*-is* [i]	*-us* [y]
	Pers. III	*-a* [a]	*-it* [i]	*-is* [i]	*-ut* [y]
Pl.	Pers. I	*-âmes* [ɑm]	*-îmes* [im]	*-îmes* [im]	*-ûmes* [ym]
	Pers. II	*-âtes* [ɑt]	*-îtes* [it]	*-îtes* [it]	*-ûtes* [yt]
	Pers. III	*-èrent* [ɛr]	*-irent* [ir]	*-irent* [ir]	*-urent* [yr]

Perfectul simplu al verbelor auxiliare

		Être	*Avoir*
Sg.	Pers. I	*je fus*, eu fui	*j'eus* [y], eu avui
	Pers. II	*tu fus*, tu fuşi	*tu eus* [y], tu avuşi
	Pers. III	*il fut*, el fu *elle fut*, ea fu	*il eut* [y], el avu *elle eut* [y], ea avu
Pl.	Pers. I	*nous fûmes*, noi furăm	*nous eûmes* [nuzym] noi avurăm
	Pers. II	*vous fûtes*, voi furăţi	*vous eûtes* [vuzyt] voi avurăţi
	Pers. III	*ils furent*, ei fură *elles furent*, ele fură	*ils eurent* [ilzyr] ei avură *elles eurent* ele avură

Model de conjugare

		Grupa I: *Chercher*	Grupa II: *Saisir*
Sg.	Pers. I	*je cherchai*	*je saisis*
	Pers. II	*tu cherchas*	*tu saisis*
	Pers. III	*il chercha* *elle chercha*	*il saisit* *elle saisit*
Pl.	Pers. I	*nous cherchâmes*	*nous saisîmes*
	Pers. II	*vous cherchâtes*	*vous saisîtes*
	Pers. III	*ils cherchèrent* *elles cherchèrent*	*ils saisirent* *elles saisirent*

Grupa III: *Perdre*

Sg.	Pers. I	*je perdis*	Pl.	Pers. I	*nous perdîmes*
	Pers. II	*tu perdis*		Pers. II	*vous perdîtes*
	Pers. III	*il perdit* *elle perdit*		Pers. III	*ils perdirent* *elles perdirent*

Dăm, mai jos, două forme ale perfectului simplu al verbelor neregulate menţionate la capitolele de explicaţii gramaticale.

Se va reţine, de asemenea, că din rădăcina perfectului simplu se formează şi conjunctivul imperfect, prin adăugarea terminaţiilor în *-a*, *-i* sau *-u* *(+-sse, -sses, -t, -ssions, -ssiez, -ssent)*, specifice acestui timp (vezi LIV, D **1**).

Verbele neregulate *aller* şi *envoyer*, care, după terminaţia infinitivului, aparţin grupei I de verbe, îşi formează perfectul simplu exact ca şi verbele regulate.

aller	*allai, allâmes*
apercevoir	*aperçus, aperçûmes*

s'asseoir	*je m'assis, nous nous assîmes*
boire	*bus, bûmes*
connaître	*connus, connûmes*
construire	*construisis, construisîmes*
courir	*courus, courûmes*
craindre	*craignis, craignîmes*
croire	*crus, crûmes*
cueillir	*cueillis, cueillîmes*
dire	*dis, dîmes*
écrire	*écrivis, écrivîmes*
envoyer	*envoyai, envoyâmes*
faire	*fis, fîmes*
falloir	*il fallut*
lire	*lus, lûmes*
mettre	*mis, mîmes*
mourir	*mourus, mourûmes*
pleuvoir	*il plut*
pouvoir	*pus, pûmes*
prendre	*pris, prîmes*
rire	*ris, rîmes*
savoir	*sus, sûmes*
souffrir	*souffris, souffrîmes*
venir	*vins, vînmes*
vivre	*vécus, vécûmes*
voir	*vis, vîmes*
vouloir	*voulus, voulûmes*

D **2.** *Verbele neregulate* **vivre** și **mourir.**

Infinitiv: VIVRE a trăi

Indicativ prezent	Viitor
je vis eu trăiesc *tu vis* tu trăiești *il vit* el trăiește *nous vivons* noi trăim *vous vivez* voi trăiți *ils vivent* ei trăiesc	*je vivrai* eu voi trăi *tu vivras* tu vei trăi *il vivra* el va trăi *nous vivrons* noi vom trăi *vous vivrez* voi veți trăi *ils vivront* ei vor trăi
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
vis trăiește! *vivons* să trăim! *vivez* trăiți!	*que je vive* eu să trăiesc *que tu vives* tu să trăiești *qu'il vive* el să trăiască *que nous vivions* noi să trăim *que vous viviez* voi să trăiți *qu'ils vivent* ei să trăiască
Participiu prezent	**Participiu trecut**
vivant trăind	*vécu, vécue* trăit, trăită

Se conjugă cu auxiliarul *avoir*.

Infinitiv: MOURIR a muri

Indicativ prezent	Viitor
je meurs eu mor *tu meurs* tu mori *il meurt* el moare *nous mourons* noi murim *vous mourez* voi muriți *ils meurent* ei mor	*je mourrai* eu voi muri *tu mourras* tu vei muri *il mourra* el va muri *nous mourrons* noi vom muri *vous mourrez* voi veți muri *ils mourront* ei vor muri
Imperativ	**Conjunctiv prezent**
meurs mori! *mourons* să murim! *mourez* muriți!	*que je meure* eu să mor *que tu meures* tu să mori *qu'il meure* el să moară *que nous mourions* noi să murim *que vous mouriez* voi să muriți *qu'ils meurent* ei să moară
Participiu prezent	**Participiu trecut**
mourant murind	*mort, morte* murit

Se conjugă cu auxiliarul *être*.

Exerciții

E **1.** Completați spațiile punctate cu prepoziții și cu articole:

1. Avez-vous traversé la vallée .... Olt?
2. Les Daces ont lutté vaillamment .... les envahisseurs romains, ... indépendance .... leur pays.
3. Téléphone .... Georges et dis-lui ...... venir nous retrouver .... restaurant.
4. Si vous allez .... Constantza, ne manquez pas ...... visiter la mosaïque.
5. ...... mois ...... octobre est ...... saison ...... vendanges.
6. Mon voisin n'a pas ...... poste ...... radio, mais il a .... télévision.
7. Il y avait dans cette chambre ...... désordre indescriptible (= *de nedescris*).
8. C'est .... mouvement ...... la roue qui fait marcher ...... moulin.
9. .... ville ...... Galatz est aujourd'hui ...... cité florissante ....tous ...... points ...... vue.
10. .... règne d'Étienne le Grand, ... Moldavie a connu un grand essor ...... la civilisation féodale.

11. ...... la poussée des peuples migrateurs, qui avançaient .... l'Occident, ... Romains abandonnèrent ...... Dacie .... l'an 271.
12. Nous avons admiré ...... beauté ...... sites et ...... grande variété ...... la flore ...... Delta .... Danube.

E **2.** Înlocuiţi spaţiile punctate cu pronume personale subiect, complement sau cu pronume adverbiale:

1. Avez-vous visité les citadelles daciques des monts d'Orăştie? — Non, mais j'........ ai entendu parler.
2. A-t-elle pensé à acheter les billets? — Oui, elle .... a pensé et ...... a déjà achetés.
3. Si vous possédez une carte détaillée de la Moldavie, prêtez-....-....; j'...... ai besoin.
4. Elle a reconnu son erreur et s' ...... repent.
5. Cette ascension est vraiment pénible, j'...... ai déjà assez. — Le sommet est proche; nous ...... serons dans une demi-heure.
6. L'argent que je lui ai prêté la semaine dernière, il .... a rendu hier.
7. J'aime beaucoup ce village et je voudrais ...... passer mes vacances l'été prochain.
8. Ce marteau est à mon frère; rendez-....-....

E **3.** Folosiţi perfectul simplu în locul perfectului compus:

1. Il (a mené) .... sa voiture au garage.
2. Trajan (a battu) .... les Daces à Tapae.
3. La libération de notre pays (a eu) ...... une influence considérable sur la situation des masses travailleuses et (a représenté) .... un tournant (= *o cotitură*) d'une importance unique dans l'histoire de notre pays.
4. La révolte de Horia, Cloşca et Crişan (a été) .... une révolte paysanne.
5. Étienne le Grand (a livré) .... beaucoup de batailles (= *bătălii*) aux Turcs.
6. Au XVe siècle, la Moldavie (a connu) ...... un grand épanouissement de l'art architectural.
7. Alfred et Gisèle (sont entrés) .... en coup de vent dans le hall de l'hôtel.
8. Tout à coup, elle (s'est aperçue) .... qu'elle s'était égarée.
9. Ils (ont causé) .... quelques moments, puis ils (se sont séparés) ....
10. Je (ai vu) ...... mon père venir et je (ai couru) .... au devant de lui.

E **4.** Puneţi *qui*, *que*, *quoi*, *dont* sau *où*:

1. Le vin ...... j'ai bu à Odobeşti est l'un des meilleurs .... j'aie goûtés de ma vie.
2. Qui est-ce ...... a sonné?
3. Par ...... Michel le Brave s'est-il distingué?
4. L'usine .... je travaille fabrique les tracteurs .... vous venez de voir.
5. Expliquez-lui de .... il s'agit, puis je vous dirai ce ...... j'en pense.

6. Cette douleur ...... vous vous plaignez est causée par une ancienne fracture.
7. Je ne sais plus ...... m'a donné ce renseignement.
8. C'est l'athlète ...... a gagné les deux courses ...... nous avons vues au téléviseur.
9. C'est un homme ...... je réponds et .... j'ai vérifié à plusieurs reprises (= *în mai multe rînduri*) l'honnêteté (= *cinstea*).
10. Je veux savoir ce .... il t'a dit.

E **5.** Clasaţi cuvintele de mai jos în grupe de cîte două sinonime:

dominer	poids lourd	paysage	franchir
force	adversaire	diriger	lancer
site	jeter	prodigieux	conduire
bruit	péril	entracte	traverser
camion	maîtriser	tapage	phénoménal
pause	puissance	danger	rival

PARTEA A TREIA

Vocabular român-francez

LISTA PRESCURTĂRILOR ÎNTREBUINȚATE ÎN VOCABULAR

adj.	adjectiv
adv.	adverb
art.	articol
bot.	botanică
col.	colectiv
conj.	conjuncție
expr.	expresia
f.	feminin
fam.	vorbire familiară
fig.	figurat
interj.	interjecție
m.	masculin
med.	medicină
muz.	muzică
num.	numeral
pl.	plural
prep.	prepoziție
pron.	pronume
qn.	quelqu'un (= cineva)
qch.	quelque chose (= ceva)
s.	substantiv
vb.	verb
zool.	zoologie

A

abandona *vb.* abandonner.
abces *s.* abcès *m.*
abia *adv.* à peine.
abilitate *s.* habileté *f.*
abonament *s.* abonnement *m.*
abrupt *adj.* abrupt, -e, escarpé, -e, raide.
abrutizat *adj.* abruti, -e.
absent *adj.* absent, -e.
absență *s.* absence *f.*
abur *s.* vapeur *f.*
abuza *vb.* abuser.
ac *s.* aiguille *f.*; *~ cu gămălie* épingle.
acar *s.* aiguilleur *m.*
acasă *adv.* chez soi, à la maison.
accelerat *s.* express *m.*
accelerator *s.* accélérateur *m.*
accepta *vb.* accepter.
acces *s.* accès *m.*
accident *s.* accident *m.*
aceasta *pron.* ceci, cela.
acela, aceea, aceia, acelea *pron.* celui-là, celle-là, ceux-là, celles-là.
același, aceeași aceiași aceleași *adj.* le même, la même, les mêmes.
acest, această acești, aceste *adj.* ce, cet, cette, ces.
acesta, aceasta, aceștia, acestea *pron.* celui-ci, celle-ci, ceux-ci, celles-ci.
acolo *adv.* là, là-bas, y; *pe ~* par là; *de ~* de là, en.
acoperi *vb.* couvrir, recouvrir.
acoperiș *s.* toit *m.*; *~ul circului* chapiteau *m.*
acord 1. *s.* accord *m.*; *de ~.* **2.** *adv.* d'accord, entendu.
acorda *vb.* accorder.
acrobat *s.* acrobate *m.*
acru *adj.* aigre.
act *s.* acte *m.*
activitate *s.* activité *f.*
actor *s.* acteur *m.*
actriță *s.* actrice *f.*
actual *adj.* actuel, -elle.
actualitate *s.* actualité *f.*
acționa *vb.* agir, actionner.
acțiune *s.* action *f.*
acum *adv.* maintenant, à présent; *de ~ înainte* désormais.
acvatic *adj.* aquatique.
adăpost *s.* abri *m.*
adăposti *vb.* abriter, caser.
adăuga *vb.* ajouter.
adesea *adv.* souvent.
adevăr *s.* vérité *f.*; *într-~* vraiment, en vérité, en effet, réellement.
adevărat 1. *adj.* vrai, -e, véritable. **2.** *adv.* vraiment, franchement.
adică *adv.* c'est-à-dire.
adineauri *adv.* tout à l'heure.
adio *interj.* adieu.
adînc *adj.* profond, -e.
administra *vb.* administrer.
admira *vb.* admirer.
admirabil 1. *adj.* admirable, impayable. **2.** *adv.* admirablement.
admite *vb.* admettre III.

adormi *vb.* endormir, s'endormir III.
adresa *vb.* adresser.
adresă *s.* adresse *f.*
aduce *vb.* apporter, amener; *a ~ înapoi* ramener; *a ~* (prin cineva) faire venir.
aduna *vb.* additionner, rassembler.
adunare *s.* addition *f.*, rassemblement *m.*
adunătură *s.* (de obiecte) ramassis *m.*
advers *adj.* adverse, contraire.
adversar *s.* adversaire *m.*
aer *s.* air *m.*; *în ~ liber* en plein air.
aeroport *s.* aéroport *m.*
afacere *s.* affaire *f.*
afară *adv.* dehors; *~ de* sauf, outre; *în ~ de* hors, hormis.
afectuos *adj.* affectueux, -euse.
afecțiune *s.* affection *f.*
afirma *vb.* affirmer.
afiș *s.* affiche *f.*
afla *vb.* apprendre III.
afunda *vb.* plonger.
afurisit *adj.* maudit, -e, sacré, -e.
agăța *vb.* accrocher, raccrocher, pendre.
agent *s.* agent *m.*
agenție *s.* agence *f.*
agita *vb.* agiter.
agrar *adj.* agraire.
agreabil *adj.* agréable.
agregat *s.* agrégat *m.*
agricol *adj.* agricole.
agricultor *s.* agriculteur *m.*
agricultură *s.* agriculture *f.*
agronom *s.* agronome *m.*
agronomie *s.* agronomie *f.*
aici *adv.* ici.
ajunge *vb.* arriver, atteindre III, gagner, suffire III; *a ~ din urmă* rejoindre III.
ajuta *vb.* aider, secourir III.
ajutător *adj.* auxiliaire.
ajutor *s.* aide *m.*, *f.*
alaltăieri *adv.* avant-hier.
alarmă *s.* alarme *f.*
alămuri *s.* (*muz.*) cuivres *m.*
alb *adj.* blanc, blanche.
albastru *adj.* bleu, -e.
albinar *s.* apiculteur *m.*
albină *s.* abeille *f.*
album *s.* album *m.*
albuș *s.* blanc d'œuf *m.*
alee *s.* allée *f.*
alege *vb.* choisir II; *a se ~ cu* attraper.
alegere *s.* choix *m.*
alerga *vb.* courir III.
alergare *s.* course *f.*
alergător *s.* coureur *m.*
ales **1.** *adj.* choisi, -e; *mai ~* **2.** *adv.* surtout, en particulier.
alfabetic *adj.* alphabétique.
alifie *s.* pommade *f.*
alineat *s.* alinéa *m.*
alinia *vb.* aligner.
alpinist *s.* alpiniste *m.*
altădată *adv.* autrefois.
altfel *adv.* autrement; *de ~* d'ailleurs.
altitudine *s.* altitude *f.*
altundeva *adv.* ailleurs.
aluat *s.* pâte *f.*
alună *s.* noisette *f.*
aluneca *vb.* glisser.
alunecare *s.* glissade *f.*
alunecos *adj.* glissant, -e.
alunga *vb.* chasser.
amabil *adj.* aimable, gentil, -ille.
amabilitate *s.* amabilité *f.*
amar *adj.* amer, -ère.
amănunt *s.* détail *m.*
ambala *vb.* emballer.
ambreia *vb.* embrayer.
ambreiaj *s.* embrayage *m.*
ambulanță *s.* ambulance *f.*
amendă *s.* amende *f.*
amenința *vb.* menacer.
amesteca *vb.* mêler.
amețeală *s.* vertige *m.*
ameți *vb.* griser.
amiază *s.* midi *m.*
aminti *vb.* rappeler, se souvenir III.
amintire *s.* souvenir *m.*
amîna *vb.* remettre III.
amplu **1.** *adj.* ample. **2.** *adv.* amplement.
amuza *vb.* amuser.
amuzant *adj.* amusant, -e.
an *s.* an *m.*, année *f.*
ancoră *s.* ancre *f.*
angaja *vb.* engager, embaucher.
anima *vb.* animer.
animal *s.* animal *m.*; *~ sălbatic* fauve *m.*
aniversare *s.* anniversaire *m.*
anotimp *s.* saison *f.*
ansamblu *s.* ensemble *m.*
antibiotic *s.* antibiotique *m.*
antologie *s.* anthologie *f.*
antract *s.* entracte *m.*
antrena *vb.* entraîner.
antrenament *s.* entraînement *m.*

antrepozit *s.* antrepôt *m.*
antreu *s.* vestibule *m.*
antricot *s.* entrecôte *f.*
anuar *s.* annuaire *m.*
anumit *adj.* certain, -e.
anunța *vb.* annoncer.
anvelopă *s.* enveloppe *f.*
aparat *s.* appareil *m.*; *~ de radio* poste de radio; *~ de filmat* caméra *f.*
apartament *s.* appartement *m.*
aparține *vb.* appartenir III.
apă *s.* eau *f.*
apăra *vb.* défendre III.
apărare *s.* défense *f.*
apărea *vb.* paraître, apparaître III, survenir III.
apăsa *vb.* presser, appuyer.
apel *s.* appel *m.*; *~ telefonic* coup de téléphone.
apendicită *s.* appendicite *f.*
aperitiv *s.* hors-d'œuvre *m.*
aplauda *vb.* applaudir II.
aplaudare *s.* applaudissement *m.*
apleca *vb.* pencher.
aplica *vb.* appliquer.
aplicare *s.* application *f.*
aplomb *s.* aplomb *m.*
apoi *adv.* après, ensuite.
apostrof *s.* apostrophe *f.*
aprilie *s.* avril *m.*
aprinde *vb.* allumer.
aprindere *s.* allumage *m.*
aproape *adv.* près, presque.
apropia *vb.* approcher.
apropiat *adj.* proche, prochain, -e.
aproximativ *adv.* environ.
apuca *vb.* saisir II.
apus *s.* ouest *m.*; *~ul soarelui*, le coucher du soleil.
ara *vb.* labourer.
aranja *vb.* arranger, ranger, caser.
arareori *adv.* rarement.
arat *s.* labourage *m.*, labour *m.*
arăta *vb.* montrer, indiquer, exhiber, faire voir.
arătător *s.* (la ceas) aiguille *f.*
arătură *s.* labour *m.*
arbitru *s.* arbitre *m.*
arbora *vb.* arborer.
arbust *s.* arbuste *m.*, arbrisseau *m.*
arc *s.* ressort *m.*
arde *vb.* brûler.
aresta *vb.* arrêter, coffrer.
argint *s.* argent *m.*
arhitect *s.* architecte *m.*
arhivă *s.* archives *f. pl.*
arie *s.* (*muz.*) air *m.*
armonie *s.* harmonie *f.*
arogant *adj.* arrogant, -e.
arșiță *s.* canicule *f.*
artă *s.* art *m.*
arteră *s.* artère *f.*
articol *s.* article *m.*
artist *s.* artiste *m.*, *f.*
arțăgos *adj.* hargneux, -euse.
arunca *vb.* jeter, lancer; *a se ~ în apă* plonger.
aruncător *s.* lanceur *m.*
arzător *adj.* ardent, -e.
as *s.* as *m.*
ascensor *s.* ascenseur *m.*
asculta *vb.* écouter, obéir II, prêter l'oreille; *a nu ~* désobéir II.
ascultător *adj.* obéissant, -e.
ascunde *vb.* cacher, receler.
ascuți *vb.* aiguiser, repasser.
ascuțit *adj.* aiguisé, -e, tranchant, -e, (cu vîrf ascuțit) aigu, -uë, pointu.
asemenea *adv.* aussi, également.
asigura *vb.* assurer.
asista *vb.* assister.
aspect *s.* aspect *m.*
aspira *vb.* aspirer.
aspirator *s.* aspirateur *m.*
aspru **1.** *adj.* dur, -e, rude; **2.** *adv.* sévèrement, sèchement.
asta *pron.* ça.
astfel *adv.* ainsi; *~ încît* de sorte que, de manière que.
astupa *vb.* boucher.
așa *adv.* ainsi; *~ încît* de façon que, de sorte que.
așeza *vb.* mettre III, poser, placer, ranger; asseoir; *a se ~ din nou* se rasseoir; *a ~ receptorul în furcă* raccrocher.
așezat *adj.* assis, -e, posé, -e, placé, -e.
aștepta *vb.* attendre III.
așteptare *s.* attente *f.*
așterne *vb.* étaler; *a ~ masa* dresser la table.
atac *s.* attaque *f.*
ataca *vb.* attaquer.
atare *adj.* tel, telle.
atașa *vb.* attacher.
atent **1.** *adj.* attentif, -ive. **2.** *adv.* attentivement; *fii ~* prends garde.
atenție *s.* attention *f.*, égard *m.*

ateriza *vb.* atterrir II.
aterizare *s.* atterrissage *m.*
atinge *vb.* toucher, atteindre III.
atîrna *vb.* suspendre III, accrocher.
atît *adv.* tant, autant, si, tellement.
atlas *s.* atlas *m.*
atlet *s.* athlète *m.*, *f.*
atletic *adj.* athlétique.
atletism *s.* athlétisme *m.*
atunci *adv.* alors; *de ~* depuis (lors).
august *s.* août *m.*
aur *s.* or *m.*
aurit *adj.* doré, -e.
auriu *adj.* doré, -e.
autobuz *s.* autobus *m.*
automat *adj.* automatique.
automobil *s.* automobile *f.*, auto *f.*, voiture *f.*
automotor *s.* autorail *m.*
autor *s.* auteur *m.*
autoriza *vb.* autoriser.
auzi *vb.* entendre III.
avea *vb.* avoir III.
aventura *vb.* aventurer.
aventură *s.* aventure *f.*
avere *s.* fortune *f.*, avoir *m.*
avion *s.*, avion *m.*
aviza *vb.* aviser.
avînt *s.* élan, *m.*, essor *m.*
axă *s.* axe *m.*
azi *adv.* aujourd'hui.

B

babă *s.* vieille *f.*, *baba-oarba* colin-maillard *m.*
bac *s.* bac *m.*
bacșiș *s.* pourboire *m.*
bagaj *s.* bagage *m.*
baghetă *s.* baguette *f.*
baie *s.* bain *m.*
bal *s.* bal *m.*
balcon *s.* balcon *m.*
balerină *s.* ballerine *f.*
balet *s.* ballet *m.*
baltă *s.* marécage *m.*, étang *m.*
balustradă *s.* balustrade *f.*, rampe *f.*
ban *s.* argent *m.*, monnaie *f.*
banal *adj.* banal, -e.
bancă *s.* banc *m.*, banque *f.*
banchetă *s.* banquette *f.*
bară *s.* barre *f.*; (la mașină) *~ de protecție* pare-chocs *m.*
barcă *s.* barque *f.*, canot *m.*; *~ de salvare* canot de sauvetage.
bariton *s.* baryton *m.*
barză *s.* cigogne *f.*
bas *s.* basse *f.*
bască *s.* béret *m.*
baschet *s.* basket-ball *m.*
bastingaj *s.* bastingage *m.*
baston *s.* bâton *m.*
bate *vb.* battre III, frapper, taper; *a ~ măr* battre à plate couture; *a-și ~ joc de cineva* se ficher de qn.; *a ~ în retragere* battre en retraite.
batistă *s.* mouchoir *m.*
bazin *s.* bassin *m.*, piscine *f.*
băcan *s.* épicier *m.*
băcănie *s.* épicerie *f.*
bădăran *adj.* grossier, -ère.
băga *vb.* fourrer; *a ~ de seamă* s'apercevoir III, prendre garde.
băiat *s.* garçon *m.*
băiețaș *s.* gamin *m.*, bonhomme *m.*
bănuțel *s.* pâquerette *f.*
bărbat *s.* homme *m.*
bărbie *s.* menton *m.*
bărbieri *vb.* raser.
băștinaș *s.* indigène *m.*, *f.*
bătaie *s.* (a inimii) battement *m.*
bătălie *s.* bataille *f.*; *a da o ~* livrer bataille.
bătrîn *adj.* vieux, vieil, vieille.
băutură *s.* boisson *f.*
bea *vb.* boire III.
beat *adj.* ivre.
beneficia *vb.* bénéficier.
beneficiu *s.* bénéfice *m.*
benzină *s.* essence *f.*
berbec *s.* bélier *m.*
bere *s.* bière *f.*
beretă *s.* béret *m.*
beton *s.* béton *m.*
bețiv *s.* pochard *m.*, ivrogne *m.*
bibelou *s.* bibelot *m.*, colifichet *m.*
bibliotecar *s.* bibliothécaire *m.*
bibliotecă *s.* bibliothèque *f.*

bicicletă *s.* bicyclette *f.*, vélo *m.*; *~ cu motor* vélomoteur *m.*
biftec *s.* bifteck *m.*
bijuterie *s.* bijou *m.*, joyau *m.*
bilet *s.* billet *m.*
biliard *s.* billard *m.*
bine *adv.* bien; *~ ați venit* soyez le bienvenu; *a se face ~* se remettre III.
binevenit *adj.* bienvenu, -e.
biografic *adj.* biographique.
biografie *s.* biographie *f.*
birou *s.* bureau *m.*
biserică *s.* église *f.*
bizar *adj.* bizarre, étrange.
bîtlan *s.* héron *m.*
blană *s.* fourrure *f.*, pelisse *f.*
blestemat *adj.* maudit, -e.
blînd **1.** *adj.* doux, douce. **2.** *adv.* doucement.
blîndețe *s.* douceur *f.*
bloc *s.* immeuble *m.*, building *m.*
bloca *vb.* bloquer, caler.
blocare *s.* blocage *m.*; *~ a circulației* embouteillage *m.*
blond *adj.* blond, -e.
bluză *s.* blouse *f.*
boală *s.* maladie *f.*, affection *f.*
bob *s.* grain *m.*
boboc *s.* (de floare) bouton *m*; (de rață) caneton *m.*
bocanc *s.* brodequin *m.*
bogat *adj.* riche.
bogăție *s.* richesse *f.*
bold *s.* épingle *f.*
bolnav *adj.* malade, souffrant, -e.
bombat *adj.* bombé, -e.
bord *s.* bord *m.*
bou *s.* bœuf *m.*
box *s.* boxe *f.*
brad *s.* sapin *m.*
bras *s.* brasse *f.*
braț *s.* bras *m.*
brazdă *s.* sillon *m.*
brățară *s.* bracelet *m.*
brăzda *vb.* sillonner.
bretea *s.* bretelle *f.*
briantină *s.* brillantine.
brichetă *s.* briquet *m.*
brici *s.* rasoir *m.*
brigadier *s.* brigadier *m.*
brioșă *s.* brioche *f.*
briză *s.* brise *f.*
brînză *s.* fromage *m.*
broască *s.* grenouille *f.*, (la ușă) serrure *f.*; *~ țestoasă* tortue *f.*
bronșită *s.* bronchite *f.*
bronza *vb.* bronzer, hâler.
broșă *s.* broche *f.*
brun *adj.* brun, -e.
brunet *adj.* brun, -e.
brusc **1.** *adj.* brusque. **2.** *adv.* brusquement.
brutalitate *s.* brutalité *f.*
brutar *s.* boulanger *m.*
brutărie *s.* boulangerie *f.*
bucată *s.* morceau *m.*, pièce *f.*; *listă de bucate* menu *m.*
bucătar *s.* cuisinier *m.*
bucătăreasă *s.* cuisinière *f.*
bucătărie *s.* cuisine *f.*
buchet *s.* bouquet *m.*, gerbe *f.*
buclă *s.* boucle *f.*
bucura *vb.* (se) réjouir II, jouir (II) de.
bucureștean *adj.* bucarestois, -e.
bucurie *s.* joie, *f.*
bucuros **1.** *adj.* joyeux, -euse, aise, ravi. **2.** *adv.* volontiers, joyeusement.
bufet *s.* buffet *m.*
bufniță *s.* hibou *m.*
bujie *s.* bougie *f.*
buletin *s.* bulletin *m.*; *~ de identitate* carte d'identité.
bulevard *s.* boulevard *m.*, avenue *f.*
bulgăre *s.* (de pămînt) motte *f.*
bun *adj.* bon, -ne; *mai ~* meilleur, -e; *asta-i ~ă* ça, par exemple.
bunătate *s.* bonté *f.*
bunăvoință *s.* bienveillance *f.*, obligeance *f.*
bunic *s.* grand-père *m.*, grand-papa *m.*
bunică *s.* grand-mère *f.*, grand-maman *f.*
burete *s.* éponge *f.*
burtă *s.* ventre *m.*
burtos *adj.* ventru, -e.
bust *s.* buste *m.*
bute *s.* fût *m.*, foudre *m.*
butoi *s.* tonneau *m.*, barrique *f.*
buton *s.* bouton *m.*; *~ de pornire* démarreur *m.*
butonieră *s.* boutonnière *f.*
butuc *s.* (de viță) cep *m.*
buză *s.* lèvre *f.*
buzunar *s.* poche *f.*

ca 1. *adv.* comment, que. **2.** *conj.* que; ~ *să* pour que.
cabană *s.* chalet *m.*
cabină *s.* cabine *f.*
cadă *s.* baignoire *f.*
cadou *s.* cadeau *m.*, don *m.*
cadran *s.* cadran *m.*
cadru *s.* cadre *m.*
cafea *s.* café *m.*; ~ *cu lapte* café au lait, café-crème.
cais *s.* abricotier *m.*
caisă *s.* abricot *m.*
cal *s.* cheval *m.*
calcul *s.* calcul *m.*
cald *adj.* chaud, -e.
cale *s.* voie *f.*; ~ *ferată* chemin de fer; *a fi pe* ~ *de* être sur le point de, être en voie de.
caleidoscop *s.* kaléidoscope *m.*
calendar *s.* calendrier *m.*
calificat *adj.* qualifié, -e.
calitate *s.* qualité *f. de* ~ de choix; *în* ~ *de* en guise de.
calm *adj.* calme.
calma *vb.* calmer.
caltaboș *s.* boudin *m.*
cam *adv.* environ.
camarad *s.* camarade *m.*, *f.*
cameră *s.* chambre *f.*, pièce *f.*
camion *s.* camion *m.*, poids-lourd, *m.*
campion *s.* champion *m.*
canadiană *s.* canadienne *f.*
canal *s.* canal *m.*
canapea *s.* canapé *m.*
cană *s.* carafe *f.*, pot *m.*
caniculă *s.* canicule *f.*
canotaj *s.* canotage *m.*
cap *s.* tête *f.*
capabil *adj.* capable.
capacitate *s.* capacité *f.*
capă *s.* cape *f.*
capăt *s.* bout *m.*
capitală *s.* capitale *f.*
capitol *s.* chapitre *m.*
capot *s.* peignoir *m.*, robe de chambre *f.*
capotă *s.*(a motorului) capot *m.*, (a mașinii) capote *f.*
capră *s.* chèvre *f.*; ~ *neagră* chamois *m.*
capriciu *s.* caprice *m.*

car *s.* chariot *m.*
caracter *s.* caractère *m.*
caracteristic *adj.* caractéristique.
caracteriza *vb.* caractériser.
caraghios *adj.* drôle, désopilant, -e.
carburator *s.* carburateur *m.*
care *pron.* qui, lequel, laquelle; *pe* ~ que.
care *adj.* quel, quelle.
carnaval *s.* carnaval *m.*
carne *s.* viande; ~ *de vită* bœuf *m.*
caroserie *s.* carrosserie *f.*
carpen *s.* charme *m.*
carte *s.* livre *m.*, bouquin *m.*; ~ *de telefon* annuaire *m.* (du téléphone); ~ *poștală* carte postale.
cartier *s.* quartier *m.*
cartof *s.* pomme de terre *f.*; ~*i pai* chips *pl.*
cartuș *s.* cartouche *f.*
casă *s.* maison *f.*, caisse *f.*; ~ *de bagaje* consigne *f.*
cască *s.* casque *m.*; ~ *de baie* bonnet de bain *m.*; (la coafor) séchoir *m.*
casnic *adj.* ménager, -ère.
castan *s.* marronnier *m.*
castană *s.* marron *m.*
castel *s.* château *m.*
castravete *s.* concombre *m.*
cașcaval *s.* fromage *m.*
catalog *s.* catalogue *m.*
categorie *s.* catégorie *f.*
cauciuc *s.* caoutchouc *m.*, (la roți) pneu *m.*
cauza *vb.* causer.
cauză *s.* cause *f.*; *din*~*a* à cause.
cavalerie *s.* cavalerie *f.*
caz *s.* cas *m.*; *în orice* ~ en tout cas, de toute façon; *afară de* ~*ul cînd* à moins que.
că *conj.* que; *pentru* ~ parce que.
căci *conj.* car.
căciulă *s.* bonnet fourré *m.*
cădea *vb.* tomber.
cădere *s.* chute *f.*, tombée *f.*
căi *vb.* se repentir III.
călători *vb.* voyager; *a* ~ *în lung și în lat* rouler sa bosse.
călătorie *s.* voyage *m.*, trajet *m.*
călăuză *s.* guide *m.*
călăuzi *vb.* guider, diriger.

călca *vb.* (cu picioarele) piétiner, (despre haine, rufe) repasser, (cu un vehicul) écraser.
călcîi *s.* talon *m.*
căldură *s.* chaleur *f.*
călimară *s.* encrier *m.*
cămilă *s.* chameau *m.*
căpăta *vb.* recevoir III, attraper.
căpătîi *s.* chevet *m.*
căpitan *s.* capitaine *m.*
căpiță *s.* meule *f.*
căprioară *s.* biche *f.*
căprior *s.* (*zool.*) chevreuil *m.*
căptușeală *s.* doublure *f.*
cărare *s.* sentier *m.* (în păr) raie f.
cărăbuș *s.* hanneton *m.*
cărămidă *s.* brique *f.*
cărbune *s.* charbon *m.*, houille *f.*
cărțulie *s.* bouquin *m.*, opuscule *m.*
cărucior *s.* (în gări) chariot.
căruță *s.* chariot *m.*, charrette *f.*
căsători *vb.* marier.
căsătorie *s.* mariage *m.*
căsnicie *s.* ménage *m.*
căsuță *s.* maisonnette *f.*
către *prep.* vers.
cățăra *vb.* grimper.
căuta *vb.* chercher.
ce *pron.* que?, quoi?, hein?; *de* ~ pourquoi; *ceea* ~ ce qui, ce que.
ceafă *s.* nuque *f.*
ceai *s.* thé *m.*
ceainic *s.* théière *f.*
ceapă *s.* oignon *m.*
ceară *s.* cire *f* ~ *de parchet* encaustique *f.*
cearșaf *s.* drap (de lit) *m.*
ceas *s.* montre *f.*, horloge *f.* ~ *de mînă* montre bracelet *f.*; ~ *deșteptător* réveille-matin *m.*
ceasornicar *s.* horloger *m.*
ceasornicărie *s.* horlogerie *f.*
ceașcă *s.* tasse *f.*
ceață *s.* brouillard *m.*
ceda *vb.* céder.
celebru *adj.* célèbre.
celuloză *s.* cellulose *f.*
central *adj.* central, -e.
centru *s.* centre *m.*
cenușă *s.* cendre *f.*
cenușiu *adj.* gris, -e.
cer *s.* ciel *m.*; *sub* ~*ul liber* à la belle étoile.
cerb *s.* cerf *m.*

cere *vb.* demander, exiger.
cereală *s.* céréale *f.*
cerebral *adj.* cérébral, -e.
cerneală *s.* encre *f.*
cerșetor *s.* mendiant *m.*
certa *vb.* se quereller, se disputer, se chamailler.
cerui *vb.* cirer.
cetate *s.* forteresse *f.*, cité *f.*, citadelle *f.*
ceva *pron.* quelque chose.
chei *s.* quai *m.*
cheie *s.* clé *f.*
cheltui *vb.* dépenser.
cheltuială *s.* dépense *f.*
chema *vb.* appeler.
chepeng *s.* trappe *f.*
chestiune *s.* question *f.*
chiar *adv.* même, voire; *ba* ~, ~ *și* voire même.
chibrit *s.* allumette *f.*
chiloți *s.* culotte *f.*
chimic *adj.* chimique.
chimie *s.* chimie *f.*
chinez 1. *adj.* chinois, -e. **2.** *s.* Chinois, *m.*
chintal *s.* quintal *m.*
chioșc *s.* kiosque *m.*
chip *s.* manière *f.*, guise *f.*
chiriaș *s.* locataire *m.*
chirurg *s.* chirurgien *m.*
chitanță *s.* reçu *m.*, récépissé *m.*
ciclist *s.* cycliste *m.*
cifră *s.* chiffre *m.*
cilindru *s.* cylindre *m.*
ciment *s.* ciment *m.*
cină *s.* dîner *m.*
cinci *num.* cinq.
cincisprezece *num.* quinze.
cincizeci *num.* cinquante.
cine *pron.* qui.
cinematograf *s.* cinéma *m.*
cineva *pron.* quelqu'un.
cinstit *adj.* honnête.
cioară *s.* corneille *f.*
cioban *s.* berger *m.*
ciocan *s.* marteau *m.*
ciocăni *vb.* frapper, cabosser (*fam.*)
ciocănitoare *s.* pivert *m.*
ciocni *vb.* heurter, cogner; *a* ~ *pahare* trinquer.
ciocnire *s.* collision *f.*
ciocolată *s.* chocolat *m.*
ciorap *s.* bas *m.*, chaussette *f.*

ciorbă *s.* potage *m.*; ~ *pescărească* bouillabaisse *f.*
ciorchine *s.* grappe *f.*; ~ *fără boabe* rafle *f.*
circ *s.* cirque *m.*
cireașă *s.* cerise *f.*
cireș *s.* cerisier *m.*
cisternă *s.* citerne *f.*
cita *vb.* citer.
citeț *adj.* lisible.
cititoare *s.* lectrice *f.*
cititor *s.* lecteur *m.*
ciudat *adj.* étrange, bizarre, drôle, curieux, -euse.
ciudă *s.* dépit *m.*; *în ciuda* malgré.
ciufuli *vb.* ébouriffer.
ciupercă *s.* champignon *m.*
ciupi *vb.* pincer.
civiliza *vb.* civiliser.
civilizație *s.* civilisation *f.*
cizmă *s.* botte *f.*
cîine *s.* chien *m.*
cîmp *s.* champ *m.*
cîmpie *s.* plaine *f.*, campagne *f.*
cînd *adv.* quand, lorsque; *din* ~ *în* ~ de temps à autre; *pe* ~ tandis que, pendant que.
cîndva *adv.* une fois, jamais.
cînepă *s.* chanvre *m.*
cînta *vb.* (din gură) chanter; (la un instrument) jouer.
cîntăreață *s.* chanteuse *f.*, cantatrice *f.*
cîntăreț *s.* chanteur *m.*
cîntări *vb.* peser.
cîntec *s.* chanson *f.*
cîrlig *s.* crochet *m.*; ~ *de undiță* hameçon *m.*
cîrnat *s.* saucisse *f.*, saucisson *m.*
cîrnățar *s.* charcutier *m.*
cîrnățărie *s.* charcuterie *f.*
cîrpă *s.* (de șters) torchon *m.*
cîrpi *vb.* raccommoder.
cîștiga *vb.* gagner.
cît *adv.* combien; ~ *privește*, ~ *despre* quant à.
cîteodată *adv.* parfois, quelquefois.
cîtva, cîtăva (cîțiva, cîteva) *adj.* quelque (s).
claie *s.* meule *f.*
clar **1.** *adj.* clair, -e. **2.** *adv.* nettement.
clarificare *s.* clarification *f.*
clasă *s.* classe *f.*
clasic *adj.* classique.
clasicism *s.* classicisme *m.*
claxon *s.* klaxon *m.*, avertisseur *m.*
clădi *vb.* bâtir II.
clădire *s.* construction *f.*, bâtiment *m.*
clei *s.* colle *f.*
client *s.* client *m.*
climat *s.* climat *m.*
climă *s.* climat *m.*
clinică *s.* clinique *f.*
clipă *s.* moment *m.*, instant *m.*; *într-o* ~ en un clin d'oeil.
clipi *vb.* cligner; *cît ai* ~ *din ochi* en un tournemain, en moins de rien.
clipoci *vb.* clapoter.
clopot *s.* cloche *f.*
clovn *s.* clown *m.*
coace *vb.* mûrir II.
coadă *s.* queue *f.*, (de păr) natte *f.*
coafeză *s.* coiffeuse *f.*
coafor *s.* coiffeur *m.*
coafură *s.* coiffure.
coasă *s.* faux *f.*
coase *vb.* coudre III.
coastă *s.* côte *f.*
coborî *vb.* baisser, descendre III; *a* ~ *din nou* redescendre III.
cochet *adj.* coquet, -ette.
cocoș *s.* coq *m.*
cocoța *vb.* jucher.
cod *s.* code *m.*
cofetar *s.* pâtissier *m.*
cofetărie *s.* pâtisserie *f.*, confiserie *f.*
coji *vb.* (despre fructe) peler.
colac *s.* (de salvare) bouée de sauvetage *f.*
colectiv *adj.* collectif, -ve.
colecție *s.* collection *f.*
coleg *s.* collègue *m.*, camarade *m.*
colet *s.* colis *m.*
colier *s.* collier *m.*
colină *s.* colline *f.*
colonial *adj.* colonial, -e.
colț *s.* coin *m.*, (la pîine) crouton *m.*
comanda *vb.* commander.
combina *vb.* combiner.
combinat *s.* combinat *m.*
combină *s.* moissonneuse-batteuse *f.*
combinezon *s.* fourreau *m.*, combinaison *f.*
comedie *s.* comédie *f.*
comic *adj.* comique, drôle.
comite *vb.* commettre III.
comod *adj.* commode.
compartiment *s.* compartiment *m.*
compătimi *vb.* plaindre III.

competiție *s.* compétition *f.*
complet **1.** *adj.* complet, -ète. **2.** *adv.* complètement.
completa *vb.* compléter, (un formular) remplir II.
complicat *adj.* compliqué, -e.
compot *s.* compote *f.*
compotieră *s.* compotier *m.*
compresă *s.* compresse *f.*
compromis *s.* compromis *m.*
compune *vb.* composer.
comun *adj.* commun, -e.
comunica *vb.* communiquer, apprendre III.
comunicare *s.* communication.
concedia *vb.* congédier.
concediu *s.* congé *m.*
concepe *vb.* concevoir III.
conchide *vb.* conclure III.
concluzie *s.* conclusion *f.*
concura *vb.* concourir III.
concurent *s.* concurrent *m.*
condiție *s.* condition *f.*
conducător *s.* chef *m.*, conducteur *m.*
conduce *vb.* conduire III, diriger, mener.
conform *adv.* conformément, suivant.
confortabil *adj.* confortable.
coniac *s.* cognac *m.*, fine *f.*
conopidă *s.* chou-fleur *m.*
considerabil *adj.* considérable.
constata *vb.* constater.
constituire *s.* constitution *f.*
constituție *s.* constitution *f.*
constrînge *vb.* contraindre III.
construcție *s.* construction *f.*
construi *vb.* construire III, ériger, édifier.
consulta *vb.* consulter.
consultație *s.* consultation *f.*
contact *s.* contact *m.*
contempla *vb.* contempler.
continent *s.* continent *m.*
continental *adj.* continental, -e.
continua *vb.* continuer, poursuivre III.
continuu *adj.* continu, -e, continuel, -elle.
contorsionist *s.* contorsionniste *m.*, *f.*
contra *prep.* contre.
contralto *s.* contralto *m.*
controla *vb.* contrôler.
controlor *s.* contrôleur *m.*
conține *vb.* contenir III.
convalescent *s.* convalescent *m.*
conveni *vb.* convenir III.
conversație *s.* conversation *f.*
convoi *s.* convoi *m.*
convorbire *s.* entretien *m.*, discussion *f.*
cooperativă *s.* coopérative *f.*
copac *s.* arbre *m.*
copăcel *s.* arbrisseau *m.*
copil *s.* enfant *m.*, gosse *m.*
copilăresc *adj.* enfantin, -e.
copilărie *s.* enfance *f.*
copilăros *adj.* enfantin, -e.
copios *adj.* copieux, -euse.
copt *adj.* mûr, -e.
cor *s.* choeur *m.*
corabie *s.* navire *m.*, bateau *m.*
coral *s.* corail *m.*
corb *s.* corbeau *m.*
corect *adj.* correct, -e.
corecta *vb.* corriger, retoucher.
corespondență *s.* correspondance *f.*, courrier *m.*
corist *s.* choriste *m.*, *f.*
cormoran *s.* cormoran *m.*
corn *s.* (aliment) croissant.
corner *s.* corner *m.*
corp *s.* corps *m.*
corset *s.* gaine *f.*
cort *s.* tente *f.*
cortină *s.* rideau *m.*
cosaș *s.* faucheur *m.*
cosi *vb.* faucher.
costa *vb.* coûter.
costum *s.* costume *m.*, complet *m.*, habit *m.*; ~ *de baie* slip *m.*
coș *s.* corbeille *f.*, cheminée *f.*
cot *s.* coude *m.*
cotă *s.* cote *f.*
coteț *s.* (pentru păsări) poulailler *m.*
coti *vb.* tourner, obliquer.
cotidian **1.** *s.* quotidien *m.* **2.** *adj.* quotidien, -enne.
cotrobăi *vb.* fouiller.
coțofană *s.* pie *f.*
covor *s.* tapis *m.*
covrig *s.* craquelin *m.*
cozonac *s.* brioche *f.*
crap *s.* carpe *f.*
cratiță *s.* casserole *f.*
craul *s.* crawl *m.*
cravată *s.* cravate *f.*
crăpa *vb.* fendre III.
crăpătură *s.* fente *t.*
crea *vb.* créer.
creastă *s.* crête *f.*

creație *s.* création *f.*
crede *vb.* croire III, penser.
credință *s.* foi *f.*
creier *s.* cerveau *m.*, (materia) cervelle *f.*
creițar *s.* sou *m.*
cremă *s.* crème *f.*
crescătorie *s.* (de cai) haras *m.*
crește *vb.* (despre plante) pousser, (despre copii) élever; *bine crescut* bien élevé; *prost crescut* mal élevé, grossier, -ière.
creștere *s.* augmentation *f.*, (a animalelor) élevage *m.*
crimă *s.* crime *m.*
crin *s.* lis *m.*
critica *vb.* critiquer, redire III.
criză *s.* crise *f.*, accès *m.*
croazieră *s.* croisière *f.*
crocant *adj.* croustillant, -e.
croială *s.* coupe *f.*, façon *f.*
croitor *s.* tailleur *m.*; *~ de dame* couturier *m.*
croitoreasă *s.* couturière *f.*
croitorie *s.* atelier de couture *m.*
cruța *vb.* épargner.
cu *prep.* avec, à.
cuc *s.* coucou *m.*
cuceri *vb.* conquérir III, remporter.
cucerire *s.* conquête *f.*
cucuvea *s.* chouette *f.*
cufăr *s.* malle *f.*, coffre *m.*
cufundar *s.* plongeon *m.*
cui *s.* clou *m.*
cuib *s.* nid *m.*
cuibări *vb.* nicher.
cuier *s.* (mobil) porte-manteau *m.*, (fix) patère *f.*
culca *vb.* coucher.
culegător *s.* (de struguri) vendangeur *m.*
culege *vb.* cueillir III, recueillir III; (de jos) ramasser.
culegere *s.* recueil *m.*
cules *s.* cueillette *f.*; *~ul viilor* vendange *f.*
culme *s.* cime *f.*, sommet *m.*
culmina *vb.* culminer.
culoar *s.* couloir *m.*
culoare *s.* couleur *f.*
cultiva *vb.* cultiver.
cultură *s.* culture *f.*
cum *adv.* comment.
cuminte *adj.* sage.
cumnat *s.* beau-frère *m.*
cumnată *s.* belle-sœur *f.*
cumpăra *vb.* acheter.
cumpărător *s.* acheteur *m.*, acheteuse *f.*
cumpărătură *s.* achat *m.*
cumsecade *adj.* honnête, brave, comme il faut.
cunoaște *vb.* connaître III, savoir; *a nu ~* ignorer.
cunoștință *s.* connaissance *f.*
cupă *s.* coupe *f.*
cuprinde *vb.* embrasser, comprendre III; *a ~ în văpăi* embraser.
cupru *s.* cuivre *m.*
cuptor *s.* four, fourneau *m.*
curaj *s.* courage *m.*, (*fig.*) cœur *m.*
curajos *adj.* courageux, -euse.
curat 1. *adj.* propre, net, -ette. 2. *adv.* proprement.
curăța *vb.* nettoyer.
curb *adj.* courbe.
curbă *s.* courbe *f.*
curcan *s.* dindon *m.*
curcă *s.* dinde *f.*
curcubeu *s.* arc-en-ciel *m.*
curea *s.* courroie *f.*, ceinture *f.*
curent 1. *adj.* courant, -e. 2. *s.* courant d'air *m.*
curier *s.* courrier *m.*
curios *adj.* curieux, -euse, drôle.
curînd *adv.* bientôt.
curmală *s.* datte *f.*
curmeziș *adv.* de travers; *de-a ~ul* à travers.
curs *s.* cours *m.*
cursă *s.* course *f.*; *~ cu obstacole* steeple-chase *m.*
curte *s.* cour *f.*, (de păsări) basse-cour *f.*
cusătură *s.* couture *f.*
cușcă *s.* cage *f.*
cușetă *s.* couchette *f.*
cutare *pron.* tel, telle.
cută *s.* pli *m.*
cute *s.* queux *f.*
cuteza *vb.* oser.
cutezător *adj.* audacieux, -euse, téméraire.
cutie *s.* boîte *f.*; *~ de scrisori* boîte aux lettres.
cuțit *s.* couteau *m.*
cuveni *vb.* mériter; *se cuvine* il convient.
cuvertură *s.* couverture *f.*
cuvînt *s.* mot *m.*, parole *f.*; *sub ~* sous prétexte; *într-un ~* en un mot, en somme.

da *adv.* oui.
da *vb.* donner; *a ~ peste ceva* dénicher; *a se ~ în vînt după ceva* raffoler.
dac 1. *s.* Dace 2. *adj.* dace.
dacă *conj.* si; *chiar ~* même si; *afară ~* à moins que.
dacic *adj.* dacique.
dans *s.* danse *f.*
dansa *vb.* danser.
dansator *s.* danseur *m.*
dantură *s.* denture *f.*
dar *conj.* mais.
dar *s.* don *m.*
dare *s.* impôt *m.*; *~ de seamă* exposé *m.*, compte rendu *m.*
data *vb.* dater.
dată *s.* fois *f.*, date *f.*, donnée *f.*
datora *vb.* devoir III.
datorie *s.* devoir *m.*, dette *f.*
datorită *prep.* grâce.
dărîmături *s.* décombres *m.*, débris *m.*
dăuna *vb.* nuire III.
dăunător *adj.* nuisible.
de 1. *prep.* de, depuis, par; de~*cînd* depuis que. 2. *interj.* dame.
deal *s.* colline *f.*, coteau *m.*
deasupra *adv.* dessus; *pe ~* pardessus, au-dessus.
debarca *vb.* débarquer.
debarcader *s.* débarcadère *m.*
debreia *vb.* débrayer.
decapota *vb.* décapoter.
decapotabil *adj.* décapotable.
decembrie *s.* décembre *m.*
deceniu *s.* décennie *f.*
decepționa *vb.* décevoir III.
deci *conj.* donc.
decide *vb.* décider.
decît *prep.* și *adv.* que; *~ dacă* à moins que.
declara *vb.* déclarer.
declarație *s.* déclaration *f.*
decola *vb.* décoller.
decolare *s.* décollage *m.*, envol. *m.*
decolora *vb.* décolorer; *a se ~ de soare* passer au soleil.
deda *vb.* se livrer.
dedesubt *adv.* dessous.
defect *s.* défaut *m.*, travers *m.*
defila *vb.* défiler.
definiție *s.* définition *f.*
degaja *vb.* dégager.
deget *s.* doigt *m.*; *~ul mare* pouce *m.*
degetar *s.* dé (à coudre) *m.*
degrabă *adv.* vite; *mai ~* plutôt.
degusta *vb.* déguster.
degustător *s.* (de vinuri) dégustateur.
delfin *s.* dauphin *m.*
delicat *adj.* délicat, -e.
delicios *adj.* délicieux, -euse.
delimita *vb.* délimiter.
delușor *s.* coteau *m.*
demara *vb.* démarrer.
demaraj *s.* démarrage *m.*
demaror *s.* démarreur *m.*
dens *adj.* dense.
dentist *s.* dentiste *m.*, *f.*
deoarece *conj.* parce que, comme, car.
deodată *adv.* soudain, tout à coup.
deopotrivă *adv.* également.
depana *vb.* dépanner.
departe *adv.* loin.
depărta *vb.* éloigner.
depăși *vb.* dépasser, (un vehicul) doubler.
depinde *vb.* dépendre III.
depozit *s.* entrepôt *m.*
deraia *vb.* dérailler.
deraiere *s.* déraillement *m.*
deranj *s.* dérangement *m.*, remue-ménage *m.*
deranja *vb.* déranger, gêner.
derapa *vb.* déraper.
derdeluș *s.* glissade *f.*
des *adj.* épais, -se, dense.
desăvîrșit *adj.* achevé, -e.
descărca *vb.* décharger.
deschide *vb.* ouvrir III.
deschis *adj.* ouvert, -e, (pentru culori) clair, -e.
descoperi *vb.* découvrir III, dénicher.
descoperire *s.* découverte *f.*
descrie *vb.* décrire III.
descriere *s.* description *f.*
descurca *vb.* débrouiller.
descurcăreț *adj.* débrouillard, -e, malin, -igne.
deseară *adv.* ce soir.
desemna *vb.* désigner.
desen *s.* dessin *m.*
desena *vb.* dessiner.
desert *s.* dessert *m.*

deservi *vb.* desservir III.
desface *vb.* défaire III.
desfășura *vb.* déployer, dérouler.
desigur *adv.* certainement, sûrement, bien sûr.
despacheta *vb.* déballer.
despărți *vb.* séparer.
despica *vb.* fendre III.
despre *prep.* de, sur.
desprinde *vb.* décrocher.
destinatar *s.* destinataire *m.*, *f.*
destinație *s.* destination *f.*
destul *adv.* assez.
destupa *vb.* déboucher.
deși *conj.* quoique, bien que.
deștept *adj.* intelligent, -e, malin, -igne; *a face pe ~ul* faire le malin.
deștepta *vb.* éveiller, réveiller.
deșteptător *s.* réveille-matin *m.*
detaliu *s.* détail *m.*
deunăzi *adv.* l'autre jour.
developa *vb.* développer.
devotament *s.* dévouement *m.*
devreme *adv.* tôt, de bonne heure.
dezghețat *adj.* *(fig.)* dégourdi, -e.
dezgustător *adj.* dégoûtant, -e.
dezlănțui *vb.* déchaîner.
dezlănțuire *s.* déchaînement *m.*
dezlănțuit *adj.* (despre mare) démonté,-e
dezminți *vb.* démentir III.
dezmorți *vb.* dégourdir II.
dezolat *adj.* désolé, -e.
dezordine *s.* désordre *m.*
dezvinovățire *s.* disculpation *f.*
dezvolta *vb.* développer.
diagnostic *s.* diagnostic *m.*
diavol *s.* diable *m.*
dibaci *adj.* habile.
dibui *vb.* dénicher.
dicționar *s.* dictionnaire *m.*
dietă *s.* diète *f.*
diferență *s.* différence *f.*
diferențial *s.* différentiel *m.*
diferit *adj.* différent, -e, divers, -e.
dificultate *s.* difficulté *f.*
difuzor *s.* haut-parleur *m.*
dig *s.* digue *f.*
dimineață *s.* matin *m.*, matinée *f.*
din *prep.* de, dès.
dinafară *adv.* *(în expr.) pe ~* par cœur, de mémoire.
dinainte *adv.* (temporal) d'avance, à l'avance.
dinam *s.* dynamo *f.*
dincolo *adv.* de l'autre côté, au-delà.
dinspre *prep.* de, du côté.
dinte *s.* dent *f.*
diplomă *s.* diplôme *m.*
direct **1.** *adj.* direct, -e. **2.** *adv.* directement.
director *s.* directeur *m.*
direcție *s.* direction *f.*, sens *m.*; *un tren din ~a* un train en provenance de.
dirija *vb.* diriger.
dirijor *s.* chef d'orchestre *m.*
disc *s.* disque *m.*
discret *adj.* discret, -ète.
discuta *vb.* discuter, causer.
dispariție *s.* disparition *f.*
dispărea *vb.* disparaître III.
dispoziție *s.* disposition *f.*, humeur *f.* *bună ~* bonne humeur; *proastă ~* mauvaise humeur; *la ~ a dv.* à votre disposition.
distanță *s.* distance. *f.*
distinge *vb.* distinguer.
distra *vb.* amuser.
divers *adj.* divers, -e.
divorța *vb.* divorcer.
doamnă *s.* dame *f.*, madame.
dobîndi *vb.* acquérir III.
doctor *s.* docteur *m.*
doctoriță *s.* doctoresse *f.*
documentar **1.** *adj.* documentaire. **2.** *s.* documentaire *m.*
doi, două *num.* deux.
doisprezece *num.* douze; *vreo ~* une douzaine.
domeniu *s.* domaine *m.*
domiciliu *s.* domicile *m.*
domina *vb.* dominer, maîtriser.
domn *s.* monsieur *m.*
domnesc *adj.* princier, -ière.
domni *vb.* régner.
domnie *s.* règne *m.*
domnișoară *s.* demoiselle *f.*, mademoiselle *f.*
domnitor *s.* prince (régnant) *m.*
dop *s.* bouchon *m.*
dori *vb.* désirer, souhaiter; *cum doriți* à votre gré, à votre guise.
dorință *s.* désir *m.*, souhait *m.*, voeu *m.*
dormi *vb.* dormir III.
douăzeci *num.* vingt.
dovadă *s.* preuve *f.*
dovedi *vb.* prouver, faire preuve.
drac *s.* diable *m.*; **drace** interj. fichtre! mince! zut! sapristi!

drag *adj.* cher, -ère, chéri.
dragoste *s.* amour *m.*
drăcoaică *s.* diablesse *f.*
drăgălaș *adj.* mignon, -onne.
drăguț *adj.* aimable, gentil, -ille, mignon, -onne, joli, -e; *~ foc* joli à croquer.
drept *adj.* droit, -e, direct, -e; *de-a ~ul* directement; *la dreapta* à droite.
drept *s.* droit *m.*
dreptate *s.* justice *f.*, raison *f.*
dreptunghi *s.* rectangle *m.*
dreptunghiular *adj.* rectangulaire.
dresa *vb.* dresser.
dresaj *s.* dressage *m.*
dresor *s.* dresseur *m.*
dribla *vb.* dribbler.
dribling *s.* dribbling *m.*
drojdie *s.* (de dospit) levure *f.*
drum *s.* chemin *m.*, route *f.*, voie *f.*, (călătorie) trajet *m.*; *a da ~ul* lâcher.
dubiu *s.* doute *m.*
dubla *vb.* doubler.
dublu *adj.* double.
duce *vb.* porter, mener; *a ~ cu sine* emporter, emmener; *a se ~* s'en aller, se rendre; *dus (și) întors* aller (et) retour; *du-te vino* va et vient.
dulap *s.* armoire *f.*, placard *m.*
dulce *adj.* doux, douce; sucré.
dulceață *s.* confiture *f.*
dulgher *s.* charpentier *m.*
duminică *s.* dimanche *m.*
dumneata *pron.* vous.
dumneavoastră *pron.* vous.
dunărean *adj.* danubien, -ienne.
dungă *s.* raie *f.*, (la pantalon) pli *m.*
după *prep.* derrière, après, au bout de; *~ aceea* puis, ensuite; *~ părerea mea* d'après, selon, suivant mon avis.
dura *vb.* durer.
durere *s.* douleur *f.*
dureros *adj.* douloureux, -euse.
duș *s.* douche *f.*
dușumea *s.* plancher *m.*
duzină *s.* douzaine *f.*

ea *pron.* elle.
echilibru *s.* équilibre *m.*
echipa *vb.* équiper.
echipaj *s.* équipage *m.*
echipă *s.* équipe *f.*, *(sport)* camp. *m.*
eclipsa *vb.* éclipser.
economic *adj.* économique.
economie *s.* économie *f.*
economisi *vb.* économiser, épargner.
ecuator *s.* équateur *m.*
edificare *s.* édification *f.*
ediție *s.* édition *f.*
efect *s.* effet *m.*
eficace *adj.* efficace.
efort *s.* effort *m.*
egal *adj.* égal, pareil-,eille.
egala *vb.* égaler.
egretă *s.* aigrette *f.*
ei *pron.* ils, eux.
ei *interj.* eh!
el *pron.* il, lui.
elan *s.* élan *m.*
ele *pron.* elles.
electric *adj.* électrique.
electrician *s.* électricien *m.*
electricitate *s.* électricité *f.*
elefant *s.* éléphant *m.*
elegant *adj.* élégant, -e, chic.
element *s.* élément *m.*
eleșteu *s.* étang *m.*
elev *s.* élève *m.*, *f.*
elibera *vb.* libérer, délivrer.
eliberare *s.* libération *f.*
eliberator *adj.* și *s.* libérateur.
elice *s.* hélice *f.*
elogiu *s.* éloge *m.*
email *s.* émail *m.*
emisferă *s.* hémisphère *m.*
emoționant *adj.* émouvant, -e.
empiric *adj.* empirique.
energic *adj.* énergique.
englez **1.** *adj.* anglais, -e. **2.** *s.* Anglais.
enorm *adj.* énorme.
epocă *s.* époque *f.*
eră *s.* ère *f.*
eroină *s.* héroïne *f.*
erou *s.* héros *m.*
escalada *vb.* escalader.
escaladare *s.* escalade *f.*
espadrilă *s.* espadrille *f.*

estuar *s.* estuaire *m.*

eşapament *s.* échappement *m.*

etaj *s.* étage *m.*

etajeră *s.* étagère *f.*

etala *vb.* étaler, exhiber.

etalare *s.* étalage.

etapă *s.* étape *f.*

eu *pron.* je, moi.

evalua *vb.* évaluer.

eveniment *s.* événement *m.*

eventualitate *s.* éventualité *f.*

evident 1. *adj.* évident, -e. **2.** *adv.* évidemment.

evita *vb.* éviter.

evoca *vb.* évoquer.

exact 1. *adj.* exact, -e. **2.** *adv.* exactement, au juste.

exactitate *s.* exactitude *f.*

examen *s.* examen *m.*

excelent *adj.* excellent, -e.

excepta *vb.* excepter.

excepţie *s.* exception *f.*; *cu excepţia* à part.

excepţional *adj.* exceptionnel, -elle.

exces *s.* excès *m.*

excita *vb.* exciter.

exclama *vb.* exclamer.

exclude *vb.* exclure III.

excursie *s.* excursion *f.*

exemplar *adj.* şi *s.* exemplaire *m.*

exemplu *s.* exemple *m.*, modèle *m.*

exerciţiu *s.* exercice *m.*

exista *vb.* exister.

existenţă *s.* existence *f.*

expedia *vb.* expédier.

expeditor *s.* expéditeur *m.*

experienţă *s.* expérience *f.*

experimental *adj.* expérimental, -e.

explica *vb.* expliquer.

explicaţie *s.* explication *f.*

exploata *vb.* exploiter.

exploda *vb.* exploser, éclater.

exporta *vb.* exporter.

expres *s.* express *m.*

expropria *vb.* exproprier.

expunere *s.* exposition *f.*

extrage *vb.* extraire III.

extraordinar 1. *adj.* extraordinaire. **2.** *adv.* extraordinairement.

extremă *s.* (sport) ailier *m.*

ezita *vb.* hésiter.

ezitare *s.* hésitation *f.*

F

fabrica *vb.* fabriquer.

fabrică *s.* fabrique *f.*

face *vb.* faire; *ce mai ~ ţi?* comment allez-vous?

factor *s.* facteur *m.*

fag *s.* hêtre *m.*

fagure *s.* rayon de miel *m.*

faianţă *s.* faience *f.*

faimos *adj.* fameux, -euse.

fals 1. *adj.* faux, -ausse. **2.** *adv.* faussement.

fapt *s.* fait *m.*; *de ~* en réalité, en effet, en somme.

far *s.* phare *m.*, (la maşini) feu *m.*

farfurie *s.* assiette *f.*, plat *m.*

farfurioară *s.* soucoupe *f.*

farmacie *s.* pharmacie *f.*

farmacist *s.* pharmacien *m.*

farmec *s.* charme *m.*

fasole *s.* haricot *m.*

fason *s.* façon *f.*

fatal *adj.* fatal, -e.

fată *s.* fille *f.*, jeune fille *f.*

faţadă *s.* façade *f.*

faţă *s.* face *f.*, visage *m.*; *~ de masă* nappe *f.*; *în ~* devant, vis-à-vis; *~ în ~* en présence; *~ de* à l'égard de, par rapport à.

faună *s.* faune *f.*

favorit *adj.* favorit, -ite.

fazan *s.* faisan *m.*

făgădui *vb.* promettre III.

făină *s.* farine *f.*

făraş *s.* palette *f.*

fără *prep.* sans.

febră *s.* fièvre *f.*

fel *s.* sorte *f.*, genre *m.*, façon *f.*, manière *f.*; *~ de mîncare* plat *m.* *~ de ~* toutes sortes; *la ~* pareil, -eille, égal, -e.

felicita *vb.* féliciter.

femeie *s.* femme *f.*

fenomenal *adj.* phénoménal, -e.

ferăstrău *s.* scie *f.*

fereastră *s.* fenêtre *f.*

feri *vb.* éviter, se garder (de), se garer.

fericire *s.* bonheur *m.*; *din ~* heureusement, par bonheur.

ferm *adj.* ferme.

fermecător *adj.* charmant, -e.

fermoar *s.* fermeture-éclair *f.*

feroce *adj.* féroce.

fertil *adj.* fertile.

fertiliza *vb.* fertiliser.

festă *s.* tour *m.*

festival *s.* festival *m.*

fetiţă *s.* fillette *f.*

feudal *adj.* şi *s.* féodal, -e.

fi *vb.* être; *a ~ cît pe ce* faillir.

fiară *s.* fauve *m.*

ficat *s.* foie *m.*

fiecare 1. *pron.* chacun, -e. **2.** *adj.* chaque.

fier *s.* fer *m.*

fierar *s.* forgeron *m.*

fierbe *vb.* bouillir III, cuire III.

fiindcă *conj.* parce que.

film *s.* film *m.*

filon *s.* filon *m.*, veine *f.*

fin *adj.* fin, -e.

fineţe *s.* finesse *f.*

fir *s.* fil *m.*; *~ de păr* cheveu *m.*

fireşte *adv.* naturellement.

fisă *s.* jeton *m.*

fişă *s.* fiche *f.*

fişier *s.* fichier *m.*

fiu *s.* fils *m.*

fixa *vb.* fixer, établir II.

fizic *adj.* şi *s.* physique *f.*

fîn *s.* foin *m.*

fîntînă *s.* fontaine *f.*, puits *m.*

flagel *s.* fléau *m.*

fleac *s.* bagatelle *f.*, colifichet *m.*

floare *s.* fleur *f.*

floră *s.* flore *f.*

floretă *s.* fleuret *m.*

fluture *s.* papillon *m.*

foaie *s.* feuille *f.*

foaier *s.* foyer *m.*

foame *s.* faim *f.*; *a-i fi ~* avoir faim.

foarfece *s.* ciseaux *m. pl.*

foarte *adv.* très, hautement.

foc *s.* feu *m.*

folos *s.* profit *m.*, utilité *f.*; ce ~? à quoi bon?

folosi *vb.* employer, utiliser.

folositor *adj.* utile.

fond *s.* fond *m.*

fontă *s.* fonte *f.*

forestier *adj.* forestier, -ière.

forma *vb.* former.

formalitate *s.* formalité *f.*

formă *s.* forme *f.*

formidabil *adj.* formidable.

formular *s.* formule *f.*

formulare *s.* énoncé *m.*

forţa *vb.* forcer.

fotbal *s.* football *m.*

fotografie *s.* photographie *f.*, photo *f.*

fotoliu *s.* fauteuil *m.*

fragă *s.* fraise *f.*

fraged *adj.* tendre.

francez *adj.* français, -e; *s.* Français. *m.*

franţuzoaică *s.* Française *f.*

franzelă *s.* pain blanc *m.*, baguette *f.*

frapa *vb.* frapper.

frază *s.* phrase *f.*

freca *vb.* frotter.

frecvent *adj.* fréquent, -e.

frezor *s.* fraiseur *m.*

frică *s.* peur *f.*; *a-i fi ~* avoir peur.

fricos *adj.* peureux, -euse.

fricţie *s.* friction *f.*

frig *s.* froid *m.*; *este ~* il fait froid.

frige *vb.* rôtir II, griller.

frigider *s.* réfrigérateur *m.*

frigorific *adj.* frigorifique.

friptură *s.* rôti *m.*

frison *s.* frisson *m.*

frişcă *s.* crème (fouettée) *f.*

frîna *vb.* freiner.

frînă *s.* frein *m.*

frînghie *s.* corde *f.*

frontieră *s.* frontière *f.*

fruct *s.* fruit *m.*

fructieră *s.* coupe à fruits.

fructifer *adj.* fruitier, -ière.

frumos *adj.* beau, belle; joli, -e.

frumuseţe *s.* beauté *f.*

frumuşel *adj.* joli, -e.

frunte *s.* front *m.*

frunză *s.* feuille *f.*

frunzări *vb.* feuilleter.

fugi *vb.* fuir III, se sauver.

fular *s.* foulard *m.*

fulg *s.* (de zăpadă) flocon *m.*

fulger *s.* éclair *m.*

fum *s.* fumée *f.*

fuma *vb.* fumer.

fumător *s.* fumeur *m.*

funcţionar *s.* employé *m.*

fund *s.* fond *m.*

fundaș *s. (sport)* arrière. *m.*
fura *vb.* voler.
furculiță *s.* fourchette *f.*
furgon *s.* fourgon *m.*
furios *adj.* furieux, -euse.
furnal *s.* haut fourneau *m.*
furnică *s.* fourmi *f.*
furnitură *s.* fourniture *f.*
furniza *vb.* fournir II.
furtună *s.* tempête *f.*, orage *m.*
furtunos *adj.* orageux, -euse, houleux -euse.

G

galben *adj.* jaune.
galoș *s.* caoutchouc *m.*
gamă *s.* gamme *f.*
gara *vb.* garer.
garaj *s.* garage *m.*
garanta *vb.* garantir II; a ~ pt. cineva répondre de qn.
garanție *s.* garantie *f.*
gară *s.* gare *f.*
gard *s.* clôture *f.*, haie *f.*; ~ *viu* haie vive.
garderobă *s.* garde-robe *f.*
gargarisi *vb.* se gargariser.
garnitură *s.* (de vagoane) convoi *m.*, rame *f.*
gata *adj.* prêt, -e.
gaură *s.* trou *m.*
gazdă *s.* hôte *m.*, hôtesse *f.*
gazetar *s.* journaliste *m.*
gazon *s.* gazon *m.*
găină *s.* poule *f.*
gălăgie *s.* tapage *m.*, vacarme *m.*, chahut *m.*
gălbenuș *s.* jaune d'oeuf *m.*
găsi *vb.* trouver.
găti *vb.* cuire III, faire la cuisine; *a se* ~ faire sa toilette.
geam *s.* vitre *f.*, fenêtre *f.*
geamandură *s.* bouée *f.*
geamantan *s.* valise *f.*
gelos *adj.* jaloux, -ouse.
gen *s.* genre *m.*
geniu *s.* génie *m.*
genunchi *s.* genou *m.*
geografic *adj.* géographique.
geografie *s.* géographie *f.*
gesticula *vb.* gesticuler.
gheară *s.* griffe *f.*
gheată *s.* bottine *f.*
gheață *s.* glace *f.*
ghid *s.* guide *m.*
ghida *vb.* guider.
ghinion *s.* guigne *f.*, malchance *f.* poisse *f.* *(fam.)*, déveine *f.* *(fam).*
ghiocel *s.* perce-neige *m.*
ghionoaie *s.* pivert *m.*
ghips *s.* plâtre *m.*
ghișeu *s.* guichet *m.*
gimnastică *s.* gymnastique *f.*
ginere *s.* gendre *m.*
girafă *s.* girafe *f.*
giumbușluc *s.* drôlerie *f.*, clownerie *f.*
gîfîi *vb.* haleter.
gînd *s.* pensée *f.*, idée *f.*
gîndi *vb.* penser, songer, imaginer.
gîndire *s.* pensée *f.*
gînditor *adj.* pensif, -ive.
gîscă *s.* oie *f.*
gît *s.* (extern) cou *m.*, (intern) gorge *f.*
glonț *s.* balle *f.*
glorios *adj.* glorieux, -euse.
glumă *s.* plaisanterie *f.*, bon mot *m.*, blague *f.*
glumi *vb.* plaisanter, blaguer.
gol *adj.* nu, -e, vide.
gol *s.* but *m.*
gologan *s.* sou *m.*
gospodărie *s.* ménage *m.*
gospodină *s.* ménagère *f.*
grabă *s.* hâte *f.*
grad *s.* degré *m.*
grai *s.* parler *m.*
grajd *s.* (de vite) étable *f.*, (de cai) écurie *f.*
gramatică *s.* grammaire *f.*
graniță *s.* frontière *f.*
grapă *s.* herse *f.*
gras *adj.* gras, -asse.
gratuit *adj.* gratuit, -e.
grație *s.* grâce *f.*
gravita *vb.* graviter.
grăbi *vb.* (se) hâter, (se) presser, (se) dépêcher, s'empresser, se grouiller *(fam.)*: *a nu se* ~ prendre son temps.
grăbit *adj.* pressé, -e.
grădinar *s.* jardinier *m.*
grădină *s.* jardin *m.*
grădinări *vb.* jardiner.
grădinărit *s.* jardinage *m.*
grămadă *s.* tas *m.*, ramassis *m.*
grăsime *s.* (crudă) graisse *f.*, (topită) saindoux *m.*
greață *s.* nausée *f.*
grebla *vb.* ratisser.
greblă *s.* râteau *m.*
greșeală *s.* faute *f.*, tort *m.*
greșit *adj.* faux, fausse, fautif, -ive.
greu 1. *adj.* lourd, -e, difficile. **2.** *adv.* difficilement.
greutate *s.* poids *m.*, difficulté *f.*
grevist *s.* gréviste *m.*
gri *adj.* gris, -e.
grijă *s.* souci *m.*, soin *m.*
grimasă *s.* grimace *f.*
grindină *s.* grêle *f.*
griș *s.* semoule *f.*
grîu *s.* blé *m.*
groază *s.* horreur *f.*
groaznic 1. *adj.* épouvantable, affreux, -euse. **2.** *adv.* épouvantablement, affreusement.
gros *adj.* gros, -osse, pâteux, -euse.
grozav *adj.* extraordinaire, épatant, -e, chouette *(fam.).*
grup *s.* groupe *m.*
guler *s.* col *m.*
gură *s.* bouche *f.*
gust *s.* goût *m.*
gusta *vb.* goûter.
gustare *s.* goûter *m.*
gustos *adj.* succulent, -e, savoureux, -euse.
guturai *s.* rhume *m.*
guvern *s.* gouvernement *m.*
guverna *vb.* gouverner.
guvernare *s.* gouvernement *m.*

H

hai *interj.* allons!; *hai?* hein?
haină *s.* vêtement *m.*, veste *f.*, veston *m.*
halat *s.* robe de chambre *f.*; ~ *de baie* peignoir *m.*
hală *s.* halle *f.*
hamal *s.* porteur *m.*
harababură *s.* désordre *m.*, remue-ménage *m.*
harnic *adj.* travailleur, -euse, industrieux, -euse.
hartă *s.* carte *f.*
haz *s.* gaîté *f.*; *a avea* ~ être marrant *(fam.).*
hăț *s.* guide *f.*
hectar *s.* hectare *m.*
herghelie *s.* haras *m.*
hipnotiza *vb.* hypnotiser.
hipnotizator *s.* hypnotiseur *m.*
hîrleț *s.* bêche *f.*
hîrtie *s.* papier *m.*
hochei *s.* hockey *m.*
hohot *s. (în expr.)* ~ *de rîs* éclat de rire *m.*; ~ *de plîns* sanglot *m.*
hoinări *vb.* flâner.
hol *s.* hall *m.*
holeră *s.* choléra *m.*
horn *s.* cheminée *f.*
hotărî *vb.* décider.
hotel *s.* hôtel *m.*
hrană *s.* nourriture *f.*
hrăni *vb.* nourrir II.
hrănitor *adj.* nourrissant, -e.
huilă *s.* houille *f.*

I

ianuarie *s.* janvier *m.*
iar *adv.* de nouveau, à nouveau.
iarbă *s.* herbe *f.*
iarnă *s.* hiver *m.*
iată *interj.* voici, voilà.
iaurt *s.* yaourt *m.*

iaz *s.* étang *m.*
idee *s.* idée *f.*
identic *adj.* identique, pareil, -eille.
identitate *s.* identité *f.*
ieftin *adj.* bon marché.
iepure *s.* lièvre *m.*, lapin *m.*
ieri *adv.* hier.
ierta *vb.* pardonner.
iertare *s.* pardon *m.*
ieşi *vb.* sortir III; *a ~ la loc deschis* déboucher; *a-şi ~ din sărite* s'emballer.
ignorant *s.* ignorant *m.*
iluzionist *s.* illusionniste *m.*
imagina *vb.* imaginer, figurer.
imaginaţie *s.* imagination *f.*
imagine *s.* image *f.*
imediat *adv.* immédiatement, tout de suite, sur le champ.
imortaliza *vb.* immortaliser.
impacienta *vb.* (s')impatienter.
impermeabil *s.* imperméable *m.*
implora *vb.* implorer, supplier.
importa *vb.* importer.
important *adj.* important, -e.
importanţă *s.* importance *f.*
imposibil *adj.* impossible.
imprecis *adj.* imprécis, -e, vague.
impresie *s.* impression *f.*
impresionant *adj.* impressionnant, -e.
imprima *vb.* imprimer.
improviza *vb.* improviser.
imprudenţă *s.* imprudence *f.*
impunător *adj.* imposant, -e.
impune *vb.* imposer.
in *s.* lin *m.*
incapabil *adj.* incapable.
incendia *vb.* incendier.
incendiu *s.* incendie *m.*
incomparabil *adj.* incomparable.
inconştienţă *s.* inconscience *f.*
incursiune *s.* incursion *f.*
indemnizaţie *s.* indemnisation *f.*
indica *vb.* indiquer, désigner.
indigen *adj.* indigène.
indigna *vb.* (s') indigner.
indispensabil *adj.* indispensable.
individ *s.* individu *m.*, quidam *m.*
individual *adj.* individuel, -elle.
indolent *adj.* indolent, -e.
industrial *adj.* industriel, -elle.
industrie *s.* industrie *f.*
inel *s.* bague *f.*
infern *s.* enfer *m*
infernal *adj.* infernal, -e.
infirmier *s.* infirmier *m.*, garde-malade *m.* şi *f.*
informa *vb.* informer, avertir II, renseigner.
informaţie *s.* information *f.*, renseignement *m.*
inginer *s.* ingénieur *m.*
inimă *s.* cœur *m.*
injecţie *s.* injection *f.*, piqûre *f.*
inscripţie *s.* inscription *f.*
insectă *s.* insecte *m.*
insomnie *s.* insomnie *f.*
instala *vb.* installer.
instalator *s.* plombier *m.*
instituţie *s.* institution *f.* établissement *m.*
instructiv *adj.* instructif, -ive.
instructor *s.* (*sport*) moniteur *m.*
instrui *vb.* instruire III.
instrument *s.* instrument *m.*
instrumentist *s.* instrumentiste *m.*
insucces *s.* échec *m.*
insuficient *adj.* insuffisant, -e.
insulă *s.* île *f.*
insurecţie *s.* insurrection *f.*, révolte *f.*
intact *adj.* intact, -e.
inteligent *adj.* intelligent, -e.
inteligenţă *s.* intelligence *f.*
intens *adj.* intense.
intenţie *s.* intention *f.*
inter *s.* (*sport*) intérieur *m.*, inter *m.*
interdicţie *s.* interdiction *f.*
interes *s.* intérêt *m.*
interesa *vb.* intéresser.
interesant *adj.* intéressant, -e.
intermediar *adj.* şi *s.* intermédiaire *m.*
intern *adj.* intérieur, -e, interne.
interna *vb.* (în spital) hospitaliser.
internaţional *adj.* international, -e.
intersecţie *s.* intersection *f.*, croisement *m.*
interveni *vb.* intervenir III.
interviu *s.* interview *f.*
interzice *vb.* interdire III, défendre III.
interzicere *s.* défense *f.*
intitula *vb.* intituler.
intra *vb.* entrer.
introduce *vb.* introduire III.
inutil *adj.* inutile.
invada *vb.* envahir II.
invidie *s.* envie *f.*
invidios *adj.* envieux, -euse, jaloux, -ouse.

invita *vb.* inviter.
invitat *s.* invité *m.*
invitaţie *s.* invitation *f.*
ironie *s.* ironie *f.*
ispiti *vb.* tenter.
ispititor *adj.* tentant, -e.
ispravă *s.* exploit *m.*
isprăvi *vb.* finir II, terminer, achever.
istoric **1.** *adj.* historique. **2.** *s.* historien *m.*
istorie *s.* histoire *f.*, récit *m.*
istovi *vb.* éreinter.
itinerar *s.* itinéraire *m.*
iubi *vb.* aimer.
iubitor *adj.* aimant, -e, tendre.
iulie *s.* juillet *m.*
iunie *s.* juin *m.*
izbucni *vb.* éclater.
izvor *s.* source *f.*

îi *pron.* les, lui.
îl *pron.* le.
îmbarca *vb.* embarquer.
îmbătrîni *vb.* vieillir II.
îmblăciu *s.* fléau *m.*
îmblînzi *vb.* apprivoiser.
îmblînzitor *s.* dompteur, *m.* dresseur *m.*
îmbolnăvi *vb.* tomber malade.
îmbrăca *vb.* habiller, vêtir III; *prost ~t* mal nippé.
îmbrăţişa *vb.* embrasser, enlacer.
îmbucătăţi *vb.* morceler.
îmbumba *vb.* boutonner.
îmbuteliere *s.* embouteillage *m.*
îmi *pron.* me, moi.
împacheta *vb.* emballer.
împăduri *vb.* boiser.
împădurit *adj.* boisé, -e.
împărat *s.* empereur *m.*
împărăteasă *s.* impératrice *f.*
împărţi *vb.* partager, répartir II, diviser.
împărţire *s.* division *f.*
împătri *vb.* quadrupler.
împiedica *vb.* empêcher.
împotriva *prep.* contre.
împrejur *adv.* autour.
împrejurime *s.* alentours *m. pl.*
împreună *adv.* ensemble, de compagnie.
împrieteni *vb.* se lier d'amitié.
împroşca *vb.* éclabousser.
împrumut *s.* prêt *m.*, emprunt *m.*
împrumuta *vb.* (cuiva) prêter; (de la cineva) emprunter.
împuşcătură *s.* coup de feu *m.*
în *prep.* dans, en.
înainta *vb.* avancer.
înaintaş *s.* (*sport*) avant *m.*
înainte *adv.* (în spaţiu) devant, en face (în timp) avant, auparavant.
înalt *adj.* grand, -e, haut, -e.
înapoia *vb.* rendre III; *a se ~* rentrer, être de retour, revenir III.
înapoiere *s.* retour *m.*
înarma *vb.* armer, munir II.
înălţa *vb.* élever, hausser, dresser.
înălţime *s.* hauteur *f.*
înăuntru *adv.* dedans.
încasa *vb.* encaisser, toucher.
încă *adv.* encore.
încăierare *s.* bagarre *f.*
încăleca *vb.* monter à cheval, enjamber.
încălţa *vb.* chausser.
încălţător *s.* chausse-pied *m.*
încălţăminte *s.* chaussure *f.*
încălzi *vb.* chauffer, réchauffer, échauffer.
încăpăţîna *vb.* s'entêter.
încăpăţînare *s.* entêtement; *cu ~* obstinément.
încăpere *s.* pièce *f.*
încărca *vb.* charger.
începe *vb.* commencer, débuter.
începere *s.* commencement *m.*; *cu ~ de la* depuis, à partir de.
început *s.* commencement *m.*, début *m.*
încerca *vb.* essayer, tenter, chercher, tâcher.
încercare *s.* essai *m.*, tentative *f.*
încet **1.** *adj.* lent, -e. **2.** *adv.* lentement, doucement.
înceta *vb.* cesser.
încetini *vb.* ralentir II.
încheia *vb.* achever; (despre o haină) boutonner.
încheiere *s.* conclusion *f.*

închide *vb.* fermer, enfermer; *a ~ o valiză* boucler une valise.
închina *vb.* toaster, trinquer.
închipui *vb.* se figurer, s'imaginer.
închiria *vb.* louer.
închiriere *s.* location *f.*
închis *adj.* fermé, -e, (pentru culori) foncé, -e.
închisoare *s.* prison *f.*
încînta *vb.* enchanter, ravir II.
înconjur *s.* tour *m.*
încrede *vb.* se fier.
încreți *vb.* froncer, rider.
încrucișa *vb.* croiser.
încrucișare *s.* croisement *m.*
încrunta *vb.* froncer les sourcils.
încuia *vb.* enfermer, fermer.
încuietoare *s.* serrure *f.*; (= întrebare grea) colle *f.*; *a pune întrebări grele* poser des colles.
încurcat *adj.* embarrassé, -e.
încurcătură *s.* embarras *m.*
îndată *adv.* aussitôt, tout de suite; *~ ce* aussitôt que, dès que.
îndărăt *adv.* derrière, en arrière.
îndemînare *s.* habileté *f.*, adresse *f.*, dextérité *f.*
îndemînatic **1.** *adj.* habile, adroit, -e. **2.** *adv.* habilement, adroitement.
îndemînă *adv.* *(în expr.) la ~* sous la main.
îndeosebi *adv.* surtout.
îndepărta *vb.* éloigner.
îndepărtat *adj.* (în spațiu) éloigné, -e; (în timp) reculé, -e.
îndeplini *vb.* accomplir II, remplir II.
îndeplinire *s.* accomplissement *m.*
îndoi *vb.* plier; *a se ~* (de ceva) douter.
îndoială *s.* doute *m.*
îndoielnic *adj.* douteux, -euse.
îndrăgostit *adj.* épris, -e.
îndrăzneală *s.* audace *f.*, hardiesse *f.*, témérité *f.*, aplomb *m.*
îndrăzneț *adj.* audacieux, -euse, hardi, -e, téméraire.
îndrăzni *vb.* oser.
îndrepta *vb.* diriger.
îndura *vb.* subir II, endurer.
înec *s.* noyade *f.*
îneca *vb.* noyer.
înfățișare *s.* aspect *m.*, mine *f.*
înfige *vb.* ficher, enfoncer.
înfiora *vb.* frémir II, avoir la chair de poule.
înflori *vb.* fleurir II, s'épanouir II.
înfloritor *adj.* florissant, -e.
înfrunta *vb.* défier.
îngădui *vb.* permettre III.
înger *s.* ange *m.*
îngheț *s.* gel *m.*, gelée *f.*
îngheța *vb.* glacer, geler.
înghețat *adj.* (despre ființe) transi, -e (de froid).
înghețată *s.* glace *f.*
înghiți *vb.* avaler.
îngrămădeală *s.* cohue *f.*, embarras *m.*
îngrășămînt *s.* engrais *m.*
îngriji *vb.* soigner.
îngrijire *s.* soin *m.*
îngrijorat *adj.* inquiet, -iète.
îngrijorător *adj.* inquiétant, -e.
îngropa *vb.* enfouir II, enterrer.
îngroșa *vb.* grossir II.
îngust *adj.* étroit, -e.
îngusta *vb.* rétrécir II.
înlesni *vb.* faciliter.
înlocui *vb.* remplacer.
înmulți *vb.* multiplier.
înmulțire *s.* mutliplication *f.*, reproduction *f.*
înnăbuși *vb.* étouffer.
înnăscut *adj.* inné, -e.
înot *s.* nage *f.*, natation *f.*; *~ (în stil) liber* crawl *m.*
înota *vb.* nager.
înotător *s.* nageur *m.*
înregistra *vb.* enregistrer.
însă *conj.* mais.
însămînțare *s.* ensemencement *m.*, semailles *f. pl.*
însărcina *vb.* charger.
înscrie *vb.* inscrire III.
înscriere *s.* inscription *f.*
însemna *vb.* marquer.
însemnat *adj.* important, -e, remarquable, considérable.
însemnătate *s.* importance *f*
însenina *vb.* s'éclaircir II.
însetat *adj.* assoiffé, -e.
însorit *adj.* ensoleillé, -e.
însoți *vb.* accompagner; *a ~ înapoi* raccompagner.
însoțitoare *s.* compagne; *~ de bord* hôtesse de l'air.
însoțitor *s.* compagnon *m.*
însuflețire *s.* animation *f.*

însuflețit *adj.* animé, -e.
însumi, însămi, înșine, însene *pron.* même.
înșela *vb.* tromper.
înșelător *adj.* trompeur, -euse.
înștiința *vb.* informer, avertir II.
înșuruba *vb.* visser.
întemeia *vb.* fonder.
întinde *vb.* tendre III, étendre III.
întindere *s.* étendue *f.*
întineri *vb.* rajeunir II.
întins *adj.* étendu, -e.
întîi *adv.* d'abord, primo.
întîlni *vb.* rencontrer.
întîlnire *s.* rencontre *f.*, rendez-vous *m.*
întîmpina *vb.* accueillir III.
întîmpinare *s.* accueil *m.*
întîmpla *vb.* arriver; *se întîmplă* il arrive.
întîmplare *s.* événement *m.*, aventure *f.*, hasard *m.*; *din ~* par hasard.
întîrzia *vb.* tarder, être en retard.
întîrziere *s.* retard *m.*
întoarce *vb.* tourner, retourner, rentrer, être de retour, revenir; *a se ~* (cu capul) se retourner; *a se ~ acasă* rentrer chez soi; *a se ~ înapoi* (de undeva) rebrousser chemin; *a ~ ceasul* remonter la montre.
întoarcere *s.* retour *m.*
între *prep.* entre.
întreba *vb.* demander.
întrebare *s.* question *f.*
întrebuința *vb.* employer, utiliser.
întrebuințare *s.* emploi *m.*
întreg *adj.* entier, -ière, intact, -e.
întregime *s.* totalité *f.*; *în ~* entièrement, tout à fait.
întreprinde *vb.* entreprendre III.
întreprindere *s.* entreprise *f.*
întrerupe *vb.* interrompre III.
întretăiere *s.* intersection *f.*
întunecat *adj.* sombre.
întunecos *adj.* obscur, -e, sombre.
întuneric *s.* obscurité *f.*, ténèbres *f. pl.*
înțelegător *adj.* compréhensif, -ive.
înțelege *vb.* comprendre III, saisir II, entendre III.
înțelegere *s.* entente *f.*
înțelept *adj.* sage.
înțeles *(în expr.) bine ~* bien entendu, certainement.
înțepa *vb.* piquer.
înțepătură *s.* piqûre *f.*
învăța *vb.* apprendre III.
înverșuna *vb.* acharner.
învingător *adj.* vainqueur *m.*
învîrti *vb.* tourner.
înzăpezit *adj.* neigeux, -euse, enneigé, -e.
înzestra *vb.* doter, munir II.
îți *pron.* te, toi

J

jaluzea *s.* persienne *f.*
jandarm *s.* gendarme *m.*
jder *s.* martre *f.*
jeleu *s.* gelée *f.*
jena *vb.* gêner.
jerbă *s.* gerbe *f.*
jeton *s.* jeton *m.*
jigni *vb.* offenser, froisser, vexer.
joc *s.* jeu *m.*
joi *s.* jeudi *m.*
jongla *vb.* jongler.
jongler *s.* jongleur *m.*
jos **1.** *adj.* bas, basse. **2.** *adv.* en bas; *a merge pe ~* aller à pied.
jovial *adj.* jovial, -e.
juca *vb* jouer.
jucărie *s.* jouet *m.*
jucător *s.* jouer *m.*
judeca *vb.* juger.
judecată *s.* raison *f.*, raisonnement *m.*
jug *s.* joug *m.*
jumări *s.* œufs brouillés *m. pl.*
jumătate **1.** *s.* moitié *f.*. **2.** *adj.* demi, -e, mi; *o ~ de oră* une demi-heure; *la ~ a drumului* à mi-chemin.
jupon *s.* jupon *m.*
jura *vb.* jurer.
jurnal *s.* journal *m.*, (la cinema) actualités *f. pl.*
just *adj.* juste.

K

kilogram *s.* kilogramme *m.*; *jumătate de* ~ livre *f.*

kilometru *s.* kilomètre *m.*

L

la *prep.* à, chez; ~ *anul* l'année prochaine.
lac *s.* lac *m.*
lac *s.* vernis *m.*
ladă *s.* caisse *f.*
lalea *s.* tulipe *f.*
lamă *s.* lame *f.*
laminator *s.* lamineur *m.*
laminor *s.* laminoir *m.*
lampă *s.* lampe *f.*; ~ *de noptieră* lampe de chevet.
lansa *vb.* lancer.
lanț *s.* chaîne *f.*
lapte *s.* lait *m.*
larg *adj.* large; *adv.* largement; *a fi în* ~*ul* său se sentir à son aise.
laș *adj.* lâche.
lateral *adj.* latéral, -e.
latin *adj.* latin, -e; *limba* ~*ă* le latin.
latitudine *s.* latitude *f.*
laudă *s.* éloge *m.*
lavabou *s.* lavabo. *m.*
lăcătuș *s.* serrurier *m.*
lăcomie *s.* gourmandise *f.*, convoitise *f.*, envie *f.*
lăcrămioară *s.* muguet *m.*
lămîie *s.* citron *m.*
lămuri *vb.* expliquer, éclaircir II, éclairer.
lămurire *s.* explication *f.*, éclaircissement *m.*
lămurit 1. *adj.* clair, -e, distinct, -e. **2.** *adv.* clairement, nettement.
lăptar *s.* crémier *m.*
lăptărie *s.* crêmerie *f.*
lăsa *vb.* laisser; *a* ~ *în pace* laisser tranquille, ficher la paix *(fam.)*.
lătra *vb.* aboyer.
lăuda *vb.* louer, vanter, s'enorgueillir II.
le *pron.* les, leur.
lectură *s.* lecture *f.*
lecție *s.* leçon *f.*
lega *vb.* lier, attacher, (pt. cărți) relier, (pt. corăbii) amarrer.
legăna *vb.* balancer.
legător *s.* relieur *m.*
legătură *s.* lien *m.*, rapport *m.*, (telefonică) communication *f.*, liaison *f.*
lege *s.* loi *f.*; ~ *circulației* code *m.* de la route
legumă *s.* légume *m.*
lemn *s.* bois *m.*
lene *s.* paresse *f.*
leneș *adj.* paresseux, -euse.
lenjerie *s.* linge *m.*, lingerie *f.*
lentilă *s.* lentille *f.*
leșie *s.* lessive *f.*
leșin *s.* évanouissement *m.*
leșina *vb.* s'évanouir II.
lețcaie *s.* rond *m.* *(fam.)*.
leu *s.* lion *m.*
liană *s.* liane *f.*
liber *adj.* libre.
liberator *adj.* libérateur, -trice.
libertate *s.* liberté *f.*
librar *s.* libraire *m.*
librărie *s.* librairie *f.*
lichior *s.* liqueur *f.*
limbă *s.* langue *f.*
limita *vb.* limiter, borner.
limpede *adj.* clair, -e.
limpezire *s.* clarification *f.*
lingereasă *s.* lingère *f.*
lingură *s.* cuiller *f.*; ~ *de pantofi* chausse-pied *m.*; ~ *de supă* louche *f.*
linie *s.* ligne *f.*
liniște 1. *s.* silence *m.*. **2.** *interj.* chut!
liniști *vb.* calmer, apaiser, rassurer.
liniștit 1. *adj.* calme, tranquille. **2.** *adv.* tranquillement, paisiblement.
linte *s.* lentille *f.*

lipsi *vb.* manquer; *a se* ~ *de ceva* se passer de qch., se priver de qch.
lipsit *adj.* dépourvu, -e; *a fi* ~ *de* manquer de.
listă *s.* liste *f.*; ~ *de bucate* carte *f.*, menu.
literalmente *adv.* littéralement.
literatură *s.* littérature *f.*
literă *s.* lettre *f.*
litoral *s.* littoral *m.*
litru *s.* litre *m.*
livadă *s.* verger *m.*
livra *vb.* livrer.
loc *s.* lieu *m.*, place *f.* endroit *m.*, contrée f. parages *m.* *pl.*; *de* ~ pas du tout, nullement, point, guère, *pe* ~ sur place.
lînă *s.* laine.
lîngă *prep.* près, auprès, à côté; *pe* ~ *aceasta* par ailleurs, en outre.
localitate *s.* localité *f.*; ~ *mică* patelin *m.*
locomotivă *s.* locomotive *f.*
locui *vb.* habiter.
locuință *s.* habitation *f.*, logement *m.*
locuitor *s.* habitant *m.*
logodi *vb.* fiancer.
logodnic *s.* fiancé *m.*
logodnică *s.* fiancée *f.*
lojă *s.* loge *f.*, baignoire *f.*
lopată *s.* pelle *f.*
lor *adj.* și *pron.* leur.
lovi *vb.* frapper, cogner, taper, claquer.
lovitură *s.* coup *m.*; ~ *liberă* coup franc; ~ *de colț* corner.
lua *vb.* prendre III, emmener, emporter, enlever, (pt. lichide și *fig.*) puiser; *a* ~ *din cui* décrocher.
lucernă *s.* luzerne *f.*
luci *vb.* luire III.
lucra *vb.* travailler.
lucrare *s.* travail *m.*, ouvrage *m.*
lucru *s.* chose *f.*, objet *m.*, travail *m.*, ouvrage *m.*
lulea *s.* pipe *f.*
lume *s.* monde *m.*, gens *pl.*
lumina *vb.* éclairer.
lumină *s.* lumière *f.*, jour *m.*
luminiș *s.* clairière *f.*
luminare *s.* bougie *f.*
lună *s.* lune *f.*
lung *adj.* long, -gue.
lungime *s.* longueur *f.*; ~ *de undă* gamme d'ondes *f.*
luni *s.* lundi *m.*
lup *s.* loup *m.*
lupta *vb.* lutter, combattre III.
luptă *s.* lutte *f.*, combat *m.*, bataille *f.*
luptător *s.* lutteur, -euse, combattant, -e.
lustru *s.* vernis m.
lustragiu *s.* cireur *m.*
lustrui *vb.* cirer, astiquer, polir II.

M

macara *s.* grue *f.*
maestru *s.* maître *m.*
magazin *s.* magasin *m.*
magistrat *s.* magistrat *m.*
magnetofon *s.* magnétophone *m.*
mai *adv.* encore, davantage.
mai *s.* (luna) mai *m.*
maiestuos *adj.* majestueux, -euse.
maimuță *s.* singe *m.*
maiou *s.* maillot *m.*
maistru *s.* contremaître *m.*
majoritate *s.* majorité *f.*, la plupart.
mal *s.* berge *f.*, rive *f.*, rivage *m.*
mamă *s.* mère *f.*, maman *f.*
mandat *s.* mandat *m.*
manej *s.* manège *m.*
manevră *s.* manœuvre *f.*
manichiură *s.* manucure *f.*
manichiuristă *s.* manucure *f.*
manie *s.* manie *f.*
manieră *s.* manière *f.*
mansardă *s.* mansarde *f.*
manșetă *s.* manchette *f.*
manual *s.* manuel *m.*, précis *m.*
marca *vb.* marquer.
marcă *s.* (poștală) timbre-poste *m.*
mare *adj.* grand, -e, gros, grosse; *mai* ~ (ca vîrstă) aîné, -e.
mare *s.* mer *f.*
marfă *s.* marchandise *f.*
margine *s.* bord *m.*
marinar *s.* matelot, *m.*; ~ *încercat* loup de mer *m.*
marină *s.* marine *f.*

marmeladă *s.* marmelade *f.*
marmură *s.* marbre *m.*
martie *s.* mars *m.*
marți *s.* mardi *m.*
masă *s.* table *f.*; *după* ~ après midi; *înainte de* ~ avant midi, matinée *f.*
masca *vb.* masquer.
mască *s.* masque *m.*
masor *s.* masseur *m.*
mașină *s.* machine *f.*, voiture *f.*, auto *f.*, bagnole *f.* (*fam.*); ~ *de gătit* cuisinière *f.*, fourneau *m.*; ~ *de tuns* tondeuse *f.*
mașinărie *s.* mécanisme *m.*, mécanique *f.*
matelot *s.* matelot *m.*, marin *m.*
matematică *s.* mathématiques *f. pl.*
material *adj.* matériel, -elle.
materie *s.* matière *f.*; *în* ~ *de* en fait de.
matinal *adj.* matinal, -e.
matineu *s.* matinée *f.*
mazăre *s.* pois *m.*
mă *pron.* me, moi.
măcar *adv.* au moins.
măcelar *s.* boucher *m.*
măcina *vb.* moudre III.
mămică *s.* maman *f.*
mănăstire *s.* monastère *m.*, couvent *m.*
mănunchi *s.* (de legume) botte *f.*
mănușă *s.* gant *m.*
măr *s.* pomme *f.*, pommier *m.*
măreț *adj.* magnifique, grandiose.
mărgea *s.* perle *f.*
mărturisi *vb.* avouer.
mărunt *adj.* menu, -e.
măsea *s.* dent *f.*
măsura *vb.* mesurer.
măsură *s.* mesure *f.*
mătase *s.* soie *f.*
mătura *vb.* balayer.
mătură *s.* balai *m.*
mătușă *s.* tante *f.*
mea 1. *adj.* ma. **2.** *pron.* la mienne.
mecanic *s.* mécanicien *m.*, mécano *m.*
meci *s.* match *m.*
medalie *s.* médaille *f.*
medic *s.* médecin *m.*
medicament *s.* médicament *m.*, remède *m.*
medicină *s.* médecine *f.*
medie *s.* moyenne *f.*
mei 1. *adj.* mes. **2.** *pron.* les miens.
mele 1. *adj.* mes. **2.** *pron.* les miennes.

melodie *s.* mélodie *f.*
membru *s.* membre *m.*
memorie *s.* mémoire *f.*
menaj *s.* ménage *m.*
menajament *s.* ménagement *m.*, égards *m. pl.*
menajer *adj.* ménager, -ère.
meniu *s.* menu *m.*
mereu *adv.* toujours.
merge *vb.* aller, marcher; *a* ~ *pe jos* aller à pied; *a* ~ *cu mașina* rouler en voiture.
meridian *s.* méridien *m.*
merinde *s.* vivres *m. pl.*
merinos *s.* mérinos *m.*
merit *s.* mérite *m.*
merita *vb.* mériter.
mers *s.* marche *f.*, allure *f.*; ~*ul trenurilor* horaire des trains *m.*, indicateur des chemins de fer *m.*
meserie *s.* métier *m.*, état *m.*
mesteacăn *s.* bouleau *m.*
metal *s.* métal *m.*
metalic *adj.* métallique.
metalurgist *s.* métallo *m.*
metan *s.* méthane *m.*
meteorologie *s.* météorologie *f.*, météo *f.*
metodă *s.* méthode *f.*
metru *s.* mètre *m.*
meu 1. *adj.* mon. **2.** *pron.* le mien.
mezanin *s.* entresol *m.*
mezelar *s.* charcutier *m.*
mezelărie *s.* charcuterie *f.*
mezeluri *s.* charcuterie *f.*
mezin *adj.* cadet, -ette.
mezzosoprană *s.* contralto *m.*
mic *adj.* petit, -e; *mai* ~ plus petit, moindre.
micuț *adj.* tout petit, toute petite, mignon, -onne.
mie *num.* mille; **mii** des milliers.
miel *s.* agneau *m.*
miercuri *s.* mercredi *m.*
miere *s.* miel *m.*
mierlă *s.* merle *m.*
mieuna *vb.* miauler.
miez *s.* (de noapte) minuit.
migrator *adj.* migrateur, -trice.
mijloc *s.* milieu *m.*
milă *s.* pitié *f.*
milenar *s.* millénaire *m.*
milion *num.* million *m.*
mină *s.* mine *f.*
mine *pron.* moi.

miner *s.* mineur *m.*
mineral *s.* minéral *m.*
minereu *s.* minerai *m.*
minge *s.* balle *f.*, ballon *m.*
minister *s.* ministère *m.*
ministru *s.* ministre *m.*
minți *vb.* mentir III.
minunat 1. *adj.* merveilleux, -euse, superbe, magnifique; **2.** *adv.* merveilleusement.
minunăție *s.* merveille *f.*
minune *s.* merveille *f.*; *de* ~ à merveille.
minut *s.* minute *f.*
mira *vb.* tonner.
mire *s.* marié *m.*
mireasă *s.* mariée *f.*
miros *s.* odeur *f.*
mirosi *vb.* sentir III.
mistreț *s.* sanglier *m.*
mișca *vb.* bouger, remuer.
mișcare *s.* mouvement *m.*
mișuna *vb.* grouiller.
mîhnire *s.* chagrin *m.*
mîhnit *adj.* désolé, -e, peiné, -e.
mîine *adv.* demain.
mînă *s.* main *f.*
mînca *vb.* manger.
mîncare *s.* manger *m.*
mîncăcios *adj.* gourmand, -e.
mîndri *vb.* s'enorgueillir II.
mîndrie *s.* fierté *f.*
mîndru *adj.* fier, -fière.
mînecă *s.* manche *f.*
mîner *s.* manche *m.*, poignée *f.*
mîngîiere *s.* caresse *f.*
mînia *vb.* se fâcher, se mettre en colère, s'emballer (*fam.*).
mînie *s.* colère *f.*
mînz *s.* poulain *m.*
moară *s.* moulin *m.*; ~ *de apă* moulin à eau; ~ *de vînt* moulin à vent.
mod *s.* mode *m.*, manière *f.*
modă *s.* mode *f.*
model *s.* modèle *m.*
modern *adj.* moderne.
moft *s.* (*în expr.*) *a face* ~*uri* faire des façons.
moment *s.* moment *m.*, instant *m.*; *în tot* ~ *ul* à tout moment.
mondial *adj.* mondial, -e.
monedă *s.* monnaie *f.*
monografie *s.* monographie *f.*

montor *s.* monteur *m.*
monument *s.* monument *m.*
morcov *s.* carotte *f.*
mormăi *vb.* grommeler, ronchonner.
morocănos *adj.* maussade, hargneux, -euse.
mortar *s.* mortier *m.*
mostră *s.* échantillon *m.*
moșneag *s.* vieillard *m.*
motiv *s.* motif *m.*, raison *f.*
motocicletă *s.* motocyclette *f.*, moto *f.*
motor *s.* moteur *m.*
mototoli *vb.* froisser.
moțăi *vb.* sommeiller.
muc *s.* (de țigară) mégot *m.*
mugi *vb.* mugir II.
mugur *s.* bourgeon *m.*
muia *vb.* mouiller.
mulge *vb.* traire III.
mult *adv.* beaucoup, maint, -e; *mai* ~ plus, davantage; *prea* ~ trop; *cel* ~ au plus, tout au plus; *mai* ~ *sau mai puțin* plus ou moins; ~ *timp* longtemps; *de* ~ *timp* depuis longtemps; *cu atît mai* ~ à plus forte raison.
multicolor *adj.* multicolore.
mulțime *s.* foule *f.*, tas *m.*
mulțumi *vb.* remercier.
mulțumesc *interj.* merci.
mulțumire *s.* remerciement *m.*, satisfaction *f.*
mulțumit *adj.* content, -e, satisfait, -e.
muncă *s.* travail *m.*, oeuvre *f.*, boulot *m.* (*fam.*).
munci *vb.* travailler.
muncitor 1. *s.* ouvrier *m.*. **2.** *adj.* travailleur, -euse.
munte *s.* montagne *f.*
mură *s.* mûre *f.*
muri *vb.* mourir III.
musafir *s.* hôte *m.*, invité *m.*
muscă *s.* mouche *f.*
musculos *adj.* musclé, -e.
must *s.* moût *m.*
mustață *s.* moustache *f.*
mușama *s.* toile cirée *f.*
mușca *vb.* mordre III, piquer.
mușchi *s.* muscle *m.*
mut *adj.* muet, -ette.
muzeu *s.* musée *m.*
muzică *s.* musique *f.*

N

nailon *s.* nylon *m.*
naiv *adj.* naïf, -ive.
napolitană *s.* gaufrette *f.*
narcisă *s.* narcisse *m.*
nas *s.* nez *m.*
nasture *s.* bouton *m.*
naş *s.* parrain *m.*
naşă *s.* marraine *f.*
naşte *vb.* naître III.
naştere *s.* naissance *f.*
nataţie *s.* natation *f.*
natural **1.** *adj.* naturel, -elle. **2.** *adv.* naturellement.
natură *s.* nature *f.*
naţional *adj.* national, -e.
naţionalitate *s.* nationalité *f.*
naufragia *vb.* naufrager.
naufragiat *s.* naufragé *m.*
naufragiu *s.* naufrage *m.*
naval *adj.* naval, -e.
navă *s.* navire *m.*
naviga *vb.* naviguer.
născut *adj.* né, -e.
năvăli *vb.* envahir II.
ne *pron.* nous.
neam *s.* peuple *m.*, genre *m.*
neapărat *adv.* absolument.
neasemănat *adj.* incomparable.
neatins *adj.* intact, -e.
neauzit *adj.* inouï, -e.
nebun *adj.* fou, folle, dingue *(fam.)*.
necesar *adj.* nécessaire.
necesitate *s.* nécessité *f.*
necinstit *adj.* malhonnête.
neclar *adj.* flou, -e.
necruţător *adj.* implacable.
nedefinit *adj.* indéfini, -e, vague.
nedrept *adj.* injuste; *pe* ~ à tort.
negreşit *adv.* sans faute.
negustor *s.* marchand *m.*
negustoreasă *s.* marchande *f.*
neiertat *adj.* *(în expr.) de* ~ impardonnable.
neînfricat *adj.* intrépide.
neîntrerupt *adj.* continu, -e.
nelinişti *vb.* inquiéter.
neliniştit *adj.* inquiet, -iète.
neliniştitor *adj.* inquiétant, -e.
nemaipomenit *adj.* extraordinaire, épatant, -e.
nemărginit *adj.* infini, immense.
nemulţumit *adj.* mécontent, -e.
nenorocire *s.* malheur *m.*; *din* ~ malheureusement.
nenorocit *adj.* şi *s.* malheureux, -euse; *s.* pauvre diable *m.*
nepăsător *adj.* impassible.
neplăcere *s.* ennui *m.*
neplăcut *adj.* désagréable.
nepoliticos *adj.* impoli, -e.
nepoată *s.* (de bunic) petite-fille, (de unchi) nièce *f.*
nepot *s.* (de bunic) petit-fils, (de unchi) neveu.
nepreţuit *adj.* inestimable, impayable.
neprevăzut *adj.* imprévu, -e.
neprimitor *adj.* inhospitalier, -ière.
nerăbdător *adj.* impatient, -e.
nerv *s.* nerf *m.*
nervos *adj.* nerveux, -euse.
neşansă *s.* malchance *f.*
neşifonabil *adj.* infroissable.
net *adj.* net, nette.
neted *adj.* plat, -e.
neuitat *adj.* *(în expr.) de* ~ inoubliable.
nevăzut *adj.* invisible; *a se face* ~ s'éclipser.
nevoie *s.* besoin *m.*, nécessité *f.*
nicăieri *adv.* nulle part.
nici **1.** *adv.* pas même, non plus. **2.** *conj.* ni. **3.** *adj.* şi *pron.* ~ *un*, ~ *o* aucun, -e, nul, nulle.
nicicum *adv.* pas du tout.
niciodată *adv.* jamais.
nimeni *pron.* personne.
nimeri *vb.* toucher; *a se* ~ tomber juste, tomber bien; *a nu* ~ manquer.
nimic *pron.* rien.
ninge *vb.* neiger.
nisetru *s.* esturgeon *m.*
nisip *s.* sable *m.*
noapte *s.* nuit *f.*
noastră **1.** *adj.* notre. **2.** *pron.* la nôtre.
noastre **1.** *adj.* nos. **2.** *pron.* les nôtres.
nobil *adj.* noble.
nobilime *s.* noblesse *f.*
noi *pron.* nous.
noiembrie *s.* novembre *m.*
noră *s.* bru *f.*
nord *s.* nord *m.*

noroc *s.* chance *f.*, veine *f.* *(fam.)*
noroi *s.* boue *f.*
nostim *adj.* drôle.
nostru **1.** *adj.* notre. **2.** *pron.* le nôtre.
noştri **1.** *adj.* nos. **2.** *pron.* les nôtres.
nota *vb.* noter.
notă *s.* note *f.*, (la restaurant) addition *f.*
nou *adj.* nouveau *m.*, nouvelle *f.*, neuf, neuve; *din* ~ de nouveau.
nouă *num.* neuf.
nouăsprezece *num.* dix-neuf.
nouăzeci *num.* quatre-vingt-dix.
nu *adv.* non, ne, pas; ~ *că* non que.
nuanţă *s.* nuance *f.*
nuanţat *adj.* nuancé, -e.
nuc *s.* noyer *m.*
nucă *s.* noix *f.*
nul *adj.* nul, -ulle.
numai *adv.* seulement; ~ *să* pourvu que.
numaidecît *adv.* tout de suite, tout à l'heure, à l'instant.
număr *s.* numéro *m.*, nombre *m.* (la pantofi) pointure *f.*, (la maşină) plaque *f.*
număra *vb.* compter.
nume *s.* nom *m.*; ~ *de botez* prénom *m.*
numeros *adj.* nombreux, -euse.
numi *vb.* nommer, désigner.
nuntă *s.* noce *f.*
nuvelă *s.* nouvelle *f.*

O

o **1.** *art.* une. **2.** *pron.* la.
oaie *s.* mouton *m.*, brebis *f.*
oară *s.* fois *f.*; *ori de cîte ori* toutes les fois que.
oarecare *adj.* certain, -ne.
oaspete *s.* hôte *m.*, invité *m.*
obicei *s.* habitude *f.*
obiect *s.* objet *m.*
obiectiv *adj.* objectif, -ive.
obişnui *vb.* habituer.
obişnuinţă *s.* habitude *f.*
obişnuit **1.** *adj.* habituel, -elle, habitué, -e. **2.** *adv.* habituellement, ordinairement.
obliga *vb.* obliger, forcer.
oboseală *s.* fatigue *f.*
obosi *vb.* fatiguer.
obosit *adj.* fatigué, -e.
obositor *adj.* fatigant, -e.
obraz *s.* joue *f.*
observa *vb.* observer, remarquer.
observaţie *s.* observation *f.*, remarque *f.*
obstacol *s.* obstacle, *m.*
obţine *vb.* obtenir III; *a* ~ *un succes* remporter un succès.
ocazie *s.* occasion *f.*
ocean *s.* océan *m.*
ochelari *s.* lunettes *f. pl.*
ochi *s.* œil *m.*, yeux *pl.*; ~ *de geam* carreau *m.*; ~*uri în apă* œufs pochés.
ocol *s.* tour *m.*; (pentru animale) enclos *m.*
ocoli *vb.* éviter.
octombrie *s.* octobre *m.*
ocupa *vb.* occuper.
ocupaţie *s.* occupation *f.*
odihnă *s.* repos *m.*
odihni *vb.* (se) reposer.
ofensa *vb.* offenser, piquer au vif.
ofensat *adj.* offensé, -e.
oferi *vb.* offrir III.
ofili *vb.* se faner.
ofta *vb.* soupirer.
oglindă *s.* miroir *m.*, glace *f.*
olimpic *adj.* olympique.
om *s.* homme *m.*, gens *pl.*
omenesc *adj.* humain, -e.
omite *vb.* omettre III, manquer.
omletă *s.* omelette *f.*
omogen *adj.* homogène.
omorî *vb.* tuer.
omuleţ *s.* bonhomme *m.*
ondulaţie *s.* ondulation, mise en plis *f.*; ~ *permanentă* indéfrisable *f.*
onoare *s.* honneur *m.*
onorariu *s.* honoraire *m.*
opera *vb.* opérer.
operaţie *s.* opération *f.*
operă *s.* œuvre *f.*, *(muz.)* opéra *m.*
opri *vb.* arrêter, faire halte, stopper, empêcher.
oprire *s.* arrêt *m.*, halte *f.*, station *f.*

opt *num.* huit.
optsprezece *num.* dix-huit.
optzeci *num.* quatre-vingts.
orar *s.* horaire *m.*
oraș *s.* ville *f.*
oră *s.* heure *f.*
orășenesc *adj.* urbain, -e.
orb *adj.* aveugle.
orbi *vb.* aveugler, éblouir II.
orchestră *s.* orchestre *m.*
ordin *s.* ordre *m.*
ordine *s.* ordre *m.*; *a pune in* ~ mettre en ordre, régler.
orgolios *adj.* orgueilleux, -euse.
ori *adv.* și *conj.* ou, ou bien.
orice *pron.* n'importe quoi.
oricum *pron.* n'importe comment.
orienta *vb.* orienter.
original *adj.* original, -e.
orizont *s.* horizon *m.*
ornament *s.* ornement *m.*
oroare *s.* horreur *f.*
orologiu *s.* horloge *f.*
orz *s.* orge *f.*
osie *s.* essieu *m.*
ospiciu *s.* hospice *m.*
ospitalier *adj.* hospitalier, -ière.
oseneală *s.* fatigue *f.*, peine *f.*
ostenit *adj.* éreinté, -e.
oțel *s.* acier *m.*
oțelar *s.* aciériste *m.*
oțelărie *s.* aciérie *f.*
oțet *s.* vinaigre *m.*
ou *s.* œuf *m.*; ~*ă la pahar* œufs à la coque; ~*ă ochiuri* œufs sur le plat; ~*ă răscoapte* œufs durs.

P

pachebot *s.* paquebot *m.*
pachet *s.* paquet *m.*, colis *m.*
pacient *s.* patient *m.*
pagină *s.* page *f.*
pagubă *s.* dommage *m.*
pahar *s.* verre *m.*
pai *s.* paille *f.*
paisprezece *num.* quatorze.
pajiște *s.* pelouse *f.*
palid *adj.* pâle, blême.
palton *s.* manteau *m.*
pană *s.* plume *f.*, (de mașină) panne *f.*
panglică *s.* ruban *m.*
pansea *f.* pensée *f.*
pantalon *s.* pantalon *m.*, culotte *f.*
pantă *s.* pente *f.*
pantof *s.* soulier *m.*
pantofar *s.* cordonnier *m.*
papuc *s.* pantoufle *f.*; (de femei) mule *f.*
papură *s.* jonc *m.*
para *s.* sou *m.*
paradă *s.* parade *f.*
paralel 1. *adj.* parallèle. **2.** *adv.* parallèlement.
parașută *s.* parachute *m.*
pară *s.* poire *f.*
parbriz *s.* pare-brise *m.*
parc *s.* parc *m.*
parca *vb.* parquer.
parcare *s.* parking *m.*
parchet *s.* parquet *m.*
parcurge *vb.* parcourir III.
pardesiu *s.* pardessus *m.*
paria *vb.* parier.
parizian *adj.* parisien, -ienne.
parte *s.* part *f.*, partie *f.*, côté *m.*; din ~*a cuiva* de la part de.
parter *s.* (la casă) rez-de-chaussée *m.*, (la teatru) parterre *m.*
participa *vb.* participer.
partid *s.* parti *m.*
partidă *s.* partie *f.*
partitură *s.* partition *f.*
partizan *s.* partisan.
parveni *vb.* parvenir III.
pas *s.* pas *m.*, col *m.*
pasager *s.* passager *m.*
pasaj *s.* passage *m.*
pasarelă *s.* passerelle *f.*
pasă *s.* passe *f.*
pasăre *s.* oiseau *m.*; ~ *de curte* volaille *f.*
pasionant *adj.* passionnant, -e.
pasionat *adj.* passionné, -e, mordu, -e.
pastă *s.* pâte *f.*; ~ *de dinți* (pâte, *f.*) dentifrice *m.*
pastilă *s.* pastille *f.*
pașaport *s.* passeport *m.*
pat *s.* lit *m.*
pată *s.* tache *f.*

patinaj *s.* patinage *m.*
patină *s.* patin *m.*
patiserie *s.* pâtisserie *f.*
patrie *s.* patrie *f.*
patriot *s.* patriote *m.* și *f.*
patru *num.* quatre.
patruzeci *num.* quarante.
pauză *s.* pause *f.*, (la teatru) entracte *m.*
pază *s.* garde *f.*
paznic *s.* gardien *m.*
păcat *s.* péché; *din* ~! malheureusement!; *ce*~! quel dommage! tant pis!
păcăli *vb.* attraper.
păduche *s.* pou *m.*
pădure *s.* forêt *f.*
păianjen *s.* araignée *f.*
pălărie *s.* chapeau *m.*
pălăvrăgi *vb.* bavarder.
pălmui *vb.* souffleter.
pămătuf *s.* (pt. bărbierit) blaireau *m.*
pămînt *s.* terre *f.*
pămîntesc *adj.* terrestre.
păpușă *s.* poupée *f.*
păr *s.* cheveu *m.*, chevelure *f.*
părăluță *s.* (*bot.*) pâquerette *f.*
părăsi *vb.* quitter, abandonner, plaquer (*fam.*); *a* ~ *un loc* déloger (*fam.*).
părea *vb.* paraître III, sembler, avoir l'air; *mi se pare* il me semble.
părere *s.* opinion *f.*, avis *m.*; *a fi de* ~ être d'avis; *după* ~*a mea* à mon avis, à mon sens; ~ *de rău* regret *m.*
părinte *s.* parents *m. pl.*
păros *adj.* chevelu, -e.
păsa *vb.* se soucier.
păstra *vb.* garder.
păstrăv *s.* truite *f.*
păta *vb.* tacher.
pătlăgea *s.* (roșie) tomate *f.*, (vînătă) aubergine *f.*
pătrat *adj.* carré, -e.
pătrunde *vb.* pénétrer.
pătrunjel *s.* persil *m.*
pătură *s.* couverture *f.*
pățanie *s.* mésaventure *f.*
păzi *vb.* garder.
pe *prep.* sur.
pedală *s.* pédale *f.*
pedeapsă *s.* punition *f.*, peine *f.*
pedepsi *vb.* punir II.
peisaj *s.* paysage *m.*
pelican *s.* pélican *m.*
peliculă *s.* pellicule *f.*
peluză *s.* pelouse *f.*
penalti *s.* penalty *m.*
pendulă *s.* pendule *f.*
pensa *vb.* pincer.
pentru *prep.* pour; ~ *că* parce que; ~ *ca* pour que, afin que.
perdea *s.* rideau *m.*
pereche *s.* paire *f.*
perete *s.* mur *m.*
perfect 1. *adj.* parfait, -e. **2.** *adv.* parfaitement.
perfora *vb.* perforer, poinçonner.
peria *v.b.* brosser.
pericol *s.* danger *m.*, péril *m.*
periculos *adj.* dangereux, -euse, périlleux, -euse.
perie *s.* brosse *f.*; ~ *de dinți* brosse à dents.
perioadă *s.* période *f.*
perlă *s.* perle *f.*
permis *s.* permis *m.*; ~ *de trecere* laisser-passer *m.*
permisie *s.* permission *f.*
permite *vb.* permettre III.
peron *s.* (la gară) quai *m.*
persevera *vb.* persévérer.
perseverență *s.* persévérance *f.*
persoană *s.* personne *f.*
personal *adj.* personnel, -elle; *tren* ~ train omnibus *m.*
pescar *s.* pêcheur *m.*
pescăruș *s.* mouette *f.*
pescui *vb.* pêcher.
pescuit *s.* pêche *f.*
peste *prep.* sur, par-dessus; ~ *un ceas* dans une heure.
pește *s.* poisson *m.*; *cît ai zice* ~ en un clin d'œil, en un tournemain.
peșteră *s.* grotte *f.*
petic *s.* (de pămînt) lopin de terre *m.*
petrece *vb.* (timpul) passer, se passer, (o persoană) accompagner, reconduire III.
petrol *s.* pétrole *m.*
pian *s.* piano *m.*
pianist *s.* pianiste *m.*
piatră *s.* pierre *f.*; ~ *de moară* meule *f.*
piață *s.* marché *f.*, place *f.*
picătură *s.* goutte *f.*
picior *s.* pied *m.*, jambe *f.*; *a sta în picioare* rester debout.
picoti *vb.* sommeiller.
picta *vb.* peindre III.

pictor *s.* peintre *m.*
pictură *s.* peinture *f.*
piele *s.* peau *f.*, (tăbăcită) cuir *m.*
piept *s.* poitrine *f.*
pieptăna *vb.* peigner, donner un ocup de peigne.
pieptene *s.* peigne *m.*
pierde *vb.* perdre III.
piersică *s.* pêche *f.*
piesă *s.* pièce *f.*
pieton *s.* piéton *m.*
pietricică *s.* caillou *m.*
pijama *s.* pyjama *m.*
pili *vb.* limer.
pilot *s.* pilote *m.*; ~ *secund* copilote *m.*
pilota *vb.* piloter.
pilulă *s.* pilule *f.*
pipă *s.* pipe *f.*
pipăi *vb.* tâter.
piper *s.* poivre *m.*
pireu *s.* purée *f.*
pisc *s.* pic *m.*
piscină *s.* piscine *f.*
pisică *s.* chat *m.*, chatte *f.*
pistă *s.* piste *f.*
piston *s.* piston *m.*
pişca *vb.* piquer, pincer.
pişcot *s.* biscotte *f.*
pitic *s.* nain *m.*
pitoresc *adj.* pittoresque.
piţigoi *s.* mésange *f.*
piuliţă *s.* écrou *m.*
pivniţă *s.* cave *f.*; ~ *de vin* chai *m.*
pîine *s.* pain *m.*
pîlc *s.* (de copaci) bouquet *m.*
pînă *conj.* jusque; ~ *la* jusqu'à; ~ *ce* jusqu'à ce que.
pîndă *s.* guet *m.*
pîndi *vb.* guetter.
pînză *s.* toile *f.*
pîrîu *s.* ruisseau *m.*
plac *s.* gré *m.*; *după* ~ au gré, à la guise.
placă *s.* plaque *f.*
placheu *s.* protège-talon *m.*
plafon *s.* plafond *m.*
plajă *s.* plage *f.*
plan *s.* plan *m.*, projet *m.*
planta *vb.* planter.
plapumă *s.* courte-pointe *f.*; ~ *de puf* édredon *m.*
plasatoare *s.* ouvreuse *f.*
plasă *s.* filet.
plat *adj.* plat, -e.
platformă *s.* plate-forme *f.*
platou *s.* plateau *m.*
plăcea *vb.* plaire III; *a* ~ *la nebunie* raffoler.
plăcere *s.* plaisir *m.*
plăcut *adj.* agréable.
plămîn *s.* poumon *m.*
plăti *vb.* payer.
pleca *vb.* partir III; *a* ~ *repede* filer.
plecare *s.* départ *m.*, (*sport*) start *m.*
pleda *vb.* plaider.
plescăi *vb.* clapper.
plic *s.* enveloppe *f.*
plictiseală *s.* ennui *m.*
plictisi *vb.* ennuyer, embêter *(fam.)*
plictisitor *adj.* ennuyeux, -euse.
plimba *vb.* promener, balader.
plimbare *s.* promenade *f.*, balade *f.*, randonnée *f.*, tour *m.*
plin *adj.* plein, -e; ~ *pînă la refuz* comble, bondé, -e; *a fi* ~ *de ceva* regorger.
plisa *vb.* plisser.
pliu *s.* pli *m.*
plînge *vb.* pleurer; *a se* ~ se plaindre.
ploaie *s.* pluie *f.*
ploios *adj.* pluvieux, -euse.
plonjon *s.* plongeon *m.*
plop *s.* peuplier *m.*
ploua *vb.* pleuvoir.
plug *s.* charrue. *f.*
plumb *s.* plomb.
plus *s.* plus; *în* ~ en plus, de plus, de surcroît, par surcroît.
plută *s.* radeau *m.*; *a face* ~ (pe apă) faire la planche.
plutitor *adj.* flottant, -e.
pneu *s.* pneu *m.*
pneumonie *s.* pneumonie *f.*
poartă *s.* (*sport*) but *m.*
poate *adv.* peut-être.
pod *s.* pont *m.*, (la casă) grenier *m.*
podgorie *s.* vignoble *m.*
poet *s.* poète *m.*
poezie *s.* poésie *f.*
pofidă *s.* *(în expr.)* *în* ~ *a* malgré.
poftă *s.* envie *f.*, convoitise *f.*
pofti *vb.* inviter.
poftim *interj.* s'il vous plaît, je vous en prie, plaît-il? pardon?
poiană *s.* clairière *f.*
poimîine *adv.* après-demain.
pol *s.* pôle *m.*

polei *s.* verglas *m.*
politeţe *s.* politesse *f.*
politic *adj.* politique.
politică *s.* politique *f.*
politicos **1.** *adj.* poli, -e. **2.** *adv.* poliment.
poliţai *s.* flic *m.* *(fam.)*.
poliţist *s.* policier *m.*
polo *s.* polo *m.*
polonic *s.* louche *f.*
pomadă *s.* pommade *f.*
pompier *s.* pompier *m.*
popic *s.* quille *f.*
popor *s.* peuple *m.*
poposi *vb.* faire halte.
popular *adj.* populaire.
populaţie *s.* population *f.*, peuplade *f.*
porc *s.* porc *m.*, cochon *m.*
porecli *vb.* surnommer.
porni *vb.* partir III, s'ébranler, démarrer.
port *s.* port *m.*
portar *s.* portier *m.*, concierge *m.*, *(sport)* gardien de but *m.* goal *m.*, keeper *m.*
portbagaj *s.* porte-bagages *m.*, (la maşini) coffre (arrière) *m.*
portocală *s.* orange *f.*
portocaliu *adj.* orange.
portofel *s.* portefeuille *m.*
portţigaret *s.* porte-cigarette *m.*, fume-cigarette *m.*
portughez *adj.* portugais, -e.
porţelan *s.* porcelaine *f.*
porumb *s.* maïs *m.*
porumbel *s.* pigeon *m.*; ~ *sălbatic* ramier *m.*
porunci *vb.* ordonner.
posac *adj.* maussade.
poseda *vb.* posséder.
posibil *adj.* possible.
post *s.* poste *m.*
postav *s.* drap *m.*
post-restant *s.* poste restante *f.*
poşetă *s.* sac à main *m.*
poştaş *s.* facteur *m.*
poştă *s.* poste *f.*, courrier *m.*
potecă *s.* sentier *m.*
potoli *vb.* apaiser, calmer.
poveste *s.* conte *m.*, histoire *f.*
povesti *vb.* raconter.
povestire *s.* récit *m.*
poziţie *s.* position *f.*
practic *adj.* pratique.
practica *vb.* pratiquer, se livrer à.
practică *s.* pratique *f.*
praf *s.* poussière *f.*; *a face* ~ *pe cineva* battre qn. à plate couture.
prag *s.* seuil *m.*
prăji *vb.* frire III, rôtir II; *cartofi* ~*ţi* pommes paille *f.*, frites *f. pl.*, chips *pl.*
prăjină *s.* perche *f.*
prăjitură *s.* gâteau *m.*, pâtisserie *f.*
prăpastie *s.* précipice *m.*
prea *adv.* trop; ~ *mult* trop; ~ *puţin* trop peu.
preceda *vb.* précéder.
precis **1.** *adj.* précis, -e, exact, -e. **2.** *adv.* exactement, au juste.
precum *conj.* ainsi, comme, tel que.
preda *vb.* livrer, remettre III; *a se* ~ se rendre.
preface *vb.* feindre III, faire semblant.
prefera *vb.* préférer, aimer mieux.
pregăti *vb.* préparer.
premiu *s.* prix *m.*
prenume *s.* prénom. *m.*
prepara *vb.* préparer.
presupune *vb.* supposer.
pretext *s.* prétexte *m.*
pretinde *vb.* prétendre III, exiger.
pretutindeni *adv.* partout.
preţ *s.* prix *m.*; *cu orice* ~ coûte que coûte, à tout prix.
preţui *vb.* estimer.
prevedea *vb.* prévoir III, munir II.
preveni *vb.* prévenir III.
prezent *adj.* présent, -e.
prezenta *vb.* présenter.
prezentare *s.* présentation *f.*
prezenţă *s.* présence *f.*
pricepe *vb.* comprendre III, s'y connaître III.
prieten *s.* ami *m.*, amie *f.*, copain *m.* *(fam.)*, copine *f.* *(fam.)*.
prietenie *s.* amitié *f.*
prim *num.* premier, -ière; *în* ~*ul rînd* d'abord, avant tout, en premier lieu.
primar *s.* maire *m.*
primărie *s.* mairie *f.*
primăvară *s.* printemps *m.*

primi *vb.* recevoir III, accueillir III, accepter; *a ~ la sine* recueillir; *a ~ salariul* toucher le salaire, le traitement.
primire *s.* accueil *m.*
primitor *adj.* hospitalier, -ière.
prin *prep.* par, à travers.
principal *adj.* principal, -e.
principat *s.* principauté *f.*
principe *s.* prince *m.*
prinde *vb.* attraper.
prinsoare *s.* pari *m.*; *a face ~* parier.
prisos *s.* surplus *m.*; *de ~* inutile, peine perdue.
priveliște *s.* paysage *m.*, site *m.*
privi *vb.* regarder; *în ceea ce privește* en ce qui concerne; *a ~ cu coada ochiului* lorgner.
privighetoare *s.* rossignol *m.*
privilegiat *adj.* privilégié, -e.
privire *s.* regard *m.*
prînz *s.* déjeuner *m.*
prînzi *vb.* déjeuner.
proaspăt *adj.* frais, fraîche.
probabil 1. *adj.* probable. **2.** *adv.* probablement.
probă *s.* preuve *f.*, essai *m.*, *(sport)* épreuve *f.* (despre o haină) essayage *m.*
problemă *s.* problème *m.*, question *f.*
prodigios *adj.* prodigieux, -euse.
produce *vb.* produire III.
producție *s.* production *f.*; *~ viticolă* cru *m.*
profesional *adj.* professionnel, -elle.
profesiune *s.* profession *f.*
profesor *s.* professeur *m.*, maître *m.*
profit *s.* profit *m.*
profita *vb.* profiter.
program *s.* programme *m.*
proiect *s.* projet *m.*
proiecta *vb.* projeter.
promisiune *s.* promesse *f.*
promite *vb.* promettre III.
proprietate *s.* propriété *f.*
propriu *adj.* propre.
propune *vb.* proposer.
prosop *s.* essuie-main *m*, serviette *f.*
prosper *adj.* prospère, florissant, -e.
prost 1. *adj.* bête, sot, sotte, mauvais,-e. **2.** *adv.* mal.
prostovol *s.* épervier *m.*
prostuț *adj.* bébête, tête de linotte.
proveni *vb.* provenir III.
proveniență *s.* provenance *f.*
provincie *s.* province *f.*
provizie *s.* provision *f.*
provoca *vb.* provoquer.
provocare *s.* défi *m.*
prozator *s.* prosateur *m.*
proză *s.* prose *f.*
prudent *adj.* prudent, -e.
prudență *s.* prudence *f.*
prună *s.* prune *f.*
ptiu *interj.* pouah!
pudră *s.* poudre *f.*
pui *s.* poussin *m.*, poulet *m.*, petit *m.*
pulover *s.* chandail *m.*, pull-over *m.*
pulpă *s.* cuisse *f.*, molet *m.*
puls *s.* pouls *m.*; *a lua ~ul* tâter le pouls.
pumn *s.* poing *s.*
punct *s.* point *m.*; *~ de atracție* (al unui spectacol) clou *m.*; *~ de vedere* point de vue.
punctual *adj.* ponctuel, -elle.
punctualitate *s.* exactitude *f.*
pune *vb.* mettre III, poser, placer; *a ~ la loc* remettre III; *a ~ o haină* passer; *a se ~ în mișcare* s'ébranler.
punere *s.* (*în expr.*) *~ în scenă* mise en scène *f.*
punte *s.* pont *m.*, passerelle *f.*
pupă *s.* poupe *f.*
purcel *s.* pourceau *m.*
purta *vb.* porter.
purtare *s.* conduite *f.*
purtător *adj.* porteur, -euse.
puseu *s.* poussée *f.*
pușcă *s.* fusil *m.*
puști *s.* gamin *m.*, gosse *m.*, bonhomme *m.*
putea *vb.* pouvoir III.
putere *s.* force *f.*, pouvoir *m.*, puissance *f.*
puternic *adj.* fort, -e, vigoureux, -euse.
putred *adj.* pourri, -e.
putrezi *vb.* pourrir II.
puțin *adv.* peu, un peu; *mai ~* moins; *cel ~* au moins, du moins.

rac *s.* écrevisse *f.*
rachiu *s.* eau-de-vie *f.*
rade *vb.* raser.
radio *s.* radio *f.*
radiolog *s.* radiologue *m.*
radios *adj.* radieux, -euse.
radiotelegrafist *s.* radio *m.*
rafinărie *s.* raffinerie *f.*
raft *s.* rayon *m.*
raită *s.* tour *m.*; *a da o ~* faire un tour.
ramă *s.* (pt. tablouri) cadre *m.*, (pt. pantofi) trépointe *f.*
rampă *s.* rampe *f.*
randament *s.* rendement *m.*
raniță *s.* sac *m.*
rapid 1. *adj.* rapide. **2.** *adv.* rapidement.
raport *s.* rapport *m.*
rar 1. *adj.* rare. **2.** *adv.* rarement.
raritate *s.* rareté *f.*
rata *vb.* manquer.
rateu *s.* raté *m.*
rață *s.* canard *m.*
raționa *vb.* juger.
rațional 1. *adj.* raisonnable, rationnel, -elle. **2.** *adv.* raisonnablement, rationnellement.
rațiune *s.* raison *f.*
rază *s.* rayon *m.*
răbdare *s.* patience *f.*; *a-și pierde ~a* s'impatienter.
răci *vb.* prendre froid.
răcit *adj.* enrhumé, -e.
răcori *vb.* rafraîchir II.
răcoros *adj.* frais, fraîche.
rădăcină *s.* racine *f.*
răgușit *adj.* enroué, -e.
rămas *s.* *(în expr.)* *a-și lua ~ bun* prendre congé.
rămîne *vb.* rester.
răsărit *s.* est.
răscoală *s.* soulèvement *m.*
răscruce *s.* carrefour *m.*
răscula *vb.* soulever.
răsfăța *vb.* gâter.
răsfoi *vb.* feuilleter.
răspunde *vb.* répondre III.
răspuns *s.* réponse *f.*
răsturna *vb.* renverser, bousculer; *a se ~* chavirer.
răsufla *vb.* respirer, souffler, reprendre haleine.
răsuflare *s.* haleine *f.*
rătăci *vb.* s'égarer.
rău 1. *adj.* mauvais, -e, méchant, -e. **2.** *adv.* mal; *mai ~* pire, pis; *cu atît mai ~* tant pis; *îmi pare ~* je suis désolé(e). **3.** *s.* mal *m.*; *~ de mare* mal de mer; *~ de înălțime* mal de l'air; *a-i veni ~* (cuiva) se trouver mal, avoir mal au cœur.
răutăcios 1. *adj.* méchant, -e, malin, maligne.
război *s.* guerre *f.*
războinic *s.* guerrier *m.*
răzor *s.* (de flori) plate-bande *f.*
reacționa *vb.* réagir II.
readuce *vb.* ramener; *a ~ la viață* ranimer.
real *adj.* réel, -elle.
realitate *s.* réalité *f.*
realiza *vb.* réaliser.
realizabil *adj.* réalisable, faisable.
realizare *s.* réalisation *f.*, accomplissement *m.*
rece 1. *adj.* froid, -e. **2.** *adv.* froidement.
receptor *s.* récepteur *m.*, écouteur *m.*, combiné *m.*
recipisă *s.* récépissé *m.*
recita *vb.* réciter.
reciti *vb.* relire III.
recolta *vb.* récolter, moissonner.
recoltă *s.* moisson *f.*, récolte *f.*
recomanda *vb.* recommander.
reconstrui *vb.* reconstruire III.
record *s.* record *m.*
recunoaște *vb.* reconnaître III.
recunoscător *adj.* reconnaissant, -e; *a fi ~ cuiva* savoir gré à qn.
redacta *vb.* rédiger.
redacție *s.* rédaction *f.*
reduce *vb.* réduire III.
reface *vb.* refaire III.
reformă *s.* réforme *f.*
refuz *s.* refus *m.*
refuza *vb.* refuser.
regăsi *vb.* retrouver.
rege *s.* roi *m.*
regim *s.* régime *m.*; *~ alimentar* diète *f.*
regiune *s.* région *f.*, contrée *f.*, pays *m.*
regizor *s.* metteur en scène *m.*

regla *vb.* régler.
reglementa *vb.* réglementer.
regret *s.* regret *m.*; *cu* ~ à regret.
regreta *vb.* regretter.
regretabil *adj.* regrettable.
regulament *s.* règlement *m.*
reîncepe *vb.* recommencer, se remettre à.
reînchide *vb.* refermer.
relief *s.* relief *m.*
relua *vb.* reprendre III.
remedia *vb.* remédier.
remediabil *adj.* remédiable.
remediu *s.* remède *m.*
renghi *s.* *(în expr.)* *a juca un* ~ jouer un tour.
rentabil *adj.* rentable.
renumit *adj.* renommé, -e, fameux, -euse.
repara *vb.* réparer, rafistoler.
reparaţie *s.* réparation *f.*
repartiza *vb.* répartir II.
repaus *s.* repos *m.*
repede 1. *adj.* rapide. **2.** *adv.* vite, rapidement; **3.** *interj.* ouste!
repera *vb.* repérer.
repertoriu *s.* répertoire *m.*
repeta *vb.* répéter.
reportaj *s.* reportage *m.*
reporter *s.* reporter *m.*
reprezentaţie *s.* représentation *f.*
repriză *s.* *(sport)* mi-temps *f.*
reproducere *s.* reproduction *f.*, multiplication *f.*
reproşa *vb.* reprocher.
resort *s.* ressort *m.*
respect *s.* respect *m.*
respecta *vb.* respecter.
respectuos *adj.* respectueux, -euse.
respinge *vb.* rejeter.
respira *vb.* respirer.
respiraţie *s.* respiration *f.*
rest *s.* reste *m.*; *a da* ~*ul* rendre la monnaie.
restabili *vb.* rétablir II.
restabilire *s.* rétablissement *m.*
restaurant *s.* restaurant *m.*
restitui *vb.* rendre III.
resursă *s.* ressource *f.*
retrovizor *s.* rétroviseur *m.*
retuşa *vb.* retoucher.
reţetă *s.* *(med.)* ordonnance *f.*
reuşi *vb.* réussir II; *a nu* ~, échouer, rater.
revanşă *s.* revanche *f.*
revedea *vb.* revoir III.
revedere *s.* *(în expr.)* *la* ~ au revoir.
reveni *vb.* revenir III.
rever *s.* revers *m.*
revizuire *s.* révision *f.*
revoltă *s.* révolte *f.*, soulèvement *m.*
rezerva *vb.* réserver.
rezervor *s.* réservoir *m.*
rezista *vb.* résister.
rezistenţă *s.* résistance *f.*
rezonabil *adj.* raisonnable.
rezultat *s.* résultat *m.*, effet *m.*
rid *s.* ride *f.*
ridica *vb.* lever, soulever, dresser, ériger, élever, ôter.
ridicare *s.* lever *m.*
ridiche *s.* radis *m.*
risc *s.* risque *m.*
risca *vb.* risquer.
rival *s.* rival *m.*
rîde *vb.* rire III, rigoler *(fam.)*; *a* ~ *cu hohote* rire à gorge déployée.
rînd *s.* rang *m.*, ligne *f.*; *în primul* ~ d'abord, premièrement, primo; *în al doilea* ~ secundo; *la* ~*ul meu* à mon tour.
rîndui *vb.* ranger, caser.
rîndunică *s.* hirondelle *f.*
rîs *s.* rire *m.*; *hohot de* ~ éclat de rire *m.*
rîşni *vb.* moudre III.
rîşniţă *s.* moulin à café *m.*
roabă *s.* brouette *f.*
roată *s.* roue *f.*
robust *adj.* robuste.
rochie *s.* robe *f.*
roditor *adj.* fertile.
rogojină *s.* paillasson *m.*
roi *s.* essaim *m.*
rol *s.* rôle *m.*
roman 1. *adj.* romain, -e. **2.** *s.* roman *m.*
romancier *s.* romancier.
român 1. *s.* Roumain *m.* **2.** *adj.* roumain, -e.
româncă *s.* Roumaine *f.*
românesc *adj.* roumain,-e.
rond *s.* (pt. flori) plate-bande *f.*; (piaţă) rond-point *m.*
rostogoli *vb.* rouler.
roşcat *adj.* roux, rous.
roşu *adj.* rouge.
rotund *adj.* rond, -e.
roz *adj.* rose.
rubrică *s.* rubrique.
rudă *s.* parent *m.*

rudimentar *adj.* rudimentaire.
rufă *s.* linge *m.*
ruga *vb.* prier, supplier; *vă rog* s'il vous plaît, je vous en prie.
rugăminte *s.* prière *f.*
ruină *s.* ruine *f.*
rula *vb.* (despre film) passer.
ruliu *s.* roulis *m.*
rupe *vb.* déchirer, casser.
ruşinat *adj.* honteux, -euse.
rutier *adj.* routier, -ière.

S

sa 1. *adj.* sa. **2.** *pron.* la sienne.
sabie *s.* sabre *m.*
sac *s.* sac *m.*
salariu *s.* salaire *m.*, traitement *m.*, appointements *m. pl.*, gages *m. pl.*
salată *s.* salade *f.*
salatieră *s.* saladier *m.*
sală *s.* salle *f.*
salcie *s.* saule *m.*
sale 1. *adj.* ses. **2.** *pron.* les siennes.
salon *s.* salon *m.*; ~ *de cosmetică* salon de beauté.
salopetă *s.* bleu *m.*
salt *s.* saut *m.*, bond *m.*
saltea *s.* matelas *m.*
saluta *vb.* saluer.
salva *vb.* sauver.
salvare *s.* sauvetage *m.*
salvator *s.* sauveur *m.*, sauveteur *m.*
sandală *s.* sandale *f.*
sardea *s.* sardine *f.*
sare *s.* sel *m.*
sat *s.* village *m.*, patelin *m.*
satisface *vb.* satisfaire III.
satisfacţie *s.* satisfaction *f.*
să *conj.* que.
săi 1. *adj.* ses. **2.** *pron.* les siens.
sălbatic *adj.* sauvage, farouche.
sămînţă *s.* semence *f.*, graine *f.*
sănătate *s.* santé *f.*
sănătos *adj.* sain, -e, bien portant, -e.
săniuţă *s.* luge *f.*
săpun *s.* savon *m.*
săpuni *vb.* savonner.
sărac *adj.* pauvre.
sărbătoare *s.* fête *f.*
sărbători *vb.* fêter.
sări *vb.* sauter, bondir II.
săritor 1. *adj.* serviable. **2.** *s.* sauteur *m.*
săritură *s.* saut *m.*, bond *m.*
săruta *vb.* embrasser.
sătul *adj.* rassasié, -e; *a fi* ~ *de ceva* en avoir assez.
său 1. *adj.* son. **2.** *pron.* le sien.
scamator *s.* prestidigitateur *m.*, escamoteur *m.*
scară *s.* (fixă) escalier *m.*, (mobilă) échelle *f.*, (la vehicule) marchepied *m.*
scaun *s.* chaise *f.*
scădea *vb.* soustraire III, baisser.
scălda *vb.* baigner.
scăldat *s.* bain *m.*, baignade *f.*
scăpa *vb.* échapper, manquer, rater; *a* ~ *teafăr* échapper sain et sauf; *a* ~ *cu bine din ceva* s'en tirer.
scenariu *s.* scénario *m.*
scenă *s.* scène *f.*
schemă *s.* schéma *m.* schème *m.*
schi *s.* ski *m.*
schimb *s.* change *m.*, échange *m.*; *în* ~ en échange, en revanche.
schimba *vb.* changer.
schimbare *s.* changement *m.*
schimbător 1. *adj.* changeant, -e. **2.** *s.* ~ *de viteze* levier de vitesses.
scîlcia *vb.* éculer.
scîndură *s.* planche *f.*
scînteia *vb.* étinceler.
scînteie *s.* étincelle *f.*
sclipi *vb.* scintiller, briller, étinceler.
sclipitor *adj.* scintillant, -e.
scoarţă *s.* écorce *f.*
scoate *vb.* ôter, enlever, sortir III
scobit *adj.* creux, -euse.
scobitoare *s.* cure-dents *m.*
scop *s.* but *m.*
scotoci *vb.* fouiller.
scrie *vb.* écrire III.
scriere *s.* écriture *f.*
scriitor *s.* écrivain *m.*
scrimă *s.* escrime *f.*
scrisoare *s.* lettre *f.*
scrobi *vb.* empeser.

scrumbie *s.* hareng *m.*
scrumieră *s.* cendrier *m.*
scrupul *s.* scrupule *m.*
scufunda *vb.* plonger.
scufundare *s.* immersion *f.*
scuipa *vb.* cracher.
scula *vb.* lever.
sculare *s.* lever *m.*
scump **1.** *adj.* cher, -ère. **2.** *adv.* cher, chèrement; *~ul meu* mon chéri.
scurt **1.** *adj.* court, bref, -ève. **2.** *adv.* net, sec; *pe ~* bref, en somme.
scuza *vb.* excuser.
scuză *s.* excuse *f.*; *a cere ~* demander pardon, s'excuser.
se *pron.* se, on.
seamă *s.* *(în expr.)* *mai cu ~* surtout; *a-și da seama* se rendre compte.
seară *s.* soir *m.*, soirée *f.*; *bună ~a* bonsoir.
secară *s.* seigle *m.*
secera *vb.* moissonner.
seceră *s.* faucille *f.*
secerător *s.* moissonneur *m.*, (mașina) moissonneuse *f.*
seceriș *s.* moisson *f.*
secetă *s.* sécheresse *f.*
secol *s.* siècle *m.*
secret *adj.* secret, -ète.
sector *s.* secteur *m.*
secundă *s.* seconde *f.*
secure *s.* hache *f.*
secvență *s.* séquence *f.*
semăna *vb.* semer.
semăna *vb.* ressembler.
semn *s.* signe *m.*
semnal *s.* signal *m.*; *~ de claxon* coup d'avertisseur.
semnala *vb.* signaler.
semnalare *s.* signalement *m.*
semnalizare *s.* signalisation *f.*
semnătură *s.* signature *f.*
senin *adj.* clair, -e.
sensibil *adj.* sensible.
septembrie *s.* septembre *m.*
seră *s.* serre *f.*
serios *adj.* sérieux, -euse.
serpentină *s.* lacet *m.*
sertar *s.* tiroir *m.*
servant *s.* servant *m.*; *~ul unei pompe de benzină* pompiste *m.*
servi *vb.* servir III.
serviciu *s.* service *m.*, poste *m.*, emploi *m.*; *a face un ~* rendre un service.
servietă *s.* serviette *f.*
servitoare *s.* servante *f.*
servitor *s.* serviteur *m.*, valet *m.*
sete *s.* soif *f.*; *a-i fi ~* avoir soif.
sever *adj.* sévère.
sezon *s.* saison *f.*
sezonist *s.* estivant *m.*, vacancier *m.*
sfat *s.* conseil *m.*
sfărîma *vb.* broyer.
sfătui *vb.* conseiller.
sfecli *vb.* *(în expr.)* *a o ~* être dans de beaux draps; *am ~t-o* je suis fichu.
sferă *s.* sphère *f.*
sfert *s.* quart *m.*
sfida *vb.* défier.
sfinți *vb.* sacrer.
sfîrși *vb.* finir II, terminer, achever.
sfîrșit *s.* fin *f.*; *în ~* enfin, finalement.
sfîșia *vb.* déchirer.
sforăi *vb.* ronfler.
sforța *vb.* s'efforcer.
siderurgie *s.* sidérurgie *f.*
sifon *s.* eau de Seltz *f.*, soda *m.*
sigur **1.** *adj.* sûr, -e, certain, -e. **2.** *adv.* certainement, bien sûr.
siguranță *s.* sûreté *f.*, aplomb *m.*; *cu ~* certainement.
silință *s.* effort *m.*; *a-și da ~a* se donner de la peine, faire de son mieux.
silitor *adj.* travailleur, -euse.
siloz *s.* silo *m.*
simbol *s.* symbole.
simbolic *adj.* symbolique.
simpatic *adj.* sympathique.
simpatie *s.* sympathie *f.*
simptom *s.* symptôme *m.*
simț *s.* sens *m.*
simți *vb.* sentir III.
sincer **1.** *adj.* sincère, franc, franche. **2.** *adv.* franchement.
sine *pron.* soi.
singur *adj.* seul, -e.
sintetic *adj.* synthétique.
sinteză *s.* synthèse *f.*
sistem *s.* système *m.*
sitar *s.* bécasse *f.*
situație *s.* situation *f.*, état *m.*
sîcîi *vb.* taquiner.
sîmbătă *s.* samedi *m.*
sîmbure *s.* noyau *m.*, pépin *m.*, grain *m.*
sînge *s.* sang *m.*

slab *adj.* faible.
slănină *s.* lard *m.*
slip *s.* slip *m.*
slobozi *vb.* lâcher.
smalț *s.* émail *m.*
smintit *adj.* toqué, -e, dingue *(fam.)*.
smîntînă *s.* crème *f.*
snop *s.* gerbe *f.*
soare *s.* soleil *m.*
social *adj.* social, -e.
socialism *s.* socialisme *m.*
socialist *adj.* socialiste.
societate *s.* société *f.*
socoteală *s.* compte *m.*; *a da ~* rendre compte.
socoti *vb.* compter.
soi *s.* espèce *f.*, sorte *f.*
sol *s.* sol *m.*
soldat *s.* soldat *m.*
soldă *s.* solde *f.*
solid **1.** *adj.* solide, ferme. **2.** *adv.* solidement.
solist *s.* soliste *m.* și *f.*
solniță *s.* salière *f.*
soluție *s.* solution *f.*
somn *s.* sommeil *m.*; *a-i fi ~* avoir sommeil; *un ~ adînc* un sommeil de plomb *a trage un pui de ~* piquer un somme.
somnolență *s.* somnolence *f.*
sonată *s.* sonate *f.*
sondă *s.* sonde; *~ de țiței* derrick *m.*
sondor *s.* sondeur *m.*
sonor *adj.* sonore.
soprană *s.* soprano *m.*
soră *s.* sœur *f.*
sortiment *s.* assortiment *m.*, choix *m.*
sos *s.* sauce *f.*
sosi *vb.* arriver.
sosieră *s.* saucière *f.*
sosire *s.* arrivée *f.*
soț *s.* époux *m.*, mari *m.*
soție *s.* épouse *f.*, femme *f.*
spadă *s.* épée *f.*
spalier *s.* espalier *m.*
spanac *s.* épinard *m.*
spaniol *adj.* espagnol, -e.
sparanghel *s.* asperge *f.*
sparge *vb.* casser.
spate *s.* dos *m.*; *în ~* derrière.
spațios *adj.* spacieux, -euse.
spăla *vb.* laver; *a ~ putina* décamper, déguerpir, filer.
spălat *s.* lessive *f.*; *mașină de ~* lessiveuse *f.*
special **1.** *adj.* spécial, -e, particulier, -ière. **2.** *adv.* spécialement, particulièrement, surtout.
specialist *s.* spécialiste *m.*
specie *s.* espèce *f.*
specific *adj.* spécifique, particulier, -ière.
spectacol *s.* spectacle *m.*, représentation *f.*
spectator *s.* spectateur *m.*
spera *vb.* espérer.
sperios *adj.* peureux, -euse, farouche.
speti *vb.* s'éreinter, s'échiner.
spic *s.* épi *m.*
spital *s.* hôpital *m.*
sport *s.* sport *m.*
sportiv *adj.* și *s.* sportif, -ive.
spre *prep.* vers.
sprijini *vb.* appuyer.
sprinceană *s.* sourcil *m.*
spune *vb.* dire III.
sta *vb.* rester, se trouver, s'arrêter; *a ~ degeaba* chômer.
stabili *vb.* établir II.
stadion *s.* stade *m.*
stadiu *s.* stade *m.*
stagiune *s.* saison *f.*
stare *s.* état *m.*, situation *f.*
start *s.* start *m.*
starter *s.* starter *m.*
stat *s.* état *m.*
statistică *s.* statistique *f.*
stație *s.* station *f.*, arrêt *m.*, halte *f.*
stațiune *s.* station *f.*
stăpîn *s.* maître *m.*
stăpîni *vb.* maîtriser, dominer.
stea *s.* étoile *f.*
stejar *s.* chêne *m.*
sticlă *s.* verre *m.*, bouteille *f.*
stil *s.* style *m.*
stilou *s.* stylo *m.*
stima *vb.* estimer, avoir des égards pour qn.
stinge *vb.* éteindre III.
stînă *s.* bergerie *f.*
stîncă *s.* roc *m.*, roche *f.*, rocher *m.*
stîng *adj.* și *s.* gauche; *la ~a* à gauche.
stîngaci *adj.* gauche.
stîrc *s.* héron *m.*
stofă *s.* étoffe *f.*
stog *s.* meule *f.*

ștomac *s.* estomac *m.*
stop *s.* (semnal luminos) feu *m.*
stopa *vb.* stopper.
stradă *s.* rue *f.*; *pe ~* dans la rue.
strat *s.* couche *f.*, (de flori) parterre *m.*, plate-bande *f.*
străbate *vb.* parcourir III, franchir II.
strădui *vb.* s'efforcer.
străin *adj.* și *s.* étranger, -ère.
străinătate *s.* étranger *m.*
străluci *vb.* briller.
strălucire *s.* éclat *m.*
strămoș *s.* ancêtre *m.*
streașină *s.* gouttière *f.*
strecura *vb.* (se) glisser, se faufiler.
strica *vb.* gâter, gâcher, abîmer.
stricat *adj.* gâté-, e, abîmé, -e, détraqué, -e.
strict **1.** *adj.* strict, -e. **2.** *adv.* strictement.
stridie *s.* huître *f.*
striga *vb.* crier, exclamer, s'écrier.
strivi *vb.* écraser.
strîmb *adj.* de travers.
strîmbătură *s.* grimace *f.*
strîngător *s.* (de spice) glaneur *m.*
strînge *vb.* serrer, rassembler.
strîngere *s.* (de mînă) poignée de main *f.*
strop *s.* goutte *f.*
stropi *vb.* arroser, éclabousser.
stropitoare *s.* arrosoir *m.*
strugure *s.* raisin *m.*
strună *s.* corde *f.*; *a merge ~* aller comme sur des roulettes.
strung *s.* tour *m.*
student *s.* étudiant *m.*
studia *vb.* étudier.
studiu *s.* étude *f.*
stuf *s.* jonc *m.*
stufăriș *s.* jonchaie *f.*
stup *s.* ruche *f.*
stupărie *s.* rucher *m.*
stupide *adj.* stupide.
sub *prep.* sous.
subiect *s.* sujet *m.*
submarin *s.* sous-marin *m.*
subsol *s.* sous-sol *m.*
subsuoară *s.* aisselle *f.*
subțire *adj.* mince.
succes *s.* succès *m.*
succesiv **1.** *adj.* successif, -ive. **2.** *adv.* successivement.

succint *adj.* succint, -e.
sud *s.* sud *m.*
suferi *vb.* souffrir III, subir II.
suferind *adj.* souffrant, -e.
suferință *s.* souffrance *f.*
suficient *adj.* suffisant, -e.
sufla *vb.* souffler.
suflu *s.* souffle *m.*
sugaci *s.* nourrisson *m.*
sugestiv **1.** *adj.* suggestif, -ive. **2.** *adv.* d'une manière suggestive.
sui *vb.* monter, grimper, escalader; *a se ~ din nou*, remonter.
suire *s.* escalade *f.*
sul *s.* rouleau *m.*
sumar *adj.* sommaire.
sumă *s.* somme *f.*
suna *vb.* sonner.
sunet *s.* son *m.*
supă *s.* soupe *f.*, potage *m.*, bouillon *m.*
supăra *vb.* fâcher, chagriner.
supărare *s.* ennui *m.*, chagrin *m.*
supărat *adj.* fâché; *a fi ~ pe cineva* en vouloir à qn.
supărător *adj.* fâcheux, -euse.
superb *adj.* superbe, magnifique.
superior *adj.* supérieur, -e.
supieră *s.* soupière *f.*
suplețe *s.* souplesse *f.*
supliment *s.* supplément *m.*
suporta *vb.* supporter, endurer, subir II.
suporter *s.* supporter *m.*
suprafață *s.* surface *f.*, superficie *f.*
supranumi *vb.* surnommer.
suprataxă *s.* surtaxe *f.*
supraveghea *vb.* surveiller.
sur *adj.* gris, -e.
surd *adj.* sourd, -e.
surdomut *s.* sourd-muet *m.*
surîde *vb.* sourire III.
surplus *s.* surplus *m.*
surprinde *vb.* surprendre III, frapper.
surprinzător *adj.* surprenant, -e.
surpriză *s.* surprise *f.*
surveni *vb.* survenir III.
sus *adv.* en haut.
suspensie *s.* suspension *f.*
suspin *s.* soupir *m.*
suspina *vb.* soupirer.
sustrage *vb.* soustraire III.
sută *num.* cent; *vreo ~* une centaine.

Ș

șacal *s.* chacal *m.*
șah *s.* échecs *m. pl.*
șaisprezece *num.* seize.
șaizeci *num.* soixante.
șal *s.* châle *m.*, foulard *m.*
șalupă *s.* chaloupe *f.*
șampanie *s.* champagne *m.*
șampon *s.* shampooing *m.*
șan *s.* embauchoir *m.*
șansă *s.* chance *f.*, veine *f.* *(fam.)*.
șansonetă *s.* chanson *f.*
șantier *s.* chantier *m.*
șanț *s.* fossé *m.*
șapte *num.* sept.
șaptesprezece *num.* dix-sept.
șaptezeci *num.* soixante-dix.
șarpe *s.* serpent *m.*
șase *num.* six.
șchiopăta *vb.* boiter.
școală *s.* école *f.*
școlar **1.** *s.* écolier *m.* **2.** *adj.* scolaire; *începutul anului ~* rentrée *f.*
ședea *vb.* être assis.
șef *s.* chef *m.*; *~ de sală* (într-un restaurant) maître d'hôtel *m.*
șemineu *s.* cheminée *f.*
șervet *s.* serviette *f.*
și *conj.* et.
șic *adj.* și *s.* chic.
șifona *vb.* froisser.
șină *s.* rail *m.*

șir *s.* file *f.*, rangée *f.*; *~ de persoane* queue *f.*
șirag *s.* collier *m.*
șlefui *vb.* polir II.
șnițel *s.* escalope *f.*
șoarece *s.* souris *f.*
șobolan *s.* rat *m.*
șoc *s.* choc *m.*
șofer *s.* chauffeur *m.*, conducteur *m.*
șoma *vb.* chômer.
șosea *s.* route *f.*, chaussée *f.*
șosetă *s.* chaussette *f.*
șoșoni *s.* snow-boots *m. pl.*
șovăi *vb.* hésiter.
șovăire *s.* hésitation *f.*
ștafetă *s.* estafette *f.*
ștergar *s.* essuie-mains *m.*, serviette *f.*
șterge *vb.* essuyer; *a ~ de praf* épousseter; *a o ~* décamper, détaler, déguerpir II.
știrb *adj.* édenté, -e.
știre *s.* nouvelle *f.*
știucă *s.* brochet *m.*
ștrand *s.* piscine *f.*
ștrengar *s.* polisson *m.*
șuncă *s.* jambon *m.*
șurub *s.* vis *f.*
șurubelniță *s.* tournevis *m.*
șut *s.* shoot *m.*
șuta *vb.* shooter.
șvaițer *s.* (fromage de) gruyère *m.*

T

ta **1.** *adj.* ta. **2.** *pron.* la tienne.
tabără *s.* camp *m.*
tablou *s.* tableau *m.*
tachina *vb.* taquiner.
taciturn *adj.* taciturne.
tacîm *s.* couvert *m.*
tactică *s.* tactique *f.*
talaz *s.* vague *f.*
tale **1.** *adj.* tes. **2.** *pron.* les tiennes.
talent *s.* talent *m.*
talon *s.* talon *m.*
talpă *s.* semelle *f.*
tandru *adj.* tendre.

tangaj *s.* tangage *m.*
tare *adj.* fort, -e, ferme, (despre carne) coriace.
tarif *s.* tarif *m.*
tartă *s.* tarte *f.*
tașcă *s.* sac *m.*, fourre-tout *m.*
tată *s.* père *m.*
tavan *s.* plafond *m.*
taxatoare *s.* receveuse *f.*
taxator *s.* receveur *m.*, (în metro) poinçonneur *m.*
taxi *s.* taxi *m.*
tăcea *vb.* se taire III.

tăcere *s.* silence *m.*
tăcut *adj.* silencieux, -euse.
tăi 1. *adj.* tes. 2. *pron.* les tiens.
tăia *vb.* couper.
tăiș *s.* tranchant *m.*
tău 1. *adj.* ton. 2. *pron.* le tien.
tăvăli *vb.* (se) vautrer.
te *pron.* te, toi.
teafăr *adj.* sain et sauf *m.*, saine et sauve *f.*
teamă *s.* peur *f.*, crainte *f.*
teanc *s.* tas *m.*
teasc *s.* pressoir *m.*
teatru *s.* théâtre *m.*
tehnică *s.* technique *f.*
tei *s.* tilleul *m.*
tejghea *s.* comptoir *m.*, zinc *m.*
teleferic *s.* téléphérique *m.*
telefon *s.* téléphone; *a da (primi) un* ~ donner (recevoir) un coup de téléphone, un coup de fil; ~ *public* taxiphone *m.*
telefona *vb.* téléphoner.
telegrafia *vb.* télégraphier.
telegramă *s.* télégramme *m.*
televiziune *s.* télévision *f.*, télé *f.* *(fam.)*
temă *s.* thème *m.*
teme *vb.* craindre III, avoir peur.
tempera *vb.* tempérer.
temperatură *s.* température *f.*
ten *s.* teint *m.*
tender *s.* tender *m.*
tenis *s.* tennis *m.*; ~ *de masă*, ping-pong *m.*
tenor *s.* ténor *m.*
tenta *vb.* tenter.
tentativă *s.* tentative *f.*
terasă *s.* terrasse *f.*
teren *s.* terrain *m.*
terestru *adj.* terrestre.
tergal *s.* tergal *m.*
teribil *adj.* terrible.
terilen *s.* térylène *m.*
termen *s.* terme *m.*
termina *vb.* terminer, achever, finir II.
termometru *s.* thermomètre *m.*
tichet *s.* ticket *m.*
ticsit *adj.* bondé, -e, comble.
tigru *s.* tigre *m.*
tijă *s.* tige *f.*
timbra *vb.* affranchir II, timbrer.
timbru *s.* timbre-poste *m.*
timp *s.* temps; *în* ~*ul* pendant; ~ *de* pendant; *între* ~ cependant, pendant ce temps; *a sosi la* ~ être à l'heure, arriver à point; *în* ~ *ce* tandis que.
tinde *vb.* tendre III.
tine *pron.* te, toi.
tineresc *adj.* jeune.
tip *s.* type *m.*, quidam *m.*
tipări *vb.* imprimer.
tipograf *s.* typographe *m.*
tipografie *s.* typographie *f.*
tir *s.* tir *m.*
titlu *s.* titre *m.*
tîmplar *s.* menuisier *m.*
tînăr 1. *adj.* jeune. 2. *s.* jeune homme *m.*, jeune fille *f.*
tîrg *s.* marché *m.*, bourgade *f.*
tîrguială *s.* achat *m.*, emplette *f.*
tîrgușor *s.* patelin *m.*, bourgade *f.*
tîrî *vb.* traîner, entraîner.
tîrziu *adv.* tard; *cel mai* ~ au plus tard.
toaletă *s.* toilette *f.*
toamnă *s.* automne *m.*
tobogan *s.* glissoire *f.*
toc *s.* étui *m.*, (la gheată) talon *m.*
tocană *s.* ragoût *m.*
tocmai *adv.* juste, justement, précisément.
toi *s.* *(în expr.)* *în* ~ au beau milieu; *a fi în* ~ battre son plein.
tom *s.* tome *m.*, volume *m.*
ton *s.* ton *m.* (la telefon) tonalité *f.*
tonă *s.* tonne *f.*
torent *s.* torrent *m.*
tot 1. *s.* tout *m.* 2. *adj.* tout, -e; *de* ~ tout à fait.
total *adj.* total, -e.
totodată *adv.* en même temps, à la fois.
totuși *conj.* cependant, pourtant, tout de même, quand même.
tovarăș *s.* camarade *m.* și *f.*, compagnon *m.*, compagne *f.*, copain *m.*, copine *f.*
tovărășie *s.* *(în expr.)* *în* ~*a* en compagnie.
tractor *s.* tracteur *m.*
tradițional *adj.* traditionnel, -elle.
traducător *s.* traducteur *m.*
traduce *vb.* traduire III.
trage *vb.* tirer; *a* ~ *după sine* entraîner.
tragedie *s.* tragédie *f.*
tragic *adj.* tragique.
tramvai *s.* tramway *m.*, tram *m.*
trandafir *s.* rose *f.*

trandafiriu *adj.* rose.
transcrie *vb.* transcrire.
transforma *vb.* transformer.
transmisiune *s.* transmission *f.*
transmite *vb.* transmettre III.
transpira *vb.* transpirer.
transpirat *adj.* en nage.
transport *s.* transport *m.*
transporta *vb.* transporter.
trapă *s.* trappe *f.*
trapez *s.* trapèze *m.*
trapezist *s.* trapéziste *m.*
traseu *s.* tracé *m.*
trata *vb.* traiter.
tratament *s.* traitement *m.*
tratat *s.* traité *m.*
traversa *vb.* traverser.
traversare *s.* traversée *f.*
trăi *vb.* vivre III.
trăsnet *s.* foudre *f.*
treabă *s.* besogne *f.*, boulot *m.*; *a avea* ~ *cu cineva* avoir affaire à qn.
treaz *adj.* éveillé, -e.
trebui *vb.* falloir III, devoir III.
trecătoare *s.* col *m.*, gorge *f.*
trecător *adj.* passager, -ère.
trece *vb.* passer, traverser, enjamber, franchir II.
trecere *s.* passage *f.*, passe *f.*
trecut *adj.* și *s.* passé, -e.
trei *num.* trois.
treiera *vb.* battre III (le blé).
treisprezece *num.* treize.
treizeci *num.* trente.; *vreo* ~ une trentaine.
tremura *vb.* trembler.
tren *s.* train *m.*; ~ *personal* (train) omnibus *m.*
trestie *s.* roseau *m.*, jonc *m.*
trezi *vb.* réveiller, éveiller.
trib *s.* tribu *f.*
trifoi *s.* trèfle *m.*
trimite *vb.* envoyer, expédier; *a* ~ *după cineva* faire venir.
triplu *adj.* triple.
triunghi *s.* triangle *m.*
triunghiular *adj.* triangulaire.
trînti *vb.* (despre uși) claquer.
troleibuz *s.* trolleybus *m.*
tropic *s.* tropique *m.*
trotuar *s.* trottoir *m.*
truc *s.* truc *m.*
truca *vb.* truquer.
trudi *vb.* peiner, se tuer à.
trufanda *s.* primeur *f.*
trunchi *s.* tronc *m.*
tu *pron.* tu, toi.
tufă *s.* touffe *f.*
tufiș *s.* buisson *m.*
tulburător *adj.* troublant, -e, émouvant, -e.
tulpină *s.* tige *f.*
tuna *vb.* tonner.
tunde *vb.* tondre III.
tunet *s.* tonnerre *m.*
tur *s.* tour *m.*
turisme *s.* tourisme *m.*
turist *s.* touriste *m.*
turistic *adj.* touristique.
turmă *s.* troupeau *m.*
turn *s.* tour *f.*
turna *vb.* verser.
turnător *s.* tourneur *m.*
tuse *s.* toux *f.*; ~ *convulsivă* coqueluche *f.*
tuși *vb.* tousser.
tutun *s.* tabac *m.*
tutungerie *s.* bureau de tabac.

Ţ

țară *s.* pays *m.*; *la* ~ à la campagne.
țăran *s.* paysan *m.*, paysanne *f.*
țărm *s.* rive *f.*
țeapăn *adj.* raide.
țelină *s.* céleri *m.*
țesătură *s.* tissu *m.*
țigară *s.* cigarette *f.*; ~ *de foi* cigare *m.*
țiglă *s.* tuile *f.*
ține *vb.* tenir III.
țintă *s.* but *m.*, cible *f.*
ținut *s.* contrée *f.*, région *f.*
țipător *adj.* (despre culori) voyant, -e.
țiței *s.* pétrole *m.*
țînțar *s.* moustique *m.*

U

ucenic *s.* apprenti *m.*; *~ de marinar* mousse *m.*
ud *adj.* mouillé, -e; *a fi ~ leoarcă (de sudoare)* être en nage.
uda *vb.* mouiller, arroser.
uimi *vb.* éblouir II.
uimitor *adj.* étonnant, -e, prodigieux, -euse, épatant, -e *(fam.)*.
uita *vb.* oublier.
uliu *s.* épervier *m.*
ulm *s.* orme *m.*
ultim *adj.* dernier, -ière.
uluitor *adj.* inouï, -e.
umăr *s.* épaule *f.*
umbla *vb.* aller, marcher.
umblet *s.* marche *f.*
umbrelă *s.* (de soare) ombrelle *f.*, (de ploaie) parapluie *m.*
umed *adj.* humide.
umeraș *s.* cintre *m.*
umezeală *s.* humidité *f.*
umfla *vb.* gonfler.
umple *vb.* remplir II.
un *art.* un, une; *a-i fi tot ~a* être égal.
unchi *s.* oncle *m.*
unde *adv.* où.
undeva *adv.* quelque part.
undiță *s.* ligne *f.*
unealtă *s.* outil *m.*
uneori *adv.* parfois, quelquefois.
unge *vb.* enduire III.
ungere *s.* graissage *m.*
unghie *s.* ongle *m.*
uni *vb.* unir II, joindre III.
unic *adj.* unique.
uniformă *s.* uniforme *m.*
unire *s.* union *f.*
unitate *s.* unité *f.*
uniune *s.* union *f.*
universitar *adj.* universitaire.
universitate *s.* université *f.*
unsprezece *num.* onze.
unt *s.* beurre *m.*
untdelemn *s.* huile *f.*
untură *s.* graisse *f.*, saindoux *m.*
ura *vb.* souhaiter.
urban *adj.* urbain, -e.
urca *vb.* monter, gravir II, escalader.
urcare *s.* montée *f.*, escalade *f.*
urcuș *s.* pente *f.*, côte *f.*
ureche *s.* oreille *f.*
urgent *adj.* urgent, -e.
urgență *s.* urgence *f.*
uriaș *adj.* géant, -e, énorme.
urî *vb.* haïr II, détester.
urma *vb.* suivre III.
urmare *s.* suite *f.*
urmă *s.* trace *f.*; *a rămîne în ~* rester en arrière; *la ~a urmei* en fin de compte, finalement.
urmări *vb.* poursuivre III, suivre III.
următor *adj.* suivant, -e.
urs *s.* ours *m.*
ursuz *adj.* grognon, -onne.
urzică *s.* ortie *f.*
usca *vb.* sécher.
uscat *adj.* sec, sèche.
ușă *s.* porte *f.*, (la vehicule) portière *f.*
ușor 1. *adj.* léger, -ère, faible, facile. 2. *adv.* légèrement, faiblement, facilement, doucement.
ușura *vb.* faciliter.
ușurință *s.* facilité *f.*; *cu ~* facilement.
util *adj.* utile.
utila *vb.* équiper.
utilitate *s.* utilité *f.*
uzină *s.* usine *f.*

V

vacanță *s.* vacances *f. pl.*
vacă *s.* vache *f.*
vag *adj.* vague, flou, -e.
vagon *s.* wagon *m.* voiture; *~ de bagaje* fourgon *f.* (aux bagages).
vai *interj.* hélas!
val *s.* vague *f.*
valabil *adj.* valable.
vale *s.* vallée *f.*
valiză *s.* valise *f.*
valoare *s.* valeur *f.*
vamă *s.* douane *f.*

vameș *s.* douanier *m.*
vapor *s.* bateau *m.*
var *s.* chaux *f.*
vară *s.* été *m.*
variat *adj.* varié, -e.
varietate *s.* variété *f.*, diversité *f.*
vas *s.* vase *m.*
vast *adj.* vaste.
vată *s.* ouate *f.*, coton *m.*
vatră *s.* foyer *m.*
vază *s.* vase *m.*
vă *pron.* vous.
văcar *s.* vacher *m.*
văr *s.* cousin *m.*
vărsa *vb.* verser.
văxui *vb.* cirer.
veac *s.* siècle *m.*
vechi *adj.* ancien, -ienne.
vecin *adj.* și *s.* voisin -e.
vedea 1. *vb.* voir III. 2. *interj. vezi bine* parbleu!
vedere *s.* vue *f.*; *din punct de ~* du point de vue; *avînd în ~ că* vu que.
vedetă *s.* vedette *f.*
vegetație *s.* végétation *f.*
veghea *vb.* veiller.
vehicul *s.* véhicule *m.*
veni *vb.* venir III; *a ~ în fugă* accourir III; *a-și ~ în fire* revenir à soi.
venit *s.* revenu *m.*
ventilație *s.* ventilation *f.*
verde *adj.* vert, -e.
verifica *vb.* vérifier.
verișoară *s.* cousine *f.*
veritabil *adj.* véritable.
vers *s.* vers *m.*
vesel *adj.* gai, -e, joyeux, -euse, marrant, -e *(fam.)*.
veselă *s.* vaiselle *f.*
vest *s.* ouest *m.*, Occident *m.*
vestă *s.* gilet *m.*, veste *f.*
veste *s.* nouvelle *f.*
vestiar *s.* vestiaire *m.*
vestibul *s.* vestibule *m.*
veston *s.* veston *m.*, veste *f.*
veșnicie *s.* éternité *f.*
veșteji *vb.* (se) faner.
vexa *vb.* vexer, offenser.
viață *s.* vie *f.*
vicisitudine *s.* revers *m.*
vidră *s.* loutre *f.*
vie *s.* vignoble *m.*
vierme *s.* ver *m.*
viespe *s.* guêpe *f.*
viguros *adj.* vigoureux, -euse.
viitor 1. *adj.* futur, -e, prochain, -e. 2. *s.* avenir *m.*
vijelie *s.* tourmente *f.*
vijelios *adj.* orageux, -euse, houleux, -euse.
vin *s.* vin *m.*
vină *s.* tort *m.*, faute *f.*
vinde *vb.* vendre III.
vindeca *vb.* guérir II.
vindecare *s.* guérison *f.*
vineri *s.* vendredi *m.*
vinovat *adj.* fautif, -ive.
vioară *s.* violon *m.*
vioi *adj.* vif., vive.
violență *s.* violence *f.*
violet *adj.* violet, -ette.
violonist *s.* violoniste *m.*
viorea *s.* violette *f.*
vira *vb.* virer.
virtuos *s.* virtuose *m.* și *f.*
vis *s.* rêve *m.*
visa *vb.* rêver.
visător *adj.* rêveur, -euse.
vișină *s.* griotte *f.*
vitamină *s.* vitamine *f.*
vită *s.* bête *f. (col.)* bétail *m.*, bestiaux *m.*
viteaz *adj.* brave, vaillant, -e.
vitejește *adv.* vaillamment.
vitejie *s.* (însușire) vaillance *f.*, bravoure *f.*, (faptă) exploit *m.*, prouesse *f.*
viteză *s.* vitesse *f.*
vitrină *s.* vitrină *f.*, devanture *f.*
viță *s.* (de vie) vigne *f.*
vițel *s.* veau *m.*
viu *adj.* vivant, -e, vif, vive.
vizavi *adv.* vis-à-vis.
vizita *vb.* visiter, rendre visite.
vîna *vb.* chasser.
vînat *s.* (acțiunea) chasse *f.*, (animalul) gibier *m.*
vînă *s.* veine *f.*
vînăt *adj.* violet, livide; *pătlăgea ~ă* aubergine *f.*
vînătoare *s.* chasse *f.*
vînt *s.* vent *m.*
vînzătoare *s.* vendeuse *f.*
vînzător *s.* vendeur *m.*
vîrf *s.* sommet *m.*, cime *f.*, pointe *f.* *în ~* au sommet.
vîrstă *s.* âge *m.*
vîsli *vb.* ramer.
voal *s.* voile *m.*

voastră 1. *adj.* votre; 2. *pron.* la vôtre.
voastre 1. *adj.* vos. 2. *pron.* les vôtres.
voce *s.* voix *f.*
voi *pron.* vous.
voievod *s.* voïvode *m.*, prince *m.*
voinţă *s.* volonté *f.*
volei *s.* volley-ball *m.*
voltijă *s.* voltige *f.*
volum *s.* volume *m.*
voluminos *adj.* volumineux, -euse.
vopsi *vb.* teindre III.
vorbă *s.* mot *m.*, parole *f.*; *a sta de ~* causer.
vorbi *vb.* parler.
vostru 1. *adj.* votre; 2. *pron.* le vôtre.
voştri 1. *adj.* vos. 2. *pron.* les vôtres.
vota *vb.* voter.
vrabie *s.* moineau *m.*
vrea *vb.* vouloir III.
vreme *s.* temps *m.*; *este ~ bună* il fait beau temps; *de ~ ce* puisque.
vreodată *adv.* jamais.
vreun *adj.* quelque.
vui *vb.* mugir II.
vulpe *s.* renard *m.*
vultur *s.* aigle *m.*; *~ pleşuv* vautour *m.*

whisky *s.* whisky *m.*

zadar *s.* *(în. expr.) în ~* en vain, peine perdue, avoir beau.
zadarnic *adj.* vain, -e.
zaharniţă *s.* sucrier *m.*
zahăr *s.* sucre *m.*
zăcămînt *s.* gisement *m.*
zăpadă *s.* neige *f.*; *acoperit cu ~* neigeux, -euse.
zăpăcit *adj.* étourdi, -e, tête de linotte.
zări *vb.* apercevoir III.
zău *interj.* ma foi! parbleu!
zbate *vb.* se démener, se débattre III.
zbîrcitură *s.* ride *f.*
zbîrli *vb.* ébouriffer.
zbura *vb.* voler; *a ~ pe deasupra* survoler.
zeamă *s.* jus *m.*
zebră *s.* zèbre *m.*
zece *num.* dix; *vreo ~* une dizaine.
zemos *adj.* juteux, -euse.
zero *s.* zéro *m.*
zgîrietură *s.* égratignure *f.*
zgomot *s.* bruit *m.*
zi *s.* jour *m.*, journée *f.*; *a doua ~* le lendemain; *bună ziua* bonjour.
ziar *s.* journal *m.*
ziarist *s.* journaliste *m.*
zidar *s.* maçon *m.*
zilnic 1. *adj.* quotidien, -ienne. 2. *adv.* tous les jours.
zinc *s.* zinc *m.*
zîmbet *s.* sourire *m.*
zmeură *s.* framboise *f.*
zonă *s.* zone *f.*
zoologie *s.* zoologie *f.*
zugrăvi *vb.* peindre III.
zurliu *adj.* dingue *(fam.)*.

PARTEA A PATRA

Cheia exerciţiilor

I

B 2.

1, ε	5. ε
2. ɔ	6. o
3. ε	7. ɔ
4. o	1. e

E 1.

1. Je. 2. Vous. 3. Ils (Elles). 4. Nous. 5. Tu. 6. Je. 7. Il (Elle). 8. Vous.

E 2.

1. Eu sînt francez. 2. Sînteţi parizian. 3. Ei (ele) sînt la graniţă. 4. Noi sîntem în birou. 5. Tu eşti în ţara noastră. 6. Eu sînt gazetar. 7. El (ea) este amabil(ă). 8. Sînteţi de la Paris?

E 3.

Je suis à la frontière.	Nous sommes à la frontière.
Tu es à la frontière.	Vous êtes à la frontière.
Il (elle) est à la frontière.	Ils (elle) sont à la frontière.

E 4.

1. Je suis journaliste. 2. Vous êtes Français. 3. Il est Parisien. 4. Ils entrent dans le bureau. 5. Vous arrivez de Paris? 6. Votre passeport, s'il vous plait. 7. Prenez place, s'il vous plaît. 8. Merci, monsieur. 9. Soyez le bienvenu, monsieur. 10. Au revoir, monsieur.

II

B 2.

1. ɛ
2. ɛ
3. e
4. e
5. ɛ
6. e
7. e
8. ɛ
9. e
10. e
11. ɛ
12. ɛ

E 1.

1. le	1. un
2. l'	2. un
3. le	3. un
4. le	4. un
5. le	5. un
6. la	6. une
7. le	7. un
8. la	8. une
9. la	9. une
10. le	10. un

E 2.

1. des reportages	nişte reportaje
2. mes professions	profesiunile mele
3. mes enfants	copiii mei
4. des formalités	nişte formalităţi
5. les numéros	numerele
6. les pays	ţările
7. les adresses	adresele
8. des moments	momente
9. mes prénoms	prenumele mele
10. des journalistes	nişte jurnalişti

E 3.

1. je suis
2. je suis
3. j'ai
4. j'ai
5. je suis
6. j'ai
7. je suis
8. je suis
9. je suis
10. j'ai

E 4.

1. vous avez
2. vous êtes
3. vous êtes
4. vous avez
5. vous êtes
6. vous êtes
7. vous avez
8. vous avez
9. vous êtes
10. vous avez

E 5.

1. ma
2. mon
3. ma
4. mon
5. mes
6. ma
7. mes
8. mes
9. mon
10. ma

III

E 1.

1. la frontière
2. le pays
3. la grande ville
4. les reportages
5. le portefeuille
6. la poche
7. les douaniers
8. la portière
9. le monsieur
10. l'adresse
11. l'enfant
12. les accueils

E 2.

1. Ce sont
2. Ce sont
3. C'est
4. Ce sont
5. C'est
6. Ce sont
7. C'est
8. Ce sont
9. Ce sont
10. C'est
11. C'est
12. C'est

E 3.

a) 1. mon. 2. ton. 3. sa. 4. tes. 5. ses. 6. son. 7. mes. 8. ton. 9. ses. 10. son.

b) 1. notre. 2. votre. 3. leur. 4. leurs. 5. vos. 6. notre. 7. leurs. 8. vos 9. votre. 10. leur.

E 4.

1. Vous êtes Français? 2. Vous restez longtemps en Roumanie? 3. Nous sommes à la frontière? 4. Bucarest est loin? 5. Vous êtes content de votre voyage? 6. Vous avez des bagages? 7. Nous avons des billets? 8. Nous avons des places? 9. C'est le wagon direct de Paris? 10. C'est le chef de gare? 11. Vous êtes des douaniers? 12. C'est votre fils? 13. Vous êtes marié? 14. Vous avez des enfants? 15. Votre nom est Bernard? 16. C'est la gare de frontière?

IV

E 1.

1. le
2. l'
3. la
4. l'
5. la
6. la
7. le
8. la
9. le
10. l'
11. la
12. le

E 2.

1. Est-ce que la Roumanie est riche?
2. Est-ce que nous sommes à la frontière?
3. Est-ce qu'il est fatigué?
4. Est-ce que tu es content?
5. Est-ce que c'est une grande ville?
6. Est-ce que ce sont des employés?
7. Est-ce que la France a des usines?
8. Est-ce que nous arrivons bientôt?
9. Est-ce que vous parlez le français?
10. Est-ce que vous parlez déjà le roumain?
11. Est-ce que tu parles l'anglais?
12. Est-ce que vous parlez seulement le français?
13. Est-ce que c'est une usine?
14. Est-ce qu'il contrôle les passeports?
15. Est-ce que c'est le wagon direct pour Bucarest?

E 3.

Je suis en Roumanie	J'ai des bagages
Tu es en Roumanie	Tu as des bagages
Il (elle) est en Roumanie	Il (elle) a des bagages
Nous sommes en Roumanie	Nous avons des bagages
Vous êtes en Roumanie	Vous avez des bagages
Ils (elles) sont en Roumanie	Ils (elles) ont des bagages

E 4.

1. Je parle. 2. Tu parles. 3. Il (elle) parle. 4. Nous parlons. 5. Vous parlez. 6. Ils (elles) parlent.

E 5.

1. Voici notre compartiment. 2. Où sont vos passeports. 3. Son billet est dans le portefeuille. 4. Il est content de son voyage. 5. Leurs bagages sont dans le wagon. 6. Mon fils et ma fille sont dehors.

V

B 3.

1. ɛ
2. œ
3. ɛ
4. ɛ
5. ɔ
6. o
7. ɛ
8. ø
9. ø
10. ɔ
11. e
12. ɛ
13. ø
14. ɔ, œ
15. o
16. o
17. e
18. ɔ, ɔ

E 1.

1. n'est pas
2. n'est pas
3. ne contrôle pas
4. ne sont pas
5. ne parlez pas
6. n'est pas
7. n'entre pas
8. n'est pas
9. ne sont pas
10. ne reste pas
11. n'est pas
12. ne parle pas
13. n'est pas
14. n'attends pas
15. n'arrive pas
16. ne sont pas
17. ne sont pas
18. n'es pas
19. ne parlons pas
20. n'a pas

E 2.

riche, contente, difficile, grande, aimable, directe, lourde, agréable, facile, petite.

E 3.

1. fatigants. 2. grande. 3. lourde. 4. faciles. 5. aimables. 6. hospitaliers. 7. contents. 8. lourds.

E 4.

Je n'entre pas dans le compartiment
Tu n'entres pas dans le compartiment
Il n'entre pas dans le compartiment
Elle n'entre pas dans le compartiment
Nous n'entrons pas dans le compartiment
Vous n'entrez pas dans le compartiment
Ils n'entrent pas dans le compartiment
Elles n'entrent pas dans le compartiment

VI

B 3.

1. ɛ
2. o, ɛ
3. ɛ
4. ø
5. o
6. ɛ
7. ɛ
8. ɔ
9. ɛ
10. ɛ, e

E 1.

1. a été
2. avons parlé
3. j'ai été
4. ont contrôlé
5. a été
6. avons eu
7. a bavardé
8. a laissé

9. avez été
10. ont travaillé

E 2—3.

1. de	1. Biroul vămii.
2. de	2. Vagoanele trenului nostru.
3. de	3. Maşina tatei.
4. de	4. Străzile şi bulevardele Bucureştiului.
5. de	5. Bagajele fiului meu.
6. de	6. Portbagajul maşinii.
7. de	7. Micul geamantan al lui René.
8. de	8. Minunatele peisaje ale ţării voastre.
9. de	9. Centrul oraşului.
10. de	10. Meseria tatei.
11. de	11. Întrebările copilului.

E 4.

1. Ils n'attendent pas le train. 2. L'hôtel n'est pas en plein centre de la ville. 3. Ma valise n'est pas lourde. 4. René n'est pas content de son voyage. 5. Horia Aldea ne travaille pas dans une fabrique. 6. Je n'ai pas deux passeports. 7. Il ne contrôle pas les billets. Nous n'admirons pas le paysage. 9. Elle n'entre pas dans le bureau d'à côté. 10. Le porteur ne case pas les valises dans le coffre de la voiture.

VII

B 2.

1. :	7 x
2. :	8. :
3. x	9. x
4. :	10. :
5. x	11. x
6. x	12. :

E 1.

1. quatre. 2. dix. 3. huit. 4. trois. 5. vingt et un. 6. deux. 7. cinq. 8. six.

E 2.

1. Ne montons pas par l'ascenseur. 2. Je ne pense pas rester longtemps en Roumanie. 3. Le voyage n'est pas fatigant. 4. Les bagages ne sont pas lourds. 5. Ils ne montent pas en voiture. 6. Je n'ai pas la clé de l'appartement. 7. L'hôtel n'est pas confortable. 8. Nos chambres ne sont pas retenues. 9. Je n'aime pas le métier d'ingénieur. 10. Maman n'est pas journaliste à un quotidien. 11. Ce ne sont pas les valises du journaliste français. 12. Ce n'est pas ma carte d'identité. 13. Je ne reste pas un mois. 14. Je n'attends pas mon père. 15. Il ne signe pas la fiche. 16. Vous ne travaillez pas beaucoup. 17. Nous n'arrivons pas lundi. 18. Nous ne sommes pas au mois d'octobre. 19. Ils n'arrivent pas demain à Oradea. 20. Ils ne sont pas très fatigués.

E 3.

Le (la) onzième, le (la) treizième, le (la) seizième, le (la) neuvième, le (la) vingtième, le (la) vingt-huitième, le (la) huitième, le (la) sixième, le (la) douzième, le (la) dixième.

E 4.

1. Monte	4. Reste
2. Sois	5. Note
3. Signe	6. Contrôle

E 5.

1. Montez	4. Restez
2. Soyez	5. Notez
3. Signez	6. Contrôlez

VIII

B 3.

1. ɛ	6. ɔ
2. ɛ	7. ɛ
3. ɛ	8. o
4. ø	9. ø
5. ɔ	10. ɔ

B 4.

1. x	5. :
2. x	6. x
3. x	7. :
4. x	8. :

E 1.

1. L'appartement est élégant?
2. Vous restez longtemps chez nous?
3. Ma chambre est retenue?
4. Vous avez votre passeport?
5. La valise est fermée?
6. Vous êtes content de cet hôtel?
7. Mon pyjama est dans l'armoire?
8. Ta valise est ici?
9. Vous fermez la porte à clé?
10. La fenêtre est ouverte?

E 2.

1. Des appartements confortables.
2. Les petites valises.
3. Des chambres élégantes.

4. Les tapis de nos chambres.
5. Des murs blancs.
6. Les serrures de mes armoires.
7. Les portes fermées.
8. Des voyages intéressants.
9. Des gosses bavards.
10. Des guides aimables et polis.
11. Des paysages magnifiques.
12. Mes grandes valises.

E 3.

Je fermerai la porte.
Tu fermeras la porte.
Il (elle) fermera la porte.
Nous fermerons la porte.
Vous fermerez la porte.
Ils (elles) fermeront la porte.

E 4.

1. coucheront. 2. travaillerons. 3. contrôlera. 4. signerai. 5. restera. 6. commencera. 7. parlerez. 8. monteras. 9. arriveront. 10. parleras. 11. noterez.

E 5.

1. Ei vor dormi la hotel.
2. Noi vom lucra noaptea.
3. Vameşul va controla paşapoartele.
4. Eu voi semna fişa.
5. Ea va rămîne două luni la Bucureşti.
6. Puştiul va începe să pălăvrăgească.
7. Voi veţi vorbi franceza.
8. Tu te vei urca în faţă.
9. Daniel şi René vor sosi mîine.
10. El va fi aici săptămîna viitoare.
11. Tu vei vorbi bine româneşte.
12. Voi veţi nota numărul camerei.

E 6.

1. de. 2. du. 3. de. 4. de. 5. du. 6. des. 7. du. 8. de. 9. de. 10 des. 11. des. 12. des. 13. de. 14. du. 15. du. 16. de. 17. des. 18. du. 19. du. 20. de.

E 7.

1. Non, ils ne resteront pas quatre mois ici.
2. Non, je ne suis pas ingénieur.
3. Non, je n'aime pas le métier de papa.
4. Non, elle n'est pas fatiguée.
5. Non, nous n'avons pas une bonne chambre.
6. Non, l'hôtel n'est pas confortable.
7. Non, ta malle n'a pas deux clés.
8. Non, je ne signerai pas la fiche.

IX

E 1.

1. nous	Noi ne sculăm devreme.
2. se, se	Ei se decid să se scoale.
3. te	Tu te culci acum?
4. m'	Mă numesc Horia Aldea.
5. se	El se trezeşte tîrziu.
6. vous	Voi vă sculaţi devreme.

E 2.

1. Nous ne nous levons pas tôt. 2. Ils ne se décident pas à se lever. 3. Tu ne te couches pas maintenant? 4. Je ne m'appelle pas Horia Aldea. 5. Il ne se réveille pas tard. 6. Vous ne vous levez pas de bonne heure.

E 3.

1. Les réponses de René. 2. Les hôtels de Bucarest. 3. Les bagages du reporter. 4. Les rues de Marseille. 5. La chambre de Pierre. 6. La cathédrale de Rouen. 7. Les gares de Paris. 8. Les fabriques de Lille.

E 4.

1. Non, mon père n'est pas sévère.
2. Non, René ne se couche pas tard.
3. Non, il ne travaille pas beaucoup.
4. Non, je n'aime pas voyager.
5. Non, cette valise n'est pas lourde.
6. Non, je ne descends pas ici.
7. Non, je n'aime pas dormir tard.
8. Non, Daniel Bernard n'est pas matinal.
9. Non, René ne se lève pas de bonne heure.
10. Non, je ne me réveille pas avant mon père.

X

B 3.

1. x	6. :	11. x
2. :	7. :	12. x
3. :	8. :	13. :
4. x	9. x	14. x
5. :	10. :	15. :

E 1.

1. Vos chambres sont confortables? — Oui, très confortables.
2. Combien de temps est-ce que vous restez en Roumanie? — Ça dépend.
3. Je me couche. — Tant mieux.

4. Est-ce que tu as fermé la porte à clé? — Pas encore.
5. Quel lit est-ce que tu choisis? — Ça m'est égal.
6. Tu as faim? — Pas du tout.
7. Quel jour sommes-nous aujourd'hui? — Le 14 juillet.
8. Ils arrivent le mois prochain? — Peut-être.
9. Où est l'hôtel? — Tout près; en plein centre.
10. Ce pays est riche, n'est-ce pas?
11. Je n'ai pas signé la fiche. — Ça ne fait rien.
12. À mon sens, votre peuple est très hospitalier.
13. En tout cas, nous restons ici.
14. Le train arrive dans quelques minutes.
15. Je suis fatigué, j'ai sommeil.

E 2.

1. monte. 2. obéit. 3. se lavent. 4. me rase. 5. choisissons. 6. reste. 7. finissent. 8. trouves. 9. attendent. 10. es. 11. se réveillent. 12. me brosse. 13. descend. 14. se décide. 15. réussissent.

E 3.

a) 1. sur. 2. dans. 3. sur. 4. sur. 5. sur. 6. dans. 7. dans. 8. dans.

b) 9. près. 10. près. 11. au milieu. 12. près. 13. au milieu. 14. près. 15. au milieu. 16. près.

E 4.

1. Pe noptieră este o lampă de pat.
2. Cheia este în broască.
3. René este trecut pe paşaport.
4. Aldea aşteaptă pe peron.
5. Săpunul este pe spălător.
6. Sînt valize în portbagajul maşinii.
7. În sertar sînt jucăriile puştiului.
8. Este o cadă în baie.
9. Buretele este lîngă pasta de dinţi.
10. Baia este lîngă antreu.
11. Este un covor în mijlocul camerei.
12. Bernard se urcă în maşină lîngă Horia Aldea.
13. Este un sertar mare în mijlocul biroului.
14. Fereastra este lîngă pat.
15. Uşa este în mijlocul peretelui.
16. Lamele sînt lîngă pămătuf.

E 5.

Je finis ce travail.
Tu finis ce travail.
Il (elle) finit ce travail.
Nous finissons ce travail.
Vous finissez ce travail.
Ils (elles) finissent ce travail.

Je ne finis pas ce travail.
Tu ne finis pas ce travail.
Il (elle) ne finit pas ce travail.
Nous ne finissons pas ce travail.
Vous ne finissez pas ce travail.
Ils (elles) ne finissent pas ce travail.

XI

E 1.

a	b
1. ce	ces compartiments
2. ce	ces pays
3. ce	ces guides
4. cette	ces malles
5. cet	ces étrangers
6. ce	ces wagons
7. ce	ces trains
8. cet	ces amis
9. cette	ces usines
10. cette	ces chemises
11. ce	ces voyages
12. cette	ces pelisses
13. ce	ces tiroirs
14. cet	ces hôtels
15. cet	ces uniformes

E 2.

1. aussi. 2. aussi. 3. aussi. 4. non plus. 5. aussi. 6. non plus. 7. non plus. 8. non plus. 9. aussi. 10. aussi. 11. aussi.

E 3.

1. Şi eu vreau să mănînc. 2. Şi el se bărbiereşte. 3. Şi tu te culci devreme? 4. Nici tu nu eşti obosit? 5. Eu mă îmbrac; şi tu? 6. Nu-mi plac cămăşile murdare. — Nici mie. 7. Nici lui René nu-i este somn. 8. Nici lor nu le este foame. 9. Şi ei îi este frig. 10. Sînt mulţumit de camera aceasta; şi tu? — Şi eu. 11. Vă este cald? — Da. — Şi mie.

E 4.

1. Ce peuple est hospitalier. 2. Cet étranger est journaliste. 3. Ces valises resteront à la gare. 4. Ces porteurs ne sont pas libres. 5. Où est l'autre hôtel? 6. Papa, je ne mets pas mes bretelles. 7. Elles ne sont pas contentes de ce voyage. 8. Ton costume n'est pas sur le cintre. 9. Où est la clé de la malle? 10. Il a mis une chemise blanche. 11. Ce pantalon est froissé. 12. Il a mis son chandail.

E 5.

Je mets une cravate bleue.
Tu mets une cravate bleue.
Il met une cravate bleue.
Nous mettons une cravate bleue.
Vous mettez une cravate bleue.
Ils mettent une cravate bleue.

J'ai mis une cravate bleue.
Tu as mis une cravate bleue.
Il a mis une cravate bleue.

Nous avons mis une cravate bleue.
Vous avez mis une cravate bleue.
Ils ont mis une cravate bleue.

XII

E 1.

1. de la. 2. du, du. 3. du. 4. du. 5. du. 6. de l'. 7. du. 8. du.

E 2.

1. verres, tasses. 2. lentement. 3. couteau. 4. boutonner. 5. tiroirs. 6. glace. 7. brosse à dents, dentifrice. 8. cintre. 9. bonnet fourré. 10. veste, gilet, pantalon.

E 3.

Je vais à la gare.
Tu vas à la gare.
Il va à la gare.
Elle va à la gare.
Nous allons à la gare.
Vous allez à la gare.
Ils vont à la gare.
Elles vont à la gare.

J'irai à la gare.
Tu iras à la gare.
Il ira à la gare.
Elle ira à la gare.
Nous irons à la gare.
Vous irez à la gare.
Ils iront à la gare.
Elles iront à la gare.

Je vais me coucher.
Tu vas te coucher.
Il va se coucher.
Elle va se coucher.
Nous allons nous coucher.
Vous allez vous coucher.
Ils vont se coucher.
Elles vont se coucher.

J'irai me coucher.
Tu iras te coucher.
Il ira se coucher.
Elle ira se coucher.
Nous irons nous coucher.
Vous irez vous coucher.
Ils iront se coucher.
Elles iront se coucher.

XIII

E 1.

1. rangera. 2. choisira. 3. donnerai. 4. obéira. 5. finirai, descendrai. 6. attendrons. 7. perdras. 8. choisirez. 9. descendront. 10. apportera.

E 2.

1. El își va aranja cămășile în dulap.
2. René va alege o cămașă albă.
3. Îți voi da o mînă de ajutor.
4. Ea va asculta de mama sa.

5. Îmi voi termina toaleta, apoi voi coborî.
6. Noi vă vom aștepta în hol.
7. Atenție, îți vei pierde batista.
8. Voi veți alege hotelul „Nord"?
9. Ei vor coborî pentru micul dejun?
10. El va aduce un ceainic cald.

E 3.

1. Tu as assez mangé.
2. Il parle trop.
3. Nous avons mal dormi.
4. Je n'ai pas bien dormi.
5. Ce reporter voyage peu.
6. Elle n'a pas beaucoup travaillé.
7. Nous resterons ici.
8. Vous avez mangé peu.
9. J'ai très bien dormi.
10. Range ta valise là.
11. Vous avez assez causé.
12. Tu as trop bavardé.
13. Nous avons déjà visité la ville.
14. Vous en reparlerez demain.
15. Papa est déjà prêt.

E 4.

1. J'ai été. 2. Il a mangé. 3. a signé. 4. a mis. 5. a attendu. 6. ont eu. 7. J'ai donné. 8. ont été. 9. a eu, a eu. 10. J'ai été.

E 5.

1. cette. 2. ces. 3. ce. 4. cette. 5. ces. 6. cette. 7. ce. 8. ces.

XIV

E 1.

1. Les feux. 2. Ces bureaux. 3. Mes amis. 4. Des rues. 5. Ces promenades. 6. Vos manteaux. 7. Des boutons. 8. Les pays. 9. Les cheveux. 10. Ces Français. 11. Des coins. 12. Nos appartements. 13. Les pneus. 14. Ces avenues. 15. Tes chapeaux. 16. Ces employés. 17. Les pelisses. 18. Des bleus. 19. Mes savons. 20. Ces couvertures.

E 2.

1. Dans les villes on circule sur les trottoirs.
2. À Bucarest on s'égare facilement.
3. On ira à la gare.
4. Ici on dîne tard.
5. Au feu rouge on s'arrête et on attend.
6. Au feu vert on traverse.
7. On se rase devant un miroir.

8. On s'habillera et on descendra dans le hall.
9. On attend le train de Craïova.
10. On apporte nos bagages.
11. On contrôle les passeports à la frontière.
12. On boit le café chaud.

E 3.

1. est entré. 2. est restée. 3. sont arrivés. 4. sont montés. 5. est descendue. 6. est resté. 7. est entré. 8. suis allé. 9. sont restées. 10. êtes entrés.

E 4.

1. Au. 2. à. 3. à l'. 4. à l', de l'. 5. de. 6. du. 7. de. 8. d'. 9. au, du. 10. au.

E 5.

1. Attendez un instant, s'il vous plaît. 2. Regardez d'abord à gauche, puis à droite. 3. Filez tout droit. 4. Où habitez-vous? — Au quatrième. 5. Où est-ce que tu as été? — J'ai été à la gare. 6. Elle se couche toujours très tard. 7. Est-ce que vous vous couchez tôt? — Quand je me réveille de bonne heure, je me couche de bonne heure. 8. Il a invité Bernard au Ministère. 9. Monsieur, je me suis égaré. 10. Dis donc, petit, où est-ce que tu vas? 11. Tournez le coin et puis filez tout droit. 12. Je me suis arrêté au cinquième.

XV

E 1.

1. enjambais. 2. préférait. 3. finissait. 4. allaient. 5. glissions. 6. bâtissaient. 7. habitait. 8. punissait. 9. n'obéissait pas. 10. travaillait. 11. attendait. 12. j'allais. 13. s'habillait. 14. attachais. 15. habitaient.

E 2.

1. était. 2. étiez. 3. étaient. 4. étais. 5. étais, étais. 6. était. 7. étaient. 8. étions. 9. étais. 10. étaient. 11. étaient. 12. étaient. 13. était. 14. étaient.

E 3.

1. Chez. 2. à. 3. à. 4. chez. 5. à. 6. à. 7. chez. 8. chez. 9. à. 10. à. 11. chez. 12. à.

E 4.

1. Je ne suis pas sage. — Je n'ai pas été sage.
2. Papa n'est pas content. — Papa n'a pas été content.
3. Il ne visitera pas le Ministère. — Il n'a pas visité le Ministère.
4. Lundi, ne j'expédie pas ce reportage. — Jeudi, je n'ai pas expédié deux reportages.
5. Il ne finit pas sa toilette. — Il n'a pas fini sa toilette.

6. Ils ne jouent pas au grenier. — Ils n'ont pas joué au grenier.
7. Je n'oublie pas mon passeport. — Je n'ai pas oublié mon passeport.
8. Il ne va pas au bureau. — Il n'est pas allé au bureau.
9. Papa n'est pas prêt avant moi. — Papa n'a pas été prêt avant moi.
10. Les malles ne sont pas fermées à clé. — Les malles n'ont pas été fermées à clé.
11. Ils ne montent pas sur le toit. — Ils ne sont pas montés sur le toit.
12. Elle ne reste pas dans sa chambre. — Elle n'est pas restée dans sa chambre.

E 5.

1. Comment allez-vous, monsieur Leroux? 2. Vous êtes content de votre voyage? 3. Prenez à droite, puis tout droit. 4. Ce pays est magnifique. 5. Rangez-vous, le train entre en gare. 6. L'hôtel est tout près de la gare. 7. J'ai froid, je prendrai mon chandail. 8. Je fermerai la chambre à clé. 9. Je meurs d'impatience de visiter ces quartiers. 10. J'ai chaud, ouvre la fenêtre.

XVI

B 2.

[o]	[ɔ]	[ø]	
le beau-frère	l'homme	un peu	le beurre
l'eau	d'accord	affectueuse	la sœur
au revoir	les copains	deux	le docteur
la faute	impossible	je veux	heure
le numéro	mignonne	tant mieux	accueillir

B 3.

1. domɛ̃
2. mwɛ̃
3. lə bɛ̃
4. rumɛ̃
5. lə trɛ̃
6. lə ʃmɛ̃
7. la smɛn
8. la dwan
9. la bɛɲwar
10. rumɛn
11. ɛne
12. la ʃmine

E 1.

1. délicieuse. 2. sympathique. 3. petite, propre. 4. vieille moderne. 5. sage. 6. nombreuses. 7. froide. 8. polis. 9. belle. 10. nombreuses. 11. spacieux. 12. affectueuse, aimable. 13. prochaine. 14. bleus. 15. belle. 16. belle, taciturne, sévère. 17. blanche. 18. marrante. 19. dernières. 20. légère.

E 2.

1. avait. 2. avions. 3. avais. 4. aviez. 5. avaient. 6. avais. 7. avait. 8. avaient.

E 3.

Hier je me suis ennuyé.
Hier tu t'es ennuyé.
Hier il s'est ennuyé.

Hier elle s'est ennuyée.
Hier nous nous sommes ennuyés.
Hier vous vous êtes ennuyés.
Hier ils se sont ennuyés.
Hier elles se sont ennuyées.

E 4.

1. s'est couché. 2. me suis réveillé. 3. s'est lavé. 4. se sont présentés. 5. nous sommes décidés. 6. t'es ennuyé. 7. a bâti. 8. avez causé. 9. est descendu. 10. s'est égaré. 11. avez fouillé. 12. se sont amusés. 13. a été. 14. est entrée.

E 5.

1. El s-a culcat foarte tîrziu.
2. M-am trezit devreme.
3. El s-a spălat cu apă rece.
4. Sandu şi Angela s-au prezentat lui Daniel Bernard.
5. Ne-am hotărît să facem o plimbare.
6. Te-ai plictisit cu prietenul tău?
7. S-a clădit un nou garaj în curtea noastră.
8. Aţi stat de vorbă cu toată lumea?
9. Unchiul meu a coborît în pivniţă.
10. René s-a rătăcit în prima zi.
11. De ce aţi scotocit în aceste lăzi?
12. Cei doi băieţi s-au distrat împreună.
13. Ea a fost respectuoasă cu toată lumea.
14. Angela a intrat în camera ei.

E 6.

1. à. 2. au. 3. à. 4. de. 5. au. 6. d', au. 7. de. 8. à

XVII

E 1.

1. Est-il là?
2. A-t-il des mains trop longues?
3. Dessine-t-elle bien?
4. Va-t-on se promener?
5. Pourquoi plaisante-t-il?
6. Bernard se rase-t-il tous les matins?
7. Rodica est-elle gentille?
8. Est-ce un nain?
9. Madame Aldea est-elle sévère?
10. Sandu a-t-il des oncles et des tantes?
11. Quand arrive-t-elle?
12. Pourquoi s'ennuie-t-il?
13. Où habite-t-elle?
14. Parle-t-il bien le français?
15. Traverse-t-on maintenant?

E 2.

1. eux. 2. vous. 3. toi. 4. lui. 5. moi. 6. nous. 7. eux. 8. moi. 9. elles. 10. elle.

E 3.

1. Je travaille à un reportage. 2. Je travaille bien. 3. J'ai travaillé à un reportage. 4. J'ai bien travaillé. 5. Je n'ai pas travaillé à un reportage. 6. Je n'ai pas bien travaillé.

7. Tu bavardes. 8. Tu bavardes trop. 9. Tu as bavardé. 10. Tu as trop bavardé. 11. Tu n'as pas bavardé. 12. Tu n'as pas trop bavardé.

E 4.

1. Ne parle pas. 2. Ne cirez pas. 3. Ne va pas. 4. Ne sois pas. 5. N'invite pas. 6. Ne jouez pas. 7. Ne montons pas. 8. Ne punissez pas. 9. Ne descendez pas. 10. N'attendons pas.

E 5.

1. étroite. 2. facilement. 3. mécontent. 4. paresseux. 5. ennuyeuse. 6. ensuite. 7. aînée, mal. 8. tôt.

XVIII

E 1.

1. vont. 2. met. 3. vais. 4. fait. 5. vont. 6. mets. 7. fait. 8. mettez allez. 9. font. 10. mets. 11. Mettez. 12. allons.

E 2.

1. vas donner. 2. va monter. 3. vas te coucher. 4. vont contrôler. 5. va balayer. 6. allons parler. 7. vas m'attendre. 8. allons manger. 9. vais payer, allons faire. 10. allez passer.

E 3.

1. Je n'ai pas fixé mon programme de la semaine.
2. Mon fils n'a pas été sage.
3. Il n'a pas expédié son premier reportage.
4. Je n'ai pas payé l'addition.
5. Non, je n'ai pas fait mes valises.
6. Nous n'avons pas été à Paris.
7. Je ne me suis pas rasé.
8. Je ne me suis pas amusé hier soir.
9. Non, Aldea n'a pas retenu des chambres.
10. Je ne me suis pas reposé.
11. Ils n'ont pas visité Bucarest.
12. Je n'ai pas séché mes cheveux.

E 4.

1. Les garçons s'ennuient.
2. Ce sont des mères sévères.
3. Des planchers propres.
4. Vous êtes contents de vos chambres?
5. Elles s'adressent aux agents.
6. Elles manient les aspirateurs.
7. Ils frapperont aux portes.
8. Ils ont des oncles sympathiques.
9. Des salles d'attente propres.
10. Ils mettront les valises dans les placards.
11. Des fillettes très sages.
12. Nous rangeons nos chemises dans les valises.

E 5.

1. Anne lavera les carreaux de la cuisine. 2. Attends un instant, tu vas nous aider. 3. Ces escaliers sont très propres. 4. Astiquez vite le parquet. 5. Frappez à la porte et entrez. 6. Sonnez et attendez, madame Aldea est chez elle. 7. Soyez ici demain matin. 8. Je me suis égaré dans ce quartier. 9. Sois aimable et va acheter du savon. 10. Quelle est l'adresse de tes parents? 11. Donnez-nous un coup de main. 12. Hier soir, j'ai (nous avons) été chez eux, mais ils n'étaient pas à la maison.

XIX

B 3.

1. ɛ	3. ɛ	5. ə	7. ɛ	9. ə
2. —	4. ɛ	6. —	8. ɛ	10. ɛ

E 1.

a) 1. vous. 2. les. 3. toi. 4. le. 5. toi. 6. la.
b) 7. moi. 8. nous. 9. moi. 10. leur. 11. lui. 12. lui.

E 2.

1. fort. 2. gauche. 3. mal. 4. dedans. 5. l'arrivée. 6. près. 7. lumière. 8. malchance.

E 3.

a) 1. les. 2. le. 3. le. 4. la. 5. l'. 6. la.
b) 7. leur. 8. lui. 9. lui. 10. leur. 11. lui. 12. lui.

E 4.

1. Je me suis égaré.
2. Il parle le roumain.
3. Elle m'a répondu.
4. Traversez maintenant.
5. Regarde à gauche.
6. Ils se lieront d'amitié.

7. Il est allé au stade Dynamo.
8. On circule comme ça.
9. Vous avez astiqué le parquet?
10. Il a expédié son reportage.

E 5.

1. N'attendez pas mon fils.
2. Ne te lève pas avant moi.
3. Ne mangez pas vite.
4. Ne me donne pas ton blaireau.
5. N'arrêtez pas devant l'hôtel.
6. Ne lavez pas seule la vaisselle.
7. Ne prenez pas ces bagages.
8. Ne lui payez pas les deux tasses de café.
9. Ne le descendez pas du toit.
10. Ne la laisse pas tranquille.
11. Ne fais pas tes bagages ce soir.
12. Ne nous attends pas dans le jardin.

E 6.

1. Donne-moi la clé. 2. C'est la fiche d'hôtel, signez-la. 3. Apporte-moi mon manteau. 4. Apportez-nous le thé. 5. Montre-moi tes manchettes. 6. Attendez-les à la gare. 7. Montez-le dans la voiture. 8. Excusez-moi, je suis étranger. 9. C'est ma valise; mettez-la dans le coffre arrière. 10. Donnez-moi un renseignement, s'il vous plaît. 11. Apportez-nous des croissants frais. 12. Lave-toi bien. 13. Rasez-vous vite. 14. Montrez-moi votre maison. 15. Montre-lui les billets.

XX

B 2.

1. ʃ	8. ʒ	15. ɲ
2. s	9. k	16. —
3. œ	10. j	17. z
4. ɛ	11. —	18. s
5. ʒ	12. ɛ̃	19. —
6. k	13. o	20. —
7. o	14. s	21. —

E 1.

1. dort. 2. sent. 3. mens. 4. sors. 5. dorment. 6. s'endort. 7. servent. 8. finissent. 9. pars. 10. partez. 11. sort. 12. mentez.

E 2.

trente-deux, quarante et un, cinquante-neuf, soixante, soixante-trois, trente-huit, soixante-dix, soixante-treize, quatre-vingts, cent quatorze, cent deux, quatre-vingt-onze, quatre-vingt-sept, quatorze, cinquante-cinq.

E 3.

1. de. 2. à. 3. à. 4. d'. 5. de. 6. —. 7. de. 8. à. 9. à.

E 4.

1. a) Hier, il est arrivé à Bucarest.
   b) Aujourd'hui, il arrive à Bucarest.
   c) Demain, il arrivera à Bucarest.
2. a) Hier, j'ai mangé dans ma chambre.
   b) Aujourd'hui, je mange dans ma chambre.
   c) Demain, je mangerai dans ma chambre.
3. a) Hier, nous sommes allés à la gare.
   b) Aujourd'hui, nous allons à la gare.
   c) Demain, nous irons à la gare.
4. a) Hier, tu es resté au lit.
   b) Aujourd'hui, tu restes au lit.
   c) Demain, tu resteras au lit.
5. a) Hier, vous avez travaillé ensemble.
   b) Aujourd'hui, vous travaillez ensemble.
   c) Demain, vous travaillerez ensemble.
6. a) Hier, Anne a nettoyé toutes les pièces.
   b) Aujourd'hui, Anne nettoie toutes les pièces.
   c) Demain, Anne nettoiera toutes les pièces.
7. a) Hier, elle s'est couchée après minuit.
   b) Aujourd'hui, elle se couche après minuit.
   c) Demain, elle se couchera après minuit.
8. a) Hier, il est sorti avec toute sa famille.
   b) Aujourd'hui, il sort avec toute sa famille.
   c) Demain, il sortira avec toute sa famille.
9. a) Hier, elles sont parties pour la France.
   b) Aujourd'hui, elles partent pour la France.
   c) Demain, elles partiront pour la France.
10. a) Hier, maman est montée au grenier.
    b) Aujourd'hui, maman monte au grenier.
    c) Demain, maman montera au grenier.

E 5.

1. moi. 2. toi. 3. t'. 4. t'. 5. m'. 6. moi. 7. te, toi. 8. moi. 9. toi. 10. moi. 11. moi. 12. te.

E 6.

1. À mon avis, ce beurre est frais. 2. Il fait chaud ici, sortons. 3. Attends un instant, je vais t'aider. 4. Ce filet est lourd? 5. Réveille-toi, il est tard. 6. Tu as faim? — Non, pas du tout. 7. Prenez garde! Ne traversez pas maintenant. 8. Hâte-toi et ne flâne pas. 9. Elle est fatiguée, elle est restée chez elle et se reposera. 10. Je me suis lié d'amitié avec eux. 11. Prenez à gauche, et droit en avant et vous trouverez la boulangerie. 12. Tu tombes bien, aide-nous.

XXI

E 1.

1. facilement	7. seulement
2. joliment	8. proprement
3. tranquillement	9. premièrement
4. tendrement	10. difficilement
5. doucement	11. légèrement
6. heureusement	12. affectueusement

E 2.

1. de. 2. du. 3. de l'. 4. du. 5. du, de. 6. du. 7. du. 8. du. 9. de la. 10. du. 11. du. 12. de. 13. de. 14. de. 15. du, de. 16. de l'. 17. de. 18. d'.

E 3.

1. Avez-vous bien dormi?
2. Quand désirez-vous commencer votre travail?
3. Comment votre fils parle-t-il le roumain?
4. Quand n'ira-t-elle pas au marché?
5. Qu'est-ce que le garçon a oublié de nous apporter?
6. Comment sont les croissants?
7. Combien coûtent ces œufs?
8. Qu'est-ce qu'il a acheté?

E 4.

1. Je veux sortir. 2. Vous voulons nous promener. 3. Ils voudront partir. 4. Vous vouliez acheter doux bouteillles d'eau minérale? 5. Il a voulu attendre dehors. 6. Elle veut dessiner un athlète. 7. Il voulait monter sur le toit. 8. Voulant monter sur la cheminée, il est tombé. 9. Elle veut rester seule. 10. Nous avons voulu vous demander quelque chose.

E 5.

1. au, des. 2. au. 3. du. 4. Au, du, des, des, des, du, chez. 5. à, du. 6. chez, de. 7. de. 8. de.

XXII

B 2.

Sunete vocalice deschise		*Sunete vocalice închise*	
le père	la fleur	les hôtes	réchauffer
le gâteau	mettre	le feu	devinez
l'œillet	laquelle	il faut	creuse

B 4.

1. nu	6. nu	11. nu
2. nu	7. da	12. da
3. da	8. nu	13. nu
4. da	9. da	14. da
5. nu	10. da	15. da

E 1.

1. dresse. 2. louche. 3. sauce. 4. point. 5. fourchette, couteau. 6 tarte. 7. sel. 8. creuses. 9. hôtes. 10. cafetière. 11. place. 12. balai. 13. paillasson, devant. 14. saladier. 15. lessiveuse.

E 2.

1. a. 2. suis. 3. est. 4. a. 5. sont. 6. a. 7. est. 8. a.

E 3.

1. As-tu pensé à tout? 2. Ont-ils été sept à table? 3. Avez-vous invité l'oncle Pierre à table? 4. Où as-tu mis le vin? 5. A-t-elle mangé tout le jambon? 6. As-tu réussi à dresser la table? 7. Combien de bottes de carottes avez-vous achetées? 8. Quand est-elle arrivée? 9. Pourquoi avez-vous mis seulement deux couverts. 10. N'as-tu pas trouvé la nappe bleue?

E 4.

1. apporté. 2. apporté. 3. amené. 4. apporté. 5. amène. 6. amené.

E 5.

1. chez. 2. au, de. 3. du.' 4. du. 5. chez. 6. chez, des, de. 7. de. 8. chez. 9. de. 10. à.

E 6.

1. Prends garde, la tarte est chaude! 2. Donnez-moi de la crème et du fromage. 3. Avez-vous des fromages français? 4. Voulez-vous attendre un instant? 5. Je ne peux pas vous attendre, je suis pressé. 6. J'aime la salade d'aubergines. 7. Je vous prie de m'apporter deux œufs à la coque. 8. Je n'aime pas le lard. 9. Faufile-toi jusqu'à la caisse et paye vite. 10. Pourquoi n'as-tu pas mis le vin dans le réfrigérateur?

XXIII

E 1.

1. La petite Rodica.
2. Un pays riche.
3. Un signal bref.
4. Un valise lourde.
5. Du pain blanc.
6. Un professeur sévère.
7. Un beau quartier.
8. Des enfants fatigués.

9. Ces belles fleurs.
10. Un gosse charmant.
11. Des journaux intéressants.
12. Une chambre carrée.
13. Une chemise propre.
14. Un athlète musclé.
15. Un visage rond.
16. Une ligne courbe.
17. Le journaliste français.
18. Des cuisines sales.
19. Sa barbe grise.
20. Des dents blanches.
21. Une soirée ennuyeuse.
22. Des rues étroites.
23. Son frère aîné.
24. Une grande maison.
25. Une réponse impolie.

E 2.

1. a téléphoné. 2. reste, suis. 3. montrera. 4. avons été. 5. sont entrés. 6. irons. 7. descendent. 8. arrivera. 9. fâcherai. 10. je n'ai pas pu.

E 3.

1. numéros. 2. chevaux, animaux. 3. couteaux. 4. carreaux. 5. hiboux, oiseaux. 6. yeux. 7. journaux. 8. feux, signaux. 9. bals. 10. voix. 11. morceaux. 12. joujoux.

E 4.

1. au. 2. à. 3. à la. 4. au. 5. au. 6. aux. 7. à. 8. au. 9. à la. 10. au. 11. à. 12. aux.

E 5.

1. Il m'a prié de l'attendre. 2. J'ai refusé de les attendre. 3. Elle a commencé à dessiner. 4. Il veut apprendre à dessiner. 5. Tu as oublié d'introduire le jeton dans l'appareil. 6. Il peut vous aider. 7. Nous voulons partir ce soir. 8. Elle a un dessin à faire. 9. Je chercherai à les trouver. 10. Je vous prie de m'acheter deux kilos de pâtes. 11. Il a refusé de les accompagner. 12. Il continueront à travailler.

XXIV

B 2.

1. y	8. —
2. —	9. y
3. y	10. —
4. y	11. —
5. y	12. —
6. —	13. —
7. y	14. —

B 3.

1. ə
2. ə
3. —
4. —
5. ə, —
6. —
7. —
8. ə

E 1.

1. de
2. dans, de
3. de, sur
4. à, de
5. sous
6. à, de
7. de
8. au, en
9. pour, de
10. en, à

E 2.

1. plus
2. aussi
3. très, la plus
4. les plus
5. moins
6. les plus
7. très, le plus
8. le plus

E 3.

1. je n'ai pas eu
2. ne savez-vous pas
3. ne dessine pas
4. n'a pas
5. n'as-tu pas
6. n'aimes-tu pas
7. ne pourra-t-il pas
8. n'avez-vous pas été
9. n'ont pas laissé
10. ne sais-tu pas

E 4.

1. Aujourd'hui, il fait beau temps. 2. Hier, il a fait beau temps. 3. Il fait bon se coucher à l'ombre. 4. J'ai beau rester à l'ombre, j'ai chaud. 5. Quand il pleut, il y a de la boue dans cette rue. 6. L'automne est la saison des pluies. 7. Je suis tombé sur la glace, parce que je ne sais pas patiner. 8. Quel bel arc-en-ciel! 9. J'aime dormir à l'ombre des arbres. 10. Cette chaleur annonce un orage. 11. Tu aimes les orages? 12. L'été est la saison des bains de soleil. 13. Je n'aime pas l'eau froide. 14. Aimes-tu faire de la luge? — Ça s'entend. 15. Les passants glissent dans la rue quand il y a du verglas.

XXV

B 2.

1. œ
2. ø
3. ø
4. ø
5. œ
6. ø
7. œ
8. œ
9. ø
10. œ
11. œ
12. ø

E 1.

1. mangerait. 2. coucherais. 3. serions. 4. partirait. 5. se reposerait. 6. irait. 7. ferais. 8. pourrais. 9. dresserait. 10. sauriez. 11. mettrait. 12. mangerais.

E 2.

1. Le matin, je ne bois pas de thé.
2. Il n'a pas eu de chance.
3. Elle n'a pas acheté d'asperges.
4. Je n'ai pas d'argent.
5. Vous ne cherchez pas de travail?
6. Elle n'a pas mis de café dans sa tasse.
7. Il n'y a pas de poussière dans la rue.
8. Il ne m'a pas donné de tabac.
9. Elle ne fait pas de fautes.
10. N'avez-vous pas trouvé de haricots ?
11. Il ne versait pas d'eau sur les passants.
12. Il n'y a pas de place dans ma valise.
13. Il ne nous a pas apporté de croissants.

E 3.

1. jeton. 2. santé. 3. raffole. 4. trottoirs. 5. charcutier. 6. l'annuaire. 7. hôtel. 8. fromage. 9. récepteur, tonalité, formez. 10. vin.

E 4.

indicativ prezent:

je bois un verre de vin
tu bois un verre de vin
il (elle) boit un verre de vin
nous buvons un verre de vin
vous buvez un verre de vin
ils (elles) boivent un verre de vin

condițional prezent:

je boirais à sa santé
tu boirais à sa santé
il (elle) boirait à sa santé
nous boirions à sa santé
vous boiriez à sa santé
ils (elles) boiraient à sa santé

XXVI

B 2.

1. nu
2. nu
3. nu
4. nu
5. da
6. da
7. nu
8. da
9. da
10. da
11. nu
12. da
13. nu
14. nu
15. da
16. da
17 da
18. da
19. nu
20. da
21. nu
22. da
23. da
24. nu

E 1.

1. Il est trois heures.
2. Il est quatre heures et demie.
3. Il est sept heures moins cinq.
4. Il est midi (minuit) moins le quart.
5. Il est quatre heures dix.
6. Il est dix heures et demie.
7. Il est six heures vingt-cinq.
8. Il est une heure et quart.
9. Il est sept heures moins vingt.
10. Il est deux heures cinq.
11. Il est onze heures et demie.
12. Il est midi (minuit).

E 2.

1. met. 2. veux. 3. va. 4. connais. 5. boit. 6. faites. 7. mets. 8. boit. 9. connais. 10. allons. 11. veut. 12. fait. 13. mets. 14. voulez. 15. connaissons. 16. mets, fait.

E 3.

Aujourd'hui, il fait froid. 2. Demain, il fera froid. 3. Hier, il a fait froid. 4. J'ai soif. 5. Après les sardines, j'ai eu soif. 6. Si tu ne bois pas d'eau, tu auras soif. 7. Aujourd'hui, il fait beau. 8. Dimanche, il fera beau. 9. La semaine dernière, il a fait beau. 10. Maman, j'ai chaud. 11. J'ai eu chaud hier soir. 12. Avec le chandail tu auras chaud. 13. Tu as sommeil? 14. Après le dîner, j'ai eu sommeil. 15. Demain matin, j'aurai sommeil. 16. Dans la chambre, il fait sombre. 17. Après sept heures, il fait sombre. 18. Tout de suite, il fera sombre.

E 4.

1. Il n'y a pas de sucre dans mon thé?
2. Il n'y a pas de boue dans la rue.
3. Il n'y a pas de viande chez le boucher.
4. Il n'y a pas de vin dans ce verre.
5. Dans le réfrigérateur, il n'y pas de bouteille de vin.
6. Il n'y a pas de tapis bleu dans ma chambre.
7. Il n'y a pas de verglas sur les trottoirs.
8. Il n'y a pas de table libre près de l'orchestre?

E 5.

1. soyons. 2. sois. 3. soyez. 4. soyons. 5. aient. 6. soyez. 7. aies. 8. aient. 9. aies. 10. aient.

E 6.

1. Trebuie să fim la ora douăsprezece la biroul nostru.
2. Mîine, trebuie să fii culcat la ora nouă şi jumătate.
3. Vreau să fiţi cuminţi.
4. Vrei să fim prieteni?
5. Trebuie să aibă timp să mănînce.
6. Culcaţi-vă devreme, ca să fiţi odihniţi.
7. Sînt mulţumit că ai o cameră bună.

8. Îmi pare rău că le este somn.
9. Bea acum, ca să nu-ţi fie sete mai tîrziu.
10. Nu trebuie să le fie frig.

XXVII

B 2.

1. nu	7. nu
2. nu	8. nu
3. nu	9. nu
4. da	10. da
5. nu	11. nu
6. da	12. nu

E 1.

1. à. 2. —. 3. —. 4. —. 5. de. 6. d'. 7. de. 8. —. 9. de. 10. —. 11. —. 12. à. 13. d'. 14. de. 15. à.

E 2.

1. Ont / Oui, ils ont mangé au restaurant.
2. Est / Non, elle n'est pas tombée dans la cour.
3. Sont / Oui, René et Sandu sont allés au cinéma.
4. As / Non, je n'ai pas assisté à la noce de sa sœur.
5. Sont / Non, ils ne sont pas arrivés par le train.
6. As / Non, maman, je n'ai pas commencé à manger.
7. Avez / Oui, j'ai été bien accueilli.
8. Ont / Non, elles n'ont pas aimé ce film.
9. Avez / Oui, nous avons manqué les actualités.
10. Ont / Non, ils n'ont pas pu se débrouiller tout seuls.
11. Avez / Non, nous n'avons pas bien mangé.
12. Est / Oui, elle est restée seule chez elle.

E 3.

1. C'est le printemps que je préfère.
2. C'est Sandu qui connaît le plan de la salle.
3. C'est Jean Gabin qui a été épatant.
4. C'est moi qui vous invite au restaurant.
5. C'est l'automne qu'elle adore.
6. C'est demain soir qu'ils partent.
7. C'est ce metteur en scène que papa connaît.
8. Ce sont Bernard et son fils qui se sont égarés.
9. C'est lui qui est monté sur le toit.
10. Ce sont les passants qui glissent sur le verglas.
11. C'est à René que l'agent a donné un renseignement.
12. C'est la Place de la République que je veux visiter avant tout.

E 4.

1. du. 2. de. 3. d'. 4. de la. 5. du. 6. du, des. 7. d'. 8. de. 9. de, de. 10. de la. 11. de. 12. de.

E 5.

1. Il n'y a personne dans le hall. 2. Je n'ai plus d'argent. 3. Elle ne se lève jamais après six heures et demie. 4. Il n'y a rien dans ce tiroir? 5. Personne ne veut me répondre? 6. Chez nous il ne neige jamais. 7. Elle ne sait rien d'eux. 8. Je ne connais ni son oncle ni sa tante. 9. Tu ne sais jamais où sont tes choses. 10. Personne ne l'a attendu à la gare. 11. Je ne sais plus où j'ai mis mon cintre. 12. Personne ne sert ici?

XXVIII

E 1.

1. mignon. 2. ponctuel. 3. naïf. 4. cadet. 5. ennuyeux. 6. attentif. 7. frais. 8. neuf. 9. vieil. 10. gris. 11. gentil. 12. entier. 13. beau. 14. blancs. 15. long.

E 2.

1. vient de sortir. 2. je viens de nettoyer. 3. elle vient de boire. 4. vient de se coucher. 5. il vient d'acheter. 6. il vient de glisser. 7. Je viens de demander. 8. vient de partir. 9. viennent de se séparer. 10. Je viens de changer. 11. vient de dresser. 12. Je viens de demander. 13. Il vient d'allumer. 14. vient de me donner. 15. viennent d'arriver.

E 3.

1. serais. 2. pourriez. 3. iraient. 4. mangerait. 5. aimeriez. 6. sauriez. 7. mettrait. 8. préférerait. 9. pourrais. 10. pourrais. 11. voudrais. 12. partirait. 13. aurait. 14. serions. 15. rendrait.

E 4.

1. Invite-la au cinéma.
2. Je lui ai donné mon mouchoir.
3. Donne-lui un coup de main.
4. Il le portera.
5. Mets-le dans l'armoire.
6. Nous les avons invités à table.
7. Ouvre-le.
8. Je ne les regarderai pas.
9. Il vient de lui parler.
10. Veux-tu lui prêter cette cravate?

E 5.

1. brosse. 2. choix. 3. ménage. 4. comment. 5. coup. 6. sais. 7. fait. 8. clé. 9. rendre. 10. papier. 11. désolée. 12. pleut.

XXIX

E 1.

1. Connaissez-vous ce moyen de transport?
2. Les reporters voyagent-ils beaucoup?
3. Vous êtes-vous égaré?
4. As-tu trouvé des places?
5. Le parking est-il permis ici?
6. Parlez-vous le français?
7. Comprenez-vous le français?
8. A-t-on laissé des lettres pour moi?
9. A-t-elle fait son devoir?
10. Ton ami a-t-il compris?
11. Quand veulent-ils partir?
12. Par qui vous a-t-on transmis les billets?
13. Avez-vous déjà fumé des „Gauloises"?
14. Vous êtes-vous bien reposé?
15. A-t-elle passé une soirée agréable?

E 2.

1. plus rapide. 2. très riche. 3. moins large. 4. le plus souvent. 5. aussi chères. 6. moins loin. 7. très rarement. 8. moins vite. 9. plus poliment. 10. moins. 11. plus tôt. 12. mieux. 13. aussi attentivement. 14. mieux. 15. plus.

E 3.

1. Metroul este mai rapid decît tramvaiul.
2. România este o țară foarte bogată.
3. Calea Victoriei este mai puțin largă decît bulevardul Bălcescu.
4. Mă scol foarte adesea înainte de ora șase dimineața.
5. Morcovii sînt la fel de scumpi ca salata.
6. Tu ai mers mai puțin departe decît mine.
7. Fratele meu se întoarce foarte rar înainte de ora patru după masă.
8. Vorbiți mai puțin repede, vă rog.
9. Vreți să răspundeți mai politicos?
10. Am cu siguranță mai puțin timp decît dumneavoastră.
11. Astăzi, mă voi culca mai devreme decît ieri.
12. Prefer cafeaua cu lapte foarte caldă.
13. Ai face bine să lucrezi la fel de atent ca el.
14. Ea vorbește englezește mult mai bine decît soțul ei.
15. Eu cunosc mai multe cuvinte franțuzești decît dumneavoastră.

E 4.

1. non plus. 2. non plus. 3. aussi. 4. aussi. 5. aussi. 6. aussi. 7. aussi. 8. non plus.

E 5.

1. avais. 2. astiquait. 3. buvaient. 4. dormait. 5. j'étais, je prenais. 6. tu étais, je travaillais. 7. se couchait. 8. traversaient. 9. il y avait. 10. était, ne mentait jamais. 11. se dirigeait. 12. faisaient.

E 6.

Le train vient d'arriver. 2. Il va partir dans quelques moments. 3. L'ouvreuse va nous montrer les places. 4. Le tramway vient de s'arrêter. 5. Je viens de téléphoner à mon ami. 6. Prends garde, tu vas tomber. 7. Aujourd'hui, je vais apprendre vingt-cinq mots. 8. Il vient de s'endormir, je ne peux pas le réveiller. 9. Je viens d'acheter trois billets. 10. Il vient de nous expliquer comment circule le métro à Paris.

XXX

B 2.

1. s	6. —
2. z	7. z
3. —	8. —
4. z, —	9. z
5. s	10. s

E 1.

1. ma. 2. son. 3. son. 4. mon. 5. ma. 6. mon. 7. ton. 8. sa. 9. ton. 10. ma. 11. ta. 12. son. 13. mon. 14. son. 15. ta. 16. ma. 17. ton. 18. ta. 19. son. 20. ton.

E 2.

1. la. 2. le. 3. lui. 4. l'. 5. toi. 6. nous. 7. lui. 8. la. 9. la. 10. les.

E 3.

1. Il l'a invité au cinéma.
2. Il l'a pris.
3. Nous les lui donnons.
4. Il le leur a envoyé.
5. Frappez-la bien.
6. Apportez-le-moi.
7. Donnez-les-leur.
8. Je l'ai oublié au cinéma.
9. Il me l'a apporté.
10. Papa l'a porté à la poste.
11. Donne-le-lui.
12. La domestique l'a balayé.
13. Amenez-les à déjeuner.
14. Je l'ai déjà visité.
15. Madame Bernard lui a télégraphié.
16. Va me le chercher.
17. Cirez-les, s'il vous plaît.
18. Pourquoi ne voulez-vous par sortir avec eux?

E 4.

1. le Mexique, l'espagnol.
2. le polonais.

3. le japonais, l'anglais.
4. l'allemand, le français et l'italien.
5. l'anglais, le français; Canadiens.
6. le tchèque, le slovaque.
7. Algériens, Marocains, le français.
8. l'allemand.

XXXI

B 2.

1. ɑ̃	11. o
2. ɔ	12. ɛ
3. ɛ	13. ɛ
4. s	14. o
5. o	15. —
6. l	16. wa
7. ø	17. o
8. ɛ	18. o
9. ʒ	19. wɛ̃
10. ɔ	20. ɔ

B 3.

1. am	7. am
2. ɑ̃	8. ɔn
3. ɔ̃	9. ɔn
4. ɛ̃	10. on
5. yn	11. ɛ̃
6. ɔn	12. ɔn

E 1.

1. attendent. 2. tiens. 3. parle. 4. répondez. 5. font. 6. décoller. 7. annonce. 8. fait. 9. pilotent. 10. atterrit, descendre.

E 2.

1. plus moderne. 2. meilleur. 3. plus petite. 4. plus tôt. 5. plus grand. 6. moindre. 7. plus beau. 8. le plus rapide. 9. plus lisible. 10. le plus confortable. 11. meilleur. 12. plus fort.

E 3.

1. que. 2. qui. 3. dont. 4. qui. 5. que. 6. dont. 7. dont. 8. que. 9. dont. 10. que. 11. qui. 12. dont.

E 4.

1. Filmul pe care l-am văzut aseară era plictisitor.
2. Este un film care nu mă interesează.
3. Filmul despre care vorbeşti este un film italian.
4. Avionul care o aduce pe mama ta este o „Caravelle".

5. Doamna pe care o vezi acolo este însoţitoarea de bord.
6. Am să-ţi dau banii de care ai nevoie.
7. Sertarul a cărui cheie o aveţi este închis.
8. Telegrama pe care a adus-o factorul este de la mama.
9. Bucureştiul este un oraş ale cărui parcuri sînt minunate.
10. Ceaiul pe care mi l-aţi servit era rece.
11. Echipajul care pilotează acest avion are paraşute.
12. România este o ţară al cărei popor este harnic şi primitor.

E 5.

1. parlera. 2. j'aurai. 3. travaillera. 4. resteront. 5. choisira. 6. irons. 7. se liera. 8. serai. 9. oubliera. 10. s'entendront.

E 6.

1. Je voudrais vous poser une question. 2. Partons vite. — Rien ne presse. 3. Ce soir je me couche au plus tard à neuf heures. 4. J'en ai assez de ce genre de films. 5. Vous me téléphonerez? — Ça s'entend. 6. Habillez-vous bien, il fait froid. 7. Pourquoi êtes-vous de mauvaise humeur? 8. J'ai peur quand il fait sombre. 9. Si tu ne te couches pas de bonne heure, tu auras sommeil demain. 10. Vous vous êtes bien amusés? — Comme ci, comme ça.

XXXII

B 2.

Vocale închise	*Vocale deschise*
les chaussures	cette
heureuse	la paire
chéri	les emplettes
je vais	meilleur
les souliers	chère
curieux	la feuille
	la nouvelle
	donner
	apporter
	le bonheur

B 3.

1. ɛ	6. —
2. ɛ	7. ɛ
3. ɛ	8. —
4. ɛ	9. —, ə
5. ɛ	10. ə

E 1.

1. À quelle heure l'avion décollera-t-il?
2. Vous chaussez du combien?
3. Combien coûtent ces souliers?
4. Comment te va cette paire de sandales?

5. Quelle est la vitesse de croisière de la „Caravelle"?
6. De combien de personnes est composé l'équipage d'un avion?
7. Quand maman est-elle arrivée?
8. Pourquoi s'est-elle couchée?
9. À qui a-t-elle beaucoup pensé?
10. Par qui ai-je appris la nouvelle?

E 2.

1. a) J'ai appris vingt mots nouveaux.
   b) J'apprendrai vingt mots nouveaux.
2. a) René ne s'est pas tenu tranquille.
   b) René ne se tiendra pas tranquille.
3. a) Il n'a pas voulu obéir.
   b) Il ne voudra pas obéir.
4. a) J'ai eu des emplettes à faire.
   b) J'aurai des emplettes à faire.
5. a) Il a essayé une paire de brodequins.
   b) Il essayera une paire de brodequins.
6. a) Vous avez fait beaucoup de fautes.
   b) Vous ferez beaucoup de fautes.
7. a) Nous nous sommes présentés au guichet.
   b) Nous nous présenterons au guichet.
8. a) Tu t'es servi du chausse-pied.
   b) Tu te serviras du chausse-pied.
9. a) Le cordonnier a réparé nos chaussures.
   b) Le cordonnier réparera nos chaussures.
10. a) Ce voyage a coûté cher.
    b) Ce voyage coûtera cher.

E 3.

1. mêmes. 2. même. 3. même. 4. même. 5. mêmes. 6. même. 7. même. 8. même. 9. mêmes. 10. mêmes.

1. Ei ocupă aceleaşi camere ca anul trecut. 2. În acest restaurant, meniul este mereu acelaşi. 3. Nu este acelaşi număr de pantof. 4. Fiul dumneavoastră este politeţea întruchipată. 5. Noi înşine am fost surprinşi să-i vedem. 6. Mănîncă, chiar dacă nu ţi-e foame. 7. Chiar şi copiii s-au plictisit. 8. În acest hotel, toată lumea vorbeşte franţuzeşte, chiar şi liftierii. 9. De cîtva timp, Angela şi Sandu nu mai sînt aceiaşi. 10. Ele însele au curăţit întreg apartamentul.

E 4.

1. le. 2. les. 3. la. 4. l'. 5. l'. 6. le. 7. l'. 8. le. 9. le, le. 10. le.

E 5.

1. bon marché. 2. inhospitalière. 3. d'en bas. 4. impolis. 5. ennuyés. 6. déveine. 7. rarement. 8. de bonne humeur. 9. riche. 10. froid. 11. lentement. 12. propre.

E 6.

1. Ces souliers sont trop étroits. 2. Montrez-moi l'autre paire. 3. Le cuir de ces brodequins est bon? 4. C'est de la semelle synthétique, n'est-ce pas? — Oui. — Je ne l'aime pas. 5. Le tramway vient de partir, mais il était comble.

6. Combien pèse mon colis? 7. Vous m'avez donné le récépissé? 8. As-tu mis la lettre à la boîte? 9. Quelles cigarettes fumez-vous? — Des Gauloises; goûtez-en, elles ne sont pas mauvaises. 10. Donnez-moi du feu, s'il vous plaît. 11. J'ai oublié d'affranchir la lettre. 12. Ce n'est pas vrai, je ne me suis pas égaré, je me débrouille très bien, même mieux que toi.

XXXIII

B 2.

1. Qu'est-ce que tu entends par là?
2. Fais voir ce que tu as acheté.
3. Il me semble que c'est tout.
4. Ne fais pas le méchant.
5. Elle te plaît, cette liseuse?
6. Je n'avais besoin de rien.

E 1.

1. Unde au fost Suzana Bernard și cu fiul ei?
2. Cum se întorc la hotel?
3. De ce este nerăbdător Daniel?
4. Este mulțumit de cumpărăturile soției sale?
5. Ce i-a cumpărat ea?
6. Suzana este de multă vreme în țară?
7. Care sînt cele trei răspunsuri pe care le dă soției sale?
8. De ce va avea nevoie de un fular?
9. Ce a cumpărat Suzana?
10. Cum îi vine bluza cea nouă?

E 2.

1. Je n'en avais pas besoin.
2. Les passagers en descendaient.
3. Il en revient.
4. Il y en a pour tout le monde.
5. Maman, achète-m'en.
6. Donnez-m'en un kilo.
7. Elle nous en a parlé.
8. En avez-vous?

E 3.

1. Quelle. 2. quel. 3. quelle. 4. quel. 5. quelle. 6. quel. 7. quelle. 8. quel.

E 4.

1. à. 2. de. 3. pour. 4. en, en. 5. depuis. 6. par. 7. de. 8. de. 9. à, en. 10. de. 11. de, pour. 12. en, en. 13. chez, par. 14. en, depuis. 15. en. 16. de (pour).

E 5.

1. défendu. 2. copain, jardin. 3. content. 4. utilisez. 5. instant. 6. averti. 7. remarqué. 8. tout de suite. 9. emplettes. 10. À présent.

E 6.

1. Mi s-a interzis să mă joc în pod.
2. Prietenul meu mă așteaptă în grădină.
3. Sînteți satisfăcut de vizita dumneavoastră în România?
4. Ce lame folosiți?
5. Mă voi întoarce într-o clipă.
6. Călătorii au fost anunțați că avionul va decola?
7. Am observat că Mihai arată foarte bine.
8. Ai să te duci imediat în pat.
9. Mama a ieșit; s-a dus să facă cumpărături.
10. Acum, ne vom duce la cinema.

XXXIV

E 1.

1. de. 2. des. 3. de. 4. des. 5. de, de. 6. des, du. 7. du. 8. de. 9. de la. 10. de.

E 2.

1. nous lèverons. 2. inquiète. 3. espère. 4. feuillette. 5. répéterai. 6. appelez. 7. se promenait. 8. pèse. 9. cédera. 10. a gelé.

E 3.

1. caoutchoucs. 2. mules. 3. repasser. 4. fil, aiguille, dé. 5. mis, tailleur. 6. mesure. 7. pelisse, bonnet, snow-boots. 8. veste, gilet, pantalon, ceinture, bretelles. 9. sandales. 10. brodequins.

E 4.

1. connais. 2. savez. 3. bois. 4. mets. 5. dites. 6. dites, prenez. 7. faites. 8. veut, vais. 9. va. 10. boivent.

E 5.

1. Nu cunosc adresa acestui croitor.
2. Știți unde lucrează lenjereasa?
3. Dacă ți-e sete, bea un pahar cu apă.
4. Astăzi, îmi pun costumul cel nou.
5. Copiii mei, spuneți bună ziua prietenilor noștri.
6. Domnule agent, spuneți-mi, vă rog, unde e gara. — Pentru a merge la gară, luați prima stradă la stînga.
7. Faceți mereu aceleași greșeli.

8. Daniel, René nu vrea să mă asculte. — Adevărat? Aşteaptă, am să vorbesc cu el.
9. Costumul tău cel nou nu-ţi vine bine.
10. Francezii beau totdeauna vin la masă.

E 6.

J'achète des cadeaux
Tu achètes des cadeaux
Il (elle) achète des cadeaux
Nous achetons des cadeaux
Vous achetez des cadeaux
Ils (elles) achètent des cadeaux

Je répète ce qu'il a dit
Tu répètes ce qu'il a dit
Il (elle) répète ce qu'il a dit
Nous répétons ce qu'il a dit
Vous répétez ce qu'il a dit
Ils (elles) répètent ce qu'il a dit

XXXV

B 3.

1. sɛ mɔ̃ fis
2. de ʃvø kur
3. nə vuzɛ̃pasjɑ̃te pɑ
4. asɛje vu məsjø
5. fɛt mwa yn friksjɔ̃
6. ʒe rɑ̃devu a sɛ̃kœr

E 1.

1. Éteignez la lumière. 2. La lumière est éteinte. 3. Elle peint bien. 4. Ta tante se plaint que tu es impertinente avec elle. 5. Ces dames se teignent les cheveux. 6. Nous les contraindrons à nous obéir. 7. Tout le monde les plaint. 8. Il ne craint rien. 9. De quoi vous plaignez-vous? 10. Sandu nous rejoindra à la pâtisserie.

E 2.

1. j'aille. 2. sois. 3. attende. 4. fasse. 5. vienne. 6. appellent. 7. se plaigne. 8. réussisse. 9. puissent. 10. me lève. 11. frappiez. 12. soit. 13. connaisse. 14. boive. 15. finisses. 16. éteigne. 17. sortiez. 18. rentrent. 19. saluiez. 20. obéisses.

E 3.

1. un. 2. des. 3. une. 4. des. 5. un. 6. une. 7. un. 8. une. 9. un. 10. une.

E 4.

1. peigne. 2. repasse. 3. coupe. 4. coiffe. 5. chausse. 6. boit. 7. répare. 8. fume. 9. allume. 10. monte. 11. descend. 12. décolle. 13. appelle. 14. mange. 15. passe.

E 5.

1. N'apportez pas d'assiettes creuses.
2. Ne te dépêche pas de terminer ton travail.
3. Ne m'attends pas à déjeuner.
4. Ne porte pas ce colis à la poste.
5. Ne lui réponds pas tout de suite.
6. Ne va pas maintenant à l'essayage.
7. Ne m'appelez pas au téléphone dans la matinée.
8. Ne lui donne pas de cigarettes.
9. Ne vous couchez pas à huit heures.
10. N'allez pas lui dire que je suis ici.
11. Ne lui coupez pas les cheveux courts.
12. Ne te regarde pas dans la glace.
13. Ne lui permettez pas de sortir.
14. Ne te sers pas seul.
15. Ne commandez pas de vin rouge.

E 6.

1. Nu aduceţi farfurii de supă.
2. Nu te grăbi să-ţi termini lucrul.
3. Nu mă aştepta la prînz.
4. Nu duce pachetul acesta la poştă.
5. Nu-i răspunde imediat.
6. Nu te duce acum la probă.
7. Nu mă chema la telefon înainte de masă.
8. Nu-i da ţigări.
9. Nu vă culcaţi la ora opt.
10. Să nu vă duceţi să-i spuneţi că sînt aici.
11. Să nu-i tăiaţi părul scurt.
12. Nu te privi în oglindă.
13. Nu-i permiteţi să iasă.
14. Nu te servi singur.
15. Nu comandaţi vin roşu.

E 7.

J'éteins la lumière
Tu éteins la lumière
Il (elle) éteint la lumière
Nous éteignons la lumière
Vous éteignez la lumière
Ils (elles) éteignent la lumière

Je me teindrais les cheveux
Tu te teindrais les cheveux
Il (elle) se teindrait les cheveux
Nous nous teindrions les cheveux
Vous vous teindriez les cheveux
Ils (elles) se teindraient les cheveux

XXXVI

B 2.

Vocale închise	*Vocale deschise*
changé	peur
place	loge
rôle	commencer
contralto	faire
fausse	superbe
soprano	feuille
coiffeuse	grâce
prodigieuse	chœur
autre	orchestre
	note
	parfait

E 1.

1. avait remporté. 2. n'avait pas dormi. 3. avaient appris. 4. était monté. 5. avait beaucoup applaudi. 6. s'était éteinte. 7. m'avaient laissé, étaient partis. 8. avait demandé. 9. ne t'avais pas dit. 10. avions été. 11. n'avais pas songé. 12. s'étaient égarés, n'avaient pas voulu.

E 2.

1. sois amusé. 2. ait eu. 3. n'ait pas lieu. 4. se soit égarée. 5. aient passé. 6. n'ayez pas appris. 7. ait été. 8. n'ayons pas visité. 9. aie fait. 10. soient rentré.

E 3.

1. Vous vous êtes amusés et vos parents s'en réjouissent.
2. J'ai commis une faute et je m'en repens.
3. Te souviens-tu de ce spectacle? — Oui, je m'en souviens.
4. As-tu visité ce magasin? — J'en ai visité une partie.
5. Tu aimes la glace? — J'en raffole.
6. Donne-lui de l'argent. — Je lui en ai donné hier.
7. Je ne connais pas la France, mais j'en connais la langue.
8. Je ne peux pas chanter cet air, mais j'en connais le texte.
9. Donne-moi ton stylo. — Je ne peux pas, j'en ai besoin.
10. Connais-tu cette sonate? — Non. — Je vais t'en jouer un fragment.

E 4.

1. que. 2. dont. 3. qui. 4. qu'. 5. que. 6. qui. 7. que. 8. dont. 9. que. 10. qui. 11. dont. 12. que. 13. qui. 14. dont. 15. que.

XXXVII

B 2.

1. ʒə prɑ̃
2. il pɛz
3. la tɑ̃
4. vɛ̃
5. ty mɛ
6. la ʃɛr
7. lə kœr
8. le dwa
9. ɛl bavardɛ
10. lɔrkɛstr

B 3.

[g]	[ʒ]
la baguette	l'orage
le guichet	mugir
guider	songer
garder	les genoux
la gaine	le changement
l'ogre	l'âge
une gomme	l'ouvrage
gaspiller	la page
aigre	sage
regarder	le piège

B 4.

[k]	[s]
la cave	ceci
éculé	délicieux
sec	le caprice
le cœur	la violence
le chœur	ici
l'orchestre	bercer
accueillir	percer
le parc	apercevoir
couvrir	la ronce
	la pièce
	le bracelet

E 1.

1. Ne vous y fiez pas.
2. Il y réfléchira.
3. Nous y dormirons.
4. Tu y trouveras la clé de la malle.
5. Ils y descendent toujours.
6. Le spectacle y sera présenté.
7. Je n'y renoncerai pas.
8. Il continue à y travailler.
9. Voulez-vous y participer?
10. Le directeur nous y attend.

E 2.

1. Si tu travailles toute la journée ....
2. Si tu travailles toute la journée ....
3. Si tu travaillais toute la journée ....
4. Si tu avais travaillé toute la journée ....
5. Si tu as peur ....
6. Si tu as peur ....
7. Si tu avais peur ....
8. Si tu avais eu peur ....
9. S'il faut ....
10. S'il faut ....
11. S'il fallait ....
12. S'il avait fallu ....
13. Si ce chalet était plus proche ....
14. Si ce chalet avait été plus proche ....
15. S'il faisait beau temps ....
16. S'il avait fait beau temps ....
17. S'il ne pleut pas ....
18. S'il ne pleuvait pas ....
19. S'il n'avait pas plu ....
20. Si j'avais de l'argent ....
21. Si tu m'avais donné de l'argent ....
22. Si ma coiffeuse était libre ....
23. Si ma coiffeuse avait été libre ....
24. Si j'étais moins fatigué ....
25. Si j'avais été moins fatigué ....

E 3.

1. une attitude gracieuse.
2. cette malle est lourde.
3. une pente raide.
4. quelle belle excursion!
5. une journée radieuse.
6. une fillette naïve.
7. cette étoffe est trop chère.
8. la vieille grand-mère.
9. ma nouvelle blouse.
10. la brise fraîche.

E 4.

1. De quoi a-t-il peur?
2. Où prendrons-nous le train?
3. Pourquoi est-elle fatiguée?
4. De quoi veulent-ils profiter pour escalader le sommet?
5. À quelle heure les touristes quitteront-ils le chalet?
6. Combien ces souliers ont-ils coûté?
7. Quel avion maman a-t-elle pris?
8. Quelle est sa pointure?
9. Avec qui en parlerez-vous?
10. Quand le premier essayage aura-t-il lieu?
11. D'où viennent-ils?
12. Pourquoi a-t-elle refusé d'attendre?

XXXVIII

B 2.

1. —
2. —
3. ə
4. —
5. ə
6. —
7. —
8. — —
9. ə
10. ə —

B 3.

1. zwɛ̃dr
2. ɑ̃prœ̃
3. metsɛ̃
4. lə tɛ̃
5. lə telefɔn
6. ynir
7. alɛn
8. kɔ̃tr

E 1.

1. n'est pas
2. puisse
3. est
4. aille
5. attende
6. a
7. ne sortes pas
8. donniez
9. puisses
10. connaît
11. apprenions
12. sachiez
13. est
14. sois
15. dites

E 2.

1. Doctorul crede că acest caz nu este grav.
2. Mă îndoiesc ca soţia mea să poată urca această pantă.
3. Sper că fiul dumneavoastră este sănătos.
4. Regretăm sincer că se simte rău.
5. El mi-a spus să-l aştept la poştă.
6. René este sigur că tatăl său are gripă.
7. Mama ta şi cu mine, preferăm să nu ieşi pe această ploaie torenţială.
8. Aştept să-mi daţi o explicaţie.
9. Mă îndoiesc că vei putea pune diagnosticul.
10. El spune că nu vă cunoaşte.
11. El vrea să învăţăm treizeci de cuvinte pe zi.
12. Mă îndoiesc că ştiţi aceasta.
13. Toată lumea recunoaşte că această cîntăreaţă este o celebritate
14. Mama pretinde să fiu culcat înainte de miezul nopţii.
15. Ştiu că voi spuneţi totdeauna adevărul.

E 3.

1. de. 2. de. 3. à. 4. à. 5. de. 6. de, de. 7. à. 8. par. 9. à, du. 10. à. 11. sans. 12. —. 13. pendant, de. 14. —. 15. dans, au.

E 4.

1. Non, je ne le connais pas.
2. Non, il ne l'a pas expédié.
3. Non, ils ne l'ont pas visité.

4. Non, je ne les prends pas regulièrement.
5. Non, il ne faut pas que vous le preniez.
6. Non, je ne la lui donnerai pas.
7. Non, je ne la lui raconterai pas.
8. Non, je ne l'ai pas pris.
9. Non, nous ne voulons pas la lui donner.
10. Non, il ne l'a pas signé.
11. Non, je ne le lui ai pas prêté.
12. Non, nous ne le leur avons pas permis.

E 5.

1. Allô, ne quittez pas. 2. Le docteur N. a été de service ce matin? 3. Mon mari est tombé malade. 4. Sa femme est tombée malade. 5. Il a mal à la gorge. 6. Vous avez bu de l'eau froide et vous avez pris froid. 7. Voulez-vous me prendre mesure maintenant? 8. J'ai oublié d'acheter des embauchoirs. 9. Il a eu chaud et il a bu de l'eau froide à la source. 10. Tu as mal aux dents? 11. Si vous avez mal à la tête, prenez ces pilules. 12. Je regrette que cette excursion vous ait fatigué.

XXXIX

B 2.

1. da
2. nu
3. nu
4. da
5. nu
6. nu
7. da
8. nu
9. da
10. nu
11. da
12. da

B 3.

1. j
2. j
3. i, i
4. j
5. i, i
6. j
7. j
8. j
9. i
10. i
11. i
12. j

E 1.

1. les chanteurs que
2. —
3. —
4. les
5. œufs
6. la blouse que
7. places
8. cette cantatrice, l'
9. Angèle, t'

10. —
11. —
12. une lettre

E 2.

1. Pourquoi n'avez-vous pas salué ces messieurs.
2. La piqûre que vous m'avez faite est douloureuse.
3. Combien de chambres avez-vous retenues?
4. Quels remèdes est-ce qu'il t'a recommandés?
5. L'ordonnance que le pharmacien a exécutée.
6. Les œufs que vous avez achetés ne sont pas frais.
7. Cette ville, je ne l'ai pas connue.
8. Il a dirigé l'opéra „Aïda" sans partition.
9. J'ai oublié ce qu'il m'a dit.
10. Le chapeau qu'il a mis est neuf.
11. Elle est descendue avec ses parents.
12. Quelle lingère lui a-t-elle recommandée?

E 3.

Je reçois une invitation.
Tu reçois une invitation.
Il (elle) reçoit une invitation.
Nous recevons une invitation.
Vous recevez une invitation.
Ils (elles) reçoivent une invitation.

Je devrais travailler.
Tu devrais travailler.
Il (elle) devrait travailler.
Nous devrions travailler.
Vous devriez travailler.
Ils (elles) devraient travailler.

E 4.

1. dentiste. 2. chirurgiens. 3. tâté. 4. sang. 5. médecin. 6. foulé. 7. température. 8. évanoui. 9. poumons. 10. tiré.

E 5.

1. boulot. 2. défendu. 3. À présent. 4. splendide. 5. un vélo. 6. opinion. 7. complet. 8. rappelle. 9. remarqué. 10. donné la peine.

E 6.

1. Je préfère rester au lit.
2. Je préfère que tu restes à la maison.
3. Ils désirent assister à ce spectacle.
4. Papa désire que j'assiste à ce spectacle.
5. Je suis content qu'il soit rétabli.
6. Je suis content d'être rétabli.
7. Je veux terminer aujourd'hui cet article.
8. Je veux que tu termines aujourd'hui cet article.
9. Je regrette qu'il se soit fâché.
10. Je regrette de m'être fâché.

XL

B 2.

1. —
2. ɛ
3. ɛ
4. e
5. ɛ
6. ɛ
7. —
8. —
9. ɛ
10. ə
11. ɛ
12. ə

E 1.

1. à. 2. de. 3. de, sur. 4. de. 5. Au, d'.6. au. 7. depuis. 8. du. 9. des, de. 10. en.

E 2.

1. Il est allé le voir.
2. J'ai envie d'en manger.
3. Donne-le-lui.
4. Prête-m'en deux.
5. Elle en rêve souvent.
6. Il l'a refusé.
7. C'est lui qui la louera.
8. Adressez-vous à lui.
9. Je vais en acheter deux bouquets.
10. Elle ne veut pas se séparer de lui.
11. Je veux y rester.
12. Ce sont eux qui l'ont cassée.

E 3.

1. Les avez-vous mangées?
2. Je les ai laissées sur la table.
3. Il ne me l'a pas donnée.
4. Je les ai cueillies pour maman.
5. C'est papa qui me l'a acheté.
6. Je l'ai attendue jusqu'à deux heures.

E 4.

1. j'étais. 2. j'avais demandé. 3. m'obéissais. 4. étaient. 5. n'avait pas bu. 6. vas. 7. défendiez. 8. faisait. 9. avais mis. 10. marchiez (aviez marché).

E 5.

1. Dacă aş fi grădinar, n-aş planta lalele aici.
2. Nu m-aş fi rătăcit, dacă aş fi întrebat pe un trecător de drumul meu.
3. Dacă m-ai asculta întotdeauna, n-aş fi obligat să te pedepsesc.
4. Dacă fructele acestea ar fi coapte, aş mînca din ele bucuros.
5. El n-ar fi răcit, dacă n-ar fi băut această apă îngheţată.
6. Dacă te duci în oraş, cumpără-mi ziare.
7. Ea n-ar ieşi dacă i-aţi interzice-o.

8. Dacă ar fi timp frumos, aş lua avionul.
9. Dacă, ieri, ţi-ai fi pus puloverul, azi n-ai fi răcit.
10. Dacă aţi merge (aţi fi mers) mai puţin repede, n-aş fi atît de obosit.

XLI

B 2.

1. kɛlkəzɛ̃prɛsjɔ̃
2. ʒɑ̃ne œ̃ su la mɛ̃
3. le trwɑzotr
4. o bu de døzœr
5. ʒɑ̃nɑ̃prœ̃t dø

E 1.

1. Combien de livres votre bibliothèque possède-t-elle?
2. Quand faut-il que je vous remette les livres?
3. Ne prêtez-vous pas d'albums?
4. Pourquoi avez-vous besoin de cet atlas?
5. Qu'est-ce qu'il n'a pas encore rempli?
6. Quand avez-vous lu ce livre?
7. Quand est-ce que votre bibliothèque est fermée?
8. Qu'est-ce que vous n'avez pas consulté?
9. Quand sortirez-vous?
10. Depuis quand êtes-vous en Roumanie?

E 2.

1. **Ce** n'est pas *cette* cravate que je cherche.
2. *Ce* livre est tout **ce** que vous pouvez me recommander?
3. **Ce** qui me plaît chez René, **c**'est qu'il est dégourdi.
4. **Ce** sont *ces* enfants qui ont cassé la vitre.
5. Les dames que tu vois là, **ce** sont les tantes des deux autres. — Est-**ce** possible?
6. Je préfère *ces* fleurs à **celles** que j'ai achetées hier.

E 3.

1. Si tu rentrais tôt, je pourrais dormir.
2. Si elle tombait malade, je t'en avertirais.
3. Si tu étais prudent, tu ne boirais pas à cette source.
4. Si tu sortais, je t'accompagnerais.
5. Si tu m'écoutais attentivement, tu me comprendrais.
6. Si vous étiez relieur, combien de livres relieriez-vous par jour?
7. Si Sophie mentait, ses parents la puniraient.
8. S'il faisait beau temps, j'irais pour deux jours à la montagne.
9. Si René avait quelques sous, il ferait une partie de canot.
10. Si j'étais libre, je vous aiderais.

E 4.

1. Dacă te-ai întoarce devreme, aş putea să dorm.
2. Dacă ea s-ar îmbolnăvi, te-aş anunţa.

3. Dacă ai fi prudent, n-ai bea din acest izvor.
4. Dacă ai ieși, te-aș însoți.
5. Dacă m-ai asculta atent, m-ai înțelege.
6. Dacă ați fi legător de cărți, cîte cărți ați lega pe zi?
7. Dacă Sofia ar minți, părinții ei ar pedepsi-o.
8. Dacă ar fi vreme frumoasă, m-aș duce pentru două zile la munte.
9. Dacă René ar avea cîțiva creițari, ar face o plimbare cu barca.
10. Dacă aș fi liber, v-aș ajuta.

E 5.

1. Ceux. 2. celui. 3. Ce, c'. 4. celles. 5. ce, c'. 6. celle. 7. Celui. 8. ce.

XLII

B 2.

1.	l	6.	l
2.	l	7.	j
3.	j	8.	j
4.	l	9.	l
5.	j	10.	—

B 3.

1. On est en train de faire des projets.
2. Qu'en dites-vous?
3. Rien n'est arrivé.
4. On en causera demain.

E 1.

1. J'espère que le médecin posera le diagnostic exact.
2. Il a failli y passer, mais maintenant il se porte comme un charme.
3. Il me tarde de revoir le littoral.
4. Veux-tu que nous fassions halte, je suis très fatigué.
5. En ce qui me concerne, je suis d'accord.
6. Si tu as envie, va faire une partie de canot.
7. Attends, j'ai sous la main une carte de la Roumanie. Je vais te la faire voir.
8. Laissez-les s'amuser à leur guise.
9. Je ne peux pas vous donner d'explications à ce sujet.
10. Rodica nous a joué un tour: elle a caché la clé du buffet.
11. Nous nous préparons dès maintenant pour cette excursion.
12. Il a pris froid, il a fait une pneumonie et maintenant il est alité.

E 2.

1. Est-ce que tu as tout ce qu'il te faut?
2. Cet hôtel est meilleur que celui où nous sommes descendus il y a deux ans.
3. Je ne peux rien vous dire à ce sujet; c'est un secret.
4. Ce chalet est trop loin; gagnons celui qui nous a été recommandé par votre ami.

5. C'est moi qui ai demandé au docteur de venir voir ce (cette) malade.
6. Ceux qui nous attendent sont des parents de province. — Ce sont ceux dont vous nous avez parlé l'autre jour?
7. Cette dame est une cantatrice et celle qui est assise à côté d'elle est la première ballerine de l'Opéra.
8. Je ne crois pas ce qu'il m'a raconté. — Qu'est-ce qu'il t'a raconté?

E 3.

1. Les allées sont ratissées par les jardiniers.
2. La clé a été remise au portier par René.
3. Ce professeur n'est pas aimé des enfants.
4. Un télégramme a été apporté par le facteur.
5. Mon passeport m'a été rendu par le douanier.
6. Une gerbe de fleurs a été achetée par Anne.
7. Les deux fillettes avaient été punies par Irène Aldea.
8. Un passant a été interpellé par l'agent.
9. Un reportage sera écrit par mon père et un autre par ma mère.
10. Toutes les indications nécessaires m'ont été données par la bibliothécaire.

E 4.

1. lis. 2. lecture, bibliothèque, bibliothécaire. 3. littoral, Delta. 4. mer, montagne. 5. crise, opéré. 6. fleurs, gazon. 7. laver, séchoir. 8. l'avion, train. 9. pages, chapitres. 10. typographe. 11. rayon, l'étagère. 12. l'album.

E 5.

Je lis le journal
Tu lis le journal
Il (elle) lit le journal
Nous lisons le journal
Vous lisez le journal
Ils (elles) lisent le journal

Il faut que je lise cet article
Il faut que tu lises cet article
Il faut qu'il (qu'elle) lise cet article
Il faut que nous lisions cet article
Il faut que vous lisiez cet article
Il faut qu'ils (qu'elles) lisent cet article

XLIII

B 2.

1.	la mɛr	7.	lə vɛstjɛr
2.	lãnɥi	8.	lə twid
3.	nu fɔzɔ̃	9.	nɛt
4.	ʃɛr	10.	lə sil
5.	lamitje	11.	kɔ̃te
6.	lapɛ̃disit	12.	abrypt

E 1.

1. ait compris. 2. ayez quitté. 3. aient réussi. 4. se soit débrouillé. 5. n'ait eu. 6. n'aies pas lu. 7. aient vus. 8. ait été. 9. n'ait pas voulu. 10. ayez terminé.

E 2.

1. Mă îndoiesc că a înțeles.
2. Este firesc că ați părăsit Bucureștiul pe căldura asta.
3. Dorim cu toții ca ei să fi reușit.
4. Credeți că s-a descurcat singur?
5. Mi-e teamă că a avut neplăceri pe drum.
6. Mă mir că n-ai citit aceste cărți.
7. Am ieșit, fără să ne fi văzut.
8. Numai să fi fost prudentă!
9. Regretăm că n-au vrut să mai rămînă cîteva zile.
10. El așteaptă să terminați cu reparatul mașinii.

E 3.

1. que. 2. que. 3. qui. 4. dont. 5. qui. 6. dont. 7. qui. 8. qui. 9. que. 10. que. 11. dont. 12. qui.

E 4.

1. j'achèterais. 2. aurait évité. 3. ne prendrais pas. 4. voudrais. 5. n'aurait pas chaviré. 6. j'aurais freiné. 7. il ne serait pas rétabli. 8. vendrais.

E 5.

1. *en*. 2. *en*, **en**. 3. *en*, *en*, *en*, *en*. 4. **en**. 5. **en**. 6. *en*. 7. **en**. 8. *en*.

E 6.

1. Un baryton célèbre tenait le rôle d'Amonasro.
2. Les spectateurs l'ont beaucoup applaudi.
3. On a bâti de grands immeubles dans ce quartier.
4. On a retrouvé cette clé sous le tapis.
5. Demain, on vous délivrera le permis de conduire.
6. Le pompiste a essuyé le pare-brise et la plaque.
7. Les parents surveillaient leurs enfants.
8. Deux messieurs vous attendent.
9. On les a aperçus dans le parc du Cișmigiu.
10. Les jardiniers arrosent les plates-bandes.

XLIV

B 2.

1. lə garaʒ
2. derɑ̃ze
3. lə kliɲɔtɑ̃
4. lə pɑsaʒ
5. la mɔ̃taɲ
6. ɛgr
7. lə tipɔgraf
8. grɔɲɔ̃
9. la siɲatyr
10. la paʒ

E 1.

1. Elle s'est fait faire une indéfrisable.
2. Nous ferons bâtir notre maison dans ce quartier.
3. Il s'est fait faire deux paires de souliers chez le cordonnier.
4. Je vais faire appeler un taxi.
5. J'ai fait laver ma voiture au garage.
6. J'ai fait venir le médecin.

E 2.

1. à, du, de. 2. chez, à. 3. à, sur. 4. en. 5. pour. 6. en. 7. à. 8. de, à. 9. de, en. 10. en. 11. à, de. 12. dans.

E 3.

1. Ne sors pas seul, pour que tu ne t'égares pas.
2. Tu m'attendras ici jusqu'à ce que je vienne.
3. Il s'est mis au travail, bien qu'il soit malade.
4. Mon fils est sorti, sans que je l'entende.
5. Il se pourrait que vous ayez des ennuis en route.
6. Il est tout naturel que tu aies sommeil, si tu n'as pas dormi.
7. Il se pourrait que vous ne trouviez pas de tickets garde-place.
8. Il est regrettable que vous ne puissiez pas consulter ces livres; ils sont très intéressants.

E 4.

1. Celui. 2. ce. 3. celui-ci; celui-là. 4. celui. 5. celui. 6. celle. 7. Ceux-ci, ceux-là. 8. Ce.

E 5.

1. Oui, nous en avons.
2. Oui, je peux vous le donner.
3. Oui, il y est.
4. Oui, il y retournera.
5. Oui, j'en achèterai une.
6. Oui, on les y a transportés.
7. Oui, je lui ai tout dit.
8. Oui, nous les leur donnerons aujourd'hui même.
9. Oui, vous pouvez les retenir.
10. Oui, vous pouvez en emprunter deux.
11. Oui, nous le leur avons raconté.
12. Oui, elle me l'a rendue.

E 6.

pourtant — néanmoins
certain — sûr
observer — remarquer
annoncer — avertir
monter — escalader
montrer — faire voir
le moment — l'instant
se rappeler — se souvenir
l'avis — l'opinion
rapidement — vite

XLV

E 1.

1. condiţional prezent, posterioritate.
2. perfect compus, anterioritate.
3. condiţional prezent, posterioritate.
4. mai-mult-ca-perfect, anterioritate.
5. indicativ prezent, simultaneitate.
6. indicativ imperfect, simultaneitate.
7. indicativ imperfect, simultaneitate.
8. mai-mult-ca-perfect, anterioritate.
9. indicativ prezent, simultaneitate.
10. condiţional prezent, posterioritate.

E 2.

1. Il est temps que tu ailles te coucher.
2. Est-il nécessaire que nous vous accompagnions?
3. Il suffit que vous lui disiez mon nom et vous serez servis.
4. C'est dommage qu'il soit parti, il se serait bien amusé ici.
5. Il se peut qu'il (qu'elle) n'ait pas compris ce que je lui ai dit.
6. Faut-il que nous enregistrions cette malle?
7. Il convient que tu ne répondes pas sur ce ton.
8. Il est naturel qu'ils ne viennent pas par un temps pareil.

E 3.

1. Nous savons que tu seras attendu à la gare.
2. Vous savez qu'ils nous attendent?
3. Ils savent que nous les avons attendus.
4. Horia croit que Sandu trouvera des billets.
5. Je crois que tu n'as pas trouvé ce que tu as cherché.
6. Je suis sûr qu'il pleuvra.
7. Je suis sûr qu'il est retenu au bureau.
8. Je suis sûr qu'ils ont été au cinéma.

E 4.

1. Nous savions que tu serais attendu à la gare.
2. Vous saviez qu'ils nous attendaient?
3. Ils savaient que nous les avions attendus.
4. Horia croyait que Sandu trouverait des billets.
5. Je croyais que tu n'avais pas trouvé ce que tu avais cherché.
6. J'étais sûr qu'il pleuvrait.
7. J'étais sûr qu'il était retenu au bureau.
8. J'étais sûr qu'ils avaient été au cinéma.

E 5.

Je ne crois pas ce qu'il dit
Tu ne crois pas ce qu'il dit
Il (elle) ne croit pas ce qu'il dit
Nous ne croyons pas ce qu'il dit
Vous ne croyez pas ce qu'il dit
Ils (elles) ne croient pas ce qu'il dit

Il faut que je croie cela
Il faut que tu croies cela
Il faut qu'il (qu'elle) croie cela
Il faut que nous croyions cela
Il faut que vous croyiez cela
Il faut qu'ils (qu'elles) croient cela

XLVI

B 2.

1. rεve
2. nɔtr ot
3. døzœr
4. le berε
5. œrø
6. sezεkskyrsjɔ̃

E 1.

1. à. 2. en. 3. de. 4. d'. 5. en. 6. sans. 7. de. 8. de, en. 9. de. 10. en. 11. à. 12. en. 13. en. 14. sous. 15. en. 16. sur, par. 17. de, à. 18. en. 19. en. 20. dans. 21. par. 22. de, sur. 23. en. 24. depuis.

E 2.

1. Ma place est près de la fenêtre, la tienne est à côté.
2. Ce soir, les miens vont au théâtre.
3. Occupe-toi de nos bagages et des leurs.
4. Ta montre retarde; la mienne avance.
5. Ma voiture est restée à Ploieşti; prête-moi la tienne.
6. Il attend depuis quelques jours une lettre des siens
7. Voici mon béret; où est le tien?
8. Mets les souliers dans ta valise; la mienne est bondée.
9. Ce sont mes cigarettes; où sont les vôtres?
10. J'ai mis ma table près de la leur, pour pouvoir les surveiller.

E 3.

1. y. 2. en. 3. y, y. 4. en. 5. y, en. 6. en. 7. en. 8. y. 9 y. 10. en. 11. en. 12. en, y.

E 4.

1. Tatăl meu a fost grav bolnav; a fost cît pe ce să se curețe.
2. N-a lipsit mult şi cădea în prăpastie.
3. Locul acesta e al meu: aici sînt, aici rămîn.
4. Mă bizui pe deplin pe dumneavoastră.
5. Haide, aruncaţi-vă în această apă rece, dacă aveţi chef.
6. Mai sînt moderni aceşti pantofi? Ce ziceţi?
7. Stai liniştit, te rog.
8. Fratele meu lucrează la garaj; îşi petrece aproape toată ziua acolo.
9. Aţi reţinut locuri? — Nu, nu m-am gîndit (la aceasta).

10. Gustaţi aceste aperitive, o să mă pomeniţi.
11. Ea a petrecut cîteva zile la munte şi s-a întors încîntată de acolo.
12. M-am săturat de Bucureşti; te sufoci aici în luna august.

E 5.

1. Le camion a écrasé un passant.
2. Anne a repassé nos chemises.
3. Les enfants piétinent le gazon.
4. On retiendra vos places.
5. Angèle a arrosé cette plate-bande.
6. On les a vus ensemble.
7. Toi, tu porteras la grosse malle.
8. La pluie a mouillé nos vêtements.
9. Une infirmière lui fera les piqûres.
10. On vous a servi le déjeuner dans votre chambre?

E 6.

Je m'assieds sur la banquette
Tu t'assieds sur la banquette
Il (elle) s'assied sur la banquette
Nous nous asseyons sur la banquette
Vous vous asseyez sur la banquette
Ils (elles) s'asseyent sur la banquette

Je me suis assis à côté d'elle
Tu t'es assis à côté d'elle
Il s'est assis à côté d'elle
Elle s'est assise à côté d'elle
Nous nous sommes assis à côté d'elle
Vous vous êtes assis à côté d'elle
Ils se sont assis à côté d'elle
Elles se sont assises à côté d'elle

XLVII

B 1.

1. ɑ̃giz də
2. kɔ̃strɥir
3. naʒɔ̃ɑ̃sɑ̃bl
4. le bɛɲœr
5. le kij
6. œ̃ matlo
7. pursɥivi
8. degɛrpir
9. limɛrsjɔ̃
10. la nwajad
11. lə plɔ̃ʒɔ̃
12. œ̃ kutsɔlɛj

B 2.

1. ɛ
2. ə
3. ɛ
4. ɛ
5. —
6. ɛ
7. e
8. ɛ
9. ɛ
10. ə, —

E 1.

1. laquelle. 2. où. 3. auxquels. 4. lequel. 5. laquelle. 6. lesquelles. 7. laquelle. 8. lequel. 9. dont. 10. duquel. 11. dont. 12. qui. 13. laquelle. 14. que. 15. auxquels.

E 2.

1. chemin, banquettes. 2. débraye, freine. 3. endroit, loin. 4. poinçonneurs, tickets. 5. plein. 6. lunettes de soleil. 7. coup de soleil. 8. plongeon. 9. bouées. 10. typographe. 11. salle, bibliothécaire. 12. arroser. 13. séchoir.

E 3.

1. Cette dame, je ne la connais pas.
2. Ces livres, il les a empruntés à la bibliothèque.
3. Cela, je l'ai remarqué.
4. Tes lunettes, tu les as certainement oubliées.
5. Ce chapeau, je l'ai acheté à Paris.
6. Ce film, tu l'as vu?
7. Les billets, je crois qu'il les a égarés.
8. Ce détail, nous l'avons déjà remarqué.

E 4.

1. Je crois qu'il ne nous trouvera pas. Je croyais que tu ne nous trouverais pas. 3. J'ai cru que tu avais oublié de venir. 4. Elle a affirmé qu'elle pouvait nager jusqu'à la bouée. 5. Il a affirmé qu'il n'avait pas été sauvé par le matelot. 6. J'étais sûr que l'eau n'était pas profonde ici. 7. Je suis sûr que tu apprendras à nager. 8. Elle m'a dit qu'elle n'aimait pas le soleil. 9. Elle m'a dit qu'elle n'avait jamais aimé la mer. 10. Il lui a dit qu'il craignait l'eau. 11. Je lui ai promis que je l'attendrais jusqu'à midi. 12. Il m'a promis qu'il viendrait à temps.

E 5.

1. ravi. 2. sûr. 3. hâté, déguerpir. 4. bouquin. 5. faisons halte. 6. jardin. 7. quereller (chamailler). 8. La plupart. 9. avertir. 10. remarqué.

E 6.

1. savais. 2. n'étiez pas resté. 3. avait consulté. 4. n'étais pas. 5. ne l'avait aperçu. 6. l'aviez demandé.

XLVIII

B 1.

1. ɛ
2. e
3. ɛ
4. e
5. ɛ
6. ɛ
7. e
8. ɛ.
9. ɛ
10. e

E 1.

paquet	—	colis
gigantesque	—	immense
s'ébranler	—	démarrer
bouquet	—	gerbe
flot	—	vague
se chamailler	—	se disputer
ravi	—	enchanté
rame	—	convoi
trajet	—	itinéraire

E 2.

1. Les, le, du, des, de, aux.
2. Le, le, le.
3. le, le, l', les.
4. de, les, la, du.
5. de, les, —.
6. —, le, de, l', —.

E 3.

1. grosses, hautes. 2. froide. 3. nouvelle, marron, belle. 4. orageuse, glaciale. 5. banales. 6. roux, bleu foncé.

E 4.

1. ait eu. 2. ait souffert. 3. marchions. 4. puisse. 5. soit arrivée. 6. ne veuille pas. 7. ait appris. 8. ne l'ait pas puni.

E 5.

1. Este posibil ca ei să fi avut dificultăţi pe drum.
2. Nu cred ca pacientul să fi suferit în timpul bolii.
3. Paznicul a interzis să călcăm pe gazon.
4. Mă îndoiesc că va putea să reţină locuri pentru mîine.
5. Magdalena este încîntată că prietena ei a sosit.
6. Mă mir că nu vrea să te asculte.
7. Mă îndoiesc că ea a învăţat să înoate în patru zile.
8. Este imposibil ca mama sa să nu-l fi pedepsit cu severitate.

E 6.

J'ouvre les yeux
Tu ouvres les yeux
Il (elle) ouvre les yeux
Nous ouvrons les yeux
Vous ouvrez les yeux
Ils (elles) ouvrent les yeux.

J'ai ouvert le tiroir
Tu as ouvert le tiroir
Il (elle) a ouvert le tiroir
Nous avons ouvert le tiroir
Vous avez ouvert le tiroir
Ils (elles) ont ouvert le tiroir

XLIX

B 2.

consoane finale articulate	*consoane finale mute*
strict	rail
hall	nez
pleuvoir	choix
film	mauvais
imper	dernier
mer	temps
fil	port
seul	soleil

E 1.

1. s'était regardée. 2. nous sommes imposé. 3. se sont dirigés, s'étaient donné. 4. serions baignés. 5. se sont reconnus, se sont serré. 6. s'est creusé, s'est assise.

E 2.

1. Tout à l'heure elle m'a donné un coup de téléphone. 2. Prends ton imper, il pleut à verse. 3. Ils ont sauté dans l'eau et j'en ai fait autant. 4. Un jour d'été, elles sont parties à Snagov, où elles avaient rendez-vous avec leurs maris. 5. Il y avait tant de barques dans le débarcadère, qu'on n'avait que l'embarras du choix. 6. Je nage mieux que toi. — C'est ce qu'on verra. 7. Tu vas voir, à la nage, je le bats à plate couture. 8. À mon avis, vous feriez mieux de ne pas dépasser les bouées.

E 3.

1. au, d', en. 2. en. 3. à, de. 4. un, de, de, à. 5. à, de. 6. à, de, 7. à, de. 8. sur, au, de. 9. les, en, de, le. 10. au, au.

E 4.

1. Qu'est-ce que vous faites enregistrer à la consigne?
2. Qu'est-ce qui a duré six jours?
3. Combien de places a-t-il?
4. De quoi vous servez-vous pour couper la viande?
5. À quel quotidien êtes-vous abonnés?
6. Comment va votre fils?
7. Comment joue-t-il au ping-pong?
8. Pourquoi a-t-il failli se noyer?
9. Où la chaloupe était-elle amarrée?
10. Combien de temps veulent-ils rester à la montagne?

E 5.

1. avis, cette question. 2. quidam, saisi. 3. il paraît, la plupart. 4. s'imagine, le travail (le boulot), terminé. 5. quelque. 6. l'apaiser. 7. bondi. 8. superbe.

E 6.

1. offrirons. 2. a couvert. 3. oùvrez. 4. ouvre, offert. 5. offrirais, souffrez. 6. souffrait. 7. offert. 8. couverte.

L

B 2.

Vocale nazale	*Vocale orale*
charmante	illusionniste
pardon	manège
dompter	limé
sous-marin	escamoteur
s'ennuyer	femme
en vain	pardonne-lui
roman	inutile
embarras	romanesque
tangage	dramaturge
transatlantique	marine

E 1.

1. l'animatrice
2. la jalouse
3. une Italienne
4. la cadette
5. une vendeuse
6. la cordonnière
7. la chienne
8. une Hollandaise
9. mon épouse
10. une parente
11. la fermière
12. cette cousine

E 2.

1. par. 2. de. 3. par, par. 4. à. 5. En, chez. 6. sans, dans. 7. de. 8. en, de, pour. 9. de, à. 10. sur, d'.

E 3.

1. Nu știu cu ce să încep.
2. El făcea tot felul de acrobații periculoase.
3. Prima parte a început cu un marș cîntat de orchestră.
4. Toți copiii rîdeau cu hohote.
5. În orice caz, vreau să mă opresc două zile la părinții mei la Focșani.
6. Corabia noastră va arunca probabil ancora în acest port.
7. Ați auzit de povestea aceasta?
8. A intrat ca o furtună ca să-mi anunțe vestea cea bună.
9. Să nu uitați să mă treziți la ora șase dimineața.
10. Mi-am terminat articolul despre cetatea Istria.

E 4.

1. C'est au commandant que je vais parler.
2. C'est une dompteuse qui a présenté les fauves.
3. C'est ce matelot qui lui a sauvé la vie.
4. C'est moi qui l'ai vu.
5. C'est eux que nous avons rencontrés sur la falaise.
6. C'est parce qu'il est tombé à l'eau qu'il a pris froid.
7. C'est d'un nouveau slip qu'elle a besoin.
8. C'est de notre congé qu'il est question.
9. Ce sont les docteurs qui soignent les malades.
10. C'est papa qui a caché mes lunettes.

E 5.

1. dompteurs, cage. 2. battre. 3. achalandé. 4. houleuse. 5. barque. 6. port. 7. classiques. 8. nager.

E 6.

1. gâtent. 2. arrivé. 3. accès. 4. gâte. 5. nouvelles. 6. accès. 7. place. 8. demande. 9. nouvelles. 10. arrivés. 11. places. 12. demandé.

LI

B 1.

1.	œ	11.	—
2.	—	12.	ε
3.	aj	13.	z
4.	—	14.	j
5.	ɑ̃	15.	r
6.	s	16.	—
7.	ʃ	17.	r
8.	—	18.	s
9.	ε	19.	ε̃
10.	r.	20.	ε

E 1.

1. bouquin. 2. merveilleuse. 3. t'obliger. 4. adresse. 5. témérité. 6. calmer. 7. vérifier. 8. froissé.

E 2.

1. Si j'avais une voiture, je ferais beaucoup d'excursions. 2. Vous n'avez
pas de voiture? — Si, mais je l'ai prêtée à mon cousin. 3. Demande-lui s'il a
terminé sa toilette. 4. Il lorgnait de son côté, pour voir si elle l'entendait.
5. Il est si gras, qu'il ne peut pas nager. 6. Il n'y a pas de canots de sauvetage
à bord? — Si, nous en avons six. 7. Elle a lu tant d'années sans lunettes, qu'à
présent elle ne voit plus bien. 8. Si vous m'aviez posé cette question, je n'aurais
pas pu répondre. 9. Vous n'avez pas de romans modernes? — Mais si, consultez
ce catalogue. 10. Tu aimes Rodica? — Oui, elle est si gentille!

E 3.

1. adverb. 2. adjectiv. 3. pronume. 4. pronume. 5. pronume. 6. pronume. 7. adjectiv. 8. pronume. 9. adverb. 10. adjectiv.

E 4.

1. S'a întors acasă complet înghețat de frig.
2. Vrei să duci cu tine toate rochiile acestea?
3. Ai mîncat tot?
4. Spune-i tot ce știi despre povestea aceasta.
5. Toți au intrat în același timp.
6. Sîntem cu toții de acord cu voi.
7. De cînd a fost bolnav, tușește toată ziua.
8. Le-ați povestit totul?
9. El citea, trăgînd cu urechea la rîsetele copiilor.
10. Ei pălăvrăgesc tot timpul.

E 5.

1. j'étais
2. savait
3. aviez
4. faisait
5. avait
6. retenais

E 6.

1. Si j'avais été à ta place, j'aurais procédé autrement.
2. Si elle avait su nager, elle n'aurait pas craint la tempête.
3. Si vous aviez eu votre voiture, on aurait pu faire une randonnée ensemble.
4. J'aurais pu dormir, s'il avait fait moins chaud.
5. J'aurais été plus à mon aise, s'il y avait eu moins de monde ici.
6. Si tu avais retenu des places, on aurait pu partir aujourd'hui même.

LII

B 2.

1.	x	9.	:
2.	:	10.	:
3.	x	11.	x
4.	:	12.	:
5.	:	13.	x
6.	:	14.	x
7.	:	15.	:
8.	x	16.	:

E 1.

1. recevrait. 2. ayez attrapé. 3. serait. 4. ne refuseraient pas. 5. apprenait. 6. connaissiez. 7. fasse. 8. lise. 9. n'avait rien vu. 10. aviez visité.

E 2.

se donner de la peine
s'efforcer

parc
jardin

environ
quelque

cacher
receler

l'élan
l'essor

dompter
apprivoiser

décamper
déguerpir

penser
songer

station
arrêt

E 4.

1. Où m'attendrez-vous?
2. Quel titre porte-t-il?
3. Quel âge as-tu?
4. Combien vous dois-je?
5. Depuis quand êtes-vous à Galatz?
6. Où achete-t-on le jambon? (Qu'est-ce qu'on achète chez le charcutier?).
7. Par quoi votre pays est-il caractérisé?
8. Q'est-ce qu'ils admirent?
9. Combien de temps sera-t-il absent?
10. À cause de qui est-elle de mauvaise humeur?
11. Par qui lui avez-vous été présenté?
12. De quel quai notre train part-il?
13. Quel jour sommes-nous aujourd'hui?
14. De quoi est-il mécontent?
15. Sur quelle superficie le chantier s'étend-il?

E 5.

1. se sont montrés.
2. se sont entretenus.
3. se sont prêté.
4. se sont efforcés.
5. se sont installées.
6. se sont ennuyés.
7. nous nous sommes montré.
8. nous nous sommes acheté.
9. se sont rappelé
10. se sont raconté

E 6.

1. La voiture, c'est moi qui la conduirai. 2. Tous les romans de cet écrivain ont été traduits en roumain. 3. Ces usines ont été construites il y a quatre ans. 4. Les chanteurs et le chef d'orchestre ont recueilli les applaudissements du public. 5. C'est toi qui as ouvert la portière du wagon? 6. Il a été accueilli à l'aéroport par un groupe de journalistes. 7. On lui a offert un grand bouquet de fleurs. 8. Toute la semaine, le ciel a été couvert.

LIII

B 1.

1. ɛ ə ø
2. ə e
3. ɛ
4. e ɔ
5. ɛ ɛ
6. e ɛ e
7. ə o
8. a œ̃
9. a — e
10. a
11. œ
12. ə

B 2.

[i]	[j]
inné	médaille
exiger	monsieur
se griser	le métier
magnifique	moyen
amabilité	échantillon
	ancien
	station

E 1.

1. le pilote.
2. viticole.
3. poissonneux.
4. un hectare.
5. les raisins.
6. le gouvernail.
7. un plongeon.
8. clouté.
9. pages, chapitres.
10. maître d'hôtel.
11. tourneur, aciériste.
12. l'est, le sud, l'ouest, le nord.
13. poète.
14. rayons.
15. fourgon.
16. les aiguilles.
17. pédale.
18. rails.
19. parapluie, imperméable.
20. moût.
21. la vendange.
22. un vignoble.
23. volant.
24. au secours!.

E 2.

1. Ils m'ont posé des colles. 2. Je suis aise qu'il fasse beau temps dehors. 3. Ces acrobates n'ont pas froid aux yeux. 4. Ils riaient à gorge déployée des grimaces des clowns. 6. Désirez-vous une tasse de thé? — Ce n'est pas de refus,

madame. 6. D'abord il s'est fâché, puis il a mis de l'eau dans son vin. 7. Il est temps que nous partions, j'ai sommeil. 8. Le bal bat son plein. 9. Avez-vous eu du succès? — Oui, tout a marché comme sur des roulettes. 10. Le colis arrivera à destination; j'en réponds.

E 3.

1. productifs.
2. bonne, cet.
3. cette.
4. Tous, neufs.
5. hautes.
6. grandes, nombreux.

E 4.

1. trente-trois. 2. huit cents. 3. quatre-vingts. 4. deux cent vingt-cinq. 5. vingt-cinq. 6. mille cinq cent quatre. 7. quinze, dix-sept, deux cent cinquante-cinq. 8. mille neuf cent soixante-quinze, deux mille six cents. 9. quatre-vingts, cinq, seize. 10. trois cents.

E 5.

Je croyais que je partirais
Tu croyais que je partirais
Il (elle) croyait que je partirais
Nous croyions que je partirais
Vous croyiez que je partirais
Ils (elles) croyaient que je partirais

Je crains que vous ayez pris froid
Tu crains que vous ayez pris froid
Il (elle) craint que vous ayez pris froid
Nous craignons que vous ayez pris froid
Vous craignez que vous ayez pris froid
Ils (elles) craignent que vous ayez pris froid

LIV

B 1

articulate	*mute*	
chaleur	à travers	jonc
tilleul	climat	brochet
vautour	fût	frais
noir	tronc	gentil
lynx	hareng	loup
	ilôt	

E 1.

1. par, en. de.
2. Dans, de, les.
3. au, de. — en.
4. La, pendant, de.
5. aux, de, le, du.
6. à, au.
7. aux.
8. de, par.

E 3.

1. tous les. 2. tout. 3. tous les. 4. tous. 5. toute. 6. Tous. 7. tout. 8. toutes. 9. tous. 10. tout.

E 4.

1. ce que. 2. ce qui. 3. ce qui. 4. Ce qu'elle. 5. ce que. 6. ce qu'. 7. ce qu'. 8. ce que.

E 5.

1. un coup de téléphone
2. des coups de feu
3. un coup d'œil
4. un coup de main
5. tout à coup
6. en coup de vent

E 6.

1. Îi voi da un telefon către ora nouă.
2. Liniştea deltei este tulburată, toamna, de împuşcături.
3. Uită-te la ceasul tău şi spune-mi cît e ceasul.
4. Dă-i o mînă de ajutor, vezi bine că nu poate să ridice acest cufăr mare.
5. După cîteva minute vîntul s-a ridicat şi deodată furtuna s-a dezlănţuit.
6. Sandu a intrat ca o furtună în cameră şi ne-a adus o telegramă.

LV

E 1.

bien portant	—	malade
la lâcheté	—	le courage
s'endormir	—	se réveiller
vieux	—	jeune
rarement	—	souvent
intelligent	—	bête
riche	—	pauvre
poli	—	impoli
lentement	—	vite

E 2.

1. Je crois entendre des pas.
2. Je crois avoir entendu des pas.
3. Je suis sûr d'avoir entendu du bruit.
4. Il est entré sans sonner.
5. Il est entré sans avoir sonné.
6. Je suis content d'être arrivé à temps pour vous dépanner.
7. J'espère vous trouver à la maison.
8. Le mécano est parti après avoir réparé la voiture.
9. Il espérait avoir été compris.
10. Alain m'a dit avoir eu froid.
11. Je regrette de ne pas avoir vu le Delta du Danube.
12. Il est important de respecter le code de la route.

E 3.

farouche	—	sauvage
la région	—	la contrée
satisfait	—	content
habillé	—	vêtu
s'imaginer	—	se figurer
le costume	—	le complet
le chai	—	la cave
le travailleur	—	l'ouvrier
principal	—	essentiel

E 4.

Je l'envoyais au cinéma.
Tu l'envoyais au cinéma.
Il (elle) l'envoyait au cinéma.
Nous l'envoyions au cinéma.
Vous l'envoyiez au cinéma.
Ils (elles) l'envoyaient au cinéma.

J'enverrais une lettre.
Tu enverrais une lettre.
Il (elle) enverrait une lettre.
Nous enverrions une lettre.
Vous enverriez une lettre
Ils (elles) enverraient une lettre.

E 5.

1. Il m'a rendu un grand service.
2. Ton père a des parents en Roumanie? — Pas que je sache.
3. Dans ce chalet, il n'y a plus de lits libres; il faudra que nous rebroussions chemin, pour ne pas passer la nuit à la belle étoile.
4. Rien ne presse; le train a du retard.
5. Tu es fatigué? — Un tout petit peu.
6. Votre tante est-elle rétablie? — Elle se porte comme un charme.
7. Rodica reste à la maison, n'est-ce pas? — Cela va sans dire.
8. Avez-vous un pneu de rechange? — Oui, j'en ai un sous la main.
9. Je veux rester encore un jour à Galatz. — Faites à votre guise.
10. Allons pêcher. — Ça c'est une riche idée.

LVI

B 2.

[o]	[ɔ]	[ø]	[œ]
faucher	pomme	queux	œuvre
plutôt	sotte	creuser	tilleul
chameau	orge	jeudi	auteur
autour	code	mieux	peur
sauce	fort	meule	bœuf
	phoque		apiculteur

E 1.

1. Il fallait que l'apiculteur te défendît des abeilles.
2. J'aurais voulu que tu vinsses avec moi au garage.
3. J'aurais voulu que vous m'attendissiez.
4. J'ai regretté qu'il ne fût pas venu avec nous à Jassy.
5. Il suffisait qu'il m'écrivît une carte postale.
6. Elle l'a grondé, bien qu'il ne fût pas fautif.
7. C'était la seule chance qui me fût restée.
8. Il fallait que tu criasses, pour qu'on t'entendît.

E 2.

1. cette actrice. 2. Cette dame, une vieille amie. 3. Ma sœur, elle, furieuse, elle, violente. 4. importantes, nationale. 5. migratrices. 6. Cette femme, une célèbre dompteuse. 7. Mon épouse, la couturière. 8. ingénieuse. 9. habituelle, laquelle. 10. Sa cousine, ma bru. 11. une directrice. 12. poissonneuses. 13. épaisse, fraîche. 14. Sa tante, gentille.

E 3.

1. était, mangeait. 2. n'ai pas pu. 3. écrivait. 4. a donné. 5. faisait, s'étendait, jouait, bavardait. 6. a travaillé. 7. a été. 8. traversait. 9. marchait. 10. était, je me suis réveillé. 11. est rentré. 12. passions, mangeais.

E 4.

1. que. 2. que. 3. qui. 4. que, qui. 5. qui. 6. qui. 7. que. 8. que, que.

E 5.

1. à. 2. de. 3. à. 4. à. 5. de. 6. de, de. 7. par. 8. à. 9. par. 10. de. 11. à, par. 12. à. 13. par. 14. de, à. 15. à, de.

E 6.

1. a ri. 2. a plu. 3. enverrai. 4. t'assiéras. 5. riaient. 6. vais conduire. 7. a pas écrit. 8. tiendrez. 9. s'est assise. 10. tiennes. 11. il pleuvra. 12. croyait. 13. conduire. 14. n'aurais jamais cru. 15. envoie. 16. croyais. 17. a écrit. 18. conduise.

LVII

B 2.

1.	ɛ	6.	ɛ
2.	ə	7.	ɛ
3.	ɛ	8.	e
4.	e	9.	—
5.	ə	10.	ɛ

E 1.

1. permet. 2. guigne. 3. traitement. 4. tout de suite. 5. contrée. 6. poids lourd. 7. sites. 8. maîtriser. 9. étonnant. 10. fichu.

E 2.

1. adresse. 2. ligne. 3. déniché. 4. meules. 5. l'adresse. 6. demander. 7. meule. 8. chasse. 9. dénicher. 10 demandé. 11. chasser. 12. ligne.

E 3.

1. Dați-mi adresa dumneavoastră, am să vă scriu de îndată ce sosesc la Timișoara.
2. Sportul pe care îl prefer este pescuitul cu undița.
3. Am descoperit un restaurant unde se mănîncă foarte bine.
4. Boabele de grîu sînt sfărîmate de niște pietre mari de moară.
5. Am admirat mult îndemînarea acestor jongleri.
6. Am să-i cer să-mi împrumute o carte.
7. Ai ști să faci o căpiță de fîn atît de perfectă ca aceasta?
8. Mamă, alungă viespea aceasta; o să mă înțepe.
9. Îmi place să mă cațăr pe copaci și să scot păsări din cuib.
10. L-am întrebat dacă-i este foame și mi-a răspuns că a mîncat.
11. Vreți să veniți cu noi să vînați în Deltă?
12. Toate grajdurile de vite erau clădite în linie dreaptă.

E 4.

1. lesquels. 2. lesquelles. 3. auquel. 4. laquelle. 5. auxquels. 6. duquel. 7. auxquels. 8. laquelle.

E 5.

1. Clădirile către care se îndreaptă sînt grajdurile întreprinderii agricole de stat.
2. Aceste căsuțe sînt stupi, fără care nu s-ar putea crește albinele.
3. Planul la care vă gîndiți nu este realizabil.
4. Persoana căreia i-am cerut aceste informații este inginerul agronom.
5. Articolele la care a lucrat vor fi publicate săptămîna viitoare.
6. Butoiul în jurul căruia s-au adunat trebuie să conțină vreun vin renumit.
7. Lucrările la care a colaborat privesc fauna Deltei.
8. Aceasta-i mașina cu care ați făcut turul țării?

E 6.

1. m'aurez tout expliqué. 2. serons arrivés. 3. auras achevé. 4. aura trouvé. 5. aura cessé. 6. j'aurai été.

LVIII

B 2.

[ɛ]	[ə]	[—]
terre	record	cheval
verger	le premier	le lancement
hennir	le relais	coquelicot
objet		
technique		
derrière		
hirondelle		

E 1.

1. médaille, hauteur, Jeux.
2. coureurs, signal.
3. concours, stade.
4. combinat.
5. laboure.
6. abeilles, rayons, ruches.
7. foin, meules.
8. ratés, tombée, panne.
9. l'ancre, amarre.
10. broient, meules.
11. pressoir, moût, foudres.
12. basse-cour.

E 2.

1. demi. 2. nus. 3. vert foncé. 4. mi. 5. demi. 6. orange. 7. possible. 8. grise, chic. 9. demie. 10. possibles.

E 3.

1. assisté. 2. chassé. 3. obtenus. 4. visités. 5. faite. 6. plu. 7 joué, battue. 8. gagnée, vues. 9. mangées. 10. écartés.

E 4.

1. n'aie pas connus.
2. subirait.
3. n'ait plus.
4. ayez aimé.
5. attendais, ne pourrais pas.
6. se soient égarés.
7. permette.
8. étaient.

LIX

B 2.

1. —
2. ɥ
3. ɑ̃
4. o
5. s
6. œ
7. ɔ
8. u, o
9. i
10. —

E 1.

1. ennuyeux. 2. lourd. 3. entrer. 4. fort. 5. descendre. 6. désordonné. 7. clair. 8. sévère. 9. impatient. 10. propre.

E 2.

1. Il ne connaît rien à ce jeu.
2. Nous n'avons trouvé nulle part les livres dont nous avons besoin.
3. Nous sortons pour ne pas vous déranger.
4. Ni eux ni moi ne connaissons le chemin.
5. Nous n'avons plus eu depuis bien des années une pareille récolte.
6. Il n'y a plus de pélicans dans le Delta?
7. Il est hors de doute que chez vous on pratique une agriculture moderne.
8. Je n'ai plus reçu de nouvelles de lui.
9. N'es-tu pas allé voir s'il n'y a pas d'œufs dans le poulailler?
10. Je n'ai aucune envie d'assister à ce concours.

E 3.

1. Je serais content, si vous veniez me voir.
2. Mon père se serait fâché, si j'étais venu en retard.
3. Le match aurait pu être passionnant, si les équipes avaient mieux joué.
4. Ils se seraient querellés, si nous n'étions pas intervenus.
5. J'aurais pu travailler, si les voisins avaient fait moins de bruit.
6. Les touristes se seraient égarés, si un berger ne les avait pas remis sur leur chemin.
7. Maman te punirait, si elle savait ce que tu as fait.
8. Ces vaches ne donneraient pas tant de lait, si on les soignait mal.
9. J'irai le voir demain, si je suis libre.
10. Elle n'aurait pas pris froid, si vous lui aviez donné un pull-over.
11. C'est cet athlète qui aurait gagné, si son adversaire ne l'avait pas poussé.
12. Ils réussiront, s'ils persévèrent.
13. Elle aurait attrapé un coup de soleil, si elle ne s'était pas abritée à temps.
14. Tu aurais regretté, si tu avais commis cette bêtise.

E 4.

1. Ils se sont présenté des excuses.
2. J'étais sûr qu'il nous répondrait immédiatement.
3. Ce qui nous a surpris, c'est la variété des espèces qui vivent dans le Delta.

4. Quels sont les avions les plus rapides du monde?
5. Je doute que tu aies remarqué tous les détails intéressants.
6. Je t'écrirai, dès que je serai arrivé à Cluj.

LX

B 1.

Vocale lungi	*Vocale scurte*
tapage	jovial
cœur	homme
pause	honnête
vive	franc
histoire	écoute
glorieuse	doigt
plonge	population
blanche	franc

E 1.

1. de, l'. 2. contre, pour, l', de. 3. à, de, au. 4. à, de. 5. Le, d', la, des. 6. de, de, la. 7. un. 8. le, de, le. 9. La, de, une, à, les, de. 10. Sous, le, la, de. 11. Sous, vers, les, la, à. 12. la, des, la, de, du, du.

E 2.

1. en. 2. y, les. 3. la, moi; en. 4. en. 5. en, y. 6. me, l'. 7 y. 8. le, lui.

E 3.

1. mena. 2. battit. 3. eut, représenta. 4. fut. 5. livra. 6. connut. 7. entrèrent. 8. s'aperçut. 9. causèrent, se séparèrent. 10. vis, courus.

E 4.

1. que, que. 2. qui. 3. quoi. 4. où, que. 5. quoi, que. 6. dont. 7. qui. 8. qui, que. 9. dont, dont. 10. qu'.

E 5.

dominer	maîtriser
force	puissance
site	paysage
poids lourd	camion
adversaire	rival
jeter	lancer
diriger	conduire
prodigieux	phénoménal
franchir	traverser
bruit	tapage
pause	entracte
péril	danger

Tabla de materii

LVII

LVIII

LIX

LX

PARTEA A TREIA

PARTEA A PATRA

TEHNOREDACTOR : ANA SABĂU

COLI DE TIPAR : 45
TIRAJ : 77 000 EX. AU MAI APĂRUT ÎN ANUL 1968 ED. I-A 70 000 EX., ÎN ANUL 1969, ED. II-A 45 000 EX.
INDICI PENTRU CLASIFICAREA ZECIMALĂ :
BIBLIOTECI MARI 44—8 BIBLIOTECI MICI 44—8

TIPARUL EXECUTAT SUB COMANDA NR. 20 693
LA COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA SCÎNTEII",
PIAȚA SCÎNTEII NR. 1, BUCUREȘTI —
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

